

סימן א בית הבחירה מצות עשה לבנות בית לה' כו' ומצוה מן המנובחר לחזקו ולהגביהו כו' שניאמר לרומם בית אלקנו כו' ואין בנן ביהמ"ק בלילה שניאמר ביום הקים את המשפן ביום מקימו בלילה אין מקימו כו' ואין בנן ביהמ"ק דוחה יו"ט [רמב"ם ח"א מהל' בית הבחירה]: והנה זה דאין בנן ביהמ"ק בלילה ואין בנן ביהמ"ק דוחה יו"ט מקורו בשבועות ט"ו ע"ב והתו' שם הקשו מההיא דר"ה ל' ע"א דאמרין התקין ריב"ז שיהא יום הגוף פולו אסור מ"ט במהרה יבנה ביהמ"ק ויאמרו אשתקד מי לא אכלנו בהאיר המזרח השתא נמי ניכול ולא ידעי דאשתקד לא הוי עומר האיר מזרח מתיר השתא דאיכא עומר עומר מתיר ומקשינו התם דמיבני אימת כו' ומסקינן דאיבני בתמיסר א"נ דאיבני בלילה ואיך אפשר שיבנה בתמיסר או בליליא הא אין בנן ביהמ"ק דוחה יו"ט ואין בנן ביהמ"ק בלילה ע"ש וכן הקשה רש"י ז"ל בר"ה שם: ונראה לענ"ד לתרץ לפי מה דאמרין בירושלמי שבת פ"ט הלכה א' ובפסחים פ"ו ה"ג על ההיא דכ"ל אמר ר"ע כל מלאכה שאי אפשר לעשות מע"ש דוחה את השבת כו' התבון הרי מזבח שגפול בשבת הרי אינו ראוי לבנותו מאתמול ומתריצין מין מזבח ראוי לבנות מאתמול ע"ש היינו דמקשינן דמזבח שגפול בשבת יהא רשאי לר"ע לבנותו בשבת דהא הוי מכשירין שאי אפשר לעשותן מע"ש ואמרין דאע"ג דעכשיו לא היה אפשר לבנותו מע"ש פיון דגפול בשבת מ"מ פיון דבעלמא מזבח אפשר לבנותו מע"ש מקרי מכשירין שאפשר לעשותן מע"ש ואינו דוחה את השבת: והנה מהירושלמי עכ"פ מוכח דבנן המזבח חשיב מכשירי קרבן והיה בדין שיידחה את השבת ורק משום דחשיב אפשר לעשותן מע"ש בשביל הכי לא דחי שבת: וכן במקילתא ר"פ ויקהל גרסינן ועשו לי מקדש שומע אני בין בחול בין בשבת כו' והדין נותן ומה עבודה שאינה באה אלא מפני מכשירין הרי היא דוחה שבת מכשירי עבודה שאין באה אלא מפניו אינו דין שיידחו את השבת כגון שניטל קרנו של מזבח או שגפגם הספין שומע אני מתקן בשבת ת"ל ויקהל משה וגו' בחול ולא בשבת עכ"ל המכילתא שם ומוכח מזה ג"כ דהמזבח חשיב מכשירי קרבן ואינו דוחה את השבת רק מטעם דאין מכשירין דוחין את השבת וע"כ דחשיב ליה מכשירין שאפשר לעשותן מע"ש וכהירושלמי: והנה בעירובין ק"ב ע"ב בסוגיא דקושרין נימא במקדש אבל לא במדינה מיייתין פלוגתא דתנאי בכך לוי שגפסקה לו נימא בכינורו בשבת דתני חזא קושרה ותני חזא עונבה ואמרין שם הא ר"א הא רבנן דלר"א דס"ל מכשירי קרבן דוחין את השבת קושרה דכלי שיר הם מכשירי קרבן ולרבנן דאין מכשירין דוחין את השבת עונבה ומקשינן אי ר"א אפילו בתחילה היינו אם נפסקה בחול ג"כ ידחה שבת ומסקינן הא ר"ש הא רבנן וכתב רש"י ז"ל שם ז"ל והא רבנן דפליגי עליה דר"ש ואמרי קושרה דס"ל כר"א בחזא דמכשירי מצוה דוחין את השבת וכגון שאי אפשר לעשות מאתמול כדקתני שגפסקה לו נימא בכינורו ופליגי עליה בשאפשר לעשות מבעוד יום עכ"ל ומדברי רש"י ז"ל נראה ג"כ דמאן דפליגי עליה דר"א לגמרי ס"ל אף בגפסקה בשבת שלא היה אפשר לתקן מבעוד יום ג"כ אינו דוחה שבת והיינו כהירושלמי כמו מזבח שגפול בשבת אע"ג דאי אפשר מאתמול אינו דוחה שבת ומשום דמין מזבח ראוי לבנותו מאתמול וה"נ בכינור אע"ג דגפסקה בשבת פיון דמין כינור אפשר לעשותו מע"ש לא דחי ורק הני תנאי דעירובין דאמרי דאם נפסקה בשבת מותר לתקן בשבת ס"ל כר"א בחזא וס"ל דכל היכא שאי אפשר היה לתקן מע"ש כגון שגפסקה בשבת

דוחה שבת ואף במלאכה דאורייתא דחי כמ"ש רש"י ז"ל שם והנה לפ"ז להנה תנאי
מזבח שנפל בשבת ג"כ מותר לתקנו בשבת פיון דלא הנה אפשר לתקנו מע"ש דמה בין
מזבח שנפל בשבת לנימא שנפסקה בשבת: ובעיקר לפי מה דחשבינו בנן ביהמ"ק
מכשירי קרבן קשה הדין דשבועות ט"ו דאמרנו שם דמקדשין את העזרה בשירי מנחה
מ"ט דומיא דירושלים מה ירושלים בדבר הנאכל בה אף עזרה בדבר הנאכל בה ומקשינו
אי מה התם חמץ אף פאן חמץ ומתריצו ותסברא מנחת חמץ מי איכא ומקשינו הא
אפשר דמקדש בשתי הלחם דעצרת ומסקינו שם משום דלא אפשר דבעינו קידוש בשעת
בנן ואין בנן ביהמ"ק דוחה יו"ט ע"ש ואי חשיב בנן ביהמ"ק מכשירי קרבן אמאי לא
יגמור הבנן ביו"ט ויקדש דהא הכא אי אפשר לעשותו מערב יו"ט פיון דבעינו חמץ
לקדש וליכא אלא שתי הלחם בעצרת ובעינו קידוש בשעת בנן א"כ גמר הבנן אי
אפשר לעשותו מערב יו"ט ואף לר"ע ע"פ הירושלמי דאמרנו מין מזבח אפשר לעשותו
מע"ש ג"כ קשה דזה לא שייך הכא דגמר הבנן לעולם אי אפשר לעשותו מערב יו"ט:
אף באמת זה לא קשה כלל דכשהיו בונין המקדש בראשון לא שייך שידחה הבנן את
היו"ט מדין מכשירי קרבן שהרי היתה שם במת נוב וגבעון שהיו קרבין שם כל קרבנות
הציבור הקבוע להם זמן היינו כל אותן קרבנות שדוחין את השבת א"כ אין בנן ביהמ"ק
מכשירי קרבנות ציבור דלידחי יו"ט וליכא רק מצות עשה דבנן בית הבחירה דאינו
דוחה יו"ט ולר"ש דס"ל בנבחים קי"ח דשעירי הרגלים אין קרבין בבמת ציבור וא"כ
לידחי בנן ביהמ"ק את היו"ט משום שעירי הרגלים שהם ק"צ צ"ל דלא נתחייבו לר"ש
בשעירי הרגלים קודם בנן ביהמ"ק] וכן בבית שני אי ס"ל קדושה ראשונה לא קידשה
לע"ל וצריך לקדש עוד הפעם ג"כ אין הבנן דוחה יו"ט בשביל הקידוש דכיון דלא
קידשה לע"ל א"כ הותרו הבמות וכמ"ש תוס' חולין י"ז ע"א ד"ה פל וא"כ אין הבנן
מכשירי קרבן ואף לפמ"ש תוס' זבחים ס"א ע"א דירושלים אין אחריה היתר במות אף
למ"ד לא קידשה לע"ל מ"מ פיון דחזינו מבית ראשון שלא הנה אפשר הקידוש להיות
בעצרת א"כ ע"כ לא בעינו חמץ לקדש וא"כ ה"ה בשני אבל המזבח שנפל פיון דלא
אפשר להקריב עד שיבנה חשיב בנינו מכשירי קרבן ואם מותר לבנותו בשבת תלוי רק
בזה אי חשיב אפשר לעשותו מע"ש: ובדין אין בנן ביהמ"ק בלילה דנפקא לן מביום
הקים את המשכן ביום מקימו בלילה אין מקימו פתב המנחת חינוך מצוה צ"ה דרק
לכתחילה אסור לבנות בלילה אבל אינו נפסל בשביל זה ע"ש והיינו דאין זה פסול רק
איסור אף מהירושלמי יומא פ"א ה"א (דף ג' ע"ב) מוכח להפך דהוא פסול ולא איסור
דאמרנו שם דהקמת המשכן היתה אף בלילה דהיו שם בז' ימי המלואים י"ד עמידות
וי"ג פירוקים אחת ביום ואחת בלילה ואמרנו שם זאת אומרת דהקמת הלילה פסולה
לעבודת היום ומש"ה הנה צריך לחזור ולפרקו ולהעמידו ביום אחר שהעמידו בלילה
ומוכח להדיא דהוי פסול ולא איסור [והנה מזה תקשה לרש"י ז"ל ולתוס' שתי על
קושיתם בהדיא דר"ה ל' דאיכני בליליא הא אין בנן ביהמ"ק בלילה משום דבנן העתיד
הנה בידי שמים ע"ש הא פיון דזה דאין בנן ביהמ"ק בלילה אין זה איסור כ"א פסול
דהקמת הלילה פסולה לעבודת היום א"כ מאי מהני דהוי בידי שמים]: והנה לפ"ז הא
דאמרנו דאין בנן ביהמ"ק בלילה הוא רק בבית ראשון או בבית שני למ"ד לא קידשה
לע"ל דע"י הבנן צריך להתקדש המקום שיהא ראוי לעבודה ובזה שייך לומר דהקמת

הלילה פסולה לעבודת היום דלגבי עבודת היום הוי כמו אין בית פלל אכל למ"ד קידשה לע"ל דקי"ל מקריבין אעפ"י שאין בית א"כ אין הבגין מועיל פלום להקרה א"כ מה שינה לומר דהקמת הלילה פסולה לעבודת היום דלעבודה א"צ בית פלל וא"כ הנה יכול לבנות הבית אף בלילה ורק להזאות הפנימיות דלא סגי בקדושת המקום ובעיני בית דוקא פדאמרינו בנבחים מ' ע"א דאם נפחתה תקרה של היכל לא הנה מזה דכתיב אהל מועד ובעיניו שיהיה שם אהל בזה י"ל פיון דהקמת הלילה לגבי עבודת היום לאו שמה הקמה חשוב כבית בעלמא ואין תורת אהל מועד עליו וא"י להזות [ונה שמצינו בעזרא שבונו רק מעלות השחר עד צאת הכוכבים לא תקשה למ"ד קידשה לע"ל שהרי מצינו שעזרא קידש המקום בשתי תודות ולמ"ד קידשה לע"ל אמרינו בשבועות שעשה זכר לדבר היינו שעשה פאילו צריף לקדש המקום מחדש א"כ לא הנה יכול לבנות בלילה ועוד כדי להכשיר הבגין להזאות הפנימיות הנה צריף לבנות רק ביום]: וכן לבנות המזבח בלילה למ"ד קידשה לע"ל או שנפל המזבח נראה דשרי אע"ג דלא אפשר בלא מזבח מ"מ פיון דקידשה לע"ל וקי"ל דמקריבין אעפ"י שאין בית והטעם דכיון דאיכא קדושת המקום חשיב כמו בית וליכא חסרון בהקמה דחשיב כמו הבית בנוי א"כ ה"נ במזבח פיון דאיכא קדושת מקומו ליכא חסרון מצד הקמת הבית שהמזבח הוא חלק מהבית ולענין הקמת הבית הוי כמו שיש גם מזבח כמו דחשבינו פאילו יש היכל וק"ל פיון דאיכא קדושת מקומם ורק צריף לבנות המזבח כדי להזות עליו ולהקטיר וזה הוי כמו עשיית שאר כלים ויכול לעשות אף בלילה ואינו שינה להפסל משום הקמת הלילה: והנה בההיא דר"ה דאמרינו במהרה יבנה ביהמ"ק ויהיה עומר מתיר ולא האיר המזרח ואמרינו עלה דאיבניא אימת כו' ומסקינן דאיבני בליליא א"נ דאיבני בחמיסר אי ס"ל דקדושה ראשונה קידשה לע"ל ע"כ האי דאיבני אימת הפנונה רק על בגין המזבח דעל בגין שאר הבית לא איכפת לן פלל פיון דמקריבין אעפ"י שאין בית ויכול להקריב העומר אף בלא בית ועל בגין המזבח לענ"ד לא שינה לומר מ"ש רש"י ז"ל ותוס' דבגין העתיד יהיה בידי שמים דעל המזבח לא אפשר לומר כן דנראה דאם המזבח יבנה בידי שמים יהיה פסול דבעיניו בגין לשם מזבח דבנבחים ק"ח ע"א פליגי תנאי בבמת יחיד אי צריף מזבח או יכול להעלות אף על הסלע או על האבן ובגמרא אמרינו שם לקמן דאף למ"ד דצריף מזבח מ"מ קרו וקבש ויסוד וריבוע אין מעכבין בבמה קטנה ויכול לעשות מזבח בכל אופן שירצה ומ"מ סלע או אבן אי אפשר ליחשב מזבח וצריף דוקא לעשות מזבח משום דצריף בגין לשם מזבח וכמ"ש רש"י ז"ל במתני' שם שיעלה לראש המזבח שייבנה מזבח לשם כף עכ"ל א"כ מזבח אם יבנה בידי שמים הוי פסול וכאבן דלאו שמה מזבח] ואי ס"ל קדושה ראשונה קידשה לע"ל הרי יכול לבנות המזבח אף בלילה כמ"ש ולהקריב עליו העומר וזה אם יכול לבנות המזבח ביו"ט תלוי באפשר לעשותו מערב יו"ט והנה זה דאמרינו שם דאיבני בליליא א"נ דאיבני בחמיסר ע"כ הפנונה שיהא אי אפשר להגמר קודם דודאי לא יתעצלו בבגין דבגין המזבח צריף להיות עפ"י נביא שיעיד על מקום המזבח פדאמרינו בנבחים ס"ב דג' נביאים עלו מן הגולה אחד העיד על מקום המזבח כו' והביאה הרמב"ם ז"ל פ"ב מהל' בית הבחירה ולעתיד יהיה זה ע"י אליהו ז"ל ואי אפשר יהיה להתחיל בבגין קודם שיתגלה וגם קודם שיפקע השעבוד] וכיון דאי אפשר יהיה לבנותו מערב יו"ט א"כ לכל הנה תנאי דעירובין דקושרין נמא במקדש כו' דקי"ל

הלכתא פְּנוּתִיהוּ וְלֹא אֲמַרִּינּוּ מִינּוּ מִזְבַּח אוּ מִינּוּ אֲפֹשֶׁר לַעֲשׂוֹתוֹ מְעַרְב יו"ט יְהִיָּה מוֹתֵר לְגַמּוֹר הַבְּנֵי בְּחַמִּיסָר וְא"כ אִי ס"ל לְרִיב"ז קְדוּשָׁה רִאשׁוֹנָה קְדוּשָׁה לַע"ל נִיחָא שְׁפִיר הֵיא דר"ה ל' דְּאֲמַרִּינּוּ דְּאִיבְנֵי בְּלִילֵי א"נ דְּאִיבְנֵי בְּחַמִּיסָר: וְבַעֲיָקָר אִי ס"ל לְרִיב"ז קְדוּשָׁה רִאשׁוֹנָה קְדוּשָׁה לַע"ל נִיחָא לְעַנ"ד לְהַבִּיא רְאֵיָה מְאֻבוֹת דְּר' נְתָן פ"ד דְּאֲמַרִּינּוּ שְׁם מְעַשָּׂה בְּרִיב"ז שְׁהִיָּה יוֹצֵא מִירוּשָׁלַיִם וְהִיָּה ר"י בְּן חֲנַנְיָה הוֹלֵךְ אַחֲרָיו וְרֵאָה בִּיהַמ"ק חֲרֵב כּו' א"ל רִיב"ז בְּנֵי אֵל יָרַע בְּעֵינָיו מְצִינּוּ פְּפָרָה אַחֲרָת שְׁהוּא פְּזוּ וְאִיזוּ זוּ גַמ"ח שְׁכּוֹן מְצִינּוּ בְּדִנְיָאֵל כּו' אִם תֵּאמַר עוֹלוֹת וְזִבְחִים הִקְרִיב דְּנִיָּאֵל בְּבָבֶל וְהִלָּא כְּבָר נִאֲמַר הַשְּׁמַר לָהּ פֶּן תַּעֲלֶה עוֹלוֹתֶיהָ כּו' כ"א אֵל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר כּו' ע"ש וְהִלָּא דְּנִיָּאֵל לְאַחַר חֲנוּכַּת הַבַּיִת הָיָה וְאִי ס"ל לַא קְדוּשָׁה לַע"ל א"כ הוֹתֵרוּ הַבְּמוֹת כַּמ"ש תוּס' בְּחֻלּוּיִן וְאִמְאִי לֹא הָיָה יָכוֹל דְּנִיָּאֵל לְהַקְרִיב עוֹלוֹת וְזִבְחִים בְּבָבֶל וְאִי לְשִׁיטַת תוּס' בְּזִבְחִים דִּירוּשָׁלַיִם אִין אַחֲרֵיהֶּ הִתֵּר בְּמוֹת אִי לֹא קְדוּשָׁה לַע"ל מ"מ לֹא דְּהַשְּׁמַר לָהּ פֶּן תַּעֲלֶה לִיכָא פְּדִאֲמַרִּינּוּ בְּזִבְחִים ק"ז ע"ב הַמְעַלָּה בּוּזָה"ז כּו' וְמוּכָח דַּס"ל לְרִיב"ז דְּקְדוּשָׁה לַע"ל א"כ שְׁפִיר אֲמַרִּינּוּ בְּר"ה דְּאִיבְנֵי בְּלִילֵי א"נ דְּאִיבְנֵי בְּחַמִּיסָר: מִיָּהוּ אַכְתִּי יֵשׁ לַעֲיִין לְפִי מַה דְּאֲמַרִּינּוּ בְּר"ה שְׁם לְבַתֵּר הִכִּי דְּאִיבְנֵי בְּחַמִּיסָר סְמוּךְ לְשַׁקְעָה"ח כּו' הָא פִּינּוּ דְּאִיבְנֵי סְמוּךְ לְשַׁקְעָה"ח א"כ אִי אֲפֹשֶׁר תּוּ לְהַקְרִיב תְּמִיד שְׁל שַׁחַר וְאֲמַרִּינּוּ בְּמִנְחוֹת נ' דְּאִין מְחַנְכִין אֶת הַמְּזֻבָּח אֲלֵא בְּתִמִּיד שְׁל שַׁחַר א"כ לֹא אֲפֹשֶׁר לְהַקְרִיב עַל הַמְּזֻבָּח עַד לְמַחֲרָא א"כ אִיָּה הַבְּנֵי דוּחָה יו"ט אִי אִם בְּנֵי הַמְּזֻבָּח הוּא מְכַשִּׁירֵי קְרָבָן דְּזָה דְּמְכַשִּׁירֵי קְרָבָן דוּחִין יו"ט הוּא רַק מְכַשִּׁירֵי קְרָבָן שְׁל יו"ט אִיָּה פִּינּוּ דְּאִי אֲפֹשֶׁר לְהַקְרִיב עָלָיו עַד לְמַחֲרָא אִיָּה דוּחָה יו"ט אִיָּה הַתוּס' סוּפָה מ"א ע"א הִבִּיאוּ דְּלֹא גִרְסִינּוּ הֵתָם כָּלֵל דְּאִיבְנֵי בְּחַמִּיסָר סְמוּךְ לְשַׁקְעָה"ח אֲלֵא לְפִי מַה דְּמַסְקִינּוּ דְּאִיבְנֵי סְמוּךְ לְשַׁקְעָה"ח לֹא מִיָּירֵי בְּחַמִּיסָר אֲלֵא בְּעַרְב יו"ט ע"ש וּלְפ"ז לֹא קָשָׁה כָּלֵל אִיָּה גַם לְפִי הַגְּרָסָא דְּאִיבְנֵי בְּחַמִּיסָר סְמוּךְ לְשַׁקְעָה"ח ג"כ נִרְאָה דְּאֲפֹשֶׁר לְהַקְרִיב עַל הַמְּזֻבָּח בִּיּו"ט מְקַרְבָּנוֹת הַמוּסָפִין וְאִי ע"ג דְּאֲמַרִּינּוּ בְּמִנְחוֹת דְּאִין מְחַנְכִין הַמְּזֻבָּח אֲלֵא בְּתִמִּיד שְׁל שַׁחַר דְּמַשְׁמַע שְׁם דְּלֹא בָּא לְמַעַט רַק תְּמִיד שְׁל בֵּין הָעֲרֵבִים דְּאִין מְחַנְכִין בּוּ דְּהָא הֵתָם מִיָּיתִינּוּ קְרָא דְּאִין מְחַנְכִין הַמְּזֻבָּח בְּתִמִּיד שְׁל בֵּין הָעֲרֵבִים דְּכַתִּיב וְאֵת הַכֹּפֶשׁ הַשְּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרֵבִים שְׁנֵי בֵּין הָעֲרֵבִים וְלֹא רִאשׁוֹן בֵּין הָעֲרֵבִים וְאִי אִין מְחַנְכִין בְּשׁוּם קְרָבָן רַק בְּתִמִּיד שְׁל שַׁחַר א"כ ל"ל קְרָא לְמַעַט תְּמִיד שְׁל בֵּין הָעֲרֵבִים (וְכֵן בְּמִנְחָה הַזֵּהב אֲמַרִּינּוּ בְּזִבְחִים מ' ע"ב מְקַרָא דְּמִנְחָה קְטוֹרֶת סָמִים דָּאִם לֹא נִתְחַנְּנָה הַמְּזֻבָּח בְּקְטוֹרֶת לֹא הִיָּה מְזָה ע"ש וְקָשָׁה ל"ל קְרָא לְהִכִּי הָא בְּמִנְחוֹת שְׁם אֲמַרִּינּוּ דְּאִין מְחַנְכִין מְזֻבָּח הַזֵּהב אֲלֵא בְּקְטוֹרֶת שְׁל שַׁחַר דִּילְפִינּוּ מִמְּזֻבָּח הָעוֹלָה מַה הֵתָם בְּתִמִּיד שְׁל שַׁחַר אִיָּה מְזֻבָּח הַזֵּהב בְּקְטוֹרֶת שְׁל שַׁחַר וְצ"ל ג"כ דְּמְזָה מְמַעֲטִינּוּ רַק קְטוֹרֶת שְׁל בֵּין הָעֲרֵבִים דְּאִין מְחַנְכִין בּוּ אֲבַלְלֵא שְׁאָר דְּבָרִים וּמַש"ה אֲצִטְרִיף קְרָא דְּאִין מִזִּין אִם לֹא נִתְחַנְּנָה בְּקְטוֹרֶת וְכֵן לְמ"ד בְּמִנְחוֹת שְׁם דְּאִין מְחַנְכִין אֲלֵא בְּקְטוֹרֶת שְׁל בֵּין הָעֲרֵבִים וְנִפְקָא לָהּ מְקַרָא דְּבִבּוּקָר בְּבּוּקָר בְּהִטִּיבוּ אֶת הַגְּרוֹת יְקִטִּירָנָה כּו' צ"ל ג"כ דְּלֹא אֲתִי לְמַעַט אֲלֵא קְטוֹרֶת שְׁל שַׁחַר אֲבַל לֹא הִזְאוֹת] וְעוֹד אֲפֹשֶׁר דְּעַל שְׁאָר קְרָבָנוֹת לֹא אֲצִטְרִיף קְרָא דְּאִין מְחַנְכִין בְּהֵם מְשׁוּם דְּאִי אֲפֹשֶׁר לְהַקְרִיב שׁוּם קְרָבָן קוֹדֵם תְּמִיד שְׁל שַׁחַר מִיָּהוּ תְּמִיד שְׁל בֵּין הָעֲרֵבִים אֲפֹשֶׁר לְהַקְרִיב אִיָּה אִם לֹא הִקְרִיבוּ תְּמִיד שְׁל שַׁחַר פְּדִאֲמַרִּינּוּ בְּמִנְחוֹת שְׁם דָּאִם כְּבָר נִתְחַנְּנָה הַמְּזֻבָּח אִם לֹא הִקְרִיבוּ כְּכֹשׁ בְּבּוּקָר מְקַרִּיבִין בֵּין הָעֲרֵבִים וְא"כ אֲפֹשֶׁר הִיָּה לְחַנְּנָה הַמְּזֻבָּח בְּתִמִּיד שְׁל בֵּין הָעֲרֵבִים רַק

דמייעט הכתוב דשני בין הערבים ולא ראשון בין הערבים אף זה דאין להקריב שום קרבן
קודם תמיד של שחר הוא דנקא היכא דאפשר הנה להקריב תמיד של שחר אבל היכא
דלא אפשר הנה מותר להקריב שאר קרבנות דאמרינן בעירוכין י"א ע"ב דהקריבו
בשעת החורבן עולת נדבה ומקשינן התם הא בי"ז בתמוז בטל התמיד מפני שלא היו
להם כבשים ומתריצין דכו בקר בעלמא אתרמיא להו והקריבוהו עולת נדבה ומוכח
אע"ג דלא קרב התמיד שלא הנה להם כבשים הנה מותר להקריב עולת נדבה [וכן מוכח
ממנחות מ"ט דהיכא דאי אפשר להקריב התמיד משום חסרון כבשים מותר להקריב
המוסף] א"כ אם יבנה המזבח סמוך לשקעה"ח פיון דאי אפשר הנה להקריב התמיד ינה
מותר להקריב מן המוספין: ובתוס' סנפה מ"א ע"א ד"ה דאשתקד כתבו דזה דבזמן שאין
ביהמ"ק קים האיר המזרח מתיר הוא גם למ"ד קידשה לע"ל ונ"ל שם נאפילו לר"י
דאמר שמעתי שמקריבין אעפ"י שאין בית ה"מ כשיש מזבח בנוי אבל בלא מזבח לא
כדמוכח בזבחים דמזבח שגפגם כל הקדשים שנשחטו שם פסולים ואין אוכלים בגינו
שיירי מנחה ולא ק"ק ולא קדשים קלים עכ"ל והנה קשה לפמ"ש תוס' זבחים נ"ט ע"ב
על הא דאמרינן דהמעלה בזה"ז למ"ד קדושה ראשונה קדשה לע"ל חייב אע"ג דמייירי
במנחה שקמצה בכ"ש בפנים דרק לזבחים בעינן מזבח אבל קמצים יכול להקטיר במקום
המזבח ע"ש וא"כ מנחת העומר יכול להקטיר אף אי ליכא מזבח א"כ הדרה קושית
התוס' בסנפה לדנפתה אמאי פשחרב ביהמ"ק האיר המזרח מתיר דהא אפשר להקריב
העומר אף לאחר החורבן וגם קשה על הא דאמרינן שם דאיבני בתמיסר א"נ בליליא
הא א"צ לבנין כלל ויכול להקריב את העומר אע"ג דליכא לא בית ולא מזבח וליכא
למימר דמשה"ה אי אפשר להקריב העומר בלא מזבח פיון דהשירים לא יהיו נאכלים
דמזבח שגפגם אין אוכלים בגינו שיירי מנחה וא"כ אי אפשר ג"כ להקטיר הקומץ דהוי
כמו נאבדו שיריה דאין מקטירין הקומץ לאו מילתא היא לא מבעי לשיטת התוס' ב"מ
נ"ג ע"ב ד"ה לא דאין דיהוי באכילה ואם יבנה אח"כ המזבח מותר באכילה א"כ פיון
דאין השירים נפסלים רק דאין נאכלים א"כ נדאי מקטיר קומץ עליהם דאף בנטמאו
השירים אי ציץ מרצה על אכילות מקטירים הקומץ כדאמרינן בפסחים ע"ז ואע"ג דאין
השירים נאכלים אלא אפילו לשיטת התוס' זבחים ס"א ע"ב דאף אם נתקן אח"כ המזבח
אין השירים נאכלים דנפסלים משום דיהוי בשעת פגימת המזבח מ"מ הךא דבשעת
קמיצה ליכא מזבח הו"ל דיהוי מעיקרא ולא הוי דיהוי א"כ אין השירים נפסלים ויכול
להקטיר קומץ עליהם (והנה ע"כ מוכח דהתוס' סנפה שכתבו דצריף מזבח להקרבת
העומר פליגי על תוס' זבחים שכתבו דלהקטרת קמצים לא בעינן מזבח אף לתוס' זבחים
תשאר קושית התוס' בסנפה אמאי לאחר החורבן האיר המזרח מתיר ונראה לענ"ד לתרץ
דמשה"ה לא אפשר להקריב העומר קודם בנין המזבח משום דמנחת העומר טעונה הגשה
והגשה בקרן דרומית מערבית של מזבח פנגד חודה של קרן א"כ אי אפשר לעשות
הגשה בלא מזבח ואע"ג דהגשה לא מעכבא מ"מ אין להקריב לכתחילה בלא הגשה אף
התוס' בזבחים אתי שפיר פיון דהגשה לא מעכבא א"כ אם קמץ בפנים והקטיר בחוץ
חייב דחשיב ראוי לפתח אהל מועד פיון דכשר אם הקריב בדיעבד עוד אפשר דאף
דהגשה לא מעכבא מ"מ בעינן ראוי להגשה ואי ליכא מזבח ואינו ראוי להגשה הגשה
מעכבת והנה התוס' מנחות מ"ז ע"א ד"ה שיהא נסתפקו אי בעינן שיהא ראוי לתנופה

וְצַדְדוֹ דַּע"ג דְּתַנּוּפָה לֹא מְעַכְבָּא מ"מ בְּעֵינָן רְאוּי לְתַנּוּפָה ע"ש א"כ ה"נ בְּעֵינָן שְׂיָהָא
רְאוּי לְהַגְשָׁה וְזֶה דְּחִיב בְּקַמְצָן וְהַקְטִיר בְּחוּץ בּוּזָה"ז אע"ג דְּאִינוּ פְּשֵׁר בְּפָנִים מְשׁוּם דְּאִינוּ
רְאוּי לְהַגְשָׁה הוּא מְשׁוּם דְּאִף בְּפָנִים אִם עָלָה לֹא יֵרֵד מְשׁוּם חֶסְרוֹן הַגְּשָׁה דְּאִיפָּא מְנַחֲת
שְׂאִין טְעוּנוֹת הַגְּשָׁה וּא"כ אִי"ל הַכְּשִׁירָא בְּמָקוֹם אַחַר וְאִם עָלָה לֹא יֵרֵד וּמִש"ה חִיבִין
עָלְיוּ בְּחוּץ: ב) וְהִנֵּה לְפִי הַמְּסַקְנָא בְּשַׁבּוּעוֹת שְׁם מְקַדְּשִׁין הַעֲזָרָה בְּשִׁירֵי מְנַחָה מ"ט
פִּירוּשָׁלַיִם מֵה יְרוּשָׁלַיִם דְּבַר הַנְּאָכְל בָּהּ וְהַיּוֹצֵא מִמֶּנָּה נְפֹסֵל מְקַדְּשָׁה אִף הַעֲזָרָה דְּבַר
הַנְּאָכְל בָּהּ וְהַיּוֹצֵא מִמֶּנָּה נְפֹסֵל מְקַדְּשָׁה וּאע"ג דִּירוּשָׁלַיִם מִתְקַדְּשַׁת בְּחֻמְצָן עֲזָרָה אִי אֶפְשָׁר
בְּחֻמְצָן וּבִירוּשָׁלַיִם סְנֵהֲדָרִין פ"א הַלְכָה ג' בְּעֵינָן ג"כ לְמִימַר שְׂיִקְדָּשׁוּ בְּשִׁתֵּי הַלְחָם שְׁהֵם
חֻמְצָן וּמְקַשִּׁינָן הֵתָם ג"כ כְּמוֹ בְּתַלְמוּדָא דִּידָן וְכִי מְקַדְּשִׁין בִּיו"ט וְאַמְרִינָן דְּמְקַדְּשִׁים בְּלְחָם
הַפָּנִים וּמְקַשִּׁינָן וְכִי מְקַדְּשִׁים בְּשַׁבָּת וּמְתַרְצִינָן דְּמְקַדְּשִׁים בְּלִילָה הֵינּוּ בְּמוֹצַי"ש וּפְרָכִינָן
וְכִי מְקַדְּשִׁין בְּלִילָה אֶלָּא אָמַר ר"י בִּי רַבִּי בּוֹן בְּמַנְחַת מֵאָפָה ע"ש הֵינּוּ דְּמַסְקִינָן פְּהַש"ס
דִּילָן דְּאִי אֶפְשָׁר לְקַדֵּשׁ בְּחֻמְצָן וּמְקַדְּשִׁין בְּשִׁירֵי מְנַחָה מִיְהוּ בְּזָה יֵשׁ לְעֵינָן מ"ש מְנַחַת
מֵאָפָה מְשָׁאֵר מְנַחֲתוֹת וּבְגָמְרָא דִּילָן קְתוּבֵי סֵתָם בְּשִׁירֵי מְנַחָה: וְנִרְאָה לַעֲנ"ד לֹאמַר הַטַּעַם
מְשׁוּם דְּלְקַדֵּשׁ הַעֲזָרָה בְּעֵינָן לְחָם דְּוּמְיָא דִּירוּשָׁלַיִם דְּמִתְקַדְּשַׁת בְּלְחָמֵי תוֹדָה דְּשִׁתֵּי תוֹדוֹת
שְׂאֵמְרוּ בְּלְחָמָן וְלֹא בְּבִשְׁרוֹן וּבְעֵינָן דְּוּמְיָא דִּירוּשָׁלַיִם וּבְדִין הִנֵּה שְׂיָהָה צָרִיף דְּוּקָא לְחָם
חֻמְצָן דְּוּמְיָא דְּהֵתָם רַק דְּלֹא אֶפְשָׁר אֲבָל לְחָם בְּעֵינָן דַּל"כ לְמָה צָרִיף דְּוּקָא לְקַדֵּשׁ בְּשִׁירֵי
מְנַחָה לְקַדֵּשׁ בְּחֻטָּאוֹת וְאִשָּׁם שְׁהֵם ג"כ דְּבַר הַנְּאָכְל בָּהּ וְהַיּוֹצֵא מִמֶּנָּה נְפֹסֵל וְכ"כ
הַרִיטְב"א לְהַדְיָא בְּשַׁבּוּעוֹת שְׁם דְּלְקַדֵּשׁ הַעֲזָרָה בְּעֵינָן לְחָם וְזֶהוּ טַעַם הַיְרוּשָׁלַיִם דְּבְעֵינָן
דְּוּקָא מְנַחַת מֵאָפָה דְּחֻשְׁבִּיב לְחָם דְּאִין לְחָם אֶלָּא הָאֶפוּי בְּתַנּוּר כְּדַאמְרִינָן בְּפִסְחִים ל"ו
ע"א אֲבָל מְנַחַת מִחֻבַּת וּמְרַחֲשַׁת דְּמַעֲשָׂה אֵילְפָס הֵן וּמְטוּנְגִינָן אִינוּ לְחָם וְכַמ"ש הֵרָא"ש
ז"ל בְּפִסְחִים שְׁם דְּזֶה דְּאִמְרִינָן בְּמַנְחָה נְטִלָה לְאֻנְכְלָה מְכַרְףּ הַמוֹצֵיא לֹא בְּמַנְחַת מִחֻבַּת
וּמְרַחֲשַׁת מִיִּירֵי אֶלָּא בְּמַנְחַת מֵאָפָה וְנִחְלַק בְּזָה עַל הַתּוֹס' שְׁם וְכֵן מֵהַפּוֹסְקִים] וְאַתִּי שְׁפִיר
לפ"ז כָּל דְּבָרֵי הַיְרוּשָׁלַיִם שְׁם דְּמַעֲיָקְרָא אִמְרִינָן בְּשִׁתֵּי הַלְחָם שְׁהֵם לְחָם וְגַם חֻמְצָן וּפְרָכִינָן
דְּאִי אֶפְשָׁר בְּשִׁתֵּי הַלְחָם וְאַמְרִינָן בְּלְחָם הַפָּנִים דְּנֵהִי דְּאִי אֶפְשָׁר בְּחֻמְצָן עכ"פ צָרִיף לְחָם
וּבְלֹא זֶה אִינוּ מוּכָן מ"ש לְחָם הַפָּנִים דְּנִקְט] וּפְרָכִינָן דְּאִף בְּלְחָם הַפָּנִים אִי אֶפְשָׁר וּמַסְקִינָן
בְּמַנְחַת מֵאָפָה שְׁהוּא ג"כ לְחָם: וְהִנֵּה כָּל דִּינֵי הַקִּיּוּדוֹשׁ יִלְפִינָן מִמְּשָׁה כְּדַאמְרִינָן בְּשַׁבּוּעוֹת
שְׁם דְּכְתִיב וְכֵן תַּעֲשׂוּ לְדוֹרוֹת וּפִירַש"י ז"ל שְׁם דְּמִשָּׁה מְלָךְ וְנִבְיָא וְאַחִיו כ"ג וְאוּרִים
וְתוֹמִים וְע' זְקָנִים אִף הֵב' תוֹדוֹת מְנַחְמִיָּה בְּן חַכְלִיָּה גְּמְרִינָן ע"ש וְכֵן כְּתַב הַרִיטְב"א ז"ל
דִּב' תוֹדוֹת לִי"ל רְאִיָּה מִמְּשָׁה דִּמְנ"ל דְּהוּוּ הֵתָם אֶלָּא דְּגְמְרִינָן מִדְּבָרֵי קַבְלָה ע"ש: וְנִרְאָה
לַעֲנ"ד לֹאמַר דִּב' תוֹדוֹת לֹא הִיוּ כָּלָל בִּימֵימְשָׁה דְּזֶה דְּבְעֵינָן לְקִיּוּדוֹשׁ יְרוּשָׁלַיִם תְּהִלּוּכוֹת
בְּלְחָמֵי תוֹדָה וְעֲזָרָה בְּשִׁירֵי מְנַחָה כְּתַב הַרִיטְב"א ז"ל אִף עֲזָרָה דְּבַר הַנְּאָכְל בָּהּ מְקַדְּשָׁה
פִּי כְּדִי לְהוֹדִיעַ שְׁעַד כָּאֵן תַּחּוּם אֲכִילַת קוּדֵשׁ זֶה עכ"ל וְהַר"י מִיַּגְאֵשׁ כְּתַב שְׂאֲכִילַת
הַשִּׁירֵי מְנַחָה בְּעֲזָרָה הִיא הַמְּקַדְּשַׁת אוֹתָהּ ע"ש וּמִזָּה נִרְאָה דְּמָה דְּצָרִיף שְׂיָרֵי מְנַחָה לְקַדֵּשׁ
הַעֲזָרָה הוּא מִדִּין חִינּוּף וְכֵמוּ דְּהַמְזַבֵּחַ מִתְחַנֵּף ע"י הַקְּרָבָה כֵּן הַעֲזָרָה מִתְחַנֵּק ע"י אֲכִילַת
קְדָשִׁים הַנְּאָכְלִים בָּהּ וְכֵמוּ כ"ש צָרִיכִים קְדוּשַׁת פֶּה וְאִם כ"כ עֲבוּדָתָן מְחַנְכָּתָן כֵּן הַמְּקַדֵּשׁ
צָרִיף קְדוּשַׁת פֶּה ע"י מְלָךְ וְסְנֵהֲדָרִין וְעַפ"י נְבִיא וְאוּרִים וְתוֹמִים וְצָרִיף ג"כ לְחַנּוּכוֹ בְּשִׁירֵי
מְנַחָה וּלפ"ז בִּימֵי מִשָּׁה א"צ כָּלָל לְקַדֵּשׁ בְּשִׁירֵי מְנַחָה דְּהַקִּיּוּדוֹשׁ ע"י חִינּוּף הוּא רַק
לְדוֹרוֹת דְּבִימֵי מִשָּׁה הִנֵּה מְשִׁיחָה בְּמָקוֹם הַחִינּוּף לְדוֹרוֹת וְכֵמוּ בכ"ש דְּבִימֵי מִשָּׁה

משיחתו מקדשתו מפאן ואילך עבודתו מחנכתו פדאמרינו בשבועות ט"ו וכיון שהמשכן נמשח א"צ לחינוך ועיין תוס' שם ד"ה מתיב]: ובעיקר מה דאמרינו דהעזרה מתקדשת בשירי מנחה הקשו התוס' שבועות ט"ו ע"א ד"ה אין היא מנחה בכמה בשלמא בימי עזרא איפא למימר דס"ל קדושה ראשונה קידשה לע"ל ועזרא עשה רק זכר לדבר אלא בימי שלמה ויהושע קשה וכ"ת דקדשה במנחת העומר והא בסופות הנה הקידוש בימי שלמה פדאמר במו"ק וכדמוכחי קראי ותי' שם בתוס' פיון שהכל בא בב"א הקידוש ועשיית המנחה לא חשבינו מנחה בכמה א"נ פיון דלא אפשר א"צ ע"ש והנה מדברי התוס' נראה דאי לאו דהנה הקידוש בסופות הנה אפשר לקדש במנחת העומר ויש לעיין בזה דהא מנחת העומר קרבו ציבור הוא א"כ ע"כ קרבה בכמת ציבור דהיינו בנוב וגבעון א"כ איפסיל לה ביוצא וכ"כ הריטב"א שם דאי אפשר לקדש במנחת העומר דמיפסיל ביוצא אף כמו כן יש לעיין על מה דאמרינו בגמרא בשבועות שם דאי לאו דאין בנוב ביהמ"ק דוחה יו"ט הנה אפשר לקדש בשתי הלחם דעצרת אע"ג דשתי הלחם ג"כ ק"צ הם ואין קרבים אלא בכמה גדולה וא"כ נפסלים ביוצא צא וע"כ נ"ל כתי' התוס' שם דלא חשיב מנחה בכמה פיון דע"י הקרבת המנחה נעשה הקידוש א"כ ה"נ בשתי הלחם פיון דצריכים לקדש בשתי הלחם מקריבין אותן בעזרה ולא בנוב וגבעון דהקידוש וההקרבה באין פאחד [אף להתוס' בקושיותם דלא נחתי להכי צ"ע הא מיפסלי ביוצא] אף לפ"ז קשה הירושלמי פ"ק דסנהדרין דמקשינו שם התינוח בימי עזרא דהקריבו ואח"כ הקדשו דס"ל קדושה לע"ל ולא עשה רק זכר לדבר והנה אפשר להקריב הב' תודות במקדש אלא בימי שלמה במה קידשו ומסקינן בב' תודות הבאות מנוב וגבעון ע"ש ואמאי הנה צריף להקריב התודות בנוב וגבעון נהי דבכמת יחיד הנה אי אפשר להקריב דהנה תודות לקדש המקום חשיבי קרבו ציבור אף במקדש אמאי לא הנה אפשר להקריב התודות פיון דהנה תודות לקידוש המקום וא"כ קדושתו והקרבתו באין פאחד וכמו בשתי הלחם וכמו למ"ד אין מנחה בכמה דבאין פאחד כמ"ש בתוס': ונראה הנה לומר הטעם משום דלחמי תודה הן המקדשות אבל לא התודות עצמן פיון שאינו מקדשות בשבועות תודות שאמרו בלחמן ולא בבשרן א"כ התודות עצמן פיון שאינו מקדשות לא שייף בהו לומר דבאין פאחד א"כ אי אפשר להקריב התודות בעזרה קודם שנתקדשה [מיהו להר"ח והאבן מיגאש ז"ל שפכתבו דב' תודות הם במקום מלואים צ"ל אע"ג דמקיפין החומה בלחמן ולא בבשרן מ"מ התודות עצמן ג"כ מקדשות] אף קשה משתי הלחם דהלחם מקדש העזרה ולא הפכשים א"כ איף יכולים להקריב הפכשים בעזרה ואין לומר דבשבועות קאי אליבא למ"ד במנחות מ"ה ע"ב דלחם קרב בלא כבשים דהא אמרינו בשבועות שם להדיא דלחם בשחיטת כבשים הוא דקדשי וצ"ע: ומעיקר מה דאמרינו בירושלמי דבימי שלמה לא היו יכולים להקריב התודות במקדש אלא בנוב וגבעון מוכח דקידוש ירושלים בימי שלמה הנה קודם קידוש העזרה דהא השתי תודות הם לקידוש ירושלים ואם כבר נתקדשה העזרה בשירי מנחה א"כ כבר אפשר הנה להקריב התודות בעזרה ומזה יש להקשות עמ"ש תוס' זבחים ס' ע"ב דתימא הוא לומר פשחרב הבית אבל חומות ירושלים קנימות דלא בטלה קדושתו לענין קדשים קלים ומעשר שני דהא ירושלים לא נתקדשה אלא בשביל הבית ואיף יתכן שקדושת הבית תבטל וקדושת ירושלים קנימא עכ"ל ומזה הירושלמי נראה דאפשר הנה להיות קדושת

ירושלים בלא קדושת המקדש דהא בשעה שנתקדשה ירושלים לא היתה עדיין קדושת העזרה וצ"ל לדעת התוס' דלעולם לא נתקדשה ירושלים קודם רק דקידושם פאחד ומש"ה לא היה אפשר להקריב התודות בעזרה ועדיין לא נתקדשה העזרה דקידוש שניהם היה פאחד והתודות היה צריף להקריב בנוב וגבעון דילמא היה קידוש העזרה קודם והתודות הקריבו במקדש כמו בימי עזרא: ונראה לומר דכמו דלא אפשר לקדש ירושלים קודם קדושת העזרה כן אי אפשר לקדש העזרה קודם ירושלים דהעזרה עצמה צריכה לקדש בקדושת מתנה ישראל דאי אפשר להיות קדושת מתנה שכינה בלא קדושת מתנה ישראל ואי אפשר להיות המקום ראוי לאכילת קדשי קדשים אם אין להמקום ג"כ קדושת החומה ובמכות י"ז ע"ב אמרינן דזר שאכל מן העולה לפני זריקה חוץ לחומה לוקה חמש אהד משום אוכל חוץ לקלעים ואחד משום אוכל חוץ לחומה ע"ש ומוכח דלק"ק צריף להיות ב' מחיצות חומת העזרה וחומת ירושלים א"כ אי אפשר ק"ק לאכול בעזרה אם לא יהיה לה קדושת חומת ירושלים א"כ אי אפשר לקדש העזרה ולאכול שם שיירי מתנה אם לא יקדשו ג"כ את כל ירושלים בשתי תודות ומש"ה היה צריף להיות ב' הקידושים פאחד [והנה לפ"ז אי אפשר היה לקדש העזרה במנחת העומר מטעם אחר כיון דצריף אז לקדש גם את העיר בשתי תודות וזה אי אפשר בפסח משום חמץ שבהן] אף ראיתי בתוס' שבועות ט"ו ע"ב ד"ה דקדשה שכתבו דאם יקדשו העזרה ולא יקדשו ירושלים יהיו קדשים קלים נאכלים בכל הרואה כמו בשילה וא"כ קשה הירושלמי דילמא קידשו העזרה תחילה וקריבו התודות במקדש ושפא קים להירושלמי דקדושת שניהם היתה פאחד וצ"ע: והנה עמ"ש התוס' דאי אפשר לומר שנתקדשה העזרה במנחת העומר שהרי בחג היה הקידוש בימי שלמה יש לעיין שהרי דוד קידש העזרה ולא שלמה כדאמרינן בזבחים כ"ד ע"א פי קדיש דוד רצפה כו' וכמ"ש בתוס' שם דאע"ג דשלמה בנאה דוד קידשה וכמה שהביאו שם מהירושלמי דוד זה מלך גד זה נביא כו' א"כ מנ"ל שלא היה במנחת העומר וצ"ע: אף בעצם מה דאמרינן דדוד קידש העזרה יש לעיין הא בעינן קידוש בשעת בנין ואיך אפשר לומר דאע"ג דשלמה בנאה דוד קידשה וע"כ צ"ל דדוד עשה קלעים וקידש וכדאמרינן בשבועות ט"ז אמר ר"א שמעתי כשהיו בונין היו עושין קלעים להיכל וקלעים לעזרות ואמרינן שם משום דס"ל קדושה ראשונה לא קדשה לע"ל וצריף לקדש מחדש והיו צריכים לעשות קלעים וה"נ היה בימיו דאף לפ"ז קשה כיון דדוד עשה קלעים וקידש המקום אמאי לא נאסרו אז הבמות כיון דכבר ונתקדשה העזרה והא חזינו לשלמה שהקריב אלה עולות בגבעון: ונראה לומר עפ"י הירושלמי מגילה פ"א הלכה י"ב דאמרינן שם אמר ר"י זה סימן כל זמן שהארון בפנים הבמות אסורות יצא הארון הבמות מותרות ופי' המפרשים ז"ל כגון במשכן בשילה ובית עולמים שהיה שם ארון היו הבמות אסורות ובנוב וגבעון שלא היה ארון היו הבמות מותרות והדר איבעי לן בירושלמי שם ביצא הארון לשעה כגון במעשה דעלי שיצא הארון במלחמה אם הותרו הבמות ע"ש ונראה מזה דהיתר ואיסור הבמות אינו תלוי בקדושת המקום לבד דתלוי גם בארון דהא ביצא הארון לשעה לא בטלה קדושת שילה בשביל זה ומ"מ בעינן למימר דהותרו הבמות לאותה שעה דמה שהארון בפנים זהו אוסר הבמות וזה דבבית שני לא היה הארון ומ"מ היו הבמות אסורות נראה הטעם משום דירושלים

אין אחריה היתר במות וכיון דהיה שם הארון בבית ראשון ונאסרו הבמות משום קדושת ירושלים שוב אין להם היתר דהא אפילו למ"ד לא קידשה לע"ל ובטלה קדושת המקום לגמרי ומ"מ פתבו התוס' בזבחים דלא הותרו הבמות דירושלים אין אחריה היתר במות א"כ לא עדיף מה שיצא הארון משבטלה קדושת המקום לגמרי אף בשילה דיש אחריה היתר במות ואינו מועיל מה שפבר נאסרו הבמות א"כ רק כל זמן שהארון בפנים הבמות אסורות דהארון הוא שאוסר הבמות א"כ לפ"ז כיון דשלמה העלה הארון פדמוכחי קראי וכדאמרינו שאמר שלמה שאו שערים ראשיכם] אע"ג דדוד קידש העזרה עדיין לא נאסרו הבמות: ולולי דברי התוס' זבחים כ"ד הייתי אומר דדוד לא קידש אלא קדושת פה עפ"י נביא ואורים ותומים אבל קידוש בשירי מנחה שהוא חינוף העזרה לא עשה כלל דמנ"ל דצריכים להיות פאחת ובכ"ש יכול לעשות קדושת פה עתה ולחנכם לאחר זמן ובירושלמי סנהדרין ילפינו כל דיני הקידוש מדוד מלך זה דוד גד זה נביא כו' אבל ב' תודות ילפינו שם מנחמיה (דאם עשה דוד קידוש גמור א"כ קשיין דברי הירושלמי אהדי דאמרינו שם דבימי עזרא הקריבו התודות בעזרה משום דס"ל דקידשה לע"ל אלא בימי שלמה אף הקריבו ואמרינו בשתי תודות הבאות מנחב וגבעון ואי דוד קידש העזרה קידוש גמור אמאי לא היה אפשר להקריב התודות לקדש העיר בהעזרה] ולפ"ז לא עשה דוד בגין כלל דזה דאמרינו דצריף קידוש בשעת בגין הוא קידוש של שירי מנחה דזה דצריף קידוש בשעת בגין ילפינו לה מדכתיב ויהי ביום פלות משה להקים את המשכן וימשחם כו' וכמ"ש רש"י ז"ל בשבועות ט"ו ע"ב ורק קידוש של החינוף שהוא במקום משיחה בעינו בשעת בגין ובזה אתי שפיר מה שלא נאסרו הבמות אחר קידוש דוד וגם אתי שפיר מ"ש התוס' בשבועות דאין לומר שמקדשין במנחת העומר דבכג היה הקידוש בימי שלמה דהקידוש בשירי מנחה היה בימי שלמה לאחר שנגמר הבגין: ונראה דלזה כיון רש"י ז"ל בזבחים כ"ד ע"א שכתב דדוד קידש רצפה בשתי תודות ובשיר של פגעים והתוס' שם ד"ה הואיל הקשו על רש"י ז"ל הרי העזרה מתקדשת בשירי מנחה ע"ש ונראה דס"ל לרש"י ז"ל דלקדש העזרה בעינו תרתי ב' תודות ושירי מנחה דס"ל כהר"ח והר"י מיגאש דב' תודות הם במקום המלואים שהיו בימי משה ולפ"ז לא רק הלחמי תודה מקדשין ע"י התהלוכות סביב לחומה כי אם גם הקרבת התודות עצמן שהם המלואים ובקידוש העזרה אין מקיפין את החומה בלחמי תודה כ"א בשירי מנחה מה ירושלים בדבר הנאכל בה אף העזרה בדבר הנאכל בה אבל התודות עצמן שהם במקום מלואים צריכים אף לקדש העזרה שהרי עיקר המלואים שהיו בימי משה היו לקדש המשכן רק מניה ילפינו גם לקדושת העיר וזה הקידוש של ב' תודות וכן בשיר של פגעים עשה דוד דשיר של פגעים ג"כ ילפינו ממשה כמ"ש רש"י ז"ל בשבועות שם דזה השיר אמר משה פשעשה המשכן וכל מה שעשה משה אינו שייף אל קידוש החינוף דקדושת החינוף לא היה בימי משה דחינוף הוא רק לדורות ובימי משה היתה משיחה תחת קדושת החינוף אבל בשירי מנחה לא היה אפשר לדוד לקדש לפי שלא היה הבית בנוי ותהלוכות בשירי מנחה בעינו בשעת גמר הבגין ועוד לבד זה לא היה אפשר לדוד לקדש מקום העזרה בשירי מנחה דאכילת שירי מנחה היא המקדשת את העזרה כמ"ש הר"י מיגאש וכיון דהמזבח לא בנה דוד כ"א שלמה פדמוכח קראי וכדאמרינו בזבחים ס' ע"א א"כ אי אפשר היה לאכול שם שירי מנחה פשאין מזבח פדאמרינו בזבחים שם דמזבח שנגפם

אין אוכלין בגינו שיירי מנחה:] ג) ועצם הבגין צורתו ומדותיו הפל מבואר במס' מדות אף יש לחקור איזו דברים מעכבים בבית הבחירה ואיזו הם רק למצוה והנה זה נלמד ממ"ש הרמב"ם ז"ל פ"א מהל' בית הבחירה הלכה ה' דהדברים שהם עיקר בגין הבית הוא ק"ק והיכל ואולם ועזרה ע"ש ומדכתב שהם עיקר משמע שמעכבין דאי אין מעכבין מה הם עיקר יותר מאחרני אבל שאר הבגנים פגון הלשכות נראה מדבריו שאינן עיקר ונראה דהרמב"ם ז"ל למד זה ממה דאמרינן דליפא למימר דס"ל דמה שהיה במשכן שבמדבר מעכב דהא אולם לא היה במדבר ועיין מנחת חינוך מצוה צ"ה] בע"ז מ"ג דלא יעשה אדם בית תבנית היכל אכסדרה תבנית אולם חצר פנגד עזרה ולא קתני לשפה תבנית לשפה ומוכח דרק אלו דחשיב התם הם עיקר בגין בית הבחירה ונקראים שמשים דאסור לעשות כמותן אבל שאר בגנים אין מעכבין ומש"ה מותר לעשות כמותן דאינו בכלל שמשים: ומדלא קתני התם דלא יעשה חצר פנגד הר הבית יש ג"כ ללמוד דהר הבית אינו מעכב בגין בית הבחירה או אפשר דאינו שייך לבית הבחירה כלל פיון שהוא מחנה לוי דאפשר דרק מחנה שכינה היא בית ה' אבל מחנה לוי היא מחנה של הדיוט אע"ג דיש בה דינים לענין שילוח זבין דהא אף מחנה ישראל יש בה דינים לשילוח מצורעים אף לבית ה' אינו שייך כלל אף מסופה נ"א גבי גזונטרך שהקיפו את עזרת נשים דמקשינן הא מוסיף אבגין וכתוב הפל בכתב כו' מוכח דעזרת נשים היא בכלל בית הבחירה ושייך בה איסור להוסיף אבגין ואע"ג דעזרת נשים היא מחנה לוי ובבכורים פ"א מ"ט אמרינן דבכורים חייב באחריותן עד שיבואו להר הבית שגאמר ראשית בכורי אדמתה תביא בית ה' אלקיך למלמד שחייב באחריותן עד שיבואו להר הבית ע"ש ומוכח דאף הר הבית חשיב בכלל בית ה' ומשהביאם להר הבית אף שלא הביאם לעזרה נפטר מאחריותן לפי שפבר הביא לבית ה' [ומזה דאסור לכנוס להר הבית במקלו אין ראיה די"ל דכיון שהוא קרוב למקדש הוי זלוול למקדש עצמו וכמו דלא יקל אדם ראשו פנגד שער המזרח אפילו עומד חוץ למקדש] והטעם דמותר לעשות חצר פנגד הר הבית י"ל משום דאינו מעכב או אף אם נאמר במעכב מ"מ בכלל שמשים לא הוי דרק מה שבמחנה שכינה קרואים שמשים: והנה בגין ההיכל והעזרה עצמן מה מעכב יש ללמודה) ובהיכל עצמו איכא ספק על האמה טרקסין שבין ההיכל לבית קה"ק אי קדושתו פלפנים או פלחוף ובבית שני עבוד ב' פרוכות וביניהן אמה וכתבו התוס' יומא נ"א ע"ב ד"ה ועבוד דמש"ה הוי צריכים לעשות ב' פרוכות משום דכתיב והבדילה הפרוכת לכם בין הקודש וגו' ומשמע שמצד חיצון של פרוכת יהיה קודש ומתחילת עוביה ולפנים יהא הפל ק"ק וכיון דהוי ספק לפיכך הוצרכו לעשות ב' פרוכות ע"ש והנה לפ"ז איכא ספק על ב' הפרוכות לאיזה יש דין פרוכת אם לחיצונה או לפנימית ויש לעיין בהנאות של יוה"כ היכא עביד בשלמא לתלמודא דידן דאין הדם צריך ליגע בפרוכת שפיר אלא בירושלמי יומא פ"ה הלכה ד' איכא פלוגתא דאמרינן שם אית תני צריך שיהיו נוגע ואית תני א"צ שיהיו נוגע א"כ למ"ד צריך שיהיו נוגע פיון דאיכא ספק לאיזה יש דין פרוכת א"כ צריך ליתן על שתיהן ולא אשכחן שצריך ליתן ולחזור וליתן וצ"ע: ובת"י יומא שם ד"ה מספקא לא ס"ל כהתוס' הנ"ל וכתבו ז"ל וילרבנן נמי אי לא הוי מספקא להו לא הוי עבדי ב' פרוכות שאין לחוש אי מוסיפין על אור ההיכל או בית קה"ק וא"ת בשלמא לצד פנים אסור לעשות פרוכת דדילמא נכנסים שם לצורך עבודת היכל והוא קדוש קדושת

פְּנִים אֶלָּא לְצַד חוּץ לְמָה לֹא יַעֲשֶׂוּהָ מַה יֵּשׁ לְחוּשׁ י"ל פִּי פְּעָמִים יִכְנֹס שֵׁם לְהַקְטִיר קְטֹנֶת בֵּין הַבְּדִים שְׁבוּלָטִין בְּפְרוֹכֶת פְּמִין ב' דְּדִי אִשָּׁה וּא"כ הִיָּה מְקַטֵּיר בַּחוּץ עַכ"ל וְנִרְאֶה מִזֶּה דַס"ל דְּמַצַּד הַפְּרוֹכֶת עֲצָמָה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּכָל מְקוֹם שְׁיִרְצֶה מִבְּפָנִים אוֹ מִבַּחוּץ וְרַק מִשׁוּם גְּזִירָה שְׁמָא יִכְנֹס לְשֵׁם בְּשַׁעַת עֲבוּדַת הַהִיכָל אוֹ שְׁמָא יִקְטִיר שֵׁם קְטֹנֶת שֶׁל לְפָנֵי וְלִפְנֵים וְצָרִיף ב' פְּרוֹכוֹת פְּדִי שְׁיִהְיוּ לוֹ הַיִּכָּר א"כ לְשִׁיטַת הַת"י אֲתִי שְׁפִיר דִּיכוּלִּים לִיתֵן הַדָּם עַל הַפְּרוֹכֶת הַחִיצוֹנָה וְאִף אִי אִמָּה טְרַקְסִין קְדוּשְׁתָּה פְּלַחוּץ י"ל דִּין פְּרוֹכֶת וְיָכוֹל לִיתֵן שֵׁם הַזְּאוּתִיו: אִף עַל הַת"י יֵשׁ לְעֵינַן מֵהָא דְאֲמַרִּינוּ בְּכַתְּוֹבוֹת ק"ו וּבִיּוֹמָא נ"ד אָמַר רַב י"ג פְּרוֹכוֹת הָיוּ בְּמַקְדָּשׁ כּו' שְׁנַיִם בְּדַבָּר וּשְׁנַיִם פְּגָגְדוּן בְּעֲלִיָּה לְמָה הִיָּה צָרִיף ב' פְּרוֹכוֹת פְּגָגְדוּן בְּעֲלִיָּה בְּשֶׁלְמָא לְהַתּוֹס' דְּעַל הַב' פְּרוֹכוֹת הָיוּ סָפֵק לְאִיזָה יֵשׁ דִּין פְּרוֹכֶת א"כ אִף לְמַעְלָה פִּינוּן דְּאִף שֵׁם צָרִיף פְּרוֹכֶת לְהַבְדִּיל בֵּין הַקְּדוּשׁ לְבֵית קוה"ק א"כ גַּם שֵׁם צָרִיף ב' פְּרוֹכוֹת מִטַּעַם סָפֵק אִף לְהַת"י דְּלִמְטָה צָרִיף ב' פְּרוֹכוֹת רַק מִשׁוּם הַיִּכָּר בְּשַׁעַת עֲבוּדַת הַהִיכָל וּבְשַׁעַת עֲבוּדוֹת דְּלִפְנֵי וְלִפְנֵים א"כ בְּעֲלִיָּה דְלִיפָא עֲבוּדוֹת כָּלֵל דְּאִין נִכְנָסִים לְשֵׁם אֶלָּא פַעַם אַחַת בְּשָׁבוּעַ אוֹ פַעַם אַחַת בְּיוֹבֵל לִידַע מַה הִיא צָרִיכָה פְּדָאֲמַרִּינוּ בְּפִסְחִים פ"ו א"כ לְמָה צָרִיף שֵׁם ב' פְּרוֹכוֹת: וְהִנֵּה זֶה דְּמַסְפָּקָא לֹן בְּאִמָּה טְרַקְסִין אִי קְדוּשְׁתִּיהָ פְּלִפְנֵים אוֹ פְּלַחוּץ הוּא מִשׁוּם דְּמַסְפָּקָא לֹן בְּפִי הַמְקַרָא פְּדָאֲמַרִּינוּ בִּיּוֹמָא נ"ב וּבְעֲזָרָה פְּשִׁיטָא לֹן דְּמְקוֹם הַחוּמָה פְּלִפְנֵים פְּדָאֲמַרִּינוּ בְּפִסְחִים פ"ה דְּהַחֲלוּנוֹת וְעוֹבֵי הַחוּמָה פְּלִפְנֵים וּבְהַהִיכָל לֹא נִתְפָּרַשׁ אִי עוֹבֵי הַפְּתָלִים פְּלִפְנֵים אוֹ פְּלַחוּץ וְהִנֵּה יֵשׁ לְדִיִּיק מַמ"ש רַש"י ז"ל בְּשָׁבוּעוֹת ט"ז עַל הָא דְאֲמַרִּינוּ שֵׁם דְּכִשְׁהִיוּ בּוֹגִין הָיוּ עוֹשִׂין קְלָעִים לְהִיכָל וּקְלָעִים לְעֲזָרוֹת אֶלָּא שְׁבַהִיכָל בּוֹגִין מִבַּחוּץ וּבְעֲזָרָה בּוֹגִין מִבְּפָנִים וְכַתֵּב רַש"י ז"ל דַּמַּש"ה הָיוּ בּוֹגִין בְּהִיכָל מִבַּחוּץ הֵיִינוּ שְׁהִיוּ הַקְּלָעִים פְּרוֹסִים לְפָנִים מְעוֹבֵי הַחוּמָה פְּדִי שְׁלֹא יִזְוֹנוּ הַבּוֹגִים אֶת עֵינֵיהֶם מִהַהִיכָל ע"ש וּמִזֶּה יֵשׁ לְדִיִּיק דַּס"ל לְרַש"י ז"ל דְּעוֹבֵי הַחוּמָה שֶׁל הַהִיכָל הוּא פְּלִפְנֵים דְּאִי פְּלַחוּץ לְמָה לְרַש"י ז"ל לֹמַר הַטַּעַם שְׁלֹא יִזְוֹנוּ עֵינֵיהֶם תִּיפּוֹק לִיהָ פִּינוּן דְּהִיָּה צָרִיף לַעֲשׂוֹת הַקְּלָעִים פְּרִי שְׁיִהְיוּ לוֹ דִּין הִיכָל וְיִהְיֶה יָכוֹל לְהַקְרִיב פְּדָאֲמַרִּינוּ שֵׁם בְּגִמְרָא א"כ וְדִאִי שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיס בְּהַקְּלָעִים רַק מַה שְׁשִׁיף לְהַהִיכָל וְאִי מְקוֹם עוֹבֵי הַחוּמָה אֵינָם פְּלִפְנֵים אִיף אֶפְשָׁר לְהַכְנִיס בְּהַקְּלָעִים וּבְעֲזָרָה זֶה שְׁבוֹגִין בְּפָנִים הוּא מִשׁוּם דְּבְעֲזָרָה מְקוֹם עוֹבֵי הַחוּמָה פְּלִפְנֵים פְּדָאֲמַרִּינוּ בְּפִסְחִים] וְאִף לְפִי מַה דְּדַחֲיִנוּ שֵׁם בְּגִמְרָא דְלַעוֹלָם ס"ל קְדוּשָׁה רֵאשׁוֹנָה קִידְשָׁה לַע"ל וּקְלָעִים לְצַנִּיעוּתָא בְּעֲלָמָא ע"כ זֶה קֵאֵי רַק אַקְלָעִים דְּעֲזָרוֹת אֲבָל קְלָעִים לְהִיכָל ע"כ צָרִיף לַעֲשׂוֹת אִף אִי קִידְשָׁה לַע"ל דְּבִשְׁבִיל הַזְּאוּת הַפְּנִימִיּוֹת צָרִיף לְהִיּוֹת בֵּית דוֹקָא וְלֹא סְגִי בְּקְדוּשַׁת הַמְקוֹם לְחַוְדָא פְּדָאֲמַרִּינוּ בְּזַבְּחִים מ' ע"א דָּאם נִפְתַּחְתָּה תִּקְרָה שֶׁל הִיכָל לֹא הִיָּה מִזֶּה דְּבְעֵינַן אֲנָהֵל מוֹעֵד א"כ ע"כ צָרִיף לַעֲשׂוֹת קְלָעִים לְהִיכָל וְרַק לְעֲזָרָה א"צ הַקְּלָעִים רַק לְצַנִּיעוּתָא בְּעֲלָמָא דְּבְעֲזָרָה סְגִי בְּקְדוּשַׁת הַמְקוֹם לְחַוְדָא וּא"צ קְלָעִים פְּדָאֲמַרִּינוּ שֵׁם בְּגִמְרָא דְּאוּכְלִין ק"ק אַעפ"י שְׂאִין קְלָעִים וְהַקְּלָעִים הֵם רַק לְצַנִּיעוּתָא בְּעֲלָמָא וְהֵיִינוּ פְּדִי שְׁלֹא יִהְיֶה עוֹמֵד ע"ג הַמְזַבֵּחַ וְכָל הָעָם רוֹאִים אוֹתוֹ מִבַּחוּץ פְּדָאֲמַרִּינוּ בְּזַבְּחִים נ"ט ע"ב וּמִדְּכַתֵּב רַש"י ז"ל הַטַּעַם דְּבַהִיכָל בּוֹגִין מִבַּחוּץ הוּא מִשׁוּם שְׁלֹא יִזְוֹנוּ עֵינֵיהֶם מִן הַהִיכָל יֵשׁ לְדִיִּיק דַּס"ל דְּעוֹבֵי הַחוּמָה פְּלִפְנֵים אִף יֵשׁ לְדִיִּיק גַּם לְאִידִף גִּיסָא אִי עוֹבֵי הַחוּמָה פְּלִפְנֵים א"כ אִיף עוֹשִׂין הַקְּלָעִים לְפָנִים הָא מְמַעֵט בְּהִיכָל וְשְׁמָא בְּזֶה אִין קַפִּידָא וְכַמ"ש הַת"י בְּפְרוֹכֶת דְּאִין לְחוּשׁ אִי מוֹסִיפִין עַל אֲוִיר הַהִיכָל

וגורעים מבית קה"ק או איפכא [נהנה בפסחים נ"ז אמרינו בעורות קדשים שהקדישום בעליהם לשמים דלא היו ימים מועטים עד שחיפו את ההיכל כלו בטבלאות של זקב שהם אמה על אמה בעובי דינר זקב ולרגל היו מקפלין אותן ומניחין אותן ע"ג מעלה ברהר הבית ע"ש וי"ל דמש"ה לא קבעום ולא ביטלום לגבי פותל דא"כ הנה מוסיף על עובי הפתלים ואף אי נימא דמדת עובי הפתלים אינו מעפב מ"מ לכתחילה ודאי אסור פן דמוסיף אבנין וכתוב הכל בכתב כו' וכמו אמה טרקסין דלא הנה אפשר בבית שני להוסיף על עוביו פדאמרינו בפ"ק דב"ב ונתם אין הטעם דממעט באויר ההיכל או בית קה"ק דנה לא איכפת לן כמ"ש הת"י אלא דאין להוסיף על עובי הפתלים דהוי מוסיף אבנין:] (ו) ובדיני הבנין פתב הרמב"ם ז"ל דאבני מחצב צריכים חציבה לשמן ואם חצבו לבית הפנסת אין בונין אותן ברהר הבית והוא מהירושלמי יומא דאבני היכל ובערות צריכים להיות חציבתן לשמן ובקודש יחצבו והיגו שפך מעשיהם צריכים להיות לשמן עוד פסק הרמב"ם ז"ל דאבני היכל ובערות שפגמו או שנגממו אין פודין אותן אלא גונזין והוא מהתוספתא: והרמב"ן ז"ל בע"ז פ' ר"י פתב דאבני מזבח י"ל קדוה"ג ויש בהם מועל אחר מועל ואין להם פדיון כמו כ"ש דאין לה כ"ש גדול ממזבח וכתב עוד דאף אבני היכל ובערות י"ל קדוה"ג והביא מהתוספתא דאבני היכל ובערות שפגמו אין פודין אותן אלא גונזין ע"ש: והנה זה שפתב באבני מזבח דאין להם פדיון ויש בהם מועל אחר מועל משום דאין לה כ"ש גדול ממזבח נראה דמה דדיקמה מזבח לכ"ש לענין מועל אחר מועל הוא משום דנה דכ"ש אין להם פדיון ויש בהם מועל אחר מועל אמרינו במעילה י"ט משום דאחרים מביאין לידי קדושה הם עצמן לא כ"ש היגו פיון שהכ"ש מקדשין אחרים קדוה"ג הם עצמן לא כ"ש א"כ זה הטעם יש אף למזבח דהא אף המזבח מקדש ולא דוקא פסולים לענין שאם עלו לא ירדו אלא אף פשרים מקדש כמו כ"ש פדאיתא בירושלמי סנפה פ"ד הלכה ז' דילפינן שם דאין כ"ש מקדשין אלא מדעת ממזבח מה מזבח אינו מקדשאלא מדעת אף הפלים לא מקדשו אלא מדעת ועיין בהמפרשים ז"ל שם דהמזבח מקדש חולין כמו כ"ש וכן מוכח להדיא מדברי התוס' יומא מ"ו ע"ב סוף ד"ה כי שכתבו דאף אם המחנה שחזתה בה גחלים לקטורת לא היתה כ"ש ואינה מקדשת הגחלים מ"מ המזבח מקדשן שהמזבח מקדש את הראוי לו ע"ש א"כ פיון דהמזבח מקדש אחרים קדוה"ג הוא עצמו לא כ"ש וכמה דאמרינו בכ"ש: ומ"ש דאף אבני היכל ובערות י"ל קדוה"ג והביא מהתוספתא דאבני היכל שפגמו אין פודין אותן אלא גונזין הנה המל"מ כתב שם טעם אחר אמאי אין נפדין ומשום דלאו אורח ארעא לאשתמושי בהו הדיוטא אחר ששפתמש בהם לגבוה וכדאמרינו בע"ז באבני מזבח ששיקצום מלכי יון ע"ש ולענ"ד נראה לומר הטעם דאין נפדין עפ"י הירושלמי יומא דאבני מחצב צריכים חציבה לשמן ובקודש יחצבו היגו שפך מעשיהם יהיו לשם קודש וכמה שפ"י המפרשים ז"ל וכן כ"ש פגון בגדי פהונה אמרינו שם דבעי אריגה לשמה ואמרינו שם בירושלמי הטעם משום דהזמנה מילתא היא והרמב"ן ז"ל במלתמותיו פ"ק דסנפה הביא דברי הירושלמי וכתב דהפלה העולה מהירושלמי דכל דבר שבקדושה פגון ס"ת ותפילין ואבני מחצב ובגדי פהונה אי הזמנה מילתא היא צריכים עיבוד חציבה ואריגה לשמן ע"ש ונראה מזה דאבני מחצב לבד שהם הקדש שבאין מקדשי ב"ה הם ג"כ דבר שבקדושה כמו ס"ת וצריכים חציבה לשמן כמו בס"ת עיבוד לשמה וא"כ אתי שפיר דאבני מחצב

שנפגמו דאין פודין אותן אלא גונזין דהוי כמו ס"ת וכל דבר שבקדושה שנפסלו דטעוניהן גניזה דאסור להשתמש בהם להקדושת משום הורדה וכן בבגדי כהונה ונראה דזהו ג"כ פונת הש"ס בע"ז דאבני מזבח ששיקצוים מלכי יון פינו דאשתמש בהו לגבוה לאו אנרח ארעא לאשתמושי בהו הקדושתא משום דהוי הורדה: והנה לפ"ז דאבני היכל ועזרות אסור בהם הורדה א"כ אף מקדושה חמורה לקדושה קלה אסור להורידן ואבנים של היכל אסור לבנות בעזרה או בהר הבית למ"ד הזמנה מילתא היא ולמ"ד הזמנה לאו מילתא אם כבר בנאן בהיכל וכן בבגדי כהונה אסור להורידן לקדושה קלה מיהו בבגדי כהונה אשכחן פלוגתא ביומא כ"ג ע"ב גבי בגדי כ"ג ביוה"כ דלר' דוסא פשרים לכהן הקדושתא אמר רבי ב' תשובות בדבר כו' ועוד בגדים שנשתמש בהם קדושה חמורה תשתמש בהן קדושה קלה ע"ש וכה"ג אשכחן פלוגתא בפרוכת של ק"ק בתוספתא פ"ג דשקלים ר"י אומר זו שמוציאין אותה מבפנים היתה מקופלת אחת לשנים וב' לד' היתה פרוסה על פתחו של היכל אמרו לו מי ששימש קדושה חמורה יחזור וישמש בקדושה קלה ע"ש וצ"ל דפליגי בזה אם י"ל דיני תשמישי קדושה דאסור להורידן או לא דדוחק לומר דפליגי אי חשיב הורדה מיהו עיקר דין דמעלין בקודש ילפינן לה במנחות צ"ט מכ"ש ממחנות השרופים בתחילה תשמישי מזבח ועכשיו גופו של מזבח ע"ש א"כ איך אפשר דבכ"ש מותר הורדה ע"כ נראה דבזה ודאי ליפא פלוגתא קלל דבבגדי כהונה וכן בפרוכת ודאי אסור בהם הורדה והטעם דמאן דמתיר נראה משום פיון דבגדי כ"ג ביוה"כ אינן אלא לעבודת יוה"כ אחד וכן פרוכת אין עושין אלא לשנה הוי כמו שמתנה מתחילה שאח"כ ישנו לקדושה קלה ותנאי מועיל בזה וכמו בתפלה של ראש דאסור לשנותם לשל יד ואם אתני עלה מעיקרא מותר עוד אפשר הטעם משום דחשיב נעשה מצותן ולהכי בבגדי כ"ג חידוש הוא דטעוניהן גניזה אע"ג דנעשה מצותן פדאמרין בגמרא דהוי תרומת הדשן ובגדי כהונה ב' כתובים הבאין כאחד ולר' דוסא ליפא גזיה"כ ומש"ה מותרין לכהן הקדושתא דס"ל פיון דנעשית מצותן פקעה קדושתן ואף להורידן מותר ולא דמי לס"ת שפלה דהתם לא חשיב נעשית מצותן דרק דנפסל משום שפלה [ועיין במל"מ שהקשה בבגדי כהונה שפלו אמאי מועלין אמאי אינו חשוב נעשית מצותן ובפשוטו נראה דע"י זה שפלה לא חשיב נעשית מצותן] וכן בפרוכת פיון דלכתחילה אין עושין אותה רק לשנה חשיב נעשית מצותן: ז) ובענין מאיזה הקדש נעשה הבגין אמרינן בכתובות ק"ו ע"ב דמזבח העולה הלשכות והעזרות באין מקדשי ב"ה חוץ לחומת העזרה בא משירי הלשכה ופי' רש"י ז"ל דחוץ לחומת העזרה היינו עזרת נשים והחיל ע"ש ומש"ה באבני היכל והעזרות יש בהם מעילה דבאין מקדשי ב"ה ואבני ירושלים שנשרו אין מועלין בהם דחומת העיר ומגדלותיה באין משירי הלשכה ואין מעילה בשירים לרבנן פדאמרין בקידושין נ"ד (וק"ל אמאי דחקינן בב"מ נ"ז ע"ב למצוא אופן דמשפחת לה ריבית בהקדש דאם הלנה הגזבר מעות של הקדש הרי מעל הגזבר והו"ל דהקדושתא כו' ע"ש ואמאי לא אמרינן בפשוטו כגון שהלנה הגזבר מעות של שירי הלשכה שהם של הקדש ואין בהם מעילה ואף לר"מ דס"ל מועלים בשירים משפחת לה לאחר שנתו דלכ"ע אין מועלין פדאמרין בירושלמי שהביאו התוס' קידושין שם ד"ה מועלין]: עוד אמרינן במעילה י"ד ע"א דכשפונין בונין בחול ואח"כ מקדישין וכתב רש"י ז"ל שם דלאחר שנגמר פל הבגין היו מחללין אותו על מעות הקדש וכ"כ בתוס' שם אף

בירושלמי שקלים פ"ד הלכה ב' אמרינו בפתחי אבנים דמביא מעות מן השולחני ונותן לחצבים ולסתתין עד שלא תינתן ע"ג הדימוס אח"כ מחללין עליה מעות של הקדש ע"ש ומשמע דתכף פשתנתו האבן על הדימוס מחללין עליו מעות של הקדש ולא אחר גמר כל הבגין ונראה לומר משום דרש"י ותוס' פתבו לפי הס"ד במעילה שם דהטעם דבוגין בחול ואח"כ מקדישין הוא משום דהקדש אינו מתחלל על המלאכה ואי אפשר לתת שכר האומנים ממעות הקדש וצריך לחלל המעות על הבגין על האבנים עם שכר האומנים יחד ומש"ה צריך להמתין עד גמר כל הבגין דשכירות אינה משתלמת אלא לבסוף ולמ"ד אין לשכירות אלא לבסוף אין פאן שכר האומנים כלל קודם אבל הירושלמי אגיל לפי המסקנא במעילה דזה דבוגין בחול ואח"כ מקדישים הוא משום דילמא בעי למזגא וזגא עלליהו א"כ תכף פשתנתו האבן על הדימוס יכול לחלל על מעות הקדש ותו ליפא חשש דילמא בעי למזגא וזגא עלליהו פינן דרק אבגי היכל והעזרות יש בהם מעילה א"כ פינן שנתן האבן על הדימוס תו ליפא חשש דילמא בעי למזגא עלליהו דאין ישיבה בעזרה ועובי החומה כלפנים פדאמרינו בפסחים פ"ו ע"א: מיהו זה דההיכל והעזרות באות מקדשי ב"ה וחויז לחומת העזרה באים משירי הלשכה לאו ד"ה היא דבירושלמי שקלים פ"ד הלכה ד' מייתינו ברייתא דתני איפכא דההיכל והעזרות באים משירי הלשכה וחויז לעזרה בא מקדשי ב"ה ומוחבינו התם מהא דתני דאבגי היכל והעזרות מועלין בהם וכי יש מעילה בשירים ואמרינו אלא כר"מ דאמר מועלין בשירים והנה הרמב"ם ז"ל בפ"ד מהל' שקלים פסק דבין ההיכל והעזרות ובין חומת העיר הפל בא משירי הלשכה היינו דבחוץ לחומת העזרה פסק פתלמודא דידן ובההיכל והעזרות פסק פהברייתא שהביא הירושלמי והקשו עליו הא דבאבגי היכל והעזרות מועלין והרמב"ם פסק דאין מעילה בשירים א"כ הו"ל תרתי דסתרי: והנה התוס' בקידושין נ"ד ע"ב ד"ה תרי הביאו את הירושלמי הנזכר דסותר לה היא דכתובות ק"ו וכתבו דבאה פליגי דהיא דכתובות ס"ל דאין מעילה בשירים וכמאן דאמר ירושלים אינה קדושה ומש"ה אבגי היכל והעזרות דקדושים באים מקדשי ב"ה דקדוש וחומת העיר דאינו קדוש באה משירי הלשכה דג"כ אינו קדוש והיא דירושלמי שקלים.

ס"ל דמועלין בשירי הלשכה ולכך עושין מהם דבר קדושה דהיינו היכל והעזרות וס"ל גמי דירושלים קדושה לפיכך יכולים להעשות מקדשי ב"ה ע"ש ומזה התוס' מוכח דלכ"ע היכל והעזרות מועלין בהם דקדושים הם וזה דאמרינו בירושלמי הא מני ר"מ דאמר מועלין בשירים אברייתא דהיכל והעזרות באין משירי הלשכה קאי דאיתא רק כר"מ אבל לרבנן דאין מועלין בשירים ההיכל והעזרות באין מקדשי ב"ה: ונראה עוד יותר לומר דאי ההיכל והעזרות באין משירי הלשכה הנה בדין שימצעו בשירים אע"ג דמצד הקדושה הראשונה שהיתה להשקלים פקעה אחר שנעשו שירים דאין עומדין תו לקרבנות מ"מ פינן דעתה עומדין לההיכל והעזרות שהם ג"כ קדושים הנה צריך להיות בהם מעילה וא"כ שפיר הקשה הירושלמי על ההיא דההיכל והעזרות באין משירי הלשכה וכי מועלין בשירים דאין אפשר להיות דבההיכל והעזרות תהיה מעילה ובשירי הלשכה ליפא מעילה ומוקמינו דהיא ברייתא דהיכל והעזרות באין משירי הלשכה איתא כר"מ דאמר יש מעילה בשירים והנה הרמב"ם ז"ל פסק דאף חומת העיר באה משירי הלשכה ולא פסק בזה פהברייתא דהירושלמי שקלים דבאה מקדשי ב"ה ונראה

משום דהרמב"ם ז"ל לשיטתיה דפסק בפ"ו מהל' מעילה דבגדי פהונה שלא פלו אין מועלין בהם לפי שניתנו ליהנות בהם ע"ש וא"כ ע"כ בחומת העיר ומגדלותיה ג"כ אין מועלין לפי שניתנו ליהנות בהם דהא בקידושין נ"ד מדמינן לה להדדי וא"כ אי אפשר להם לבוא מקדשי ב"ה שיש בהם מעילה דאם היו באין מקדשי ב"ה לא היה אפשר להיות מעילה בקדשי ב"ה וכדאמרין בקידושין שם דאי חומת העיר באה משירי הלשפה ואין בה מעילה משום דניתנה ליהנות בה אי אפשר להיות מעילה בשירי הלשפה ומש"ה פסק פסתם מתני' דשקלים דחומת העיר ומגדלותיה באין משירי הלשפה וא"כ לפ"ז לפי מה שפסק הרמב"ם ז"ל דבין ההיכל והעזרות ובין חומת העיר באין משירי הלשפה אין להקשות עוד איך ההיכל והעזרות באין משירי הלשפה הא אין מעילה בשירים דזה יש להקשות רק להברייתא דהירושלמי שקלים דחומת העיר באה מקדשי ב"ה ורק ההיכל והעזרות לבד באין משירי הלשפה א"כ פנין דשירי הלשפה עומדין רק לדבר שיש בו מעילה הנה בדין שיהיו מועלין בשירי הלשפה ואף לפמ"ש תוס' קידושין נ"ד ע"ב ד"ה תרי דזה דאמרין בירושלמי דחומת העיר באה מקדשי ב"ה היינו אף מקדשי ב"ה ומשירי הלשפה ג"כ באה מ"מ הרי ה' ברייתא ס"ל דירושלים קדושה כמ"ש בתוס' שם דהא אמרין דחומת העיר באה מקדשי ב"ה וס"ל כמ"ד דאבני ירושלים שנשרו מועלין בהם א"כ פנין דשירי הלשפה עומדין רק לדבר שיש בהם מעילה צריף להיות מעילה בשירים וא"כ שפיר מקשינן בהירושלמי וכי מועלין בשירים ומתצינן דמני ר"מ דאמר יש מעילה בשירים אבל הרמב"ם ז"ל דפסק דבין היכל והעזרות ובין חומת העיר באין משירי הלשפה וס"ל ג"כ דבחומת העיר ליכא מעילה יכול שפיר לפסוק דאין מעילה בשירים דקדושה הראשונה שהיו להשקלים פקעה לאחר שנעשו שירים דאין עומדים עוד לקרבנות דלא קי"ל כר"מ דאמר חוזר לשירים ומצד זה שעומדין עתה להיכל ועזרות ג"כ אין בהם מעילה לפי שעומדין ג"כ לחומת העיר שאין בה מעילה והוי כמו מעות סתומין כגון מפריש מעות לנזירותו דאין מועלין בהם משום דראויים לבוא בכולן שלמים דאין בהם מעילה ואם לקח אח"כ באותן מעות חטאת או עולה מועלין בהם אבל כל זמן שהן סתומין אין בהם מעילה משום שראויים כלם לדבר שאין בהם מעילה א"כ ה"נ בשירי הלשפה פנין שיכול להוציא כל אותן המעות לחומת העיר שאין בה מעילה אין מעילה בשירים אבל אם בנה בשירי הלשפה את ההיכל והעזרות ודאי איכא מעילה באבני היכל והעזרות וכמו בלקח במעות סתומין חטאת או עולה: וכן מוכחת הסוגיא דקידושין שם דאף אם השירים עומדין לדבר שיש בו מעילה פנין דעומדים ג"כ לדבר שאין בו מעילה אין מועלין בשירים דא"כ מה מקשינן לר"מ דאמר מועלין בשירים מהיא דחומת העיר ומגדלותיה באין משירי הלשפה והא ניתנו ליהנות בהם כו' ומאי קושיא נהי דחומת העיר ומגדלותיה באין משירי הלשפה הא גם קרבנות באין משירי הלשפה דהא ס"ל לר"מ דחוזר לשירים דהא זהו טעמו של ר"מ דמועלין בשירי הלשפה משום דס"ל אי שלמו כל המעות מתרומת הלשפה חוזר לשירים כמ"ש התוס' קידושין שם ומוכח פנין דעומדים ג"כ לחומת העיר דאין בהם מעילה הנה בדין דלא תהיה מעילה בשירים וכמ"ש: ובעיקר מ"ש התוס' דטעמא דר"מ דיש מעילה בשירים הוא משום דאזיל לטעמיה דחוזר לשירים יש לעיין הא לרבנן אף דס"ל דאינו חוזר לשירים מ"מ מקצינן בהם את המזבח כמ"ש הרמב"ם ז"ל פ"ד מהל' שקלים הלכה ט' דמותר התרומה

ושירי הלשפה מקיציין בהם את המזבח וא"כ הנ"מ בין ר"מ לרבנן הוא רק דלר"מ הן עומדין לקרבנות ציבור ולרבנן הם עומדין לקיץ א"כ לענין מעילה מאי נ"מ אם עומדין לקרבנות ציבור או לקיץ וצ"ע ועמ"ש הרמב"ם ז"ל דבשירי הלשפה מקיציין המזבח אין להקשות הא הרמב"ם ז"ל פסק דאין מועלין בשירי הלשפה א"כ איך חל על מה שלוקחין בשירי הלשפה קדושת קרבן והטעם כמ"ש דכינן דשירי הלשפה עומדין בין לקיץ ובין לחומת העיר ליכא בהו מעילה דהוי כמו מעות סתומין אבל פשלקח בהמעות קיץ חל עליו קדושת קרבן ויש בו מעילה כמו במעות סתומין וכשלקח חטאת או עולה]: עוד יש להקשות על מה דפרכינן בקידושיין שם לר"מ דס"ל דכתנות פהונה שלא בלו אין מועלין בהם משום דניתנו ליהנות בהם מההוא שהיה ר"מ אומר מועלין בשירי הלשפה והא חומת העיר ומגדלותיה כו' ואמאי לא פריך מתרומת הלשפה גופה דלכ"ע יש בה מעילה הא פתנות פהונה באין מתרומת הלשפה דמפקינן לה בת"כ מדכתיב בגדי קודש הם מלמד שבאין מתרומת הלשפה וכמה שפסק הרמב"ם ז"ל פ"ד מהל' שקלים ה"ב וכינן דכתנות פהונה אין בהם מעילה דניתנו ליהנות בהם א"כ אמאי מועלין בתרומת הלשפה ואי נימא משום דתרומת הלשפה עומדין גם לקרבנות א"כ ה"נ שירי הלשפה לר"מ פיון דחוזר לשירים א"כ עומדין לקרבנות ומה איכפת לן דעומדין ג"כ לחומת העיר דניתנה ליהנות בהו וצ"ע: והנה להרמב"ם ז"ל דבין ההיכל והעזרות ובין חומת העיר באין משירי הלשפה ע"כ דקדשי ב"ה הם רק לתיקון הבית וכששמן מוכיח עליהם שהם לבדק הבית אבל תחילת הבגין נעשה משירי הלשפה ובפרוכת פסק הרמב"ם ז"ל בפ"ד מהל' שקלים דבאה מקדשי ב"ה והיינופנדאמרינן בכתובות ק"ו הואיל ופרוכות תחת בגין עשויות אף יש לעיין דהא היה דכתובות אגיל לפי מה דאמרינן שם דההיכל והעזרות באין מקדשי ב"ה אבל הרמב"ם ז"ל דפסק דבאין משירי הלשפה א"כ פרוכות נהי דתחת בגין עשויות היה להם לבוא משירי הלשפה ואפשר פיון דבכל שנה היו עושים פרוכות חדשות דשמים היו עושין בכל שנה דינם פתיקון הבית ולא פתיחילת בגין: סימן ב פלי שרת א) מכל כ"ש שהיו במקדש אינו מפורש תבניתם במקרא רק על השולחן והמנורה ומזבח הזהב ויש לחקור בשאר כ"ש אם צריך לעשות דוקא פאותן שהיו בימי משה או יכול לעשות להם תבנית אחרת ומצאתי מחלוקת בזה בין רש"י ורמב"ן ז"ל בחומש דהנה רש"י ז"ל פ' תרומה על פסוק ואת תבנית כל פליו וכן תעשו כתב ז"ל כשמעשו פלי בבית עולמים פגון שולחנות ומנורות וכיורות ומכונות כתבנית זו תעשו עכ"ל והרמב"ן ז"ל הביא שם דברי רש"י ז"ל וכתב ולא ידעתי שיהיה זה אמת שיתחייב שלמה לעשות פלי בבית עולמים כתבנית אלו ומזבח הנחשת עשה שלמה כ' אמה על כ' אמה עכ"ל: והנה בע"ז אמרינן רק דלא יעשה שולחן תבנית שולחן מנורה תבנית מנורה ועיין במנחת חינוך שהקשה אמאי לא קתני ארון תבנית ארון ומה שתי' שם] אבל שאר פלים לא קתני ויש להוכיח מזה דשאר פלים אין להם תבנית מיוחד ומש"ה לא נאסרו: מיהו י"ל מטעם אחר אמאי לא אסור לעשות כתבנית שאר פלים די"ל דבכלל שמשים שאסור לעשות פמותם אין פלי המקדש בכלל ורק כתבנית המקדש אסור לעשות וכמו בית תבנית היכל כו' וזה דאסור לעשות כתבנית שולחן ומנורה הוא משום דשולחן ומנורה י"ל מקום קבוע במקדש לבד שהם פלים שייכים הם אל המקדש עצמו והו פחלק מן המקדש ובירושלמי שקלים אמרינן דהשולחן והמנורה מעכבין את הקרבנות דאם אינן על מקומם אין שום

עבודת פנים פשרה אלמא חשיבי פחלק מן המקדש וכמו המזבח אבל בכלים ליפא פלל
איסור לעשות פמותן: אף לפ"ז תקשה אמאי לא קתני דלא יעשה פיור תבנית פיור דהא
הפיור ג"כ י"ל מקום קבוע במקדש בין אנהל מועד ולמזבח ומקומו מעכב הקרבנות
כדאמרין בירושלמי שם ומוכח משם שא"ל תבנית מיוחד ויכול לעשות באיזה תבנית
שירצה וכן אשפחו בכו קטין שעשה י"ב דד לפיור שלא היה לו אלא שמים ואיך שינה
תבנית הפיור ומוכח דשרי ודוחק לומר דהוספת דדים לא חשיב שינוי בתבנית ובסוטה
י"ד ע"ב אמרין דכל המנחות תחילתן וסופן בכ"ש ומקשינן והתניא אדם מביא מנחתו
בקלתות של פסוף כו' ומתריצין ראויין לכ"ש וכתב רש"י ז"ל אם היה מקדישן עכ"ל
ומוכח דאותן קלתות של פסוף עצמן אם מקדישן ראויין לכ"ש אע"ג דלא מצינו דצריך
שיהא מביא מנחתו בקלתות שיש להם תבנית של כ"ש במקדש ובגמרא אמרין שם
דאף כפיפה מצרית אי כ"ש עושין של עץ ואפילו פחותין היתה ראויה לכ"ש: והנה
הרמב"ם ז"ל בפסקא הביא רק תבנית השולחן והמנורה ומזבח הזהב אבל לא תבנית
הארון והמנחת חינוך סי' צ"ה עמד בזה ודקדק מזה דס"ל להרמב"ם ז"ל דאי אפשר
לעשות ארון אחר רק זה שעשה משה ותמה עליו אמאי לא היו יכולים לעשות בבית
ראשון או לע"ל כשיתנגלה ארון אחר ע"ש: ונראה לומר לפי מה דאמרין בשבועות
דכל הכלים שעשה משה משיחתו מדשפתו מפאן ואילף עבודתו מחנכתו א"כ שיהא עליו
דין כ"ש אינו נעשה אלא או במשיחה או בעבודה ונראה איזה עבודות יש בארון דלא
מצינו עבודות בארון א"כ ליפא עבודות שיקדשו אותו וליפא למימר דהנאות הדם על
הפנרת יחנכו אותו דלזה א"צ ארון פלל כדאמרין במנחות כ"ז ע"ב אלא מעתה בבית
שני דלא הוי ארון וכפנרת ה"נ דלא עביד הנאות אמר רב"ע א"ק וכפר את מקדש הקודש
מקום המקדש לקודש א"כ פינו דא"צ פלל ארון להנאות לא שייך לומר דחשיב חינוך
בארון וא"כ פינו דליפא עבודות שיחנכו את הארון א"כ ע"כ טעון משיחה שיעשה כ"ש
ומשיחה לא היתה רק בכלים שעשה משה א"כ הארון צריך להיות רק זה שעשה משה:
מיהו בעיקר אי צריך לחינוך עבודה ממש היינו שיהא שם עבודה עליה או רק שמלאכתו
מחנכתו הנה מת"י יומא ל"ט מוכח דבעינן שתהא שם עבודה עליה ממש שכתבו על הא
דאמרין התם בקלפי שהיתה פלי חול דאי מקדש לה א"כ הו"ל כ"ש וכ"ש של עץ לא
עבדינן וז"ל וא"ת איך הוא כ"ש והלא כ"ש גמורים עבודתו מחנכתו וזה אין בו שום
עבודה דהגרלה לאו עבודה היא ואיך יהיה כ"ש עכ"ל ומוכח דבעינן שתהא עליה שם
עבודה אף מלשון הרמב"ם ז"ל נראה דאין הדבר תלוי בשם עבודה שכתב בפ"א מהל'
פלי המקדש הי"ב ז"ל כל פלי המקדש שעשה משה כו' ודבר זה אינו נוהג לדורות אלא
הכלים כולן פינו שנשתמשו בהם במקדש במלאכתו נתקדשו עכ"ל ונראה מלשוננו
שהדבר תלוי במלאכה וכן נראה מלשון רש"י ז"ל שבועות שם ע"ש ובאמת דברי הת"י
תמוהים דמצריך עבודה לחינוך א"כ מחבת ומרחשת שהם כ"ש ואין בהם עבודה במה
הם מתקדשים וע"כ מלאכתו מחנכתו א"כ ה"נ בקלפי וכן יש להקשות משאר כ"ש כמו
מידות ובגיסות שהם לבליה שאין בהם עבודה כ"א מלאכה וע"כ דמלאכה סגי לקידוש
ועוד יותר נראה דשולחן ומנורה א"צ פלל שיעשה בהם איזה תשמיש לקידוש רק
עמידתו על מקומם פינו דבעינן שיעמדו בהיכל שולחן בצפון ומנורה בדרום זה חשיב
מלאכתו ומתקדשות בהו (ונה דאמרין במנחות מ"ט שאין מחנכין את השולחן אלא

בְּלֶחֶם הַפָּנִים בְּשֶׁבֶת וְלֹא אֶת הַמְּנוּרָה אֲלֵא בּוֹ גְרוּמְתִיהָ בֵּין הָעֶרְבִים הֵינּוּ שְׂתַחֲלִיל עֲבוּדָתָן
צָרִיף לְהִיּוֹת בְּזֶה אֲבָל לֹא שְׂלֵא יַעֲשׂוּ כ"ש קוֹדֵם] וְרֵאֵיהָ לְזֶה מִשְׁוֹלְחָנוֹת שְׁעֵשֶׂה שְׁלֵמָה
דְּאֶמְרִינָן בְּמִנְחוֹת צ"ט ד'י שְׁוֹלְחָנוֹת עֲשֵׂה שְׁלֵמָה וְלֹא הָיוּ מְסַדְרִין אֲלֵא עַל שֶׁל מִשָּׁה וְכֵן
בְּמִנְרוֹת וּא"כ בְּמָה נִתְקַדְּשׁוּ הִנְהוּ י' שְׁוֹלְחָנוֹת וּבְגִמְרָא שָׁם מוּכַח שֶׁהָיוּ לְכוֹלֵם דִּין שְׁוֹלְחָן
מִמֶּשׁ דְּאֶמְרִינָן שָׁם לְעֵיל צ"ח ע"ב דְּאֵי אֶפְשָׁר לֹאמַר שֶׁהָיוּ ה' מִיָּמִין הַפֶּתַח וְה' מִשְׂמָאל
הַפֶּתַח וּא"כ מְצִינּוּ שְׁוֹלְחָן בְּדָרוֹם וְהַתּוֹרָה אֶמְרָה כּו' וּמוּכַח שֶׁהָיָה לְכוֹלֵם דִּין שְׁוֹלְחָן וְע"כ
שְׁעֵמִידָתָן עַל מְקוֹמָם הִיא מְלֹאכְתָן וּמְקַדְּשֵׁת אוֹתָן וּא"כ ה"נ בְּאֶרוֹן שְׁעֵמִידָתוֹ עַל מְקוֹמוֹ
יְכוּל לְקַדְּשׁוֹ כִּינּוּן שְׁצָרִיף לְעֵמּוּד שָׁם (וּבְזֶה אֶתִי שְׁפִיר דְּהָאֶרוֹן כְּשֶׁנִּשְׁבַּח בִּימֵי עֲלֵי בְּדִין
הָיָה שְׂתַפְקַע קְדוּשָׁתִיהָ מְשׁוּם וּבָאוּ פְרִיצִים וְחִקְלוּהוּ כְּמוֹ שְׁאָר כ"ש וּא"כ בְּמָה נִתְקַדְּשׁ
אֶחָד"כ וְע"כ שְׂתַפְקַע בְּעֵמִידָתוֹ עַל מְקוֹמוֹ מִיְהוּ אֶפְתִּי יֵשׁ לְעֵינַי כִּינּוּן שְׁהָאֶרוֹן הָיָה
מִהַפְלִים שְׁעֵשֶׂה מִשָּׁה א"כ מְשִׁיחָתָן מְקַדְּשָׁתָן וְלֹא עֲבוּדָתָן וְיֵשׁ לְחַקֹּר אִם אוֹתָן הַפְּלִים
טְעוּנִים מְשִׁיחָה לְעוֹלָם אִף לְאַחַר שְׁנִפְקַע קְדוּשָׁתָן אוֹ לְאַח"כ עֲבוּדָתָן מְחַנְכָתָן וְעֵינַי בְּזֶה
בִּס' שְׂאֵלַת הַפְּהִגִים תּוֹרָה מ"ש עַל דְּבָרֵי רַש"י ע"ז נ"ב ע"ב]: וְכֵן לִפ"ז אֶתִי שְׁפִיר בִּכ"ג
בִּיּוֹה"כ עֶרְבִית כְּשֶׁלּוּבֵשׁ הַנְּדוּיִן לְהוֹצֵאת כַּף וּמַחְתָּה וְצָרִיכִים לְהִיּוֹת חֲדָשִׁים וְאֵי צָרִיף
עֲבוּדָה מִמֶּשׁ לְחִינּוּף הַבְּגָדִים א"כ אִימְתִי הֵם מְתַחַנְכִים כְּשֶׁמוּצִיא הַכַּף וְהַמַּחְתָּה א"כ
כְּשֶׁנִּכְנַס לְהִיכַל עֲדִינּוּ לֹא נִתְקַדְּשׁוּ נִמְצָא שְׁנִכְנַס לְהִיכַל מְחַנְכִים בְּגָדִים דְּהוּא בְּמִיתָה אִף
בְּלֹא עֲבוּדָה כִּמ"ש הַתּוֹס' סְנֵהֲדִרִין פ"ג ע"ב וְאֵמָא לֹא נִימָא שְׁיִכְנַס לְהִיכַל בְּבָגְדֵי זָהָב
וְשָׁם יִלְבַּשׁ הַבְּגָדֵי לְבָן דְּהַחַיִּיב שֶׁל מְחַנְכִים הוּא עַל בִּיאָה וְלֹא עַל הַשְּׁהִיָּה] וּלְכַמ"ש
דְּלֹא בְּעֵינַי עֲבוּדָה מִמֶּשׁ לְחַנּוּף הַפְּלִים רַק שְׁיִמּוּשׁ לְצוּרָף א"כ כְּשֶׁלּוּבֵשׁ הַבְּגָדִים לְהוֹצֵאת
כַּף וּמַחְתָּה הַלְבִישָׁה עֲצָמָה הִיא שְׁיִמּוּשׁ בְּהֵם לְצוּרָף עֲבוּדָה וּמִיד כְּשֶׁלּוּבֵשׁ אוֹתָן הֵם
מְתַחַנְכִים וְנַעֲשִׂים כ"ש: וּבִירוּשְׁלָמִי יוֹמָא פ"ג ה"ו מְקַשִּׁינָן גִּיחָא כ"ש שֶׁל מִשָּׁה שְׁנִמְשָׁחוּ
בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה אֲלֵא שֶׁל שְׁלֵמָה כִּינּוּן דְּאִין מְתַקְּדָשׁוֹת אֲלֵא בְּשַׁעַת הַתְּשֻׁמִּישׁ אִיף כְּאֶחָד הֵם
קְדוּשִׁים וּמְקַדְּשִׁים וּמְשֻׁנִּינָן בְּכַנִּיּוֹתָם לְאַרְצֵי הָיוּ מְפָנִין מִשֶׁל מִשָּׁה לְתוֹף שֶׁל שְׁלֵמָה וְכֵן
בְּעֲלִיָּתָן מִן הַגּוֹלָה כּו' וְאֶמְרִינָן שָׁם אֵי לֹא מְצָאוּ שֶׁל מִשָּׁה כְּאֶחָד הֵם קְדוּשִׁין וּמְקַדְּשִׁין
ע"ש וְנִרְאֶה מִזֶּה דְּלִתְנֵף הַפְּלִים בְּעֵינַי שְׁיִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהֵם בְּדָבָר שְׁכַבֵּר נִתְקַדְּשׁ קְדוּשַׁת הַגּוּף
וְלָכֵן הָיוּ מְפָנִין מִזֶּה שְׁכַבֵּר נִתְקַדְּשׁ בְּשֶׁל מִשָּׁה לְתוֹף שֶׁל שְׁלֵמָה מִיְהוּ אֵי לִיכָא שֶׁל מִשָּׁה
קְדוּשַׁת הַגּוּף שֶׁל הַדָּבָר שְׁמִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהֵם וְחִינּוּף הַפְּלִים בְּאִין כְּאֶחָד וְהִנֵּה לִפ"ז יֵשׁ לְעֵינַי
בְּמַכְתָּשֶׁת שֶׁל בֵּית אַבְטִינָס שְׁהִיָּתָה כ"ש לְהַרְבֵּה שִׁטוֹת בְּמָאֵי נִתְקַדְּשָׁה שְׁהָרֵי כְּתָבוּ תוֹס'
שְׁבוּעוֹת י"א ד"ה הוֹאִיל דְּזֶה דְּאֶמְרִינָן שָׁם נִתְנָה לְמַכְתָּשֶׁת הַנּוֹכְשָׁרָה לְיִפְסֵל בְּטָבוֹל יוֹם
כו' הוּא רַק מְדַרְבְּנָן אֲבָל מְדֹאֲרִיָּתָא אִין הַמַּכְתָּשֶׁת מְקַדְּשֵׁת מְשׁוּם דְּאִין כ"ש מְקַדְּשִׁין
שְׂלֵא בְּזַמְנָן א"נ מְשׁוּם דְּאִין כ"ש מְקַדְּשִׁין יוֹתֵר מְכַשְׁעוֹר א"כ כִּינּוּן דְּמְדֹאֲרִיָּתָא אִין
הַמַּכְתָּשֶׁת מְקַדְּשֵׁת א"כ אִיף הִיא מְתַקְּדָשֶׁת שְׁהָרֵי אֵינָה מְתַחַנְכָת ע"י חוֹלִין וְאֵינּוּ שְׁיִיף
ג"כ בְּאִין כְּאֶחָד [וְע"כ דְּבָרֵי הַתּוֹס' אֵינּוּ אֲלִיבָא דְּרַבָּנָן בְּכַרִּיתוֹת ו' ע"ב דְּבָכָל יוֹם הָיָה
מְתַקֵּן כְּשִׁיעוֹר וּמְכַנִּס דֹּא"כ הו"ל כְּשִׁיעוֹר וְגַם בְּזַמְנֹו אֲלֵא אֲלִיבָא דְּרַשְׁבַּ"ג הָתָם דְּרַק
פְּיֻטְמָה לְחַצְאִין כְּשֶׁרָה אֲבָל לֹא לְשִׁלִּישׁ וְלַרְבִּיעַ] וְאִין לֹאמַר דְּלְעוֹלָם אִין הַמַּכְתָּשֶׁת
מְתַחַנְכָת ע"י עֲבוּדָה דְּאֵינָה מְתַחַנְכָת ע"י חוֹלִין רַק שְׁאֵנִי מַכְתָּשֶׁת בֵּית אַבְטִינָס שְׁהִיָּתָה
מִימֵי מִשָּׁה כְּדְּאֶמְרִינָן בְּעִירוּכִין א"כ נִתְקַדְּשָׁה ע"י מְשִׁיחָה חֲדָא דְּדוֹחַק לֹאמַר שְׂאִין יְכוּלִים
לְעֲשׂוֹת מַכְתָּשֶׁת אַחֲרַת וְעוֹד מְדַבְּרֵי הַתּוֹס' שְׁבוּעוֹת שָׁם ד"ה מְפָל מוּכַח שֶׁהָיוּ יְכוּלִים

לעשות מכתשת אחרת ע"ש: ואפשר שהיתה יכולה להחנף ע"י אותן ג' מנים שמחזירין למכתשת עיוה"כ שתהא דקה מן הדקה פדאמרין בכריתות שם ואותן הג' מנים מתקדשין ע"י המכתשת דבזה לא שייך הטעם דאין כ"ש מקדשין שלא בזמן פיון דהוא בשביל יוה"כ וביוה"כ אי אפשר דאין טחינתן דוחה יוה"כ א"כ אי עביד לה ערב יוה"כ אין זה שלא בזמן כמ"ש התוס' מנחות נ"א ע"א ד"ה אפי בשתי הלחם פיון דאין אפייתן דוחה שבת פי אפי לה מע"ש לא חשיב שלא בזמן ותנור מקדשו ע"ש ולא שייך ג"כ דאין כ"ש מקדשין יותר מפשיעור שהרי כל הג' מנים הם בשביל יוה"כ שצריך לחפון מהם וא"כ פיון דהקטורת מתקדשת קדוה"ג א"כ גם המכתשת מותרת דקדושתן וחיוכן באין פאחת פדאמרין בירושלמי: מיהו מדברי התוס' יומא מ"ח ע"א ד"ה מדפסיל נראה דאר קטורת של יוה"כ אינה מתקדשת קודם שנתן לתוך הפך שכתבו שם דהוי אמינא דקטורת של יוה"כ לא תפסל בלינה אף לאחר נתינתה לכך משום דזה דנותנה לתוך הפך ואינו מעייל בקפניו הוא רק משום דלא אפשר אלא לשם קידוש ע"ש ואי קדשתה מכתשת ערב יוה"כ א"כ תפסל משום שקדשה מכתשת ועוד ממקומו הוא מוכרע דאי ערב יוה"כ מתקדשת הקטורת ע"י המכתשת מדאורייתא א"כ תפסל בלינה עד יוה"כ פיון דכל הטעם דאין הקטורת נפסלת בלינה הוא רק משום שאין המכתשת מקדשת מדאורייתא ומוכח דאין המכתשת מקדשתה [מיהו יש לעיין טובא בזה אמאי לא יקדשה המכתשת עיוה"כ]: ולזה נראה לומר דקידוש מכתשת שאני ואע"ג דאין כ"ש מתחנכים אלא ע"י דברים שנתקדשו קדוה"ג מ"מ קטורת פיון דצריכה כ"ש ועודה חולין [ומשום דכתיב קודש היא שתהא כל מעשיה בקודש פדאמרין בירושלמי יומא פ"ה ה"א] גם המכתשת מתחנכת ע"י חולין: (ב) ובספין אם הנה כ"ש איכא מחלוקת הראשונים ז"ל דהתוס' חולין ג' כתבו דספין אינו כ"ש ובשאר מקומות כתבו התוס' דהוי כ"ש ורש"י בסוטה י"ד ע"ב כתב דהספין נמשח ושיטת הרמב"ם ז"ל דלכתחילה בעינו כ"ש מיהו בדיעבד סגי בקרומית של קנה: והנה לשיטת התוס' חולין דספין לא בעינו כ"ש וא"כ אינו נמשח יש לעיין מההיא דזבחים פ"ח ע"א דאמרין ספין שגפגם אין משחזין את פגמיה ואם נשמטה אין מחזירין אותה ומייתנין לה לענן כ"ש שגפגמו דאין מתקנין אותן ואמרין שם דספין מטרפת הנה במקדש ונמנו עליה הפהנים וגזוזה משום כ"ש טעונין גניזה ומוכח דהנה כ"ש ונ"ל לומר דבר חדש דנה דכ"ש טעונין משיחה הוא רק לענן שיקדשו מה שבתוכן וכן משמע מלשון רש"י ז"ל שבועות ט"ו ע"א שכתב ז"ל משיחתו בשמן המשחה מקדשתו קדושת הגוף ולקדש את הנכנס לתוכו עכ"ל אבל לענן שאר דברים י"ל דסגי קדושת פה י"ל דין כ"ש דטעונין גניזה ואין עושין אותן של עץ: ובמנחות פ"ח גבי הין שעשה משה לשמן המשחה דכתיב ושמן זית הין איכא למ"ד שהנה לדורות ואיכא למ"ד דלפי שעה הוא דעבדיה ואיגזו ע"ש ומכלל שהנה טעון גניזה וע"כ אותו ההין לא הנה פלי שרת גמור דליכא למימר דשמן המשחה הנה צריך לקדש בכ"ש כמו קרבנות דבמה נתקדש אותו ההין דהכלים שעשה משה רק משיחתו מקדשתו וא"כ זה ההין שכל עצמו לא הנה רק לעשות בו שמן המשחה א"כ ע"כ לא נמשח ומ"מ הנה טעון גניזה ככ"ש וע"כ לענן גניזה אינו טעון משיחה דגם קדושת פה מהני להיות כ"ש וטעון גניזה: וגם מאותן הכלים הטעונים משיחה יש ללמוד דאפשר לכלים שהנה להם כ"ש ולא יקדשו אחרים דהא מידות הוא למ"ד שגמשהו

בפנים ולא נמשחו מבחוץ הבירוצין חול דאין הצד החיצון שלהם מקדש ואע"ג
כשנמשחה הפלי מבפנים כל הפלי נעשית כ"ש לענגן כל הדינים מ"מ לענגן לקדש את
הקרבות לא מהני מה שכל הפלי היא כ"ש ואינו מקדש אלא מקום המשיחה א"כ אותן
הפלים שאינן מקדשות הקרבות שלא נמשחו כלל אין ללמוד מזה שאין להם דין כ"ש
לענגן שאר דברים וזה שכתב רש"י ז"ל בשבועות תרתי דמשיחתן בשמן המשחה
מקדשתן קדוה"ג לכ"ש ולקדש את הנכנס לתוכו והיגו דגם לקדש את הכ"ש עצמן
קדוה"ג טעון משיחה הוא משום דהא בהא תליא דזה דכ"ש י"ל קדוה"ג ויש בהם מועל
אחר מועל אמרינן במעילה י"ט ע"ב משום ק"ו אם אחרים מביאין לידי קדושה הן עצמן
לא כ"ש הינופין שהכ"ש מקדשין אחרים קדוה"ג יש גם להם קדוה"ג וזה דוקא שיני
באותן כ"ש שמקדשים אחרים והיגו אותם שנמשחו: ולפ"ז נראה בספין אף אי נימא
דא"צ להיות כ"ש וא"כ הספין לא נמשח וכשר אף ספין של הדיוט מ"מ אותן הספינים
שהיו במקדש שהיו באין משל הקדש פינו שי"ל קדושת פה והם לצורך הקרבות י"ל
דיגי כ"ש דאין מתקנין אותן דאין עניות במקום עשירות וטעוניה גניזה דכל פלים
שבמקדש י"ל דין כ"ש לענגן זה: ולפ"ז נראה במידות של יבש למ"ד דלא נמשחו פינו
דעכ"פ היו המידות משל קודש ולא היה מודד בשל הדיוט דהא בר"פ ב' מידות נפקא לן
מקרא דב' מידות של יבש היו צריכות להיות במקדש וליכא פלוגתא בזה אין עושין אותן
של עץ וטעוניה גניזה כשאר כ"ש: ובזה אחי שפיר בקלפי דהיתה של חול ומקשינן
וליקדשה והיגו שיקדשו עתה משום פבוד מצוה כמ"ש הריטב"א ז"ל שם ומשנינן א"כ
הו"ל כ"ש וכ"ש של עץ לא עבדינן ואע"ג דהקלפי לא נמשחה מ"מ אם יקדשה עתה
יהיה לה דין כ"ש ולא יהא אפשר לעשותה של עץ ועיין בריטב"א שם: והרמב"ם ז"ל
ס"פ י"ב מהל' מעה"ק כתב דהמחבת ומרחשת היו מכלי השרת ותנור של מקדש של
מתכת היה ודקדק הלח"מ בפ"ה מהל' תמידין הלכה ז' מלשונו שלא היה התנור כ"ש
גמור משחילקו ועוד דהא ס"ל להרמב"ם ז"ל דאין התנור מקדש ליפסל בלינה ע"ש
ולפמ"ש י"ל דס"ל להרמב"ם ז"ל דהתנור לא נמשח ומש"ה אינו מקדש ליפסל בלינה
ומ"מ היה של קודש ומש"ה י"ל דין כ"ש שצריך להיות של מתכת מיהו איכא עוד
סתירות בדברי הרמב"ם ז"ל שם ולקמן א"ה נבאר זה: ובעיקר הדין אי הספין היה
צריך להיות דוקא מכ"ש הנה בפסחים ס"ו במעשה דהקלל גבי שכח ולא הביא ספין
מע"ש כו' ואמרינן מי שפסחו טלה תוחב לו בצמרו כו' והקשו התוס' שם הא ספין בעי
כ"ש ות"י שהקדישום ע"ש ויש לעיין ע"ז הא אמרינן בירושלמי יומא דכ"ש צריך להיות
תחילת עשייתן לכ"ש ואם נעשו להדיוט אין עושין אותן לגבוה וכן מה דאמרינן בפסחים
ע' בספין שנמצאת בי"ד שוחט בה מיד ע"ש ואמאי שמא לא עשו אותה על דעת כ"ש
ואפילו אי נימא דסתם ספינים בי"ד עשויהן בשביל פסח ותחילת עשייתן להקדישן לכ"ש
מיהו קופיץ שנמצא בי"ד אם חל י"ד להיות בשבת וכן בהנה הקופיץ קשור לספין
דאמרינן שם דשוחט בו מיד ואמאי פשר הקופיץ לשחיטת קדשים הא סתם קופיץ אינו
לשחיטה כ"א לשבירת עצמות והבעלים לא עשאו אלא לשבור עצמות כדאמרינן שם
א"כ אמאי פשר לשחיטת קדשים הא אינו נעשה לכ"ש מתחילה ועוד בירושלמי שקלים
פ"ד ה"א גבי פהו שעשאה לו אמו פתונת מוסרה לצבור ועובד בה עבודת יחיד איכא
מ"ד ה"תם דר' יוסי היא דמהני מסירה לצבור ואיכא מ"ד דבמכשירי קרבן לכ"ע משתנה

מִיחִיד לְשֵׁל צִיבּוּר ע"ש א"כ לַמ"ד דָּאף בְּמִכְשִׁירֵי קָרְבָן לֹא מְהִי מְסִירָה לְצִיבּוּר א"כ
תִּקְשָׁה מֵהִלָּל אִיךָ הִיָּה מְהִי בְּהַסְפִּין שֶׁהִקְדִּישׁוּם אַח"כ וּמְסָרוּם לְצִיבּוּר פִּינּוּן שֶׁנֶּעֱשׂוּ
מִשֵּׁל הַדְּיוּט אִיךָ מְהִי מְסִירָה לְצִיבּוּר [וע"ז דְּבַעֲיִנּוּ לְמִימַר בְּהִירוּשָׁלַיִם דָּאף בְּכ"ש לֹא
מְהִי מְסִירָה לְצִיבּוּר יֵשׁ לְעֵינֵי מַמְתַּנִּי דְשִׁקְלִים פ"ו מ"ה בִּי"ג שׁוֹפְרוֹת שֶׁהָיוּ בְּמִקְדָּשׁ
וְאַחַת מֵהֶן הִיָּתָה זֶהָב לְפַנּוֹת וּפִי רַש"י ז"ל יוֹמָא נ"ה ע"ב דְּהֵינּוּ לְמִזְרְקוֹת וּמוֹכָח
דְּבִאִין מִנְדָּבַת יַחֲד פְּשׁוּמֹסְרָה לְצִיבּוּר מִיְהוּ בְּעֵיקָר מַה שֶׁפִּי רַש"י ז"ל דְּהָאֵי זֶהָב לְפַנּוֹת
הוּא לְמִזְרְקוֹת הוּא נֶגֶד הַתּוֹסֶפֶתָא שִׁקְלִים שֶׁם דְּהָאֵי פַּנּוֹת הֵם רִיקוּעֵי פַחִים לְבֵית קַה"ק
וְהַרְגַּמ"ה תְּמוּרָה כ"ג פִּי בְּעֵינֵי אַחַר לְגַמְרֵי שֶׁהוּא לְקַדְשֵׁי ב"ה לְכָלִּים הַמְצַנְפִּים זֶהָב וְיֵשׁ
לְעֵינֵי ע"ז מֵהַתּוֹסֶפֶתָא: ג) וְהִנֵּה הַכָּלִים שִׁי"ל מְקוּם קְבוּעַ בְּמִקְדָּשׁ הֵם הַשְּׁוֹלְחָן וְהַמְּנוֹרָה
וּמִזְבֵּחַ הַזֶּהָב וְהַכִּיּוֹר וְכֵּן וְעַל הַפְּרוֹכֶת יֵשׁ לְחַקוֹר אִם חֲשִׁיבָא כְּכ"ש לְעֵנֵן כָּל הַדְּינִים
וּבְכָלִּל אֵי חֲשִׁיבָא כְּכָלִּי וְהִנֵּה הַתּוֹסֶ' בִּיצָה י"ד ע"ב ד"ה מְפָנִי מָה אָמְרוּ וּלְיוֹן טָמֵא כו'
הִקְשׁוּ לְמָה הַפְּרוֹכֶת מְקַבְּלַת טֹנְמָאָה אַמְאֵי לֹא הָיוּ כְּשֶׁאָר מְחִיצוֹת הַבַּיִת וְכִתְבוּ דְמְקַבְּלַת
טֹנְמָאָה מִדִּין אֶהָל דְּהָוִי כִּיִּפִּי לָהּ עַל הָאָרוֹן עוֹד הוֹכִיחוּ שֶׁם דְּמְקַבְּלַת טֹנְמָאָה ג"כ בְּתוֹרַת
כָּלִי וְכִתְבוּ הַטַּעַם דִּי"ל דִּין כָּלִי מְשׁוּם דְּבַמְדָּבָר הָיוּ נוֹשְׂאִים בְּתוֹכָהּ כָּלִים ע"ש וְהִנֵּה זֶה
דְּהַפְּרוֹכֶת הִיא אֶהָל וְגַם כָּלִי מְבוֹאָר לְהַדְיָא בְּיוֹמָא ע"א ע"ב דְּאָמְרִינּוּ שֶׁם דְּנִין בְּגַד מְבָגַד
לְאַפְּוֹקָא פְּרוֹכֶת דְּאֶהָל הוּא וְשֶׁם ע"ב ע"א אָמְרִינּוּ דְנִין כָּלִי מְכָלִי כו' וּמוֹכָח דְּהָוִי אֶהָל
וְגַם הָוִי כָּלִי מִיְהוּ אַפְתִּי יֵשׁ לְדוֹן אֵי חֲשִׁיבָא כְּכ"ש מְשׁוּם שֶׁמִּזִּין עָלָיו אֶת הַדָּם וְהִנֵּה
בִירוּשָׁלַיִם שִׁקְלִים פ"ד ה"ב אָמַר שְׁמוּאֵל נְשִׁים הָאוֹרְגוֹת בְּפְרוֹכֶת נוֹטְלִין שְׁכָרָן מִתְּרוּמַת
הַלְשָׁפָה רַב חוֹנָה אָמַר מְקַדְשֵׁי ב"ה וְאָמְרִינּוּ בְּמֵאֵי פְּלִיגֵי שְׁמוּאֵל עֶבֶד לָהּ פְּקָרְבָן רַב
חוֹנָה עֶבֶד לָהּ כְּבִנְיָן וְכֹתֵב שֶׁם הַגֵּר"א זצ"ל בְּהִגְהוֹתִיו ז"ל נ"ל עֶבֶד לָהּ כְּכָלִים פִּי כֵּן
תִּנָּא דְּבִי ר"י כ"ש בְּאִין מִתְּרוּמַת הַלְשָׁפָה וּל"ג פְּקָרְבָן דְּלְכָלִים מְסַתְּבַר לְדַמּוֹתָן יוֹתֵר
מְלַקְרָבָן אַע"ג דְּקָרְבָן נְמִי אֶתִּי מִתְּרוּמַת הַלְשָׁפָה עַכ"ל וּלפ"ז אֵי פְּרוֹכֶת חֲשִׁיבָא כְּכ"ש
לְכַאוּרָה תְּלִי בְּפִלּוּגְתָא דְשְׁמוּאֵל וּר"ח: וּבְעֵיקָר מַה שֶׁתִּמָּה הַגֵּר"א ז"ל עַל גִּירְסַת
הִירוּשָׁלַיִם אֲשֶׁר לְפָנֵינוּ דְשְׁמוּאֵל עֶבֶד לָהּ פְּקָרְבָן הָא לְכָלִים מְסַתְּבַר יוֹתֵר לְדַמּוֹתָן
מְלַקְרָבָן נִרְאָה לְעַנ"ד לֹאמַר דְּמַש"ה אָמְרִינּוּ דְעֶבֶד לָהּ פְּקָרְבָן וְלֹא כְּכָלִים דְּאִיכָּא נְפִיקוּתָא
דְּכָלִים אֵין בְּאִין מִתְּרוּמַת הַלְשָׁפָה אֶלָּא מִמּוֹתֵר הַתְּרוּמָה כְּמ"ש הַתּוֹסֶ' כְּתוּבוֹת ק"ו ע"ב
וְעֵיקָר מְצוֹתָן לְבוֹא מִמּוֹתֵר נְסֻכִים כְּמ"ש הַרְמְב"ם ז"ל פ"ד מֵהַל' שִׁקְלִים ה"ב אֶבֶל
פְּרוֹכֶת דִּינָה פְּקָרְבָן דְּכָל עֵיקְרָה אֵינָה בָּאָה אֶלָּא מִתְּרוּמַת הַלְשָׁפָה וְנִהְיָה הַטַּעַם דְּבָאָה
מִתְּרוּמַת הַלְשָׁפָה לְפִי שְׁלֵא רַק הַקְּרָבּוֹת עֲצָמָן אֶלָּא כָּל הַצָּרִיף לְקָרְבָן בָּא מִתְּרוּמַת
הַלְשָׁפָה דָּאף לְשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית שְׁקוּשְׁרִין בְּרֵאשׁ הַמְשַׁתְּלַח כְּדִי שְׁלֵא יִתְחַלֵּף עִם אַחַר בָּא
מִתְּרוּמַת הַלְשָׁפָה כְּדָאמְרִינּוּ בְּשִׁקְלִים פ' הַתְּרוּמָה א"כ הַפְּרוֹכֶת שְׁצָרִיף לְהַזוֹת עָלֶיהָ הַדָּם
בִּיּוֹה"כ הוּא צוֹרֵף הַקְּרָבָן וְדִינוּ פְּקָרְבָן עֲצָמוּ וְזֶה דְשֶׁאָר כ"ש אָף שֶׁהֵם ג"כ צוֹרֵף הַקְּרָבָן
וּמ"מ אֵין בְּאִין מִתְּרוּמַת הַלְשָׁפָה אֶלָּא מִמּוֹתֵר הַתְּרוּמָה הוּא מְשׁוּם דְּאִין תְּרוּמַת הַלְשָׁפָה
אֶלָּא לְקָרְבָנוֹת שֶׁל שְׁנָה זֹ אֶבֶל הַכ"ש שֶׁהֵן לְצוֹרֵף כָּל הַקְּרָבָנוֹת מַש"ה אֵין בְּאִין מִתְּרוּמַת
הַלְשָׁפָה אֶלָּא מִמּוֹתֵר הַתְּרוּמָה אֶבֶל פְּרוֹכֶת שֶׁל ק"ק שֶׁהָיוּ מִחֲדָשִׁין בְּכָל שְׁנָה כְּדָאמְרִינּוּ
בְּמַתְנֵי דְשִׁקְלִים פ' בְּתָרָא דְשָׁנִים הָיוּ עוֹשִׂין בְּכָל שְׁנָה וּבַתּוֹסֶפֶתָא שִׁקְלִים אָמְרִינּוּ שֶׁהָיוּ
מִחְלִיפִין אוֹתָן עָרֵב יוֹה"כ א"כ הִיא רַק צוֹרֵף הַקְּרָבָן שֶׁל שְׁנָה זֹ דְמְשׁוּם מַעֲלָה שֶׁל הַזְּאוֹת
יוֹה"כ הָיוּ עוֹשִׂין הַדָּשָׁן] וּלְפִיכָּה נַעֲשִׂית מִתְּרוּמַת הַלְשָׁפָה: ד) וְהַמְּנוֹרָה מַעֲשִׂיָה מְבוֹאָר

בש"ס וברמב"ם ומצינו פלוגתא רק בגרנותיה איפא למ"ד דהוי קביעי גרות ולא הנה מסלקן רק כופה אותן בשעת הטבה ואיפא למ"ד דלא הוי קביעי ובשעת הטבה מסלקן ומניחן באוהל כדאמרין במנחות פ"ח ע"ב: והנה יש לעיין למ"ד דהנה מסלק הגרות מן המנורה בשעת הטבה א"כ אותה שעה המנורה פסולה דהא זו גרנותיה מעפבין זא"ז [מנחות כ"ח ע"א] וכיון דבעינו שיהא גר מערבי דולק תמיד א"כ אותה שעה דלאו שם מנורה עליה נמצא שאינו דולק במנורה ועוד איפא למ"ד בתגיגה ספ"ג דאף במנורה בעינו תמיד שלא יהי' ההיכל שעה אחת בלא מנורה וצ"ל דזה דו' גרנותיה מעפבין היינו רק שאם נאבד אחד מהם נפסלת המנורה אבל כשישנם אף כשאין במנורה מ"מ שייכים אליה ואינה נפסלת בשביל זה (ויכמו לענין טומאה דכל שההדיוט יכול להחזירה חשיב ככלי אחד] וגדולה מזו יש לדקדק מההיא דשבת כ"ב ע"ב גבי הדלקת המנורה מגר מערבי דמקשינו התם והא ה"א דקביעי גרות ואי אפשר לאדלוקי אלא בקונסא ופי' רש"י ז"ל דס"ל כמ"ד דהגרות היו קבועין וא"י לסלק את הגר מערבי ולהדליק בו את שאר הגרות ומכלל דאי הוי ס"ל דהגרות לא היו קבועין הוי אתי שפיר שהנה מסלק הגר מערבי מהמנורה ומדליק בו את השאר ואע"ג דבעינו שיהא גר מערבי דולק תמיד וכי מסלק אותה שעה אינו דולק בהמנורה ומוכח מזה דאף כשמסלק הגר מערבי מן המנורה חשיב כמו שדולק בהמנורה ואף שאינו עוד לפני ה' דבעינו שיהא גר מערבי דולק בצד מערב וכי מסלקו ממקומו נמצא דאינו עוד לפני ה' במערב וע"כ צ"ל כיון דשייך הוא למערבה של מנורה אף כשמסלקו הוי כמו שהוא במקומו: ה) ומקום המנורה הוא בדרום כנגד השולחן ומזבחים י"ד ע"א מוכח דכל צלע צפון של ההיכל ראוי לעמידת השולחן ואף באולם אי קדושת היכל ואולם חזא מילתא היא וא"כ לפ"ז כל צלע דרום ראוי לעמידת המנורה דלעולם בעינו מנורה כנגד השולחן כדאמרין ביומא ל"ג ע"ב דבעינו דחזו אהדדי ומזבח הזהב מקומו באמצע ומשנה פלפי חוץ קימעה כדאמרין שם ואם אין אלו פלים על מקומם אמרין בירושלמי שקלים פ' התרומה רמ"א דהפרוכת השולחן המנורה והמזבחות מעפבין את הקרבנות ופי' הק"ע שם דכל שאינם על מקומן אין שום קרבן ראוי להקריב וחכ"א אינו מעפב אלא הפיור והפן בלבד ואמרין שם דלא פליגי כן בעבודת פנים כן בעבודת חוץ דבעבודת פנים מעפבין כולם ובעבודת חוץ אינו מעפב רק הפיור והפן והגר"א ז"ל גרס התם הקרן והכפוכב ותמה עליו הגה"ש שם דהא בירושלמי יומא מבואר להדיא דהפיור והפן מעפבין ע"ש]: והנה מה דאמרין דבעבודת פנים מעפבין כולם יש לעיין מהא דאמרין בזבחים נ"ט מזבח שנעקר מקטירין קטורת במקומו ע"ש וקשה נהי דהמקום ג"כ מקודש להקטרת קטורת מ"מ כיון שהפלי אינו על מקומו א"כ כל עבודות פנים פסולות דאף סידור השולחן פסול אם אין מזבח הזהב על מקומו א"כ גם קטורת בכלל דאף קטורת מעבודות פנים היא (לכן נראה כפי' אחר שיש בק"ע שם דרק עליהן פסולה עבודה אם אין על מקומן ולא שכל עבודות פנים פסולות): ובהפיור והפן דאמרין בירושלמי שקלים שם דמעפב אף בעבודת חוץ ובירושלמי יומא פ"ד ה"ה אמרין דבכל הפלים מקדשין קידוש ידים ורגלים ומקשינו הא אמרין דהפיור והפן מעפבין ואמרין תפתר מקומן מעפב ופי' הק"ע שם דזה דבכל הפלים מקדשין הוא דוקא כ"ז שהפיור והפן עומדין על מקומן אבל כשאין על מקומם אף בשאר פלים אי אפשר לקדש ובשקלים פי' הק"ע דמקומן מעפב שאין קרבן כשר להקריב אם אין על

מקומם והנה בנבחים כ"א ע"א כתבו התוס' ד"ה פיור דבלילה לאחר ששקעו הפיור בבור שלא יהו מימיו נפסלים בלינה היו מקדשין לתרומת הדשן ממים שקהה להם בכ"ש אחר ע"ש וקשה הא כשאין הפיור על מקומו אף בשאר כ"ש אין מקדשין ומוכח דהתוס' מפרשים דברי הירושלמי בענין אחר: והנה בכ"ש אם י"ל קדוה"ג ואין להם פדיון או רק קדושת דמים רבו המתלוקות בזה בין הראשונים ו"ל והרמב"ם והרמב"ן ו"ל פתבו שי"ל קדוה"ג ובעל המאור ועוד חלקו ע"ז ובדברי רש"י ו"ל מצאתי סתירה דבשבועות ט"ו ע"א פתב דמשיחתן בשמן המשחה מקדשתן קדוה"ג כו' וא"כ לדורות דהחינוך הוא במקום משיחה הם ג"כ קדושים קדוה"ג מיהו בע"ז נ"ד ע"ב גבי פלים שהזניח אחז במלכותו דדייקינו בגמרא דאף דאין אדם אוסר דשא"ש מ"מ ע"י מעשה אסרה פי' רש"י ו"ל כיון שגנזום ולא אמרינו שיפדו ויהו מותרים להדיוט ש"מ דאף להדיוט אסורים משום תשמיש עכו"ם ע"ש ואף היו נפדים אם כ"ש י"ל קדוה"ג הא בקדוה"ג ליפא פדיון רק בבהמה כדאמרינו במנחות ק"א ומוכח מזה דס"ל דאנ"ל קדוה"ג: והרמב"ם ו"ל דס"ל דכ"ש אנ"ל פדיון פתב בפ"א מהל' פלי המקדש הי"ד דכלי הקדש שנקבו או שנסדקו אין סותמין אותן אלא מתיכין אותן ועושין אותן קדשים עכ"ל והנה ליישב דברי רש"י ו"ל שהבאתי דלא להוי סתרי אהדדי נראה לומר דאף אי כ"ש י"ל קדוה"ג הוא רק כ"ז שהם פלים אבל אם יתיכו אותם בטל קדושתן דכל קדושתן הוא רק בתור פלים ולא שינוי בזה לומר קדוה"ג לא פקע בכדי דכל שמתכין ועושה אותן פלים קדשים פנים קדשות באו לכאן וצריכים חינוך אחר לקדשן קדוה"ג וא"כ בכלים של אחז נהי דאי אפשר להתיכן ולעשותן כ"ש כיון שנאסרו מדין נעבד דהאיסור הזה אינו דוקא בתורת פלי דכל שמשמשים בו לעכו"ם נאסר וכל האיסור אף על המתכת דאסור לעשות ממנו פלים לגבוה מ"מ אי לא הנה נאסר להדיוט היו יכולים לאחר שהתיכן לפדותן דאין להם תו קדוה"ג ומדגנזום ש"מ דאף להדיוט נאסרו: ובתוס' שם נ"ב ע"ב כתבו דהפלים של אחז לא נאסרו אלא לגבוה [ופי' דברי הש"ס פן דדייק כיון דמעשה זוטא כמו השתמשות בפלי לעכו"ם אוסרת לגבוה אעפ"י דאינו שלו א"כ מעשה רבה אוסרת אף להדיוט ע"ש] והנה יש לעיין אי ס"ל יש שינוי בנעבד לגבוה [והכא קי"ל הלכתא] אמאי גנזום ואמאי לא התיכום ועשאום קדשים לכ"ש וכמו פל כ"ש שגנזמו שמתכין ועושין אותם קדשים וכמ"ש הרמב"ם ו"ל וצ"ע: והמל"מ פ"ה מהל' מעילה הי"ד חקר בכ"ש שניקבו ששוב אינם ראויים לעבודה אם יש בהם מעילה אי הו"ל דבר שנעשית מצנתו או כיון דיכול להתיכם ולעשות אותם פלי מחדש וכמ"ש הרמב"ם אפשר דראוי למצנתה הם ויהיה בהם דין מעילה ולא נגמרה מצנתם עכ"ל: ולענ"ד נראה דרק דין מעילה יש בהם כיון דראויים להתיכם ולעשות פלי מחדש א"כ יש בהם צורך גבוה אבל מועל אחר מועל דאינו רק בקדוה"ג כיון דהתיכן פקע קדוה"ג שלקדם וכמ"ש נזה שכתב המל"מ הטעם דיש בהם מעילה משום דראויים להתיכם אין זה הטעם שינוי בכל פלים דהא בספינים שגנזמו כתב הרמב"ם ו"ל בפ"א מהל' פלי המקדש דגונזין אותן (והטעם לפי שאינם ראויים להתכה) ולפ"ז אין בהם מעילה אם נפגמו אף נראה דלענין שימעלו בהם א"צ לטעם דאפשר להתיכם דאף דכ"ש שניקבו או שגנזמו אין מתקנין אותן מ"מ בשעת הדחק מתקנין אותם היכא דליכא אחרים וכדמוכח מפ' בתרא דעירובין דאמרינו שם דבן לוי שגנזקה לו נימא בכינורו בשבת קושרה או עונבה ואע"ג דכלי

שיר הם כ"ש פדאָמרינון בַּסּוֹפֶה נ' ע"ב מ"מ בַּשַּׁעַת הַדְּחָק דְּמִיָּרֵי הַתָּם דְּלִיכָא אַחַר
מְתַקְנִין ומש"ה יש בָּהֶם מְעִילָה דְעֵדִינן יֵשׁ בָּהֶם צוּרָה גְבוּהָ: סִימָן ג' פְּלִי שְׁרַת מְקַדְשֵׁין
פְּלִי קוּדוּשׁ כ"ש בְּקִיצוֹר הֵם שֶׁהַכ"ש מְקַדְשֵׁין אֶת מַה שְּׁבִתוּכֵן קְדוּהָ לְעֵנֵן שְׂאֵי"ל
פְּדִיוֹן וְהוֹכְשָׁרוּ לִיפְסֵל בְּטָבוֹל יוֹם וּבַמַּח"כ וּבְלִינָה וְאִי מְקַדְשֵׁין לִיפְסֵל בְּיוֹצֵא אִיכָּא
פְּלוּגְתָא דְרַבּוּתֵי וּכ"ש אֵין מְקַדְשֵׁין אֲלָא בְּזִמְנָן וְאֵין מְקַדְשֵׁין יוֹתֵר מְפָשְׁעוֹר וְאֵין
מְקַדְשֵׁין אֲלָא מִתּוֹכֵן וְאֵין מְקַדְשֵׁין אֲלָא בְּקוּדֵשׁ הֵינּוּ בְּעֻזְרָה וְאִי מְקַדְשֵׁין שְׁלֵא מְדַעַת
אִיכָּא פְּלוּגְתָא בְּהַש"ס עוֹד אִיכָּא פְּלוּגְתָא בְּהַש"ס בְּמִידַת יָבֵשׁ וּבַתְּנוּר אִי מְקַדְשֵׁין וְעַתָּה
נִבְאָר הַדִּינִים אֶחָד אֶחָד: גְּרָסִינוּ בְּמִנְחוֹת צ"ה ע"ב בְּמִתְנִי' אַחַת שְׁתֵּי הַלָּחִים וְאַחַת לָחִים
הַפְּנִים לִישְׁתֵּן וְעִרְיָכְתֵּן בְּחוּץ וְאַפְיָתֵן בְּפְנִים וְאֵינֵן דּוּחוֹת אֶת הַשְּׁבִת וּבְגִמְרָא מְקַשֵּׁין
עֲלֶיהָ הִיא גּוֹפֵא קַשְׂיָא לִישְׁתֵּן וְעִרְיָכְתֵּן בְּחוּץ אֲלֵמָא מִידַת יָבֵשׁ לֹא נִתְקַדְּשָׁה וְאַפְיָתֵן בְּפְנִים
אֲלֵמָא מִידַת יָבֵשׁ נִתְקַדְּשָׁה וְאַמְרִינוּן מֵאִי קוּשְׂיָא דִּילְמָא עֲשָׂרוֹן לֹא מְקַדְּשׁ תְּנוּר מְקַדְּשׁ
אֲלָא הָא קַשְׂיָא אֲפִיָּתֵן בְּפְנִים אֲלֵמָא תְּנוּר מְקַדְּשׁ וְאֵין דּוּחוֹת אֶת הַשְּׁבִת אִיפְסְלוּ בְּלִינָה
וּמְסַקִּינוּ בְּקוּשְׂיָא וְכִתְבוּ הַתּוֹס' שֶׁם דְּתַבְרָא מִי שְׂשֻׁנָה זֹו כו': וְהַרְמַב"ם ז"ל פ"ה מֵהַל'
תְּמִידִין פְּסַק בְּלָחִים הַפְּנִים דְּלִישְׁתֵּן וְעִרְיָכְתֵּן בְּחוּץ וְאַפְיָתֵן בְּפְנִים וְאֵין דּוּחוֹת אֶת הַשְּׁבִת
וְהַקְּשָׁה הַלַּח"מ שֶׁם דְּדַבְּרֵי הַרְמַב"ם ז"ל סְתָרֵי אֶהְדְּדֵי כִּינּוּן דְּפַסַּק דְּאַפְיָתֵן בְּפְנִים א"כ
ס"ל דְּתְנוּר מְקַדְּשׁ א"כ אֲמַאי אֵין דּוּחוֹת אֶת הַשְּׁבִת הָא אִיפְסְלוּ בְּלִינָה וְכַדְמִקְשֵׁינּוּ בְּגִמְרָא
עוֹד הַקְּשָׁה דְהָא הַרְמַב"ם ז"ל פְּסַק בְּחֻבֵיתִין דְּדוּחִין אֶת הַשְּׁבִת מִשׁוּם דְּהַמְחַבֵּת הִיא כ"ש
וְאִי אֲפִי לֵה מֵאֲתָמוֹל אִיפְסִיל בְּלִינָה א"כ ע"כ ס"ל דכ"ש מְקַדְּשֵׁין לִיפְסֵל בְּלִינָה וְהַרְמַב"ם
ז"ל ס"ל דְּתְנוּר כ"ש שְׁפַתְב כפ"י ב מהל' מַעֲה"ק דְּתְנוּר שְׁל מְקַדְּשׁ שְׁל מִתְכַּת הָיָה וְע"כ
הַטַּעַם מִשׁוּם דְּתְנוּר כ"ש וּכ"ש אֵין עוֹשֵׂין שְׁל חֶרֶס אֲלָא שְׁל מִתְכַּת א"כ אִי אֲפִי לְהוּ
מְעַרְב שְׁבִת יִפְסְלוּ בְּלִינָה עוֹד הַקְּשָׁה הַלַּח"מ שֶׁם דְּהָא הַרְמַב"ם ז"ל פְּסַק דְּמִידַת יָבֵשׁ
נִתְקַדְּשָׁה א"כ מִיפְסִילֵי בְּלִינָה גַם מִשׁוּם דְּהַעֲשָׂרוֹן מְקַדְּשֵׁין וְכַתְב הַלַּח"מ שֶׁם לְתַרְץ ז"ל
דְּהַרְמַב"ם ז"ל אֵינוּ מְפָרֵשׁ בְּהֵיא דְּמִנְחוֹת צ"ה דְּתַבְרָא אֲלָא תִּירוּץ הַמְשֻׁנָה דְּהַתְּנוּר
מְקַדְּשׁ קֶצֶת שְׁתֵּיהּ אֲפִיָּתוֹ בְּפְנִים אָבֵל לֹא שְׂיִפְסֵל בְּלִינָה וְדִיִּיקָא לְשׁוֹן הַרְמַב"ם ז"ל בַּהַל'
מַעֲה"ק שְׁפַתְב דְּמִתְכַּת וּמְרַחֲשֵׁת הֵיּוּ בְּעֻזְרָה וּשְׁתִּיָּהּ מְכ"ש וּמְקַדְּשֵׁין וְתְנוּר שְׁל מְקַדְּשׁ
שְׁל מִתְכַּת הָיָה וּמְדַלָּא כְּתַב שְׁהִיא מְכ"ש כְּמוֹ מִתְכַּת וּמְרַחֲשֵׁת מְפָלֵל שְׂאֵינוּ מְקַדְּשׁ לְגִמְרֵי
כו' אָבֵל מ"מ הָא דְּעֲשָׂרוֹן שְׁהַקְּשִׁיתִי צ"ע עכ"ל הַלַּח"מ שֶׁם: וְנִרְאֶה לְעַנ"ד לְבָאָר שִׁטַּת
הַרְמַב"ם ז"ל דְּהֵינָה פְּדַבְּרֵי הַרְמַב"ם ז"ל כֵּן הוּא בְּרַש"י מְעִילָה ט' וְכֵן בְּרַגְמ"ה שֶׁם
דְּאַמְרִינוּן שֶׁם בְּמִתְנִי' דְּשְׁתֵּי הַלָּחִים וְלָחִים הַפְּנִים כִּינּוּן שְׁקָרְמוּ פְּנִיָּהּ בַּתְּנוּר הוֹכְשָׁרוּ לִיפְסֵל
בְּטָבוֹל יוֹם וּבַמַּח"כ כו' וְכַתְב רש"י ז"ל קָרְמוּ פְּנִיָּהּ הֵינּוּ תַחֲזִילַת עֲשִׂיָּתֵן וְהִיא קְרוּמָא
חָשִׁיב לְהַכְשִׁיר לִיפְסֵל בְּטָבוֹל יוֹם כו' כְּמוֹ שְׁחִיטָה דַּק"ק וְהִכָּא לִיכָּא בְּלִינָה מִשׁוּם דְּשְׁתֵּי
הַלָּחִים אֵין נֶאֱכָלִים לֹא פָחוֹת מִשְׁנַיִם כו' עכ"ל וְכֵן בְּלָחִים הַפְּנִים כְּתַב שֶׁם וְה"נ לִיכָּא
בְּלִינָה דְּלַח"ה פִּנְאָכְל לְשִׁמוּנָה כו' עכ"ל רש"י ז"ל וּכ"כ הַרְגַּמ"ה שֶׁם וְכַתְב עוֹד דָּאֵם יֵשׁ
סְפָר שְׁפַתוֹב בְּלִינָה קְסָבֵר לְאַחַר זְמַן אֲכִילְתוֹן נְפֹסְלִין בְּלִינָה וְכֵן בְּלָחִים הַפְּנִים לְאַחַר זְמַן
נְפֹסְלִין בְּלִינָה עכ"ל וְהֵינּוּ פְּהַרְמַב"ם ז"ל דְּתְנוּר מְקַדְּשׁ לְכָל דְּבָר חוּץ מִלִּינָה: וְהֵינָה
הַטַּעַם דָּאֵין נְפֹסְלִין ע"י הַתְּנוּר בְּלִינָה יֵשׁ לְהַבִּין מְדַבְּרֵי רש"י ז"ל וְהַרְגַּמ"ה בְּעֶצְמָן שֶׁם
דְּנִרְאֶה דְּמְפָרְשִׁים דְּזָה דְּהַתְּנוּר מְקַדְּשׁ אֵינוּ פְּשָׂאָר קוּדוּשׁ כ"ש דְּמִתְּן בְּכָלִי מְקַדְּשׁ דְּהִכָּא
הוּא מִין קוּדוּשׁ אַחַר דְּעֲשִׂיָּתוֹ וְתִיקוּנוֹ שְׁל הַלָּחִים הִיא הַמְקַדְּשֵׁת אוֹתוֹן וְכַמָּה שְׁפַתְבוּ

דקֶרְמוֹ פְּנִיָּהֶם הֵינּוּ תַּחֲלִילַת עֲשִׂיַתּוֹ וְהוּא קְרוּמָא חָשִׁיב לְהַכְשִׁיר לִפְסֵל בְּטָבוֹל יוֹם כּו' כִּמּוֹ שְׁחִיטָה דק"ק אֶלְמָא דְהַקְרִימָה עֲצָמָה מְקַדְּשַׁת שְׁהִיא תַּחֲלִילַת עֲשִׂיַתּוֹ [אוּ פְּלִשׁוֹן הַרְגַּמ"ה תַּחֲלִילַת תִּיקוּנָן] וְהוּא עֲנֵן קִידוּשׁ אַחַר דְּהַתִּיקוּן מְקַדְּשׁ וּכְעֵין זֶה מְצִינּוּ בְּתוֹס' זְבָחִים ל"ד ע"א ד"ה שְׁקַדְּשׁ עַל הָא דְאֶמְרִינּוּ שְׁם בְּעֲצִים שְׁקַדְּשׁוּ בְּכָלִי וְהַקְשׁוּ מֵאֵי קִידוּשׁ פְּלִי יֵשׁ בְּעֲצִים הָא הַקְּוֹרְדוֹם שְׁמֵבְקָעִין בּוֹ אֵינּוּ כ"ש וְתִי' ז"ל וְנִרְאָה דְקִידוּשׁ פְּלִי דְעֵנִים הֵינּוּ דְמִשְׁפִּי לְהוּ לְגִיזְרִין אַע"ג דְקֹרְדוֹם לְאוֹ כ"ש הוּא כְּדָאֵמַר בְּמִנְחוֹת עֲצִים כְּמָה דְלֹא מִשְׁפִּי לְהוּ לְגִיזְרִין לֹא מִיַּתְפְּשָׁרִי עַכ"ל וּמוּכַח דַּאֲע"ג דְּהַקְּוֹרְדוֹם אֵינּוּ כ"ש מ"מ תִּיקוּן מָה דְמִשְׁפִּי לְהוּ לְגִיזְרִין מְקַדְּשַׁת אוֹתָן וּכְעֵין זֶה פְּתַב הַרִיטְב"א ז"ל שְׁבוּעוֹת י' ע"ב גְּבִי קְטוֹרֶת דְּמִשְׁנַחְנָה לְמַכְתְּשַׁת נְפֹסֹת בְּטָבוֹל יוֹם וְז"ל דְּהָא לִיפָא לְמִימַר דְּהַמְכַתְּשַׁת כ"ש שְׁהָרִי אֵינּוּ מְשַׁרְתִּין בּוֹ בְּקוֹדֶשׁ וְעוֹד דַּא"כ הֵיִתָּה נְפֹסֹת בְּיוֹצֵא חוּץ לְעִזְרָה אֶלָּא רַבָּא סָבַר דְקְטוֹרֶת קְדוּשַׁת הַגּוֹף מְקַדְּשָׁה לָהּ לְכַשְׁתַּנְתּוֹן לְמַכְתְּשַׁת שְׁנַכְנַסְתָּ בְּזִיקַת קְטוֹרֶת עַכ"ל הֵינּוּ אַע"ג דְּהַמְכַתְּשַׁת אֵינָה כ"ש מ"מ מָה שְׁנַעֲשִׂית לְקְטוֹרֶת ע"י הַמְכַתְּשַׁת זֹה הַמְקַדְּשַׁת [אוֹתָהּ] וְה"נ בְּלַחֲם דְּהַקְרִימָה בְּתַנּוּר דַּע"י זֶה נַעֲשִׂית לַחֲם זֶה הַתִּיקוּן מְקַדְּשָׁה קְדוּה"ג אַף אִם אֵין תַּנּוּר כ"ש וְכִמּוֹ הַשְּׁפוּי בְּגִיזְרִין: וְנִרְאָה דְמָה שְׁהַכְרִיחַ לְרַש"י ז"ל וְלַהַרְגַּמ"ה לְפָרֵשׁ דְּהַתִּיקוּן מְקַדְּשׁ וְלֹא שְׁהַתַּנּוּר מְקַדְּשׁ כְּשָׂאֵר כ"ש מִשּׁוּם דַּק"ל קְוִשִׁית הַתּוֹס' בְּמַעֲלָה שְׁם ח' ע"א ד"ה קְרָמוֹ שְׁהַקְשׁוּ ל"ל קְרָמוֹ פְּנִיָּה כְּנִיסְתּוֹ בְּתַנּוּר לִיקְדְּשִׁיהּ כְּשָׂאֵר כ"ש דְּתַכְף מִשְׁנַכְנַס הַדְּבָר לְתוֹכוֹ מְתַקְדֵּשׁ ע"ש וּמִש"ה פִּירְשׁוּ דְהִכָּא אֵין זֶה קְדוּשַׁת כ"ש כ"א קְדוּשַׁת הַתִּיקוּן וּמִש"ה בְּעֵינֵן דְּוָקֵא קְרָמוֹ דְזֵהוּ תִיקוּנָן: וְעַל מָה שְׁתִּי' בְּתוֹס' שְׁם דַּמִּש"ה בְּעֵינֵן דְּוָקֵא קְרָמוֹ מִשּׁוּם דְזֵה דַּכ"ש מְקַדְּשִׁין הוּא דְוָקֵא כְּשִׁנְעֵשָׂה כָּל הָרְאוּי לִיעֲשׂוֹת בּוֹ וְהַתַּנּוּר נַעֲשָׂה לְאַפּוֹת בּוֹ הַפֶּת וְא"כ בְּעֵינֵן שְׁיַקְרָמוּ פְּנִיָּה עַכ"ל וְהִנֵּה יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת דַּע"כ זֶה דַּכ"ש שְׁהוּן לְמִלְאֲכָתּוֹן אֵין מְקַדְּשִׁין אֶלָּא ע"י מְלֶאכְתּוֹן הוּא רַק לִיקְרַב אֲבָל לִפְסֵל מְקַדְּשִׁין אַף שְׁלֵא ע"י מְלֶאכְתּוֹן דְאֶמְרִינּוּ בְּזְבָחִים פ"ח ע"א דַּאֵין מִידוֹת הַיָּבֵשׁ מְקַדְּשִׁין אֶת הַלַּח וְאֵין פְּלִי הַלַּח מְקַדְּשִׁין אֶת הַיָּבֵשׁ וְכַתֵּב רַש"י ז"ל דְּמִידוֹת הַלַּח שְׁהִיוּ שְׁם הֵינּוּ וְחֲצִי הֵינּוּ כּו' דְכֵינּוּ דְהִנְיָ לֹא חֲזוּ לִיבֵשׁ לְמַדָּה לְמַדוּד וְהוּן לֹא נִמְשַׁחוּ אֶלָּא לְמַדִּידָה לְפִיכָף אֵין מְקַדְּשִׁין אֶלָּא ע"י מַדִּידָה עַכ"ל הֵינּוּ דְמִידוֹת אֵין מְקַדְּשׁוֹת אֶלָּא ע"י מְלֶאכְתּוֹן וְהֵינּוּ ע"י מַדִּידָה וּמִש"ה אֵין מְקַדְּשִׁין אֶת הַיָּבֵשׁ מִשּׁוּם דְלִיכָא מַדִּידָה וּמ"מ אֶמְרִינּוּ שְׁם לְקַמּוֹ בְּגַמְרָא דְזֵה דַּאֵין מְקַדְּשִׁין אֶת הַיָּבֵשׁ הוּא רַק לִיקְרַב אֲבָל לִפְסֵל מְקַדְּשִׁין אֶלְמָא דַּאֲף אוֹתָן כ"ש שְׁאֵין מְקַדְּשִׁין רַק ע"י מְלֶאכְתּוֹן מ"מ לִפְסֵל מְקַדְּשִׁין אַף שְׁלֵא ע"י מְלֶאכְתּוֹן וְאַף דְבָר דְלֹא חֲזִי לְהוּ פְּלֵל כִּמּוֹ מִידוֹת הַלַּח אֶת הַיָּבֵשׁ מְקַדְּשִׁין לִפְסֵל וְא"כ אִם הַתַּנּוּר נִמְשַׁח וְהוּי, כְּשָׂאֵר כ"ש א"כ אִם הַתַּנּוּר אֵינּוּ מְקַדֵּשׁ רַק ע"י מְלֶאכְתּוֹן הֵינּוּ ע"י אֲפִיָּה מ"מ לִפְסֵל הָיָה לוֹ לְקַדֵּשׁ אַף שְׁלֵא ע"י מְלֶאכְתּוֹן דַּאֲף קְמָצִים שְׁאֵינּוּ רְאוּי לוֹ פְּלֵל הָיָה צָרִיף לְקַדֵּשׁ לִפְסֵל וְא"כ לִפְסֵל הָיָה בְּדִין שְׁיַקְדֵּשׁ הַלַּחֲם תַּכְף מִשְׁנַכְנַס לְתוֹכוֹ אַף שְׁלֵא ע"י מְלֶאכְתּוֹן וּבְמִתְנִי' קְתַנִּי דַּאֲף לִפְסֵל בְּטָבוֹל יוֹם כּו' בְּעֵינֵן דְּוָקֵא קְרִימָה בְּתַנּוּר: וְהַש"מ בְּמַעֲלָה שְׁם ג"כ הַקְשָׁה קְוִשִׁית הַתּוֹס' ל"ל קְרִימָה בְּתַנּוּר וְתִי' בְּעֵנֵן אַחַר וְז"ל א"נ דְּהֵאֵי קְרָמוֹ פְּנִיָּה בְּתַנּוּר נְקִט מִשּׁוּם סִפָּא הֵינּוּ עַל מָה דְקְתַנִּי דְהוּכְשָׁרוּ לִיסְדַר עַל הַשְּׁוֹלְחָן וְלָזָה בְּעֵינֵן קְרִימָה דַּכ"כ דְלֹא קְרָמוֹ לֹא הֵנִי לַחֲם וְאֵינּוּ רְאוּי לִישְׁדַר ע"ש וְהֵינּוּ דְמְפָרְשׁוֹ דְלִפְסֵל בְּטָבוֹל יוֹם כּו' מְתַקְדֵּשׁ תַּכְף רַק לִיסְדַר בְּעֵינֵן קְרִימָה וְהִנֵּה לְפִי פִי' הַש"מ תַּשְׂאֵר קְוִשִׁית הַתּוֹס' מְנַחֹת נ"ז ע"ב ד"ה וְשְׁמַעֲיֵנּוּ עַל הָא דְמְקַשִּׁינּוּ הַתָּם לר"ע דְמַרְבָּה

לחם הפנים לחימוץ הא ס"ל לר"ע דמינת יבש לא נתקדשה והקשו בתוס' שם מאי קושיא דילמא ס"ל לר"ע דתנור מקדש א"כ כיון שנתקדש הלחם בתנור איפא עליה איסור חימוץ ות"י שם כיון דמתקדשות בתנור לאחר שקרמו פניה שוב אי אפשר להם לבוא לידי חימוץ ע"ש וא"כ להש"מ דהתנור מקדש תכף ורק ליסדר על השולחן בעינו קרימה א"כ תשאר קושית התוס' דלאחר שנתנו בתנור כיון דנתקדשו אסורין מלחמין דלא גרע מעשרון דאי ס"ל מינת יבש נתקדשה אסורין בחימוץ תכף פדאמרין בגמרא שם: והנה לפי רש"י ז"ל והרגמ"ה דקרימה בתנור הוא קדושת התיקון ולא כשאר קידוש כ"ש אתי שפיר הא דאמרין ביומא ל"ח גבי בית גרמו שלא רצו ללמד והביאו חכמים אומנים מאלקסנדריה הללו מסיקין מבחוץ ואופין מבחוץ והללו מסיקין מבפנים ואופין מבפנים הללו פתם מתעפשת והללו אין פתם מתעפשת וכששמעו חכמים בדבר אמרו כל מה שברא הקב"ה לכבודו ברא כו' וחרו בית גרמו למקומם כו' ונראה משם דרק משום שהיה פתם מתעפשת חזרו בית גרמו למקומם וקשה דתפוק ליה כיון דהללו היו אופין מבחוץ אין התנור מקדש דאין כ"ש מקדשין אלא מתוכן וליכא למימר שהדפוסים שהיה אופה בהן הם המקדשים שהרי כתבו התוס' מנחות צ"ד ע"א ד"ה ובדפוס דהלחם לא היה תוף הדפוס א"כ אפתי לא הוי מתוכן [ובפ' התכלת מ"ו ע"א ד"ה ואיזו כתבו דאי אפי בתנור ד' חלות כאחד אין התנור מקדשין דאין כ"ש מקדשין יותר מכשיעור כיון דא"צ אלא לשתי חלות ואי הדפוס מקדש הא בכל דפוס אין רק חלה אחת כדאמרין בר"פ שתי הלחם] ולפמ"ש רש"י ז"ל והרגמ"ה אתי שפיר דאין זה קידוש כשאר כ"ש רק שהתיקון מקדשו א"כ לא בעי דוקא תוף פלי וכמו הקורדום דמקדש לעצים אע"ג דא"ל תוף: ואתי שפיר ג"כ מה דחשיב במתני' דמעילה רק שתי הלחם ולחם הפנים דמשקרמו פניהם בתנור הוכשרו ליפסל בטבול יום כו' ואמאי לא חשיב ג"כ מנחת מאפה תנור דרק בשתי הלחם ולחם הפנים דבעינו לחם זה שנעשים לחם ע"י קרימה בתנור חשיב תחילת תיקונן דקרימה הוא השיעור שנעשה לחם כדאמרין בפ' התודה ע"ח ע"ב] וכמו בשפוי שנעשים לגזירים וכמו במכתשת שנעשית לקטורת אבל במנחת מאפה לא כתיב לחם כלל א"כ אין זה תחילת תיקונו אלא הוי כשאר מנחות שיש בהם עשיות הרבה יציקה ובלילה אפיה וטיגון ולא שיהי קרימה בתנור לקדשן ובכלל יש לחקור אי צריך קרימה בתנור במנחת מאפה כיון דלא כתיב בה לחם ואפשר דסגי באפיה כמו לעגן שבת דלא בעי קרימה ועיין תוס' שבת כ' ע"א ד"ה איבעיא]: והנה ממה שכתב רש"י ז"ל בלחם הפנים דהקרימה היא תחילת עשייתו וחשיב להכשיר ליפסל בטבול יום כו' כמו שחיתטה דק"ק נראה דרש"י ז"ל ס"ל הקא דאר קדושת השחיתטה היא קדושת התיקון שע"י השחיתטה נעשית זבח וזה מקדש אותה ולא כקידוש שאר כ"ש [ובזה ניחא שפיר אותן השטות דס"ל דספין א"צ להיות כ"ש כיון דאין זו אלא קדושת התיקון א"צ כ"ש וכמו קורדום דא"צ להיות כ"ש]: והנה מכל זה מתנישב מ"ש רש"י ז"ל והרגמ"ה דאין התנור מקדש הלחם ליפסל בלינה כיון דאין זה קידוש כ"ש כי אם התיקון מקדשו אינו נפסל בלינה דרק קידוש כ"ש מכשיר ליפסל בלינה והנה רש"י ז"ל מדמה התם קידוש התנור לשחיתטה ושחיתטה אינה מכשרת ליפסל בלינה דהא איכא קדשים הנאכלים לב' ימים ומשנשחט הזבח הוכשר ליפסל בטבול יום ובמח"כ אבל לא בלינה ואינו נפסל אלא לאחר זמנו היינו קדשים הנאכלים ליום אחד

נפסלים בעמוד השחר והנאכלים לב' ימים נפסלים לאור שלישי דהשחיטה מכשרת אותן ליפסל רק אחר זמן פל אחד ואחד אחר זמנו אבל לא בלינה ממש ורק כ"ש מקדשין ליפסל בלינה אף לדברים שאין להם זמן פלל דהא אף מי פיור אמרינו בזבחים כ' דנפסלים בלינה פינו דקדשי בכ"ש ע"ש אבל הקרימה בתנור דאינה קידוש כ"ש רק שהתיקון מקדשו הו"ל פשחיה דאין הספין מקדישו ליפסל בלינה ממש אלא ליפסל לאחר זמנו א"כ בשתי הלחם דנאכלים לב' ימים ואחר זמן הוא לאחר עצרת וכן בלחם הפנים דנאכלים לח' ימים ואחר זמן שלהם הוא לאחר שבת הבא אין נפסלים אלא לאחר זמנם וזהו שכתב הרגמ"ה שם דאם יש ספר שפתיב בלינה קסבר לאחר זמן אכילתו נפסלות בלינה.

עכ"ל היינו דהקרימה בתנור מכשרת אותן ליפסל אחר זמן: ובזה אתי שפיר ג"כ הא דאמרינו בשבועות י"א בקטורת משנתנה למכתשת אינה נפסלת בלינה הואיל וצורתה פל השנה פולה וכתבו התוס' שם היינו לפי דמתחילה עושין אותה בשביל פל השנה פולה אינה נפסלת בלינה ובזה אתי שפיר פינו דקדושת הקטורת במכתשת היא קדושת התיקון כמ"ש הריטב"א ז"ל שם דהמכתשת אינה כ"ש רק דמה שנעשית לקטורת ע"י המכתשת זהו מקדשה א"כ פינו דאין זה קידוש כ"ש כ"א קדושת התיקון אינה מכשרת רק ליפסל לאחר זמנה ולא בלינה ממש וכיון דקטורת היא בשביל פל השנה אינה נפסלת בלינה: והנה כמו שמתנישב דברי רש"י ז"ל והרגמ"ה פן מתנישבין דברי הרמב"ם ז"ל דהא שיטה אחת להם דהתנור מקדש ליפסל בטבול יום ובמח"כ אבל לא בלינה ובעיקר זה דקדושת התנור אינה פשאר קידוש כ"ש אלא קדושת התיקון לאו כ"ע היא דהא במנחות צ"ה לפי מה דמקשינו אי תנור מקדש אמאי אין דוחות את השבת איפסיל ליה בלינה ע"כ ס"ל דהוי פשאר קידוש כ"ש ונפסל בלינה אף המסקנא שם לפמ"ש הלח"מ הוא ג"כ דאין התנור מקדש ליפסל בלינה וכשיטת רש"י והרמב"ם ז"ל ומשום דאין קידוש התנור פקידוש שאר כ"ש: וזה שכתב הרמב"ם ז"ל דתנור של מקדש של מתכת הנה והוכיח מזה הלח"מ דס"ל להרמב"ם ז"ל דתנור הנה כ"ש הנה פבר הוכחתי לעיל סי' ב' סק"ב דדין דכ"ש אין עושין אותן אלא של מתכת אינו תלוי במשיחה דאף אותן שלא נמשחו רק שהן פלי המקדש ומשתמשים בהם לצורך הקרבה דינו ככ"ש שאין עושין אותן אלא של מתכת ומדוקדק לשון הרמב"ם ז"ל דמתכת ומרחשת שתייהן מכ"ש ומקדשין ותנור של מקדש של מתכת הנה ומוכח דאין תנור כ"ש גמור כמו מחבת ומרחשת וכמה שדקדק הלח"מ ורק לענין שהוא של מתכת דינו ככ"ש: והנה על קושיות הלח"מ האחרונה הא הרמב"ם ז"ל ס"ל דעשרון מקדש דמדת יבש נמשחה א"כ פינו דהטשורון מקדש איפסיל ליה בלינה ואמאי אין דוחות את השבת נראה לומר לפי מה דאמרינו במנחות נ"א ע"א בכתבתי כ"ג דדוחין את השבת משום דכתיב על מחבת מלמד שטעונה פלי ואי אפי לה מאתמול איפסיל ליה בלינה וכתב שם רש"י ז"ל על מחבת כו' ואפילו מודדו בחצי עשרון שאינו כ"ש ע"כ אפיתו מיהא במחבת כ"ש הוא ואי אפי מאתמול איפסיל בלינה עכ"ל ובפ' שתייהלחם צ"ו ע"א במתני' אמרינו דחביתי כ"ג לישתן ועריכתן ואפיתן בפנים ודוחות את השבת וכתב רש"י ז"ל דמש"ה אף לישתן ועריכתן בפנים ודוחות את השבת משום דלכ' אותו חצי עשרון שהנה חולק בו עצרונו של כ"ג נמשח ע"ש ומוכח מזה דבלא קרא דעל מחבת דמלמד שטעונה פלי אע"ג דהחצי

עֲשָׂרוֹן נִמְשַׁח הָיוּ אֲמִינָא שְׁלֵא יְדָחָה אֶת הַשֶּׁבֶת וַיִּמְדוּד בְּחֻצֵי עֲשָׂרוֹן שֶׁל חוּל וְכַמ"ש רַש"י ו"ל נ"א ע"א דָּאָם לֹא לָמָּה צָרִיף קָרָא דְעַל מַחְבַּת וְרַק הִשְׁתָּא דְכַתִּיב עַל מַחְבַּת וְע"כ דוֹחָה אֶת הַשֶּׁבֶת מִשּׁוּם אֲפִיָּה וְכִינּוֹן דְּנִיחָתָּה שֶׁבֶת לְהַדְחוֹת מוֹדְדִין אוֹתָהּ בְּחֻצֵי עֲשָׂרוֹן שֶׁל מְקַדָּשׁ וְאִף לִישְׁתּוֹן וְעֲרִיכְתּוֹן דוֹחִין אֶת הַשֶּׁבֶת וְכַמ"ש רַש"י ו"ל בַּפ' שְׁתֵּי הַלָּחִם צ"ו ע"א וְא"כ בְּשְׁתֵּי הַלָּחִם וְלָחִם הַפְּנִים פִּינּוֹן דָּאִין הַתַּנּוּר מְקַדָּשׁ לִיפְסֹל בְּלִינָה וְכַמ"ש הַלַּח"מ וְלֹא נִיחָתָּה שֶׁבֶת לְהַדְחוֹת ע"כ צָרִיף לְמַדּוּד בְּעֲשָׂרוֹן שֶׁל חוּל פְּדֵי שְׁלֵא יְדָחָה שֶׁבֶת וְכַמוֹ בְּחֻבֵיתִין דְּבִלָּא קָרָא דְעַל מַחְבַּת לֹא הָיוּ דוֹחִין אֶת הַשֶּׁבֶת אִף דְּהַחֲצֵי עֲשָׂרוֹן לַכ"ע נִמְשַׁח דְּהֵיָה צָרִיף לְמַדּוּד בְּחֻצֵי עֲשָׂרוֹן שֶׁל חוּל פְּדֵי שְׁלֵא יְדָחָה אֶת הַשֶּׁבֶת: וּבְזֵה נִיחָא ג"כ מ"ש הַרְמַב"ם ו"ל פ"ב מֵהַל' מַעַה"ק הַלָּכָה כ"ג דְּכָל הַמְּנַחֲחוֹת לִישְׁתּוֹן וְעֲרִיכְתּוֹן וְאַפְיָתּוֹן בְּפָנִים וּבְשְׁתֵּי הַלָּחִם וְלָחִם הַפְּנִים פָּסֵק בַּפ"ח מֵהַל' תְּמִידִין דְּלִישְׁתּוֹן וְעֲרִיכְתּוֹן בַּחוּץ וּכְבָר עֲמַד הַכ"מ בְּזֵה דַמ"ש זֶה מְזֵה וּבְזֵה נִיחָא שְׁפִיר דְּכָל הַמְּנַחֲחוֹת דְּנִמְדָּדוֹת בְּעֲשָׂרוֹן שֶׁל קוֹדֶשׁ ע"כ צָרִיף לְהִיּוֹת לִישְׁתּוֹן וְעֲרִיכְתּוֹן בְּפָנִים שְׁלֵא יִפְסְלוּ בִּינְצָא אֲבָל בְּשְׁתֵּי הַלָּחִם וְלָחִם הַפְּנִים שְׁמוֹדֶד בְּעֲשָׂרוֹן שֶׁל חוּל פְּדֵי שְׁלֵא יְדָחוּ שֶׁבֶת וּיּו"ט א"כ יְכוּל שְׁפִיר לְעֲשׂוֹת לִישְׁתּוֹן וְעֲרִיכְתּוֹן בַּחוּץ: ב) זֶה דָּאִין כ"ש מְקַדָּשִׁין יוֹתֵר מְכַשְׁיַעוּר מְקוּרוֹ בַּפ' לוּלֵב וְעֲרֶבֶה מ"ט ע"ב גְּבִי נִיסוּף הַמִּים דְּהֵיָה מְמַלֵּא מַע"ש לְצוּרָף שֶׁבֶת בְּחֻבֵית שֶׁל זֵהָב שְׁאִינָה מְקוֹדֶשֶׁת וּמְקַשְׁיָנוּ וְנִיחָא בְּמְקוֹדֶשֶׁת אֲמַר זְעִירֵי קֶסֶבֶר אִין שְׁיַעוּר לַמִּים וְכ"ש מְקַדָּשִׁין שְׁלֵא מְדַעַת וְאִי מִיִּיתֵי בְּמְקוֹדֶשֶׁת אִיפְסִיל לִיָּה בְּלִינָה וּמוֹכַח דָּאָם יֵשׁ שְׁיַעוּר לַמִּים פִּינּוֹן דְּמִיִּיתֵי יוֹתֵר מְכַשְׁיַעוּר אִינוּ מְתַקְדָּשׁ וְתוֹס' שְׁבוּעוֹת י"א ע"ב מִיִּיתֵי לָהּ לְעַנְיָן קְטוֹרֶת דַּמְש"ה אִין הַמְּכַתְּשֶׁת מְקַדָּשֶׁת מְדַאוּרִייתָא מִשּׁוּם דָּאִין כ"ש מְקַדָּשִׁין יוֹתֵר מְכַשְׁיַעוּר וְכֵהִיא דַּפ' לוּלֵב וְעֲרֶבֶה ע"ש: וְהֵנָּה לְכַאוּרָה זֶה דָּאִין כ"ש מְקַדָּשִׁין יוֹתֵר מְכַשְׁיַעוּר הוּא דִּין בַּכ"ש שְׁאִין מְקַדָּשִׁין אִם יֵשׁ בָּהֶם יוֹתֵר מְכַשְׁיַעוּר אִף מְדַבְּרֵי הַתּוֹס' מְנַחֲחוֹת מ"ו ע"א נִרְאָה דָּאִין זֶה דִּין בַּכ"ש רַק בַּקְדוּה"ג דָּאִין קְדוּה"ג יְכוּל לְחוּל עַל יְתֵר מִן הַצָּרִיף שְׁהַקְשׁוּ עַל מַה דְּאֲמַרִּינּוּ שֶׁם בְּשׁוֹחַט ב' כְּבָשִׂים עַל ד' חֲלוֹת דְּמוֹשָׁף שְׁנַיִם מִהֶן וּמְנִיפּוֹן וְהַשְּׂאֵר נֶאֱכָל בְּפָדְיוֹן אִיף נִפְדִּין הָא תַּנּוּר מְקַדָּשׁ קְדוּה"ג וְתִי' ו"ל א"נ הֵתָם אֲפִילוּ אֲפָאָם בְּבַת אַחַת אִין הַתַּנּוּר מְקַדָּשׁוֹן פִּינּוֹן דְּלֹא חֲזוּ כְּלֵהוּ כְּהֵיָה דַס"פ לוּלֵב וְעֲרֶבֶה עַכ"ל וְהֵנָּה מְלִשׁוֹן הַתּוֹס' דְּאֲפִילוּ אֲפָאָם בַּב"א מוֹכַח דַּכ"ש אִי אִפִּי לְהוּ בְּזֵה אַחַר זֶה דָּאִין הָאֲחֵרוֹנִים מְתַקְדָּשִׁים וְכֵן בְּזִבְחִים ל' ע"א ד"ה דְּבָרֵיו הַקְשׁוּ הַתּוֹס' עַל הָא דְּאֲמַרִּינּוּ בְּמְנַחֲחוֹת בְּמִנְחָה דְּרִיבָּה שְׁמִנָּה הִינּוּ שְׁהַפְרִישׁ לָהּ ב' לִגְזִין וּמִשְׁמַע מִתּוֹף הַסּוּגִיא שְׁיֵשׁ לְשִׁנְיָהּ קְדוּה"ג וְהַקְשׁוּ אִיף קְדָשֵׁי הָא אֲמַרִּינּוּ כָּל שְׁאִינוּ בְּזֵה אַחַר זֶה אִף בַּב"א אִינוּ וְכֵן הַקְשׁוּ שֶׁם בְּקוֹמְצֵי לְבוֹנָה בְּהַפְרִישׁ ב' קוֹמְצִים לְמִנְחָה אִיף חַל עֲלֵיהֶם קְדוּה"ג הָא כָּל שְׁאִינוּ בּוֹא"ז כּו' וְתִי' דְּמִיִּירֵי כְּגוֹן דְּאֲמַר יְקַדָּשׁ לּוֹג אֶחָד מִב' לִגְזִין וְקוֹמְצֵי אֶחָד מִב' קוֹמְצִים ע"ש וּמוֹכַח מְזֵה לְהַדְיָא דְּכָל שְׁמַפְרִישׁ יוֹתֵר מְכַשְׁיַעוּר בְּזֵה אַחַר זֶה אַע"ג דְּלֹא שְׁיִיף הֵכָא כ"ש אִין מְקַדָּשִׁין יוֹתֵר מְכַשְׁיַעוּר דְּהָא בְּכָל פַּעַם כְּשֶׁמְקַדָּשׁ יֵשׁ בַּכ"ש רַק כְּשִׁיעוּר מ"מ אִין הָאֲחֵרוֹנִים מְתַקְדָּשִׁים דָּאִינוּ מְתַקְדָּשׁ קְדוּה"ג יוֹתֵר מִן הָרְאוּי לּוֹ וְאִי מְקַדָּשׁ בַּב"א אִינוּ מְתַקְדָּשׁ כְּלָל מִשּׁוּם דְּכָל שְׁאִילוּ בּוֹא"ז כּו' וּבְמִנְחָחוֹת פ' ע"א ד"ה הַפְרִישׁ גְּבִי הַפְרִישׁ ב' חֲטָאוֹת לְאַחֲרֵיּוֹת דְּמִתְכַּפֵּר בְּאַחַת מִהֶן כּו' כְּתִבּוּ דְּלֹא מִיִּירֵי בְּהַפְרִישׁ בּוֹא"ז דַּא"כ אִינוּ מְתַכַּפֵּר בְּשִׁנְיָהּ וּבְמַפְרִישׁ בַּב"א לֹא מִיִּירֵי דְּכָל שְׁאִינוּ בּוֹא"ז אִף בַּב"א אִינוּ אֶלָּא דְּאֲמַר דְּלִיקְדוּשׁ אַחַת מִשְׁתִּיָּהּ ע"ש וּמְזֵה מוֹכַח דְּאִף בְּדָבָר שְׁאִינוּ צָרִיף קִידּוּשׁ כ"ש כְּלָל כְּמוֹ חֲטָאת אִינוּ

יכול לחול קדוה"ג על יותר מן הראוי וא"כ זה פשוטן בכ"ש יותר מפשיעור פגון פניסוף המים פשמימלא יותר מפשיעור הטעם דאינו מתקדש הוא משום דאינו יכול לחול קדוה"ג על יותר מפשיעור וא"כ לא קדוש פלל דכל שאינו בזא"ז אף בב"א אינו וא"כ אין זה דין בכ"ש פלל: ועל זה שפתיבו התוס' במנחות מ"ו באופה ד' חלות בתנור בב"א דמש"ה מושף שנים מהם ומניפן והשאר נאכל בפדיון משום דאין כ"ש מקדשין יותר מפשיעור יש להקשות דמשמע מזה דעכ"פ שנים קדשי בתנור דהא קתני דמושף שנים מהן ומניפן ובפ' לולב וערבה מוכח דאם יש בכ"ש יותר מפשיעור לא קדוש פלל והנה פעין קושיא זו הקשה הש"מ במנחות ע"ח ע"ב בתודה ששחטה על שמונים חלות דסבר חזקיה דקדשי מ' מתוך פ' ואמרין שם דס"ל דכ"ש מקדשין שלא מדעת ומש"ה קדשי מ' מתוך פ' אף כשהוא מתפנין שיקדשו כל השמונים והקשה שם הש"מ ז"ל חזקיה סבר כ"ש מקדשין שלא מדעת ומש"ה קדשי לה מ' מתוך פ' משמע הכי למ"ד כ"ש מקדשין שלא מדעת אע"ג דמערב בהדי דבר שאינו ראוי לו מ"מ דבר הראוי לו הוי קדוש ותימה דבפ' לולב וערבה לא משמע הכי דפריה ונתיי במקודשת ומשני קסבר אין שיעור למים, וכ"ש מקדשין שלא מדעת פ' אין שיעור למים וכל מה שהוא ממלא הוי ראוי לו משמע דאי הוי ס"ל יש שיעור למים לא הוי קדוש הראוי לו פנין דמערב בהדי דבר שאינו ראוי לו ואפילו למ"ד כ"ש מקדשין שלא מדעת והא אמר דדבר הראוי לו מיהא קדיש וצריף לחלק בין שלא מדעת דהא להתם דהא דעתו מיהא לקדש הראוי לו אבל התם אין דעתו לקדש שום דבר עכ"ל היינו דהתם בלחמי תודה אף שדעתו לקדש כל שמונים פנין דגם הראוי לו בכלל מתקדש שלא מדעת הראוי לו אבל במים דאינו מתפנין לקדש פלל עתה אף דכ"ש מקדשין שלא מדעת אינו מתקדש כל שיש בה יותר מפשיעור וא"כ ה"נ באפה ד' חלות בתנור בב"א דהתם דעתו הנה שיקדשו פולם כ"ש מקדשין שלא מדעת שיעור הראוי לו היינו ב' חלות אף לפ"ז צ"ל דהיא דהשוחט ב' כבשים על ד' חלות ס"ל דכ"ש מקדשין שלא מדעת וצ"ע בזה: והנה מדברי הש"מ שהבאתי ג"כ מוכח דזה דאין כ"ש מקדשין יותר מפשיעור אינו דין בכ"ש דכל שיש בהם יותר מפשיעור אין יכולים לקדש דהא פתב דאם רוצה לקדש יותר מפשיעור אי כ"ש מקדשין שלא מדעת מתקדש הראוי לו וכ"ש אי דעתו לקדש רק פשיעור שמתקדש אע"ג שיש בהכ"ש יותר מפשיעור ונראה דס"ל ג"כ פהתוס' דקדוה"ג אינו יכול לחול על יותר מפשיעור ומש"ה אינו חל פלל משום דכל שאינו בזא"ז כו' אף זה שייף רק דאי אפטר לחול הקדושה רק על פולן אבל היכא שרוצה לקדש רק השיעור א"נ בשרוצה לקדש הכל רק כ"ש מקדשין שלא מדעת א"כ שלא מדעת מתקדש רק השיעור אינו שייף כל שאינו בזא"ז כו': והנה בקטורת שפתיבו תוס' שבועות י"א דמש"ה אין המכתשת מקדשת מדאורייתא משום דאין כ"ש מקדשין יותר מפשיעור יש לעיין ע"ז פנין דזה דאין כ"ש מקדשין יותר מפשיעור הוא משום דבכלל אין קדוה"ג יכול לחול על יותר מן הצריף הא זה אינו שייף פאן דזה שייף רק היכא דחייב חטאת אחת והפריש ב' חטאות אבל בצייבור נראה דיכולים להפריש קרבנות בעד כל השנה אף שא"צ להם עכשיו וחל עליהם קדוה"ג פנין דיצטרף להם אח"כ וכדאמרין בתמידין שלא הוצרכו לציבור היינו ו' טלאים הנשארים בכל שנה בא' בניסן דמקצין בהם את המזבח או שגפדין תמימים ומוכח דיכולים צייבור להפריש תמידין אף דא"צ להם לחובת היום דכל שפופו לבוא לידי חיוב חל עליה

קדוה"ג מעכשיו [וכמו זב וזבה ויולדת ומצורע יכולים להפריש קרבנותיהם אע"ג דעדיין לא נתרפאו ולא נתחייבו בהם פנין שסופן לבוא לכלל חיוב וחל על קרבנם קדוה"ג וכדמוכח מזבחים ר"פ פרת חטאת דאמרינו דהזב והזבה כו' שהקריבו חטאתם ואשמם בחוץ פטורים דאין ראויים לפתח אהל מועד שהם מחוסרי זמן בבצלים ולר"ש הן בלא תעשה ומוכח דקדוה"ג חל עליהם] וא"כ ה"נ בקטורת דיכולים הצביבור לקדש קטורת בשביל כל השנה ופולה ואין בזה משום אין קדוה"ג חל על יותר מן הראוי וא"כ אף המכתשת יקדשם קדוה"ג וצ"ע ואין לומר דנהי דהצביבור יכול להפריש קרבנות בשביל כל השנה מ"מ אין כ"ש יכול לקדש ב' קרבנות פאחת א"כ הקטורת של כל השנה אינה יכולה להתקדש פאחת במכתשת וצריף לקדש כל שיעור הקרבה בפ"ע דבמנחות ק"ב ע"ב משמע דכ"ש יכולים לקדש ב' קרבנות פאחת דאמרינו שם באומר הרי עלי ב' עשרונות להביא בב' פלים והביא בכלי אחד א"ל בב' פלים נדרת הקריבן בב' פלים פשרים נתנן לכלי אחד כב' מנחות שנתערבו וכתב רש"י ז"ל שם דהא קתני לעיל אלו להביא בב' פלים והביא בכלי אחד פסול פגון שאינו יכול לקמן מכל אחת בפ"ע וכ"כ בתוס' שם ומוכח דאם יכול לקמן מכל אחת בפ"ע אף שהן ב' מנחות ונתנן מתחילה בכלי אחד מתקדשות שתייהן (מיהו מהא"נ בתוס' שם קצת משמע דחולק ע"ז): ועוד בעיקר יש לעיין אמאי חשיב בקטורת יותר מכשיעור הא אין שיעור לקטורת דשיעור דפרס בשחרית כו' הוא רק מדרבנן כדאמרינו בזבחים ק"ט ע"ב שאם הקטיר חצי פרס או פזית בפנים גפטר ציבור וכתב רש"י ז"ל דהאי פרס שיעור דרבנן הוא ע"ש היינו דמדאורייתא אין שיעור פלל לקטורת רק שלא יהא פחות מפזית דאין הקטרה פחותה מפזית אבל למעלה אין לו שיעור וא"כ אמאי חשיב במכתשת יותר מכשיעור פנין דאין לו שיעור אמאי לא יוכל להקטיר כל השס"ח מנים בפעם אחת וכמו אי אין שיעור למים דמתקדש כל החבית משום דיכול לנסף את פולה בפעם אחת וא"כ יקדשום המכתשת אף מצאתי להפסקי תוס' פ"ק דכריתות דכתבו דהשיעור של פרס הוא הל"מ רק בדיעבד אם הקטיר פזית יצא ונחלקו בזה על רש"י ז"ל דהשיעור אינו אלא מדרבנן ואפשר דהתוס' בשבועות ג"כ ס"ל פן: והנה מזה דאין כ"ש מקדשין יותר מכשיעור יש להקשות על בירוצי מידות למ"ד בירוצי מידות קודש איף הם מתקדשים הא הבירוצים הם לעולם יותר מכשיעור ואיף מקדשן הכ"ש והכא הני בזא"ז דכשנתמלאה המידה נתקדש מה שבתוכה ומה שנותר אח"כ שהן הבירוצים איף יכולים להתקדש הא הני יותר מן הראוי ובזה אחר זה נדאי אי אפשר להתקדש יותר מן הראוי וכמ"ש תוס' זבחים ל' ע"א ד"ה דבריו: ואפשר לומר דזה דאמרינו דאין כ"ש מקדשין יותר מכשיעור הוא דוקא היכא שאין המותר ראוי לכלום וכמו בגיטות המים אי ממלא יותר מכשיעור המותר אינו ראוי לכלום דאין גיטות המים בא בגדבה וכן במנחה שהפריש לה ב' לוגין או ב' קמצים וכן במפריש ב' חטאות פנין דא"צ אלא אחד השני אינו ראוי לכלום אבל בבירוצי מידות פנין דאם יש שם זבח אחר יקרבו עמו דקתני בבבביתא מנחות צ' ע"ב א"כ פנין דראוי הוא אע"ג דאינו ראוי להאי זבח מ"מ יכול לחול על הבירוצים קדוה"ג משום שראוי לזבח אחר ובמנחה שהפריש לה ב' לוגין אי אפשר לומר שיקדש לזבח אחר דהתם אינו ראוי לזבח אחר כדאמרינו בפ' התודה ע"ט ע"ב דשמן שהופרש לשם מנחה זו פסולה לשום מנחה אחרת: מיהו אפתי יש לעיין פנין דזה דבנסכים שהופרשו לשום

זבח זה פֶּשֶׁר לְזִבַח אַחֵר הוּא מְשׁוּם לֵב ב"ד מִתְּנֶה פְּדָאֲמָרִינוּ בִּפ' הַתּוֹדָה שָׁם וּא"כ אֵין
זֶה רַק בְּקָרְבַּן צִיבּוֹר כַּמ"ש הַתּוֹס' מִנְחוֹת ט"ו ע"ב וּא"כ בִּירוּצֵי הַיְחִיד אִיךָ מִתְקַדְּשׁוֹת
וְנִרְאָה לֹאמַר דְּבִירוּצֵין אַף בְּלֹא לֵב ב"ד מִתְּנֶה רְאוּיִים לְזִבַח אַחֵר דְּבִירוּצֵין שְׂאֵנִי
דְּמִסְנָגִיא דְּמִנְחוֹת צ' ע"א מוּכַח דְּהִבְעָלִים אֵינָם מִתְּכַוְּנִים פְּלִל לְקַדֵּשׁ הַבִּירוּצֵין
וּמִתְקַדְּשִׁים הַבִּירוּצֵין רַק מְשׁוּם דַּכ"ש מְקַדְּשִׁין שְׂלֵא מִדְּעַת (וְלִמ"ד אֵין כ"ש מְקַדְּשִׁין
אַלֵּא מִדְּעַת קַדְוֹשַׁת הַבִּירוּצֵין אֵינָה אַלֵּא מְדַרְבְּנָן וּמְשׁוּם גְּזִירָה וְכַדְאֲמָרִינוּ שָׁם בְּגִמְרָא]
א"כ נִמְצָא שֶׁהַבִּירוּצֵין לֹא נִקְבְּעוּ פְּלִל לְאוֹתוֹ זִבַח רַק דְּמִתְקַדְּשִׁין שְׂלֵא מִדְּעַת לְכָל מַה
שְׂיִנְכְּשֵׁרוּ וּלפ"ז אַף אִם יִתְּכַוְּנִין שְׂיִתְקַדְּשׁוּ לְשֵׁם אוֹתוֹ זִבַח פִּינּוּ דַכ"ש מְקַדְּשִׁין שְׂלֵא מִדְּעַת
וּלְאוֹתוֹ זִבַח אֵי אֲפֹשֶׁר יוֹתֵר לְהִתְקַדֵּשׁ דְּאֵי אֲפֹשֶׁר לְהִתְקַדֵּשׁ יוֹתֵר מְפֹשְׁעוֹר א"כ ע"כ שְׂלֵא
מִדְּעַתוֹ מִתְקַדֵּשׁ לְשׁוּם זִבַח אַחֵר: וּבְזֶה נִיחָא קְשִׁיטָה הַמַּל"מ בַּפ"ב מֵהַל' מַעַה"ק עַל הַהִיא
דְּמִנְחוֹת שָׁם לר"י דַּס"ל דְּאֵף מִיָּדוֹת הֵלַח נִמְשָׁחוּ בְּפָנִים וְלֹא נִמְשָׁחוּ מִבְּחוּץ וְטַעַם דְּבִירוּצֵין
הֵלַח קוֹדֵשׁ הוּא מְשׁוּם דְּהֵלַח נִעְקַר וּמַגְוִיָּה דְּמִנְא קֶאֱתוּ וּמִקְשִׁינּוּ שָׁם בְּגִמְרָא וְכִי נִעְקַר
מֵאֵי הָיִי הָא גְּבָרָא לְמֵאֵי דְּצָרִיף קֵא מְכוּוֹן וּמִשְׁנִינּוּ זֹאת אוֹמְרַת כ"ש מְקַדְּשִׁין שְׂלֵא מִדְּעַת
וְהַקְשָׁה הַמַּל"מ אֲמַאי לֹא מִקְשִׁינּוּ פֶּן גַּם לר"ע דַּס"ל הֵתָם הַטַּעַם דְּבִירוּצֵין הֵלַח קוֹדֵשׁ
מְשׁוּם דְּכִלֵּי הֵלַח נִמְשָׁחוּ בֵּין בְּפָנִים בֵּין מִבְּחוּץ הָא סוּף סוּף גְּבָרָא רַק לְמֵאֵי דְּחֻזֵי לִיָּה קֵא
מְכוּוֹן ע"ש וּלפ"ז נִיחָא דַּלר"ע בַּלֵּא"ה ע"כ ס"ל דַּכ"ש מְקַדְּשִׁין שְׂלֵא מִדְּעַת דַּא"ל"כ אִיךָ
מִתְקַדְּשִׁין הַבִּירוּצֵין הָא אֵין כ"ש מְקַדְּשִׁין יוֹתֵר מְפֹשְׁעוֹר וְכִינּוּ דְּהַבִּירוּצֵין לֹא קֶאֱתִי
מַגְוִיָּה דְּמִנְא א"כ הַבִּירוּצֵין הֵם לְעוֹלָם יוֹתֵר מְפֹשְׁעוֹר וְע"כ שְׂמִתְקַדְּשִׁין שְׂלֵא מִדְּעַת
וְנִקְבְּעִין בַּע"כ לְזִבַח אַחֵר אַבְּל לר"י אֵין הוֹכְחָה דַּס"ל דְּמִתְקַדְּשִׁין שְׂלֵא מִדְּעַת פִּינּוּ דַּס"ל
דְּהֵלַח נִעְקַר וּמַגְוִיָּה דְּמִנְא קֵא אֲתוּ הֵיִינוּ מֵאוֹתוֹן שְׁהִיּוּ בְּמִיָּדָה קוֹדֵם שְׁנַתְּמַלְאָה א"כ אוֹתוֹן
וְדֵאֵי קֹדֵשִׁי וּמַש"ה מִקְשִׁינּוּ סוּף סוּף הָא גְּבָרָא רַק לְמֵאֵי דְּצָרִיף לִיָּה קֵא מְכוּוֹן וְאוֹתוֹן הֵיִינוּ
שְׂסוּפוֹ לְהִיּוֹת אַח"כ בִּירוּצֵין לֹא נִתְּכַוְּנִין לְקַדֵּשׁ פְּלִל וּמִשְׁנִינּוּ דְּאֵף ר"י ס"ל דַּכ"ש מְקַדְּשִׁין
שְׂלֵא מִדְּעַת: וּלפ"ז אֲתִי שְׁפִיר ג"כ מַה שְׂדֵיִיק הַמַּל"מ שָׁם בְּדְּבָרֵי הַרְמַב"ם ז"ל דַּס"ל
דְּרַק אִם יֵשׁ שָׁם זִבַח אַחֵר מִתְקַדְּשִׁין הַבִּירוּצֵין אַבְּל אִם אֵין שָׁם זִבַח אַחֵר לֹא מִתְקַדְּשִׁי
פְּלִל וּמַש"ה פְּשָׁאֵין שָׁם זִבַח אַחֵר מְקִיִּצִין בְּהֵם אֵת הַמְזַבֵּחַ מְשׁוּם דִּי"ל פְּדִיוֹן דְּלֵא נִתְקַדְּשׁוּ
קְדוּהָ ג"ע שְׂצָרִיף טַעַם בְּזֶה לְמַה אֵין מִתְקַדְּשִׁין הַבִּירוּצֵין אִם אֵין שָׁם זִבַח אַחֵר וּלְכַמ"ש
נִיחָא שְׁפִיר פִּינּוּ דְּלִשְׁם זִבַח זֶה אֵין יְכוּלִים לְהִתְקַדֵּשׁ הַבִּירוּצֵין דְּאֵין כ"ש מְקַדְּשִׁין יוֹתֵר
מְפֹשְׁעוֹר וְיְכוּלִים לְהִתְקַדֵּשׁ רַק לְשֵׁם זִבַח אַחֵר וּמַש"ה צָרִיף שְׂיָהָא שָׁם זִבַח אַחֵר וְאִם
לֹא לֹא מִתְקַדְּשִׁי פְּלִל: מִיָּהוּ עֲדִיִין יֵשׁ לְעֵינֵין דְּאֵף בְּאֵין שָׁם זִבַח אַחֵר מ"מ יִתְקַדְּשׁוּ
הַבִּירוּצֵין וְנִסְכֵי נְדָבָה פִּינּוּ דַכ"ש מְקַדְּשִׁין שְׂלֵא מִדְּעַת דַּמ"ש נִסְכֵי נְדָבָה מְזַבֵּחַ אַחֵר וְאִם
יְסַבּוֹר הַרְמַב"ם ז"ל פְּתוּס' פ"ח ע"א דְּזֶה דְּהַבִּירוּצֵין מְקִיִּצִין בְּהוֹאֵת הַמְזַבֵּחַ הוּא דוֹקָא
בְּנִסְכֵי צִיבּוֹר לֹא קֶשְׁהָ דְּבָצִיבּוֹר לִיכָא נִסְכֵי נְדָבָה פְּדָאֲמָרִינוּ בַּת"כ דְּאֵין צִיבּוֹר וְשׁוֹתְפִין
מִתְּנַדְּבִין יִין אַף נִרְאָה דְּאֵף אִם לֹא יְסַבּוֹר פְּתוּס' וְאֵף בְּקָרְבַּן יְחִיד מְקִיִּצִין אֵינּוּ שְׂיָיִךְ
שְׂיִתְקַדְּשׁוּ הַבִּירוּצֵין שְׂלֵא מִדְּעַת לְשֵׁם נִסְכֵי נְדָבָה דְּנִרְאָה דְּזֶה דְּאֲמָרִינוּ כ"ש מְקַדְּשִׁין
שְׂלֵא מִדְּעַת וְנִקְבְּעָה בַּע"כ לְשֵׁם מַה שְׁהוּא רְאוּיָה הוּא דוֹקָא אֵי בְּלִבְד זֶה יֵשׁ צוֹרֵף בְּאוֹתוֹ
דְּבָר כְּמוֹ אִם יֵשׁ שָׁם זִבַח אַחֵר דְּצָרִיף לְנִסְכֵים וְכֵן בְּנִסְוֹף הַמִּים פִּינּוּ דְּצָרִיף לְנִסְוֹף מִתְקַדֵּשׁ
בַּע"כ וְכֵן בְּתוֹדָה שְׂשַׁחְטָה עַל פ' חִלוֹת דְּמִתְקַדְּשִׁי אַרְבְּעִים שְׂלֵא מִדְּעַת פִּינּוּ דְּתוֹדָה לְפָנֵיךְ
הַצָּרִיכָה לְאַרְבְּעִים חִלוֹת מִתְקַדֵּשׁ שְׂלֵא מִדְּעַת שְׂעוֹר הַצָּרִיף אַבְּל בְּבִירוּצֵין הִיכָא דְּלִיכָא

זבח אחר פניו אם לא יתקדשו הבירוצין ליכא צנרף פלל לנין לא שיניף לומר שיתקדשו שלא מדעת לנסכי נדבה פן נראה לענ"ד: אף בעיקר יש לעיין איה מתקדשים הבירוצים למ"ד כ"ש מקדשין שלא מדעת הא מחסר קדושת פה פניו דגברא רק למה דצריף ליה קא מכנין פדאמרינו בגמרא והיכא דמתסרא קדושת פה אף למ"ד כ"ש מקדשין שלא מדעת אין כ"ש מקדשין כמ"ש התוס' מנחות ע"ט ע"ב ד"ה וליתנו ע"ש ונראה לומר לפי שהמביא קרבן אינו מביא נסכים מתוך ביתו רק הולך אצל אחיה הממונה על הנסכים ונותן דמי נסכים ומקבל חותם מהממונה על החותמות ומקבל נסכים מאחיה פדאמרינו בשקלים פ' אלו הממונים וברמב"ם פ"ז מהל' פלי המקדש ואותן הנסכים שהיו במקדש שהיו כל המביאים קרבנותיהם מקבלין מהם וכמ"ש הרמב"ם ז"ל היו מיוחדים רק לנסכים ולא לדבר אחר ובירושלמי שם אמרינו דלרבנו מצורע הנה מקבל רק נסכיו מאחיה אבל הלוג שמן שצריף למתן בהונותיו הנה מביא מתוך ביתו (וכן השמן לכל המנחות היו מביאין מתוך ביתם שלא הנה במקדש חותם של לוג ע"ש א"כ אותו הנין והשמן היו מיוחדים רק לנסכים וי"ל דאותן הנסכים כבר הנה להם קדושת פה לנסכים מקודם רק שלא נקבעו עדיין לאיזה זבח א"כ פניו די"ל כבר קדושת פה היו יכולים להתקדש קדוה"ג ע"י כ"ש שלא מדעת ולפ"ז י"ל עוד טעם מה דבקרפן יחיד אי אין זבח אחר לא קדשי הבירוצין ולא אפשר להם להתקדש שלא מדעת לנסכי נדבה דאותן הנסכים היו מיוחדים רק לנסכי בהמה וכנראה מהחומות שהנה פתוב עליהם גדי זכר כו' ואי היו עומדין גם לנסכי נדבה א"כ הנה צריף עוד חומות דבחותם של גדי הנה מקבל סולת ונין ושמן של גדי כמ"ש הרמב"ם ז"ל [ועיין בירושלמי שם] ובמתנדב יין א"צ להביא רק יין א"כ הנה צריף חותם אחר וא"כ פניו שאותן הנסכים היו עומדין לנסכי בהמה אינו יכול לשנותן לנסכי נדבה: אף יש לעיין אי הבירוצין קדשי לזבח אחר הא אין כ"ש מקדשין פחות מפשיעור דבעינן מלאים פדאמרינו בזבחים פ"ח ע"א והכא אין דעתו להוסיף שהרי שלא מדעת הם מתקדשים: והנה התוס' לא ס"ל פהרמב"ם ז"ל דזה דמותר נסכים מקציצין בהם את המזבח ונפדין הוא משום דכל שאין שם זבח אחר לא נתקדשו הבירוצין ומש"ה י"ל פדיון דהתוס' שם פ"ח ע"א הקשו איה מקציצין בהם את המזבח איה נפדין הבירוצין למ"ד הבירוצין קודש ותי' דמירי בנסכי ציבור ומשום לב ב"ד מתנה ע"ש ומוכח דבלא לב ב"ד מתנה קדשי אע"ג דליכא זבח אחר והנה התוס' שם הביאו מהירושלמי שקלים דמירי דוקא בנסכי ציבור ע"ש אף בירושלמי שלפנינו מפורש להפך דאפילו בבירוצי נסכי יחיד מקציצין דאמרינו שם בפ"ד דשקלים דבירוצין לקיץ המזבח עד פדון בירוצי ציבור ואפילו בירוצי יחיד ע"ש וכבר עמד בזה הקרן אורה וצ"ל דגירסא אחרת היתה להתוס' בהירושלמי אף לפי הגירסא שלפנינו תשאר קושית התוס' איה י"ל פדיון פניו דקדשו בכ"ש ונראה דהירושלמי לשיטתיה אגיל דס"ל דאפילו בקרבן יחיד אמרינו לב ב"ד מתנה פדאמרינו בירושלמי קידושין פ"ב ה"ז גבי בהמה שנמצאת מירושלים למגדל עדר דזכרים עולות נקבות זבחים שלמים ומקשינן כמו בש"ס שלנו זכרים עולות ודלמא שלמים ומתריצין דתנאי ב"ד על האובדות שיקרבו עולות ואפילו אם הופרשו לזבחים שלמים (וכן הוא בשקלים פ"ז ה"ג) ואע"ג דהתם הוא קרבן יחיד ומוכח דאף בקרבן יחיד אמרינו לב ב"ד מתנה וא"כ אין נ"מ בין קרבן יחיד לק"צ ולב ב"ד מתנה שיהיו הבירוצין לקיץ ויפדו: והנה לשיטת התוס' יש לעיין

בְּבִירוּצֵי יַחֲדֵי מָה עוֹשִׁין בָּהֶם אִם אֵין שָׁם זָבַח אַחַר כֵּינּוּ דְאֵינּוּ לְקִיץ וְנִרְאָה דְמִנְסָכִין
אוֹתָן לְנִסְכֵי הַתְּמִיד וְכִמוֹ בְּמַתְנֵב ה' לְגִיץ לְנִסְכִים אִי ס"ל אֵין קָבַע לְנִסְכִים וְאִי אֶפְשָׁר
לְהַקְרִיב רַק ד' לְגִיץ שְׁהֵם נִסְכֵי אֵיל דְהַמּוֹתֵר הָוֵי נִדְבָה וְאִזְוִל לְקִיץ הַמְזַבֵּחַ אוֹ יִצְטָרֵף עִם
ב' לְגִיץ אַחֲרֵים וַיִּקְרַב לְנִסְכֵי תְּמִיד כַּמ"ש רַש"י ז"ל בְּמִנְחוֹת ק"ד ע"א ע"ש וְהַטַּעַם הוּא
מִשּׁוּם דְמִנְחָתָא נִסְכִים הֵם לְנִדְבָה כְּדָאֲמַרִּינּוּ בִירוּשְׁלַמִי שְׁקָלִים פ"ב הֲלָכָה ו' דְמוֹתֵר לְחִמוֹ
שֶׁל נְזִיר יִרְקַב אֲבָל מוֹתֵר נִסְכֵי קְדָשֵׁי קְדָשִׁים וְנוֹפְלִים לְנִדְבָה] הֵינּוּ שְׁנוּפְלִין לְצִיבוּר
וּמִזֵּה נִרְאָה דְזֵה דְמִנְחָתוֹת לְנִדְבָה הוּא לֹא דוֹקָא קִיץ רַק שְׁנוּפְלִים לְצִיבוּר וְאִם יְכוּלִים
הַצִּיבוּר לְהַקְרִיבָם פְּמָה שְׁהֵם מְקַרְבִּים וְאִם לֹא לְוִקְחִים בָּהֶם קִיץ וְא"כ מוֹתֵר פְּהִינִים
רַאוי ג"כ לְהַקְרִיבָם עִם הַתְּמִיד וּמִש"ה מְקַרְבִּין אוֹתָן עִם הַתְּמִיד כַּמ"ש רַש"י ז"ל וְכֵן
נָמִי בְּבִירוּצֵי יַחֲדֵי שְׁאֵי אֶפְשָׁר לְהַקְרִיבָם קִיץ לְפִי שְׁאֲנִי לְפָדְיוֹן דְקְדָשֵׁי קְדוּהָ ג' מְנִסְכִין
בָּהֶם אֵת הַתְּמִיד כֵּן נִרְאָה לַעֲנֵד: וְזֵה דְבָכָל הַבִּירוּצִין אִי יֵשׁ לוֹ זָבַח אַחַר יִקְרְבוּ עִמּוֹ
נִרְאָה לַעֲנֵד דְצָרִיף קִידוּשׁ אַחַר לְהַקְרִיבָה אִף אִי הַבִּירוּצִין קְדָשֵׁי מְדֹאֹרְבִינֵיהּ דַּכ"ש
מְקַדָּשִׁין שְׁלֹא מִדַּעַת מ"מ נִרְאָה דְקְדָשֵׁי הַבִּירוּצִין רַק לְהַפְסֵל וְלֹא לְקַרְבַּי דְרַש"י ז"ל כְּתַב
בְּזִבְחִים פ"ח הַטַּעַם דְכָלִי הַלַּח אֵין מְקַדָּשִׁין אֵת הַיָּבֵשׁ הוּא מִשּׁוּם דְהִנֵּף לֹא תִזִי לְיָבֵשׁ
לְמַדִּידָה וְהוּ לֹא נִמְשָׁחוּ אֲלָא לְמַדִּידָה לְפִיכָף אֵין מְקַדָּשִׁין אֲלָא ע"י מְדִידָה עַכ"ל א"כ כֵּינּוּ
דְאֵין הַמִּידוֹת מְקַדָּשׁוֹת אֲלָא ע"י מְדִידָה א"כ הַבִּירוּצִין שְׁאֵין בָּהֶם מְדִידָה דְהַבִּירוּצִין הֵן
מֵה שְׁשׁוּפָף לְאַחַר שְׁנַתְמַלְאָה הַמִּידָה לֹא קְדָשֵׁי וְזֵה דְאֲמַרִּינּוּ דְקְדָשֵׁי הַבִּירוּצִין הוּא רַק
לְיִפְסֵל דְאִף אֵת הַיָּבֵשׁ מְקַדָּשִׁין לְיִפְסֵל כְּדָאֲמַרִּינּוּ שָׁם בְּגִמְרָא וְהֵינּוּ דְקְדָשֵׁי קְדוּהָ ג' לְיִפְסֵל
בַּטְבוּ"י כו' וּבְלִינָה אֲבָל לְיִקְרַב צָרִיכִים קִידוּשׁ אַחַר: וּלְפִי דְבַרֵי רַש"י ז"ל הַנֵּ"ל דְהַמִּידוֹת
אֵין מְקַדָּשׁוֹת אֲלָא ע"י מְדִידָה אֲתֵי שְׁפִיר הָא דְאֲמַרִּינּוּ בַּפ' לְוִלָּב וְעַרְבָה מ"ח ע"א ב'
דְלִנְיִסוּף הַמִּים הֵיזָה מְמַלָּא מִן הַשִּׁילּוּחַ צְלוּחִית שֶׁל זָהָב מְחֻזָּקֵת ג' לְגִיץ ע"ש וְנִרְאָה מִזֵּה
שְׁהִינָה מִן כָּלִי אַחַר וְאֵינָה מִן הַמִּידוֹת שְׁהִיוּ בְּמַקְדָּשׁ וַיֵּשׁ לַעֲיִין אַמְאֵי אֵינּוּ מְמַלָּא בְּרַב־עֵיט
הֵהִין שְׁהוּא ג' לְגִיץ וְכִמוֹ בְּנִסְכֵי הֵינּוּ שֶׁל ג' לְגִיץ שְׁהִיָּה נוֹתֵן בְּרַב־עֵיט הֵהִין שֶׁל מְקַדָּשׁ
וּמ"ש הֵכָא דְמְמַלָּא בְּצְלוּחִית וְנִרְאָה הַטַּעַם דְבְּנִסְכִים אֵיכָא דִין מְדִידָה דְלֹא רַק שְׁצָרִיף
שְׁהִינָה לָהֶם שְׁעִיּוֹר הָאֲמוֹר בְּתוֹרָה רַק צָרִיף שְׁיִמְדוּד אוֹתָם בְּמִידוֹת שֶׁל מְקַדָּשׁ דְהָא
אֲמַרִּינּוּ בַּפ' ב' מִידוֹת לָמָּה נִקּוּד עַל ו' דְעַשְׂרוֹן שְׁלֹא יִמְדוּד בְּשֶׁל ג' לְפָר כו' אֲלָא יִמְדוּד
עַשְׂרוֹנוֹת וְאִי אֵין צָרִיף רַק שְׁהִיָּה בּוֹ הַשְׁעִיּוֹר מֵאֵי נ"מ אֵיף יִמְדוּד וְכֵן אֲמַרִּינּוּ שָׁם לר"מ
דְהִיוּ ב' עַשְׂרוֹנוֹת אֲחַד גְּדוּשׁ וְאֲחַד מְחֻזָּק וּבְגְדוּשׁ הֵיזָה מוֹדֵד לְכָל הַמִּנְחָוֹת וְאֲמַאי לֹא יִמְדוּד
בְּשֶׁל מְחֻזָּק כֵּינּוּ דַּא"צ רַק שְׁהִינָה הַשְׁעִיּוֹר וְכֵן בְּמִידוֹתֵיהּ אֲמַרִּינּוּ דְכָלִי הַמְשַׁמֵּשׁ מִדָּה זֹ
אֵינּוּ מְשַׁמֵּשׁ מִדָּה אַחֲרָת וּמֵאֵי נ"מ אֵיף יִמְדוּד וְזֵהוּ לַכ"ע וְאֶפְיָלוּ לְמ"ד מִידוֹת יָבֵשׁ לֹא
נִתְקַדָּשׁוּ וְאֵינּוּ מְקַדָּשׁ כָּלִל מ"מ צָרִיף שְׁיִמְדוּד בְּשֶׁל מְקַדָּשׁ וְכֵן בְּנִסְכֵי הֵינּוּ וְהַשְׁמֵן ג"כ
צָרִיכִים מְדִידָה בְּמִידוֹת שְׁבַמְקַדָּשׁ וְלֹא אֲמַרִּינּוּ שְׁיָבִיא הַשְׁעִיּוֹר וּיְקַדָּשׁ בְּכָל כָּלִי שְׁיִרְצָה
אֲבָל בְּנִיסוּף הַמִּים אֶפְיָלוּ אִי ס"ל דֵּינֵשׁ שְׁעִיּוֹר לְמִים וְשְׁעִיּוֹרוֹ ג' לְגִיץ אֶפְשָׁר דְדִין מְדִידָה
אֵין לָהֶם וְהוּי רַק כְּשֶׁאָר דְבָרִים שִׁי"ל שְׁעִיּוֹר וְא"כ אֵין רַב־עֵיט הֵהִין מְקַדָּשֵׁתָן שְׁאֵלוּ לֹא
נִמְשָׁחוּ אֲלָא לְמַדִּידָה וְרַק לְאוֹתָן שְׁיֵשׁ לָהֶם דִּין מְדִידָה וּלְפִיכָף הֵיזָה צָרִיף לְמִלְאוֹת בְּכָלִי
אַחַר הַמְחֻזָּקֵת ג' לְגִיץ לְקַדָּשׁוֹן: וְהִנֵּה הַתּוֹס' יוֹמָא מ"ו ע"ב ד"ה כִּי הִקְשׁוּ עַל הִירוּשְׁלַמִי
דְהַגְחָלִים שְׁחוֹתָהּ בְּכָל יוֹם בְּשֶׁל ד' קַבִּין קוֹדֵם שְׁמַעְרָה אוֹתָן לְתוֹף ג' קַבִּין לֹא קְדָשׁוּ
וּמִש"ה אֲמַרִּינּוּ דְנִתְפָּזְרוּ מֵהֶם כָּקַב גְּחָלִים הֵיזָה מְכַבְּדֵן לְאַמָּה וְהִקְשׁוּ שָׁם אַמְאֵי לֹא קְדָשׁוּ

הגָּחִלִים הָאֵלֶּה הַמִּחְתָּה שְׁחוּתָה בָּהֶם הוּא כ"ש (וְנִכְתְּבוּ לְתַרְזֵן דַּס"ל דַּכ"ש אֵין מְקַדְשֵׁין שְׁלֵא מִדְעַת וְהֵכָא אֵין דְּעַתוּ לְקַדְשׁ] וְנִרְאָה לַעֲנֵד לְתַרְזֵן מִשׁוּם דְּאֵין כ"ש מְקַדְשֵׁין יוֹתֵר מִפְּשִׁיעוֹר דְּיֵשׁ שְׁיַעוֹר לְגַחְלִים שְׁמִכְנִיס לְפָנִים כְּדַמּוּכַח מִדְּבַרֵי הַרְמַב"ם ו"ל פ"ג מֵהַל' תְּמִידִין ה"ה שְׁפָתָב דָּאָם נִתְפָּזֵר יוֹתֵר מִקַּב גַּחְלִים חוּזֵר וְחוּתָה ע"ש וּמוּכַח דְּשְׁיַעוֹרוֹ ג' קַבִּין וּמִשׁוּם דְּשְׁיַעוֹרוֹ מְלוֹא הַמִּחְתָּה וְהֵינּוּ בְּאוֹתָהּ מִחְתָּה שְׁל ג' קַבִּין וּבְכָל יוֹם חוּתָה בְּשֵׁל ד' קַבִּין וּמְעָרָה לְתוֹף שְׁל ג' [מִשׁוּם דְּהַתוֹרָה חֲסָה עַל מְמוֹנָן שְׁל יִשְׂרָאֵל כְּדַאֲמַרִּין בְּיוֹמָא מ"ד ע"ב] וְכוּיָה"כ חוּתָה תְּכַף בְּשֵׁל ג' קַבִּין א"כ הַגָּחִלִים בְּמִחְתָּה שְׁל כֶּסֶף שְׁל ד' קַבִּין קוֹדֵם שְׁעִירָה לְתוֹף שְׁל ג' לֹא קִדְשֵׁי מִשׁוּם דַּכ"ש אֵין מְקַדְשֵׁין יוֹתֵר מִפְּשִׁיעוֹר וְעַל מַה שְׁהִבִּיאוּ שֵׁם הַתּוֹס' בְּשֵׁם רַבִּינוּ בְּרוּךְ ו"ל דְּמִפְּרֵשׁ קוֹשְׁיַת הִירוּשַׁלְמִי כֵּן שְׁהַקְשָׁה לוֹ אַמְאֵי אֲמַרִּין בְּגַחְלִים אִם נִגַע טְבוּל יוֹם בְּמִקְצָתָן פֶּסֶל אֵת כְּלוֹן הָאֵל פִּינּוֹ דְּנִתְפָּזֵר אַח"כ מִהֵן כְּקַב גַּחְלִים א"כ אֵין כְּלוֹן צְרִיף לְפָלִי וְאַמְאֵי הַפְּלִי מְצָרְפֵן דְּהָא קו"ל דָּאָם א"צ לְכָלִי אֵין הַפְּלִי מְצָרְפֵן ע"ש ק"ל הָאֵ אֲמַרִּין בְּמִנְחוֹת כ"ד ע"ב דְּעִשְׂרוֹן שְׁחַלְקוּ וְאַבְד אֶחָד מִהֵן וְהַפְּרִישׁ אַחַר תְּחִתּוֹ וְנִמְצָא הִרְאִישׁוֹן וְשִׁלְשִׁתּוֹ מוֹנְחִין בְּבִיטָא אִם נְטִמָא רֵאשׁוֹן שְׁנִיָּהּ מְצָרְפִין מִשׁוּם שְׁרֵאוי לְהַצְטַרֵף עִם שְׁנִיָּהּ ע"ש אֲלַמָּא אַע"ג דְּיֵשׁ שֵׁם יוֹתֵר מִפְּשִׁיעוֹר בְּפָלִי מ"מ אִם נִגַע בְּאוֹתוֹ שְׁרֵאוי לְהַצְטַרֵף עִם כָּל אֶחָד לְכַשְׁיַעוֹר נְטִמָאוּ פִּינּוֹ דְּהַפְּלִי מְצָרְפֵן וְא"כ ה"נ בְּגַחְלִים נְהִי דְּיֵשׁ שֵׁם יוֹתֵר מִפְּשִׁיעוֹר מ"מ אוֹתָן הַגָּחִלִים שְׁנַגַע בָּהֶם רֵאוּיִים לְהַצְטַרֵף עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְכַשְׁיַעוֹר א"כ הַפְּלִי מְצָרְפֵן וְנְטִמָאוּ כְּלוֹן וְצ"ע: ג) אִם לְקַדְשׁ הַקְּרַבְנוֹת צְרִיף דוֹקָא פְּלִין הַמִּיּוֹחַד לָהֶם אוֹ סְגִי בְּמִקְדָּשׁ בְּאִינָה כ"ש שְׁרֵרְצָה הִנֵּה בְּמִנְחוֹת ק"ב ע"ב בְּאוֹמֵר הָרִי זֹו לְהִבִּיא בְּמִחְבַּת וְהִבִּיא בְּמִרְחֶשֶׁת אֲמַרִּין לֹא קִידְשׁוּם לְיִקְרַב אֲבָל קִידְשׁוּם לְהַפְּסֵל ע"ש וּמִזָּה יֵשׁ לְהוֹכִיחַ דְּכָלִי אַחַר שְׁאִינוּ רֵאוּי לוֹ אֵינוּ מְקַדְשׁ לְיִקְרַב אֲבָל מְקַדְשׁ לְיַפְסֵל מִיָּהוּ י"ל דְּהֵכָא שְׁאֵנִי דְּמִרְחֶשֶׁת הִיא כ"ש הַמְּקַדְשֵׁת ע"י מְלֶאכְתָּה וְכִיּוֹן שְׁאִינוּ רֵאוּי לְמֶלֶאכְתָּה שְׁל מְנַחַת מִחְבַּת אִינָה מְקַדְשֵׁת דְּאַף אוֹתָן שְׁרֵאוּיִים לְמֶלֶאכְתָּה אִינָה מְקַדְשֵׁת אֲלֵא מִשְׁתַּגְּמֵר מְלֶאכְתָּה כַּמ"ש הַתּוֹס' רַפ"ב דְּמַעֲיָלָה גְּבִי תַנּוּר דְּאִינָה מְקַדְשֵׁת אֲלֵא לְאַחַר שְׁנַגְמָרָה הָאֲפִיָּה] אֲבָל אוֹתָן כ"ש שְׁאִינָן לְמֶלֶאכָה אֲפִשְׁרָ שְׁמִקְדָּשׁוֹת אֵת הַכָּל אַף לְיִקְרַב וּבִזְבָּחִים פ"ח ע"א אֲמַרִּין דְּמִזְרְקוֹת מְקַדְשׁוֹת אֵת הַיָּבֵשׁ מִיָּהוּ הֵתֵם פִּי רַש"י ו"ל דְּמִזְרְקוֹת חֲזוּ נְמִי לְיָבֵשׁ וְאַפְשְׁרָ דְּחִשְׁיֵב פְּלַחִין וּבְמִנְחוֹת פ"ז ע"ב אֵיבְעִי לֹן שְׁוֹלְחֹן מַהוּ שְׁיִקְדָּשׁ קִמְצִים בְּגוֹדֵשׁ שְׁלוֹ מִדְּמִקְדָּשׁ לְחֵם קִמְצִים נְמִי מְקַדְשׁ אוֹ דְּלֵמָא דְּחֲזִי לִיָּה מְקַדְשׁ דְּלֵא חֲזִי לִיָּה לֹא מְקַדְשׁ וּפִי רַש"י ו"ל שְׁאִין דְּרַכּוּ לְקַדְשׁ כ"א לְחֵם ע"ש וּמִסְקִינּוּ דְּאִינוּ מְקַדְשׁ לְיִקְרַב אֲבָל מְקַדְשׁ לְיַפְסֵל וּמוּכַח ג"כ דְּדָבָר שְׁאִינוּ מִיּוֹחַד לְזָה הַפְּלִי אֵינוּ מְקַדְשׁ לְיִקְרַב רַק לְיַפְסֵל מִיָּהוּ הֵתֵם נְמִי אֵיכָא לְמִימֵר דְּהַשְׁוֹלְחֹן אֵינוּ מְקַדְשׁ כ"א ע"י סִידוֹר וּבְקִמְצִים לֹא שְׁיִיף סִידוֹר וְהוּי כְּמוֹ פְּלִי הַמְּקַדְשׁ ע"י מְלֶאכָה מִיָּהוּ עַכ"פ חֲזִינּוּ דְּלִיפְסֵל מְקַדְשׁ אַף פְּלִי דְּלֵא חֲזִי לִיָּה וּמ"ש הַתּוֹס' יוֹמָא מ"ו ע"ב ד"ה פִּי לְחַד פִּירוּשָׁא לְפִי דְּבַרֵי הִירוּשַׁלְמִי שְׁהִבְאִתִּי לְעֵיל בְּגַחְלִים שְׁאֵם נִגַע טְבוּל יוֹם בְּמִקְצָתָן פֶּסֶל אֵת כְּלוֹן דְּמִיָּרִי דוֹקָא בְּגַחְלִים שְׁל יוֹה"כ אֲבָל בְּשֵׁל כָּל הַשָּׁנָה לֹא דְנִתְפָּזֵר מִהֵן כְּקַב גַּחְלִים מְכַבְּדֵן לְאַמָּה וְלֹא קִדְשֵׁי הַגָּחִלִים הוּא מִשׁוּם שְׁהַמְחַתָּה שְׁל כֶּסֶף אִינָה פְּלִינּוּ וְאִינָה מְקַדְשֵׁתוֹ וּלְכַד מְכַבְּדֵן לְאַמָּה וְלִיכָא מִשׁוּם הַפְּסֵד קִדְשִׁים ע"ש צ"ל אַע"ג דְּאִינוּ פְּלִינּוּ ג"כ מְקַדְשׁ לְיַפְסֵל מ"מ לְעַנְיָן אִיסוּר הַפְּסֵד קִדְשִׁים צְרִיף שְׁיִהִיָּה קְדוּשׁ לְיִקְרַב: וּבַתּוֹס' מְנַחֹת נ"ז ע"ב ד"ה וְשְׁמַעִינוּ הַקְּשׁוּ דְּמִשְׁמַע שֵׁם דְּאֵי מַדַּת יָבֵשׁ נִתְקַדְשָׁה מְקַדְשֵׁת לְלֵחֵם הַפָּנִים

הא לא משתמיט בשום דוקתא דליקדוש לחם הפנים אלא או בתנור או בשולחן ובכ"ב דמעילה אמרינו בשתי הלחם ולחם הפנים קרמו בתנור הנכשרו ליפסל כו' ע"ש ומוכח דס"ל להתוס' דאף ליפסל אין לחם הפנים מתקדש רק ע"י התנור ולא ע"י כ"ש אחר והיה דמעילה אף למ"ד מידת יבש נתקדשה ומ"מ בעינן קרמו בתנור ליפסל ויש לעיין בזה הא אף אם אינו ראוי לכלי כולל כגון מנחת מחבת במרחשת ג"כ מקדש ליפסל [ומאן דס"ל דשולחן מקדש ולא תנור ס"ל דתנור כלי חול הוי] וגם מפולא סוגיא צ"ה ע"ב מוכח דאי מידת יבש נתקדשה עכ"פ מקדש הלחם ליפסל וצ"ע: והנה רש"י ז"ל זבחים צ"ו ע"א נראה דפליג על התוס' דאמרינו שם בתנור פיון דאיכא שתי הלחם ולחם הפנים דאפיינתו בתנור וקדושתו בתנור הו"ל כ"ש וכתב רש"י ז"ל וקדושתו בתנור שאין נעשין בכלי שרת לפי שאין טעונין שמון כדאמרינו בפ' שתי הלחם לישתו ועריכתו בחוץ ואפיינתו בפנים דתנור מקדש להו עכ"ל א"כ הטעם דתנור מקדש להו לפי שאין נעשין בכ"ש אחר קודם דאין בהם מתן שמון היינו דס"ל דמידת יבש לא נתקדשה ולח אין בהם ומש"ה ע"כ התנור צריך לקדשן ומוכח דאם הנה להם כ"ש אחר קודם לכו היתה מקדשתו אף ליקרוב ולא אמרינו דגמירא לו דהתנור צריך לקדשן ולא כלי אחר והנה יש לעיין ע"ז אם כל הטעם דהתנור מקדש הוא רק משום דליכא כלי אחר לקדשן יקדשם השולחן כמו למ"ד שולחן מקדש וע"כ משום דהכא גמרי להו דהתנור מקדש וכדאמרינו במנחות צ"ו ע"א ועכ"פ ליקרוב צריך דוקא התנור לקדשן א"כ ל"ל לטעם דאין בהם מתן שמון: ונראה לומר דבר חדש דמאן דס"ל תנור מקדש ס"ל ג"כ דשולחן מקדש רק דס"ל דבעינן ב' קדושות דקדושת התנור מכשירן ליסדר ע"ג השולחן והשולחן מקדשן שיהו ראויין להקרבה להקטיר עליהם הבזיכין דסידור השולחן ג"כ עבודה היא וביומא כ"ד ע"ב אמרינו דזר שסידר את השולחן הנה חייב מיתה אילו היתה עבודה תמה א"כ צריך קידוש שיכשיר הלחם לאותה עבודה וזהו התנור מקדשו ובזה פליגי ר"י ור"ש דמאן דס"ל תנור מקדש ס"ל דהלחם טעון קידוש להכשירו ליסדר ומאן דס"ל דשולחן מקדש ולא תנור ס"ל דא"צ הלחם קידוש ליסדר על השולחן וא"כ סגי בקדושת שולחן ואמרינו דבגמרא פליגי אף אם הנה לחם כ"ש אחר קודם אפיה לא הנה צריך התנור לקדשו דלא ס"ל דבעינן דוקא תנור: והנה בזה אתי שפיר הא דאמרינו במנחות ז' דמקדשין המנחה בכלי המנוח ע"ג קרקע שפן מצינו בסידור בזיכין ופ"י רש"י ז"ל שפסדר הלחם שהוא שירים והבזיכין שהו קומץ על השולחן שע"ג קרקע דהיינו דומיא דמנחה פשמביאה מביתו דמעורבין יחד הקומץ והשירים עכ"ל וקשה תינח למ"ד שולחן מקדש אבל למ"ד תנור מקדש מנ"ל דמקדשין מנחה בכלי המנוח ע"ג קרקע וא"כ הלא הנה אינה אליבא דהלכתא דקי"ל תנור מקדש ואין לומר דהראיה מהבזיכין דאף את הבזיכין אין השולחן מקדש וכמ"ש רש"י ז"ל לקמן צ"ו ע"א על הא דאמרינו שם לדברי האומר טפחים הוא כופל נמצא שולחן מקדש י"ב טפחים למעלה ומקשינן והאיכא בזיכין וכתב רש"י ז"ל קשיא לי אמאי פריה הכי דהא שולחן לא מקדש להו לבזיכין עכ"ל היינו דהבזיכין מקדשים הלבונה] ותוס' שם תי' משום דסילוק בזיכין שהוא קמיצה בעינן מע"ג שולחן] וליכא למימר דלמאן דס"ל תנור מקדש איכא ראיה מתנור גופא שמקדשין בכלי המנוח ע"ג קרקע דמנ"ל דילמא מגביהין את התנור וכמו דמקשינן שם בגמרא על הא דקומצין מפלי המנוח ע"ג קרקע שפן מצינו בסילוק בזיכין ודילמא מגביהין את

השולחן ודייקינן מהא דתנן דד' פהגים נכנסין ואי מגביהין את השולחן א"כ צריך עוד פהגים ע"ש ולפי שפיתבנו דלכ"ע השולחן מקדש אתי שפיר דדייקינן שמקדשין בכלי המונח ע"ג קרקע משולחן: ואתי שפיר ג"כ זה דילפינן במנחות ח' ע"א דמנחה קדושה בלא שמן שכן מצינו בלקחם הפנים ואמאי לא נילוף ג"כ דמנחה קדושה לתצאין מלקחם הפנים למ"ד תנור מקדש דלקחם הפנים נאפות שמים פדאמרין בר"פ שתי הלקחם ואע"ג דלקחם הפנים הוא י"ב חלות וכולה מנחה אחת היא ומוכח דקדושה לתצאין (וליא למימר דמנחה אינה קדושה לתצאין היינו חציה בכלי זה וחציה בכלי אחר אבל הכא כולן מתקדשין בהתנור והוי כמו דעתו להוסיף דראשון ראשון קדיש דדעתו להוסיף היינו שדעתו להוסיף בכלי זה ולהשלים יחד שיהיה שיעור שלם יחד אז קדיש ראשון ראשון אבל כשדעתו ליטול החציה וליתן אח"כ החצי האחר הוי כמו במקדש בב' פלים כנ"פ] ולפמ"ש ניחא שפיר דזה דבכל המנחות אינן קדושות לתצאין הוא משום דהקדוש הוא שתיקה המנחה ראויה לקמיצה אבל בלקחם הפנים השולחן מקדש שיהא ראוי לקמיצה היינו לסילוק בזיכין ועל השולחן הוא כל הלקחם יחד והתנור מקדש רק שיהא ראוי לסיפור ולזה אפשר דיכול להתקדש אף לתצאין פיון שיהיה אח"כ קדוש אחר בב"א [ומצאתי להקרו אורה ר"פ שתי הלקחם שעמד בקושא זה למ"ד תנור מקדש הא אין מנחה קדושה לתצאין ור"ל דזה דאמרין דאפייתן שמים שמים דכתיב ושמת אותם הוי רק שהשימה בתנור הם שמים שמים אבל נאפות כולן יחד ע"ש אף אינו נראה כן מהתוספתא מנחות פי"א דאמרין שם תנור היה לה כמין כנורת מרובע של שתי הלקחם היה מחזיק אחד ושל לקחם הפנים היה מחזיק שמים עכ"ל והיינו משום דשתי הלקחם נאפות אחת אחת ולקחם הפנים שמים שמים ומוכח דכל האפיה לא היתה רק שמים ביחד]: והנה התוס' מנחות נ"א ע"א ד"ה אפי כתבו גבי מעשה דדוד ואחיהמלך דבחול אשכח להו דהו אפו א"ל כי היום יקדש בפלי איפסיל להו בלינה והקשו בתוס' אמאי איפסיל בלינה הא אין כ"ש מקדשין שלא בזמן ות"י בחד ת"י שם דאחר שרודה מן התנור היו נותנין אותן בקערות של זהב דהיינו הדפוסים והנה שם בלינה (מיפסלא בלינה דליה אין מחוסר זמן ע"ש וע"ז ג"כ קשה הא בכל דפוס לא היה רק חלה אחת ואיך מתקדשות לתצאין ומצאתי להקרו אורה שעמד גם בזה ולפמ"ש אתי שפיר דלכ"ע יש להלחם עוד קדוש אחר כל המנחה יחד בהשולחן וקדוש הראשון ליסדר לזה יכול להתקדש אף לתצאין דל"ד לקדוש דמנחה: אף בעיקר מ"ש התוס' דהחלות היו בדפוסים בלינה ומש"ה מתקדשים דליה אינו מחוסר זמן יש לעיין מהתוספתא פי"א דמנחות דאמרין שם כיצד מכניסין לקחם הפנים ערב שבת היה פירקה מדפוס ונותנה ע"ג שולחן שיהיה באולם על פתח הבית בשחרית פיון שזנרק דם התמיד נטלו ב' פהגים כו' ע"ש ומוכח דבליל שבת לא היה הלקחם בדפוס כ"א על שולחן של שיש שהיה באולם [ומזו התוספתא יש ג"כ פשיטות לתקירת המנחת חינוך מצוה צ"ז אם כשמניח הלקחם על שולחן של שיש אם היה מניח בדפוסים או בלא דפוסים ע"ש דמהתוספתא מוכיח שהיה מניח בלא דפוסים]: עוד יש לתרץ קושית הקרו אורה איך התנור מקדש הא אין כ"ש מקדשין כשיש בהם פחות מפשיעור דבעינן מלאים וכן מדפוסים דהנה למ"ד מדת יבש נתקדשה ג"כ יש להקשות דאמרין בפ' ב' מדות פ"ז ע"ב דלא היה מודד לא בשל ג' לפר ולא בשל ב' לאיל אלא מודד עשרונות הא אין כ"ש מקדשין פחות מפשיעור וכן בלקחם

הפנים דאמרינו צ"ה ע"ב ל"ד מדת יבש נתקדשה דמתקדשים לחם הפנים ע"י העשורון
אע"ג דאין כ"ש מקדשין פחות מכשיעור וכן במידת הלח ל"ד מנחה של ס' עשורון
צריכה ס' לוג והוא מודד בלוג דבלוג הנה מודד לכל המנחות ומידת הלח מקדשון וצ"ל
דזה דכ"ש אין מקדשין אם יש בהם פחות מכשיעור הוא דוקא אם יש שם פחות מכשיעור
של כל קרבן פגון חצי עשורון דאינו ראוי לשום קרבן אבל עשורון שלם או לוג שלם
דהוי שיעור שלם בשאר מנחה אע"ג דבאותה מנחה הוא פחות מכשיעור מתקדש אף
מדברי רש"י ו"ל זבחים פ"ח לא משמע פן שכתב ו"ל אלא מלאים פלומר שיהא בהן
שיעור שלם הצריך לדבר אם יבש הוא שיהיה שם עשורון שלם למנחה ואם מנחת נסכים
היא שנותנה בפלי יהא שם ג' עשורונים לפר וב' עשורונים לאיל אבל אם חסר השיעור
אין הפלי מקדשין שאינו ראוי לכלי עכ"ל ומוכח דאם יש שם פחות מג' לפר חשיב פחות
מכשיעור ואינו מתקדש וא"כ תקשה מההיא דלא הנה מודד בשל ג' לפר איה מקדש
העשורון אף ממקומו הוא מתנישב דרש"י ו"ל כתב הטעם דאינו מתקדש כשיש שם פחות
משום דאינו ראוי לפלי א"כ זה בשאר פלים שצריך להיות שם המנחה כשהיא שלמה
וכשיש שם פחות אינו ראוי לפלי אבל ל"ד מידת יבש נתקדשה פניו דצריך למדוד
עשורונות דמפקינן לה מקרא שלא ימדוד בשל ג' לפר א"כ ראוי לאותו פלי ושפיר מקדש
וכן בלח שמווד בלוג דליכא מדה אחרת למנחות וא"כ ה"נ בתנור פניו דאיכא קרא
דצריך לאפותן שתיים שתיים א"כ ראויין לאותו פלי באופן זה ומתקדשין: ד) בענין כ"ש
אין מקדשין שלא בזמן פתבו התוס' בפ' לולב וערבה נ' ע"א ד"ה אי דקשה להו הא
דאמרינו שם דאי הנה ממלא מע"ש בפלי מקודשת איפסל להו בלינה הא אין כ"ש
מקדשין שלא בזמן ואי משום דכי מטו לילי דבי שימשי תיקדוש דלילה אינו מחוסר
זמן ומיפסלו אח"כ בלינה הא פניו שנתמלאו קודם לכן אינו מתקדש אף בלינה דהוי כמו
שמלאן הקורף וכדאמרינו גבי לחם הפנים שסיקרו אחר השבת דאינו מתקדש אח"כ משום
דהוי כמו שסדרו הקורף וכתבו שם בחד תי' דזה דאמרינו דהוי כמו שסדרו הקורף הוא
דוקא בדבר הצריך פהו ובגדי פהונה כמו בסידור השולחן ובשבעות י"א ע"א כתבו
דמש"ה מיפסלו המים בלינה משום פניו דאי אפשר למלאות בשבת חשיב ע"ש זמנו
ומש"ה מתקדש ומיפסיל בלינה ובמנחות נ"א ע"א ד"ה אפי ג"כ הקשו כמו כן וכתבו
שם לתרץ פניו דשאיבת מים בלינה לאו מחוסר זמן הוא היינו פניו דבעלמא בחול
השאיבה היא בלינה כי ממלא בע"ש מיום ללינה לא חשיב מחוסר זמן עוד הקשו שם
בתוס' מפ' שתי הלחם דבחול אשכח להו דהו אפו וא"ל דרף חול אפיתו אף פי היום
יקדש בפלי איפסיל להו בלינה והא פניו דזמן אפיתו בשבת כי אפי להו בע"ש הוי שלא
בזמן ואמאי מיפסלי בלינה ותי' דלפי דבריהם קא"ל שהיו סבורים דזמנו בחול וגם
אופין אותו בכ"ש וכתבו א"נ לאחר אפיתו נותנין אותו בקערות של זהב והיו שם בלינה
ומיפסלי בלינה דלינה אינו מחוסר זמן ע"ש: והנה זה שכתבו בפ' לולב וערבה דזה
דאמרינו דהוי כמו שסדרו הקורף הוא רק בדבר הצריך פהו ובגדי פהונה נראה לפרש
טעמו של דבר דזה דחשיב כמו שסדרו הקורף הוא משום דמחוסר עבודה פניו דסידור
השולחן עבודה היא דצריכה פהו ובגדי פהונה וכיון שהיה הסידור שלא בזמן ולא
נתקדש אז וכשמגיע הזמן עכשיו ליכא עבודת הסידור ולא מתקדש עתה דאינו מתקדש
הלחם אלא ע"י עבודת הסידור אבל בעלמא דלא בעינו עבודה לקידוש פשיגוע הזמן

מתקדש מאליו פה נראה פירוש דבריהם הקדושים והנה יש לעיין נהי דליקרב בעינין סידור אבל ליפסל אמאי יהא בעינין סידור פנין דנתנו לכ"ש הנכשר ליפסל בלינה דאף קמציים מקדש השולחן ליפסל כדאמרין בפ' ב' מדות ואע"ג דליכא סידור ונראה דהתוס' לשיטתיהו אולי שפכתבו במנחות נ"ז ע"ב ד"ה ושמעינן דאין כ"ש אחר יכול לקדש את לחם הפנים אף ליפסל אלא או תנור או שולחן ובזה שאני לחם הפנים משאר מנחות דבכל מנחות כל כ"ש ראויין לקדשן אף מינת יבש למ"ד נתקדשה אבל בלחם הפנים שאני דאינו מקדשן אלא או התנור או השולחן א"כ למ"ד שולחן מקדש ס"ל להתוס' דאינו מקדש אלא ע"י סידור אף להפסל ואע"ג דשולחן מקדש קמציים להפסל אע"ג דהתם ליכא סידור משום דקמציים שאני דיכולים להתקדש בכל כ"ש יכולים ג"כ להתקדש בשולחן בלא סידור דלא שאני שולחן משאר כ"ש אבל לחם הפנים שאין מתקדשין אלא ע"י שולחן י"ל דקדושתו דוקא ע"י סידור ובלא סידור אין מתקדשות אף להפסל מיהו קשה מהבזיכין דהא הלבונה של הבזיכין אינו מתקדשות ע"י השולחן אלא ע"י הבזיכין עצמן כמ"ש רש"י ז"ל בפ' שתי הלחם צ"ו ע"א וכדאמרין במנחות ח' דהלבונה הבזיכין מקדשתהו ולא אשפסו דלקדש הלבונה בבזיכין דצריה פהו ובגדי פהונה דמ"ש משאר קידוש בכלי דכשר בזה דרק סידור הבזיכין על השולחן צריה פהונה כדאמרין בפ' ב' דיומא משום דבכלל סידור השולחן הוא דהוי עבודה א"כ בההיא דסידור את הלחם ואת הבזיכין אחר השבת אמאי אין נפסלים הבזיכין פשיגייע זמן ואמאי חשיב כמו שסידרו הקוף פנין דא"צ בגדי פהונה להקידוש וצ"ע [והנה בתוספתא מנחות פ' י"ב אמרין דהאומר הרי עלי לבונה פהו מקדישו בכ"ש ומקריבו ומשמע דלקדש לבונה של נדבה צריה פהו וצ"ע מ"ש משאר קידוש בכ"ש דא"צ פהונה]: ומ"ש התוס' בשבועות דמשה במילוי המים לא חשיב שלא בזמן משום פנין דלא אפשר למלאות בשבת חשיב ע"ש זמנו יש לעיין אמאי אי אפשר למלאות בשבת אטו צריה דנקא למלאות מן השילוח הא אמרין בסופה שם דאם נשפכה או נתגלתה ממלא מן הפיור א"כ המילוי לעולם אפשר בשבת (ואף אי נימא דמצוה מן הפיור למלאות מן המעין וכדכתיב ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה הא אפשר למלאות מן הפיור שהיו ממלאין ממנו את הפיור שהנה נמשכת מעין עיטם כדאמרין בירושלמי יומא דאף מי פיור היו מי מעין כדאמרין בזבחים כ"ב ואף לרבנן דס"ל התם משאר מימות הן היינו דכשרים למי פיור אבל מי פיור שהיו בעזרה היו מעין עיטם כדאמרין בירושלמי] ועוד דאף למלאות מן השילוח אפשר בשבת ע"י מחיצה של בנ"א ודוחק לומר שיהא חשוב אי אפשר למלאות בשבת ויהא חשוב משה ע"ש זמנו: ומ"ש התוס' במנחות במעשה דדוד בנזב עיר הפהנים דאשפח להו דקאפו בחול וא"ל דאיפסיל להו בלינה ואע"ג דקאפו להו שלא בזמן משום דלאחר אפיה נותנן בקערות של זהב שהיו כ"ש והיו שם בלינה ונפסלין משום דלילה אינו מחוסר זמן יש לעיין הא מ"מ פנין שנתן בהקערות קודם הלילה הוי כמו שנתנו הקוף ולא מתקדשי אח"כ בלינה ואין לומר דס"ל להתוס' במנחות פהאי תי' בפ' לולב וערבה דזה דאמרין דהוי כמי שסידרו הקוף הוא דוקא בדבר הצריה פהו ובגדי פהונה שהרי הקשו שם התוס' מההיא דלולב וערבה ממילוי המים אמאי נפסלין בלינה הא הוי שלא בזמן ותי' בענין אחר ולא משום דא"צ פהו ונראה לתרץ לפמ"ש התוס' יומא כ"ט ע"ב ד"ה כמו שהקשו שם בקידוש קומץ בלינה אמאי מיפסיל ואמאי לא אמרין בקידוש

הַקְּנֻמִּין בְּלִילָהּ פִּינּוֹן שְׁקִידָשׁוֹ שְׁלֵא כְּמַצְנֻתוֹ נַעֲשֶׂה כְּמוֹ שְׁנֻתָּנוּ שֵׁם הַקּוֹף וּתְיָ י"ל י"ל
דְּהֵתָם נִתְכַּנְּנוּ לְקַדְּשׁ שְׁפָסְבוֹר הֵיזָה שֶׁהוּא יוֹם דְּוּמְיָא דְּמִתְנִי' שְׁעֵלָה מְאוֹר הַלְּבָנָה אֲבָל
הָכָא פִּינּוֹן דְּבִכְנֻנָּה עֲשֶׂה וְיָדַע שְׁפִידוֹרוֹ שְׁלֵא כְּמַצְנֻתוֹ נַעֲשֶׂה כְּמוֹ שְׁפִידָרוֹ הַקּוֹף עַכ"ל
וּמוֹכַח מִזֶּה דְּכָל שְׁטָעָה וְסָבוֹר שֶׁהוּא בְּזַמְנֵוּ לֹא אֲמָרִינּוּ דְּהָוִי כְּמוֹ שְׁנֻתָּנוּ הַקּוֹף א"כ ה"נ
כְּמַעֲשֶׂה דְּדוֹד פִּינּוֹן דְּהֵם סָבְרוּ דְּזַמְנֵוּ אֲפִינְתָן הוּא בַּע"ש וְסָבְרוּ שֶׁהוּא זַמְנֵוּ לֹא הָוִי כְּמוֹ
שְׁנֻתָּנוּ הַקּוֹף אֲדָּ מ"מ קָשָׁה הָא מ"מ הֵם לֹא פִּינּוֹנוּ לְקַדְּשׁ נְהִי דְּסָבְרוּ דְּזַמְנֵוּ אֲפִינְתָן בַּע"ש
מ"מ הֵם סָבְרוּ שֶׁהִתְנַוֵּר כְּלִי חוּל הוּא וְאִינוּ מְקַדְּשׁ וְא"כ גַּם הַדְּפוּסִים הֵם כְּלִי חוּל כַּמ"ש
תּוֹס' שֵׁם וְהַתּוֹס' כְּתָבוּ הַטַּעַם בְּקִידָשׁ הַקְּנֻמִּין בְּלִילָהּ דְּלֹא תְּשִׁיב כְּמוֹ שְׁפִידָרוֹ הַקּוֹף הוּא
מִשׁוּם דְּכְּוֹנְנָתָם לְקַדְּשׁ וּבְכָלֵל קָשָׁה לְמ"ד כ"ש אִין מְקַדְּשִׁין שְׁלֵא מִדְּעַת אֲמַאי קָאָמַר לְהוּ
דְּוֹד דְּמִפְסְלֵי בְּלִינָה הָא אִין פְּוֹנְנָתָם הֵיזָה לְקַדְּשׁ דְּהָא סָבְרִי דְּתַנּוּר כְּלִי חוּל הוּא וּלְפִי
שְׁאֲכָתוּב לְקַמֵּן בַּעֲזַהי"ת אֲתִי שְׁפִיר: וְגַם מ"ש הַתּוֹס' שֵׁם בְּמִנְחֹת דַּמְש"ה בְּמִלּוּי הַמִּים
לֹא תְּשִׁיב שְׁלֵא בְּזַמְנֵוּ מִשׁוּם דְּזַמְנֵוּ הַשְּׂאִיבָה בְּלִילָהּ וּמִיּוֹם לְלִילָהּ לֹא תְּשִׁיב קוֹדֵם זַמְנֵוּ יֵשׁ
לְעִינֵי הָא אִין הַשְּׂאִיבָה מְקַדְּשֵׁת הַמִּים דְּאִין כ"ש מְקַדְּשִׁין בְּחוּץ וְרַק הַבְּאֵתוֹ לְעֻזְרָה
מְקַדְּשֵׁת הַמִּים וְזֶה הֵיזָה בְּיוֹם וְכַמ"ש הַתּוֹס' סוּפָה נ"א ע"ב ד"ה קָרָא א"כ אִי מְמַלָּא
מֵאֲתָמוּל וּמְבִיא בְּעֻזְרָה הָוִי שְׁלֵא בְּזַמְנֵוּ וְלֹא קִדְּשׁוּ הַמִּים וְצ"ע: [עוֹד אֲמָרִינּוּ בְּזִבְחִים פ"ח
ע"א דַּכ"ש מְקַדְּשִׁין לִיפְסֵל אֲף דְּבָרִים שְׂאִינָם רְאוּיִים לְהַקְרִיבָה כְּלָל כְּמוֹ עֶרְלָה וְכַה"כ
וּפִי רַש"י י"ל דְּהָא לִיפְסֵל הֵינּוּ דַּהַכ"ש מְקַדְּשֵׁתוֹן לְעַנְגָּן שְׁיִטְעֵנוּ שְׁרִיפָה ע"ש וְהֵינּוּ
אֲע"ג דְּעֶרְלָה וְכַה"כ בְּלֹא"ה טְעוּנִים שְׁרִיפָה פֶּאָן צְרִיכִים שְׁרִיפָה כְּדִין קִדְּשִׁים פְּסוּלִים
דְּבַעֲיָנוּ שְׁתָּהָא שְׁרִיפְתָּן בְּקוֹדֶשׁ בְּעֻזְרָה וְהִנֵּה בְּזֶה מִתְּיַשֵּׁב מַה שְׁתָּמָה הַתּוֹי"ט זִבְחִים פ'
י"ב עַל הַרְמַב"ם י"ל שְׁפָסְק בְּשׁוֹחַט אֶת הַזֶּבֶח וְנִמְצָא טְרִיפָה דְּדִינוּ בְּשְׁרִיפָה וְהַקָּשָׁה עָלָיו
הָא טְרִיפָה אִין פְּסוּלוֹ בְּקוֹדֶשׁ וְאֲמַאי הָוִי בְּשְׁרִיפָה ע"ש וּבְזֶה שְׁפִיר מִתְּיַשֵּׁב דְּהָא חֲזִינוּ
בְּעֶרְלָה וְכַה"כ דַּג"כ אִין פְּסוּלָן בְּקוֹדֶשׁ וְעֶרְלָה וְכַה"כ וְטְרִיפָה פְּסוּלָא אֲחַד לְהֵם שְׂאִינָם
מִמְשַׁקָּה יִשְׂרָאֵל וּמ"מ פִּינּוֹן שְׁקִידָשׁוֹ בַּכ"ש כ"ש מְקַדְּשֵׁן שְׁיִטְעֵנוּ שְׁרִיפָה, דַּכ"ש אֵלִים
לְעַנְגָּן זֶה לְהַצְרִיף שְׁרִיפָה אֲף דְּבָר שְׂאִין פְּסוּלוֹ בְּקוֹדֶשׁ א"כ ה"נ טְרִיפָה אֲע"ג דְּאִין פְּסוּלוֹ
בְּקוֹדֶשׁ מ"מ סָפִין שֶׁהוּא כ"ש וְעוֹד סָפִין אֵלִים מַכ"ש מְקַדְּשׁוֹ שְׁיִהָא טְעוּן שְׁרִיפָה: ה)
וְהִנֵּה אִי כ"ש מְקַדְּשִׁין דְּוֹקָא מִתּוֹכָן וְלֹא מֵאֲחוּרֵיהֶן אִיכָּא פְּלוּגְתָּא בְּזִבְחִים פ"ח ע"א
וְאֲמָרִינּוּ שֵׁם בְּרִוּצֵי מִדּוֹת אִיכָּא בִּינְיָהוּ אֲבָל בְּגוֹדֶשׁ לַכ"ע אִין כ"ש מְקַדְּשׁ כְּדָאֲמָרִינּוּ
בְּמִנְחֹת ז' ע"א כְּגוֹן שֶׁהַחֲזִירָה לְבִיפְסָא גְדוּשָׁה כו' [מִיָּהוּ אִיכָּא כְּלִים שְׁמִקְדָּשִׁין אֲף בְּגוֹדֶשׁ
וְהוּא הַשְּׁוֹלְחָן שְׁמִקְדָּשׁ בְּגוֹדֶשׁ י"ב או ט"ו טְפָחִים] וְהִנֵּה בְּיוֹמָא ר"פ הוֹצִיאָו לוֹ אֲמָרִינּוּ
דְּהוֹצִיאָו לוֹ מִחֲתָה גְדוּשָׁה שְׁל קְטוֹרֶת מְלִשְׁפַת בֵּית אֲבִטְיָנָס וְיֵשׁ לְעִינֵי אִיף הוּא חוּפֵן
מִהַגְּוֶדֶשׁ דְּהָוִי חוּץ מַכ"ש וְכְּדָאֲמָרִינּוּ בְּמִנְחֹת ז' ע"א בְּהַחֲזִיר הַקְּנֻמִּין לְבִיפְסָא גְדוּשָׁה
מִקְשִׁינּוּ וּמְקַמֵּץ הִיכִי קַמֵּץ כו' דְּלֹא מְהַנִּי קְמִיצָה מְגוֹדֶשׁ וְצ"ל דַּא"צ תְּפִינָה מַכ"ש כְּמוֹ
דְּצָרִיף קְמִיצָה מַכ"ש [וּבִירוּשְׁלַמִּי אֲמָרִינּוּ דְּאוֹתָהּ הַמְּחַתָּה שְׁהִיזָה חוּפֵן מִפְּנֵי הִיתָה כְּלִי
חוּל] מִיָּהוּ מִהֵיכָל דְּתַמִּיד קָשָׁה דְּאֲמָרִינּוּ שֵׁם בְּקְטוֹרֶת שְׁהִיזָה מְקַטִּיר בְּכָל יוֹם שְׁהִיזָה הַבְּזוּף
מְלֵא וְגְדוּשׁ קְטוֹרֶת וְנִתּוֹן לְתוֹף הַכַּף וְהֵתָם נִדְּאִי צָרִיף לְקַדְּשׁ הַקְּטוֹרֶת בַּכ"ש וְאִיף הַבְּזוּף
מְקַדְּשׁ בְּגוֹדֶשׁ וְאִין לֹא מִינּוּ שְׁהַבְּזוּף הֵיזָה נִתּוֹן בְּתוֹף הַכַּף מְקַדְּשׁוֹ ע"י אֲוִיר הָא הָוִי
אֲוִיר שְׂאִין סוּפּוֹ לְנוֹחַ דְּאִינוּ מְקַדְּשׁ מִיָּהוּ אִי נִימָא דְּהַנִּיחַ מְזַרְק בְּתוֹף מְזַרְק אִינוּ חוּצָן
אֲתִי שְׁפִיר דְּיָכוֹל הַכַּף לְקַדְּשׁ הַקְּטוֹרֶת מִיָּהוּ אִיכְבְּעִי הִיא בְּיוֹמָא נ"ח ע"א וְהִנֵּה בְּתַמִּיד שֵׁם

אָמרינון שְׁפֹסִי הָיָה לוֹ וְכַמִּין מְטוֹטְלֵת הָיָה עָלָיו מְלַמְעֵלָה וּפִי' הַמְפָּרֵשׁ שָׁם דְּהַפְּסוּי וְהַמְטוֹטְלֵת הָיָה לוֹ לְבֹרֶךְ וּלְפ"ז אֲתִי שְׁפִיר פִּינוּן שְׁהָיָה לוֹ פְּסוּי לְבֹרֶךְ א"כ הַגְּוֹדֵשׁ חֲשִׁיב תוֹף כְּלִי אִף קָשָׁה מִמֵּתְנִי דְתַמִּיד פ' הַחֲלוּ עוֹלִים דְּמִשְׁמַע שְׁהַפְּסוּי הָיָה לוֹ לְכַף דְּאָמְרִינוּן שָׁם הַטְּנִי בְּיַד אֶחָד כּו' הַבְּוֹרֶךְ בְּיַד אֶחָד וְהַפָּר וְכַסּוּיּוֹ בְּיַד אֶחָד וּמוּכָח שְׁהַפְּסוּי הָיָה לְכַף וְלֹא לְבֹרֶךְ וְהִנֵּה הַרְמַב"ם פ"ג מֵהַל' תְּמִידִין ה"ד פָּתַב שְׁהַפְּסוּי הָיָה לְבֹדֵד וְהַמְטוֹטְלֵת הָיָה לְכַף וְהַעִיר הַלַּח"מ שָׁם דְּכָאן פִּי' הַרְמַב"ם ו"ל דְּהַמְטוֹטְלֵת הָיָה עַל הַכַּף וּבְכַפִּי' הַמְשַׁנָּה פָּתַב דְּהָיָה עַל הַבְּוֹרֶךְ ע"ש וְנִרְאֶה דְּהַקָּשָׁה לְהַרְמַב"ם ו"ל דְּאִי אֶפְשָׁר לֹאמַר שְׁשֻׁנֵיהֶם הַפְּסוּי וְהַמְטוֹטְלֵת שְׁנֵיהֶם הָיוּ עַל הַכַּף א"כ תְּקוּשָׁה קוֹשְׁיָתֵינוּ אִיף הַבְּוֹרֶךְ מְקַדֵּשׁ אֶת הַגְּוֹדֵשׁ וְאִי אֶפְשָׁר לֹאמַר שְׁשֻׁנֵיהֶם עַל הַבְּוֹרֶךְ הָא קִתְּנִי בְּמֵתְנִי דְּהַכַּף וְכַסּוּיּוֹ כּו' וּמִש"ה חִילְקֵם הַרְמַב"ם ו"ל דְּהַפְּסוּי הָיָה עַל הַבְּוֹרֶךְ וּמִש"ה מְקַדֵּשׁ דְּאַף הַגְּוֹדֵשׁ הוּא תוֹף כְּלִי וְהַמְטוֹטְלֵת הָיָה עַל הַכַּף וְזֶהוּ דְּאָמְרִינוּן כַּף וְכַסּוּיּוֹ דְּהַמְטוֹטְלֵת נְמִי הָיוּ פְּסוּי וּכְמ"ש הַרְמַב"ם ו"ל שָׁם וּמְכֹסָה הַכַּף בְּבָגֵד קֶטָן כּו': וְהִנֵּה בְּמִנְחוֹת ס"ג ע"א אָמְרִינוּן דְּהַמְחַבֵּת הָיְתָה צָפָה וּפִי' הַרְגַּמ"ה ו"ל שָׁם צָפָה אֵין לָהּ בֵּית קִיבּוּל אֲלֵא חֲלָקָה הִיא פְּדַכְתִּיב עַל מְחַבֵּת עכ"ל [וְעֵינֵינוּ בְּרַמַּב"ם פ"ג מֵעַה"ק ה"ז] וְקָשָׁה אִיף הַמְחַבֵּת מְקַדֵּשֶׁת דְּאָמְרִינוּן בַּפ' הַתְּכֵלֶת עַל מְחַבֵּת מְלַמֵּד שְׁטַעוּנָה כְּלִי וְאִי אֶפִּי לָהּ מְאֲתָמוּל אִיפְסִיל בְּלִינָה הָא אֵין כ"ש מְקַדֵּשִׁין אֲלֵא מִתּוֹכָן וְזוֹ אֲזַ"ל תוֹף וצ"ל דְּמְחַבֵּת חִידוּשׁ הוּא דֹאע"ג דְּאֲזַ"ל תוֹף וּמְקַדֵּשׁ וּכְמוֹ בְּסַפִּין פְּדֹאמְרִינוּן בַּפ' הַתּוֹדָה ע"ח ע"ב דֹאע"ג דְּאֵין לוֹ תוֹף וּמְקַדֵּשׁ וצ"ע [וּבְזָה יֵשׁ לִיִּישֵׁב מַה שְׁהַקָּשָׁה הַש"מ מְנַחֹת נ"א עַל הָא דְּאָמְרִינוּן בְּחִבִּיתִין דְּאֶפְיָתָן דּוּחָה אֶת הַשְּׁבֵת וְאִי אֶפְשָׁר שְׁיֵאָפָה מְאֲתָמוּל מִשּׁוּם דְּכַתִּיב עַל מְחַבֵּת מְלַמֵּד שְׁטַעוּנָה כְּלִי וְאִי אֶפִּי לָהּ מְאֲתָמוּל אִיפְסִיל לִיהּ בְּלִינָה וְהַקָּשָׁה הַש"מ אִי כ"ש אֵין מְקַדֵּשִׁין אֲלֵא מִדְּעַת יֵאָפָה מְאֲתָמוּל וְלֹא יְכוּיִן לְקַדֵּשׁ ע"ש וּלְפ"ז י"ל לְפִי מַה דְּאָמְרִינוּן בַּפ' הַתּוֹדָה ע"ח ע"ב דְּסַפִּין אֲלִימָא מְכ"ש פִּינוּן דְּאֲזַ"ל תוֹף וּמְקַדֵּשׁ אִיפְשָׁר אִיפְשָׁר אֲרַף שְׁלֵא לְדַעַת ע"ש א"כ ה"נ מְחַבֵּת פִּינוּן דְּאֲזַ"ל תוֹף וּמְקַדֵּשׁ מְקַדֵּשׁ אִיפְשָׁר לְדַעַת מִיְהוּ בְּסַפִּין גּוּפָא אִי מְקַדֵּשׁ שְׁלֵא לְדַעַת אִיפְשָׁר פְּלוּגְתָא הָתָם: ו) עוֹד אִיפְשָׁר פְּלוּגְתָא בְּהַש"ס בְּכ"ש אִי מְקַדֵּשִׁין שְׁלֵא מִדְּעַת וְהִנֵּה הַמַּל"מ בַּפ"ב מֵהַל' מֵעַה"ק פָּתַב דְּלֹא נִתְבָּרַר לְמ"ד כ"ש מְקַדֵּשִׁין שְׁלֵא מִדְּעַת אִם הוּא דְּאוֹרִיִּיתָא אוֹ דְּרַבְּנָן וְלַעֲנַ"ד אִי אֶפְשָׁר לֹאמַר דְּלֹא הָיוּ רַק מְדַרְבְּנָן כְּדַמוּכָח מְסוּטָה י"ד ע"ב בְּסֹדֵר מְנַחֹת פִּיצַד כּו' דְּנוֹתְנָה לְכ"ש וּמְקַדֵּשָׁה בְּכ"ש וּמְקַשִּׁינָן הָתָם ש"מ כ"ש אֵין מְקַדֵּשִׁין אֲלֵא מִדְּעַת כּו' וְאִי לְמ"ד כ"ש מְקַדֵּשִׁין שְׁלֵא מִדְּעַת הוּא רַק מְדַרְבְּנָן א"כ מֵאִי קוּשְׁיָא הָא הֵכָא צְרִיף לְקַדֵּשׁ הַמְנַחָה שְׁתָּהּ קַדוּשָׁה מְדֹאֹרִיִּיתָא לִקְרַב וצ"ע: וּבְגוּף הַדִּין דְּכ"ש אֵין מְקַדֵּשִׁין אֲלֵא מִדְּעַת נ"ל לֹאמַר דְּבַר חֲדָשׁ דְּלֹא בְּעֵינֵינוּ שְׁיֵהִיָּה פְּנוּנָתוֹ דְּנִקָּא לְקַדֵּשׁ רַק בְּעֵינֵינוּ שְׁיֵהִיָּה פְּנוּנָתוֹ לְעֵשׂוֹת בְּכ"ש מַה שְׁצְרִיף לְעֵשׂוֹת בְּהוֹן וְרַק בְּאוֹתָן כְּלִים שְׁפָל גְּתִינָתוֹן לְתוֹכָן הוּא רַק פְּדִי לְקַדֵּשׁ צְרִיף שְׁיֵהִיָּה פְּנוּנָתוֹ לְקַדֵּשׁ דְּזֶהוּ מְלֹאכְתָן אֲבָל אוֹתָן כְּלִים שְׁהוֹן לְמִלְאכְתָן וְצְרִיף לְתַת לְתוֹכָן בְּשִׁבִיל אֵיזָה מְלֹאכָה אִם גְּתִינָתוֹ לְזוֹ הַמְלֹאכָה חֲשִׁיב לְדַעַת שְׁהָרִי דַּעַתוֹ הָיְתָה לְעֵשׂוֹת בְּכִלִּי מַה שְׁצִיּוּתָהּ תוֹרָה לְעֵשׂוֹתוֹן בְּהוֹן וּמְמִילָא מְתַקַּדֵּשׁ וּבְזָה יְתוּרְצוּ קוּשְׁיּוֹת הַרְבֵּה מַה שְׁהַקָּשָׁה הַש"מ מְנַחֹת נ"א עַל הָא דְּאָמְרִינוּן עַל מְחַבֵּת מְלַמֵּד שְׁטַעוּנָה כְּלִי וְאִי אֶפִּי לָהּ מְאֲתָמוּל אִיפְסִיל לִיהּ בְּלִינָה וְהַקָּשָׁה יֵאָפָה מְאֲתָמוּל וְלֹא יְכוּיִן לְקַדֵּשׁ פִּינוּן דְּכ"ש אֵין מְקַדֵּשִׁין שְׁלֵא מִדְּעַת וּלְפַמ"ש פִּינוּן שְׁצִיּוּתָהּ הַתּוֹרָה שְׁיֵאָפָה בְּמְחַבֵּת כ"ש וְכִינוּן שְׁאוּפָה בָּהּ וּמְתַפְּוִין לְכַף א"כ מְתַפְּוִין לְמַה שְׁצִיּוּתָהּ תוֹרָה לְעֵשׂוֹת בַּה"כ"ש וְזֶה חֲשִׁיב מִדְּעַת אַע"ג

דאין דעטו לקדש המנחה וכן מה שהקשיתי לעיל עמ"ש התוס' מנחות נ"א ד"ה אפי' בההיא דדוד דאשפחניהו דאפי' בחול וא"ל דאיפסיל בלינה ואע"ג דהוי שלא בזמנו וכתבו התוס' משום דלאחר אפי' היו נוטין אותן לקערות של זרב שהיו כ"ש והיו שם בלינה ולמ"ד תנור אינו מקדש גם הקערות לא נתקדשו ע"ש והקשיתי אמאי מיפסלי בלינה למ"ד כ"ש אין מקדשין אלא מדעת הא ע"כ כיון דאפו בחול הי' סבורים דהתנור אינו מקדש א"כ גם הקערות לא נתקדשו א"כ לא היה פוננתם לקדש ואמאי איפסלו בלינה ולפ"ז ניחא כיון דהנתינה בתנור הוא לאפי' וגם מה שנותן להקערות הוא ג"כ פדי שלא יתקלקלו כדאמרין בפ' שתי הלחם וכיון דלכך נתפוננו סגי וניחא ג"כ מה ששמעתי מקשים ל"ל קרא למתעסק בקדשים שהוא פסול דנפקא לן מדכתיב ושחט את פן הבקר כו' תיפוק ליה דכ"ש אין מקדשין אלא מדעת וכיון דקסבור שהוא חולין א"כ אין פוננתו לקדש ולפ"ז כיון דהספין הוא לשחיטה ומתקדש כיון דהיה פוננתו לשחיטה וזה דאמרין בפ' התודה ע"ח ע"ב גבי שחט את התודה על שמונים חלות אי כ"ש מקדשין שלא מדעת קדוש הלחם ואם לאו לא קדוש הלחם ע"ש ואע"ג דנתפנוין לשחיטה לחם שאני שאין הספין עושה שום מלאכה בלחם ורק שמקדש אותו א"כ צריף שיהא פוננתו לקדש הלחם וכמו בכל כ"ש שאינו אלא לקדש דצריף פוננה לקדש [מיהו מדברי התוס' יומא מ"ו ע"ב ד"ה פי שפכתו בחד תי' דמ"ה לא קדשי הגחלים שחיתה במחטה של כסף דאין כ"ש מקדשין שלא מדעת נראה דלא ס"ל הכי דהתם נמי המחטה למלאכה לחתינה נהרי מתפנוין לחתות]: ז) ואם כ"ש מקדשין ליפסל ביוצא נחלקו בזה רש"י ז"ל והתוס' דשיטת רש"י ז"ל בכמה מקומות דנפסל ביוצא תכף פשמקדשה בכ"ש ותוס' ס"ל דצריף עבודה ודקדקו ממה דאמרין במעילה ט' ע"א דמנחות משקדשו בכלי הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמח"כ ובלינה ולא תני ביוצא הנה לפי דקדוק התוס' דצריף התנא לחשוב הפליש לעינין אמאי לא קתני נמי הוכשרו ליפסל בהיסח הדעת למ"ד פסול הגוף הוא ואפשר דארף קודם מתן פלי כיון די"ל קדושת פה לא גרע מתרומה דנפסל בהיסח הדעת ואע"ג דלענין ליפסל בטבול יום לא הוי פתרומה ואינו נפסל קודם מתן פלי אפשר לגבי היסח הדעת שאני וצ"ע] ע"ש בפ' לולב וערבה נ' ע"א ד"ה אי שהאריכו בזה והביאו ראיה ג"כ מההיא דמנחות דבללן חוץ לחומת העזרה דאינו נפסל ביוצא ע"ש וכתבו דאינו נפסל ביוצא אלא מקמיצה ואילף דבעינו עבודה מיהו במנחת פהנים ומנחת נסכים ודכנותיהו דליכא קמיצה משעת מתן פלי נפסלים ביוצא ובזבחים כ' ע"ב ד"ה קידש פתבו במי פיור דמשהתחיל לקדש בהם ידים ורגלים חשיב עבודה ונפסל אח"כ המים ביוצא ע"ש: והנה הש"מ מנחות ט' ע"א בהשמטות] הקשו על התוס' דבפ' שתי הלחם אמרין דלחם הפנים אחר שסידרו על השולחן היה נפסל במסעות ומוכח דכ"ש מקדשין ליפסל ביוצא ע"ש ונראה לתרץ כיון דזה דקודם קמיצה אינו נפסל ביוצא הוא משום דליפסל ביוצא בעינו עבודה ולא דוקא קמיצה אלא כל שנעשה בה עבודה מכשרת ליפסל ביוצא דהא בזבח נפסל ביוצא תכף לאחר שחיטה וגם לא בעינו שיהא דוקא עבודת המתיר דהא במי פיור נפסל משהתחיל לקדש בהן דזהו עבודתו וזה דאין מנחה נפסלת ביוצא קודם קמיצה אע"ג דאיכא הגשה שיהא נמי עבודה נראה משום דאין זה עיקר עבודה במנחה דהגשה לא מעכבא דבעינו עבודה המעכבת בהן דהוי עיקר עבודה אבל בלחם הפנים דסידור על השולחן עבודה היא דהא בפ"ב דיומא אמרין דזר שסידר

את השולחן הנה חייב מיתה אילו היתה עבודה תמה והיא עבודה המעפכת בהן כמו קמיצה במנחה ומקשרת שפיר ליפסל ביוצא: ובעיקר לשיטת רש"י ז"ל דכ"ש מקדש ליפסל ביוצא ואף להתוס' עכ"פ בדבר שאין בו קמיצה כגון מנחת פהנים ומנחת נסכים משקדשו בכלי נפסלים ביוצא א"כ לפ"ז בקטורת משנתנה לכ"ש נפסל ביוצא והיגו משנתנה למכתשת וראיתי להראב"ד פ"ק דתמיד שפאמת כתב פן והוכיח דבית אבטינס לא היתה עליה ממש דא"כ היתה הקטורת נפסלת שם ביוצא דגגין ועליות לא נתקדשו ע"ש מיהו לפ"ז קשה דא"כ היתה הקטורת ג"כ נפסלת במסעות דכל שפסל ביוצא נפסל במסעות פדאמרין בפ' שתי הלחם צ"ה ע"א ובהדיא מפורש בקרא פ' במדבר שהיו נושאים הקטורת במסעות מיהו לפמ"ש תוס' שבעות י"א דזה דמכתשת מקדשת הוא רק מדרבנן א"כ פסול יוצא הוא ג"כ מדרבנן וא"כ ל"ק ממסעות אבל לרש"י שם משמע דהוי מדאורייתא ואפשר דאף לרש"י דכלי מקדש ליפסל ביוצא וא"צ עבודה מ"מ אם צריך עוד קידוש פלי אין הפלי הראשון מקדש ליפסל ביוצא וא"כ בקטורת דלאחר מכתשת צריך עוד לקדש בכ"ש ליקרב ועיין בתוס' שבעות שם] אין המכתשת מקדשת ליפסל ביוצא ובזה יש לפרש מ"ש הרשב"א ריש חולין דדם קודם קבלה אינו נפסל ביוצא אע"ג דדם מקדש ספין בצואר בהמה מ"מ פיון דצריך הדם עוד קידוש בכלי בשעת קבלה וכדאמרין בסוטה י"ד לא נפסל ביוצא ע"י שחיטה ול"ד למנחה שנתקדשה דאין כל המנחה טעונה קידוש אחר רק הקומץ לבד] וצ"ע בזה: והנה במנחות פ"ח ע"ב מקשינו חצי לוג למה נמשח אי לסוטה חוץ הוא פה גרס רש"י ז"ל שם וכתב ז"ל שהנה משקה אותה בחוץ בשער נקנור ולא הנה צריך להכניס המים בעזרה ולקדשם בכלי עכ"ל והתוס' שם גרסי אי לסוטה חולין הוא בתמיה כלומר וכי חולין הם והלא מים קדושים פתיב שפבר נתקדשו בכיור ע"ש ונראה דרש"י לשיטתיה מוכרח לגרוס ולפרש פן שלא היו למים קדושת פלי דא"כ איך משקין אותה בשער נקנור דלא נתקדש הא נפסלים המים ביוצא והתוס' לטעמייהו דס"ל דע"י קדושת פלי אינו נפסל ביוצא שפיר גרסי דא"צ לקידוש פלי אחריתא שפבר נתקדש בכ"ש ואע"ג שפכתו התוס' [סופה נ' ע"א] דאף דאין כ"ש מקדשין ליפסל ביוצא מ"מ לאחר שנתקדש בכ"ש גנאי להוציא לחוץ הקא במי סוטה לא שייך זה פיון דאינו קרב לגבי מנבח [וכמה שפכתו התוס' שם דהיה יכול למלאות למי סוטה מן הכיור בכלי חול ואע"ג דגנאי הוא לאחר שנתקדש בכ"ש להורידן לכלי חול זהו דוקא בדבר הקרב לגבי מנבח ע"ש]: ובזה ניחא מה שתמהו בתוס' סוטה ט"ו ע"ב על הא דאמרין שם מה מים שלא נעשית בהם מלאכה והקשו מי לא עסקינן שפבר קידשו הפהנים מן הכיור ונעשית בהם מלאכה ע"ש ולפ"ז ניחא דע"כ מירי שלא קידשו הפהנים עדיין מן הכיור דא"כ נפסלים המים ביוצא וכמ"ש התוס' זבחים כ' ע"ב דאם התחילו לקדש הפהנים בהמים הוי כמו עבודה ומיפסלי המים ביוצא וא"כ איך משקה אותה בשער נקנור שהוא חוץ ולהתוס' סוטה דלא נחתי לזה ע"כ צ"ל דס"ל דאין להשקאה היתה בשער נקנור ממש שהוא חול אלא שער נקנור ולא כמ"ש רש"י ז"ל וקצת משמע פן מלשון התוספתא שהביאו התוס' בסוטה ח' ע"א דאשה לפני ה' ולא פהן לפני ה' [והנה הרגמ"ה במנחות פ"ח ע"ב פי' פ"רש"י ז"ל פיון דבחון הנה משקה אותה בשער נקנור לא הנה צריך להכניס המים לפניו שיקדשו וכתב ע"ז ומסקא הא מילתא לרבנן משום דכתיב מים קדושים ועוד דתנן דהיו אומרים הוציאנה

שלא תטמא העזרה עכ"ל והנה מה שהביא הרגמ"ה מהוציאנה שלא תטמא העזרה היינו שמוכח מזה שהיתה עומדת בפנים ולא בחוץ קשה טובא דאדרבה משם ראיה להפך דהא פרכינו שם בגמרא אמאי אומרים הוציאנה היא מת עצמו מותר במחנה לוי' ואמרין דתניישין שפא תפרוס גדה ומוכח שלא היתה עומדת בפנים והאי שלא תטמא העזרה עזרת נשים הוא וצע"ג: והנה בזה שפיתבו התוס' דמה דאמרין דלאחר שקדשו בכ"ש גנאי להורידו לכלי חול הוא דוקא בדבר הקרב לגבי מזבח אתי שפיר הא דאמרין בתוספתא דלקח הפנים ע"ש היו מסלקין אותם מהדפוסים ונותן על שולחן שבאולם והא אותו השולחן לא הנה כלי שרת דאין שולחן כ"ש אלא אותו שבהיכל ואיך מורידין אותו מכ"ש שהרי הדפוסים נתקדשו כמ"ש תוס' לכלי חול ולפ"ז לא קשה פיון דהלקח אינו קרב למזבח לא איכפת לו אי מורידן לכלי חול ובזה ניחא ג"כ מה דאמרין בזבחים צ"ו ע"א דתנור של מקדש של מתכת הנה פיון דאיכא שתי הלחם ולחם הפנים דאפייתו בתנור וקדושתו בתנור הו"ל כ"ש כו' ופי' רש"י ז"ל לפי שאין נעשין בכלי שאין טעונין שמן כו' וקשה ל"ל לטעם זה דהא אף אם היתה עשוייתו בכלי ג"כ הנה התנור צריך להיות כ"ש משום גנאי להורידן ובזה אתי שפיר דבלחם הפנים שאינו קרב לגבי מזבח לא איכפת לו בהורדה: והנה הרמב"ם ז"ל דפסק דמדת יבש נתקדשה ופסק ג"כ דהבלילה יכולה להיות בכלי חול מוכח דלא ס"ל פהתוס' דלאחר שקדשה בכ"ש גנאי להורידן לכלי חול ותשאר קושית התוס' במנחות ח' למ"ד אין מנחה קדושה בלא שמן וע"כ בחביתין צריך לקדש הסולת והשמן יחד בביתא חצי עשרון למה נמשח הא כבר נתקדש בכ"ש וצ"ע: וממה שהוכיחו התוס' סופה נ' ע"א דבקיודש כ"ש לבד אינו נפסל ביוצא מהיהא דבללה חוץ לחומת העזרה דר"ל אמר כשרה ר"י אמר פסולה משום פיון דעשוייתו בכלי נהי דכהונה לא בעיא פנים מיהו בעיא אלמא לר"ל אע"ג דבפנים מתקדש בכ"ש אינו נפסל ביוצא ע"ש מוכח דס"ל להתוס' דבלילה צריכה דוקא כ"ש ודלא פהרמב"ם ז"ל וכ"כ התוס' להדיא בחולין ל"ו ע"א ד"ה צריד של מנחות אי מונין בו ראשון ושני ופי' רש"י ז"ל שהוא מקום שאין השמן נכנס לשם והקשו בתוס' ויצרף הפלי להכשר כמו שמצטרף לטומאה מדכתיב כף אחת וכתבו שם להדיא דמנחה נבללת בכ"ש כדמוכח מהיהא דבללה חוץ לחומת העזרה ע"ש ונראה לומר דאף להתוס' רק דמצוה לכתחילה לבלול בכ"ש אבל אינו מעכב אי בללה בכלי חול דהא בפ' התכלת בחביתין כ"ג דאפייתו דוחה את השבת אצטריך קרא דעל מחבת מלמד שטעונה כלי נאי אפי לה מאתמול איפסיל לה בלינה וכתב רש"י ז"ל שם דאפילו ימדוד בחצי עשרון שלא נתקדש מ"מ המחבת ע"כ היא כ"ש והש"מ הקשה שם הא ל"ל קרא ת"ל דחביתין טעונין שמן ומדת הלח נתקדשה ומש"ה מיקפסל בלינה ותי' דאי לאו קרא דעל מחבת הוי אמינא שימדוד בלוג של חול כדי שלא ידחה שבת ע"ש נאי בלילה שלא בכ"ש פסול א"כ ע"כ צריך כ"ש משום הבלילה וא"כ אפתי קשה ל"ל קרא דעל מחבת: וזה דאמרין במנחות צ"ו ע"א דכל המנחות יש בהם מעשה כלי בפנים היינו לישה ועריכה ואפיה כמה שפי' רש"י ז"ל ותוס' שם ואמרין שם שאלו את רבי זו מנין א"ל הרי הוא אומר כו' אשר יאפו את המנחה לבלוי הוציא אל הקצר החיצונה ע"ש היינו דמפקינן מקרא שצריך להיות הלישה בכ"ש וגם צריך להיות בפנים כמ"ש התוס' שם ויש לעיין אי הבלילה צריכה להיות בכ"ש כמ"ש התוס' א"כ ל"ל קרא דהלישה והעריכה וצריכה להיות בפנים

הא לאחר שנתקדש בכ"ש אי אפשר להוציא לחוץ אי לרש"י ז"ל משום דנפסל ביוצא
אי לתוס' שגנאי הוא להוציאו לחוץ ואפשר לומר דרבי לטעמיה דקתני שאלו את רבי
זו מנין ורבי ס"ל במנחות ע"ה ע"א דחלות בוללן א"כ הבלילה לרבי היא לאחר אפיה
וא"כ שפיר צריך קרא דהלישה ועריכה ואפיה צריכה להיות בפנים ולרבנן דהבלילה
היא קודם אפשר דא"צ קרא להכי: והנה להרמב"ם דבלילה א"צ כ"ש יתורץ קושית
התוס' חולין ל"ו בצריד של מנחות אמאי אין הכלי מצרף את כל המנחה להכשר דמייירי
שבלילה בכלי חול דאינו מצרף מיהו אף להתוס' יש לתרץ דההיא דחולין מייירי קודם
בלילה דהא איפא מתן שמן בכלי קודם לעשייתה ובזה אף להתוס' לא בעינו כ"ש ומה
שהקשו בתוס' שם הא לא שייך חיבת הקודש קודם כ"ש י"ל דמייירי שנתן אח"כ לכ"ש
ועדיין לא בלל ונראה דבאופן זה לא שייך להקשות שיצרף עתה הכ"ש להכשר וינכשר
אף מה שלא נגע בשמן כיון דאותו המקצת שנגע בשמן כבר הוכשר קודם שהיה בכ"ש
דבמנחות כ"ד אמרינן עשרון שחלקו ונטמא אחד מהם והניחו בביתא וחסר טבול יום
ונגע באותו טמא מהו מי אמרינן שבע ליה טומאה או לא וקי"ל דאמרינן שבע ליה טומאה
ולא נטמאת חצייה השני מדין צירוף פלי וא"כ ה"נ בהכשר י"ל כיון דאותו המקצת שנגע
בשמן הוכשר קודם שנתן בכ"ש א"כ לאח"כ פשנתן לכ"ש אינו שייך לומר שיוכשר
עתה מדין צירוף פלי דשבע לה הכשר ואותו המקצת שפך נגע בשמן אינו מתכשר
עתה שפך הוכשר מקודם ואינו שייך שתוכשר כל המנחה מדין צירוף: ח) הנה לפי
מה דאמרינן במנחות ק' ע"ב דהמנחות והנסכים כ"ש היא המקדשת קדושת הגוף וקודם
לכן י"ל רק קדושת דמים יש לעיין בבמה דליפא כ"ש למ"ד יש מנחה בבמה וכן נסכים
למ"ד קרבו נסכים בבמה קטנה במאי מתקדשים קדושת הגוף ואפשר כיון דא"צ כ"ש
קדושת פה מקדשת קדושת הגוף כמו בהמה והנה הראב"ד ז"ל פ"ק דתמיד כתב הטעם
דמ"ש בהמה שע"י קדושת פה י"ל קדוה"ג ומ"ש מנחות דצריף קידוש פלי וכתב משום
דבבהמה אינו מחוסר מעשה להקרבתה ומש"ה אפשר לחול עליה קדוה"ג ע"י פיו אבל
מנחה טעונה עשייה ובלילה קודם ע"ש וא"כ לפי טעם זה אף בבמה במנחה כיון דמחוסר
עשייה אי אפשר להיות קדוה"ג ע"י פיו מיהו אפשר לומר דלאחר שנגמרה עשיית
המנחה אז יכול לחול עליה קדוה"ג ע"י פיו דאז אינו מחוסר תו מעשה מיהו במקדש אי
אפשר זה דהבלילה צריכה להיות בכ"ש לשיטת התוס' וכן האפיה ולהרמב"ם ז"ל
העשרון מקדש וא"כ איפא קידוש כ"ש קודם גמר עשייתה וא"כ לא משפחת לה במנחה
במקדש קדוה"ג ע"י פיו (מיהו מנסכים יוקשה להראב"ד ז"ל למה צריף קידוש כ"ש
לקדשו לקדוה"ג הא אינו מחוסר מידי לעבודה] עוד אפשר לומר דבבמה העבודה עצמה
מקדשת קדוה"ג דהא חזינו דעבודה עדיפא מכ"ש דהא ליפסל ביוצא כתבו התוס' דאין
קדושת פלי מקדשת ליפסל ביוצא עד שיעשו בהם עבודה א"כ עבודה מקדשת ליפסל
ביוצא מה שאין כ"ש מקדשין א"כ י"ל במקום שאין קידוש פלי העבודה מקדשת לכל
מידי וכן בשתי הלחם הבאות בפ"ע למ"ד מדת יבש לא נתקדשה ותנור אינו מקדש יש
לעיין במאי קדושים קדוה"ג כיון דליפא שחיטת כבשים שיקדשום וכל עבודתו היא רק
התנופה וצ"ל דזו העבודה עצמה מקדשת קדושת הגוף וקדושתו ועבודתו באות כאחד:
ובקטורת של יוה"כ שהיה חופן מן המחטה שהביאו לו מבית אבטינס אמרינן בירושלמי
יומא ר"פ הוציאו לו דאותה המחטה פלי חול היתה ודייקינן ממה דמוטר הקטורת הנה

נִפְדָּה וְאִי קִדְשָׁה הַקְּטוֹרֶת קְדוּה"ג אִיף הִימָה נִיפְדִּית ע"ש וַיֵּשׁ לְעֵינַי כִּינּוּ דְהַחֲפִינָה עֲבוּדָה
הִיא אִיף כְּתֹב הִירוּשָׁלַיִם דְּבִשְׁעַת חֲפִינָה הַקְּטוֹרֶת עֲדִינּוּ לֹא נִתְקַדְּשָׁה אִיף הִיא הַחֲפִינָה
בְּדָבָר שְׁלֹא קָדוֹשׁ עֲדִינּוּ קְדוּה"ג וצ"ל ג"כ דְּחֲפִינָתוֹ וְקִדְוָשְׁתּוֹ בְּאוֹת פְּאֹת דְּהַחֲפִינָה עֲצָמָה
שְׁהִיא עֲבוּדָה מְקִדְשָׁתָן קְדוּה"ג מִיְהוּ בִירוּשָׁלַיִם יוֹמָא אִיבְעִי לָן חֲפָנִים מְהוּ שְׁיַעֲשׂוּ ככ"ש
לְקַדֵּשׁ ע"ש א"כ אִי נִימָא דְאִין הַחֲפָנִים מְקִדְשִׁין א"כ לְאַחַר חֲפִינָה ג"כ אֲיָ"ל קְדוּה"ג
א"כ קִשָּׁה אִיף יְכוּל לַעֲשׂוֹת הַחֲפִינָה שְׁהִיא עֲבוּדָה בְּדָבָר שְׁאֲיָ"ל קְדוּה"ג וצ"ע: וְהִנֵּה
בִירוּשָׁלַיִם שְׁם יוֹמָא פ' הוֹצִיאָו לֹא אִיבְעִי לָן עוֹד חֲפָן אַחַר וְנָתַן לְתוֹף חֲפָנָיו מְהוּ וְעוֹד
אִיבְעִי לָן מְהוּ שְׁיַעֲשֶׂה מִדָּה לְחֲפָנָיו וְעוֹד מְהוּ שְׁיִכְנֹס אַחַר בְּחֲפִינָתוֹ וּמְסַקִּינוּ הַתָּם דְּתִלִּי
זֶה בְּזָה דְאִי אָמְרִינוּ חֲפָנִים עֲשׂוּ אוֹתָן ככ"ש לְקַדֵּשׁ אִין אַחַר חוֹפֵן וְנוֹתֵן לְתוֹף חֲפָנָיו כו'
וְלְקְאוּרָה אִינוּ מוֹכֵן מֵהַ תְּלִי זֶה בְּזָה וּלְפָמ"ש אֲתִי שְׁפִיר מֵהַ דְּתִלִּינוּ הִנֵּה בְּעִוּוֹת זֶה בְּזָה
דְאִי אַחַר חוֹפֵן וְנוֹתֵן לְתוֹף חֲפָנָיו שְׁל כ"ג ע"כ חֲפִינָה עֲצָמָה לֹא עֲבוּדָה הִיא דְאִי עֲבוּדָה
הִיא הָא כָּל עֲבוּדוֹת הַיּוֹם אִינּוּ כְּשֵׁרוֹת אֲלָא בּוּ וְזוּ הִיא הָאִיבְעִיָא אִי חֲפִינָה עֲבוּדָה אוּ לֹא
וְכַדְאִיבְעִי לָן בְּתַלְמוּדָא דִּידֵן יוֹמָא מ"ט ע"א חֲפָן חֲבָרוּ וְנָתַן לְתוֹף חֲפָנָיו מְהוּ מְלֵא חֲפָנָיו
בְּעִינּוּ וְהָאִיבְעִי אוּ דִילְמָא וְלִקַּח וְהִבִּיא בְּעִינּוּ וְהָא לִיכָא הִינּוּ אִי אָמְרִינוּ דְאִין הַחֲפִינָה
עֲצָמָה עֲבוּדָה רַק הַעֲבוּדָה הִיא לְהַכְנִיס שְׁיַעוּר מְלֵא חֲפָנָיו אוּ דִילְמָא וְלִקַּח וְהִבִּיא הִינּוּ
שְׁהַלְקִיחָה שְׁהִיא הַחֲפִינָה עֲצָמָה עֲבוּדָה הִיא וְצָרִיכָה לְהִיּוֹת בְּכ"ג וְא"כ שְׁפִיר תְּלִי
הִירוּשָׁלַיִם הָאִיבְעִוּוֹת זֶה בְּזָה דְאִי חֲפָנִים עֲשׂוּ אוֹתָן ככ"ש לְקַדֵּשׁ הִינּוּ דְהַחֲפִינָה עֲצָמָה
עֲבוּדָה הִיא וּמְקִדְשָׁתָּה דְעֲבוּדָה מְקִדְשָׁתָּה כמ"ש מְמִילָא אִין אַחַר נוֹתֵן לְחֲפָנָיו כִּינּוּ דְעֲבוּדָה
הִיא צָרִיכָה לְהִיּוֹת בְּכ"ג אֲבָל אִי לֹא עֲשׂוּ ככ"ש לְקַדְּשָׁה וּמְשׁוּם דְהַחֲפִינָה לֹא עֲבוּדָה
וְרַק צָרִיף לְהַכְנִיס כְּשֵׁיַעוּר מְלֵא חֲפָנָיו א"כ אַחַר יְכוּל לִיתֵן לְתוֹף חֲפָנָיו: אִיף בְּיוֹמָא מ"ח
ע"א דְאִבְעִי לָן חִיָּשֵׁב בְּחֲפִינַת קְטוֹרֶת מְהוּ אִם נִפְסַל בְּמַחְשָׁבָה וּפְשָׁטִינוּ מְהִיָּא דְהוֹסִיף
ר"ע כו' וְהַקְּטוֹרֶת וְהַלְבוּנָה שְׁאִם נִגַּע טְבוּל יוֹם בְּמַקְצָתוֹ פָּסַל אֶת כָּלּוּ וּמְדַפְסִיל טְבוּל יוֹם
פָּסְלָה נְמִי לִינָה וּמְדַפְסְלָה לִינָה פָּסִיל נְמִי מַחְשָׁבַת לִינָה וּפִי רַש"י ז"ל מְדַפְסִיל טְבוּל יוֹם
אֲלָמָא קִדְשָׁה הַכְּלִי קִדְוָשָׁתָּה גּוֹרַף פָּסְלָה נְמִי לִינָה כו' עכ"ל וְנִרְאָה מְזָה דְהָאִיבְעִיָא אִי
מְהִי מַחְשָׁבָה בְּחֲפִינָה הוּא אִם אִיף לְאַחַר שְׁנָתָן הַקְּטוֹרֶת מְחֲפָנָיו לְכָלִי אִם יֵשׁ אֲזִי לְהַקְּטוֹרֶת
קְדוּה"ג וּבְזָה צ"ע דְאִי אִיף לְאַחַר מִתָּן חֲפָנֵי לִיכָא קְדוּה"ג א"כ נִמְצָא שְׁמַקְטִיר בְּפָנִים
קִדְוָשָׁתָּה דְמִים וּנ"ל דְהַקְטִירָה עֲצָמָה שְׁהִיא עֲבוּדָה מְקִדְשָׁתָּה וְהַקְטִירָתָּה וְקִדְוָשָׁתָּה בְּאִין פְּאֹת
וּצ"ע: סִימָן ד' הַמְזַבֵּחַ מְקִדְשׁ גְּרִסִּינוּ בְּרִישׁ פ"ט דְּזִבְחִים הַמְזַבֵּחַ מְקִדְשׁ אֶת הָרְאוּי לֹא
וְאִיפְלִגוּ הַתָּם תְּנָאִי אִם כָּל הָרְאוּי לְמַזְבֵּחַ בְּכָלִי אוּ דוֹקָא רְאוּי לְאִשִּׁים וְלִקְמָן פ"ד ע"א
בְּבִרְיָתָא אָמְרִינוּ דְכָל שְׁפָסוּלוֹ בְּקוֹדֵשׁ אִם עָלָה לֹא יֵרֵד ע"ש וְנִרְאָה מְזָה דְצָרִיף ב' תְּנָאִים
שְׁיִקְדָּשׁ הַמְזַבֵּחַ שְׁהִיא פְּסוּלוֹ בְּקוֹדֵשׁ וִיְהִי ג"כ רְאוּי לְמַזְבֵּחַ וְלֹא מְהִי מֵהַ שְׁפָסוּלוֹ בְּקוֹדֵשׁ
לְבַד דְּמִרְאוּי לְמַזְבֵּחַ מְמַעֲטִינוּ בְּגִמְרָא קְמָצִים שְׁלֹא קִיְדָשׁוּ בְּכָלִי וְזֶה וְדָא הוּי פְּסוּלוֹ
בְּקוֹדֵשׁ רַק שְׁאִינוּ רְאוּי לֹא וּמְקָרִי אִינוּ רְאוּי לְמַזְבֵּחַ מְשׁוּם דְמַחְסָר עוֹד קִדְוָשָׁה שְׁמַכְשִׁירָה
לְמַזְבֵּחַ וּמְזָה נִרְאָה דְהִיכָא דְהַפְּסוּלוֹ מְשׁוּם חֲסָרוֹן קִדְוָשָׁה מְקָרִי אִינוּ רְאוּי לְמַזְבֵּחַ וְיֵרֵד
אִע"ג דְּפָסוּלוֹ בְּקוֹדֵשׁ וְהִנֵּה יֵשׁ לְעֵינַי מ"ש מְקַבְּלָה בְּכָלִי חוּל דְאָמְרִינוּ ק"ח ע"א דְלֹא יֵרֵד
אִע"ג דְהַתָּם נְמִי מְחַסְרָה לְהַדָּם קִדְוָשָׁתָּה כָּלִי וְהִנֵּה מְלִשׁוֹן הַש"ס כָּאִן דְּקִיְצִים שְׁלֹא קִיְדָשׁוּ
בְּכָלִי חֲשִׁיב אִינוּ רְאוּי לְמַזְבֵּחַ וְז"ל וְאִע"ג דְהַמְנַחָה נִתְקַדְּשָׁה בְּבִיטָא דְאִל"כ חוֹלִין גְּמוּרִים
הֵן וּפְשִׁיטָא דְתַרְדּוּ מ"מ אַחַר שְׁהוֹבְרָר חֲלָק הָאִשִּׁים לֹא נִתְקַדְּשָׁה דְאוֹתָהּ קִדְוָשָׁה שְׁהִימָה

בביתא חלק הפהנים הנה מעורב בה ומש"ה ממעט ליה תנא דמתני' פיון דלא נתקדשה
אחרי שהוכרר חלק האישים אע"ג דנתקדשה קודם לכן עכ"ל מתניישב קושיא זו פיון
דכל הטעם דלא חשיב ראוי למנבח הוא משום דלא נתקדש לאחר שהוכרר חלק גבוה
א"כ בדם פיון דספין מקדש לדם בצנאר בהמה ומבחרר אז חלק גבוה סגי ואע"ג דמחוסר
עוד קידוש בכלי בשעת קבלה פדאמרין בסוטה י"ד מ"מ בחד קידוש סגי לענין שיששב
ראוי למנבח מיהו מנסכים שלא קדשו בפלי קשה דאמרין בפ' השוחט והמעלה קי"א
ע"א אי ס"ל דקרבו נסכים בבמה קטנה אף בגדולה אם לא קדשן בכלי לא ירד לפי שיש
להם הכשר בבמה קטנה וחשיב פסולו בקודש וקשה נהי דחשיב פסולו בקודש מטעם
די"ל הכשירא במקום אחר מ"מ הוי אינו ראוי למנבח פיון דמחוסר קדושת פלי לגמרי
ומ"ש מקמצים שלא קדשו בכלי ועוד יותר קשה דנסכים קודם שנתקדשו בכלי רק
קדושת דמים י"ל והוי פמקריב קדושת דמים ובזה לא מהני כלל מה שי"ל הכשר במקום
אחר פדאמרין בפ' כל הפסולים ל"ה ע"ב דאע"ג דמכשיר ר"ע בדוקין שבעין שאם עלה
לא ירד משום שי"ל הכשר בעופות בענין דוקא שקדמה הקדישן את מומן דאי לאו הכי
אין עליו רק קדושת דמים ואין המנבח מקדש כמ"ש רש"י ז"ל שם מיהו מההיא דדוקין
שבעין יש לחלק קצת דבנסכים אף קודם שנתקדשו בכלי די"ל רק קדושת דמים להם
ונפדין פדאמרין בר"פ המנחות והנסכים מ"מ י"ל קדושת פה למנבח (ומנדה ו' ע"ב
נראה דיכול להפריש תרומת לחמי תודה אף קודם שחיתת הנבח ואע"ג דקדושת דמים
להם ונפדין מ"מ חל עליהו שם תרומת לחמי תודה ועיין בתוס' שם דתורת קרבן עליהם
אף בקדושת פה והם לחמי תודה משא"כ במקדיש בע"מ דזה הקדושת דמים הוי רק
פמקדיש עצים ואבנים למנבח אף מקמצים שלא קדשו בכלי קשה וצ"ל דזה דבענין
דוקא קידוש פלי שיהא חשיב ראוי למנבח הוא דוקא בדבר שחלק גבוה צריך להתברר
מחלק הדיוט פגון במנחה דצריך שיתברר זה לקומץ והשאר לשיריים ובזה לא נגמר
הבירור עד לאחר מתן הקומץ בכלי [וכעין זה קצת אמרין במנחות ו' ע"ב לכן בתירא
דלא גמרה עבודת קמיצה עד דעביד מתן פלי] אבל בדבר שא"צ בירור כמו בנסכים אף
בלא מתן פלי חשיב ראוי למנבח אף ממ"ש הש"מ דאם כל המנחה לא נתקדשה בביתא
פשיטא דתרד דחולין גמורים הן קשה דמה פשיטותא הוא מ"ש מנסכים שלא קדשו
בכ"ש דלא ירדו: והנה בפ' חטאת העוף ס"ט ע"א א"ר יצחק שמעתי שנים אחת קמיצת
זר ואחת מליקת זר אחת תרד כו' ומסקינן דקמיצת זר תרד לא מפעי למ"ד אין מנחה
בבמה דתרד דא"ל הכשירא במקום אחר אלא אפילו למ"ד יש מנחה בבמה נמי תרד
לפי שאין קידוש כ"ש במנחה בבמה וכתב רש"י ז"ל אין קידוש כ"ש במנחה בבמה
הלכך לא ילפינן זר במקדש לענין קמיצה מזר בבמה דלא דמי הך קמיצה להך קמיצה
דבמקדש הואיל וקידשה בכ"ש איפסלא בזר עכ"ל והרמב"ם פ"ג פסה"מ הט"ו פ"ב ז"ל
אף שמלקו זר ועלה לא ירד וקומץ המנחה שקמצו ועלה ירד אעפ"י שזה פסול וזה פסול
זה כאילו לא נתקדש כלל עכ"ל והכ"מ שם פ"ב דהאי זה כאילו לא נתקדש כלל קאי
אלעיל וה"ק וקומץ המנחה שקמצו זר ועלה ירד כאילו לא נתקדש כלל אעפ"י שזה
פסול וזה פסול ע"ש והנה מ"ש רש"י ז"ל דל"ד הך קמיצה להך קמיצה הואיל וקידשה
בכ"ש איפסלא בזר לכאורה אינו מובן מה שייך פסול זרות לקידוש כ"ש ואפשר כמו
שכ"ש מקדשים ליפסל בטבול יום ובמח"כ ובלינה ה"נ כ"ש מקדשין ליפסל בעבודת זר

ולשון הרמב"ם ו"ל דקמיצת זר הוי כמו שלא נתקדש כלל ג"כ אינו מוכן דמה ענין קמיצת זר לקידוש ואפשר משום דקומץ טעון קידוש כ"ש אחר קמיצה וכיון דקמיצה זר והוי קמיצה פסולה אין כ"ש מקדשין את הפסולים וא"כ חסר לה קידוש קומץ והוי כקמצים שלא קדשו בכלי דירדו ולפ"ז ה"ה בכל הפסולים שנעשו בקמיצה ירד אף לפ"ז קשה לשון הש"ס דאין קידוש כ"ש במנחה בבמה דמשמע אם היה קידוש כ"ש בבמה לא היה ירד ולפי הטעם דחסר קידוש כ"ש אף אם היה קידוש כ"ש בבמה היה ג"כ בדין שירד: ובקמצים שלא קדשו בכלי דהטעם דירדו הוא משום דלא הוי ראוי למנבח יש לעיין למ"ד אין מנחה בבמה תיפוק ליה דלא הוי פסולו בקודש דלית ליה הכשירא במקום אחר וכמו בקמיצת זר דלמ"ד אין מנחה בבמה תרד משום דלי"ל הכשר במקום אחר ואפשר היה לומר דקמצים שלא קדשו בכלי אין זה פסול כלל דראוי לקדש רק דמחוסר עדיין קדושה א"כ אין צריך כלל להיות לו הכשר במקום אחר והחסרון הוא רק דאינו ראוי למנבח מיהו מנסכים שלא קדשו בכלי אם ירדו תלינו בנבחים קי"א בקרבן נסכים בבמה קטנה ומוכח דאף בזה צריך הכשר במקום אחר דחסרון קדושה חשיב כמו פסול והנה התוס' ס"ט ע"א הקשו בקמיצת זר אמאי תרד הא כיון דנתקדש בכ"ש הוי פסולו בקודש ות"י כיון דתחילת עבודתה ביד ולא נתקדש בכ"ש בתחילת עבודה לא חשיב פסולו בקודש ול"ד לשחיטה דספין מקדש לה ע"ש היינו דתוס' הקא אזלי בשיתטייהו לעיל ס"ח ע"ב ד"ה א"מ דפסולו בקודש חשיב דנפסל לאחר שחיטה שנתקדש בכ"ש וכל שנפסל לאחר שנתקדש א"צ להיות הכשירא במקום אחר וא"כ הקשו דה"נ כיון דהפסול דקמיצת זר הוא אחר שנתקדשה המנחה בכ"ש א"כ נהי דקמיצת זר א"ל הכשירא במקום אחר דאין מנחה בבמה מ"מ הו"ל פסולו בקודש ולזה ת"י דל"ד קידוש כלי במנחה דאינה עבודה לקדושת ספין דהוא בשחיטה דהוי עבודה והיינו דלאחר שנתקדשה המנחה בכ"ש לא חשיב עדיין פסולו בקודש דהקידוש לאו עבודה היא וא"כ י"ל דדוקא בקמיצת זר דהפסול הוא קודם קמיצה אע"ג דכבר נתקדש בכ"ש לא חשיב פסולו בקודש אבל בקמצים שלא קדשו בכלי דהפסול הוא לאחר קמיצה היינו לאחר שנעשה בה עבודה חשיב פסולו בקודש ולא תרד אף אי אין לה הכשר במקום אחר ומש"ה צריך הטעם דלא חשיב ראוי למנבח ולפ"ז יוצא דקידוש הקומץ בזר לכ"ע לא ירד אע"ג דא"ל הכשר במקום אחר כיון דהוי פסול דלאחר קמיצה הוי פסולו בקודש] אף להשיטה האחרת בתוס' שם דכל שאין לו הכשר במקום אחר לא חשיב פסולו בקודש א"כ גם קמצים שלא קדשו בכלי לא הוי פסולו בקודש אי אין מנחה בבמה ותשאר הקושיא ל"ל למעט קמצים שלא קדשו בכלי משום דלא הוי ראוי לו: ובעיקר מה חשיב פסולו בקודש יש ג' שיטות שיטת רש"י ו"ל דהיינו פסול לאחר ביאתו בעזרה ולתוס' היינו פסול שלאחר שחיטה שנתקדשה בכ"ש ולהגה"ה בתוס' שם דכל ש"ל הכשר במקום אחר חשיב פסולו בקודש והנה לשיטת התוס' דתלוי בלפני שחיטה ולאחר שחיטה יש לחקור אם הפנונה דדוקא פסול שאינו שנייה אלא לאחר שחיטה חשיב פסולו בקודש או אפילו פסול ששנייה קודם אם אירע לאחר שחיטה חשיב ג"כ פסולו בקודש ונ"מ כגון אם נעשה בע"מ אחר שחיטה קודם קבלה דפסול דהוי פסול לאחר שחיטה מיהו פסול בע"מ שנייה אף קודם והנה התוס' בפ' השוחט והמעלה ק"ט ע"א על הא דאמרין הקומץ והלבונה שחסרו כ"ש והעלן בחוץ פטור הקשו אמאי נהי

דפסולים לכתחילה מ"מ מתקבלים הם בפנים שאם עלו לא ירדו דהוי פסולו בקודש
כשחסר בין קמיצה להקטרה וכתבו דלמאן דחשיב ליה חסרון כבע"מ ניקא ע"ש ויש
לענין נהי דחסרון כבע"מ מ"מ כיון שחסר בין קמיצה להקטרה הוי פנעשה בע"מ לאחר
שחיטה והוי ג"כ פסולו בקודש ומזה יש להוכיח דאם נעשה בע"מ אף לאחר שחיטה
ג"כ ירד והטעם צ"ל משום דזה הפסול שייך אף קודם וזה דפסול שלאחר שחיטה לא
ירד הוא דוקא לן ויוצא וטמא ודכוותיה דלא שייכי אלא לאחר שחיטה מיהו אף אי נימא
כן אפתי קשו דברי התוס' נהי דחסרון אינו כבע"מ מ"מ כיון דפסול חסרון שייך אף
קודם קמיצה דהא מנחה שחטרה פסולה א"כ אף בנחסר בין קמיצה להקטרה ג"כ לא
חשיב פסולו בקודש כיון דהפסול שייך קודם ואפשר דאי חסרון כבע"מ אזי חסרון של
קודם קמיצה וחסר הקומץ שם פסול אחד הוא דתרנונייהו חשיבי כבע"מ א"כ זה הפסול
שייך אף קודם קמיצה אבל אי חסרון לאו כבע"מ הפסול חסרון של קודם קמיצה וחסר
הקומץ שני שמות הו דבמנחות כ"ז ע"א נפקא לן מתרי קראי וא"כ זה הפסול דקומץ
החסר ליכא קודם קמיצה מיהו במנחות ח' ע"א גבי משפרקה נפרס לחמה דמקטיר עליהו
את הבזיכין ואמרינן לא פרקה ממש אלא כל שהגיע זמנה לפרוק כמאן דפרקה דמי
ומקשינן להוי כמנחה שחטרה קודם קמיצה ומשנינן התם לא בריר קומץ דידה כו' ופי'
הש"מ שם והוי כמו שחסר מן הקומץ ע"ש וא"כ כיון דחסרון במנחה קודם קמיצה הוא
משום דהוי כמו חסר הקומץ א"כ ע"כ מנחה שחטרה וקומץ החסר שם פסול אחד הוא
וא"כ דברי התוס' קשה דמ"ש אי חסרון כבע"מ או לאו כבע"מ הא סוף סוף הפסול נולד
לאחר קמיצה: והנה לפמ"ש התוס' דפסול דלאחר שחיטה חשיב פסולו בקודש משום
דנתקדש בקדושת פלי ולפ"ש התוס' במעילה ה' ע"א ובזבחים ק"י ע"א ד"ה ואי דלאחר
ששחט סימן אחד יכול לקבל הדם א"כ ע"כ ע"י שחיטת סימן אחד הספין כבר מקדש
א"כ משפחת לה כל הנה פסולים דרובע ונרבע כו' לאחר קידוש פלי דשחיטה דלאחר
ששחט בו סימן אחד רבע א"כ מ"ש שהתוס' הקשו שם על רש"י ז"ל שפירש דפסולו
בקודש היינו לאחר ביאתו בעזרה רובע ונרבע לאחר שפא לעזרה מאי איכא למימר הא
אף להתוס' יקשה רובע ונרבע לאחר סימן ראשון מאי איכא למימר וכן אם נעשה טרפה
בין סימן לסימן ע"ב ומזה נראה לומר דכל הפסולים השייכים קודם שחיטה אף כשאירע
לאחר שחיטה לא חשיב פסולו בקודש: והנה בזבחים ס"פ השוחט והמעלה קי"א ע"ב
אמרינן במפריש חטאתו ואבדה והפריש אתרת תחתיה ואח"כ נמצאת הראשונה ושחט
שניהם וקיבל דמן בכוסות ואח"כ זרק דמה של אחת מהן כשם שדמה פוטר את בשורה
כה היא פוטר את בשר חבתה והינו מן המעילה ופי' רש"י ז"ל שם משום כיון דזרק
דמה של אחת מהן הוי השניה חטאת שנתכפרו בעליה באחרת והוי מחטאות המתות
שלא נהנין ולא מועלין ומש"ה יצאה מן המעילה ע"ש וקשה נהי דהוי חטאת שנתכפרו
בעליה ופסולה מיהו הפסול נעשה אחר שחיטה והוי פסולו בקודש ואם עלו לא ירדו
וא"כ איכא נמי מעילה דכל שאם עלו לא ירדו מועלין כדאמרינן בריש מעילה וזה
דחטאות המתות לא מועלין הוא בנעשו מחטאות המתות קודם שחיטה דלא הוי פסולו
בקודש ואם עלו ירדו ומוכח ג"כ כיון דזה הפסול שייך אף קודם שחיטה אף בנעשה זה
הפסול אחר שחיטה ג"כ ירד: מיהו במעילה ז' ע"ב אמרינן במפריש ב' אשמות לאחריית
ושחט את שניהם וזרק דמו של אחד מהם וקדם והעלה אימוריו של השני דירדו משום

דְּלָאוּ חֵד גּוּפָא הוּא וְכַתְּב ע"ז הֶרְאָב"ד ו"ל פ"ג פסח"מ הי"ג והוא שְׁזָרַק דָּם הָאֶחָד וְלֹא
נִזְרַק דָּמוֹ שֶׁל זֶה וּמִשּׁוּם מְחֻסֵּר זְמַן קָאֲתִי לִיה עכ"ל וְהִינְנוּ מִשּׁוּם דְּהַעֲלָה הָאִימּוּרִים
קוֹדֵם זְרִיקָה הֵוִי מְחֻסֵּר זְמַן וְקִשָּׁה ל"ל לְטַעַם זֶה תִּיפּוּק לִיה מִשּׁוּם כִּינּוּן דְּזָרַק דָּם שֶׁל זֶה
א"כ נִפְסַל הַשְּׁנֵי מִטַּעַם אֲשֶׁם שְׁנַתְּפָרוּ בְּעֵלִים בְּאַחַר וּמִש"ה יִרְדּוּ הָאִימּוּרִים שְׁלֹו
דְּפִסּוּלִים הֵם וּע"כ דְּמִשּׁוּם זֶה הִפְסוּל לֹא יִרְדּוּ מִשּׁוּם דְּזֶה הִפְסוּל נַעֲשֶׂה לְאַחַר שְׁחִיטָה
וְהֵוִי פְסוּלוֹ בְּקוֹדֶשׁ וְאֵע"ג דְּזֶה הִפְסוּל שְׁיִיף אַף קוֹדֵם שְׁחִיטָה וְיִרְדּוּ רַק מִשּׁוּם דְּמְחֻסֵּר
זְרִיקָה וְאִי אֶפְשָׁר לְהַקְטִירָם קוֹדֵם זְרִיקָה דְּהֵוִי מְחֻסֵּר זְמַן: וְאִם נֶאֱמַר דָּאֵף פְּסוּל שְׁשִׁיף
קוֹדֵם שְׁחִיטָה אִם אֵיבַע לְאַחַר שְׁחִיטָה לֹא יִרְדּוּ יֵשׁ לְחַקּוֹר בְּמַחְמֵץ אֶת הַקּוֹמֵץ וְעֵלָה אִם
יִרְדּוּ דְּפִסּוּל לְאַחַר קְמִיצָה הֵוִי כְּמוֹ פְּסוּל לְאַחַר שְׁחִיטָה וְהֵוִי פְּסוּלוֹ בְּקוֹדֶשׁ וְלִכְאוּרָה לֹא
יִרְדּוּ וְהִנֵּה אִם אֶת הַקּוֹמֵץ עֲצָמוֹ הִתְמַיֵץ נִרְאָה דְּוֹדָאֵי יִרְדּוּ וְלֹא שְׁיִיף בְּזֶה פְּסוּלוֹ בְּקוֹדֶשׁ
דְּקוֹמֵץ חֲמֵץ לְבַד דְּהֵוִי פְּסוּל הָרִי הוּא מִיֵּן אַחַר דְּהַמְנַחָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת מִצָּה וְהוּא הִבִּיא
חֲמֵץ וְהֵוִי כְּמוֹ מְנַחָה מִן הַשְּׁעוּרִין דְּלֹא שְׁיִיף בּוֹ קְלִיטַת הַמְּזֶבֶח כָּלֵל וּלפ"ז אֶפְּלוֹ לֹא
עֲשֻׂאָה חֲמֵץ אֶלָּא שְׂאִיז דְּלִיכָא אִיסוּר חֲמֵץ מ"מ כִּינּוּן דְּלֹא הֵוִי מִצָּה תִּרְדּוּ מִיְהוּ אִי עֵיבַר
בְּהַקּוֹמֵץ שְׂאִיז אוֹ דְּבִשׁ פְּחוֹת מְכֻזָּת דְּמִשּׁוּם הַשְּׂאִיז וְהַדְּבִשׁ לִיכָא אִיסוּר דְּהֵוִי פְּחוֹת
מְכֻשְׁעוּר [לפמ"ש הַמְּנַחַת חִינּוּף דָּאֵף אִיסוּר ח"ש לִיכָא בְּזֶה] וְרַק דְּכָל הַקּוֹמֵץ נֶאֱסַר
מִשּׁוּם תַּעֲרוּבַת שְׂאִיז וְדְבִשׁ בְּזֶה יֵשׁ לְדוֹן דְּהָא אִין הַקּוֹמֵץ נַעֲשֶׂה מִיֵּן אַחַר רַק שְׁנִפְסַל
בְּאִיסוּר תַּעֲרוּבַת שְׂאִיז וְדְבִשׁ וְכִינּוּן דְּהַפְּסוּל הוּא לְאַחַר קְמִיצָה יֵשׁ לְדוֹן בְּעֵלָה אִם יִרְדּוּ
אַף נִרְאָה לוֹמַר דָּאֵף בְּזֶה יִרְדּוּ דְּאִיסוּר שְׂאִיז וְדְבִשׁ אִין זֶה אִיסוּר רַק בְּקִרְבּוֹ דָּאֵף חוּלִין
שְׂאִיז וְדְבִשׁ ג"כ אִיסוּר לְהַעֲלוֹת וְכֵן תַּעֲרוּבַת שְׂאִיז וְדְבִשׁ (לְבַד מִשִּׁיטַת הֶרְמַב"ם ו"ל
פ"ה מֵהַל' א"מ] א"כ אִין זֶה אִיסוּר שֶׁל קִרְבָּנוֹת וּבְזֶה לֹא שְׁיִיף קְלִיטַת הַמְּזֶבֶח מִיְהוּ הַדְּבַר
אִינוּ בְּרוּר דְּרֵאִיתִי בַס' אוֹר שְׁמַח שְׂרוּצָה לוֹמַר דְּאִיסוּר הַקִּרְבַּת בַּע"מ נוֹהֵג ג"כ בְּחוּלִין
וּמ"מ אֶמְרִינּוּ בְּגִמְרָא לר"ע בְּדוּקִין שְׁבַעֲיָן לֹא יִרְדּוּ מִשּׁוּם שִׁי"ל הַכְּשִׁירָא בְּעוּף וְחֲשִׁיב
פְּסוּלוֹ בְּקוֹדֶשׁ וְאֵע"ג דְּזֶה הָאִיסוּר שְׁיִיף אַף בְּחוּלִין וּבכ"ז מְהִי לִיה קְלִיטַת הַמְּזֶבֶח: וְהִנֵּה
בְּאוֹתוֹן שְׁלֹא הִיְתָה פְּסוּלוֹ בְּקוֹדֶשׁ דְּיִרְדּוּ יֵשׁ לְחַקּוֹר אִם הִטַּעַם דְּאוֹתוֹן הִפְסוּלִים אִין הַמְּזֶבֶח
קוֹלֵט אוֹ דְּלֹא מְהִי לִיה קְלִיטַת הַמְּזֶבֶח וּנ"מ בְּעֵלוֹ פְּשָׁרִין וְאֵח"פ כְּשִׁהֵן עַל הַמְּזֶבֶח נוֹלַד
לְהֵם פְּסוּל כְּזֶה דְּדִינוֹ שְׁאִם עָלָה יִרְדּוּ בְּזֶה יֵשׁ לְדוֹן כִּינּוּן שְׁעָלוֹ קוֹדֵם לְמַזְבֵּחַ וְכִבֵּר קִלְטוֹן
הַמְּזֶבֶח לֹא יִרְדּוּ דְּרַק אִם עָלוֹ לְאַחַר פְּסוּלוֹ יִרְדּוּ וּמִשּׁוּם דְּלִיכָא קְלִיטַת הַמְּזֶבֶח כָּלֵל וְהִנֵּה
אִי נִימָא דְּכָל שְׁעָלוֹ קוֹדֵם פְּסוּלוֹ לֹא יִרְדּוּ אֲתִי שְׁפִיר דְּבָרֵי הֶרְאָב"ד ו"ל שְׁהַבֵּאתִי לְעִיל
בְּמִפְרִישׁ ב' אֲשָׁמוֹת לְאַחֲרֵיּוֹת וְזָרַק דָּמוֹ שֶׁל זֶה וְקוֹדֵם וְהַעֲלָה אִימּוּרֵיוֹ שֶׁל הַשְּׁנֵי דְּהַטַּעַם
דְּיִרְדּוּ הוּא רַק מִשּׁוּם מְחֻסֵּר זְמַן וְלֹא מִשּׁוּם דְּנִפְסְלוּ כְּשִׁנְתְּפָרוּ בְּעֵלֵיו בְּאַחַר דְּכִינּוּן
שְׁהַעֲלָה הָאִימּוּרִים שֶׁל זֶה קוֹדֵם שְׁזָרַק הַדָּם שֶׁל הַשְּׁנֵי עֵינִין בַּכ"מ שָׁם] א"כ בְּשַׁעַת הַעֲלָאת
הָאִימּוּרִים לְמַזְבֵּחַ עֲזִינּוּ לֹא נִתְּפָר בְּאַחַר וְהִנֵּה פְּשָׁר וְלֹאח"כ נִפְסַל בְּזֶה י"ל דְּלֹא יִרְדּוּ אַף
אִם הוּא פְּסוּל כְּזֶה דָּאִם עָלָה יִרְדּוּ כִּינּוּן דְּכִבֵּר קִלְטוֹתוֹ הַמְּזֶבֶח וּמִש"ה כְּתִב דְּיִרְדּוּ רַק מִשּׁוּם
מְחֻסֵּר זְמַן דָּאִי אֶפְשָׁר לְהַקְטִירוֹ קוֹדֵם זְרִיקָה: וּבְעִיקָר הָא דְּאֶמְרִינּוּ בְּמַעֲלָה בְּמִפְרִישׁ ב'
אֲשָׁמוֹת לְאַחֲרֵיּוֹת וְקוֹדֵם וְהַעֲלָה אִימּוּרֵיוֹ שֶׁל זֶה וְזָרַק דָּמוֹ שֶׁל הַשְּׁנֵי דְּיִרְדּוּ וּמִקְשִׁינּוּ הֵתֵם
אִי חֲשִׁיבֵי כְּגוּף אֶחָד אֲמֵאֵי יִרְדּוּ מ"ש מְדַעְוֵלָא דְּאֶמַר אִימּוּרֵי קְדָשִׁים קְלִיטַת שְׁהַעֲלוֹן לְפָנֵי
זְרִיקַת דָּמִים לֹא יִרְדּוּ דְּנַעֲשׂוּ לְחֵמוֹ שֶׁל מְזֶבֶח וְכַתְּב רש"י ו"ל דְּנַעֲשׂוּ לְחֵמוֹ שֶׁל מְזֶבֶח
דְּקִלְטוֹן מְזֶבֶח כִּינּוּן דְּחֵד גּוּפָא הוּא כִּי הִזְרַז זְרִיקַת הַדָּם לְאַחַר הַעֲלָאת הָאִימּוּרִים הֵוִי זְרִיקָה

ולא ירדו עכ"ל והנה יש לעיין בזה פינו דעולא מיירי שגזרק אח"כ הדם מאי רבותא דעולא דלא ירדו פינו שגזרק אח"כ הדם דליכא למימר דרבותא הוא על קודם שלא זרק עדנין הדם דלא ירדו אלא ממתינין עד שיזרוק הדם דהא במעילה שם לא משמע פן דהא במפריש ב' אשמות לאחריות והעלה אימוריו של אחד ואח"כ זרק דמו של השני דירדו האימורים אחר זריקת השני ומקשינו ואי תשיבי חד גופא אמאי ירדו מ"ש מדעולא דאמר אימורי קדשים קלים כו' אלמא דחידוש דעולא הוא לאחר זריקה דמים דלא ירדו ומזה נראה דחידוש דעולא הוא דמהני זריקה לאימורים לאחר שהעלן על המזבח וכדמוכח להדיא מלשון רש"י ז"ל דאשמעינו דאם הדר זריק הגוי זריקה ולא ירדו ויש לעיין מה רבותא אמאי לא תהני להו זריקה פשהו על המזבח פינו דעדיין לא הקטיר אותן ומ"ש אם הו על המזבח משמוןחין בעזרה ומזה יש להוציא דין חדש דהעלאת האימורים על המזבח תשיב פהתחלת הקרבנות ואשמעינו דאע"ג דהתחלת הקרבנות היתה קודם זריקה מ"מ מהני להו זריקה אח"כ [מיהו ממה דמקשינו בר"פ המזבח מקדש לר"פ בקמצים שלא קדשו בכלי דירדו דמ"ש מדעולא באימורי קדשים קלים שהעלן קודם זריקה דלא ירדו ופי' רש"י ז"ל אע"ג דאימורי קדשים קלים אין נקבעין לחלק גבוה אלא בזריקה ומ"מ לא ירדו ע"ש ומוכח דחידוש דעולא הוא ממה שקלטן המזבח לפני זריקה ולא פמה שפי' רש"י ז"ל במעילה וצ"ל דתרתיה אתי עולא לאשמעינו חדא דלא ירדו קודם זריקה אע"ג דעדיין לא הובררו לחלק גבוה ועוד דמהני להו זריקה פשהו על המזבח]: והנה התוס' זבחים פ"ג ע"ב ד"ה למעוטי פתבו מתחילה דהיא דעולא באימורי קדשים קלים כו' דלא ירדו הוא רק אליבא דר"ש דבגשפף דמה לא ירד ואח"כ פתבו שם דאתיא אף לר"י ושאני הדין דעולא דאיכא זריקת דמה ע"ש ונראה לענ"ד דמהדיא דמעילה יש הוכחה לומר פן דאף לר"י קאמר לה עולא דלא ירדו מדפרכינו שם במפריש ב' אשמות לאחריות וקדם והעלה אימוריו של אחד כו' מ"ש מדעולא כו' וקשה למה צריך פלל לדעולא דאף אי ליתא לדעולא ג"כ לא ירדו דמ"ש מגשפף דמה דליכא זריקת דם פלל ולא ירד לר"ש ורבותא דעולא אליבא דר"ש הוא דאף בקדשים קלים פן וכדאמרין שם פ"ה ע"א א"כ ה"כא במפריש ב' אשמות לאחריות ושהו קדשי קדשים א"כ למה צריך פלל לדעולא ומוכח דאף לר"י קאמר לה עולא ואע"ג דבגשפף דמה תרד ה"כא לא תרד פינו דאיכא זריקת דמה וא"כ צריך לדעולא אף בקדשי קדשים: ובעיקר המתלוקת בתוס' זבחים ס"ח ע"ב מה נקרא פסולו בקודש דלשון הראשון שם פסולו בקודש מקרי פסול שאירע אחר שחיטה מיהו אותן פסולים שי"ל הכשר במקום אחר לא ירדו אף שאין פסולו בקודש ולהגהה שם זה עצמו נקרא פסולו בקודש מה שי"ל הכשר במקום אחר נראה לענ"ד להביא ראיה מהתוספתא פ"ט דזבחים וז"ל התוספתא שם זה הפלל כל שפסולו בקודש אם עלה לא ירד שאין פסולו בקודש ירדו חוץ מבע"מ שר"ש אומר משום ר"ע בע"מ פשר בעוף כו' עכ"ל ומוכח דמשום זה שי"ל הכשר במקום אחר אינו נקרא בשביל זה פסולו בקודש ובע"מ מקרי אינו פסולו בקודש ומ"מ לא ירד פינו די"ל הכשר בעוף והינינו פלשון הראשון שבתוס' [והנה במנחות ע"ט ע"א גבי שחט את התודה ונמצאת בע"מ אמרין מ"ש משחטה ונמצאת טרפה דהוי פסולו קודם שחיטה ומ"ש שחטה ונמצאת בע"מ דלא הוי פסולו קודם שחיטה ומתריצין בדוקין שבעין ואל"כא דר"ע דאמר אם עלו לא ירדו וכתב רש"י ז"ל בדוקין שבעין דהוי מום

עובר ואינו ניכר דלא הוי פסולו אלא לאחר שחיטה דסבר כר"ע דאמר אם עלו לא ירדו והואיל דלא ירדו דקדוש פל דהו לא תשיב פסולו קודם שחיטה עכ"ל והנה דברי רש"י ז"ל אינם מובנים וראיתי להר"ש ש שם שמפרש דברי רש"י ז"ל דבדוקין שבעין לאחר שחיטה ניכר שהוא מום קבוע והיגו דלר"ע דוקין שבעין תשיב מום דלאחר שחיטה וא"כ הוי פסולו בקדוש אף מהתוספתא שהבאתי לא משמע פן: ובגדה מ ע"ב ד"ה פרט הקשו בתוס' יצא דמה לר"י אמאי ירד גילף יצא דם מיצא דאימורים ויצא דאימורים מיצא דבשר של שלמים דאינו נפסל ביצא חוץ לקלעים וא"כ יצא הדם חוץ לקלעים יהא תשיב י"ל להכשירא במקום אחר וכיון דיצא חוץ לקלעים לא ירד א"כ ה"ה יצא חוץ לחומה דאין חילוק וכמו בלן דאמרינו לן בדם פשר שפן לן פשר באימורים ולן באימורים פשר שפן לן בבשר פשר ואין חילוק בין לן לילה אחת ללן ב' לילות ואע"ג דלן ב' לילות ליכא הכשירא בשום מקום ע"ש ונראה לענ"ד דיש לחלוק דבאימורים שכלנו אין חילוק בין לן לילה אחת ללנו ב' לילות דלא ניתוסף פסול בלנו ב' לילות יותר מלנו לילה אחת וכיון דלנו לילה אחת לא ירדו א"כ ה"ה בלנו ב' לילות אכל ביצא אע"ג דאימורים פיון שיצאו חוץ לקלעים נפסלים מ"מ גם דין חומה יש להם כדמוכח ממכות י"ז דזר שאכל מן העולה לפני זריקה חוץ לחומה לוקה חמש אחת משום אוכל חוץ לקלעים ואחת משום חוץ לחומה ואילו אכלו חוץ לקלעים לפני מן החומה הנה לוקה רק ד' ומוכח דלקדוש קדשים יש ב' מחיצות קלעים וגם חומה וביצא חוץ לחומה ג"כ איכא פסול משום שיצא חוץ למחיצתו א"כ נהי משום הפסול שיצא חוץ לקלעים לא ירד משום שי"ל הכשר בשלמים מיהו הפסול שגפסול משום יצא חוץ לחומה דזה הוי פסול חדש וזה אין לו הכשר במקום אחר בדין שאם עלה ירד: ובענין פסולי מליקה איזו מטמאין אבית הבליעה ואיזו אין מטמאין אמרינו במתני' פ' חטאת העוף דתלוי ג"כ בפסולו בקודש דכל שפסולו בקדוש אינו מטמא בגדים אבית הבליעה וכל שאין פסולו בקודש מטמא בגדים אבית הבליעה ובגמרא שם ילפינו מקרא דכל מליקה שמתרת את האיסור אינה מטמאה אבית הבליעה ופי' רש"י ז"ל שם דמתרת את האיסור היינו שע"י המליקה הוכשרה להקרבה וזה דפסולו בקדוש אין מטמאין אבית הבליעה הוא משום דאם עלו לא ירדו וכיון דאנהי מליקתן שאם עלו לא ירדו אין מטמאין אבית הבליעה כ"כ רש"י ז"ל שם ס"ח ע"א במתני' מיהו הרמב"ם ז"ל פסק בפ"ז פסה"מ דמלק בלילה אינו מטמא בגדים אבית הבליעה והקשה הלח"מ שם הא הרמב"ם ז"ל גופיה פסק כר"י דנשחטה בלילה תרד וא"כ ה"ה לנמלקה בלילה וא"כ איך פסק פאן דאינו מטמא אבית הבליעה הא בעינן מליקה המתרת את האיסור וכתב הרמב"ם ז"ל יפרש מליקה המתרת את האיסור בענין אחר ע"ש: ונראה לענ"ד לומר לפמ"ש התוס' זבחים ק"כ ע"א גבי קדשי קדשים ששחטן בדרום דאף למ"ד אם עלו ירדו מ"מ משמשלה בהם האור לכ"ע לא ירדו ע"ש וכתב המל"מ פ"ג פסה"מ ה"ו דלדברי התוס' ה"ה בנשחטה בלילה ונשפף דמה ויצא חוץ לקלעים אם משלה בהם האור לא ירדו ע"ש א"כ במלק בלילה נהי דס"ל להרמב"ם ז"ל דאם עלתה תרד כמו שחיטת לילה מ"מ פיון דאם משלה בו האור לא תרד א"כ אפתי אנהי מליקתה שאם משלה בו האור לא תרד ונחשיב שפיר מליקה המתרת את האיסור דזה דבעינן מליקה המתרת את האיסור היינו שתועיל המליקה לשום דבר דכל שמהני המליקה לשום דבר אינה נבלה א"כ מה לי אם מהני המליקה לענין שאם

עֲלֵתָהּ לֹא תִרְדּוּ וּמֵה לִי דְמֵהֲנִי לְעַנְיָן שְׂאֵם מְשַׁלָּה בְּהָ הָאֹר לֹא תִרְדּוּ: וּבְרִישׁ מְעִילָה פְּרָכִינוּ לְרַבָּה דְאָמַר דְשַׁחֲטִית דְרוּם תִּרְדּוּ תִיּוּבְתָא חֲדָא מְגוּ חֲדָא וְחֲדָא מְגוּ חֲדָא דְתַנּוּ וְכוּלָן אִין מְטַמְאִין בְּבֵית הַבְּלִיעָה וְקַתְנֵי כָּל שְׁפִסּוּלוֹ בְּקַנְדָּשׁ אִינוּ מְטַמְא אַבְּיַת הַבְּלִיעָה וּפְיָ רִשׁ"י ז"ל דְכִמּוּ הִנֵּה דְקַתְנֵי גְבִי כּוּלָן אִין מְטַמְאִין אַבְּיַת הַבְּלִיעָה מִיְיָרֵי בְּשִׁנּוּי מְקוּם הַמְּלִיקָה כּוּן הָיָא דְכָל פְּסוּלוֹ בְּקַנְדָּשׁ ג"כ מִיְיָרֵי בְּשִׁנּוּי מְקוּם הַמְּלִיקָה וְקַתְנֵי כָּל שְׁפִסּוּלוֹ בְּקַנְדָּשׁ אִם עָלָה לֹא יִרְדּוּ וּפְיָ רִשׁ"י ז"ל דְכִי הֵיכָא כָּל שְׁפִסּוּלוֹ בְּקַנְדָּשׁ אִינוּ מְטַמְא בְּגָדִים אַבְּיַת הַבְּלִיעָה מִיְיָרֵי בְּשִׁנּוּי מְקוּם מְלִיקָה דְהֵינּוּ תַחֲזִילַת עֲבוּדָה אִף הָיָא דְקַתְנֵי נְמִי כָּל שְׁהֵיָה פְּסוּלוֹ בְּקַנְדָּשׁ אִם עָלָה לֹא יִרְדּוּ בְּשִׁנּוּי מְקוּם מְלִיקָה מִיְיָרֵי כִּי לֹא יִרְדּוּ וְהֵינּוּ דְכִמּוּ בְּשִׁנּוּי מְקוּם מְלִיקָה אִם עֲלֵתָהּ לֹא תִרְדּוּ א"כ ה"נ בְּשִׁנּוּי מְקוּם שְׁחִיטָה וְקָשָׁה ל"ל לְהַש"ס לְאֶקְשׁוּנֵי חֲדָא מְגוּ חֲדָא אִמְאֵי לֹא מְקָשׁוּ בְּפִשׁוּטוֹ כִּינּוּ דְבְּשִׁנּוּי מְקוּם מְלִיקָה קַתְנֵי אִינְהָ מְטַמְאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה א"כ ע"כ בְּשִׁנּוּי מְקוּם מְלִיקָה אִם עֲלֵתָהּ לֹא תִרְדּוּ דָּאִם תִּרְדּוּ א"כ אִינְהָ מְלִיקָה הַמְּתַרַת אֶת הָאִיסוּר וְאִמְאֵי אִינְהָ מְטַמְאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה וּלְפַמ"ש אֶתִּי שְׁפִיר דְמִזָּה לִיכָּא לְאֶקְשׁוּנֵי לְרַבָּה דְאִף אִי בְּשַׁחֲטִית דְרוּם אִם עֲלֵתָהּ תִּרְדּוּ וְכוּן בְּשִׁנּוּי מְקוּם מְלִיקָה מ"מ אִינְהָ מְטַמְאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה מְשׁוּם דְמֵהֲנִי מְלִיקָתָהּ שְׂאֵם מְשַׁלָּה בְּהָ הָאֹר דְלֹא תִרְדּוּ וּמִש"ה מְקָשִׁינוּ רַק חֲדָא מְגוּ חֲדָא דְאִף זֶה דְקַתְנֵי כָּל שְׁפִסּוּלוֹ בְּקַנְדָּשׁ אִם עָלָה לֹא יִרְדּוּ ג"כ מִיְיָרֵי בְּשִׁנּוּי מְקוּם (וְזֶה דִס"ל לְרַב בְּמְלִיקַת זֶר דְמְטַמְאָה אַבְּיַת הַבְּלִיעָה צ"ל דְמְלִיקַת זֶר כִּינּוּ דְאִין לוֹ הֶכְשֵׁר בְּמְקוּם אַחַר הָיָא כְּמוֹ מְלַק בְּסַפִּין דְאִף אִם מְשַׁלָּה הָאֹר תִּרְדּוּ וּל"ד לְשַׁחֲטִית דְרוּם דְאִית לָהּ הֶכְשֵׁירָא בְּקַנְדָּשִׁים קְלִים וְלִילָה בְּאַבְרִים וּפְדָרִים): וּבְזֶה יְתוּרֵץ ג"כ קְוִשְׁיַת הַתּוֹס' זְבָחִים י"ב ע"א ד"ה יוֹם ל"ל קְרָא דְלִילָה לְקַנְדָּשָׁה וְיוֹם לְהַרְצָאָה תִּפּוּק לִיהָ מִבְּיוֹם צְוּתוֹ דְאִין הַהֲרַצָּאָה יְכוּלָה לְהִיּוֹת בְּלִילָה וְתִי דַנ"מ לְעַנְיָן אִם עֲלֵתָהּ אַחַר שְׁשַׁחֲטָהּ בְּלִילָה דְאִי מְשׁוּם שְׁחִיטַת לִילָה לֹא תִרְדּוּ וְהַשְׁתָּא דְבְּלִילָה חֲשִׁיב עַדִּין מְחוּסָר זְמַן תִּרְדּוּ וְהַקְשׁוּ אַפְתִּי לִר"י דִס"ל דְאִף בְּשַׁחֲטִית לִילָה תִּרְדּוּ מֵאִי אִיכָּא לְמִימַר ע"ש וּלְפ"ז אֶתִּי שְׁפִיר דְאִף לִר"י אִיכָּא נְפִיקוּתָא דְמְשׁוּם פְּסוּל דְשַׁחֲטִית לִילָה אִם מְשַׁלָּה הָאֹר לֹא תִרְדּוּ אִף לִר"י אֲבָל מְחוּסָר זְמַן דְאִינוּ פְּסוּלוֹ בְּקַנְדָּשׁ כְּלָל וְאִין לוֹ הֶכְשֵׁר בְּמְקוּם אַחַר הָיָא כְּרוּבַע וְנִרְבַּע כּו' דְאִף בְּמְשַׁלָּה בְּהֵם הָאֹר יִרְדּוּ [עוֹד נ"ל לְתַרְץ קְוִשְׁיַת הַתּוֹס' דַנ"מ לְעַנְיָן שְׁרִיפָה דְמְשׁוּם פְּסוּל שֶׁל שְׁחִיטַת לִילָה לְחוּד הָיָא בְּשְׁרִיפָה וְכַדְאֲמַרִּין בְּיוֹמָא ר"פ א"ל הַמְּמוּנָה בְּפַעַם אַחַת שְׁעָלָה מְאֹר הַלְבָנָה כּו' וְהוֹצִיאָוּהוּ לְבֵית הַשְּׁרִיפָה אֲבָל אִם הוּא מְחוּסָר זְמַן דְלֹא הָיָא פְּסוּלוֹ בְּקַנְדָּשׁ אִינוּ בְּשְׁרִיפָה וּר"י לְטַעְמֵיהָ דִס"ל בְּתַמּוּרָה דְחֻלִין שְׁנַשְׁחֲטוּ בְּעִזָּרָה אִינוּ בְּשְׁרִיפָה וְאִף לִר"ש אִינְהָ אֵלָא מְדַרְבְּנָן וּמְדַאֲוֵרֵיָתָא בְּעִינוּ פְּסוּלוֹ בְּקַנְדָּשׁ לְשְׁרִיפָה]: (ב) הִנֵּה זֶה דְאֲמַרִּין בְּפְסוּלִים דָּאִם עָלוּ לֹא יִרְדּוּ נִרְאָה וְדִאִי דְמִיְיָרֵי רַק בְּאוֹתָן פְּסוּלִים שְׂאִי אֶפְשָׁר לְתַקַּן אוֹתָם אֲבָל בְּפְסוּלִים שְׂאֶפְשָׁר לְתַקַּן וְכוּן אִם הִקְרַבְנוּ מְחוּסָר אִיזָה דְבָר וְאֶפְשָׁר לְתַקְּנוּ עִתָּהּ וְדִאִי דְאִי אֶפְשָׁר לְהַקְרִיבוּ אִף אִם עָלָה כ"ז שְׂאֵל יְתוּקָן הַפְּסוּל וּבְקַמְצִים שְׂאֵל קַדְשׁוֹ בְּכָלִי ע"כ ג"כ מִיְיָרֵי דְאִי אֶפְשָׁר לְקַדְּשָׁם עִתָּהּ לְאַחַר שְׁעָלוּ וְהַטַּעַם דְכִינּוּ דְמוֹנָחִים הֵם עַל הַמְּזַבַּח אִי אֶפְשָׁר לְקַדְּשָׁם עוֹד בְּכָלִי דְהָיָא כְּנִשְׁפָּה מִן הַצְּנוּאָר עַל הַרְצָפָה כְּדַאֲמַרִּין בְּמִנְחֹת כ"ו ע"ב מִיָּהוּ בְּהֵיכָא דְזְבָחִים קִי"א ע"א דְאֲמַרִּין הַמְּסַפֵּה ג' לְגִזִין יִין בְּחוּץ חֲזִיב רַאב"ש אוֹמֵר וְהוּא שְׁקַדְשָׁן בְּכָלִי וְאֲמַרִּין שֶׁם דְקָרְבוּ נְסֻכִים בְּבִמָּה אִיכָּא בִּינְיָהוּ וְכַתֵּב רִשׁ"י ז"ל שֶׁם ב' טַעְמִים לְמ"ד דְחֲזִיב בְּחוּץ אִף אִם לֹא קַדְשׁוֹ בְּכָלִי חֲדָא כִּינּוּ דְבְּבִמָּה חֲשִׁיב הַקְרָבָה אִף

כְּשֶׁלֹא קִדְשׁוֹ בַּכ"ש חֲזָיֵב בַּחוּץ מִיַּד דְּהוּי אֶהְעֵלָה ע"ג הַסֵּלַע דְּחֲזָיֵב כִּינּוֹן דְּבִכְה"ג כְּשֶׁר
בְּבִמָּה וְעוֹד דְּהָא בְּפָנִים אִם עֵלָה לֹא יֵרֵד פְּדֹאֲמָרְוֹן מִנִּין לִינְצָא שְׂאָם עֵלָה לֹא יֵרֵד שְׂכּוֹן
יִנְצָא כְּשֶׁר בְּבִמָּה עכ"ל וְהִינּוּ דְּכָל שְׂאָם עֵלָה לֹא יֵרֵד חֲזָיֵבִין עֲלֵיו בַּחוּץ וְכִדְאֲמַרִּינּוּ לְעֵיל
ק"ט ע"א דְּכָל הַמְתַּקְבֵּל בְּפִתַח אֶהְל מוֹעֵד חֲזָיֵבִין עֲלֵיו בַּחוּץ וְהִנֵּה שָׁם פִּי רַש"י ז"ל
דְּמַש"ה כָּל שְׂאָם עֵלָה לֹא יֵרֵד חֲזָיֵב רְאוּי לְפִתַח אֶהְל מוֹעֵד מִשׁוּם כִּינּוֹן דְּאִם עֲלוּ לֹא יֵרְדוּ
וְכֵהֵן נִזְקַק לְהַפֵּךְ בְּהֵם בְּצִינּוֹרָא אוֹ לְהַעֲלוֹתֵם מֵרֵאשׁ הַמְזַבֵּחַ לְמַעַרְכָּה רְאוּיִין לִיעֲשׂוֹת
קָרִינָא בִּיהַ עכ"ל וְהִנֵּה לִפ"ז בְּנִסְכִּים שְׂלֵא קִדְשׁוֹ בְּפִלִי דְּחֲזָיֵבִין בַּחוּץ הוּא ג"כ מִשׁוּם
דְּאִם עֲלוּ לְמִזְבֵּחַ צְרִיכִים הַפְּהִינִים לְנִסְף אוֹתָם חֲשָׁבִינּוּ רְאוּי לְפִתַח אֶהְל מוֹעֵד וּבְזֵה יֵשׁ
לְעִינּוּ נִסְכִּים שְׂלֵא קִדְשׁוֹ בַּכ"ש שְׂעֵלוּ אִמְאִי מְנַסְכִּין אוֹתָן כְּמוֹ שְׁהֵן הָא עֲדִינּוּ אֶפְשָׁר
לְקַדְשֵׁם עֲתָה בְּפִלִי וְכָל הֵיכָא שְׂאֶפְשָׁר עֲדִינּוּ לְתַמְנּוּ וְלְהַכְשִׁירוּ וְדֹאֵי שְׂאִין מְקַרְבִּין קוֹדֵם
וְצ"ל דְּמִינֵי דְּלִיכָא כ"ש לְקַדְשׁ מִיְהוּ עֲדִינּוּ צ"ע דְּהָא בְּנִסְכִּים לְבַד דְּצָרִיף לְקַדְשֵׁם בַּכ"ש
צָרִיף ג"כ לְנִסְפֵם בַּכ"ש אֶפְלוּ אִם פְּכָר נִתְקַדְשׁוּ קוֹדֵם בַּכ"ש וְכִדְאֲמַרִּינּוּ בְּתוֹסְפָתָא פ"א
דְּזִבְחִים דְּנִיִּסְף בֵּין בְּמִדּוֹת בֵּין בְּקַעְרוֹת בֵּין בְּקַסּוֹהַ כְּשֶׁר בְּכָלִי חוֹל פְּסוּל א"כ אִיף מְנַסְכִּין
אוֹתָן עֲתָה שְׂלֵא בַּכ"ש נְהִי דְּבַפְסוּלִים יֵשׁ דִּין שְׂאָם עֲלוּ לֹא יֵרְדוּ וְצָרִיף לְהַקְטִירָן אִף שְׁהֵן
פְּסוּלִין מ"מ הַקְטִירָתָן צְרִיכָה לְהִיּוֹת כְּמַצּוֹתָהּ וְלֹא אֶשְׁפַּחֵן דְּמִשׁוּם זֵה שְׂעֵלוּ שְׂיֵהָא יְכוֹל
לְעַשׂוֹת הַהַקְרָבָה עֲצָמָה שְׂלֵא כְּמַצּוֹתָהּ וְכִינּוּ דְּנִיִּסְוֵהּ צָרִיף לְהִיּוֹת בַּכ"ש א"כ אִיף מְנַסְכִּין
אוֹתוֹ שְׂלֵא בַּכ"ש וּבִפ' הַמְזַבֵּחַ מְקַדְשׁ פ"ח ע"א מְקַשִּׁינּוּ אִי אֲוִיר מְזַבֵּחַ לֹא כְּמִזְבֵּחַ כָּל
הַזִּבְחִים הַפְּסוּלִים שְׂעֵלוּ הֵיכָא מְזֵה מְדַמֵּן הָא הו"ל יֵרֵד וּמְתַרְצִינּוּ דְּמַגַּע לְהוּ לְמִזְבֵּחַ
וּמְקַשִּׁינּוּ הָאִי זְרִיקָה הִיא שְׂפִיכָה הִיא ע"ש וְאֵע"ג דְּקִי"ל דְּכָל הַנְּתַנִּין בְּזְרִיקָה שְׂנַתְנּוּ
בְּשְׂפִיכָה יֵצֵא וְהֵכָא אִי אֶפְשָׁר בְּעַנְיָן אַחַר כ"א בְּשְׂפִיכָה דְּאִם יַעֲשֶׂה זְרִיקָה הו"ל יֵרֵד
וּמוֹכַח דְּאִף אִם עֵלָה לֹא יֵרֵד מ"מ אִין עוֹשִׂין הַהַקְרָבָה שְׂלֵא כְּמַצּוֹתָן אִף דְּאִי אֶפְשָׁר בְּעַנְיָן
אַחַר וְכ"ש לְנִסְף שְׂלֵא בַּכ"ש דְּהוּא אֲנֹפֿן דְּפְסוּל בְּעַנְיָן זֵה וְצ"ע וְאֶפְשָׁר לְמ"ד מִדַּת יָבֵשׁ
נִתְקַדְשָׁה מְצִי מִינֵי הֵכָא דְּאִיכָא רַק מִדַּת יָבֵשׁ וְלִיכָא שְׂאָר כ"ש דְּלְקַדְשׁ הַנִּסְכִּים בְּמִדּוֹת
יָבֵשׁ אִי אֶפְשָׁר דְּאִין מִדּוֹת הֵיבֵשׁ מְקַדְשִׁין אֵת הַלַּח אֲבָל לְנִסְף אֶפְשָׁר אִף בְּמִדַּת יָבֵשׁ כִּינּוֹן
דְּסוּף סוּף כ"ש הוּא וְכְמוֹ בְּנִיִּסְף בְּקַעְרוֹת וּבְקַסּוֹהַ כְּשֶׁר ה"נ בְּמִדַּת יָבֵשׁ וּבִכְה"ג הַנִּסְכִּים
לֹא יֵרְדוּ: ג) וּבְזִבְחִים כ"ז ע"ב דְּאֲמַרִּינּוּ דְּמִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי מְקַדְשׁ קְמַצִּים יֵשׁ לְחַקוֹר אִי צָרִיף
שָׁם לְעַשׂוֹת מַעַרְכָּה כְּדִינָה לְהַקְטִירָם וְלְכַאוֹרָה אִי אֶפְשָׁר זֵה דְּגִיזְרִין שֶׁל הַמַּעַרְכָּה הִיּוּ
אִמָּה עַל אִמָּה כְּדִינָה בְּזִבְחִים ס"ב ע"ב גִּיזְרִין שְׂעֵשָׂה מְשֵׁה אֲרַכְּן אִמָּה וְרַחְבּוֹן אִמָּה
וּפְסוּק הַרְמַב"ם ז"ל פ"ז מֵהַל' אִיסוּרֵי מִזְבֵּחַ ה"ג דְּכֵן עוֹשִׂין לְדוֹרוֹת [כֵּן בִּירוּשְׁלַמִי
שְׁקֵלִים אֲמַרִּינּוּ בְּאוֹמֵר הָרִי עֲלֵי עֲצִים לֹא יִפְחוֹת מִב' גִּיזְרִין אֲרַכְּן אִמָּה וְרַחְבּוֹן אִמָּה דְּזֵהוּ
פְּחוֹת שְׁבַגִּיזְרִין] וּמִזְבֵּחַ הַזֶּהֱב הוּא אִמָּה עַל אִמָּה בְּאִמָּה שֶׁל ה' טְפָחִים וְגַם אִיכָא מְקוֹם
קָרְנוֹת דְּמַמַּעַט א"כ אִיף עוֹשֶׂה שָׁם מַעַרְכָּה הָא אֲמַרִּינּוּ בְּזִבְחִים שָׁם עַל הָעֲצִים אֶשֶׁר עַל
הָאֵשׁ אֶשֶׁר עַל הַמְזַבֵּחַ שְׂלֵא יְהוּ עֲצִים יוֹצֵאִין מִמְזַבֵּחַ כְּלוּם וְנִרְאָה לִפ"ז דֹּא"צ לְעַשׂוֹת
אֲרַכָּה כְּדִינָה עַל מִזְבֵּחַ הַזֶּהֱב וְאֵע"ג דְּקוֹמֵץ טְעוֹן מַעַרְכָּה דְּאִף בְּשִׂידְרוֹ עַל מַעַרְכָּה שֶׁל
אֲתַמּוּל פְּסוּל כְּדִינָה בְּיִרוּשְׁלַמִי יוֹמָא וְכ"ש דְּטְעוֹן עֲצִים לְהַקְטִירָה דְּכָל הַקְרָבָנוֹת
טְעוֹנִין עֲצִים כִּינּוֹן דְּמִזְבֵּחַ הַזֶּהֱב לֹא מְקוֹם מַעַרְכָּה הוּא אִף עֲצִים אִינוּ צָרִיף שָׁם לְהַקְטִירָן
וְאֶפְשָׁר דְּיְכוֹל לְשׂוֹרֵף שָׁם אִף בְּקֵשׁ וּבְגִבְבָא וְצ"ע בְּזֵה: וְגַם בְּזֵה יֵשׁ לְחַקוֹר בְּפְסוּלִים
שְׂאָם עֲלוּ לֹא יֵרְדוּ אִם צְרִיכִים מְלַח לְהַקְטִירָם דְּאֶפְשָׁר דְּרַק קְרָבָנוֹת כְּשֶׁרִים דְּהַקְטִירָתוֹן

הקטרה מעלייתא ומרצה צריכים מלח אבל בפסולים דאין הקטרות מרצה ורק דינא הוא דלא ירדו אפשר דבאלו ליפא דין מלח מיהו מהמל"מ שפכת דנה דאיצטריה קרא תקריב אפילו בשבת למשרי מליחה בשבת אע"ג דאין עיבוד באוכלין הוא משום פסולים דאם עלו לא ירדו דמקריבין אותן עם עורן ובנה איפא עיבוד ומוכח דס"ל דטעון מלח] וכן יש לחקור בקומץ פסול שהעלהו והוא מאותן שאם עלו לא ירדו אם יכולים להקטירו אח"כ בליילה דנה דקומץ קרב דוקא ביום הוא משום דעבודת המתירים היא ביום אבל קומץ פסול דאם עלה לא ירד אינו מתיר כלל רק מזבח קולטו שצריה להקטירו לא חשיב תו מתיר ולא עדיף מאברים שיכול להקטירן בליילה ואפשר דתלוי זה בפלוגתא דבזבחים פ"ח ע"א מוכח בדם פסול שעלה לגבי מזבח צריה לעשות ממנו זריקה פהלקתה ובתוספתא פ"ט דבזבחים אמרינן דדם לר"ג דאם עלה לא ירד מזלפו ע"ג האישים ולא זורקו ע"ש דלתלמודא דידן אע"ג דפסול הדם הוא נשאר בדינו ולהתוספתא זה דהמזבח קולטו הוא רק לשם עצים בעלמא]: ובאיזה אופן המזבח קולט מוכח משם פ"ח ע"א דא"צ דוקא שיהיה הדבר על המזבח דאף אם נגע במזבח מן הצד ג"כ קולט דאמרינן שם בסטאת העורף שמה דמה על קיר התחתון וכן בדם זבחים אי אור מזבח לאו כמזבח מגע להו היינו דמגע לקיר המזבח ומוכח דאף נגיעה מן הצד מהני: ואם מקצת האבר על המזבח ומקצתו חוץ למזבח, אמרינן שם פ"ז ע"ב דתלי אי הלכו באיברים אחר הרוב ואי רובו במזבח שדינו לה למזבח וכן הוא בכריתות לענין אם משלה בו האור דפקע פיגולו דהלכו אחר הרוב ונראה דדין דהלכו באיברים אחר הרוב שייך רק בדברים שיש שם דין שצריה להיות אבר דבהקטרה יש דין על אבר דצריה להקטיר אבר שלם ואיפא למ"ד בפ' השוחט והמעלה דבחוץ חייב רק על אבר שלם משום דבפנים אינו ראוי להקטרה רק אבר שלם ואפילו למ"ד התם דחייב אף על אבר חסר דשייך הקטרה בפנים אף על אבר חסר מ"מ לכתחילה צריה להקטיר אבר שלם דהאברים האמורים פאן הם הנחתים שמנחתין את העולה כמפורש במס' תמיד שמנחתין העולה לששה אברים הראש והרגל כו' וצריה להקטיר לכתחילה אבר שלם כדאמרינן בחולין י"א וניתח אותה לנתחיה ולא נתחיה לנתחים וכינו דיש דין הקטרת אבר שלם ויש על אבר דין הקטרה אחת ושייך לומר אי הלכו בו אחר הרוב פינן דאבר דבר אחר הוא לענין הקטרה ונראה דזהו הטעם באבר שיצא מקצתו דאמרינן בפסחים דחותף כו' ואפילו יצא רובו מה שבפנים פשר ולא אמרינן דהלכו בו אחר הרוב משום דלענין יוצא ליפא דין על אבר דובשר בשדה טריפה לא תאכלו פתיב א"כ לא שייך לילה באבר אחר הרוב: ד) ולענין רצפה אי מקדשת פסולין כתבו התוס' זבחים פ"ז ע"א ד"ה פכש דשמא הא דעזרה מקדשת כמזבח היינו דוקא פשירין להקטיר עליה אבל פסולין לא וכ"כ במנחות נ"ז ע"ב בפשיטות דנה דקדיש שלמה רצפה לפשרין קידש ולא לפסולין עכ"ל ונראה דאין פוננת התוס' דשלמה קידש למחצה דיש להסתפק אי שייך קדושת מזבח למחצה רק כפוננת דלהקטרה א"צ מזבח כלל רק שיהא המקום מקודש להקטרה ושלמה קידש המקום להקטרה אבל אין עליו דין מזבח כלל דנהה התוס' בזבחים ס' ע"א גבי מודה רבי יהודה בדמים דצריה דוקא מזבח ולא מהני רצפה כתבו תימה מאי קס"ד מעיקרא והא קרו וככש ורבווע ויסוד פתיב ע"ש ואי נימא דלהקטרה ג"כ צריה מזבח רק רצפה חשיבה כמזבח א"כ מאי קשיא להתוס' אדמים טפי מהקטרה הא גם להקטרה תקשה הא בעינן

קָרַן וְכָבֵשׁ כּו' וּמוֹכַח דּס"ל לְהַתּוֹס' דְּלִהַקְטֵרָה א"צ מִזְבֵּחַ כָּלֵל רַק מְקוֹם מְקוֹדֵשׁ לְהַקְטֵרָה וְלֹא שֶׁתְּהֵא הָרֶצֶפָה חֲשׂוּבָה מִזְבֵּחַ לְהַקְטֵרָה וּמִש"ה לְעֵנִן אִם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ אִינוּ שִׁינְיָה שֶׁתְּקַדֵּשׁ רֶצֶפָה דְּלִזָּה בְּעֵינֵי מִזְבֵּחַ וְנִרְאָה דָּאף בְּמְקוֹם הַמִּזְבֵּחַ אִם נָפַל אַע"ג דְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם כְּשֶׁר לְהַקְטֵרָה אֶפְיָלוּ לְמ"ד רֶצֶפָה אִינָה מְקַדְּשֶׁת [כְּנִרְאָה מְדַבְּרֵי הַתּוֹס' זְבָחִים נ"ט ע"ב] מ"מ לְעֵנִן אִם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ לֹא מִהֵנִי דְּלִזָּה צָרִיף מִזְבֵּחַ וְהֵנִי כְּמוֹ לְדָמִים: וְאִם זֶה דָּאִם עָלָה לֹא יֵרֵד הוּא דוֹקָא בְּהַעֲלָה לְמִזְבֵּחַ מִדְּעַת לְשֵׁם הַקְטֵרָה אוֹ אֶפְיָלוּ וְשֶׁלֹּא מִדְּעַת וְאֶפְשָׁר אֶפְיָלוּ אִי עָלוּ מִעֲצָמָן רְאִיתִי לְהַאֲוֹר שְׂמַח שְׂדַעְתּוֹ בְּכַשִּׁיטוֹת דָּאִין חִילּוּק וְהַמִּזְבֵּחַ מְקַדֵּשׁ בְּכָל אֹפֶן וְקִצַּת מִשְׁמַע כֵּן מִהֵיִא דְּהַמִּזְבֵּחַ מְקַדֵּשׁ פ"ה ע"א מְעוּלָה שְׁעֵלְתָה חֲזִיה וְשֶׁחֲטָה בְּרֵאשׁ הַמִּזְבֵּחַ דְּאֶמְרִינָן הֵתָם דָּאִם עָלָה לֹא יֵרֵד וְכֵן שָׁם פ"ז ע"ב בְּהָא דְּאֶמְרִינָן אִי אֲוִיר מִזְבֵּחַ כְּמִזְבֵּחַ עוֹלֵת הָעוֹף דְּכִפְסָלָה בָּהּ מִחֲשֻׁבָּה הֵיכָא מִשְׁפַּחַת לָהּ הֵא קִלְטָה הַמִּזְבֵּחַ וּמוֹכַח דָּאִם הָעֵלָה חֲזִיה וּמִלְקָה שָׁם וְנִפְלָה לֹא תֵרֵד אַע"ג דְּמַחֲזִיִּים לֹא קִלְטָה לָהּ מִזְבֵּחַ וְלֹאֲחֵר שְׁחִיטָה וּמִלְקָה אֲזִי לִיכָא הָעֵלְאָה כָּלֵל וּבכ"ז לֹא יֵרְדוּ אֶלְמָא כִּינּוּ דְּמ"מ הֵם עַל הַמִּזְבֵּחַ בְּאִיזָה אֹפֶן שִׁיְהִיָּה הַמִּזְבֵּחַ קוֹלְטָן מִיְהוּ אִין זֹו רְאִיָּה מוֹכַחַת דְּשִׁאֲנֵי הֵתָם כִּינּוּ שֶׁשְׁחָטָן אוֹ מְלָקוּן עַל הַמִּזְבֵּחַ לְהַקְרִיבֵן חֲשִׁיב מִדְּעַת דְּהִזְבַּח הוּא עֲתָה עַל הַמִּזְבֵּחַ מִדְּעַתוֹ וְע"י מִעֲשִׂי וְלֹא דְּמִי לְהַעֲלָה קוֹף אוֹ שֶׁהַעֲלָה הוּא עֲצָמוֹ שְׁלֹא ע"מ לְהַקְטִירָו: וְהִנֵּה בִּירוּשָׁלַיִם סוֹפָה פ' לִוְלֵב וְעֶרְבָה אֶמְרִינָן דְּזֶה דָּאִין כ"ש מְקַדְּשִׁין אֶלְא מִדְּעַת הוּא מְשׁוּם דְּיִלְפִינָן מִמִּזְבֵּחַ מִהַ מִזְבֵּחַ אִינוּ מְקַדֵּשׁ אֶלְא מִדְּעַת אֶף כ"ש אִין מְקַדְּשִׁין אֶלְא מִדְּעַת ע"ש וּבְכַשׁוּטוֹ זֶה דְּאֶמְרֵן דָּאִין הַמִּזְבֵּחַ מְקַדֵּשׁ אֶלְא מִדְּעַת הוּא לְעֵנִן אִם עָלָה לֹא יֵרֵד דְּזֶהוּ קִידּוּשׁ שֶׁל הַמִּזְבֵּחַ וּמִשְׁמַע דְּצָרִיף דוֹקָא דְּעַת וְהִנֵּה אִי נִימָא כֵּן אֲתִי שְׁפִיר מ"ש הֶרְמֵב"ם ז"ל פ"ו מֵהַל' א"מ ה"ה דְּנִסְכִּים שְׁנַטְמָאוּ עוֹשָׂה לָהֶם מִעֶרְכָּה בַּפ"ע וְשׁוֹרְפָן בְּמִזְבֵּחַ דּס"ל דְּהָא דְּאֶמְרִינָן בְּזְבָחִים צ"ב דְּעוֹשָׂה לָהֶם מִעֶרְכָּה בַּפ"ע הֵינּוּ בְּמִזְבֵּחַ וְלֹא כְּפָה שְׁפִי רש"י ז"ל שָׁם דְּהֵינּוּ בְּעֶזְרָה וְקִשָּׁה דְּלִמ"ד בְּנִסְכִּים ג"כ אֶמְרִינָן אִם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ א"כ לְעוֹלָם בְּכָל הַנִּסְכִּים שְׁנַפְסָלוּ כִּינּוּ שְׁעָלוּ לְשָׁרִיפָה הַמִּזְבֵּחַ קוֹלְטָן וַיִּנְסְכוּ כְּדִינָן וְלֹא יִשְׁרְפוּ כָּלֵל וּלְפ"ז אֲתִי שְׁפִיר כִּינּוּ שְׁהַעֲלֹן שְׁלֹא ע"מ לְנִסְכָן אַח"כ רַק ע"מ לְשׁוֹרְפָן אִינוּ הַמִּזְבֵּחַ קוֹלְטָ: וּבְתַמִּיד פ"ד אֶמְרִינָן דְּנִתְנוּ אֶת הָאֵיבָרִים שֶׁל הַתְּמִיד מִחֲצֵי כְּבֹשׁ וּלְמִטָּה בְּמַעֲרָבוֹ שֶׁל כְּבֹשׁ וְהִבִּיא שָׁם הָרֶאֶב"ד ז"ל קְוִשִׁית תּוֹס' צָרַפְתָּ שְׁהַקְשׁוּ מִהֵיִא דְּשִׁקְלִים וְסוֹפָה פ' הַחֲלִיל דְּקִתְנֵי דְּאֵיבָרֵי הַתְּמִיד הָיוּ גְּתוּנִים בְּמִזְרָחוֹ שֶׁל כְּבֹשׁ וְשֶׁל מוֹסְפִין בְּמַעֲרָב וְכִתְבוּ דְּלוּלֵי פִי הַקּוֹנְטֵרַס מִיָּרֵי הֵיִא דְּסוֹפָה לֹא בְּאֵיבָרֵי תְּמִיד טְהוּרִין אֶלְא אוֹתָן שְׁנַטְמָאוּ בְּפָנִים וְנִשְׁרְפוּ בְּמִזְרָח הַכְּבֹשׁ וְשֶׁל מוֹסְפִין בְּמַעֲרָב וְשֶׁל ר"ח עַל כְּרֹפֶת הַמִּזְבֵּחַ ע"ש וּמִזָּה נִרְאָה ג"כ דְּשִׁינְיָה שְׁרִיפַת קְדָשִׁים פְּסוּלִים עַל הַמִּזְבֵּחַ עֲצָמוֹ וּכְמ"ש הֶרְמֵב"ם ז"ל בְּנִסְכִּים וְקִשָּׁה ג"כ הֵא אִם עָלוּ לֹא יֵרְדוּ וְצָרִיף לְהַקְטִירָן כְּמִצְוַתָּן וְצָרִיף ג"כ לֹאֲמַר דְּכָל שְׁעוֹלִין לְשֵׁם שְׁרִיפַת פְּסוּלִין אֶלְא לְהַקְטֵרָה אִין הַמִּזְבֵּחַ קוֹלְטָן [וְאֲתִי שְׁפִיר ג"כ מִהַ דְּאֵיֶצְטְרִיף לְאֶשְׁמַעֲנֵן בְּזְבָחִים כ"ז ע"ב וּבְמִתְנֵי שָׁם פ"ה ע"ב דְּקִטְוֶרַת שְׁעֵלְתָה עַל הַמִּזְבֵּחַ הַחִיצוֹן תֵּרֵד וּמִהַ חִידּוּשׁ הֵא לְעוֹלָם הַקְטְוֶרַת עוֹלָה עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן קוֹדֵם הַקְטְוֶרַתוֹ עַל מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי שְׁהָרִי בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן מוֹלְחִין אוֹתוֹ כְּדְּאֶמְרִינָן בְּמִנְחוֹת כ"א ע"ב וְאִם הַמִּזְבֵּחַ הַחִיצוֹן קוֹלְטָ קְטוֹנֶרַת א"כ לֹא מִשְׁפַּחַת לָהּ קְטוֹנֶרַת הַקְרִיבָה עַל מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי וּלְפ"ז כִּינּוּ דְּאִינוּ מִעֲלָהוּ אֶלְא לְשׁוּם מְלִיחָה אִינוּ קוֹלְטָ: וּבִירוּשָׁלַיִם סוֹפָה שָׁם רְאִיתִי לְהַק"ע שֶׁהוּא מְפָרֵשׁ דְּבָרֵי הִירוּשָׁלַיִם זֶה דָּאִין הַמִּזְבֵּחַ מְקַדֵּשׁ אֶלְא מִדְּעַת מִיָּרֵי לְעֵנִן קִידּוּשׁ

כְּשֵׁרִים דְּהַמְזַבֵּחַ מְקַדֵּשׁ כְּשֵׁרִים כְּמוֹ כ"ש ע"ש וְלִכְאוּרָה הוּא תְּמוּנָה דְּלֹא אֲשַׁכְּחֵן בְּש"ס
שְׁמֵיזְבֵּחַ יְהֵא מְקַדֵּשׁ כְּשֵׁרִין כְּכ"ש מִיְהוּ בְּתוֹס' יוֹמָא מ"ו ע"ב ד"ה פִּי גְבִי נִתְפָּרְזוּ מִקֵּהם
פְּקַב גְּחָלִים מְכַבְּדֵן לְאַמָּה וְאַמְרִינֵן בִּירוּשְׁלַמִי דְּאוֹתָן הַגְּחָלִים אֵינָם קְדוּשִׁים וְהִקְשׁוּ בְּתוֹס'
אֲפִילוּ אִם אוֹתָהּ הַמַּחֲתָה שְׁחוֹתָה בְּהֵם לֹא הֵיְתָה כ"ש מ"מ פִּינֵן דְּהַגְּחָלִים הָיוּ עַל הַמְזַבֵּחַ
הַמְזַבֵּחַ מְקַדֵּשׁ אֶת הָרְאוּי לֹו וְדוֹחֵק לֹוּמֵר דְּהוּא דְּנוֹקָא בְּקַרְבָּנוֹת עַכ"ל וְנִרְאָה מְזָה ג"כ
דְּהַמְזַבֵּחַ מְקַדֵּשׁ כְּשֵׁרִין לֹא רַק לְעַנְנֵן אִם עָלוּ לֹא יִרְדּוּ רַק שְׁמֵיזְבֵּחַ שְׁתָּן כְּכ"ש וּמִתְקַדְּשִׁין
הַגְּחָלִים בַּמְזַבֵּחַ וְזֶה דְּקוֹמֵץ טְעוּן קִידוּשׁ כְּלִי וְלֹא אֲמַרִּינוּ שְׁיַעֲלֶה הַקּוֹמֵץ תְּכַרֵּף לַמְזַבֵּחַ
וַיִּקְדְּשׁוּ הַמְזַבֵּחַ נִרְאָה לֹוּמֵר הַטַּעַם מְשׁוּם דְּנִהִי דְּהַמְזַבֵּחַ חָשִׁיב כְּכ"ש מ"מ הָא ק"ל
בְּמִנְחוֹת ז' ע"ב דְּאִין מְקַדְּשִׁין הַקּוֹמֵץ בְּכָלִי הַמְּנוּחָה ע"ג קַרְקַע א"כ הַמְזַבֵּחַ לֹא עֲדִיף מִכְּלִי
הַמְּנוּחָה ע"ג קַרְקַע דְּאִינוּ מְקַדֵּשׁ הַקּוֹמֵץ אֲבָל לְשַׂאֵר קַדְוִשׁוֹת דְּמְקַדְּשִׁין אַף בְּכָלִי הַמְּנוּחָה
ע"ג קַרְקַע גַּם הַמְזַבֵּחַ מְקַדֵּשׁ עוֹד נִרְאָה דְּאִף לְשַׂאֵר דְּבָרִים דְּצָרִיף כ"ש אִינוּ יְכוּל הַמְזַבֵּחַ
לְקַדֵּשׁ כְּמוֹ כ"ש מְשׁוּם דְּאִין הַמְזַבֵּחַ מְקַדֵּשׁ אֲלֵא הָרְאוּי לֹו וְכִינֵן דְּהַדְּבָר צָרִיף כ"ש הֵינֵנו
שֶׁהַכ"ש מְכַשִּׁירוּ לַמְזַבֵּחַ וְכָל פְּמָה דְּלֹא קְדִישׁ בְּכ"ש אִינוּ רְאוּי לַמְזַבֵּחַ כְּדִאֲמַרִּינוּ בְּקַמְצִים
שְׁלֵא קְדִישׁוּ בְּכָלִי וְאִף הַמְזַבֵּחַ אִינוּ מְקַדְּשׁוּ וְרַק לְעַנְנֵן גְּחָלִים קְאָמַר לֵה תְּתוֹס' דְּהֵם רְאוּי
לַמְזַבֵּחַ בְּלֹא קִידוּשׁ כְּלִי וְא"כ הַמְזַבֵּחַ מְקַדְּשֵׁן [אַף לִפ"ז אִי אֲפִשֵׁר לְפָרֵשׁ דְּבָרִי הִירוּשְׁלַמִי
כְּמ"ש הַק"ע דְּהַמְזַבֵּחַ מְקַדֵּשׁ מִדַּעַת הֵינֵנו רַק לְעַנְנֵן גְּחָלִים דְּהֵא בְּאַמַּת הִירוּשְׁלַמִי ס"ל
דְּגְחָלִים שְׁל פֶּל יְמוֹת הַשָּׁנָה אֵינָם קְדוּשִׁים כְּלָל וְאִין הַמְזַבֵּחַ מְקַדְּשֵׁם פְּמָה שְׁהִבִּיאוּ תְּתוֹס'
בִּיוֹמָא שְׁמַם:] ה) וּבְכָל הַפְּסוּלִים שְׁאֵם עָלוּ לֹא יִרְדּוּ הַקְּרָבֵן פְּסוּל וְאִינוּ מְרַצָּה כְּלָל וְאִף
אִם עָלָה עַל הַמְזַבֵּחַ כְּשֵׁהוּא כְּשֵׁר וְאִם כ"פ גְּפָסֵל כְּגוֹן שְׁנַטְמָא הַקְּרָבֵן פְּסוּל וְאִינוּ מְרַצָּה
חוּץ מִלֵּן עַל הַמְזַבֵּחַ דְּאִיכָא לְמ"ד דְּאִין לִינָה מוֹעֲלַת בְּרֹאשׁוֹ שְׁל מְזַבֵּחַ וְאִינוּ גְּפָסֵל כְּלָל
וּפְלוּגְמָא הוּא בְּפ' הַמְזַבֵּחַ מְקַדֵּשׁ פ"ז ע"א וְזֶהוּ דְּנוֹקָא בְּרֹאשׁוֹ שְׁל מְזַבֵּחַ אַע"ג דְּלַעֲנָנֵן אִם
עָלָה לֹא יִרְדַּד כֹּל הַמְזַבֵּחַ שְׁנָה אִף לְעַנְנֵן דְּלֹא תוֹעִיל לִינָה בְּעֵינֵן דְּנוֹקָא רֹאשׁוֹ שְׁל מְזַבֵּחַ
וְנִרְאָה לְפָרֵשׁ טְעַמּוֹ שְׁל דְּבָר דְּזֶה דְּאִין לִינָה מוֹעֲלַת כְּשֵׁהוּא בְּרֹאשׁוֹ שְׁל מְזַבֵּחַ נִרְאָה דְּהוּא
מְשׁוּם שְׁפָבֵר הַתְּחִילָה הַהַקְּרָבָה וּמִש"ה תּוֹ אִין לִינָה פּוֹסְלַת בְּהֵן דְּהַעֲלָאָה לְרֹאשׁוֹ שְׁל
מְזַבֵּחַ תְּחִילַת הַקְּרָבָה הִיא כְּדִאֲמַרִּינוּ בְּפ' כֹּל הַמְּנַחוֹת בְּאוֹת מְצָה נ"ז ע"א דְּאִיבְעִי לֵן
חִימְצָה בְּרֹאשׁוֹ שְׁל מְזַבֵּחַ מֵהוּ אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לֵה' אָמַר רַחֲמֵנָא וְהָא אֲקַרְבִּיָּה כו' אֲלֵמָא
דְּחָשִׁיב כְּשֵׁהוּא בְּרֹאשׁוֹ שְׁל מְזַבֵּחַ כְּאִילוּ נִקְרַב וְזֶהוּ דְּנוֹקָא בְּרֹאשׁוֹ שְׁל מְזַבֵּחַ שְׁהוּא מְקוּם
הַקְּטִרָה וּלִפ"ז נִרְאָה דְּזֶה דְּאִין לִינָה מוֹעֲלַת בְּרֹאשׁוֹ שְׁל מְזַבֵּחַ הוּא דְּנוֹקָא בְּדָבָר שְׁרֹאוּי
לְהַקְרִיבוּ עֲתָה דְּהוּי כְּמִי שְׁהַקְרִיבוּ וְתוֹ אִין לִינָה מוֹעֲלַת בּוֹ אֲבָל בְּקַרְבָּן שְׁאִינוּ רְאוּי
לְהַקְרִיבוּ עֲתָה אִינוּ שְׁיִיף זֶה וּבְזֶה אֲתִי שְׁפִיר הָא דְּאֲמַרִּינוּ בְּפ' הַתְּכִלַּת נ' ע"ב בְּחֻבִּיתִי
כ"ג דְּלִישְׁתֵּן וְעַרִיכְתֵן דּוּחָה אֶת הַשֶּׁבֶת וְאַמְרִינֵן מְנַה"מ אָמַר ר"ה א"ק תְּנַפְיָנִי
תְּאַפְנֶה נְאֻה וְאִי אֲפִי לִיָּה מְאַתְמוּל אִינְשָׁפָה לִיָּה וּמְקַשִּׁינֵן אִימָא דְּכַבִּישׁ לִיָּה בְּיַרְקָא כו'
וּמְסַקִּינֵן אָמַר רְבָא א"ק עַל מַחְבַּת מְלַמֵּד שְׁטַעוּנָה כְּלִי וְאִי עֲבִיד לֵה מְאַתְמוּל אִיפְסָלָה
בְּלִינָה ע"ש וְקֻשָּׁה הָא אֲכַתִּי י"ל עֲצָה דְּיַעֲלֶה וְיִלְיָנָה בְּרֹאשׁוֹ שְׁל מְזַבֵּחַ וְלֹא יְפָסֵל בְּלִינָה
דְּהָא חֲזִינֵן פִּינֵן דְּאִיכָא אִיזוּ עֲצָה לֹא דְּחִינֵן אֶת הַשֶּׁבֶת דְּהָא אֲמַרִּינוּ אִימָא דְּכַבִּישׁ לֵה
בְּיַרְקָא וְאֵמַאי לֹא נִימָא נְמִי דְּיַעֲלֶה וְיִלְיָנָה בְּרֹאשׁוֹ שְׁל מְזַבֵּחַ וְדוּחֵק לֹוּמֵר דְּרְבָא לְשִׁיטְתָּיָה
דַּס"ל דְּלִינָה מוֹעֲלַת בְּרֹאשׁוֹ שְׁל מְזַבֵּחַ וּמֵאן דַּס"ל אִין לִינָה מוֹעֲלַת לֹא נְפָקָא לִיָּה זֶה
דְּחֻבִּיתִין דּוּחִין אֶת הַשֶּׁבֶת מְקַרָּא דְּעַל מַחְבַּת וּלְפַמ"ש אֲתִי שְׁפִיר דְּבַחְבִּיחִין שְׁל שֶׁבֶת אִם

יאָפּה אוֹתָן וַיַּעֲלֶה אוֹתָן בַּע"ש אֵינּוּ שֵׁינָה לֹאמֵר בְּזֶה דָּאִין לִינָה מוֹעֲלַת בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ פִּינּוּ דָּאִין אוֹתָן הִחְבִּיתִין קֶרְבָּן שֶׁל ע"ש וְאֵינּוּ שֵׁינָה לֹאמֵר דְּהוּי כְּמוֹ שֶׁכָּבֵר הַקְּרִיבֵן וְלַעוֹלָם יִפְסְלוּ בְּלִינָה אִף אִם יִהְיוּ בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ וְאִף לִפְמ"ש הַתּוֹסֵ' פ' תְּמִידִנְשַׁחֲט גַבֵּי קֶרְבָּנוֹת מִח"פ דְּמַעֲלָה וּמְלִינָה בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ וְזֶה דְּלֹא יִפְסְלוּ הוּא מִשׁוּם דָּאִין לִינָה מוֹעֲלַת בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ וְאֵע"ג דְּהֵתָם אֵינּוּ רְאוּי לְהַקְטִיר עִתָּה מִשׁוּם עֲשֵׂה דְהַשְׁלֵמָה (וְעֵינּוּ בַס' שְׂאֵלַת הַכֹּהֲנִים תוֹרָה) לֹא דְמִי דְהֵתָם הוּא קֶרְבָּן שֶׁל הַיּוֹם וְשֵׁינָה בּוֹ הַקְטָרָה עִתָּה רַק שְׂאֲסוּר לְהַקְטִירוֹ עַל הַמַּעֲרָכָה מִשׁוּם עֲשֵׂה דְהַשְׁלֵמָה וְכִינּוּ דְהַעֲלָאָה לְרֵאשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ חֲשִׁיב כְּתַחֲזִילַת הַקְּרָבָתוֹ אֵינּוּ מוֹעֲלַת בּוֹ תוֹ לִינָה אֲבָל בְּחִבִּיתִין שֶׁל שֶׁבֶת אֵינּוּ שֵׁינָה בּוֹ כָּלֵל הַקְּרָבָה בַע"ש: וְנִיחָא בְּזֶה מַה דְּאֶמְרִינּוּ הֵתָם בַּפ' הַמִּזְבֵּחַ מִקְדָּשׁ דְּאִיבְעִי לָן לִינָה מוֹעֲלַת בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ אוֹ אֵינָה מוֹעֲלַת לְשׁוֹלְחָן מְדַמִּינּוּ לֵה דְתַנּוּ אֶפְיָלוּ הֵן עַל הַשְׁוֹלְחָן יָמִים רַבִּים אִין בְּכָהּ כְּלוּם וְכָתְבוּ הַתּוֹסֵ' שֶׁם דְּהֵינּוּ אֶפְיָלוּ גִסְדָּר כְּהִלְכָתוֹ בַּשְּׁבֶת וְנִשְׁתַּהֲהֵה הַלְחָם עַל הַשְׁוֹלְחָן אַחַר הַשְּׁבֶת אֵינּוּ גִפְסָל וְכָתְבוּ שֶׁם דַע"כ שׁוּם פְּסוּק יֵשׁ עַל דְּבָר זֶה שְׂאִין הַלְחָם גִּפְסָל אִם נִשְׁתַּהֲהֵה אֶפְיָלוּ אִי גִסְדָּר כְּהִלְכָתוֹ וְהַקְשׁוּ הַתּוֹסֵ' שֶׁם מַהֲיָא דַפ' שְׂתִי הַלְחָם בְּסִידָר הַלְחָם וְהַבְּזִיכִין בְּאַחַד בַּשְּׁבֶת דְּמַנִּיחִין עַד שְׁבֶת הַבָּאָה וְאֵינּוּ גִפְסָל בְּלִינָה מִשׁוּם דָּאִין כ"ש מִקְדָּשִׁין שְׂלֵא בְּזַמְנָן וְלֹא מִשְׁנֵי הֵתָם מִשׁוּם דָּאִין לִינָה מוֹעֲלַת עַל הַשְׁוֹלְחָן כְּדָאמַר הָכָא דְבַעֵי לְמִילָף מִינֵיהּ מִזְבֵּחַ ע"ש וּלְפ"ז אֲתִי שְׁפִיר דְּהֵתָם בְּסִידָר אַחַר הַשְּׁבֶת פִּינּוּ דְהַלְחָם עֲדִינּוּ אֵינּוּ רְאוּי לְשׁוֹלְחָן אֵינּוּ שֵׁינָה לֹאמֵר דָּאִין לִינָה מוֹעֲלַת עַל הַשְׁוֹלְחָן וְכִמוֹ בְּמִזְבֵּחַ דָּאִם הַעֲלָה שְׂלֵא בְּזַמְנָן הַקְּרָבָתוֹ אֵינּוּ שֵׁינָה לֹאמֵר שְׂלֵא תִּהְיֵה לִינָה מוֹעֲלַת בּוֹ וַע"כ צָרִיף לְטַעַם דָּאִין כ"ש מִקְדָּשִׁין שְׂלֵא בְּזַמְנָן (וְזֶה שְׁכַתְבוּ הַתּוֹסֵ' דַע"כ שׁוּם פְּסוּק יֵשׁ שְׂאִין גִּפְסָל עַל הַשְׁוֹלְחָן ע"י שְׁהֵינָה אֶפְיָלוּ אִי גִסְדָּר כְּהִלְכָתוֹ הִנֵּה בִּירוּשַׁלַּיִם שְׁקָלִים פ"ו ה"ג אֶמְרִינּוּ דָּאִם אִין לֹא לְחָם הַפָּנִים חֲדָשׁ מֵנִיחַ הֵינְשָׁן עַל הַשְׁוֹלְחָן עַד שְׁבֶת הַבָּא וּמִפְקִינּוּ לֵה מִקְרָא דְלְחָם לְפָנֵי תְּמִיד אֶפְיָלוּ פְּסוּל וְהַגְּרָ"א ו"ל שֶׁם לֹא גִרַס פְּסוּל מִשׁוּם דָּאִין גִּפְסָל עַל הַשְׁוֹלְחָן בְּלִינָה ע"ש וַא"כ זֶהוּ הַקְּרָא דִּיכּוּל לְהַנִּיחוֹ עַד שְׁבֶת הַבָּא וְאֵינּוּ גִפְסָל ע"י שְׁהֵינָה]: וְהִנֵּה בַפ"ד דְּתְּמִיד אֶמְרִינּוּ דְהוּי מַנִּיחִין אִיבְרִי תְּמִיד מִחְצֵי כְּבָשׁ וּלְמִטָּה וְהוּי הוֹלְכִין אַח"כ לְלִשְׁכַת הַגְּזִית לְקָרוֹת אֵת שְׁמַע (וְכָתְבֵהּ הַמְּפָרֵשׁ שֶׁם הַטַּעַם שְׁהוּי מַנִּיחִין מִחְצֵי כְּבָשׁ וּלְמִטָּה וְלֹא לְמַעְלָה כְּדִי שְׁתֵּהָא אַח"כ הוֹלְכָה חֲשׁוּבָה לְמִזְבֵּחַ וְהָרָא"ש כָּתְבֵהּ שֶׁם כְּדִי שְׂלֵא יִטְעוּ וַיִּקְטִירוּם קוֹדֵם שְׁיִלְכוּ לְלִשְׁכַת הַגְּזִית לְקָרוֹת אֵת שְׁמַע וּלְפַמ"ש אֲתִי שְׁפִיר מַה שְׁהוּי מַנִּיחִין מִחְצֵי כְּבָשׁ וּלְמִטָּה וְלֹא לְמַעְלָה דְּזֶה שְׁהוּי מַנִּיחִין הָאֲבָרִים עַל הַכְּבָשׁ וְהוֹלְכִין לְקָרוֹת אֵת שְׁמַע כְּתֵב הַמְּפָרֵשׁ כְּדִי שְׁיִתְּפַלְלוּ קוֹדֵם הַקְטָרָה כְּדִי שְׁיִתְּקַבֵּל קֶרְבָּנָם לְרִיחַ גַּחוּחַ וְכֵן פִּי' הָרָא"ש ו"ל שֶׁם וְכִינּוּ דְמַה שְׁמַעֲלָהוּ לְרֵאשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ חֲשִׁיב כְּבָר תַּחֲזִילַת הַקְּרָבָתוֹ כְּדָאמְרִינּוּ בְּמַנְחוֹת אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ אָמַר רַחֲמָנָא וְהָא אֶקְרַבֵּיהּ וּמִחְצֵי מִזְבֵּחַ וּלְמַעְלָה חֲשִׁיב רֵאשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ כְּדָאמְרִינּוּ בְּזַבְּחִים ס"ה ע"א וְאִם עֲשֵׂאָה לְמִטָּה מְרַגְלִיו כו' וְאִף הַכְּבָשׁ מִחְצֵי וּלְמַעְלָה חֲשִׁיב רֵאשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ כַּמ"ש הַתּוֹסֵ' יוֹמָא מ"ה ע"ב ד"ה סוּדָרָן ע"ש וְכִינּוּ דְקוֹדֵם הַקְּרָבָה רוֹצִים לְהַתְּפַלֵּל בְּלִשְׁכַת הַגְּזִית שְׁיִתְּקַבֵּל קֶרְבָּנָם לְפִיכָהּ הֵי נוֹתָנִים תַּחֲזִילָה מִחְצֵי כְּבָשׁ וּלְמִטָּה: סִימָן הַהַקְטָרָה כָּל הַקְטָרוֹת חוּץ מִן הַקְטוֹרֶת הֵן עַל הַמִּזְבֵּחַ הַחִיצוֹן עַל מַעֲרָכָה גְּדוּלָה וּבַת"כ מִפְקִינּוּ לֵה מִקְרָא דְכּוֹלָן גּוֹ לְהִיּוֹת עַל מַעֲרָכָה גְּדוּלָה וּמְקוֹם הַמַּעֲרָכָה הוּא בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ וּבְמַדּוֹת אֶמְרִינּוּ דְמְקוֹם הַמַּעֲרָכָה הִנֵּה כ"ד עַל כ"ד אִמָּה וְתַפּוּחַ הִנֵּה בְּאַמְצַע שְׁשָׁם הֵי צוּבְרִין

דָּשָׁן שֶׁל הַמִּזְבֵּחַ וְנִחֲלָקוּ בָּזֶה הַרְמַבֵּ"ם וְהֶרְאָבֵ"ד ו"ל פ"ב מֵהַל' תְּמִידִין דְּדַעַת הַרְמַבֵּ"ם ו"ל דָּגֵל שֶׁל הַדָּשָׁן בְּעֶצְמוֹ הוּא הַנִּקְרָא תַּפּוּחַ וְהֶרְאָבֵ"ד ו"ל פֶּתַח שֶׁם דְּהִיָּה שֶׁם טַבְּלָא שֶׁל בְּנֵי מְרֻבְעַת כ"ב עַל כ"ב אֵמָה וְהִיָּתָה גְבוּהָה אֵמָה וְאוֹתוֹ הַשְּׁטַח הִיָּה נִקְרָא תַּפּוּחַ וּלְפ"ז מְקוֹם סִידוּר הַמַּעֲרָכָה הִיָּה רַק אֵמָה מְכַל צַד וּבֵינָן לְהַרְמַבֵּ"ם ו"ל וּבֵינָן לְהֶרְאָבֵ"ד ו"ל עַל הַתַּפּוּחַ לֹא הָיוּ מְסַדְרִין אֶת הַמַּעֲרָכָה כְּדֹאֲמַרִּינוּ בַּפ"ב דְּתַמִּיד וְרֵאשִׁי גְזִירִין הַפְּנִימִיִּים הָיוּ נוֹגְעִין בַּתַּפּוּחַ וְא"כ עַל הַתַּפּוּחַ אֵין מְקוֹם הַקְּטָרָה: וְהִנֵּה רֵאָה רֵאִיתִי לְרַשִׁ"י ו"ל וְלֵה"ש מְנַחֲת ע"ד ע"א עַל הָא דֹאֲמַרִּינוּ שֶׁם לר"ש בְּמַנְחַת חוּטָא שֶׁל פְּהָנִים דְּנִקְמַצָּת וְהַקְּוֹמָץ קָרַב לְעֶצְמוֹ וְהַשִּׁירִיִּים קָרַב לְעֶצְמוֹ וְהַשִּׁירִיִּים מִתְּפָזְרִין עַל בֵּית הַדָּשָׁן וּפְרָכִינוּ בֵּית הַדָּשָׁן דְּהִיָּכָא אִי דְלַמְעַלָּה הֵיִינוּ אַבּוּהַ וְכַתְּבֵ"י ו"ל בֵּית הַדָּשָׁן דְּלַמְעַלָּה עַל הַתַּפּוּחַ מְגַחֲלִים שֶׁעַל הַמִּזְבֵּחַ צוֹבְרִים אֶת הַדָּשָׁן לַתַּפּוּחַ נִמְצָא דְלַבְּסוּף מִתְּפָזֵר עַל בֵּית הַדָּשָׁן עַכ"ל וּמוּכַח דְּלר"ש דְּהַשִּׁירִים קָרִיבִין לְעֶצְמוֹ הֵיִינוּ בַּתַּפּוּחַ וּבַש"מ כְּתַב ו"ל אִי דְלַמְעַלָּה הֵיִינוּ אַבּוּהַ א"ת אֵימָא דְלר"ש יִקְרִיב אוֹתָם ע"ג הַמַּעֲרָכָה וּי"ל דְּבַפ"ע מִשְׁמַע שֶׁלֹּא בְּמַקוֹם הַמַּעֲרָכָה וְהֵיִינוּ תַּפּוּחַ מִיְהוּ קָשָׁה דֹאֲמַרִּינוּ בַּפ' נוֹשְׂאִין כּו' פְּהָנָת שְׁנַתְּעָרְכָה וְלָדָה כּו' נוֹתְנִים עָלֵינוּ חוּמְרֵי פְּהָנִים כּו' לְמַאי הִלְכְּתָא אָמַר ר"פ לְמַנְחַתוֹ נִקְמַצָּת כּו' וּפְרִיף אֵיקְרִי כָּאֵן כָּל שְׁמֻמְנוֹ לְאִישִׁים כּו' וּמְשַׁנֵּי כְּרַאב"ש דֹאֲמַר מִתְּפָזְרִין כּו' וְאִפִּילוּ רַבָּנָן כּו' וּמַאי קָא פְּרִיף אֵיקְרִי כָּאֵן כָּל שְׁמֻמְנוֹ לְאִישִׁים כּו' הָא אֲמַרִּינוּ הִכָּא דְלִישְׁנָא דְשִׁירִיִּים קָרַבִּין בַּפ"ע מִשְׁמַע ע"ג תַּפּוּחַ וְלֹא ע"ג מַעֲרָכָה וְצ"ל דַּע"ג תַּפּוּחַ הִיָּה דָּשָׁן חָם שְׁקוּרִין אוֹתוֹ רְמִץ וְהָיוּ שְׁפִיר הַקְּטָרָה עַכ"ל וְכֵן כְּתַב שֶׁם בְּשֵׁם תו"ח דְּלר"ש דְּהַשִּׁירִיִּים קָרַבִּין לְעֶצְמוֹ ע"כ אֵינוֹ ר"ל שְׁיֵהָא קָרַב עַל הַמַּעֲרָכָה דֹא"כ לֹא הֵיִינוּ לְעֶצְמוֹ אֲלֵא ע"כ ע"ג תַּפּוּחַ קֹאֲמַר שְׁהִיָּה שֶׁם אֲפֵר חָם וְהַשִּׁירִיִּים נִקְטְרִים שֶׁם עַכ"ל וְנִרְאָה מְזֵה דִּיכּוּלִּים לְהַקְטִיר עַל הַתַּפּוּחַ עַל הַדָּשָׁן הַחֵם וְזֶה תְּמוּהַ מְאֹד הָא כָּל הַהַקְטָרוֹת צְרִיכוֹת לְהִיּוֹת עַל הַמַּעֲרָכָה וְאֵע"ג דִּישׁ לְהוֹכִיחַ מְזַבְּחִים נ"ט דֹּאֲף הַתַּפּוּחַ כְּשֶׁר לְהַקְטִיר דֹּאֲמַרִּינוּ שֶׁם בַּמִּזְבֵּחַ שְׁעֵשֶׂה שְׁלֵמָה כִּי מִזְבֵּחַ הַנְּחֻנָּשׁת קִטּוֹן מֵהַכִּיל א"ל ר"י וְהֵלֵא כְּכָר נֹאֲמַר אֶלְף עוֹלוֹת יַעֲלֶה שְׁלֵמָה עַל הַמִּזְבֵּחַ הַהוּא וְאֵילוּ בְּבֵית עוֹלָמִים הוּא אוֹמַר וַיִּזְבַּח שְׁלֵמָה כּו' וּכְשֵׁאתָה מִגִּיעַ לְחֻשְׁבוֹן עוֹלוֹת וּלְמִנְיָן אֲמוֹת נִמְצָא זֶה גְדוּל מְזֵה כּו' וְעֵינֵינוּ בְּרַשִׁ"י ו"ל שְׁמִפְרָשׁ אֶת הַחֻשְׁבוֹן וּמִשָּׁם מוּכַח דְּעַל כָּל הַשְּׁטַח שֶׁל כ' עַל כ' שֶׁהוּא מְקוֹם הַמַּעֲרָכָה יַחַד עִם הַתַּפּוּחַ הָיוּ יְכוּלִּים לְהַקְטִיר ע"ש מִיְהוּ זֶה דוֹקָא שְׁיַעֲשׂוּ שֶׁם מַעֲרָכָה אֲבָל לְהַקְטִיר בְּלֹא מַעֲרָכָה וְדַאי אִי אֲפֻשֵׁר דְּהָא מְפָקִינוּ מִקְרָא דְּכָל הַהַקְטָרוֹת צְרִיכוֹת לְהִיּוֹת עַל מַעֲרָכָה גְדוּלָה וְעוֹד יוֹתֵר קָשָׁה שְׁכַתְּבֵ"י דְּמַקְטִירִין עַל הַדָּשָׁן חָם הָא לְכָל הַקְטָרוֹת בְּעֵינֵינוּ עֲצִים וְעוֹד דְּבַחְוִלִין פ' ג"ה גְּבִי גִיד הַנְּשָׂה שֶׁל עוֹלָה דֹּאֲסוּר לְהַקְטִירוֹ מִשּׁוּם דְּלֹא הָיוּ מִמְּשַׁקָּה יִשְׂרָאֵל אֲמַרִּינוּ דְּחוֹלְצוֹ לַתַּפּוּחַ וְאִי חָשִׁיב שֶׁם הַקְטָרָה מַאי מְהִיָּי: וְנִרְאָה לְכֵן לֹאֵר דְּלר"ש בְּמַנְחַת חוּטָא שֶׁל פְּהָנִים אֵע"ג דַּס"ל דְּהַקְוֹמָץ קָרַב לְעֶצְמוֹ וְהַשִּׁירִיִּים קָרַבִּין לְעֶצְמוֹ מ"מ אֵין הַשִּׁירִיִּים כְּמוֹ הַקְוֹמָץ דְּרַק עַל הַקְוֹמָץ יֵשׁ דִּין הַקְטָרָה גְּמוּרָה כְּשֵׁאֵר קְמָצִים אֲבָל הַשִּׁירִיִּים אֲף דְּקָרַבִּין י"ל רַק דִּין עֲצִים וְאֵין לָהֶם דִּין קָרְבָן גְּמוּר וְאֵין צְרִיכִים עֲצִים דְּרַק לְרַבִּי דַּס"ל עֲצִים קָרְבָן גְּמוּר הֵן צְרִיכִים עֲצִים לְהַקְטִירוֹ אֲבָל לֹא לְרַבָּנָן כְּדֹאֲמַרִּינוּ בְּמַנְחַת דְּרַק קָרְבָן גְּמוּר טְעוֹן עֲצִים וְצְרִיף לְהַקְטִירוֹ דוֹקָא עַל הַמַּעֲרָכָה אֲף הַשִּׁירִיִּים אֲף לר"ש דְּקָרַבִּין לְעֶצְמוֹ י"ל רַק דִּין עֲצִים וְא"צ מַעֲרָכָה וְא"צ עֲצִים וּיְכוּלִּים לְהַקְטִירוֹ עַל הַתַּפּוּחַ כְּדָשָׁן הַחֵם אֲשֶׁר שֶׁם לַפ"ז נִרְאָה דְּלר"ש רַק הַקְוֹמָץ טְעוֹן מְלַח וְלֹא הַשִּׁירִיִּים דְּכָל שְׂאֵינוֹ

טעון עצים אינו טעון מלח כדאמרין במנחות כ' ע"א וכיון דיכולים להקטיר השירינים כדשן חם ואינו טעון עצים ה"נ אינו טעון מלח כן נראה לענ"ד והנה בירושלמי סוטה פ"ג הלכה ו' איבעי לן במנחת חוטה של פהנים לר"ש שירינים משום מה הן באין משם קומץ משם שירינים אי תימר משום קומץ אינו נותנו בלילה ואינו נותנו לאחר מיתה ואינו מחשב להן ואין תימר משום שירינים נותנו בלילה כו' היינו דהאיבעיא אם יש גם להשירינים דין קומץ וממילא אינו קרב לאחר מיתה דמנחת חוטה אינו קרב לאחר מיתה ואינו קרב בלילה וכמו מנחת נדבה של פהנים שכלו כליל ואינו קרב בלילה שכלו מתיר אחד ומחשבה מועלת בהקטרתו דהוי עבודת המתיר ואי השירינים אינו קומץ בא בלילה כו' ולפ"ז לכאורה מה שפיתנו הוא איבעיא בהירושלמי מיהו מהירושלמי אין להוכיח דאי אין להשירינים דין קומץ ש"ל רק דין עצים בעלמא די"ל דאף אם אין להם דין קומץ ולא חשיבי מתיר, מ"מ עכ"פ הרי הן פאברים ופדרים דג"כ באות בלילה ואינו מחשב להם ובכ"ז הם צריכים עצים]: והנה בתוס' נבחים פ"ו ע"ב ד"ה וקציו הקשו לפי מה דאמרין במעילה דגחלת שפקעה מעל המזבח לא יחזור הא ע"ג מזבח צריף להחזיר למערכה וכל שכן שאסור להוציא הגחלת מן המערכה וא"כ כשמשאספין האפר ע"ג תפוח לאחר תרומת הדשן הא אין יכולים ליזהר שלא יהו הרבה גחלים על האפר ואיך מוציאין הגחלת מן המערכה ע"ש ולפ"ז אתי שפיר דהנה לגחלים של מערכה יש ב' דינים אחת בשביל המערכה דצריכה הגחלת להיות שם בשביל כל ההקטרות של על המערכה ואחת בשביל עצמה דעצים עצמן צריכים להתעפל במזבח וגחלת עדיין לא נתמקה מצותה והנה בהיא דמעילה בגחלת שפקעה מן המערכה ע"ג מזבח דיחזיר דמייירי שפקעה בעוד המערכה קימת צריף להחזירה למערכה בשביל המערכה דצריכה להיות דולקת עד שיעשה מערכה חדשה בשביל איברים ופדרים שמתאכלין שם כל הלילה והגחלת שייכת אל המערכה אבל לאחר תרומת הדשן כשנסדר מערכה חדשה וצריף קודם להעלות אפר ע"ג תפוח לפנות המקום למערכה חדשה והאיברים ופדרים שלא נתאכלו מסדרן אז על הסובב עד שיעשה מערכה חדשה כדאמרין בתמיד שם א"כ הגחלים שיש שם באפר א"צ להם בשביל המערכה דכבר ליחא למערכה וא"כ נשאר רק הדין של עצמן מדין עצים שצריכין להתאפל במזבח לזה ליכא דין מערכה דעצים א"צ מערכה ויכולים להתאפל בכל מקום במזבח ואף על התפוח וניחא שפיר: ולפ"ז ניחא ג"כ מ"ש הרמב"ם ז"ל בפ"ב מהל' תמידין ה"ה דאיברים ופדרים שלא נתאכלו מבערב אחר שעשו מערכה חדשה נותנין אותן בצדי מערכה גדולה עכ"ל וקשה איך נותנו בצדי המערכה ולא ע"ג המערכה הא במנחות כ"ו ע"ב איבעי לן אברים שסידרו בצדי המערכה מהו אי על העצים על ממש או על בסמוך ולא איפשטא והרמב"ם ז"ל בפ"ב פסה"מ הכ"ו כתב דהוי ספק אם דרף הקטרה בכף או לא ע"ש וא"כ איך כתב הכא דנותנו בצדי המערכה ולפ"ז דלעפול א"צ מזבח י"ל דאף בדברים הצריכים הקטרה גמורה מ"מ רק עיקר ההקטרה צריכה להיות על המערכה אבל איברים ופדרים שלא נתאכלו מבערב דההקטרה כבר היתה בהם משיצית האור ברובו (תוס' מנחות כ"ו ע"ב ד"ה קומץ) ואח"כ יש להם רק מצות עיכול ולזה א"צ דוקא מערכה ויכולים להתאפל אף בצדי המערכה ודוק: והנה הטעם שכתב הרמב"ם ז"ל דנותנו דוקא לצדי מערכה ולא על המערכה עצמה נ"ל דמקורו ממה דאמרין ביומא כ"ז ע"א גבי טלה שקרב בששה

ומפקינן מדכתיב וערכו שנים כו' ומקשינן והא האי קרא בְּבִן הַבְּקָר הוא דכתיב ומתְרַצִּינן על העצים אשר על האש אשר על המזבח איזה דבר שנאמר בו עצים אש ומזבח הוי אומר זה טלה וכתב ע"ז הר"ח שם ז"ל דאע"ג דהאי קרא בְּבִן הַבְּקָר פתיב לא אשפחן בן הבקר שעולה ונערה על העצים אשר על האש אשר על המזבח אלא על הפשר של תמיד כי התמיד מקדים לכל אלא דכבש של תמיד הוא עולה בראשונה ונערה בעצים שעל האש שאותה האש על המזבח ועליו כל הקרבנות וכיון שלא מצינו זה הדבר אלא בטלה ידעינן דהאי קרא בטלה נאמר עכ"ל היינו דרק התמיד נערה על המערכה ממש על העצים אבל שאר קרבנות נערכים על בשר התמיד ואי נימא דהאברים ופדרים שלא נתאפלו מפערב שמחזירן למערכה תכף כשעושה המערכה חדשה קודם תמיד של שחר נותנן ע"ג המערכה ממש א"כ נמצא שאיברי התמיד שמקריבין אח"כ אינן ניתנין ע"ג העצים ממש אלא ע"ג איברי של אתמול וא"כ אין חילוק בזה בין איברי התמיד לשאר קרבנות ובגמרא שם מוכח דאיברי התמיד ניתנין על העצים ממש ומוכח מזה דהאיברי של אתמול אין נותנין על המערכה ממש אלא בצדי מערכה ודוק [והנה המפרש למס' תמיד ביהא דאיברי ופדרים שלא נתאפלו מפערב מחזירן למערכה הקשה איך יכול להקטירם אז הא אין דבר קודם לתמיד של שחר וכתב דמסדרן לאחר התמיד ובס' באר שבע תמה עליו דמשמע שם שמסדרן תכף וכתב דבאיברי שנותנתו מפערב לא שייך לומר שלא יהא דבר קודם כו' ע"ש וכן משמע מהרמב"ם ז"ל שמסדרן תכף:] (ב) והנה בענין הקטרה יש לחקור מאימתי היא מתחלת אי העלאה מהרצפה על המזבח הוא ג"כ בכלל הולכה ורק הזריקה לתוך האישים היא הקטרה או דהעלאה ע"ג המזבח שייכת לעבודת הקטרה ולא לעבודת הולכה והנה במנחות י' ע"א דמקשינן ונהרי הולכת אברים לכבש דכתיב בהו פהונה כו' דאמר מר והקריב הפהן את הפל המזבחה זו הולכת אברים לכבש ונתנו הרגל של ימין בשמאל כו' ומתְרַצִּינן כי אמרינן או אצבע או פהונה הנ"מ בדבר המעפב פפרה כו' וכתב רש"י ז"ל שם בדבר המעפב פפרה דנקי' דהזאות דמצורע לאפוקי הולכה דלא מעכבא דאפשר לשחוט ולינתח אצל הכבש עכ"ל ויש לעיין בזה הא כי ישחוט וינתח אצל הכבש אפתי איכא הולכה מכבש לראשו של מזבח וא"כ אפתי אינו מבטל את ההולכה ונראה דמש"ה כתב רש"י ז"ל שישחוט וינתח אצל הכבש ולא כתב שישחוט וינתח בראשו של מזבח משום דאיכא למ"ד דאין הפשט וניתוח בראשו של מזבח ואף לפמ"ש התוס' זבחים פ"ה ע"א דאם שחטה בראשו של מזבח לכ"ע יש הפשט וניתוח בראשו של מזבח מ"מ הקרבים ע"כ צריך להורידן פדי להדיחן כדאמרינן בגמרא שם וצריך אח"כ להעלותן א"כ ההולכה מכבש לראשו של מזבח ע"כ אי אפשר לבטלה] ומזה יש להוכיח דהעלאה מכבש לראשו של מזבח אינה בכלל הולכה, רק שייכת להקטרה שמעלהו למערכה והעלאה למערכה תחילת הקטרה ומדוקדק לשון הגמרא והקריבו הפהן כו' זו הולכת אברים לכבש ולא קתני זו הולכת אברים לראשו של מזבח דרק עד הכבש בכלל הולכה]: ועוד אי נימא דהקטרה היא רק גתינה ע"ג האישים והשאר בכלל הולכה תקשה לר"ע דס"ל בבב"מ אם עלו לא ירדו איך משפחת לה בבב"מ לאו דלא תקטירו דהא על הקטרה איכא לאו מנוחד כדאמרינן בריש תמורהא כיון שהגיע לכבש קלט המזבח דהא כבש כמזבח לענין קליטה ומצוה להקטירו א"כ אמאי תחייבו דעל הקטרה לא שייך לחייבו שהרי מצוה להקטירו ועל העלאה למזבח ג"כ ליכא לאו

דבל תקטירו דאין זה בכלל הקטרה כ"א הולכה ועל הולכה ליפא לאו וע"י זה שמעלה הוא רק גורם שיהא מצנה להקטיר וע"ז נדאי אינו שייך לאו דלא תקטירו וא"כ קשה טובא איך משפחת לה לאו דלא תקטירו לר"ע אבל אי נימא דהעלאה למזבח בכלל הקטרה היא שפיר י"ל דחייב על העלאתו על הפכש דבכלל הקטרה הוא ואע"ג דההקטרה נגמרת בנתינה על האישים הקא פיון דאח"כ מצנה להקטיר החיוב דבל תקטירו הוא על אותו מקצת שנעשה באיסור: מיהו משלהי עירובין יש להוכיח להדיא דמהפכש למזבח ג"כ הוא בכלל הולכה דאמרינן שם דבזקין מלח ע"ג הפכש פדי שלא יחליקו ופרכינן וקא הוי חציצה ומשנינן בהולכת אברים דלאו עבודה היא ופרכינן ולא והאמר מר והקריב הפהו את הפל המזבחה זו הולכת אברים לפכש ע"ש ואע"ג דהתם בזקין על הפכש ומוכח דאף על הפכש הוא ג"כ בכלל הולכה ולענ"ד זו היא הוכחה גמורה ומה שהקשינו לר"ע היכא משפחת לה בבע"מ לאו דבל תקטירו צריך לדחוק ולומר באינו מעלה האבר דרף הפכש רק עומד על הרצפה וזרקו למזבח דהקטרתו וקליטתו באין פאחד אף דברי רש"י ז"ל במנחות שהבאנו לעיל צ"ע: והשתא דאמינן להכי דמן הפכש למזבח ג"כ בכלל הולכה הוא הא דאמרינן בזבחים י"ג בהולכת הדם לר"ש דלא מהני מחשבה משום דהוי עבודה שאפשר לבטלה דשוחט בצד המזבח וזרק ואמרינן שם בגמרא דמודה ר"ש רק בחטאות הפנימיות דהוי הולכה שאי אפשר לבטלה [וכן בב' בזיכי לבונה ע"ש] ואע"ג דבחטאות החיצוניות דניתנין על קרנות המזבח ג"כ איפא הולכה דצריף להוליה הדם לראשו של מזבח ליתן על הקרנות צ"ל דזה דנקט שוחט בצד המזבח הוא רק בשביל אותן קרנות דדמן למטה אבל בחטאת צ"ל דמש"ה אפשר לבטלה משום דיכול לשחוט בראשו של מזבח אצל הקרן ואע"ג דלכתחילה אין לשחוט בראשו של מזבח כמ"ש התוס' זבחים נ"ח ע"א ד"ה קדשי צ"ל פיון דליפא איסור דאורייתא בזה חשיב אפשר [וזה דאמרינן בחטאות הפנימיות דהוי הולכה דאי אפשר לבטלה וכתב רש"י ז"ל משום דגנאי הוא לשחוט בהיכל אפשר דהתם משום הגנאי חשיב איסור דאורייתא וצ"ע בזה] והנה בזה יש לעיין דהא חטאת טעונה צפון ומתנות דם החטאת מתחילות מקרן דרומית מזרחית ואיפא פלוגתא דתנאי בריש פ' ק"ק אם פל המזבח חשיב כצפון או רק מחציו ולצפון כצפון א"כ אינו יכול לשחוט בצד קרן דרומית מזרחית אלא בצפון של מזבח וצריף להוליה הדם לאותו קרן ואפתי איפא הולכה דאי אפשר לבטלה בשלמא לפי מה דאמרינן בזבחים נ"ג ע"א דס"ל לר"ש כולא מזבח בצפון קאי הוי שפיר דנדאי ס"ל דכל המזבח כשר לשחיטת ק"ק אף התם איפא פלוגתא אליבא דר"ש ע"ש] ואפשר דזה דצריף להתחיל המתנות מקרן דרומית מזרחית הוא דוקא בשוחט למטה ומשום פל פינות שאמה פונה אינו פונה אלא דרף ימין אבל בשוחט למעלה במזבח יכול להתחיל המתנות מאיזה קרן שירצה ויכול להתחיל מהקרנות של צפון [וההולכה מקרן לקרן לא חשיב הולכה דכל הזבחים שניתנו במתנה אחת פיפר ואידך אינן מתירות ולא מהני בהו מחשבה וא"כ כ"ש דבהולכה שלקו לא מהני מחשבה] מיהו ביומא ט"ו ע"ב גבי תמיד דנותן מתנה מזרחית צפונית והדר מערבית דרומית ופרכינן דניתיב ברישא מערבית דרומית ואמרינן משום דאמר מר פל פינות שאמה פונה כו' ברישא בהוא פגע וכתב רש"י ז"ל שם לפי שבחטאת כשעולה בפכש פוגע תחילה בקרן מזרחית דרומית א"כ אף באותן דמים שניתנין למטה וא"צ

לעלות בפּכּש אפ"ה פּינן שפּחטטאט שניתינה בפּעליונה של קרן צריף לעלות בפּכּש דרף הדרום ופונה למזרח ה"נ בכל הדמים אעפ"י שנותן למטה מתחיל להקיף מדרף הדרום כו' ומשם פונה לימין עכ"ל וא"כ מה בדמים התחתונים צריף להקיף דרף הדרום משום דבּחטטאט פּשעולה בפּכּש צריף להקיף פּן כ"ש בּחטטאט גופה אף אם שוחט למעלה בראשו של מזבח וא"צ לעלות בפּכּש פּינן שפּשאר חטאות דעולה בפּכּש צריף להתחיל להקיף מדרף הדרום אף פּאן צריף לעשות פּן וא"כ קשה הוּא אי אפּשר לבטל ההולכה וצ"ל דר"ש ע"כ יספור כמ"ד דכל המזבח פּשר לשחיתת קדשי קדשים וצ"ע בּנה: ובמנחה זה דההולכה ג"כ חשיב לר"ש עבודה שאפּשר לבטלה דרק בסילוק בּזיכּוּן שקלינו וטרינו בגמרא אי חשיב אפּשר לבטלה] הוא משום דיכול לקמן בראשו של מזבח וא"צ להעלות הקומץ למזבח ובמנחת פּהנים וכהן משיח דאין בהם קמיצה וע"כ באותן מנחות ההולכה שלהם מתחלת פּשמקרבן למזבח לאחר שנגמרה מלאכתן היינו הבליה והאפיה והטיגון צ"ל לר"ש דחשיב הולכה שאפּשר לבטלה משום דאפּשר לעשות פּל מלאכתן בראשו של מזבח ולא יהיה צריף אף להעלותו למזבח מיהו לרבנן ע"כ אי אפּשר לבטלה לגמרי פּינן דמנחות צריכות הגשה א"כ אף אם יעשה אותן בראשו של מזבח ע"כ צריף להורידן להגישן לקרן מערבית דרומית ואח"כ לחזור ולהעלותן א"כ אפתי איפא הולכה מן הרצפה לראשו של מזבח מיהו ר"ש לטעמיה דס"ל במנחות ס' ע"א דמנחות שאין בהם קמיצה אין בהם הגשה ומש"ה אפּשר לבטלה ודוק: ג) ובענין אינה דברים הם בכלל הקטרה הנה בעולה יש חילוק בין מחוברין לשאינן מחוברים דבמחברים פּתיב והקטיר הפּהן את הפּל המזבחה ואף העצמות והגידיים והקרנים והטלפים בכלל וכשפּירשו צריף להקטיר רק הבשר ונראה דבעצמות שפּירשו אם יש בהם מוח צריף לשפּור העצמות ולהעלות המוח למזבח דמוח חשיב כבשר לכל דבר ואף בפּסח היו נמנין על מוח של עצמות לולא איסור שבירת העצם אף לפ"ז דמוח חשיב כבשר בעצמות שיש בהם מוח אף כשפּירשו צריף להעלות אף העצם דכיון שיש בהם מוח דחשיב כבשר א"כ עדיין העצם לא פּירש מן הבשר ונה דאמרינן פּירשו לא יעלו ע"כ מיירי בעצמות שאין בהם מוח או באותן שיש בהם אם שיקרן ופרקן מן המוח אף באמת נראה לומר דאף בעצמות שיש בהם מוח אם פּירשו משאר הבשר א"צ להעלות העצם בשביל המוח שבו [וכדמשמע סתמא דהש"ס דמיירי בכל עצמות] דזה דעצמות אם מחוברין יעלו ומשום דחיבורי עולין פעולין הוא רק אם פּשיעלן כמו שהן על המזבח יש להבשר דין הקטרה ואז חשיב העצם חיבורי עולין וצריף להעלותו עם העצם אבל הוּא בעצם שיש בו מוח אם מעלהו כמו שהוא אם לא יהיה להעצם דין הקטרה אף להבשר לא תהיה הקטרה משום דהעצם הוי חציצה בין הבשר להעצם פּדאמרינן בזבחים ק"י ע"א במעלה בשר ואימורים בחוץ ומקשינן הוּא הוי חציצה היינו שהבשר שאינו בר הקטרה חוצץ בין האימורים לעצם וכיון דעל הבשר לבד לא הוי הקטרה אף העצם לא חשיב חיבורי עולין [מיהו אפּשר לומר במוח פּינן דהיינו רביתה לא הוי חציצה דונגמא לזה יבמות ע"ח]: והנה בעצמות הראויין לאכילה פּגון ראשי פּנפים והסחוסין דאמרינן בפּסחים פ"ד שהם ראויין לאכילה יש לחקור לגבי הקטרה בעולה אם דינן כבשר וצריף להעלותו לעולם או דינן כעצמות ורק מחוברין יעלו והנה בזבחים כ"ח אמרינן בעור האליה אפילו אי לא פּאליה מ"מ בעולה קריבה למזבח ולא אמרינן

דְּעוֹר הָאֵלֶּיָהּ תִּהְיֶה בְּכֻלּוֹ הַפֶּשֶׁט עִם שְׂאֵר הָעוֹר כִּינּוּ דְעוֹר הָאֵלֶּיָהּ רְאוּיָה לְאֲכִילָהּ הַגּוֹי
כְּבִשָׁר וְקָרִיבָה לְמִזְבֵּחַ וּמִזָּה נִרְאָה דְּכָל שְׂרָאוּי לְאֲכִילָהּ חֲשִׁיב כְּבִשָׁר אִף לַעֲנִין הַקְּטָרָה
וְאִ"כ ה"ה בְּעֲצָמוֹת הִרְאוּיִן לְאֲכִילָהּ אִף מִגִּידִים יֵשׁ לְהִבְיֵא רְאִיָּה לְהַפִּיף דְּהָא לְמַ"ד יֵשׁ
בְּגִידִים בְּנִ"ט חֲשִׁיבֵי כְּבִשָׁר וְאִמְרִינּוּ בְּפִסְחִים פ"ד דְּנִימְנִין עַל הַגִּידִים וּמ"מ לַעֲנִין הַקְּטָרָה
אִמְרִינּוּ בְּגִידִים דְּרַק מְחֻנְפְּרִין יַעֲלוּ וְדוּסְק לֹאמַר דְּזָה רַק לְמַ"ד אִין בְּגִידִים בְּנִ"ט וְעוֹד
לְרַב דַּס"ל בְּג"ה דְּלֹא אֶסְרָה תוֹרָה רַק קְנוֹקְנוֹת דְּאִילּוּ גִיד עֵץ בְּעֵלְמָא הוּא אִ"כ זָה
דְּאִמְרִינּוּ בְּחֻלִּין צ' דְּמְחֻנְפְּרִין דְּהִתִּירָא לֹא אֶצְטְרִיף קְרֵא פִי אֶצְטְרִיף קְרֵא לְמְחֻנְפְּרִין
דְּאִסְוִירָא וְע"כ הִינּוּ לְקְנוֹקְנוֹת שְׁל ג"ה דְּהִגִּיד עֲצָמוֹ אִינוּ אֶסוּר וְהָא כִּינּוּ דְּקְנוֹקְנוֹת וְדֹאֵי
חֲשִׁיבֵי כְּבִשָׁר וְנִאֲכָלִין אִ"כ מַה חִילּוּק בְּקְנוֹקְנוֹת בֵּין מְחֻנְפְּרִין לְשִׂאֲיִנּוּ מְחֻנְפְּרִין וְע"כ
דְּגִידִים אִף הִנְאָכְלִים וְאִף דְּלָכָל מִיְלֵי חֲשִׁיבֵי כְּבִשָׁר לַעֲנִין הַקְּטָרָה בְּעִינּוּ בְּשָׂר מְמֵשׁ וְצָרִיף
לְחֻלָּק מִזָּה לְעוֹר הָאֵלֶּיָהּ דְּחֲשִׁיב כְּבִשָׁר אִף לַעֲנִין הַקְּטָרָה: וּבְאִימּוּרֵי כְּבִשׁ דְּמַרְבִּינּוּ כְּבִשׁ
לְאֵלֶּיָהּ שְׁהִיא בְּכֻלּוֹ הָאִימּוּרִים פְּתַב הַרְמַב"ם ז"ל דְּנוּטֵל עִמָּה חֻלְיֹת הַשְּׂדֵרָה וְכַתְּבַה הַכ"מ
שֵׁם שְׁמֻקּוּרוֹ מַת"כ דְּדִרְשִׁינּוּ מִדְּכַתִּיב יְסִירָנָה דְּצָרִיף לְכַנּוּס לְפָנִים מִן הָעֲצָה וּמִשְׁמַע
לְרַבִּינּוּ דְּהִינּוּ שְׁיִטְוֹל עִמּוֹ חֻלְיֹת הַשְּׂדֵרָה ע"ש וְנִרְאָה לַעֲנִין דְּלֹאמַר דְּאִתּוֹן עֲצָמוֹת אִף
אִם פִּירְשׁוּ יַעֲלוּ דְּרַק בְּעוֹלָה דְּכַתִּיבֵי תִרִי קְרֵאֵי וְהַקְּטִיר הַפְּהֵן אֵת הַפֶּל הַמְּזַבְּחָה וְכַתִּיב
וְעֲשִׂיתָ עוֹלֹתֶיהָ הַבֶּשֶׂר וְהַדָּם וְדִרְשִׁינּוּ דְּהָאֵי וְהַקְּטִיר הַפְּהֵן אֵת הַפֶּל כּו' קֵאֵי רַק
אִמְחֻנְפְּרִין וּבְפִירְשׁוּ אִיכָא דִּין הַקְּטָרָה רַק עַל הַבֶּשֶׂר אֲבָל בְּקִדְשִׁים הִנְאָכְלִים דְּמַקְרִיבִין
רַק אֵת הָאִימּוּרִים וְדִרְשִׁינּוּ מִקְרֵא דִּיִּסְרִינָה דְּאִף חֻלְיֹת הַשְּׂדֵרָה בְּכֻלּוֹ הָאִימּוּרִים אִ"כ
אִימּוּרִים גְּמוּרִים הֵם וְאִין נ"מ בֵּין מְחֻנְפְּרִין בֵּין פִּירְשׁוּ וְאִין חִילּוּק בֵּין חֻלְיֹת לְשְׂאֵר
הָאִימּוּרִים מִיְהוּ בְּעוֹלָה נִרְאָה דְּאִף אִתּוֹן חֻלְיֹת שְׁל הַשְּׂדֵרָה אִם פִּירְשׁוּ לֹא יַעֲלוּ דְּבְעוֹלָה
לִיכָא דִּין אִימּוּרִים כָּלֵל וְנִרְאָה רְאִיָּה דְּבְעוֹלָה לִיכָא דִּין אִימּוּרִים דְּהָא בְּאִימּוּרִים פְּתִיב
וְהַקְּטִירֵם דְּצָרִיכִים כָּל הָאִימּוּרִים לְהִיּוֹת פְּאֻחַת וְלֹא לְהַקְּטִירֵן אַחַת אַחַת כְּדִאִמְרִינּוּ
בְּפִסְחִים ס"ד וְאִילּוּ בְּתַמִּיד אִמְרִינּוּ פְּשִׁהוּא מְנַתַּח הָעוֹלָה הִנְהּ הַחֶלֶב לְבַד וְיִוְתַרְתָּ הַכֶּבֶד
הִנְהּ תְּלוּי בְּדוּפָן וְכֵן הַפְּלִיּוֹת וְכֵן הִנְהּ מִקְטִירֵן אַחַת אַחַת] וְאִין חִילּוּק בְּעוֹלָה בֵּין אִימּוּרִים
לְבִשָׁר וְכִינּוּ דְּלִיכָא דִּין הַקְּטָרָה רַק עַל הַבֶּשֶׂר וְהָעֲצָמוֹת רַק אִם מְחֻנְפְּרִין יַעֲלוּ אִ"כ אִין
חִילּוּק בְּזָה בֵּין חֻלְיֹת הַשְּׂדֵרָה לְשְׂאֵר עֲצָמוֹת וְנִמְצָא בְּזָה יְפָה כַּח הַשְּׁלָמִים מִפְּחַ הָעוֹלָה
כֵּן נִרְאָה לַעֲנִין ד': וְרֵאִיתִי לְהִרְאָב"ד ז"ל בַּפ"י מַה"ל ק"פ שְׁהַשִּׁיג עַל הַרְמַב"ם ז"ל שֵׁם
שְׁכַתְּבַה שְׂצוֹלִין אֵת הַפֶּסַח שְׁלָם וְכַתְּבַה אִין אִיסוּר גְּדוֹל מִזָּה שְׁיִצְלָה הַפֶּסַח עִם ג"ה וְעַם
שְׁמִנּוּ וְעַם תְּרַבָּא דְּתוֹתֵי מַתְנָא עַכ"ל וְתַמּוּהָ לִי הָא תְּרַבָּא דְּתוֹתֵי מַתְנָא הוּא מְחֻלָּב שְׁעַל
הַפֶּסַחִים כְּדִאִמְרִינּוּ בְּחֻלִּין צ"ג בְּהִמָּה בְּחִיָּה פְּרוּקִי מְפָרְקָה וְאִ"כ בְּכֻלּוֹ הָאִימּוּרִים הֵם
וּמִקְטִירִים אִתּוֹן ע"ג הַמְּזַבֵּחַ וְאִ"כ אִיף יַעֲלָה עַל הַדְּעַת שְׁיִצְלָה בְּהֵם וְכ"כ רַש"י ז"ל
לְהִדְיָא בַּפ' וְיִקְרָא עַל פְּסוּק דְּהַחֶלֶב שְׁעַל הַפֶּסַחִים דְּהוּא הַחֶלֶב שְׁתַּחַת הַמִּתְּנִים וּמַקְרִיבִין
אוֹתוֹ] וְצ"ע טוֹבָא: ד) וּבְשִׁיעוֹר הַקְּטָרָה פְּלִיגֵי אִמּוּרָאֵי אִיכָא לְמַ"ד דְּאִין הַקְּטָרָה פְּחוּתָהּ
מְכַזִּית וְאִיכָא לְמַ"ד דְּאִף פְּחוּתָהּ מְכַזִּית וְלִדְיִדְיָה אִין שְׁיעוֹר כָּלֵל לְהַקְּטָרָה וּבְאִוְתוֹן דְּבָרִים
הָאִסוּרִין לְהַקְּטָרָה כְּמוֹ שְׂאוֹר וְדָבֵשׁ וְכֹל שְׁמִמְנוֹ לְאִשִּׁים אִם הַקְּטִיר מֵהֶם פְּחוּת מְכַזִּית אִם
יֵשׁ בְּהֵם אִיסוּר ח"ש אֶסוּר מַה"ת פְּתַב הַמְּנַחַת חִינּוּף דְּתְלוּי בְּזָה אִם בַּח"ש בְּעִינּוּ חִזִּי
לְאֶצְטְרוּפֵי דְּהִכָּא לֹא חִזִּי לְאֶצְטְרוּפֵי דְּאִם יְקַטִּיר ב' חֲצָאֵי זִיתִים בְּזֹא"ז לֹא יֶצְטְרְפוּ דְּבְעִינּוּ
כַזִּית בַּב"א ע"ש: וְהִנְהּ בְּיוֹמָא מ"ז ע"ב אִמְר ר"י בְּעֵי יְהוֹשֻׁעַ כֵּן עוֹזָאָה בֵּין הַבִּינִים שְׁל

מלא קונצ'ו מהו אם הוא בכלל קונצ' או בכלל שירים אמר ר' יוחנן הדר פשטה יהושע
בן עזאזא דבין הבינים ספיקא הוי ואמרינו היכא עביד דאם יקטיר בין הבינים ברישא
ואח"כ הקונצ' דלמא שירינים הם והו"ל שירינים שאסרו בין קמיצה להקטרה ואם יקטיר
קונצ' ברישא דלמא שירינים הם והו"ל כל שממנו לאישים ה"ה בבל תקטירו ומסקינו
דקמצי שמיני והנה הרמב"ם ו"ל השמיט כל דין של בין הבינים ודקמצי שמיני וכבר
תמהו המפרשים על הרמב"ם ו"ל ונראה לענ"ד ליישב דהא בין הבינים אף אם הוי
שירינים מ"מ הרי הן פחות מכוזת ואי נימא דבהקטרה אינו שייך ח"ש אסור מה"ת א"כ
על פחות מכוזת ליכא כלל אסור דכל שהוא ממנו לאישים אף דברי הש"ס ביומא אזלי
שם לר"י ור"י לטעמיה דס"ל במנחות כ"ו ע"ב דהקטיר קונצ'ה פעמים פשרה ואפילו
פעמי פעמים דס"ל יש הקטרה פחות מכוזת א"כ אליבא דידיה שפיר שקלינו וטרינו איה
יעשה בבין הבינים ומסקינו דקמצי שמיני אבל הרמב"ם ו"ל פיון דפסק פריב"ל שם
דפעמים ולא פעמי פעמים דאין הקטרה פחות מכוזת א"כ יכול להקטיר הקונצ' כמו
שהוא יחד עם אותן של בין הבינים [ואע"ג דאפילו אי לא חזי לאצטרופי וליכא ח"ש
אסור מה"ת מ"מ אסורא דרבנן איכא אף בח"ש מ"מ לגבי האסור דרבנן הו"ל ספיקא
דרבנן דהא אמרינו דבין הבינים ספיקא הוא א"כ יכול שפיר להקטיר]: ובזבחים ק"ח
בעי רבא המעלה ראש בן יונה שאין בו כוזת ומלח משלימו לכוזת מהו אי חיבורי עולין
פעולין והיינו אם חייבין ע"ז משום מעלה בחוץ והנה יש לחקור בפנים כה"ג אי חשיב
הקטרה היכא שהמלח משלים לכוזת ומדאיבעי לו לעגן העלאה בחוץ מפלל דבפנים
כה"ג חשיב הקטרה דאם לא איה יתחייב בחוץ הא אינו מתקבל בפנים ואי נימא
דהאיבעיא היא בין בפנים בין בחוץ למה נקט הש"ס האיבעיא לעגן העלאה בחוץ ועוד
יש לדקדק מ"ש ראש בן יונה דנקט ואמאי לא לימא סתם המעלה פחות מכוזת ומלח
משלימו לכוזת מהו ונראה לענ"ד לומר דבמעלה ראש בן יונה בפנים אע"ג דאף עם
המלח אין בו כוזת ג"כ חשיב הקטרה ואע"ג דאין הקטרה פחותה מכוזת ראש בן יונה
שאני דכמו באכילת אדם אע"ג דאין אכילה פחותה מכוזת ומ"מ בגיד הנשה אם אכלו
ואין בו כוזת חייב משום דחשיב בריה וזה דגיד חשיב בריה כתבו התוס' והרא"ש ו"ל
בחולין דכיון דאמרה תורה לא תאכל גיד משמע כל שהוא בין גדול בין קטן וא"כ ה"נ
בהקטרה אע"ג דאין הקטרה פחותה מכוזת דמפקינו מהאכל יאכל מה אכילת אדם בכוזת
אף אכילת מזבח בכוזת מ"מ בעולת העוף פיון דכתיב והקטיר המזבחה ודרשינו בזבחים
ס"ה ע"א דבהקטרת הראש הכתוב מדבר א"כ פיון דאיכא קרא מיוחד על הקטרת הראש
חשיב בריה דהתורה ציוותה להקטיר הראש משמע כל שהוא בין גדול ובין קטן וא"כ
המקטיר ראש בן יונה בפנים ודאי חשיב הקטרה ואפילו אין בו כוזת מיהו לעגן העלאה
בחוץ לא חשיב ראש בן יונה בריה דהא ליכא קרא על הראש לעגן העלאה בחוץ והוי
כמו עוף טמא דבחייה בכ"ש דחשיב בריה ובמיתתה בכוזת דלעגן אסור גבלה אינה
חשובה בריה פדאמרינו בחולין ומשום דעל אסור גבלה לא כתיב קרא ולא חשיב בריה
וכמ"ש הרא"ש ו"ל שם ואע"ג דראש בן יונה שאין בו כוזת חשיב הקטרה בפנים מ"מ
בחוץ בעינן דוקא כוזת ולא מהני מה שראוי בפנים דאף אי בפנים יש הקטרה פחותה
מכוזת ומ"מ בחוץ בעינן דוקא כוזת ולא מהני וכמ"ש התוס' ומשום דכתיב אותו על השלם הוא
חייב כו' דבעינן דוקא כוזת תוס' זבחים ק"ח ע"ב ד"ה לא ומנחות נ"ח ע"ב ד"ה אפי']

ומש"ה איבעי לן דוקא לענגן העלצה בחוץ אי המלח משלימו לכזית: ולענגן הקטרה בפנים נראה לענ"ד דפשיטא במקטיר בפשר פחות מכזית ומלח משלימו לכזית דלא תשיב הקטרה בכה"ג וכמ"ש לעיל דחיבורי עולין פעולין שייך רק היכא דעל העולין בפ"ע יש דין הקטרה אז גם על החיבור יש דין הקטרה אבל היכא דעל העולין בפ"ע ליכא דין הקטרה וכגון הכא דאין בו כזית לא שייך חיבורי עולין פעולין ורק במעלה ראש בן יונה בחוץ ומלח משלימו לכזית פיון דבפנים תשיב הקטרה בלא המלח וכמ"ש א"כ גם על המלח יש בפנים דין חיבורי עולין ואי חיבורי עולין פעולין דמי יש אף להמלח דין עולין בפנים ומש"ה תיב פי מקטירן בחוץ וכן במעלה בפשר שאין בו כזית ועצם משלימו לכזית אמרינן שם ר"י אמר תיב דחיבורי עולין פעולין והקשו בתוס' שם הא ר"י ס"ל דיש הקטרה פחותה מכזית ותיקצו דמ"מ בחוץ צריף כזית דאותו פתיב על השלם הוא תיב כו' ונראה דהיא הנותנת דאי אין הקטרה פחותה מכזית לא היה תשיב העצם שמשלימו לכזית חיבורי עולין כלל פיון דבלא העצם ליכא עולין רק פיון דס"ל לר"י יש הקטרה פחותה מכזית ואיכא דין הקטרה בלא העצם א"כ תשיב העצם חיבורי עולין ומש"ה לענגן חוץ דצריף כזית יכול העצם להשלימו אי חיבורי עולין פעולין ומזה דאמרינן דאי לא נשתייר כזית בפשר או כזית אימורים אינו זורק את הדם ואע"ג דיחד עם המלח איכא כזית אין להביא ראיה דבפנים אין המלח משלים לשיעור הקטרה דשאני גבי זריקת הדם דצריף שיהיה בהפשר עצמו שזהריקה מועלת עליו שיעור הקטרה [ויש לחקור למ"ד בעצמות אפילו אם פירשו יעלו בנשאר כזית מן העצמות אם זורק עליהם את הדם פיון דדינם כפשר להקטרה או דלמא פיון דמ"מ לאו קרבן גמור הם דהא אימעטו מאהדורי פוקעין אינו זורק עליהם את הדם]: והנה בפ' השוחט והמעלה ק"ח ע"ב אמרינן לר' יוסי דמקטירי פנים שחסרו והעלן בחוץ פטור היינו אבר שחסר משום דס"ל דבפנים לאו הקטרה הוא ואמרינן כמאן מהדרינן פוקעין לגבי מזבח דלא כר"י דס"ל לר"י דרק אבר שלם בר הקטרה הוא ולא אבר חסר והאי אבר דהכא היינו גתח דכל דופן הבהמה קרוי אבר אחר דהאי אבר הוא הנתחים שמתחין את העולה כמבואר במס' תמיד דמתחין את כל הבהמה לששה אברים וטעמו של ר"י נראה משום דכתיב וניתח אותה לנתחיה ודרשינן אותה לנתחיה ולא נתחיה לנתחים א"כ כל גתח תשיב שיעור הקטרה אחת [ולפ"ז נראה בפסולה דאם עלתה לא תרד דאמרינן בפ' המזבח מקדש דאינה טעונה הפשט וניתוח דניתוח אותה לנתחיה אותה פשרה ולא פסולה לר"י כל הבהמה תשיבא הקטרה אחת] ויש לחקור לר"י בעולה אם נשתייר כזית בפשר אם זורק את הדם פיון דס"ל דאבר שלם הוא שיעור הקטרה ולא פחות ואבר חסר לאו בר הקטרה הוא פלל א"כ אינו זורק עליו את הדם או אפשר דאינו תלוי בשיעור הקטרה פלל וכמו למ"ד יש הקטרה פחותה מכזית ומ"מ בעינן שישתייר כזית לזרוק את הדם משום דבעינן דומיא דאכילת אדם שהוא ככזית ה"נ לר"י כזית אע"ג דהוא פחות מכדי הקטרה מ"מ לענגן זריקת הדם סגיא ככזית דומיא דאכילת אדם וצ"ע בזה: ה) המקטיר שאור ודבש לגבי מזבח וכן כל שהוא ממנו לאישים ה"ה בל"ת ושיעורו תלוי בשיעור הקטרה דאם אין הקטרה פחותה מכזית אינו תיב אלא על כזית ואי יש הקטרה פחותה מכזית תיב בכ"ש וכן עירובי שאור ודבש פלו איסור ותיבין אף אם יש רק בכולן כזית והמעלה משאור ודבש לגבי הפך תיב ובכל שהוא ממנו לאישים אם תיב על הפך פליגי ר"י ור"א

במנחות נ"ז ע"ב: והנה הרמב"ם ו"ל פתב בפ"ה מהל' איסורי מזבח ה"ב דאם נפל משאור ודבש כ"ש בקטורת נפסלה ואם הקטיר ממנה בהיכל לוקה עכ"ל וכתב הכ"מ שם דזה שפתב הרמב"ם והוא שהקטירו בהיכל אתי למעוטי אם הקטיר שלא במקום המיוחד לקטורת ע"ש והיינו על מזבח החיצון [והקטרן אורה תמה על הכ"מ טובא ע"ש] ולענ"ד נראה דזה שפתב הרמב"ם ו"ל אם הקטיר בהיכל אתי לאפוקי קטורת דלפני ולפנים דיוה"כ דאם הקטיר שם בתערובת שאור ודבש דפטור והטעם נראה דהנה התוס' מנחות נ"ז ע"ב ד"ה פכש הקשו על הא דאמרין דהמעלה משאור ודבש על הפכש חייב הא לר"י דאמר דרצפת העזרה נתקדשה כמזבח הו"ל למנקט קרקע העזרה כו' ותי' דאפילו לר"י הא דקדיש שלמה רצפה לפשרין קידש ולא לפסולין עכ"ל ומזה נראה דאע"ג דהרצפה מקום הקטרה היא לכל הקרבנות מ"מ לענין איסור הקרבת שאור ודבש בעינו שיהא חשיב מזבח אף לדין הקרבת שאור ודבש וכיון דשלמה קידש רק לפשרין נמצא לגבי שאור ודבש אין זה מזבח א"כ כ"ש בקטורת דלפני ולפנים ביוה"כ שמתקטיר על רצפת בית קה"ק דאין זו מקום הקטרה לשום קרבן רק לענין קטורת דלפני ולפנים לבד א"כ כ"ש דלענין שאור ודבש לא חשיב מזבח אלא רצפה בעלמא דליכא שם חיובא דהעלאת שאור ודבש פן נראה לענ"ד בדברי הרמב"ם ו"ל: ובעיקר מ"ש התוס' דברצפה ליכא איסור דהקרבת כל שממנו לאישים משום דשלמה קידש את הרצפה לכשרים אבל לא לפסולים יש לעיין ע"ז דא"כ הא דאמרין ביבמות ק' דכהנת שנתערב ולדה בולד שפחתה דמנחתם נקמצת ואינה נאכלת ופרכינו היכא ליעבד ליקרב קומץ ברישא ואח"כ השירים דלמא לאו פהו הוא והו"ל כל שממנו לאישים כו' ומסקינן דהקומץ קרב והשירים מתפזרין על בית הדשן והנה לפ"ז מתקן רק הצד שמא לאו פהו הוא דכיון דקרב הקומץ קרבה המנחה כמנחה אבל אם פהו הוא אינו מתקן פלום פיון דאינו מקטיר את פולה ובמנחת פהנים אם אינו מקטיר את פולה לא עשה ולא כלום ואמאי לא נימא דיקריב השירים אחר הקומץ על הרצפה דממ"נ אם פהו הוא א"כ על הרצפה הוי הקטרה מעלייתא דרצפה מקדשת ואם לאו פהו הוא על הרצפה ליכא איסור הקטרת שירים דלפסולים לא קדיש רצפה וא"כ יעלה הקרבן ממ"נ וכן בהיה דיומא מ"ז ע"ב בבין הבינים וכן בהיה דפ' בתרא דמנחות באומר פירשתי וא"י כמה פירשתי דמקשינן פמו כן וכן בסוטה כ"ג בכל הנשואות לכהנים וכן בהיה דפ' התערובות ע"ז באיברי עולה שנתערבו באיברי חטאת דאמרין דאין להם תקנה משום דעל איברי חטאת איכא לאו דכל שהיא ממנו לאישים כו' ואמאי לא יקטירם על הרצפה וכן שם באיברי תמימים שנתערבו באיברי בע"מ דאמרין תעובר צורתם כו' ודוחק לומר דכל הנהו מתנייתי אתיין דלא כר"י דאמר רצפה מקדשת וצ"ע מיהו באיברי תמימים שנתערבו באיברי בע"מ י"ל אפילו אי נימא דרצפה לא נתקדשה לפסולים מ"מ א"ל תקנה להקטירם על הרצפה דהא אפילו במקריב בע"מ בבמת יחיד אמרינן בתמורה ז' דלוקה ואיכא למ"ד דבבמת יחיד א"צ מזבח פלל אלא אף במעלה ע"ג הסלע ועל האבן חשיב הקטרה אלמא דלאיסור הקטרת בע"מ א"צ דוקא מזבח רק מקום הכשר להקרבת קרבנות א"כ במקטירבע"מ על הרצפה לא גרע מהקטיר על הסלע בבמת יחיד בפשעת היתר הבמות פיון דהרצפה מקום פשר להקרבת הקרבנות הכשרים איכא איסור הקטרת בע"מ ולא בעינו דוקא מזבח]: ובהא מה דחשבינן במנחות נ"ז בכלל כל שממנו לאישים גם שתי

הלחם עמדו המפרשים ז"ל דל"ל משום כל שממנו תיפוק ליה שהם חמץ ואיכא משום מעלה שאור והקרון אורה שם פתב דליכא למימר לאשמעינן דחייב שתיים הא אין אחע"א ומצאתי להמנחת חינוך שתי' דאצטריה קרא היכא דמקריב לשם עצים לרבנן דס"ל בפ' התערובת ע"ז דרק שאור ודבש הותרו לשם עצים אבל כל שממנו לאישים לא א"כ חייב על שתי הלחם רק משום לאו דכל שממנו לאישים ע"ש: וראיתי בירושלמי שבת פ"ז ה"ב שהקשה להפך דל"ל קרא לשתי הלחם דחייב משום שאור דכתיב קרבן ראשית תקריבו והוא שתי הלחם וכתוב ולמזבח לא יעלו] תי"ל דכל שהוא ממנו לאישים ואמרין שם שתי הלחם למאי יצא ואמר ר"י דיצא ללמד לכבש היינו למעט שאר דברים שממנו לאישים דכבש לאו כמזבח ומקרא דאותם ואמרין שם דאי לא דקרא יצא למעט שאר כל שממנו לאישים מכבש היינו אומרים שייצא לחייב על שתי הלחם שתיים אחת משום שאור ואחת משום כל שממנו לאישים זהו לפי פי' הק"ע שם]: ובמקטיר שתי הלחם הבאות בפ"ע אי חייב משום כל שממנו לאישים נראה לענ"ד דתלוי בפלוגתא דר"א ור"ע שם אי בעינן כל שממנו לאישים או כל ששמו קרבן ושתי הלחם הבאות בפ"ע אין ממנו לאישים ויש לעיין אמאי חשבינן בגמרא שם נפקותא בין ר"א לר"ע רק חטאת העוף ולוג שמן של מצורע ואמאי לא חשבינן נמי שתי הלחם הבאות בפ"ע דהא ר"ע ס"ל בפ' התכלת מ"ה ע"ב דקרבנו לחם בלא כבשים והנה לחמי תודה ורקיקי נזיר ודאי הן בכלל כל שממנו לאישים דהווי כמו שתי הלחם דחשיבי כל שממנו לאישים משום דהכבשים מתירים אותם וזה דלוג שמן של מצורע לא חשבינן לכל שממנו לאישים ואע"ג דדם האשם מתירן לבהונות צ"ל דמייירי בלוג הבא בפ"ע א"נ לרבנן דס"ל במנחות ט"ו ע"ב דלא חשיב האשם מתיר של הלוג אף נראה לענ"ד לומר דאף לר"מ שם דאמר דהאשם והלוג הוקבעו בשחיטה פלחמי תודה והאשם חשיב מתיר של הלוג מ"מ לוג שמן של מצורע לא חשיב כל שממנו לאישים כו' ולר"א דבעי דוקא כל שממנו לאישים ולא סגי ליה בשמו קרבן לא יתחייב על הלוג דרק לחמי תודה חשוב כל שממנו לאישים ומשום דלא רק זריקת הדם מתיר הלחם דאף הקטרת חלביו מתיר הלחם דכ"כ דלא הוקטרו חלבי התודה אין הלחם מותר באכילה וכמו הבשר של התודה עצמה דאינה מותרת באכילה עד לאחר הקטרת אימורים וא"כ נמצא דאף המתן אישים של התודה ג"כ שייך אל הלחם שהוא המתירן ומש"ה חשיב ממנו לאישים ואע"ג דאין מגופו לאישים מ"מ ממנו לאישים מקרי וכן בשתי הלחם וכבשים אבל בלוג שמן של מצורע אע"ג דדם האשם מתירו לבהונות מ"מ בהקטרת חלביו של האשם אין הלוג תלוי פלל וא"כ אינו שייך הלוג פלל למתן האישים של האשם ומש"ה אינו מקרי כל שממנו לאישים: והנה בכזית מן העולין שצמק ונפחת משיעוריה וחסור ותפח נראה לענ"ד דלא חזי להקרבה דבמנחות נ"ד ע"ב אמרינן בכזית פגול ונותר כו' שצמק וחסור ותפח דחייבין עליהם משום דאין דיחוי באיסורים א"כ לפ"ז להקרבה דיחוי אינו ראוי להקרבה אחר שתפח משום דיחוי ולענין לזרוק עליו את הדם לפמ"ש למעלה דלזרוק את הדם אינו תלוי בשיעור הקטרה דהא אף לר"י דס"ל דפחות מאבר שלם אינו ראוי להקטרה ומ"מ לענין לזרוק עליו את הדם סגי בנשתתיר כזית דלזרוק את הדם בעינן רק שיעור כזית דומיא דאכילת אדם א"כ כזית שצמק וחסור ותפח פיון דלכל מילי חשיב כזית ורק להקטרה אינו חסור ונראה משום דיחוי ואף לאחר שתפח חשיב פחות משיעור הקטרה

כמו קודם שתפח מ"מ פיון דאיפא כונית זורק עליו את הדם דהוי כמו פחות מאבר שלם לר"י ולענין איסור שאור ודבש נראה פשוט דחייב בכה"ג דאין דיחוי באיסורים וכן בכל שממנו לאישים: ו) ובענין רצפה מקדשת אליבא דר"י אמרינן בנבחים ס' דהרצפה מקום הקטרה לכל הקרבנות ורק לדמים צריה גופו של מזבח ע"ש ומזה מוכח דהרצפה פשרה לסידור מערכה דהא ההקטרות צריכים להיות על מערכה גדולה ואף מערכה שניה של קטורת ג"כ יש להוכיח דכשרה על הרצפה דאמרינן בנבחים י"ד ע"א דלר"י יכול להקטיר הבזיכין על הרצפה ע"ש ואע"ג דהבזיכין נקטרין במערכה שניה של קטורת והנה לענין איסור וכי זר קרב לגבי מזבח ודאי אין הרצפה בכלל שפרי הנה שם מקום דריסת רגלי ישראל וע"כ דנה אסור רק במזבח ממש וא"כ ק"ל הא דאמרינן ביומא מ"ה ע"א ונתנו בני אהרן הפהו אש כו' לימד על הצמת אליתא שלא תהא אלא בכהן פשר כו' דברי ר"י א"ל ר"ש וכי תעלה ע"ד שזר קרב לגבי מזבח כו' ור"י אפשר דקאי אארעא ועביד במפוחא כו' וקשה הא ר"י ס"ל רצפה מקדשת וגם ר"ש מצי סבר לה כר"י כדאמרינן בנבחים י"ד שם א"כ שפיר אצטריף קרא דאם יעשה המערכה על הרצפה דלא שייף וכי זר קרב לגבי מזבח שתהא הצמת אליתא אלא בכהן פשר וצ"ע עוד יש לי לעיין איך מקטיר על הרצפה הא אמרינן בנבחים ס"ב ע"ב מה דם בזריקה אף בשר בזריקה ובעינינו אוריר קרקע מפסיקו כדאמרינן שם וכיון דכל הרצפה יש לה דין מזבח להקטרה א"כ כי מקטיר ברצפה ליכא אוריר קרקע: ומקום המזבח עצמו אף שאין שם מזבח י"ל עוד מעלה יתרה על שאר הרצפה שמקטירים שם אף דליכא מזבח כלל משא"כ ברצפה דקדושתה רק כשיש שם מזבח אבל אם נהרס המזבח אף קדושת הרצפה בטלה כל זה למדנו מדברי התוס' זבחים נ"ט ע"ב ד"ה עד וכתבו דבזה"ז אפשר.

להקטיר קמצים במקום המזבח אע"ג דקדושת רצפה בטלה פשאין שם מזבח ע"ש: ובהקטרת קטורת שבהיכל אמרינן ג"כ בפ' ק"ק דמזבח שנעקר מקריבין במקומו קטורת ויש לעיין אם הפנונה במקום שכבר עמד שם מזבח הנהב או הפנונה דבכל מקום הראוי לעמידת מזבח הנהב אפשר להקטיר קטורת ולפ"ז כל רצפת ההיכל בכלל דכל ההיכל ראוי לעמידת מזבח הנהב דאמרינן בנבחים י"ד ע"א ד"כ ל"סדר השולחן אצל פתח ההיכל ולמ"ד היכל ואולם חזא קדושה היא יכול לסדר השולחן אצל פתחו של אולם ע"ש וא"כ המנורה ג"כ יכול להעמיד שם דהא בעינן מנורה נוכח השולחן ומזבח הנהב ממוצע ועומד כדאמרינן ביומא ל"ג ע"ב נמצא שכל אורף ההיכל ראוי לעמידת מזבח הנהב ונמצא לפ"ז דכל רצפת העזרה פשרה להקטרת איברים ופדרים וכל רצפת ההיכל פשרה להקטרת קטורת ורצפת ההיכל אינה פשרה להקטרת איברים דרצפת ההיכל אינה מקדשת רק רצפת העזרה כדמוכח בנבחים י"ד שם דאינו יכול להקטיר הבזיכין בהיכל עצמו אלא אצל ההיכל: ובעיקר הא דאמרינן ד"כ ל"סדר השולחן אצל הפתח וא"כ גם המנורה ומזבח הנהב יכול להעמיד שם קשה דא"כ אמאי אמרינן שם לעיל דמודה ר"ש בחטאות הפנימיות דהוי הולכה שאי אפשר לבטלה הא אמרינן ביומא נ"ח ע"ב בפר הבא על כל מצוות דכהן עומד חוץ למזבח ומזה על הפרוכת דאין הדם צריף ליגע בפרוכת אלא מזה כנגד הפרוכת א"כ כשיעמיד מזבח הנהב אצל הפתח נמצא דהוי הולכה שאפשר לבטלה שישחוט אצל הפתח ויעשה משם ההזאה וצ"ע ואפשר דהא דאמרינן מודה ר"ש בחטאות הפנימיות לאו בכל חטאות הפנימיות מייירי אלא בפר

ושעיר של יוה"כ דוקא דבעינן שיעמוד לפניו מן המזבח כדאמרין ביומא שם ועוד דצריה ליתן בין הבדים וזו ההולכה נדאי אי אפשר לבטלה אף זה דחוק דהא סתמא קתני ומשמע דכל חטאות הפנימיות בכלל ועוד מלשון רש"י ז"ל שם וע"כ שוחטו בעזרה ומוליקה בהיכל לקרנות המזבח ולהזאת פרוכת עכ"ל ולא נקט בין הבדים ג"כ משמע דבשאר חטאות מיירי: ז) ובזמן הקשר להקטרה נחלקו הראשונים ז"ל דרש"י ז"ל כתב ריש ברכות דזמן הקטר חלבים כל הלילה אף מדרבנן ולא עשו סיג לזה עד חצות והתוס' כתבו במגילה כ"א ע"א ד"ה ולהקטר חלבים כל הלילה עד הבוקר והיינו דוקא שנתעכלו האברים קודם חצות ששולטה בהן האור אבל אם לא משלה בהן אין מקטירין אחר חצות כדאמר ר' יוחנן ספ"ג דיומא כ' ע"ב עכ"ל והנה זה שכתבו כדאמר ר"י ספ"ק דיומא כ' ע"ב הפוננה דאמר התם ר"י לענין אהדורי פוקעין ממשמע שגאמר כל הלילה אי שיעד הבוקר ומת"ל עד הבוקר תן בוקר לבוקרו של לילה ומזה נפקין התם בגמרא דחצות עושה עיכול ע"ש ולכאורה אינו מוכן מה שייך זה דחצות עושה עיכול להקטר חלבים שאינו אלא עד חצות מדרבנן משום סיג וכבר עמד בזה הרש"ש שם וכתב עיין ביומא שם ותראה שדבריהם צריכים תיקון עכ"ל אף ראיתי להרמב"ם ז"ל בפ"א המשנה פ"ט דזבחים על משנה דכולן שפקעו מע"ג מזבח לא יחזיר שכתב ג"כ פהתוס' דהכא וז"ל שם ומה שאמר קודם חצות ולא אמר כל הלילה לפי שאמר הפתוב היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבוקר ואילו אמר כל הלילה לבד הנה משמעו עד הבוקר ולפי שאמר אח"כ עד הבוקר אמרו שהוא רמז להרחקה מן הבוקר הוא מה שאמרו עד הבוקר תן בוקר לבקרו של לילה וע"כ אמרו עד חצות להרחיק האדם מן העבירה כמו שבארנו בתחילת ברכות עכ"ל והיינו פהתוס' דמזה שמעינן ג"כ הקטרה עד חצות להרחיק האדם מן העבירה והיינו שהוא רמז גם ע"ז: ובעיקר מחלוקת רש"י ז"ל עם תוס' והרמב"ם ז"ל אם גם בהקטרת אברים ופדרים עשו סיג עד חצות נראה לענ"ד להביא ראיה ממה דאמרין ביומא מ"ו ע"א דבכל יום היתה שם מערכה מיוחדת לאברי עולה שנתותרו מבערב ובעינן למימר שם אע"ג דלא משלה בהם האור ע"ש והא סידור מערכה היתה לאחר תרומת הדשן ותרומת הדשן היתה בכל יום מקרות הגבר שהוא אחר חצות ומוכח מזה דאברי עולה שנתותרו מבערב מקטירן לכתחילה אף לאחר חצות וקשה לדברי התוס' במגילה דרבק אם משלה בהם האור מקטירין אותן לאחר חצות וצ"ע: סימן ו אהדורי פוקעין מצות אהדורי פוקעין לגבי מזבח נפקין לה מקרא בר"פ המזבח מקדש מדכתיב העולה על מוקדה שף מסיק לה התם מדכתיב אשר תאכל האש את העולה ושמעינן מינה דעיפולי עולה אתה מחזיר כו' ובמנחות כ"ו ע"ב מרבינן לכל הנקטירין פגון קומץ ולבונה כו' לאהדורי פוקעין מקרא דזאת תורת העולה ולא ממעטינן מפוקעין רק קטורת מפני שהוא על מזבח הפנימי וכמ"ש בתוס' שם וזמן של אהדורי פוקעין באותן שיש בהם ממש מחזיר לעולם כל אימת שיפקעו ובאותן שפבר נתעכלו א"צ להחזיר כלל ובשרירי אמרינן בפ' המזבח מקדש פ"ו דעד חצות צריה להחזיר לאחר חצות א"צ להחזיר דחצות עושה אותו עיכול ובפ"י קודם חצות והחזיר אחר חצות איפולגו אמוראי התם אי עמוד השחר עושה עיכול ובפ"י קודם חצות והחזיר אחר עמוד השחר פליגי התם דלמ"ד אין עמוד השחר עושה עיכול חצות שני עוכלתן ולמ"ד עמוד השחר עושה עיכול אין לו עיכול לעולם וכתב רש"י ז"ל וכל שעה שפוקעין יחזיר עכ"ל:

והקשה הקרן אורה שם על רש"י ו"ל דכ"ש שפוקעו יחזיר הא פיון דפקעו קודם חצות ויהחזירן לאחר עמוד השחר א"כ נפסלו בלינה ובפסולין ליכא דין אהדורי פוקעין וכדקתני במתני' פ"ו ע"א דכולן שפוקעו מע"ג מזבח לא יחזיר ופי' רש"י ו"ל דקאי בין אפסולין ובין אגידים ונעצמות וא"כ איך פתב רש"י ו"ל פאן דכ"ש שפוקעו יחזיר וכתב הקרן אורה דמוכח מזה דאותן האיקרים שפכר היו על המערכה ומשלה בהן האור שוב אינו נפסלין בלינה ע"ש והנה לכאורה על חידוש הקרן אורה קשה טובא מההיא דכריתות י"ד ע"א דאמרינן שם דלא משפחת לה פיגול ונותר בחדא בהמה ומקשינן אמאי לא הא משפחת לה באבר פיגול שהעלה לגבי מזבח ומשלה בו האור דפקע פיגולו מיניה ואח"כ נעשה נותר ע"ש ומוכח דאף לאחר שמשלה בו האור יכול להעשות נותר אלמא מיפסיל בלינה: ונראה לענ"ד לתרץ ולומר דטעמו של הקרן אורה הוא דכיון שמשלה בו האור שוב אינו נפסל בלינה משום דנותר מקרי שניתותר הקרבן ולא הקריבו בשעתו ונפסל משום זה אבל אם הקריבו בזמנו ומשלה בו האור והיינו שהצית האש ברובו וחשיב הקטרה גמורה כדאמרינן במנחות כ"ו ע"ב [ועיין בתוס' שם ד"ה קומץ] א"כ אין הקרבן נקרא נותר שלא ניתותר שהרי הקריבו ואף פסול נותר אין בו בכה"ג א"כ לפ"ז הוא דוקא בקרבן פשר שהקטירו ומשלה בו האור דקיים מצות הקטרה וקרבן שפכר הוקטר אינו נעשה נותר אבל בההיא דכריתות דמייירי שהעלה אבר פיגול לגבי מזבח דלא הנה קודם בר הקרבה ורק שמשלה בו האור פקע פיגולו ונעשה עתה בר הקרבה נמצא דבהקרבן הכשר עדיין לא היתה הקטרה דמייירי שתכרף משמשלה בו האור סלקו וא"כ שפיר נעשה אח"כ נותר: והנה לפי חידוש הקרן אורה יתורץ מה שהקשה הגרע"א בגליונו בפסחים נ"ט ע"ב על הא דאמרינן שם רמי ליה רב ספרא לרב פתיב לא ילין לבוקר זבח חג הפסח לבוקר הוא דלא ילין הא כל הלילה כולה ילין והכתיב עולת שבת בשבתו ולא עולת חול בשבת ולא עולת חול ביו"ט והקשה הגרע"א ו"ל דלמא מייירי שמשלה בו האור מבעוד יום דאותן מקטירין אפילו בשבת כדאמרינן ביומא ע"ש ולפמ"ש הקרן אורה אתי שפיר פיון דאותן שמשלה בהם האור שוב אין נפסלין בלינה א"כ אמאי פתיב לא ילין לבוקר זבח חג הפסח הא שפיר מצי ילין דאינו נפסל בלינה וא"כ לא מייירי קרא באותן שמשלה בהם האור: ובפ' המזבח מקדש פ"ז ע"א בענין אי לינה מועלת בראשו של מזבח אמרינן לשולחן מדמינן לה דתנן אפילו הן על השולחן ימים רבים אין בקר פלום ופי' התוס' שם דכיון דנסדר על השולחן נעשה לחמו של שולחן ואינו נפסל בלינה ע"ש וא"כ זה דבעינן בגמרא לומר דאין לינה מועלת בראשו של מזבח משום דלשולחן מדמינן לה הוא ג"כ ע"כ משום דנעשה לחמו של מזבח כמו בשולחן ואע"ג דלחמו של מזבח אינו נעשה אלא לאחר שמשלה בו האור כדאמרינן בגמרא צ"ל דע"י שמשלה בו האור נעשה לחמו של מזבח לעולם אפילו לאחר שירד אבל אם לא משלה בו האור והוא בראשו של מזבח חשיב לחמו של מזבח רק כ"ז שהוא בראשו של מזבח ואין לינה פוסלת בו שם אף עכ"פ מדברי התוס' נראה דאין לינה פוסלת בלחמו של שולחן וכן בלחמו של מזבח ורק לאחר שנפרק מן השולחן פוסל לינה דאז כבר אינו לחמו של שולחן וכן במזבח וא"כ לפ"ז במשלה בו האור נעשה לחמו של מזבח אפילו אם ירד אח"כ כדאמרינן להדיא בגמרא א"כ שוב אין לינה פוסלת בהן לעולם דבלחמו של מזבח אינו פוסל לינה כדמוכח מתוס' וזהו כמ"ש הקרן אורה:

מיהו בתוס' יומא מ"ה ע"ב ד"ה סודרן פתבו דאיברי ופדרים שלא נתעפלו מפערב כשמשלקן מהמערכה הישנה כשצריד לסדר את התדשה סודרן על הסובב אבל לא ע"ג היסוד דא"כ הנה נפסל בלינה נרק בסובב דחשיב ראשו של מזבח אין לינה פוסלת שם ע"ש ומוכח דס"ל הכי להתוס' דאף באותן איברים שפבר היו על המערכה ומשלה בהן האור ג"כ נפסלין בלינה דהא אותן אברים פבר משלה בהם האור ומ"מ כשיסדרום על היסוד יפסלו בלינה וזה דלא פהקרון אורה והמפרש למס' תמיד פ"ה משנה א' פתב ג"כ דמש"ה סודרן על הסובב ועל הפכש הוא פדי שלא יפסלו בלינה דאין לינה במזבח וכפש הרי הוא כמזבח לכל דבר ע"ש ומוכח ג"כ דלא ס"ל פהקרון אורה ועוד יותר ע"ז פתב שם המפרש לקמן על הא דתנו האיברים ופדרים שלא נתעפלו מפערב מחזירין אותן למערכה וז"ל ובמס' יומא אמרינו מנין לאיברים ופדרים שלא נתעפלו מפערב שסודרין אותן ע"ג האש פדי שלא יפסלו בלינה ואחר מערכה גדולה יסדרם ויקטירם שגאמר אשר תאכל האש את העולה על המזבח עכ"ל היינו שהמפרש גורם ביומא שהיה סודרן ע"ג האש עד שיעשה מערכה שלא יפסלו בלינה ולא גורם סודרן ע"ג הסובב והיינו משום דק"ל למ"ד לינה מועלת בראשו של מזבח היכא עביד הרי יפסלו בלינה ומש"ה ס"ל דסודרן ע"ג האש וכשהן ע"ג האש לכ"ט אין לינה מועלת בהן והיינו שעושה להם מערכה על הסובב או על הפכש: והנה לדברי התוס' והמפרש דלא ס"ל חידוש של הקרון אורה נשארה קושיתו בהיא דפקעו קודם חצות והחזירן לאחר עמוד השחר הא פיון דנפסלו בלינה א"כ לית בהו דין אהדורי פוקעין ונראה לענ"ד דזה דאמרינו דבפסולים ליכא דין אהדורי פוקעין הוא תלוי בעיקר הקטרה דאם עיקר הקטרה היתה בכשרים איכא דין אהדורי פוקעין אח"כ דחייב אהדורי פוקעין נמשך מההקטרה שהיא המציבת לאהדורי פוקעין אח"כ דבעינו שיתעפלו לגמרי דהא מהדרינו פוקעין אף פחות מפיזת כמ"ש תוס' זבחים ק"ח ע"ב אע"ג דאין הקטרה פחותה מפיזת ובתחילת הקטרה לא מקטרינו כה"ג וע"כ משום דנמשכך מההקטרה הראשונה שהיה בה פיזת] ורק בהקטרת פשרים שהיא הקטרה כמצותה איכא מצות עיפול ותייב לאהדורי פוקעין ולא בפסולים א"כ הכא בפקעו קודם חצות והחזירן לאחר עמוד השחר פיון דעיקר הקטרה היתה בכשרין איכא דין לאהדורי פוקעין ואע"ג דנפסלו אח"כ בעמוד השחר פיון דהחזירן אח"כ למזבח ומשלה בהם האור ופקע הפסול שלהם חייב להחזיר אח"כ אם פקעו עוד הפעם דכל שההקטרה הראשונה היתה כמצותה יש אח"כ דין פוקעין: ובעיקר זה דבפסולים ליכא דין אהדורי פוקעין הקשו בתוס' פ"ו ע"א ד"ה וכולן הא אמרינו בפסולין דאם משלה בהם האור יעלו ותי' שם ג' תירוצים חדא דהכא מייירי בפוקעין שנתעפלו קצת ובאלו א"צ להחזיר אבל במשלה בהם האור משמע שמשלה האור פורתא ולא נעשה מצותן ומש"ה יחזיר עוד פתבו שם דלפי' הקונטרס דזה דלא יחזיר היינו א"צ להחזיר ל"ק מידי דאיכא למימר דזה דקתני דאם משלה בהם האור יעלו היינו אם ירצה אבל אין חובה להעלותם ועוד י"ל דפקעו היינו דפקעו מאליהן ואז א"צ להחזיר וירדו יעלו יש במשמע שהורידו ואז צריד להעלותן ויש לחלק בין ירדו מאליהן בין ע"י אחרים פעין הדין דיומא מ"ו המוריד גחלת מע"ג מזבח וככה חייב משום דלא אנתקיה ממצותה אלמא יכול להעלותה וכי פקעה תנו במתני' דלא יחזיר עכ"ל והנה מלשון התוס' נראה דבגחלת שפקעה מע"ג מזבח דלא יחזיר היינו דאסור להעלותה ואם הורידה יכול

להעלותה ובפסולים לתי' השני בתוס' היינו לפי' הקונטרס זה דאם פקעו לא יחזיר היינו דליכא מצוה להחזיר אבל איסורא ליכא וכתבו שם דלפי' הקונטרס דזה דלא יחזיר היינו א"צ להחזיר ל"ק מידי ומפלל דלאידך תירוצי שם זה דלא יחזיר היינו דאסור להחזיר ויש לעיין מה איסור יש בהעלותם פנין דמשלה בהם האור ופקע הפסול שלקחם וכן בגתלת שפקעה מה איסור יש בדבר להעלותו: ונראה הנה לומר דבהנה בפוקעין דליכא מצוה להחזירם איכא גם איסורא משום דיחוי וכמו בשנשפה הדם מן הפלי על הרצפה דמקשינן בובחים ל"ד ע"ב דלקהוי דיחוי ומתריצין דכל שפידו לא הוי דיחוי והקשו בתוס' שם ד"ה פל מההיא דחולין בכיסיי הדם דחשיב דחוי בכסהו הרוח ואע"ג דהוי פידו ותי' דהכא בנשפה הדם מן הפלי על הרצפה מצוה לאוספו ומש"ה לא הוי דיחוי ע"ש וא"כ בפקעו מע"ג המזבח הוי כמו נשפה מן הפלי על הרצפה דמחוסר אסיפה והוי דיחוי (דכל שיהיה קרובה יותר למצנתה ונתרחקה חשיב דיחוי וכמו ביומא פ"ב שעירי לר"י דבע"ח נדחין אם נשפה הדם ימות המשתלח משום דמחוסר עתה הגרלו.

ואע"ג דאותו המשתלח קודם שהגרילו עליו לא היה חשיב דחוי אף עתה שנתקרב יותר למצנתו וחסור ונתרחק ע"י שנשפה הדם ומחוסר עתה עוד מעשה חשיב דיתוי] וה"נ פנין דמחוסר עתה עוד החזרה למזבח חשיב דיחוי מיהו בהני דאיכא מצוה להחזירן לא הוי דיחוי פנין דבידו להחזירן והוי כמו התם בנשפה הדם מן הפלי על הרצפה אבל באותן דליכא מצוה להחזירן חשיב דיחוי דלא מהני מה שפידו היכא דליכא מצוה וכמ"ש התוס' [ובמעילה ז' אמרינן חישב לנשפכין מהו פתבו התוס' דחישב על מקצת הדם שנשפה על הרצפה מי אמרינן הא חזי דאם ירצה יאספנו ויזרקנו או דלמא הואיל ואין מצוה צאוספו הו"ל הולף לאיבוד עכ"ל וקשה אי בנשפה מקצת הדם אין מצוה לאוספו א"כ הו"ל דחוי כמ"ש בתוס' פאן] מיהו זה יתכן רק לשאר התירוצים בתוס' שם דס"ל דאיכא אף איסור להחזיר אף להתי' השני שם היינו לפי' הקונטרס שכתבו דזה דלא יחזיר היינו רק דליכא מצוה להחזיר הא יכול להחזיר אם ירצה מוכח דלא ס"ל הכי וס"ל דכל שפידו אפילו אי ליכא מצוה ג"כ לא הוי דיחוי: ובירושלמי פ"ב דיומא אמרינן קטורת שכבת אפילו בקרטין הוממה דלא פתיב אוכלו אלא על מזבח החיצון עכ"ל היינו משום דעל קטורת ליכא מצות עיכול דמצות עיכול הוא רק באותן שעל מזבח החיצון וכמ"ש התוס' מנחות כ"ו ע"ב ד"ה ואי דעל קטורת ליכא אהדורי פוקעין לפי שאינו על מזבח החיצון] וכיון דליכא מצות עיכול פנין שכבת הוממה ומה נראה דאותן עיפולים דליכא מצות עיכול עליהם וכבו נפסלים דחשיבי כבע"מ וכן י"ל בעיפולים שפקעו וליכא מצוה להחזירם כמו עיפולי פסולים פנין דליכא מצות עיכול עליהם נפסלים ואסור להעלותם והוי כמו שכתבו פנין שהם חוץ למזבח: ובעיקר בכל הפסולים שמשלה בהם האור דאמרינן דפקע הפסול מהם ויעלו קשה נהי דפקע פסולן מ"מ להוי דחויין דבכל הפסולים שפקע פסולן אמרינן פנין דנדיחו ידחו והכא לא הוי בידו לתקן הפסול שהרי אסור להעלות פסולים לגבי מזבח לכתחילה שתמשול בהם האור ולהפקיע פסולן וצ"ל שע"י שמשלה בהם האור פקע גם הדיחוי שלהם דדיחוי לא עדיף משאר פסולים דנפקע ע"י שמשלה בהם האור מיהו בדיחוי איכא תרתי דלבד דחשיב פסול פנין שהודחו אין חזרין למצנתן דאף בכיסיי הדם בעינן למימר דשייך דיחוי אע"ג דפסול לא שייך התם וא"כ לענין זה דאינו חוזר למצנתו לא מהני משלה בהם האור דזה רק מהני להפקיע הפסול ונראה לומר דזה

בְּאֵמֶת טַעְמוֹ שֶׁל הַתּוֹס' בְּתִי' הַשְּׁנִי דְזֶה דָּאֵם מְשַׁלָּה בְּהֵם הָאוּר דִּינְעֵלוּ הֵינְנוּ רַק דְּמוֹתֵר לְהַעֲלוֹתֵם מִיְהוּ מְצֻנָה לִיכָא וּמְשׁוּם פִּינּוּ דְנִדְחָו אִין חוֹזְרִין לְמַצְנוֹתָן וְדוּק: וּבְזָה אֲתִי שְׁפִיר ג"כ בְּקוֹמֵץ פְּסוּל כְּגוֹן שְׁיַצָּא וְהַקְטִירוּ עַל הַמְזַבֵּחַ דְּאִינוּ מְרַצָּה כְּדִאֲמַרְיָנוּ בְּמִנְחֹת כ"ה ע"א וְקָשָׁה אֲמַאי אִינוּ מְרַצָּה הָא פִּינּוּ שְׁמַשְׁלָה בּוּ הָאוּר נִפְקַע הַפְּסוּל מִמְּנוּ וְהוּ"ל קוֹמֵץ כְּשֵׁר א"כ לְרַצְוֵי נְמִי אַח"כ וּבְזָה נִיחָא דְאַף דְּמַשְׁלָה בּוּ הָאוּר וּפְקַע פְּסוּלוֹ מ"מ אִינוּ חוֹזֵר לְמַצְנוֹתוֹ דְּהוּי וּמִש"ה אִינוּ מְרַצָּה וְלֹא יִדָּף תִּירוּצֵי בְּתוֹס' שֶׁם דְּמַחְלְקִין בֵּין מְשַׁלָּה בְּהֵם הָאוּר לְנִתְעַפְלוּ קִצָּת אוֹ מִיִּרְדוּ לְנִפְקַעוּ מְאֲלִיָּהּ וּמוּכַח דַּס"ל לְהִנָּה תִירוּצֵי דָּאֵם רַק מְשַׁלָּה בְּהֵם הָאוּר וְלֹא נִתְעַפְלוּ קִצָּת אִיכָא מְצֻנָה לְאַהֲדוּרֵי פּוֹקְעִיָּהּ דַּע"י שְׁמַשְׁלָה בְּהֵם הָאוּר וּנִפְקַע פְּסוּלִין חוֹזְרִין ג"כ לְמַצְנוֹתָן א"כ קָשָׁה בְּקוֹמֵץ שְׁיַצָּא וְהַקְטִירוּ אֲמַאי אִינוּ מְרַצָּה אַחַר שְׁמַשְׁלָה בּוּ הָאוּר וְנִרְאָה לּוֹמֵר הַטַּעַם מְשׁוּם דְּהוּי קוֹמֵץ הַחֶסֶר דְּכַשְׁמַשְׁלָה בּוּ הָאוּר וּנִפְקַע פְּסוּלוֹ וְנִתְכַפְּשֵׁר כְּכָר הוּא חֶסֶר וְכַדְאֲמַרְיָנוּ בְּזִבְחִים מ"ג ע"ב וְטוֹמְאָתוֹ עָלְיוּ מִי שְׁטוֹמְאָה פּוֹרַחַת מִמְּנוּ יַצָּא בְּשֵׁר שְׂאִין טוֹמְאָה פּוֹרַחַת מִמְּנוּ וּמְקַשְׁיָנוּ הָא בְּכַשֵּׁר ג"כ טוֹמְאָה פּוֹרַחַת מִמְּנוּ ע"י שְׁמַשְׁלָה בּוּ הָאוּר וּמְתַרְצִינּוּ וְטוֹמְאָתוֹ עָלְיוּ מִי שְׁטוֹמְאָה פּוֹרַחַת מִמְּנוּ כְּשֵׁהוּא שְׁלֵם יַצָּא בְּשֵׁר שְׂאִין טוֹמְאָה פּוֹרַחַת מִמְּנוּ כְּשֵׁהוּא שְׁלֵם אֲלֵא כְּשֵׁהוּא חֶסֶר דְּכַשְׁמַשְׁלָה בּוּ הָאוּר דָּאֵז נִתְכַפְּשֵׁר כְּכָר הוּא חֶסֶר ע"ש א"כ בְּקוֹמֵץ פִּינּוּ דְקוֹמֵץ הַחֶסֶר פְּסוּל וְאִימְתִי מִתְכַפְּשֵׁר הַקוֹמֵץ כְּשֵׁהוּא חֶסֶר לֹא שְׁיִיף לּוֹמֵר שְׂיִהֵא חֲשׁוּב אַח"כ הַקְטֵרָה וִירַצָּה דְקוֹמֵץ הַחֶסֶר אִינוּ מְרַצָּה: וְהִנֵּה עַל הָא דְאֲמַרְיָנוּ בְּמִתְנֵי' דְּגַחְלַת שְׁפַקְעָה מַע"ג מְזַבֵּחַ לֹא יִחְזִיר דְּיִיקִינּוּ בְּמַעֲלֵה ט' ע"ב הָא פְּקַעָה ע"ג מְזַבֵּחַ יִחְזִיר ע"ש וְהִנֵּה יֵשׁ לַעֲיִין לר"י דַּס"ל דְּרַצְפָּה מְקַדְּשֶׁת וְכָל הַרַצְפָּה רְאוּיָה לְמַעְרְכָה וְלְכָל הַקְטֵרוֹת דְּרַצְפָּה חֲשׁוּבָה כְּמִזְבֵּחַ א"כ קָשָׁה הָא כְּשְׁפַקְעָה הַגַּחְלַת עַל הַרַצְפָּה הוּ"ל כְּפַקְעָה עַל הַמְזַבֵּחַ וְאֲמַאי לֹא יִחְזִיר הָא אִילוּ הִיָּה עוֹשֶׂה הַמַּעְרְכָה עַל הַרַצְפָּה וּפְקַעָה הַגַּחְלַת מִהַמַּעְרְכָה הִיָּה צְרִיף לְהַחְזִיר א"כ הַשְּׁתָא נְמִי אֲמַאי לֹא יִחְזִיר וְהִנֵּה לַעֲנֵ"ד לּוֹמֵר בְּתִירוּצָא דְהָאִי מִיִּלְתָא הוּא לַפּמ"ש הַתּוֹס' דְּגַחְלַת שְׁפַקְעָה אֲסוּר לְהַחְזִירָה, וְע"כ דְּנִפְסְלַת ע"י שְׁפַקְעָה אִי מְשׁוּם דִּיחֻי אוֹ דְּהוּי כְּמוֹ קְטוֹרֶת שְׂכַבַת דְּהוּמָמָה] י"ל דְּלֹא רַק בְּפַקְעָה מִהַמְזַבֵּחַ נִפְסְלַת דְּגַם מִשְׁפַקְעָה מִהַמַּעְרְכָה נִפְסְלַת מִיְהוּ זֶה הַפְּסוּל שְׁנִפְסְלַת ע"י שְׁפַקְעָה הוּי פְּסוּלוֹ בְּקוֹדֶשׁ דָּאֵם עָלָה לֹא יִרַד וּמִש"ה בְּפַקְעָה ע"ג מְזַבֵּחַ יִחְזִיר דְּהַמְזַבֵּחַ קוֹלְטוֹ אַבְל בְּפַקְעָה עַל הַרַצְפָּה אַע"ג דְּרַצְפָּה כְּמִזְבֵּחַ לַעֲנִין הַקְטֵרָה מ"מ לַעֲנִין אִם עָלָה לֹא יִרַד לֹא הוּי רַצְפָּה כְּמִזְבֵּחַ כַּמ"ש הַתּוֹס' דְּלַפְּסוּלִים לֹא קוֹדֶשׁ שְׁלֵמָה הַרַצְפָּה וּמִש"ה בְּפַקְעָה עַל הַרַצְפָּה לֹא יִחְזִיר וּלפ"ז אַף אִם עָשָׂה הַמַּעְרְכָה ע"ג הַרַצְפָּה וּפְקַע גַּחְלַת מִן הַמַּעְרְכָה עַל הַרַצְפָּה ג"כ לֹא יִחְזִיר: וּבַעֲיָקֵר הִיא דְּמַעֲלֵה דְּיִיקִינּוּ דְּגַחְלַת שְׁפַקְעָה מַע"ג מְזַבֵּחַ לֹא יִחְזִיר הָא ע"ג מְזַבֵּחַ יִחְזִיר וּמְקַשְׁיָנוּ שֶׁם מְזֵה לְרַב דְּאֲמַר הַנְּהָגָה מֵאֶפְרַת תְּפוּחַ אִין מוֹעֲלִין בּוּ וְאֵע"ג דְּאִיכָא עוֹד מְצֻנַת הוּצָאת הַדָּשָׁן דְּבִשְׁבִיל הוּצָאת הַדָּשָׁן לִיכָא מַעֲלֵה וְהָא אֲמַרְיָנוּ דְּפַקְעָה ע"ג מְזַבֵּחַ יִחְזִיר אֲלֵמָא דְּבִשְׁבִיל הוּצָאת הַדָּשָׁן צְרִיף לְהַחְזִיר וְה"נ דְּמוֹעֲלִין ע"ש וְהַקְשׁוּ בְּתוֹס' שֶׁם ד"ה וְכוּלָן דַּמְנ"ל דְּהָאִי דְּצְרִיף לְהַחְזִיר הַגַּחְלַת הוּא בְּשְׁבִיל הוּצָאת הַדָּשָׁן דְּלֵמָא בְּשְׁבִיל תְּרוּמַת הַדָּשָׁן דְּהָא הֵכָא בְּפַקְעָה קוֹדֶם חֲצוֹת עֶסְקִינּוּ וְהוּי קוֹדֶם תְּרוּמַת הַדָּשָׁן וּמְשׁוּם תְּרוּמַת הַדָּשָׁן לַכ"ע מוֹעֲלִין וְכֵן הַקְשׁוּ הַתּוֹס' בְּזִבְחִים פ"ו ע"ב ד"ה וְחֻצֵי ע"ש וְנִרְאָה לַעֲנֵ"ד לְתַרְץ דְּשְׁפִיר מְקַשְׁיָנוּ הֵתֵם לְרַב דְּאַף אִי מִיִּירֵי בְּפַקְעָה קוֹדֶם תְּרוּמַת הַדָּשָׁן מ"מ אִי אֲפֻשֵׁר לּוֹמֵר דְּזֶה דִּיחְזִיר הוּא בְּשְׁבִיל תְּרוּמַת הַדָּשָׁן דְּהָא הֵכָא בְּגַחְלַת שְׁל

עץ עסקינו וגחלת של עץ אינה ראויה לתרומת הדשן כדאמרין בת"כ פ' צו ונהרים את הדשן יכול עצים ת"ל אשר תאכל האש את העולה כו' ופי' המפרשים שם היינו שלא יתרום הדשן של העצים אלא של הקרבנות וכ"כ הריטב"א פ"ק דיומא ע"ג כ"מ פ"ב מהל' תמידין הלכה י"ב] שלא הנה חוטה מהגחלים שנעשו מהעצים של המערכה אלא דוקא מהגחלים של האבירים שנשרפו כמ"ש אשר תאכל האש את העולה כו' עכ"ל וא"כ ע"כ זה דיתחזר גחלת של עץ הוא משום הוצאת הדשן דהוצאת הדשן מצנתו בכל הדשן ואף בדשן שנעשו מן העצים וא"כ שפיר פרכינו לרב דאמר דבשביל הוצאת הדשן ליכא מעילה ומתרחצין שאני גחלת דאית ביה ממשא היינו זה דיתחזר אינו משום הוצאת הדשן אלא מפני שהיא עצמה ראויה עדיין למערכה]: ובעיפולי גידים ועצמות דא"צ להתחזר וממעטינו לה מקרא דועשית עולותיה דבשר והדם עיפולי עולה אפה מחזיר ואי אפה מחזיר עיפולי גידים ועצמות הקשו התוס' זבחים פ"ו ע"א ד"ה עיפולי דא"כ ל"ל קרא לאהדורי פוקעין תי"ל מדמעטינו עיפולי גידים ועצמות א"כ ממילא שמת מנה דעיפולי עולה אפה מחזיר (וכן הקשו שם פ"ג ע"ב ד"ה ההוא) וכתבו דמזה דעיפולי גידים ועצמות אינו מחזיר שמעינו רק דאבירים בעודם על המזבח יחזיר ע"ש ומוכח מזה דס"ל לתוס' דזה דעיפולי גידים ועצמות אין מחזירין הוא אף בפקעו על המזבח והתוס' אזלי לטעמיהו שפכתו שם לעיל ד"ה מאן דמתני דקתני פירשו לא יעלו אתיא פרכנו דאמרי דנהקטיר הפהן את הפל כו' אפילו פירשו אף זה רק בפירשו ועודם על המזבח אבל ירדו למטה אף לרבנו לא יעלו וכתבו שם דמש"ה מוקי רבנו קרא דועשית עולותיה כו' למעט עיפולי גידים ועצמות ולא מוקי לה לענין שאם ירדו למטה שלא יעלו משום דניחא להו למנקט רבותא דאפילו בעודם ע"ג מזבח ממעט עיפולי גידים ע"ש אף יש לעיין ע"ז הא במעילה ט' ע"ב דייקנו וכולן שפקעו מע"ג מזבח לא יחזיר וכן גחלת שפקעה מע"ג מזבח לא יחזיר הא ע"ג המזבח יחזיר ע"ש והאי דכולן שפקעו מע"ג המזבח מירי בעיפולי גידים ועצמות וכמ"ש רש"י ותוס' בזבחים שם א"כ הרי אמרין להדיא דגידים ועצמות אי פקעו על המזבח יחזיר ולרש"י ז"ל דמפרש בזבחים שם דמתני דאם פירשו לא יעלו אתיא פרכי דאמר פירשו אף בראשו של מזבח ירדו יש לעיין עוד יותר מאי קמ"ל מתני דכולן שפקעו מע"ג מזבח לא יחזיר פשיטא דהא אף אם פירשו בראשו של מזבח ירדו וכ"ש בפקעו מע"ג מזבח דלא יעלו והנה נראה לרש"י ז"ל לומר דזה דפקעו לא יחזיר הוא אף אם פקעו מחוברין עם בשר אז צריף לחלוץ העצמות ולהחזיר רק הבשר דרק בתחילת הקרבה אתרבו גידים ועצמות אם מחוברין יעלו אבל מפוקעין ממעטינו גידים ועצמות ולית בהו אף דין מחוברין אף ראיתי דברי רש"י ז"ל מעילה ט' ע"ב שפירש המשנה בענין אחר לגמרי וז"ל שם וכולן שפקעו מע"ג מזבח לא יחזיר דקתני בזבחים ואלו אם עלו ירדו בשר ק"ק כו' העצמות והגידים כו' בזמן שהו מחוברין יעלו שנאמר ונהקטיר הפהן את הפל המזבחה פירשו לא יעלו וכולן שעלו לראש המזבח ושוב פקעו מע"ג המזבח לא יחזיר כו' עכ"ל ומזה נראה דמפרש זה דכולן שפקעו מע"ג מזבח לא יחזיר לא שפקעו מעל המערכה אלא שהיו בראשו של מזבח ושוב פקעו ורישא אשמעינו דאם פירשו לא יעלו לכתחילה למזבח וסיפא אשמעינו דאף אם כבר היו בראשו של מזבח ופקעו ג"כ לא יחזיר ולפ"ז לא קשה קושית התוס' בזבחים שם שהקשו פינן דהאי וכולן קאי נמי אפסולים אמאי לא יחזיר הא משלה בהם

האור וכן בגידים ונצמיות לאיך לישנא דעולא דאם משלה בהם האור יעלו אמאי
אמרין הכא דלא יחזיר ולפי רש"י במעילה לא מייירי הכא במשלה בהם האור פלל רק
שפקעו מראשו של מזבח ואשמעינן דלא רק אם ירדו דלא יעלו דאף אם פקעו מאליהו
לא יעלו מיהו רש"י ז"ל בזבחים שם פתב דמייירי שעפלתן האש: ובעצם דין דאהדורי
פוקעין יש לחקור אם חשיבא הקטרה גמורה לכ"ד ומהולכה לגבי מזבח הוי לאהדורי
פוקעין כמו הולכת איברים לכל דיניהם וכן החזרת הפוקעין למערכה אם צריכה להיות
בכל דיני הקטרה ובזריקה דמה דם בזריקה אף בשר בזריקה ולענין זרות ודאי חייב זר
מיטה דלא גרע מזר שהפך בצינורא דמקרבו לעיפול ובענין מלח נראה דודאי אין
הפוקעין צריכים מלח פעם שני פינן דעיקר הקטרה הנה במלח דאין אהדורי פוקעין
הקטרה חדשה רק גמר ההקטרה הראשונה ולפ"ז אפשר דאם העלה פוקעין בחוץ ינה
פטור דאמרין בפ' השוחט והמעלה קי"א ע"א ר' נחמיה אומר שגרי הדם שהקריבו בחוץ
חייב א"ל ר"ע ונהלא שגרי הדם שגרי מצנה הן א"ל איברים ופדרין יוכיחו כו' א"ל אי
אמרת באיברים ופדרים שהם תחילת עבודה תאמר בשגרי הדם שאינן תחילת עבודה
ע"ש וא"כ אהדורי פוקעין שאינן תחילת עבודה רק גמר ההקטרה הראשונה לא יתחייב
עליהן בחוץ: סימן ז' ד' עבודות המתיר עבודות המותרים הם שחיטה קבלה הולכה וזריקה
והם העבודות שמתשבה מועלת בהם וכנגדן במנחה קמיצה קידוש פלי הולכה והקטרה
ונה דשחיטה חשיב מתיר אמרינן במנחות ט"ז ע"ב משום דדם סכין מקדש ליה ונהבא
לקדש כבא להתיר דמי וראיתי להתוס' זבחים ק"י ע"א ד"ה ואי שפכתו וצ"ע אי שחט
סימן אחד וקבל את דמו וזרקו פינן דחשיב חצי מתיר אי אמרינן משרא שרי ומיהו הא
פשיטא אי לא גמר אח"כ שחיטתו לא שרי עכ"ל היינו שהתוס' גסתפקו פאן בקיבל
לאחר ששחט סימן אחד אי פשר הדם לזריקה ובמעילה ה' ע"א ד"ה היתר כתבו ז"ל
וא"ת למ"ד היתר שחיטה שנינו שחט בצפון וקיבל בדרום אמאי מועלין פינן שנעשית
השחיטה בהיתר וי"ל דמייירי כגון שקיבל קודם גמר שחיטה דהשתא לא נגמרה השחיטה
בהכשר עכ"ל ומוכח להדיא דס"ל תוס' הכא דיכול לקבל הדם קודם גמר שחיטה דהתם
הפסול הוא רק משום שקיבל בדרום אבל אם קיבל בצפון קודם גמר שחיטה פשר והאור
שמח דקדק מדברי הרמב"ם ז"ל שכתב דמתחילת שחיטה צריף לתת הורידין לתוף הפלי
דצריף לקבל הדם מתחילת שחיטה ע"ש מיהו נראה דזה ודאי רק אי ס"ל ישנה לשחיטה
מתחילה ועד סוף אבל אי אינה לשחיטה אלא לבסוף ודאי אינו יכול לקבל קודם: והנה
לכאורה יש להביא ראיה לזה מדאמרין בפסחים כ' האי בשר דאתכשר במאי אי נימא
דאתכשר בדם והא דם קדשים אינו מכשיר ולעיל שם ט"ז ע"א אמרינן הטעם דדם
קדשים אינו מכשיר הוא משום דכתיב על הארץ תשפכנו פמים דם שנשפף פמים מכשיר
דם שאינו נשפף פמים אינו מכשיר דדוקא דם שאין חשין לקבלו בכלי מכשיר אבל
המתקבל בכלי אינו מכשיר ע"ש ואי אמרינן דאף אי ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף
מ"מ אינו יכול לקבל הדם אלא לאחר גמר שחיטה א"כ ליתכשר הבשר בדם של תחילת
שחיטה דאותו הדם אינו ראוי להתקבל בכלי ונשפף פמים ומ"מ אותו הדם מכשיר
כדאמרין בחולין ל"ו דלמ"ד ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף דם של תחילת שחיטה
מכשיר וע"כ מוכח דאי ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף דם של תחילת שחיטה ג"כ
ראוי לקבל בכלי: אף נראה להביא ראיה להפך דהא איבעי לן ביומא כ"ה ע"ב מי מקבל

שוחט מקבל או זורק מקבל שוחט מקבל דאי אמרת זורק מקבל אגב חביבותיה לא מקבל ליה לכוליה דם כו' ע"ש ואי ניא דצריף לקבל מתחילת שחיטה א"כ אדרבה בשביל זה צריף הזורק לקבל דאי זורק מקבל איכא רק חששא שמא מתוך חביבותיה לא יקבל כל דם הנפש ואי שוחט מקבל הרי נדאי אינו מקבל כל דם הנפש דאי אפשר לו לקבל עד שיגמור שחיטתו וכדאמרינו ביומא ל"א ע"ב הביאו לו התמיד קרצו ומירק אחר שחיטה על ידו לפי שצריף לקבל הדם ומוכח דאי אפשר לשחוט ולקבל פאחת: מיהו אפשר לומר דלעולם אפשר לשחוט ולקבל פאחת דיכול לשחוט בשמאלו ולקבל בימינו מיהו התם ביוה"כ פינו דהשחיטה צריכה להיות בכ"ג וא"כ עבודה היא וצריכה ימין וכיון דקבלה ג"כ צריכה ימין לא היה יכול לשחוט ולקבל פאחת אבל בשאר קדשים דשחיטה לאו עבודה היא וכשרה בזר יכול לשחוט בשמאל ולקבל בימין: והנה בפרה פ"ג משנה ט' אמרינו בפרת חטאת שחט בימינו וקיבל בשמאלו ובתוספתא שהביא הר"ש שם אמרינו לר"י דס"ל דקבלה של פרת חטאת צריכה להיות בימין שוחט בימינו ונותן הספין לפניו או ליד חברו ואח"כ מקבל ע"ש ואמאי לא אמרינו שישחוט בשמאל ויקבל בימין ואי ניא דהתם נמי משום דשחיטת פרה בעי פהונה ומש"ה צריף ימין חדא דתקשה למ"ד דשחיטת פרה כשרה בזר ואף למ"ד דפסולה בזר אמרינו בגמרא דלא הוי עבודה וזה דצריף להיות השחיטה בכהן הוא רק מידי דהוי אמראות נגעים דבעי פהונה א"כ לא שייך בזה דין ימין ועוד לרבנו דאמרי בפרת חטאת שחט בימינו וקבל בשמאלו וכיון דהקבלה א"צ ימין כ"ש השחיטה ולמה אמרינו דשוחט בימינו דוקא וע"כ צ"ל דזה דשוחט בימין הוא משום דצריף שחיטה לעשות בימין דקשה לשחוט בשמאל וא"כ דוחק גדול לומר דזה דבעינו למימר ביומא דשוחט מקבל היינו שלעולם ישחוט קדשים בשמאל וע"כ דישחוט ואח"כ מקבל ומוכח דא"צ לקבל הדם קודם גמר שחיטה מיהו אפשר לומר דהתם האיבעיא היא למ"ד אינה לשחיטה אלא לבסוף ולדידה נדאי אינו מקבל עד לאחר גמר שחיטה וצ"ע בזה: ובענין מקום השחיטה מבואר דלשחיטת קק"ל כל העזרה כשרה חוץ מצידו צדדים משום דבעינו כנגד הפתח ושחיטת ק"ק היא רק בצפון מיהו במזבח עצמו איכא פלוגתא דר"י סבר דכל המזבח כשר לק"ק ואף אם אין כל המזבח בצפון דמרבנו מקרא דונובחת עליו את עולותיה כו' דכל המזבח כשר לשחיטת ק"ק וריב"י סבר דרק חציו ולצפון כשר לק"ק ובאורף העזרה ממזרח למערב איכא ג"כ פלוגתא דתנאי דריב"י סבר דרק כנגד המזבח קרוי צפון וכשר לשחיטת ק"ק וראב"ש מוסיף אף בין האולם ולמזבח ורבי מוסיף אף מקום דריסת רגלי הפהנים ומקום דריסת רגלי ישראל היינו עד פותל המזרח של העזרה אבל מבית החליפות ולפנים ד"ה פסול והנה הרמב"ם ז"ל פסק כרבי דכל צפון העזרה מפותל אולם עד פותל מזרחי של עזרה בכלל צפון אף הרמב"ם ז"ל שם (פ"ה מהל' בית הבחירה) מונה והולך מפותל צפוני של עזרה עד פותל המזבח רוחב ששים אמה ומחצה והקשה התו"ט יומא פ"ג משנה ט' הא רוחב העזרה מצפון לדרום הוא קל"ה אמה א"כ חציה הצפונית הוא ס"ז אמה ומחצה ולמה לא הכשיר רק ס' ומחצה וכתב התו"ט שם לחדש דאף דרבי מוסיף עד פותל המזרח של העזרה מ"מ אין כל חצי העזרה הצפונית כשר לק"ק רק מה שפנגד המזבח ולצפון ואף שמקצת המזבח ג"כ בצפון מ"מ אין פנגדו כשר לשחיטה דבעינו לצפון המזבח ולא לצפון העזרה מש"ה כתב הרמב"ם ג"כ גבי הגרלת השעירים דבא

למזרח העזרה ולצפון המזבח ואע"ג דס"ל להרמב"ם ז"ל דמקצת המזבח הנה בצפון מ"מ צריף דוקא לצפון המזבח ע"ש: ונראה לענ"ד להביא ראיה לזה דזה דבעינן צפון אין זה צפון העזרה כ"א צפון המזבח דאמרינן בפ' פרת חטאת דאין שחיטת צפון בבמה קטנה וממעטינן לה מקרא דכתיב צפונה לפני ה' ולא לפני במה ובשלמא אי אמרינן דזה דבעינן צפון במקדש הוא צפון המזבח שפיר דבבמה ג"כ פיון דצריף לעשות מזבח הוי אמינא דטעון צפון שישחוט לצפון של מזבח ומש"ה אצטריף קרא למעט אבל אי נימא דזה דבעלמא בעינן צפון היינו צפון העזרה ואינו תלוי במזבח כלל [ואם כל המזבח בצפון יכול לשחוט אף לדרומן] א"כ מה שייך צפון בבמה הא ליכא שם עזרה כלל דליכא מחיצות ומה שייך לומר שנה צפון או דרום ול"ל קרא למעוטי: מיהו קשה מההיא דנבחים ל"ג ע"א גבי סמיכת אשם מצורע דאמרינן שהיתה בחוץ בשער נקנור לפי שאין המצורע יכול לכונס לשם עד שמזין עליו מדם חטאתו ומדם אשמו ומקשינן התם ואי ביאה במקצת לא שמה ביאה לעייל ידיה ולסמוך ומתרחצין הא מני ריב"י דאמר מרחק צפון ע"ש ומכלל דלרבי שמכשיר עד פותל המזרח הנה יכול להכניס ידו ולסמוך וקשה הא להרמב"ם ז"ל פיון דאינו פשר לשחיטה אלא מפנגד קיר המזבח ולצפון והיינו ששים אמה ומחצה מפותל צפוני וכמ"ש בפ"ה מהל' בית הבחירה א"כ איך יכול לעייל ידיה ולסמוך פיון דחצי העזרה היא ס"ז אמה ומחצה משער נקנור שהיה עומד באמצע העזרה אוכל בצפון העזרה ה' אמות וה' אמות בדרומה וכמ"ש רש"י ז"ל בנבחים שם נמצא מקצה הצפוני של שער נקנור עד פותל הצפוני של העזרה ס"ב אמה ומחצה וכינון דלצפון פשר רק ס' אמה ומחצה מפותל הצפון א"כ אפתי איכא ב' אמות מקצה השער הצפוני עד מקום הכשר לשחיטה א"כ איך יכול להכניס ידיה ולסמוך דאף אם יעמוד בקצה השער אפתי איכא ב' אמות וזרועו של אדם אינו אלא פדמוכח בבכורות כ"ד וצ"ע: ובשוחט בראש המזבח דתנו במתני' דהוי כמו ששחטן בצפון ואפילו אי מזבח לאו בצפון קאי אין זה דוקא ריש המזבח דה"ה לאמה יסוד ואמה סובב פדאמרינן בגמרא שם מיהו יש לחקור בקרן דרומית מזרחית למ"ד שהיה לו יסוד בבנין רק שלא היה בדם אם שם פשר לשחיטת ק"ק דזה דמרינן מזבח פצפון אם זה דוקא מקום המקודש לדמים ונראה דאי נימא דלא בעינן מקודש לדמים, א"כ לר"י דאמר רצפה מקדשת וכל הרצפה חשיבא כמזבח תהא כל הרצפה פשרה לשחיטת ק"ק ותוכשר עולה ששחטה בדרום ונימא דזה דהצריכה התורה צפון הוא קודם שקידש שלמה הרצפה וכמ"ש תוס' נבחים י"ד לענין אם עלה לא ירד וע"כ זה דגלי קרא דמזבח חשיב כצפון היינו שיהא מזבח לדמים ומש"ה הרצפה אין דינה כמזבח לענין זה וא"כ ה"נ היסוד של המזבח והדרום פיון דלדמים אינו כמזבח אין לו דין צפון אף עדיין צ"ע כי יש לחלק בזה:.

וקמיצה במנחה חשיבא כשחיטה בנבחה פדאמרינן בנבחים י"ג ע"ב בשלמא קומץ היינו שוחט כו' ושיוין הם לדיניהם לענין דטעונים פלי דזה דקמיצה צריכה להיות מכ"ש הוא משום דהוי כשחיטה ובשחיטה פתיב ויקח את המאכלת וכמ"ש התוס' מנחות צ"ו ע"א ד"ה שאלו מיהו לאו לכל דיניהם שיוין דקמיצת מנחה אינה טעונה צפון אע"ג שהיא ק"ק וצריכה כהן ויש לחקור אם צריכה להיות כנגד הפתח כשחיטה היינו שייפסלו צידי צדדין דאפשר דרק דאינה טעונה צפון כק"ק אבל מקום שאף קק"ל פסולים אף במנחה לא מהני: ותפינה בקטורת אי חשיבה כשחיטה פתבו התוס' יומא מ"ח ע"א ד"ה מי דלא הוי

פְּשִׁיטָה שֶׁהִשְׁחִיטָה הִיא מְפָרֶשֶׁת חֵלֶק גְּבוּהַ שֶׁהוּא הַדָּם מִחֵלֶק הַדְּיוּט וְכֵן קְמִיצָה מְפָרֶשֶׁת הַקֹּמֶץ מִן הַשִּׁירִים אֲבָל בְּחִפְיָה לֹא שִׁינָה לְמִימַר הֵכִי דְאַפִּילוּ מֵה שֶׁנִּשְׁאַר בְּמַחְתָּה הוּא חֵלֶק גְּבוּהַ וּבְפַעַם אַחֲרַת מְקָרִיב אוֹתָה עַכ"ל וְהִנֵּה בְּעוֹלָה אַע"ג דְּאִינוּ מְפָרִישׁ חֵלֶק גְּבוּהַ מִחֵלֶק הַדְּיוּט שֶׁהָרִי פָּלוּ עוֹלָה לְגְבוּהַ י"ל דְּמְפָרִישׁ מֵה שֶׁרְאוּי לְזָרִיקָה מִמֵּה שֶׁרְאוּי לְהַקְטִירָה דְּאִין עֲבוּדָתָן שָׁנָה אִף יֵשׁ לְעֵינַי בְּמִנְחַת חוּטָא שֶׁל פֶּהָן לר"ש דְּאָמַר נְקַמְצָת וְהַקֹּמֶץ קָרַב לְעַצְמוֹ וְהַשִּׁירִים קָרְבִין לְעַצְמָן מֵה הַפְּרִשְׁת חֵלֶק גְּבוּהַ שִׁינָה פֶּאָן א"כ אִין הַקְמִיצָה פְּשִׁיטָה מִיְהוּ לַפּמ"ש הַש"מ מְנַחֹת ע"ד דְּהַשִּׁירִים אִינוּ קָרְבִין בְּמַעְרְכָה אֲלֵא בַתְּפוּחַ דְּלָאוּ דִין הַקְטִירָה גְּמוּרָה עֲלֵיהֶן אֲפֹשֶׁר דָּגַם זֶה חָשִׁיב מְפָרִישׁ חֵלֶק גְּבוּהַ מִיְהוּ בִירוּשְׁלַמִי סוּטָה אִיבְעִי לָן אִם יֵשׁ לְהַשִּׁירִים לר"ש דִין קֹמֶץ לַכ"ד ע"ש א"כ אִי נִימָא דִי"ל דִין קֹמֶץ א"כ לֹא הָוִי פְּשִׁיטָה וְכֹן בְּעַצְמָן לְרַבֵּי דְאַמְרִינוּ דְּטַעֲנוּנִין קְמִיצָה וְכַתְּבוּ הַתּוֹס' מְנַחֹת כ' ע"ב ד"ה לְדַבְרֵי דָּגַם הַשִּׁירִים נְקַטְרִים ע"ש וַא"כ לֹא הָוִי פְּשִׁיטָה וַצ"ע: מִיְהוּ נִרְאֶה לְהַבִּיא רְאִיָּה לְדַבְרֵי הַתּוֹס' דְּחִפְיָה אִינָה פְּשִׁיטָה דְּאִי הָוִי פְּשִׁיטָה א"כ יִהְיֶה צָרִיף לְחַפּוֹן מַכ"ש וְכִמוֹ קְמִיצָה דְּצָרִיף לְקֹמֶץ מַכ"ש וּמִשּׁוֹם דְּהָוִי פְּשִׁיטָה וְשִׁיטָה טַעוּנָה כ"ש פְּדַכְתִּיב וַיִּקַּח אֶת הַמַּאֲכָלָת (וְכַמ"ש תּוֹס' מְנַחֹת צ"ו ע"א) וְחִפְיָה א"צ לְהִיּוֹת מַכ"ש פְּדַאמְרִינוּ בִירוּשְׁלַמִי יוֹמָא ר"פ הוֹצִיאָו לֹו דְּהַמְחַתָּה שְׁחוּפֹן מְמַנָּה הִיְתָה פְּלִי חוּל [וּמְדַיִיק הִירוּשְׁלַמִי מְנָה דְּמִוְתָר הַקְטוֹרֶת שֶׁל הַחִפְיָה הִיָּה נִפְדָּה וְאִם הִיְתָה בַכ"ש אִיף הִיָּה נִפְדָּה]: וְהַת"י יוֹמָא שָׁם עַל הָא דְּאִיבְעִי לָן נִתְפָּזַר הַקְטוֹרֶת מְמֵלֹא חִפְיָו מֵהוּ הַקְשׁוּ מְדָלָא אִיבְעִי לָן בְּקֹמֶץ מְפָלֵל דְּפְשִׁיטָא לִיָּה בְּקֹמֶץ דָּאִם נִתְפָּזַר עַל הַרְצָפָה שֶׁפְּסוּל א"כ ה"נ בְּקְטוֹרֶת דְּהָא יִלְפִינוּ מְלֵא מְלֵא מְקֹמֶץ וְאוֹמַר רַבֵּי דְּפְשִׁיטָא לִיָּה דְּגַבֵּי קֹמֶץ הָוִי פְּצוּאָר בְּהַמָּה לְפִי שֵׁישׁ ד' עֲבוּדוֹת בְּמִנְחָה כְּגוֹד ד' עֲבוּדוֹת שֶׁל דָּם אֲבָל בְּקְטוֹרֶת מִיבְעִיָּא לִיָּה לְפִי שֵׁאִין פְּלִי לְחִפְיָה אֲלֵא מִשּׁוֹם דְּלֹא אֲפֹשֶׁר פְּדַלְקָמֹן וְהַלְפָּה לֹא דְמָיָא לִיָּה קְמִיצָה שֶׁהִיא בְּמִקּוֹם שְׁחִיטָה וְקִידוּשׁ פְּלִי הוּא בְּמִקּוֹם קְבֵלַת הַדָּם עַכ"ל הִיָּינוּ פִּינוּ דְּזֶה דְּצָרִיף לְתַת הַקְטוֹרֶת לְאַחֲרֵי חִפְיָה לַכ"ש הוּא רַק מִשּׁוֹם דְּלֹא אֲפֹשֶׁר לְהַכְנִיס בְּעַנְיָן אַחַר וְלֹא מִשּׁוֹם דְּבַעֲיָנוּ קְבֵלָה בְּכָלִי כְּמוֹ בְּשִׁיטָה א"כ לֹא הָוִי דּוּמָיָא דְּשִׁיטָה וְקְבֵלָה: וְהִנֵּה בִירוּשְׁלַמִי ר"פ הוֹצִיאָו לֹו אִיבְעִי לָן חִפְיָנִים מֵהוּ שִׁיעֲשׂוּ כַכ"ש לְקַדֵּשׁ הִיָּינוּ שִׁיקְדָּשׁוּ הַקְטוֹרֶת לַכ"ד כַכ"ש וּבְפִשׁוּטוֹ זֶהוּ ג"כ הַאִיבְעִיָּא בְּתַלְמוּדָא דִּינֹן דְּנִתְפָּזַר הַקְטוֹרֶת מְמֵלֵא חִפְיָו מֵהוּ יְדוּ פְּצוּאָר בְּהַמָּה דְּמִי וּפְסוּלָה אוּ דְלָמָּא כַכ"ש דְּמִי וְלֹא פְּסוּלָה הִיָּינוּ דְּאִיבְעִי לָן שֶׁהַחִפְיָנִים עֲצָמֹן יְקַדְּשׁוּ הַקְטוֹרֶת כַכ"ש וּמַש"ה אִם נִתְפָּזַר מִחִפְיָו אוּסְפוּ וְכִשֶׁר וְכִמוֹ בְּעוֹף דְּאִיבְעִיָּא לָן בְּזַבְּחִים צ"ב ע"ב נִשְׁפָּה הַדָּם עַל הַרְצָפָה מֵהוּ אֲצָרוּכִי הוּא דְּלֹא אֲצָרְכִיָּה רַחֲמָנָא כַכ"ש הַלְפָּה אוּסְפוּ וְכִשֶׁר וְכַתְּב רַש"י ז"ל אֲצָרוּכִי הוּא דְּלֹא אֲצָרְכִיָּה רַחֲמָנָא כַכ"ש וְצוּאָר דִּידִיָּה הוּא בְּמִקּוֹם כַכ"ש וְהַלְפָּה אוּסְפוּ וְכִשֶׁר לְהַזוֹתוֹ לְמִזְבֵּחַ דְּהוּ"ל כְּנִשְׁפָּה מִן הַפְּלִי עַל הַרְצָפָה וְאִסְפוּ דְּכִשֶׁר עַכ"ל וַא"כ ה"נ בְּחִפְיָה דָּאִם הַחִפְיָנִים עֲצָמֹן הֵן כַכ"ש הֵם כְּמוֹ צוּאָר חֲטָאת הָעוֹף אִי חָשִׁיבָא כַכ"ש דְּאוּסְפוּ וְכִשֶׁר: וְלַעֲיָקָר מֵה שֶׁפְּתָבוּ הַת"י דְּאִין מִתָּן הַפְּלִי לְאַחַר חִפְיָה חָשִׁיב פְּקִידוּשׁ פְּלִי דְּקֹמֶץ יֵשׁ לְהַבִּיא רְאִיָּה דְּהָא אֲמַרִינוּ בְּמִנְחוֹת ז' ע"ב דְּאִין מְקַדְּשִׁין אֶת הַקֹּמֶץ בְּכָלִי הַמְּוַחַח ע"ג קַרְקַע מִשּׁוֹם דְּהָוִי כְּמוֹ קְבֵלַת הַדָּם דְּאִין מְקַבְּלִין בְּכָלִי הַמְּוַחַח ע"ג קַרְקַע וּבְקְטוֹרֶת שֶׁל יוֹה"כ פְּשׁוּתָן מְמֵלֵא חִפְיָו לַכ"ש ע"כ הַפְּלִי מְוַחַח ע"ג קַרְקַע אֲלֵמָּא לֹא חָשִׁיב מִתָּן פְּלִי דְּקְטוֹרֶת פְּקַבְּלַת הַדָּם וְאֲפֹשֶׁר פִּינוּ דְּלֹא מְצִי עֲבִיד בְּעַנְיָן אַחַר שֵׁאִנִי פִּינוּ שֶׁהַקְטוֹרֶת הוּא בְּחִפְיָו אִי אֲפֹשֶׁר לֹו

לְאַחֲזוֹן הַכְּלִי וְשִׂיֵּאֲחֹזוּן פֶּהֶן אַחַר הַכְּלִי ג"כ אִי אֶפְשָׁר דָּאָם צָרִיף לְאַחֲזוֹן הַכְּלִי בְּשַׁעַת הַנְּתִינָה א"כ הָאֲחִיזָה ג"כ עֲבוּדָה הִיא דְּהָא אֶמְרִינוּ בְּמִנְחוֹת ז' ע"א דָּאָם צָרִיף לְהַגְבִּייהַ הַכְּלִי הַהַגְבָּהָה עֲצֻמָּה חֲשִׁיבָא עֲבוּדָה וְהַמְגַבִּייהַ עֲצֻמוֹ יָכוֹל לְפַגֵּל ע"ש א"כ בִּיּוּה"כ אִי אֶפְשָׁר שִׂיֵּאֲחֹזוּן פֶּהֶן אַחַר דְּכָל עֲבוּדוֹת הַיּוֹם אֵין פְּשָׁרוֹת אֱלָא בּוֹ וּבְמַקּוֹם דְּלֹא אֶפְשָׁר שְׂאֲנִי עוֹד י"ל דְּלַעוֹלָם פֶּהֶן אַחַר מַגְבִּייהַ הַכְּלִי בְּשַׁעַת שְׁנוֹתָן לְתוֹכָהּ מְמַלָּא חֲפְנִיו וְלֹא חֲשִׁיב עֲבוּדָה בְּאַחַר פִּינוּ דְּלֹא אֶפְשָׁר בְּעֵנֵן אַחַר וְכָל דְּלֹא אֶפְשָׁר בְּעֵנֵן אַחַר פֶּשֶׁר בְּכַהֵן אַחַר וְכֵן נִרְאָה בְּסִידוּר ב' גְּזָרֵי עֲצִים שֶׁל בֵּין הָעֲרַבִּים דְּבַעֲנִין ב' פֶּהֶנִּים דְּמַפְקִינָן לָהּ מִקְרָא גַם בִּיּוּה"כ אֵין הַכ"ג עוֹשֶׂה אוֹתָן לְבָדוּ פִּינוּ דַע"כ צָרִיף ב' פֶּהֶנִּים לֹא חֲשִׁיב עֲבוּדָה בְּאַחַר וְה"נ פִּינוּ דְּלַמְתָּן כְּלִי ע"כ צָרִיף ב' פֶּהֶנִּים אֶחָד שְׂיִתָּן וְאֶחָד שִׂיֵּאֲחֹזוּ בְּכָלֵי לֹא מִיְפָסִיל מְשׁוּם עֲבוּדָה בְּאַחַר: וּבַעֲיָקָר מ"ש הַתּוֹס' דְּהָאִיבַעֲיָא בְּחִיָּשָׁב בְּחַפְיַת קְטוֹרֶת הוּא מְשׁוּם דְּחַפְיָנָה לֹא דְמִי לְשַׁחֲיִטָּה וּקְמִיצָה דְּאִינוּ מְפָרִישׁ חֶלֶק גְּבוּהַ מְחַלֵּק הַדְּיוּט ק"ל דְּאֶפְּלִיּוֹ אִי נִימָא דְּלֹא הָוִי פְּקִמִּיצָה מ"מ מְהֵנִי מְחַשְׁבָּה דְּהָוִי פְּהוּלְכָה וְכִמּוֹ לִיקוּט לְבוּנָה דְּאֶמְרִינוּ בְּמִנְחוֹת י"ג ע"ב דְּאֶפְּלִיּוֹ אִי נִימָא דְּלֹא הָוִי פְּקִמִּיצָה מ"מ הָוִי פְּהוּלְכָה וּמְהֵנִי מְחַשְׁבָּה וְכֵן טְבִילַת אֶצְבַּע אֶמְרִינוּ בְּזַבְחִים י"ג ע"ב דְּמַפְגֵּלַת וּמְשׁוּם דְּהָוִי פְּהוּלְכָה וּמ"ש חַפְיָנָה מְלִיקוּט לְבוּנָה דְּחֲשִׁיבָא הוּלְכָה דְּמַקְרַב הַדְּבָר וּבְהוּלְכָה וְהַקְטָרָה פְּתִיבוּ הַתּוֹס' בְּיּוֹמָא שֶׁם דְּפִשְׁטָא לִיּהּ דְּמְהֵנִי מְחַשְׁבָּה: וְהִנֵּה רַש"י ז"ל פִּי הָא דְּאִיבַעֲיָ לֹן חִיָּשָׁב בְּחַפְיַת קְטוֹרֶת מְהוּ הֵינּוּ דְּהָאִיבַעֲיָ הִיא אִי יִלְפִינוּ מְלֹא מְלֹא מִמְנַחָה מְהַ הַתָּם מְהֵנִי מְחַשְׁבָּה בְּקִמִּיצָתָהּ דְּנִפְקָא לֹן מִזֹּאת הַתּוֹרָה לַעוֹלָה וּלְמִנְחָה כו' עכ"ל וּמוֹכַח דְּזֵה פִּשְׁטָא לִיּהּ דְּחַפְיָנָה דְּמִי לְשַׁחֲיִטָּה וְכַקְמִיצָה וְרֵאוּי לְפַגֵּל בָּהּ וְהָאִיבַעֲיָ הִיא בְּעֵצָם אִי מְחַשְׁבָּה מוֹעֵלַת בְּקְטוֹרֶת אִי יִלְפִינוּ מְלֹא מְלֹא מִמְנַחָה דְּמְהֵנִי בַּהּ מְחַשְׁבָּה אוֹ לֹא וְהַתּוֹס' שֶׁם הַקְשׁוּ עַל רַש"י ז"ל הָא דְּבָר הַלְמַד בְּהִיקָשׁ אִינוּ חוֹזֵר וּמְלַמֵּד בַּג"ש וְזֵה דְּבַמְנַחָה גּוּפָא שְׂרִיף פִּיגוּל יִלְפִינוּ לָהּ בְּהִיקָשָׁא דְּנוֹנָת הַתּוֹרָה מְשַׁלְמִים א"כ אִיף יִלְפִינוּ קְטוֹרֶת בַּג"ש מְלֹא מְלֹא מִמְנַחָה וְע"כ כְּתִיבוּ דְּזֵה פִּשְׁטָא לְתַלְמוּדָא דְּשְׂרִיף פִּיגוּל בְּקְטוֹרֶת וְאֵע"ג דְּבְהִיקָשׁ דְּנוֹנָת הַתּוֹרָה לַעוֹלָה כו' דְּמִזֵּה יִלְפִינוּ פִּיגוּל לְכָל הַקְרָבּוֹת לֹא הוֹזְפָרָה קְטוֹרֶת מ"מ נִפְקָא לָהּ מִבְּיוֹם צוּוּתוֹ לְהַקְרִיב אֶת קְרָבְנֵיהֶם דְּאִיִּתְרַבִּי מִיְנֵיהּ בְּכוֹר וּמַעֲשֶׂר וּפְסַח וְכָל מִיֵּדִי דְּשְׂרִיף בּוֹ הַקְרָבָה וּמִרְבִּינוּ מִזֵּה גַם לֹג שְׁמֹן שֶׁל מְצוֹרַע דְּאֶקְרִי קְרָבָן וְכ"ש קְטוֹרֶת וְא"כ א"צ לִילֵף מִמְנַחָה ע"ש: וְנִרְאָה דְּרַש"י ז"ל לְשִׁטְתֵּי אֲזִיל דְּאֶמְרִינוּ בְּזַבְחִים מ"ד בְּלֹג שְׁמֹן שֶׁל מְצוֹרַע דְּקִתְנֵי בְּבְרִיִּיתָא דְּחִיָּבִין עָלֵיו מְשׁוּם פִּיגוּל דְּמִנֵּי רַבִּי הִיא דְּאֶמַר לֹג שְׁמֹן שֶׁל מְצוֹרַע מִתְּנוּתֵי שְׁרוּ לִיּהּ וּמִמְתְּנוּתֵי שְׁרוּ לִיּהּ מִתְּנוּתֵי מְפָגְלֵי לִיּהּ וּמִקְשִׁינָן בְּגִמְרָא וְהָא לֹג הֵבֵא בַפ"ע דְּלַכ"ע מִתְּנוּתֵי שְׁרוּ לִיּהּ וְלֹא מְפָגְלִין לִיּהּ וּפִי רַש"י ז"ל שֶׁם דְּלַכ"ע מִתְּנוּתֵי שְׂרִיָּין לִיּהּ בְּאַכִּילָה כו' וְאַפ"ה לֹא מְפָגְלִין לִיּהּ כו' הַלְכָף בָּא עִם הָאֶשֶׁם נְמִי אַע"ג דְּלַרְבֵּי מִתְּנוּתֵי שְׂרִיָּין לִיּהּ לֹא מְפָגְלִים לִיּהּ שְׂאִין מְפָגְלֵי אֱלָא דָם אוֹ קוֹמֵץ אֶת שִׁירֵי מְשׁוּם דְּאִיִּתְקַשׁ מְנַחָה לְזַבְחִים עַכ"ל וּמוֹכַח דַּס"ל לְרַש"י ז"ל דְּלֹג שְׁמֹן שֶׁל מְצוֹרַע אִינוּ בְּכָלֵל פִּיגוּל וְלֹא מִרְבִּינוּ לִיּהּ מִבְּיוֹם צוּוּתוֹ וְאֵין פִּיגוּל אֱלָא בְּדָם וּבְמִנְחָה מְשׁוּם דְּאִיִּתְקַשׁ לְזַבְחִים א"כ בְּקְטוֹרֶת דְּמַפְגֵּל צָרִיף רַק לִילֵף מִמְנַחָה וְאֵם לֹא יִלְפִינוּ לָהּ מִמְנַחָה אִי אֶפְשָׁר שְׂתַפְגֵּל וְכִמּוֹ לֹג שְׁמֹן שֶׁל מְצוֹרַע דְּאִין פִּיגוּל אֱלָא בְּדָם וּבְמִנְחָה: וְהִנֵּה לְרַש"י ז"ל נִיחָא שְׁפִיר מַה שְׂהַקְשׁוּ הַתּוֹס' זַבְחִים מ"ג ע"א ד"ה וְהַלְבוּנָה עַל הַהִיא דְּאֵלוּ דְּבָרִים שְׂאִין חֲיִיבִים עָלֵיהֶם מְשׁוּם פִּיגוּל וְז"ל וְא"ת אֲמַאי לֹא חֲשִׁיב הֵבֵא עֲצִים פִּי הִיכִי דְּחֲשִׁיב לְבוּנָה אַע"ג דְּלֹא חֲזִיָּא לְאַכִּילָה

דאי הוי להו מתירין הנה חייב עליהם משום פיגול כמו שחייבין עליהם משום טומאה
עכ"ל ולפמ"ש רש"י ו"ל אתי שפיר זה דלא חשיב התם עצים דבעצים אף אם הנה להם
מתירים ג"כ לא היו חייבין עליהם משום פיגול דאין פיגול אלא בדם או מנחה דאתקש
לזבחים ואתי שפיר ג"כ מה שפי' רש"י ו"ל במתני' שם דחשיב בהדי דברים דאין להם
מתירים ואין חייבין עליהם משום פיגול נסכים הפאין בפ"ע ופירש"י ו"ל היינו דמתנדב
אדם מנחת נסכים בכל יום ולכאורה קשה ל"ל לרש"י לדחוק דמייירי במנחת נסכים הא
במתני' קתני רק נסכים ואמאי לא פירש דמייירי במתנדב נסכים דהא מפקינו מהאזרח
מלמד שמתנדבין נסכים ובה אתי שפיר דבמתנדב נסכים אפילו אם הנה להם מתירים
ג"כ לא היו חייבין עליהם משום פיגול דאין פיגול אלא בדם או מנחה דאתקש לזבחים
ולכך הוכרח לפירש דמייירי במנחת נסכים דאם הנה לו מתירים היו חייבין משום פיגול
דבמנחה איפא פיגול ודוק: ולהתוס' שפתבו דלוג שמן של מצורע ג"כ איתקש בהיקש
דנזאת התורה לענין פיגול קשה בלוג הפא בפ"ע דלכ"ע מתנותיו שרו ליה אמאי לא
מפגלי ליה ולכאורה זה קשה טובא אף נראה לומר לפמ"ש תוס' מנחות י"ד ע"א ד"ה
והלבונה שהקשו שם אמאי לא חשיב לבונה י"ל מתירים ואעפ"י שכול להקטירה קודם
הקומץ מ"מ קודם הקמיצה אין להקטירה וא"כ הקמיצה מתרת הלבונה למזבח ותי' שם
בחד תירוץא דלבונה אין לה מתיר בעבודת מזבח ולא הויא דומיא דשולמים שעבודת
מזבח מתירן פגון זריקת דם עכ"ל היינו אע"ג דקמיצה עבודה היא מ"מ אין זו עבודת
מזבח שאינה נתינה על המזבח ולענין שיהא חשיב י"ל מתירים לחייב עליו משום פיגול
צריף שיהא המתיר ע"י נתינה במזבח כמו זריקת הדם וא"כ לפ"ז בלוג שמן של מצורע
אע"ג דמתנותיו שרו ליה מ"מ המתנות לא חשיבי עבודת מזבח ואע"ג דמתושבע על
הפרוכת חשיב כמו נתינה על המזבח וחשיב כמו הקטרה וכמ"ש רש"י ו"ל בזבחים ע"ו
ע"ב דנותן מתן שבע על הפרוכת מהלוג לאחר קמיצה חייב משום פל שממנו לאישים
ה"ה בבל תקטירו מ"מ זה שהמתנות של הלוג מתירין השירים באכילה אינו משום
דחשיבי עבודת המזבח דהא אמרינן ביומא ס"א דאם נתן מתן שבע ונשפף הלוג יביא
לוג אחר ומתחיל בבהונות ואותו הלוג לכ"ע נאכל פדאמרינן בתוספתא שהביא הר"ש
פי"ד דנגעים, וא"כ אותו הלוג מתן בהונות הוא המתיר אותו לאכילה ומתן בהונות נדאי
אין זו עבודת מזבח אלמא דלהתיר הלוג א"צ עבודת מזבח רק מתנותיו שהוא מצנתו
שרו ליה ולפ"ז מה דמתן שבע מתיר ללוג אינו משום שהן חשובין פהקטרה רק מצנות
מתן שמן מתירו וכמו מתן בהונות ומש"ה לא חשיב שי"ל מתיר בעבודת מזבח ולא
מפגל והוי כמו לבונה דהקמיצה מתירתה: ובלחם הפנים סילוק בזיכין הוא פקמיצה
במנחה ולחם הפנים גופא איקרי מנחה וסילוק בזיכין זו היא קמיצתה ואם נפרס הלחם
קודם סילוק בזיכין הו"ל כמנחה שחטרה קודם קמיצה ואם נפרס לאחר הסילוק הוי
פשירים שחטרו בין קמיצה להקטרה ואמרינן במנחות ח' דלאו פרקא ממש אלא פל
שהגיע זמנה לפרוק כמאן דפרקה דמי וראיתי בס' אור שמש שהקשה מ"ש מהא דאמרינן
במנחות י"א ע"ב בהפריש ד' קמצים לב' בזיכין ואבדו שנים מהן קודם סילוק בזיכין לא
הוקבעו לאחר סילוק בזיכין הוקבעו ואמרינן מהו דתימא פינו דבריר קומץ דידה פינו
שהגיע זמנה לפרוקה כמאן דפריקא דמאי קמ"ל ואמאי גבי נפרס לחמה אמרינן דהוי
כמי שפרקה ע"ש ונראה לענ"ד דנדאי מה ששייך לעבודת הקמיצה לא חשיב מה שהגיע

זמנה לפורקה כמאן דפרקה דקמיצה עבודה היא וצריכה פהו וכיון דאשכחן בסילוק בזיכין דצריכה פהונה וגם דיכול לפגל בשעת סילוק בזיכין ע"כ הקמיצה נעשית בשעת הסילוק דאי כשהגיע זמנה חשיב כבר פנקמצה א"כ אין הסילוק אח"כ עבודה ואיך מפגל ורק לעגנו שירים שחסרו חשיב הגיע זמנה לפרוק כמאן דפרקה דזה דמנחה שחסרה קודם קמיצה דפסולה ושירים שחסרו בין קמיצה להקטרה קי"ל דמקטיר קומץ עליהם כתב הש"מ שם ח' ע"א ז"ל הא לא קשיא מנחה שחסרה קודם קמיצה לא בריר קומץ דינדה והוי כמי שחסרה מן הקומץ והכא בלחם הפנים בריר קומץ דהבזיכין מונחים לחוד והלחם לחוד עכ"ל א"כ לפ"ז במנחה שחסרה אין הדבר תלוי כלל בקמיצה דאין חילוק אם נחסר קודם קמיצה או לאחר קמיצה רק שלא יהיה החסרון בהקומץ ובבזיכין אם נפרס הלחם לעולם ליפא חסרון בהבזיכין וזה שצריך דוקא הגיע זמנו לפרוק אבל אם נחסר קודם פסול אע"ג דבריר קומץ דידיה וליפא חסרון בהקומץ הטעם הוא משום דהלחם צריך להיות מונח על השולחן כל זמן שדינו להיות מונח ואז ראוי להקטרת הבזיכין וכיון שגפרס הלחם קודם ונפסל הלחם נמצא שלא היה הלחם מונח על השולחן כל זמנו ומש"ה אינו מקטיר עליהו הבזיכין (והנה ראיתי לרש"י ז"ל מנחות שם שכתב הגיע זמנו לפרוק היינו שעבר שש שעות כדאמרין בפ' תמיד נשחט מוספין בשש בזיכין בשבע עכ"ל ולכאורה יש לעיין הא זה דבזיכין בשבע אינו לעכב דכל היום פשר לסילוק ולהקטרת הבזיכין כדאמרין במגילה וא"כ אמאי חשיב כמאן דפרקה רק בשבע שעות ונראה לומר דצריך שיהא הלחם על השולחן ז' ימים מעל"ע ואם סידר את השולחן בשבת העבר בשבע שעות אם יפרק אח"כ בשבת זו קודם שבע יהיה פסול וזה דכל היום פשר לסילוק בזיכין הוא רק אם בשבת העבר היה גם הסידור קודם וא"כ כיון דהרגילות היה לעשות הבזיכין בשבע כדאמרין בפ' תמיד נשחט בזיכין בשבע א"כ ע"כ גם סידור הבזיכין היה בשבע דהסידור והסילוק היה פאחת כדאמרין במנחות צ"ט ע"ב דטפחו של זה בצד טפחו של זה א"כ ע"כ אין הבזיכין חשויבין פפרוקין אלא בשבע דקודם לכן אין זמן סילוק הבזיכין כלל] ולעגנו הפריש ד' קמצים לב' בזיכין דאמרין דקודם סילוק לא הוקבעו לאחר סילוק הוקבעו הנהם הקמיצה קובעת שהעבודה הנעשית בהם היא הקובעת וכדאמרין במנחה שחסרה קודם קמיצה דיביא מתוך ביתו וימלאנה כו' דקמיצה קובעת ולא דוקא קמיצה אלא שהעבודה שנעשית בהן היא הקובעת דבמנחות ט' מדמינן לה ללוג שמן של מצורע דאם חסר הלוג עד שלא יצק ימלאנו משיצק לא ימלאנו והנהם היציקה לא חשיב פקמיצה אלא פקבלת הדם כמ"ש הר"ש ז"ל בנגעים פי"ד דאם נשפך מה שבכפו ממלא עוד הפעם מהלוג דהוי כמו שנשפך הדם שבכפוס דאם יש דם הנפש חזור ויקבל ע"ש] אלא שהעבודה היא הקובעת ועבודה נדאי לא הוי אלא בשעת סילוק הבזיכין עצמן ולא כשהגיע הזמן והנה כתב עוד שם האור שמת דאם הפריש ד' קמצים לב' בזיכין ונפרס הלחם לאחר שהגיע זמנו לפרוק יהיה פסול ממ"נ דאי הוי כמיפרקא יהיה פסול מטעם ריבה לבונתה ואי לאו כמיפרקא יהיה פסול מטעם נפרס לחמה ולענ"ד אינו תלוי זה בזה דלעגנו שירים שחסרו כיון דבריר קומץ דידיה החסרון הוא בהשירים ולא בהקומץ אבל משום יתור לבונתה אינו נפסל כיון דליכא עבודה אין נקבעין: (ב) העבודה השניה מעבודות המתיר היא קבלת הדם וכנגדה במנחה קידוש הקומץ בכ"ש וצריך לקבל דם הנפש ומקרא ילפינו מולקח מדם הפר מדם הנפש ולא מדם העור ולא

מדם התמצית [זבחים כ"ה ע"א] ויש לעיין ל"ל קרא למעט דם התמצית מקבלה תיפוק ליה דדם התמצית אינו ראוי לזריקה דמפקינן לה מקרא אחריןא פי הדם הוא בנפש יכפר דם שהנפש יוצא בו מכפר כו' (זבחים ל"ה ע"א) ומפאן ראיה דצריה לקבל אף דם שאינו ראוי לזריקה משום זה דצריה לקבל כל דמו של פר ומש"ה אצטריה למעוטי דם התמצית מקבלה ואפשר לפ"ז אם לאחר שחיטה יקיצו בו דם יהיה צריה לקבל אף דם ההקנה פי כל דם הנפש צריה לקבל דע"י שחיטה נתקדש כל הדם של הבהמה וצריה לקבל כל דם הנפש ואפשר דלזריקה ג"כ יהיה פשר אותו הדם דמנ"ל דצריה שיצא הדם דוקא דרה צואה: והנה אמרינן בתוספתא פ"ח דזבחים חתה כל הראש בב"א קיבל דם הגוף פשר קיבל דם הראש פסול ע"ש והיינו כמו דאמרינן בזבחים ס"ו ע"א גבי עולת העוף מיצה דם הגוף ולא מיצה דם הראש פשר מיצה דם הראש ולא מיצה דם הגוף פסול וילפינן לה התם מקרא דעולה הוא כו' והתם צריה לכתחילה למצות את שניהם כדקתני במתני' שם נטל את הראש והקיץ בית מליקתו כו' [ונראה דזה דצריה למצות אף דם הראש אע"ג דבדיעבד מיצה רק דם הגוף פשר וגם בדם הגוף נראה אם מיצה רק מקצת הדם פשר ומ"מ צריה למצות את כולה משום דהשאר הוי פשירים וכמו בחטאת העוף דאיכא הנאה ואח"כ צריה למצות מדין שירים ובעולת העוף דליכא רק מצוי המקצת הראשון הוא המתיר והשאר הם שירים וכן דם הראש ולכן נראה דצריה קודם למצות דם הגוף ואח"כ דם הראש וכסדר השנוי במתני' שם ואם ימצה דם הראש תחילה אינה פלוג פיון דמדין תחילת הנאה לא מהני דם הראש דהא מיצה דם הראש ולא מיצה דם הגוף פסול ומדין שירים לא מהני קודם שנותן דם הגוף] ובזבח בחתה כל הראש בב"א אם לכתחילה צריה לקבל אף דם הראש לא נתבאר בתוספתא ונראה דדם הראש הוא ג"כ דם הנפש דהא בעולת העוף שםבדיל הראש לגמרי אצטריה קרא במיצה דם הראש ולא מיצה דם הגוף דלא מהני ולכתחילה צריה למצות אף דם הראש אלמא דדם הנפש הוא דאין סברא פלל לומר שיהא צריה למצות דם התמצית וכיון דדם הנפש היא י"ל דצריה לקבל את כולה שהרי צריה לקבל כל דם הנפש ויש לעיין בזבח אמאי אין דם הראש פשר לזריקה בשלמא בעולת העוף איכא קרא דבמיצה דם הראש ולא מיצה דם הגוף פסול אבל בזבח מנ"ל ואפשר דילפינן לה מעולת העוף מיהו לענין מצות קבלה אין ללמוד ממה שאינו פשר לזריקה דצריה לקבל כל דם הנפש אף אותו שאינו ראוי לזריקה דבלאו קרא הוי מרבינן אף דם התמצית לקבלה ומקרא ממעטינן רק דצריה לקבל רק דם הנפש אבל דם הנפש צריה לקבל את פלו אפילו אותו שאינו ראוי לזריקה וכמ"ש: ובעיקר מה דאמרינן בתוספתא בחתה כל הראש בב"א קיבל דם הגוף ולא קיבל דם הראש פשר יש לעיין אמאי לא מיפסיל הקרבן לגמרי הרי נעשה בע"מ קודם קבלה ולא גרע מצורם אנו ואח"כ קיבל הדם דפסול כ"ש שחתה שדורה ומפרקת וכל הראש דנעשה בע"מ דשחיטה היא רק על הסימנים וזה שחתה המפרקת אחר שחיטה הוי מום קודם קבלה: והנה רש"י ז"ל בחולין כ"ז ע"א פתב על הא דילפינן התם מקרא דנשחט את בן הבקר דלא לשוניה גיסטרא היינו דאינו רשאי לעשותו גיסטרא שלא יחתה כל הראש בב"א ע"ש והמרדכי שם תמה על רש"י ז"ל אמאי לא יהיה רשאי לחתה כל הראש והניח בקושא [ועיין בתבואת שור שרצה לתרץ דברי רש"י ז"ל] ונראה משום דהתם לענין קדשים עסקינן וכמ"ש רש"י ז"ל שם ובקדשים אסור לחתה כל הראש בב"א משום דהוי בע"מ קודם

קבלה מיהו התוספתא צ"ע: והנה זה דצריף לקבל כל דם הנפש הוא רק למצנה ולא לעפב מיהו צריף לקבל שיעור הזאה ואם קיבל פחות מכדי הזאה בכלי זו ופחות מכדי הזאה בכלי זו לא קידש ואיכא פלוגתא בזה דרש"י ו"ל ס"ל בנזבחים צ"ג ע"ב דאפילו חזר ועירבן אח"כ בכלי אחד פסול והרמב"ם ו"ל ס"ל דאם חזר וערבן אח"כ בכלי אחד פשר [ענין אור שמת פ"ה מעה"ק הלכה ט'] ולא הוי פגושפף מצואר הבהמה על הרצפה כיון דהיתה בכ"ש וכ"כ הרמב"ם ו"ל בקומץ שחילקו וקידשו בב' פלים דלא קידש מ"מ אם חזר וערבן בכ"ש פשר והנה פועל זה אשפסון בשולחן שמתקדש קמצים ליפסל אבל לא ליקרב ופי' רש"י ו"ל במנחות פ"ז ע"ב בלשון ראשון דנתקדש ליפסל בלינה ובינצא אבל ליקרב צריף להתקדש בכלי אחר ע"ש ואע"ג דאין השולחן מקדש ליקרב מ"מ אם יתן אח"כ לפלי אחר יתקדש ליקרב ולא חשיב פגושפף מן הצואר על הרצפה כיון דעכ"פ היה בכ"ש: ובתוספתא מנחות והביאה הרמב"ם ו"ל פי"א פסה"מ אמרינן דאם קמץ הפשר ונתן לפסול פסלתו מתנתו ולא מהני חזרה לכשר משום דהוי פגושפף מן הצואר על הרצפה ואספו גיש לענין מאי אריא נתן לפסול אפילו נתן לכשר ג"כ ליפסל דלא הוי פדום מן הצואר כיון שקמץ זה ונתן לאחר א"כ פשוטו אח"כ לכלי לא הוי פדום מן הצואר וצ"ל בהתוספתא ג"כ כפועל סברא דלעיל דדוקא אם נתן לפסול דאין ידו ראוי לקמיצה או שנתן לשמאל חשיב מתנתו פגושפף על הרצפה אבל בנתן לכשר כיון דידו ג"כ ראוי לקמיצה אע"ג דהוא לא קמץ עדיין חשיב פגושפף מצואר בהמה ולא מיפסיל: ולהרמב"ם ו"ל בקיבל פחות מכדי הזאה בכלי זו ופחות מכדי הזאה בכלי זו וחזר וערבן דכשר יש לחקור אימתי י"ל דין קבלה לענין דטעון צפון וכן בצורם אנו הפך ואח"כ קיבל את דמו דאמרינן דפסול אם הוא בהקבלה הראשונה פשקיבל בב' פלים או אח"כ פשחזר וערבן בכלי אחד דלכאורה דין קבלה הוא אח"כ פשחזר וערבן דבתחילה פשקבל פחות מכדי הזאה בכלי זו כו' לא מהני ולא שם קבלה עליו רק דאח"כ פשחזר וערבן כיון שהיה הדם בתחילה בכ"ש לא הוי פגושפף מן הרצפה וחשיב פגושפף מצואר בהמה וא"כ הקבלה היא עכשיו וצריף לערב הדם דוקא בצפון וכן אם צרם באזנו קודם שיערב פסול אף אפשר י"ל דקבלת הדם הוא מתחילה פשקבל בב' פלים רק שלא נתקדש הדם וכדקתני אם קיבל פחות מכדי הזאה בכלי זו כו' לא קידש מ"מ קבלה הוי רק שמתקדש קידוש (דכ"ש אין מקדשין אלא מלאין) והקדוש הוא נעשה אח"כ פשמערבן ומש"ה לא חשיב פגושפף על הרצפה דקבלת הדם הוא קודם ואע"ג דממנחות י"ג ע"ב משמע דכל עבודת קבלה היא רק קדושת פלי דאמרינן שם בשלמא קומץ היינו שוחט מקטיר היינו זורק אלא נותן בכלי מאי קא עביד אילימא משום דדמי לקבלה מי דמי התיב מפילא קא שקיל ורמי כו' לא לעולם דדמי לקבלה כו' מכדי תרנייהו קדושת פלי הוא מה לי ממילא מה לי קא שקיל ורמי כו' [מיהו בנזבחים י"ג ע"ב הגרסא כיון דאידי ואידי מתן פלי הוא ולא גרסינן קדושת פלי] א"כ איך אפשר לחלקו דהקבלה היא קודם וקדושת פלי אח"כ מ"מ יש להוכיח דלאו פל עבודת הקבלה היא רק קדושת פלי דהא בבמה דליכא כ"ש וליכא קידוש דם בכ"ש ומ"מ איכא עבודת קבלה אע"ג דמקבל בכלי חול דכל ד' עבודות יש בבמה כמו במקדש ואמרינן בגמרא דאם קיבל בכלי חול אם עלה לא ירד שפן פשר בבמה אלמא דבבמה ג"כ צריף קבלת הדם רק שפשר בכלי חול רק בקבלה איכא תרתי עבודת הקבלה שצריף לקבל הדם בכלי ואיכא ג"כ

קדושת הדם כדאמרינן בסוטה י"ד אע"ג דקידשו ספין בצואר בהמה מ"מ צריף לקדש זימנא אחריתא ובקיבל פחות מכדי הזאה בכלי זה כו' י"ל דקבלה חשיבא רק שמחוסר קידוש דאינו מקדש כ"א שיעור שלם וזה יכול לעשות אח"כ פשמערבן בכ"ש אף על דיני קבלה כגון צפון ושיהא הזבח תמים הם בשעת קבלה הראשונה מיהו בקידוש קומץ מספקא לי אם יש בה ג"כ ב' דברים ובבמה דליפא כ"ש עכ"פ צריף ליתן הקומץ בכלי חול או ליפא קלל דין מתן פלי במנחה בבמה]: עוד יש דין בקבלת דם של חטאת דצריף שיהא בדם שיעור טבילה מעיקרא ובריתא היא ומיתנין לה פ' דם חטאת וטבל ולא מספג בדם שיהא בדם שיעור טבילה מעיקרא היינו דבשעת קבלת הדם יהא בפלי שיעור טבילה והנה הרמב"ם ז"ל בפ"ה מעה"ק הלכה ט' פתב ז"ל אין בכל הקרבנות קרבן שטעון הזאת דם באצבעו אלא חטאת בלבד שנאמר בה וטבל אצבעו בדם וצריף שיהיה שם דם כדי טבילה לא שספג אצבעו מדם עכ"ל והקשה הכ"מ שם דמדברי רבנו משמע דחזא מילתא היא דזה דצריף שיהא בדם כדי טבילה הוא כדי שלא יספג אצבעו מדם ומדברי הש"ס משמע שהם ב' דברים דילפינו לה מתרי קראי וטבל ולא מספג מדם שיהא בדם שיעור טבילה מעיקרא והמל"מ הוסיף שם להקשות דמדברי הרמב"ם ז"ל נראה דרק בשעת הזאה צריף שיהא שם כדי טבילה ואם קבל פחות מכדי טבילה בפלי זו כו' וערבן פשר ומדברי הש"ס מוכח דצריף שיהא פשיעור טבילה מעיקרא עוד הביא שם שהרמב"ם ז"ל בעצמו פתב שם פ"ד הלכה ח' כל הזבחים שקיבל מדם פחות מכדי הזייה לא נתקדש הדם עכ"ל והיינו ע"כ דצריף שיהא בשעת קבלה כדי הזייה ע"ש והנה ליישב דברי הרמב"ם ז"ל נראה לפי מהדאמרינן במנחות כ"א דם שקרש בחטאות החיצוניות פשר מ"ט ולקח ונתן כתיב והאי נמי בר לקיחה ונתניה הוא בחטאות הפנימיות פסול משום דכתיב וטבל והנה והאי לאו בר טבילה והזאה הוא ע"ש ולפ"ז נראה דזה דבעינו בקבלת הדם שיהא בדם שיעור טבילה מעיקרא הוא דוקא בחטאות הפנימיות דצריף דוקא טבילה אבל בחטאות החיצוניות דיכול להקריש אח"כ הדם ולא יהיה צריף טבילה דולקח ונתן כתיב אמאי צריף שיהיה בדם שיעור טבילה מעיקרא וקרא דוטבל בדם דדרשינו מיניה דצריף שיהא בדם שיעור טבילה מעיקרא בחטאות הפנימיות כתיב מיהו נראה דהאי וטבל ולא מספג איכא נמי בחטאות החיצוניות אע"ג דלא כתיב בה טבילה דאמרינן בזבחים י"ד, ע"א בטבילת אצבע תנא חזא דטבילת אצבע מפגלת ותניא אידיך לא מפגלת ולא מתפגלת ותוצינן פאן בחטאות הפנימיות פאן בחטאות החיצוניות ומקשינן חטאות החיצוניות פשיטא לא כתיב בהו וטבל איצטריף סד"א הואיל וכתיב ולקח ואי אתי קוף רמי להו אידיה בעי למישקל זמנא אחריתא פמאן דכתיב וטבל דמי קמ"ל דלהכי לא כתיב וטבל דמשמע הכי ומשמע הכי וכתב רש"י ז"ל ואי אתי קוף רמי להו כו' בעי מיהדר מישקל אלמא ולקח נמי אאצבעו קאי שיטבול אצבעו אימא פמאן דכתיב וטבל דמי להכי לא פתב ביה טבילה בהדיא אלא פתב קבלה ומדסמכיה אאצבעו ונתן הוא דיליף לטבול אצבעו שצריף לקח בעצמו ולקבול דמשמע הכי דלא תהא טבילת אצבע עבודה חשובה בהו לפגל מדלא אחשבה קרא להצריכה בפירוש ומשמע הכי שצריכה היא לטבול בחטאות הפנימיות ולא דלישקל קוף ולירמייה לדם על האצבע דבעינו לקיחת אצבע מעליותא עכ"ל ונראה מזה דאף דלא כתיב וטבל בחטאת החיצונה אלא ולקח מ"מ אם לא הקריש הדם צריף לטבול טבילה מעליותא כמו בחטאות

הפנימיות משום דבעינו לקיחת אצבע מעליותא והינו טבילה וכמ"ש רש"י ז"ל וא"כ ה"ה דאינו מספג פיו דבעינו טבילה אבל זה דבעינו שיהא בדם שיעור טבילה בשעת קבלה ופחות משיעור זה לא הוי קבלה כלל זה נדאי לא שייך בחטאת החיצונה פיון שאם ירצה יכול אח"כ להקריש הדם ולא יהיה צריך טבילה כלל א"כ נדאי הוי קבלה מעליותא א"כ הרמב"ם ז"ל בפ"ה מעה"ק הלכה ט' דמשמעיה התם בחטאת החיצונה ע"ש ובזה לא בעינו שיהא בדם שיעור טבילה מעיקרא בשעת קבלה ומש"ה פתב דרק בשעת הגייה צריך להיות שם כדי טבילה כדי שלא יספג דזה שלא יספג איתא אף בחטאת החיצונה והדין בחטאת הפנימית שצריך שיהא בשעת קבלה כשיעור טבילה זה פתב בפ"ד הלכה ח' שכל הזבחים צריך שיקבל כדי הגאה כל אחד ואחד פדינו ואותן הצריכים טבילה צריך לקבל כדי שיכול אח"כ לטבול ולהזות [מיהו הרמב"ם ז"ל השמיט כל דין דם שקרש וכבר עמדו ע"ז המפרשים ז"ל: ג] עבודה השלישית מעבודות המתיר היא הולכה ומפגלת פשאר עבודות המתיר לרבנו ור"ש פליג וס"ל דהולכה אינה מפגלת משום דהוי עבודה שאפשר לבטלה דאי בעי שוחט בצד המזבח וזורק ואמרין בגמרא דמודה ר"ש בחטאות הפנימיות דהולכה היא עבודה שאי אפשר לבטלה וכתב רש"י ז"ל שם זבחים י"ד ע"א] דמש"ה היא אי אפשר לבטלה משום דלא אורח ארעא לשחוט בהיכל וע"כ הוא שוחטו בעזרה ומוליקה בהיכל לקרנות המזבח ולהזאת פרוכת עכ"ל ובש"מ שם פתבו הטעם דזה דא"י לשחוט בהיכל הוא משום דחטאת טעונה צפון ובהיכל לא הוי צפון דאפילו למ"ד בין האולם ולמזבח קרוי צפון מודה דמבית החליפות ואילך לא הוי צפון וכ"ש בהיכל עצמו שחיצות ההיכל מפסקת עכ"ל והנה באמת קשה על רש"י ז"ל דלא נחת לטעם זה וכתב משום דלא אורח ארעא ונראה משום דזה דמבית החליפות ולפנים לד"ה פסול הוא משום דבעינו על ירף המזבח ומבית החליפות ולפנים לא מקרי על ירף דלא מתחזי מזבח כמ"ש רש"י ז"ל זבחים כ' ע"א אבל צפון מקרי אף מבית החליפות ולפנים א"כ בקבלה דבעינו רק צפון אבל על ירף לא בעינו פדאמרין בזבחים כ"ו ע"א גבי תלה וקיבל דשחיטה על ירף ולא קבלה על ירף א"כ הקבלה פשרה אף בהיכל וא"כ הולכת הדם אפתי עבודה שאפשר לבטלה שהרי יכול לשחוט חוץ להיכל ולהכניסה להיכל ולקבל הדם וע"כ מוכרח דבכה"ג חשיב אפשר לבטלה דאל"כ תקשה הא בתמיד של שחר ג"כ הוי הולכה שאי אפשר לבטלה שאי אפשר לשוחטו אצל קרן מזרחית צפונית ששם צריך לזרוק שהרי תמיד של שחר נשחט על קרן צפונית מערבית על טבעת שניה פדאמרין בתמיד ל"א ע"ב ומפקינן לה מקרא דכתיב שנים ליום פנגד היום וא"כ הוי הולכה שאי אפשר לבטלה שהרי צריך להוליך מקרן צפונית מערבית לקרן מזרחית צפונית ובש"ס אמרינן דלא אשפחן לר"ש הולכה שאי אפשר לבטלה רק בחטאות הפנימיות וע"כ משום דיכול לשחוט על קרן צפונית מערבית ולהוליך הבהמה לקרן מזרחית צפונית ולקבל שם הדם דרק השחיטה בעינו פנגד היום וחשיב אפשר לבטלה ולרש"י ז"ל דלא אורח ארעא י"ל דאף זה לא אורח ארעא להכניס הבהמה להיכל ולקבל שם הדם: ובענין מאימתי מתחלת ההולכה הנה בזבח הוא פשוט ממקום שמקבל הדם ומוליקה למזבח ובמנחה הנקמצת איפא תרי הולכות הולכה דמתן פלי והולכה דהקטרה פדאמרין במנחות ט"ז ע"ב ובשניהם יכול לפגל פדאמרין שם והולכה דמתן פלי מתחיל ממקום הקמיצה עד מקום שנתן בכלי ומשם למזבח הוי הגילוף דהקטרה

מיהו במנחת פהנים ובכל מנחות שאינן נקמצות יש לעיין קצת מאימתי מתחלת ההולכה וצ"ל ממקום שנגמרה מלאכתו שנתן עליהו שמינו ולבונתו ונעשית מנחה וראויה להקטרה משם כששקריבה לצד המזבח חשיב הולכה ובאותו שאין בהם טיגון ואפיה ואף לא מתן שמן ולבונה כגון מנחת חוטא של פהנים וכן לבונה הבאה בפ"ע נראה דההולכה בהם מתחלת ממקום שקדשן בכלי דאז נעשית ראויה להקטרה מיהו בבמה יש לתקור פינון שאין שם קדושת כ"ש וגם מחיצות אין שם למ"ד יש מנחה בבמה וכן לבונה מאימתי מתחלת ההולכה שלהם וצ"ל דכל כששקדיש המנחה קדושת פה אפילו בסוף העולי כששקריבה לצד המזבח שרוצה להקריבה שם חשיב הולכה מיהו יש לעיין מ"ש להמזבח שרוצה להקריבה שם וחשיב הולכה הא אף כששקריבה לצד מזבח אחר ג"כ תחשב הולכה דהא הולכה אינה תלויה בדעתו דהא בנשפך הדם על הרצפה ונתקרב ע"י זה אל המזבח ג"כ חשיב הולכה כדאמרין בזבחים ט"ו ע"א א"כ כששנתקרה המנחה לאיזה מזבח שיהיה שאפשר להקריב שם תהא חשובה הולכה ולמ"ד דבבמה לא בעינו מזבח כלל ואפילו העלה ע"ג הסלע כשר א"כ כל שזזה המנחה ממקומה לאחר שהקדישה לאיזה צד שיהיה תהא חשובה הולכה ואפשר דעבודת ההולכה ליפא כלל בבמה וצ"ע: ובענין אי הולכה טעונה כ"ש נראה דבדם דהקבלה צריכה כ"ש וכן הזריקה כדאמרין בזבחים ל"ח ע"ב] גם ההולכה צריכה להיות בכ"ש דאף במנחה דזה דקומץ טעון כ"ש ילפינו לה מעבודת הדם (כמ"ש תוס' מנחות צ"ו ע"א ד"ה שאלו) ואמרין במנחות כ"ו ע"א בקומץ דמעלהו ומקטירו בכ"ש והעלאה למזבח בכלל הולכה הוא ומוכח דאף ההולכה בקומץ צריכה כ"ש מיהו בקטורת דאין החפינה צריכה להיות מכ"ש וכדאמרין בירושלמי שהבאתי לעיל שהמחפה שחופן ממנה היתה כלי חול ומשום דאין החפינה דומה לשחיטה וכמ"ש התוס' יומא שהבאתי שם וכן א"צ עבודת מתן כלי דזה דנותן אט"פ הקטורת לכלי הוא רק משום דלא אפשר וכמ"ש בת"י שם וכן ההקטרה אינה מכ"ש כדאמרין בתמיד פ"ו משנה ג' שהיה נותן הקטורת לתוך חפניו וממנו היה מקטיר על המזבח א"כ ודאי דההולכה א"צ כ"ש ובזה מתנישב מה שהקשה בפ"ה הרא"ש תמיד פ"ה משנה ד' על הא דאמרין שם מי שזכה בקטורת היה נוטל את הפך כו' והבנד היה בתוכו מלא וגדוש קטורת והקשה בפ"ה הרא"ש ז"ל וא"ת והרי כף חוצץ בין ידו לבזו והוי חציצה כדאמרין בזבחים מזרק במזרק חוצץ עכ"ל ולפ"ז לא קשה פינון דאין הולכת הקטורת צריכה כ"ש וצריך רק שיקדש הקטורת בכ"ש כדי שתתקדש קדושת הגוף אבל ההולכה א"צ כ"ש וא"כ לא שייך חציצה דחציצה שייך רק בדבר הצריך כ"ש ובעינו שלא יהא דבר חוצץ בין ידו לכ"ש אבל בדבר שא"צ כ"ש כלל מה שייך חציצה דהא לר"ש דס"ל במנחות כ"ו ע"א דהולכת והקטרת הקומץ אינו טעון כ"ש אמרין שם דמעלהו אפילו במקדה של חרס ולא איכפת לן משום חציצה ובעיקר בהניח מזרק בתוך מזרק שכתב הרא"ש ז"ל דאמרין בזבחים מזרק במזרק חוצץ ק"ל הא בזבחים ליפא רמז על זה רק ביומא פ' הוציאו לו היא איבעיא ומסקינן שם דכשר מקרא דאשר ישרתו בהם בקודש ב' פלים ושירות אחת וצ"ע ובירושלמי שם אמרין בהניח מזרק לתוך מזרק דאם שניהם קודש אינו חוצץ דמין במינו אינו חוצץ ואם נתן לתוך מזרק חול חוצץ דחול וקודש חשיב מין בשאינו מינו ע"ש והנה בזה אתי שפיר הא דאמרין במנחות צ"ח ע"א בלחם הפנים דאם עשה ב' מערכות של שבע שבע רבי אומר רואין את העליונה כאילו

אינה ומקשינו ונתת על המערכת לבונה זכה ופי' רש"י ו"ל דכי יתיב לה על השביעית
הוי חציצה ע"ש וקשה הא מין במינו אינו חוצץ ולפי דברי הירושלמי אתי שפיר דחול
וקודש חשיב מין בפאינו מינו א"כ האי שביעית שנתנה למעלה ולא נתקדשה בהשולחן
דהשולחן מקדש רק ט"ו טפחים למעלה נמצאת שהיא חול ואף דרבי ס"ל במנחות ע"ב
ע"ב דתנור מקדש מיהו גם התנור אינו מקדש יותר מפשיעור וכמ"ש תוס' מנחות מ"ו
ע"א ד"ה ואיזו ואין יכולים להתקדש רק ששה מתוך שבע א"כ השביעית שנתנה למעלה
ולא סדרה על השולחן נמצאת שהיא חול והוי חציצה]: ובקטורת של יוה"כ למאי דקי"ל
חופן וחוזר וחופן יש לחקור בחפינה הראשונה וכן בהולכת הקטורת לפנים אי מחשבה
מועלת בה אי זה דאמרינן בפ' הוציאו לו חישב בחפינת קטורת מהו אי קאי אחפינה
הראשונה שזו היא עיקר עבודת החפינה או השניה או אפשר דשתיקה עבודות גמורות
הן ובירושלמי יומא פ"ד ה"ג אמרינן חפן בפנים פטור ופי' הק"ע שם דהחפינה הראשונה
אינה אלא למדה בעלמא ע"ש א"כ לפ"ז החפינה הראשונה אינה עבודה ואין מפגלין בה
וא"כ אף ההולכה לפנים אינה בהולכת קומץ או דם פינן דהוי הולכה קודם חפינה דעיקר
החפינה בפנים וא"כ הוי בהולכת המנחה קודם קמיצה דלאו עבודה היא מיהו התוס'
יומא מ"ח ע"א ד"ה מי פתבו דמפגלין בהולכת הקטורת ומדברי הש"ס ג"כ נראה
דההולכה עבודה היא דהא כל עיקר מה דשמאל אית ליה הכשירא ביוה"כ בהולכה הוא
דנטל את המחתה בימינו ואת הכף בשמאלו ומוכח דעבודה היא ובעי זמין וצריף לומר
דהולכת הקטורת לפנים דמי להולכת הקומץ קודם מתן פלי דבמנחות ט"ז ע"ב אמרינן
דהולכה דמתן פלי עבודה היא ומפגלין בה ובע"ג דעדיין אינו ראוי להקטרה ומחוסר
עוד קידוש פלי מ"מ חשיב עבודה וה"נ בהולכת הקטורת אע"ג דמחוסר עוד חפינה
בפנים עבודה היא ול"ד להולכה דמנחה קודם שנקמצה דהתם עדיין מעורב חלק גבוה
בחלק הדיוט ואין זה הולכת דבר הנקטר משא"כ בקטורת אע"ג דחופן וחוזר וחופן מ"מ
פינן שפבר חפן בחוץ א"כ אינו מכניס אלא כמידת חפניו היינו מה שצריף להקטיר אע"ג
דעדיין מחוסר חפינה מ"מ הולכה היא לכ"ד והנה ביומא מ"ט ע"א אמר ר"פ אי חופן
וחוזר וחופן חבירו נכנס בחפינתו ומשום דמקיימא חפינה א"ל ר"ה בדר"י אדרבא אי
חופן וחוזר וחופן לא יכנס אחר בחפינתו דאי אפשר שלא יחסיר ושלם יותיר ולכאורה
קשה בשלמא שלא יחסיר שפיר אלא שלא יותיר מאי איכפת לן פינן דמקיימא חפינה
בפנים ולפ"ז י"ל פינן דצריף לעשות הולכה והולכה מעפכת דאי לא עביד לה פסול וכמו
בדם דכתב הרמב"ם ו"ל דאם שחט וקיבל את הדם ונרק ממקומו פסול דע"כ צריף
הולכה ואי אפשר לבטלה א"כ אם יותיר נמצאת דההולכה הראשונה לאו הולכה היא
שהרי הכניס יותר מפשיעור שצריף להקטיר והוי כמי שהוליה את המנחה כולה וא"כ
ליפא הולכה כלל מיהו בתוס' שם פתבו דעיקר החפינה היא בחוץ והשניה היא רק
מדרבנן וצ"ע מהירושלמי לפי פי' הק"ע שהבאתי לעיל]: ד עבודה האחרונה מעבודות
המתיר היא הזריקה ובה יש חילוקי דינים דיש זבחים הטעונים זריקה ויש טעונים
שפיכה וכן הזאה וחיטוי וכנגדן במנחה הקטרת הקומץ ובכל הזבחים חוץ מחטאות
הפנימיות המתנה הראשונה היא המתרת והמפגלת ואף שצריף ד' מתנות בחטאת ובשאר
זבחים שנים שהן ארבע מ"מ המתנה הראשונה היא המתרת ולב"ש ב' מתנות בחטאת
מתירות ומפגלות (ויש לחקור לב"ש אם נתן מתנה אחת ואח"כ נשפף הדם כשמביא דם

אחר מאימתי הוא מתחיל אי הני פחטאות הפנימיות דמתחיל ממקום שפסק פדאמרין ב'יומא ס"א] והנה יש לחקור אם קיבל דם בכוס ונתן מתנה אחת לב"ה דאם נתן במתנה אחת פיפר ואח"כ נשפך הדם שבכוס אם יכול לקבל אם יש שם עוד דם הנפש ליתן השאר מתנות דזה דאמרין בזבחים ל"ד ע"ב דאם קיבל הדם בד' פוסות יכול ליתן מתנה מפל פוס וכוס אפשר הוא רק בקיבל את פולן קודם מתנה הראשונה אבל אחר שפבר נתן המתנה הראשונה ונתפפר אפשר דאינו יכול לעשות עוד קבלה דאין קבלה לאחר זריקה וצ"ע: עוד יש חילוק בין חטאות הפנימיות לחיצוניות בדם שקרש דאמרין במנחות כ"א דם שקרש בחטאות הפנימיות פסול משום דכתיב וטבל והנה והאי לאו בר טבילה והזאה הוא בחטאות החיצוניות פשר מ"ט ולקח ונתן פתיב והאי נמי בר לקיחה ונתינה הוא ובשאר זבחים שדמן זריקה לא נתפאר אם פשר דם שקרש ולכאורה פשר דהא בר זריקה הוא או אפשר כיון דבעינו זריקה המשפבת פדאמרין בע"ז נ' ע"ב ובדם שקרש אפשר דלא חשיב זריקה המשפבת: והנה בזבחים צ"א ע"א אמרין בפסח ששחטו קודם התמיד דכשר ויהא אחר ממרס בדמו עד שיקרב התמיד ויש לעיין למה צריך למרס דמו של פסח מאי איכפת לן אם יקרנש מיהו י"ל דפסח שאני דפסח הוא בשפיכה ודם קרוש אי אפשר בשפיכה אבל אותן שטעונו זריקה אף דם קרוש פשר אף בתוספתא פסחים [הביאה התוס' זבחים ק"ג ע"ב ד"ה ומודה] אמרין הביא את אשמו קודם גזילו לא יהא אחר ממרס בדמו כו' ומוכח דאף באשם שטעון זריקה ג"כ צריך למרס שלא יקרנש הדם ולכאורה יש להוכיח מזה דבהנה דצריך זריקה פסול דם קרוש אף קשה ממנחות ה' ע"א דאמרין במצורע בהקדים חטאתו לאשמו לא יהא אחר ממרס בדמו כו' והא בחטאת החיצונה לכ"ע דם שקרש פשר וצ"ל דמ"מ לכתחילה צריך בכלל למרס בדמן וא"כ אין להוכיח מזה: ואותן הדמים הטעונו זריקה אמרין בזבחים ס"ב ע"ב דצריך להיות אור קרקע מפסיקו ופי' רש"י ז"ל הרצפה מפסקת בינו למזבח וכ"כ התוס' ס"ז ע"ב ד"ה אור דלא סגי באמה יסוד ואמה סובב דמפסיק דבעינו אור קרקע והנה קשה לפ"ז הא דמיינתין ראיה לקמן פ"ח ע"א דאור מזבח כמזבח דאי לא כמזבח כל הדמים הפסולים היכא זריק הא הו"ל ירוד דאי אפשר ליגע הדם בהמזבח דא"כ הו"ל שפיכה ולא זריקה דזריקה בעינו למרחוק אבל אי אור מזבח כמזבח ניחא שאוחז הדם כנגד אור היסוד דלא הו"ל ירוד וזרקו לקיר המזבח וקשה הא בעינו אור קרקע מפסיקו א"כ בכה"ג ודאי הו"ל ירוד דליכא אף אור מיהו מקור הדין דבעינו אור קרקע מפסיקו הוא מת"כ פ' ויקרא וילפינו לה מדכתיב וזרקו את הדם על המזבח הדם על המזבח ולא הזרק על המזבח שלא יעמוד על המזבח בשעת זריקה שיהא אור קרקע מפסיקו ומזה נראה דהקפידא רק שיהא הפסק קרקע בינו ולמזבח ולא בין הדם למזבח א"כ יכול לעמוד על הקרקע אבל הדם יהיה כנגד אור היסוד ולא יהיה ירוד מיהו הא דאמרין שם בתר הכי אי דנקט להו בראש המזבח ה"נ דאור מזבח כמזבח פי קא מיבעיא לן דתלנהו בקניא כו' וכתב רש"י ז"ל דאם נקט להו בראש המזבח לא חשיב ירוד משום דהנחת גופו בראש המזבח פהנחת קרבן ע"ש א"כ הדרן קושיא לדופתה דאפתי כל דמים פסולים איך זורק את דמן דהא ע"כ אינו יכול לעמוד על המזבח פדאמרין בת"כ דאין הזורק על המזבח א"כ הו"ל ירוד אי אור מזבח לאו כמזבח וצ"ע (וראיתי לרש"י ז"ל יומא מ"ג ע"ב במתני' דכ"ג עולה באמצע הפכש וירוד באמצע כו')

שכתב ז"ל ואם בא לעלות למזבח להקריף כגון למתן דמים תמידין ומוספין ואילו ואיל
העם מקריף את כל הכבש לצורך ושלל לצורך עכ"ל וק"ל טובא הא כל הנה עולות הן
שדמן למטה ולמה צריך לעלות בכבש ואף אסור לעלות למזבח דאין הזורק על המזבח
וצע"ג]: ובמנחה הקטרת הקומץ היא במקום זריקת הדם ומתרת והנה התוס' זבחים מ"ב
ע"ב ד"ה והקומץ הביאו קושית רש"י ז"ל ל"ל טעם דאין חייבין על הקומץ משום פיגול
משום דאנ"ל מתירים תפוק ליה דאם אכיל ליה א"כ לא קריב המתיר כמזנתו ולא
הוקבע בפיגול ותירצו דמייירי בקומץ פיגול חציו מנח אארעא וחציו אסקיה למזבח
ומשלה בו האור דקרב המתיר ומאותו דמנח על ארעא לא פקע פיגול ע"ש והנה לפי
תירוצ זה בתוס' יצא דבר חדש שאם לא קרב רק חצי הקומץ ג': חשיב קרבו כל מתיריו
ואע"ג דהקומץ מעוטו מעכב את רובו היינו רק שאם נחסר כ"ש נפסל אבל פשהקומץ
שלם אם הקטיר חציו היינו שהקטיר ממנו פזית כפר חשיב קרבו כל מתיריו (וראיתי
בהאור שמת שרצה לתרץ דברי הרמב"ם ז"ל שפסק כר"י דאם אין בפשר אין דם ואם
נאבד הכשר או נשרף אף דיעבד אם זרק לא הורצה ובמנחות פסק דאם נאבדו השיריים
והקטיר הקומץ פשר בדיעבד ועמדו בזה המפרשים בזה דמ"ש מנחה מזבח ותי' האור
שמת משום דקומץ במנחה חשיב כדם ואימורים וכמ"ש הרמב"ם ז"ל בפ"ה המשנה וא"כ
הני כמו דאיכא אימורים דזורק עליהם את הדם ע"ש ולכאורה דברי האור שמת קשים
קצת להולמן דהא לעולם בעינן פזית אימורים לבד מן המתיר ומה מועיל דהקומץ חשיב
כדם ואימורים יחד ולפי דברי התוס' ה"ל אתי שפיר טפי פיון דכזית אחד מן הקומץ
הוא המתיר וכיון דאין קומץ פחות מב' זיתים א"כ נמצא דאיכא לעולם פזית לבד מן
המתיר] ואם הקטיר חצי קומץ אע"ג דכבר קרב המתיר לפמ"ש התוס' מ"מ נראה דאינו
יכול להקטיר החצי השני בליקה ולא הוי החצי השני רק כאימורים דקרבין בליקה דכל
הקומץ חשיב כמו דם אף שהוא ג"כ כאימורים וצריך להקטיר את פלו ביום ונראה
דהפזית השני הוי כמו ג' מתנות שפחטאת שאינן מתירות ולא מפגלות ומ"מ אין באות
בליקה דתורת זריקה עליהם: והנה לפי דברי התוס' דהפזית הראשון הוא המתיר אתי
שפיר הא דאמרינן ביומא פ' הוציאו לו גבי בין הבינים דהוי ספיקא אי חשיבי קומץ או
שירים ואמרינן שם היכא ליעביד יקטיר בין הבינים ואח"כ יקטיר הקומץ דלמא שיריים
הן והו"ל שיריים שחסרו בין קמיצה להקטרה ואמרינן דמקטיר קומץ ברישא ונהדר בין
הבינים ואי שיריים הם תהי' ההקטרה לשם עצים ע"ש וקשה דלמא בין הבינים קומץ
הוא ואי בהנה דבין הבינים ליכא פזית ואין הקטרה פחותה מפזית א"כ מה מועיל מה
שמקטיר בין הבינים אחר הקומץ דהא הוי פאילו לא הקטיר אותם כלל דבעינן הקטרת
פזית בפעם אחת כדאמרינן במנחות כ"ו ע"ב בהקטיר קומץ פועמים דפעמים ולא פעמי
פעמים ולפמ"ש התוס' י"ל פיון שכבר הקטיר הקומץ מתחילה שיש בו פזית וא"כ קרבו
כל מתיריו אע"ג דצריך להקטיר כל הקומץ מ"מ לא בעינן שיהא על השאר דין הקטרה
בפ"ע רק צריך ליתנן על המזבח פיון דמהקומץ כפר היתה הקטרה ולפ"ז הא דאמרינן
דהקטיר קומץ פעמים פשרה ומשום דאין קומץ פחות מב' זיתים א"צ דוקא שיקטיר
פזית בכל פעם וכ"כ ג"כ להקטיר מתחילה פזית ומחצה ואח"כ פחצי זית מיהו קצת
דחוק לומר זה ורש"י ז"ל פתב בהדיא כ"ו ע"ב דצריך להיות בכלל הקטרה פזית וצ"ע
מהיא דבין הבינים מיהו לפמ"ש לעיל סי' ה' דכל השקלא וטרין דהש"ס ביומא שם

הוא רק לר"י דס"ל יש הקטרה פחותה מפזית ע"ש אתי שפיר: ובתוס' מנחות ט"ז ע"א ד"ה בין פתבו דבבחי הזאות דפנים מודה ר"מ דאינו יכול לפגל מידי דהוי אתחי קומץ דלא הוי פיגול כדאמר בסוף פ"ב דזבחים דבעינו קומץ שלם דקאמר הרי קמיצה דכי לתצות דמי ופליגי עכ"ל ומוכח דהתוס' פאן ס"ל דאין מפגלין בבחי קומץ דלאו מתיר הוא ולא כמ"ש תוס' זבחים דכזית בקומץ חשיב מתיר מיהו ממה שהביאו שם מההיא דהרי קמיצה פלחצות דמי ופליגי לא תקשה להתוס' זבחים וזה דאמרין הרי קמיצה כי לתצות דמי ניחא אף אי נימא דבחי קומץ חשיב מתיר דאי אפשר חצי קומץ חוץ לזמנו חצי קומץ חוץ למקומו דהפזית השני אינו מתיר כלל ולא מהני ביה מחשבה: ה) עבודות המתיר הם המתירים הקרפן לאדם ולמזבח דאין האימורים נקטרים עד שיזרק הדם וכן הפשר באכילה והן המוציאות את הקרפן מידי מעילה והנה יש לחקור בטעם הדבר שהזריקה מוציאה מידי מעילה אי הוי גזיה"כ פינו דאמרה תורה הדם יזרק והפשר תאכל פינו דהפשר מותר באכילה אחר זריקה א"כ, ע"כ יצאה מידי מעילה ונהו היתר בפ"ע דזריקה מוציאה מידי מעילה מיהו מדברי התוס' מעילה י' ע"א לא משמע פן דאמרין שם הפל מודים שאם נהנה מפשר ק"ק שנטמא כו' שאין מועלים בהם ואע"ג דאית ליה מצות שריפה לכהנים וכתבו התוס' ז"ל שאם נהנה מפשר ק"ק שנטמא כו' פטור פירוש שהרי נעשה מצותו ופריף פשיטא מאי קא מפסיד כלומר מה מצוה יש פאן עוד לעשות ואפילו היו פשרים ומשני מהו דתימא פשר ק"ק שנטמאואיכא מצות שריפה לכהנים כו' וא"ת האי פשר ק"ק שנטמא ה"ד אי קודם זריקת דמים אמאי אין מועלין כו' ונראה לפרש דהכא מיירי בנטמאת לאחר זריקה וקמ"ל אע"ג דאיכא מצות שריפה עליה מ"מ מפי זריק חשיב נעשית מצותו פינו דלא צריף בגדי פהונה במצות שריפה עכ"ל ומוכח מדברי התוס' דזה דזריקה מוציאה מידי מעילה אין זה דין בפ"ע רק ככל דבר שנעשית מצותו שאין מועלין בו ואע"ג דהזריקה היא בדם מ"מ חשיב גם על הפשר נעשה מצותו דהמצוה אינה רק על הדם כי אם על כל הקרפן דקרפן טעון זריקת דמים ולפ"ז יובן שפיר זה דבעולה ובאימורים אין הזריקה מוציאה מידי מעילה ומשום דעדיין לא נעשית מצותו דאיכא עלייהו עוד מצות הקטרה שצריכה בגדי פהונה ובמעילה ה' ע"א איכא פלוגתא דאמוראי אי היתר שחיטה שנינו שהשחיטה מוציאה מידי מעילה או היתר זריקה היינו קבלה או היתר אכילה היינו דבעינו זריקה ממש ולפ"ז יש לפרש פלוגתיהו הכי דמ"ד היתר שחיטה ס"ל דבהפשר חשיב נעשית מצותו בשחיטה דהקבלה והזריקה הם בדם ולא בפשר ומ"ד היתר זריקה ס"ל דאף הקבלה היא ככל הקרפן ולא רק בדם פינו דצריף לקבל דם מהפר א"כ הוי עבודה ככל הפר אבל הזריקה שהיא בדם עצמו אינו שייף אל הפשר וחשיב נעשית מצותו בקבלה ומ"ד היתר אכילה ס"ל כמ"ש דמצות זריקה פל הקרפן מחייבתו: ובזה מתישב קושית התוס' זבחים ס"ו ע"ב ד"ה ואלא שהקשו בחטאת העוף שעשאה למעלה אי שיינה בהזאה אמאי מועלין בה למ"ד היתר שחיטה שנינו הרי היתה לה היתר מליקה והניחו בקושיא ע"ש והת"י בקמות ל"ג פתבו דמ"ד היתר שחיטה הוא רק בבמה ולא בעוף ע"ש ולפ"ז אתי שפיר דזה דס"ל דהיתר שחיטה שנינו הוא משום דבשחיטה חשיב נעשית מצותו דהזריקה היא בדם ולא בפשר ונה רק בבמה אבל בחטאת העוף פינו דההזאה היא מגוף החטאת כדילפינו מקרא דכתיב והנה מדם החטאת מגוף החטאת דצריף לאחוז בראש וגוף ולהזות [זבחים ס"ד

ע"ב] בְּזֶה נִדְאֵי עֲבוּדַת הַהֲזָאָה הִיא בְּכָל הַקְּרָבָן וְאֵינּוּ נַעֲשֶׂה מִצְוֹתָיו ע"י מְלִיקָה וְדוּק:
וּבַעֲיָקָר מ"ש הַתּוֹס' דְּזֶה דְזָרִיקָה מוֹצִיאָה מִיַּד מְעִילָה הוּא מְשׁוּם דְנַעֲשֶׂה מִצְוֹתָיו זֶה ע"כ
רַק אֲלִיבָא דְרַב גִּידֵל דְאָמַר זָרִיקַת פִּיגּוּל אֵינָה מוֹצִיאָה מִיַּד מְעִילָה אֲבָל מֵאֵן דְפָלִיג אַרְב
גִּידֵל וּס"ל דְאָרְף זָרִיקַת פִּיגּוּל מוֹצִיאָה מִיַּד מְעִילָה לִיפָא לְמִימַר הֵכִי דְוִדְאֵי זָרִיקַת פִּיגּוּל
אֵינָה מִצְוָה דְנִימָא נַעֲשֶׂה מִצְוֹתָן וְהִנֵּה לְרַב גִּידֵל דְזָרִיקַת פִּיגּוּל אֵינָה מוֹצִיאָה מִיַּד מְעִילָה
יֵשׁ לַעֲיִינָן ל"ל קָרָא לְנִשְׁחָטָה חוּץ לְזַמְנָה שְׂאִין עוֹרוֹתֶיהֶן לְפָנֵיהֶן בְּזִבְחֵיהֶן ק"ג ע"א תִּפּוּק
לִיה דִּיש בְּהַ מְעִילָה]: וּבְזָרִיקָה שְׁלֵא בְמַקּוּמוֹ פְּגוּן שְׁנַתְנָה עַל הַפְּכָשׁ שְׁלֵא פְּגוּד הִיסוּד אוֹ
שְׁנַתְנָה הַנִּתְּנִים לְמַעַלָּה לְמַטָּן וְהַנִּתְּנִים לְמַטָּה לְמַעַלָּה אִיפָא פְּלִגְמָא דְאִמְרָאֵי בְּזִבְחֵיהֶן
כ"ז ע"א אֵי נִתְּפְּרוּ הַבְּעָלִים אֲבָל ל"ע אֵין הַבְּשָׂר מְוֹתֵר בְּאֲכִילָה וְלָמ"ד נִתְּפְּרוּ לֹא
מְהֵי לְקַבֵּל עוֹד דָּם הַנֶּפֶשׁ וְלִזְרוֹק פְּדֵי לְהַתִּיר בְּשָׂר בְּאֲכִילָה דְזָרִיקָה דְאֵינָה מְכַפֶּרֶת אֵינָה
מְתַרַת בְּאֲכִילָה הֵכִי אֲמַרְיִנָן בְּגִמְרָא שָׁם וְהִנֵּה יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת מֵהַתּוֹסְפָתָא פ"ח דְזִבְחֵיהֶן
חֲטָאֵת שְׁקִיבָל דְמָה ב' כּוֹסוֹת נְטִמָא אֶחָד מֵהֶם אוֹ שְׁנַשְׁפָּה אוֹ יֵצָא חוּץ לְקַלְעִים אוֹ שְׁנַתְּנוּ
לְמַטָּה הֵרִי חֲבָרוּ כְּשֶׁר עכ"ל וְקָשָׁה כִּינּוּן שְׁנַתְּנוּ לְמַטָּה נִתְּפְּרוּ הַבְּעָלִים מֵאֵי מְהֵי תוֹ
זָרִיקָה דְלֹא שְׁיִיף אַף לְהַתִּיר בְּשָׂר בְּאֲכִילָה וְהָכֵא לֹא מִיַּרְי בְּנַתְּנָן פְּסוּל] א"כ לְמֵאֵי הַלְכָתָא
חֲבָרוּ כְּשֶׁר: וְזֶה דְמַחְשָׁבָה מוֹעֵלֶת בְּד' עֲבוּדוֹת הַמְתִּיר לְפַגֵּל הוּא בְּשִׁחִיבָה עַל כּוֹזֵית לְאֲכֹל
דְּבַר שְׁדַרְכוּ לְאֲכֹל וּלְהַקְטִיר דְּבַר שְׁדַרְכוּ לְהַקְטִיר אֲבָל עַל פְּחוֹת מְכֻזֵּית אֵינּוּ פְלוּם וְאָרְף
פְּסוּל לֹא הוּי אֵי מַחְשָׁבָה עַל הַזָּרִיקָה לַעֲשׂוֹתָה חוּץ לְזַמְנָה אֲפִילוּ לֹא חִיֵּשֵׁב אֲלֵא עַל מַתְּנָה
אֶחָת לַעֲשׂוֹתָה לְמַחֵר הוּי מַחְשָׁבָה וְהִנֵּה יֵשׁ לְחַקּוֹר בְּחִיֵּשֵׁב לְשִׁפּוּף מְקַצֵּת שִׁירִיִּים לְמַחֵר
אֵי הוּי פִּיגּוּל אֵי שְׁפִיכַת כָּל הַשִּׁירִיִּים חִשִּׁיב כְּמַתְּנָה אֶחָת וּשְׁפִיכַת מְקַצֵּת שִׁירִיִּים לֹא
פְלוּם הוּא וְאֵינָה מַחְשָׁבָה כָּלֵל אוֹ שְׁפִיכַת מְקַצֵּת שִׁירִיִּים מִקְלָתָא הִיא וְחִשִּׁיב אֲכִילַת מִזְבֵּחַ
וְהוּי כְּמִי שְׁחִיֵּשֵׁב לְהַקְטִיר כְּזִית מִן הָאִמְוָרִים אוֹ כְּזִית קוֹמֵץ לְמַחֵר דְּהוּי פִּיגּוּל אוֹ דְּהוּי
כְּמוֹ נְסֻכִים דָּאֵם נִסְפָּה פְּחוֹת מַג' לְוָגִין לֹא פְלוּם הוּא בֵּין בְּפָנִים בֵּין לַעֲנָן הַעֲלֵאָה בְּחוּץ
וּלְעֲנָן נְסֻכִים גּוֹפָא יֵשׁ לְחַקּוֹר אִם חִיֵּשֵׁב לְנִסְפָּה פְּחוֹת מַג' לְוָגִין חוּץ לְזַמְנָו לר"מ דְאָמַר
הַזְּבַח מְפַגֵּל אֶת הַנְּסֻכִים וְאִם חִיֵּשֵׁב בְּשִׁחִיטַת הַזְּבַח לְהַקְרִיב הַנְּסֻכִים לְמַחֵר פִּיגּוּל אֵי
בְּעֵינָן דְּוָקָא שְׁיַחְשׁוּב לְנִסְפָּה שְׁיַעוֹר ג' לְוָגִין דְּפָחוֹת מַג' לְוָגִין לֹא חִשִּׁיב נִסְפָּה כָּלֵל אוֹ
דְּבַמְחָשָׁבָה בְּעֵינָן רַק אֲכִילַת מִזְבֵּחַ וְכִינּוּן דְּאֲכִילַת מִזְבֵּחַ בְּכֻזֵּית הֵרִי חִיֵּשֵׁב לְהַאֲכִיל הַמִּזְבֵּחַ
חוּץ לְזַמְנָו וְלֹא אִיכְפַת לָן בְּזֶה דְּפָחוֹת מַג' לְוָגִין אֵינּוּ חָשׁוּב נִסְפָּה לַעֲנָן חוּץ וְזָרוֹת
וְכַדוּמָה: וְהִנֵּה הַתּוֹס' זְבָחִים ק"ט ע"ב ד"ה וּמַר גְּבִי קְטוֹרֶת שְׁל מְלֵא חֲפְנָיו דְאִמְרִינָן שָׁם
דְאֵינּוּ חִיֵּיב בְּחוּץ עַד שְׁיַקְטִיר אֶת כָּלוּ כִּינּוּן דְּמֵלֵא חֲפְנָיו דְּוָקָא וְהַקְשׁוּ הֵא קוֹמֵץ כָּלוּ ג"כ
דְּוָקָא וּמ"מ מְחִיֵּיב רַבָּן בְּמַקְטִיר כְּזִית מִן הַקוֹמֵץ בְּחוּץ וְתִי דְעַד כָּאֵן לֹא מְחִיֵּיב רַבָּן
בְּקוֹמֵץ אֲלֵא מְשׁוּם דְחִשִּׁיב לְהַתְּפַגֵּל עַל מְנַת לְהַקְטִיר כְּזִית מְקוֹמְצָה בְּחוּץ הַלְכָּה חִשִּׁיבָא
נְמִי הַקְטֶרֶת לְחִיֵּיב אֶפְזִית מְפָנּוּ בְּחוּץ כו' אֲבָל בְּקְטוֹרֶת לֹא אֲשַׁכְּחֵן דְחִשִּׁיב הַקְטֶרֶת בְּכֻזֵּית
דְלֹא שְׁיִיף בִּיה פִּיגּוּל עכ"ל וְהִנֵּה ל"ז כִּינּוּן דְכָלְלָא הוּא דְשְׁיַעוֹר דְחָשׁוּב לַעֲנָן מַחְשָׁבָה
חָשׁוּב נְמִי לְהַתְּחִיֵּיב עָלָיו בְּחוּץ א"כ אֵי נִימָא דְבְּנְסֻכִים כִּי מַחְשָׁבָה לְנִסְפָּה כְּזִית [או רְבִיעִית]
בְּחוּץ הוּי מַחְשָׁבָה א"כ אַף אִם נִסְפָּה כְּשְׁיַעוֹר זֶה בְּחוּץ יְהִיָּה חִיֵּיב וְכִמוֹ בְּקוֹמֵץ: וְהִנֵּה
מְדַבְּרֵי זֶה הַתּוֹס' נִרְאָה דְזֶה דְמַחְשָׁבָה עַל כְּזִית קוֹמֵץ הוּי מַחְשָׁבָה אֵינָה מְשׁוּם דְחִשִּׁיב
הַקְטֶרֶת בְּכָה אֲלֵא אֲדַרְבָּה לֵאֲדָרְבָּה גִּיסָא זֶה שְׁכֻזֵּית מִן הַקוֹמֵץ חִשִּׁיב הַקְטֶרֶת לַעֲנָן בְּחוּץ
הִיא תוֹצְאָה מִמָּה שְׁמַחְשָׁבָה מוֹעֵלֶת עַל כְּזִית וְזֶה דְמַחְשָׁבָה מוֹעֵלֶת עַל כְּזִית הוּא מְשׁוּם

דאכילת מזבח בכזית דמפקינו לה מקרא דאם האכל יאכל כו' דומיא דאכילת אדם
ובקטורת דיוה"כ אילו הנה שנייה פיגול בקטורת הנה ג"כ מהני מחשבה בחישוב על פזית
ואז הנה חייב ג"כ המעלה פזית בחוץ ולפ"ז יש לעיין בנסכים לר"מ דמועלת בהם
מחשבה אמאי לא תהני מחשבה אם חישוב על פזית מ"ש מקומץ [או אפשר דבמשקין
שיעורו ברביעית וכמו באכילת אדם] וא"כ ממילא ליחייב ג"כ המנסף פחות מג' לוגין
בחוץ ואפשר דזה דקי"ל דהמנסף פחות מג' לוגין בחוץ פטור אינו אלא לדידן דס"ל
דאין פיגול בנסכים א"כ הוי פקטורת של יוה"כ דאינו חייב בחוץ אלא על שיעור מלא
חפניו אבל לר"מ דשנייה פיגול בנסכים מהני מחשבה על פחות מג' לוגין והמנסף פחות
מג' לוגין בחוץ ג"כ חייב וצ"ע בזה ואפשר דזה דקי"ל אכילת מזבח בכזית הוא דוקא
בדבר שעולה לאישים דבזה הוי כמו אכילת אדם אבל נסכים דלשיתין אזלי לא שנייה
כלל אכילה בכזית ובזה בעינן ג' לוגין דהוי שיעור נוסף שלם וכמו בחישוב לזרוק דמו
למחר או בחוץ אפילו הזאה אחת מהני ולא איכפת לו מה דליכא בהזאה אחת פזית דכיון
דדם אינו עולה לאישים אין שנייה שם שיעור פזית כלל ולפיכך בעינן רק שיהא שם
זריקה עליה ואפשר דגם בנסכים לא שנייה שיעור פזית דאין זה רק בדבר העולה לאישים
וצ"ע ולענין שפיכת שיריים עדיין יש לחקור דאם שפף מקצת שיריים אי מילתא היא
ומהני בה מחשבה וכן בהעלאה בחוץ לר' נתמיה דס"ל שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב
אי בעינן דוקא שישפוף כל השיריים וגם לענין פנים יש לחקור למ"ד שיריים מעפבין
אי בעינן דוקא שפיכת כל שיריים או בנתן מקצת שיריים יצא וצ"ע: ובחטאת העוף
למ"ד מיצוי בחטאת העוף מעפב יש לעיין אי ההזאה והמיצוי חשיב מתיר אחד והוי כמו
הזאות דחטאות הפנימיות דכולן מעפבין וכולהו מתיר אחד או המיצוי מילתא אחריתא
לגמרי ושני מתירים הם ולכאורה יש להביא ראיה ממעילה ט' ע"א דחשיב מילתא
אחריתא דמקשינן התם לר"ה דס"ל דמיצוי בחטאת העוף אינו מעפב מההיא דאחד
חטאת העוף ואחד עולת העוף שפלקו ומיצה דמן חוץ למקומן פסול כו' חוץ לזמן כו'
קתני מיהת מיצה דמן ע"ש היינו פיון דיכול לפגל במיצוי ש"מ דמיצוי מעפב וכמה שפי'
רש"י ז"ל שם וקשה הא אפילו למ"ד מיצוי מעפב אפתי במיצה חוץ לזמנו אמאי הוי
פיגול הא אין מפגלין בחצי מתיר ומוכח מזה דמיצוי חשיב מתיר בפ"ע מיהו קשה לומר
כן דבגמרא מדמנין לה לשיריים אי מעפבין אי לא מעפבין ונראה מזה דדין שיריים יש
להמיצוי וא"כ כמו למ"ד שיריים מעפבין חשיבי השירים עם ההזאות מתיר אחד ה"נ
המיצוי עם ההזאה וצ"ע והנה אי נימא די"ל דין שיריים רק דמעפבין יש לחקור אם
המיצוי בא בלילה דבירושלמי יומא איבעי לן למ"ד שיריים מעפבין אי באין בלילה: (ו)
ובפירת חטאת עבודות הדם הן כעין עבודות פנים ולרבנן מחשבה מועלת בהן ליפסול
[פרה פ"ד משנה א'] והנה השחיטה היא פשחיתת שאר קדשים רק דאינו טעון צפון
אע"ג דנקראת חטאת משום דמעשיה בחוץ וכמ"ש רש"י ז"ל רפ"ק דיומא וכן זה
דבקדשים בעינן שחיטה כנגד הפתח זבחים נ"ה ע"ב בפרה ליכא דין זה דהא בזבחים
קי"ג ע"א איכא מ"ד דלא בעינן שחיטה כנגד הפתח בפרה ומאן דבעי התם נפקא לה
מקרא אחריתא ולא משום דדינה כקרבן וע"כ ג"כ הטעם משום פיון דמעשיה בחוץ
אע"ג דחטאת קרייה רחמנא לא שנייה ביה דין דשחיטה כנגד הפתח ומזה נראה דאע"ג
דחטאת קרייה רחמנא ודינה כחטאת מ"מ הוי רק כחטאת הקריבה בבמה [אילו הנה

חטאת קרבה בְּבָמָה] וְלִיכָא דִּין צָפוֹן דְּצָפוֹנָה לְפָנֵי ה' וְלֹא לְפָנֵי בָמָה וְכֹן פִּתַח אֱהֵל מוֹעֵד
לֹא שְׁיִיף בָּזָה: וּבַתְּמִיד רַפ"ד אֲמָרִינּוּ דְלֹא הָיוּ כּוֹפְתִין אֶת הַטְּלָה אֲלָא מַעְקִידִין אוֹתוֹ
וְאֲמָרִינּוּ שֵׁם בְּגִמְרָא הַטַּעַם דְּאִין כּוֹפְתִין ר"ה וּר"ח חַד אָמַר מְשׁוּם בְּזִיווֹן קְדָשִׁים וְחַד אָמַר
מְשׁוּם מְהַלְף בְּחֻקוֹת הָעֶפְוִים מֵאֵי בִּינְיָהוּ דְכִפְתִּיהּ בְּשִׁירָאֵי א"נ בְּהוּצָא דְדַהֲבָא ע"ש
וְהִנֵּה בְּפֶרֶת חֲטָאת אֲמָרִינּוּ בְּפָרָה פ"ג מְשָׁנָה ט' דְכִפְתוּהּ בְּחֻבְלָא שֶׁל מְגַג וַיֵּשׁ לְעִיָּין מְזָה
לְתַרְנִיָּהוּ וְהִנֵּה לְמ"ד מְשׁוּם מְהַלְף בְּחֻקֵי עֶפְוִים הֵינּוּ שְׁעוּשִׁין פֶּן כְּשִׁמְקָרִיבִין קָרְבָן
לְעֶפְוִים י"ל דְּבְּפָרָה דְּאִינָה בָּאָה לְשֵׁם קָרְבָן גְּמוּר אִינּוּ שְׁיִיף זָה וְלְמ"ד מְשׁוּם בְּזִיווֹן
קְדָשִׁים ג"כ צ"ל דְּלֹא שְׁיִיף זָה בְּפָרָה וְאֲפֹשֶׁר דָּאף דְּבְּקְדָשִׁים הַקָּרְבִין בְּבָמוֹת ג"כ לֹא
שְׁיִיף דִּין זָה דְּלֹא הָיוּ כּוֹפְתִין אֲלָא בְּאוֹתוֹן הַקָּרְבִין בְּמִקְדָּשׁ דְּחִיָּישִׁינוּ לְבְּזִיווֹן קְדָשִׁים טְפִי:
וּמְקַבְּלַת הַדָּם בְּפָרָה אֵי הָיוּ בְּיַד אוֹ בְּכָלִי אֲמָרִינּוּ בְּסִיפְרֵי דְמַצֹּתָהּ מַצֹּת יָד וְלֹא מַצֹּת כְּלִי
וּבַת"י רִישׁ יוֹמָא וְכֹן הֲרָאָב"ד בַּפ"ג מֵהַל' פָּרָה אֲדוֹנָמָה הַקָּשׁוּ מֵהָא דְאֲמָרִינּוּ בְּזִבְחִים צ"ג
ע"ב דְּהִיָּה מְקַנָּח אֲצַבְעוּ בְּשִׁפְת מְזָרְק אֲלֵמָא אֵיכָא הֶתֶם מְזָרְק וְתִי' הֲרָאָב"ד ז"ל שֵׁם
דְּמַש"ה הִיָּה טְעוּן ג"כ מְזָרְק מְשׁוּם דְּצָרִיף לְקַבֵּל כָּל הַדָּם כְּדִי לְהַבִּיאוּ לִידֵי שְׁרִיפָה
שְׁצָרִיף לְשָׂרֹף אֶת כָּל הַדָּם הֵינּוּ שְׂאֵם לֹא יִקַּבֵּל יִלְף הַדָּם לְאִיבּוּד] וְלַעֲנֵנ"ד נִרְאָה דְאֲפֹשֶׁר
לְזַמְרֵי דְּצָרִיף לְקַבֵּל כָּל הַדָּם מְשׁוּם דְּחֲטָאת קָרִיָּה רַחֲמָנָא וּבְקְדָשִׁים צָרִיף לְקַבֵּל אֶת כָּל
הַדָּם כְּדְאֲמָרִינּוּ בְּזִבְחִים כ"ה ע"א וְאֵע"ג דְּאוֹתוֹן שְׁמִקְבֵּל בְּכָלִי אִינּוּ רְאוּי לְהַזָּאָה דָּאף
הַדָּם שְׂאִינּוּ רְאוּי לְהַזָּאָה ג"כ צָרִיף לְקַבֵּל דְּהָא בְּלָאו קָרָא דְּמַמְעֵט דָּם הַתְּמַצִּית הִיָּה צָרִיף
לְקַבֵּל אָף אוֹתוֹ הַדָּם אַע"ג דְּאִינּוּ רְאוּי לְהַזָּאָה וְכַמְּה שְׁהוּכַחְנוּ לְעִיל סַק"ב וְזָהוּ דִּין בַּפ"ע
שְׁצָרִיף לְקַבֵּל אֶת כָּל דָּמוֹ שֶׁל פֶּר וְאֵע"ג דְּאוֹתוֹ דָּם שֶׁל פָּרָה לְהַזָּוֹת מִמֶּנּוּ צָרִיף שְׁיִקַּבֵּל
בְּיַד מַגְזִיָּה"כ מִיָּהוּ זָה דְּצָרִיף לְקַבֵּל כָּל דָּמָה שֶׁל פָּרָה דִּינָה כְּשִׂאָר קְדָשִׁים וַיְכּוּל לְקַבֵּל
בְּכָלִי: וְהַהַזָּאָה שֶׁל פֶּרֶת חֲטָאת דִּינָה כְּכָל חֲטָאוֹת הַפְּנִימִיּוֹת דְּצָרִיף טְבִילָה וְהַהַזָּאָה וְשִׁירִיָּים
שְׂבָאֲצַבְע פְּסוּלִים לְהַזָּאָה אַחֲרֵת וְאֲמָרִינּוּ בְּזִבְחִים צ"ג ע"ב בְּמֵאֵי מְקַנָּח אֲצַבְעוּ בְּשִׁפְת
מְזָרְק וְכַתֵּב רַש"י ז"ל שֵׁם דְּמַש"ה מְקַנָּח בְּשִׁפְת מְזָרְק וְלֹא בְּגוֹפָה שֶׁל פָּרָה כְּמוֹ שְׁמִקְנָח
יָדוּ כְּדִי שְׂלֵא יִתְלַכְלַף אֲצַבְעוּ בְּגוֹף הַפָּרָה וַיְדַבְּקוּ בּוֹ נִימִין וְלַעֲנֵנ"ד נִרְאָה דְאֲפֹשֶׁר עוֹד
לְזַמְרֵי דְּמַש"ה לֹא הִיָּה מְקַנָּח אֲצַבְעוּ בְּגוֹף הַפָּרָה כְּמוֹ שְׁמִקְנָח אֶת יָדוֹ דְּזָה שְׁהִיָּה מְקַנָּח יָדוֹ
בְּגוֹפָה שֶׁל פָּרָה הוּא מְשׁוּם שְׂאֵף דָּמָה טְעוּן שְׁרִיפָה וְכַמ"ש רַש"י ז"ל שֵׁם ע"ש וְהִנֵּה
אוֹתוֹ הַדָּם שְׂמִיָּה כְּנֶגֶד בֵּית קַה"ק וְדָאֵי אִינּוּ טְעוּן שְׁרִיפָה דְּלֹא מְצִינּוּ שְׁצָרִיף לְאַסּוֹף אוֹתוֹ
הַדָּם וְלְהַבִּיאוּ לִידֵי שְׁרִיפָה דְּהַדָּם שְׂהוּא לְהַזָּאָה אִינּוּ בְּכָלִל שְׁרִיפָה וַי"ל דָּאף שִׁירִיָּים
שְׂבָאֲצַבְע ג"כ אִינּוּ טְעוּן שְׁרִיפָה שְׂאוֹתוֹ הַדָּם שֶׁל טְבִילַת אֲצַבְעוּ אִינְתִּיק לְהַזָּאָה וְאָף
שְׂנִשְׂאָר מֵהֶם שְׂלֵא הִזָּה אֶת כְּלָהּ [וְנִרְאָה דְּלִכְתּוּמֵיהּ צָרִיף לְהַזָּוֹת אֶת כָּל הַדָּם שְׂבָאֲצַבְע
וְכַמוֹ בְּחֲטָאת דְּצָרִיף שְׁיִכְלָה כָּל הַדָּם שְׂבָאֲצַבְע כְּדְאֲמָרִינּוּ בַּפ' אִינְהוּ מְקוּמָן [נ"ג ע"א]
מ"מ אוֹתוֹ הַדָּם אִינּוּ שְׁיִיף לְשְׁרִיפַת הַפָּרָה וּמַש"ה לֹא הִיָּה יְכוּל לְקַנָּח אֲצַבְעוּ בְּגוֹפָה שֶׁל
פָּרָה דְּאִינּוּ טְעוּן שְׁרִיפָה וְאֲדַרְבָּה אוֹתוֹ הַדָּם אִינּוּ רַשְׂאֵי לְקַנָּח בְּגוֹפָה שֶׁל פָּרָה כִּינּוּ דְּאוֹתוֹ
הַדָּם אִינּוּ טְעוּן שְׁרִיפָה הָיוּ כְּמַעְרַב דְּבָר אַחַר בְּאַפְרָה דְּאִין מְקַדְּשִׁין בּוֹ וְכְדְאֲמָרִינּוּ בְּאַפְרָ
פָּרָה שְׂנַתְעַרְב בּוֹ אֲפֶר מְקַלָּה אֲפִילוּ כ"ש אִין מְקַדְּשִׁין בּוֹ: וְהוּלְכָה אֵי שְׁיִיף בְּפָרָה הִנֵּה
הַתּוֹס' זְבָחִים צ"ג ע"ב ד"ה אֲלָא הִבִּיאוּ דְּבָרֵי רַש"י ז"ל מְנַחֲחוֹת ז' ע"ב שְׂשִׁחִיטַת הַפָּרָה
הִיָּתָה לְמַטָּה וְלְהַזָּאָת דָּמָה הִיָּה עוֹלָה לְרֵאשׁ הַר הַמְּשַׁחָה לְהַזָּוֹת נּוֹכַח פִּתַח אֱהֵל מוֹעֵד
ע"ש וּלְפ"ז אֵיכָא הוּלְכַת הַדָּם בְּפָרָה [וְאֲפֹשֶׁר שְׂאֵף מַחְשָׁבָה מוֹעֲלַת בְּהוּלְכָה כְּמוֹ בְּשִׂאָר

עבודות] אף יש לעיין מהתוספתא פ"ד דפ"ה דאמרין שם דדם שניתו חוץ מגתה פסול חוץ למערכה פשר ונהדר קתני התם הוציא הדם בידו פשר וביתא הגר"א ז"ל שם דלא מיבעי קאמר דדם שניתו חוץ למערכה פשר אלא אפילו הוציא בידו חוץ למערכה נמי פשר ומוכח דחוץ מגתה פיון דאם ניתו פסול כ"ש הוציא בידו והיינו שיהדום נפסל ביוצא פשוטא חוץ מגתה וזה ראיה לדברי התוס' זבחים צ"ג ע"ב דחלקו על רש"י ז"ל וכתבו דהשחיטה וההזאה היו במקום אחד היינו בגתה: ובענין מה דבכל הזבחים בעינו שיהא כזית פשר לזרוק את הדם אי זה שייך אף בפ"ה יש לעיין ואף דאמרין בירושלמי יומא בפ"ה הנשקפים דאם נאבדו האימורים והבשר קיים אינו זורק את הדם ולא חשיב יש בשר משום דאין בו לא אכילת אדם ולא אכילת מזבח דהבשר נשרף חוץ לג' מחנות וא"כ בפ"ה ג"כ פיון דנשרפת חוץ לג' מחנות ואין בה לא אכילת אדם ולא אכילת מזבח א"כ לעולם חשיב אין בשר מ"מ לא דמי דבפ"ה הנשקפים אין להבשר תורת הקרבה כלל אבל בפ"ה אף דנשרפת ג"כ חוץ לג' מחנות כמו פ"ה הנשקפים מ"מ שריפתה תורת הקרבה י"ל כדאמרין בספרי הביאו הר"ש פ"ה פ"ד משנה א' דפ"ה נשרפת בלילה משום דכתיב חטאת היא ושריפתה הוי כמו הקטרת אימורים דכשרים כל הלילה ע"ש ולפ"ז יש לחקור פיון דשריפתה הוי כהקטרת אימורים אם נאבד כל הבשר אי זורק הדם ואע"ג דאם נאבד הבשר א"כ א"צ כלל לפ"ה דכל עצמה א"צ אלא לאפ"ה מ"מ י"ל אם פ"ה התחיל להקריבה ושחטה וקיבל דמה צריף לגמור הקרבתה די"ל דין קרבן אף דא"צ לה: ושריפת הפ"ה דחשיב כמו הקטרת אימורים וכדאמרין בספרי גם בתקסיסה שריפתה דומה להקטרה שבפנים שצריכה מערכה וגם בדין אהדורי פוקעין מצינו שדומין זה לזה דאמרין בתוספתא ובהיארה הרמב"ם ז"ל פ"ד מהל' פ"ה הלכה י"ב דאם פקע מעורה מבשרה ומשערה כזית יחזיר ואם פקע מקרניה ומטלפה ומפרשה א"צ להחזיר והוי כמו בקדשי פנים דבקרנים וטלפים ליפא דין אהדורי פוקעין וזה דבעורה ושערה איפא דין פוקעין הוא משום דבפ"ה ליפא דין הפשט וניתוח ונראה דאף בקדשי פנים להשיטות דאהדורי פוקעין איפא אף בפסולים שאם עלו לא ירדו [עיין תוס' זבחים פ"ו ע"א ד"ה וכולן וכן הוא שיטת הרמב"ם ז"ל] פיון דבפסולים ליפא הפשט וניתוח כדאמרין בזבחים פ"ה ע"א אם פקע אף מעורן ג"כ צריף להחזיר דבכ"מ העור הולך אחר הבשר ודין אחד להם כדאמרין בזבחים ק"ג ע"ב חוץ ממקום שהצריכה תורה הפשט ואף בבמה קטנה למ"ד דעולת במה קטנה א"צ הפשט וניתוח נראה דיש לעור דין אהדורי פוקעין [אי בכלל יש דין אהדורי פוקעין בבמה קטנה ולכאורה נראה דאיפא]: ולענין מעילה ודאי אין הגזאת דמה מוציאה מידי מעילה דהא אמרין במתני' דפ"ה דמועלין בה עד שתיעשה אפר והטעם משום פיון דאין בה אכילת אדם הוי כמו עולה דאין זריקתה מוציאה מידי מעילה מיהו במנחות נ"א ע"ב מצרכינו קרא דבה מועלין ואין מועלין באפ"ה וקשה תיפוק ליה פיון דנעשית אפר אין בה מעילה משום דנעשית מצותה דאף בעולה אמרין במעילה ט' ע"א דמועלין בה רק עד שתוצא לבית הדשן ואמרין בגמרא דהיינו עד שתראה לבית הדשן היינו עד שנעשית דשן ומשום דנעשית מצותה ואע"ג דקודם תרומת הדשן מועלין משום דאכתי מחוסר מצות הרמה אבל בפ"ה דלא שייך בה תרומת הדשן מיד שנעשית אפר אמאי לא חשיב נעשה מצותה ואע"ג דטעונה עוד אסיפת אפ"ה וקידוש מיהו כל הני א"צ בגדי כהונה דכשרים אף בזר

כְּדֹאֲמַרִּינָן בְּיוֹמָא מ"ג ע"א וְרַק שְׁחִיטָתָהּ וְקַבְּלַת דְּמָה וְהִזְאָתָהּ וְשִׁרְיָפְתָהּ בְּעֵי פְהוּנָהּ וּבְגַדֵי פְהוּנָהּ א"כ בכה"ג חָשִׁיב נַעֲשִׂית מְצֻנְתוֹ וּכְמ"ש הַתּוֹס' יוֹמָא נ"ט ע"ב ד"ה וְהָרִי דְמַש"ה בְּקִטְנֵי לְאַחַר שְׁעֻלְתָּהּ תִּמְרְתוֹ יִצְאָה מִיַּדֵי מְעִילָה דְנַעֲשֵׂה מְצֻנְתוֹ וְאֵע"ג דְּמִתְחַסֵּר עוֹד דִּישׁוּן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי מִשׁוּם דְּלֹא אֲשַׁכְּחֵן דְּדִישׁוּן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי צָרִיף בְּגַדֵי פְהוּנָהּ וּכ"כ תוֹס' מְעִילָה י' א"כ כָּל שְׁפָלוּ הָעֲבוֹדוֹת הַצָּרִיכוֹת בְּגַדֵי פְהוּנָהּ חָשִׁיב נַעֲשִׂית מְצֻנְתוֹ וְצָרִיף לוֹמַר דְּעֲבוֹדוֹת חוּץ שְׂאֵנִי פִּינּוּ דְבַחוּץ לִיכָא בְּגַדֵי פְהוּנָהּ דְלִשְׁרַת בְּקוֹדֶשׁ כְּתִיב דְּאַף בְּקַרְבָּנוֹת גְּמוּרִים הַקְּרִבִּים בְּבָמָה לִיכָא בְּגַדֵי פְהוּנָהּ וְאֵע"ג דְּבַפְרָה צָרִיף בְּגַדֵי פְהוּנָהּ דְיִלְפִינּוּ לָהּ מִקְרָא מ"מ אָף עֲבוֹדוֹת שֶׁאֵ"צ בְּגַדֵי פְהוּנָהּ ג"כ חָשִׁיבֵי עֲבוֹדוֹת וְלֹא חָשִׁיב נַעֲשֵׂה מְצֻנְתוֹ: וְהִנֵּה הַתּוֹס' בְּמִנְחוֹת נ"א ע"ב ד"ה חֲטָאת הַקָּשׁוּ ל"ל קָרָא דְחֲטָאת הִיא מְלַמֵּד שְׁמוּעֵלִין בַּהּ תִּי"ל דְּקִדְשֵׁי ב"ה הִיא וְא"כ יִהְיֶה לָהּ מְעִילָה מִדִּין קִדְשֵׁי ב"ה וְתִי דְאַצְטְרִיף לְמוֹעֵל אַחַר מוֹעֵל דְּאִינוּ אֱלָא בְּבָמָה וּכ"ש בְּלִבְד ע"ש וְהַקָּשָׁה הַקָּרֵן אוֹרְהָ עַל דְּבָרֵי הַתּוֹס' הָא פְּרָה י"ל פְּדִיוֹן א"כ אִיף יֵשׁ בַּהּ מוֹעֵל אַחַר מוֹעֵל הָא אֲמַרִּינָן בְּמְעִילָה י"ט ע"ב דְּתִלּוּי בִי"ל פְּדִיוֹן: וְלִתְרֵץ קוֹשְׁיַת הַתּוֹס' נִרְאָה דְלֵהֲכִי אֲצְטְרִיף קָרָא דְחֲטָאת הִיא מִשׁוּם דְּאִיכָא נִפְקוּתָא בֵּין מְעִילָה דְּקִדְשֵׁי ב"ה לְקִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ דְּבְקִדְשֵׁי ב"ה הַמְעִילָה נוֹפְלַת לְקִדְשֵׁי ב"ה וּבְקִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ אִיכָא פְּלוּגְמָתָא דְרַב וְלוֹי בְּמְעִילָה ט' ע"ב דְּלִרְב הַמְעִילָה נוֹפְלַת לְנִדְבַת צִיבוּר וְלוֹי ס"ל דְּיָבִיא בְּדַמְיָה קִטְנֵי ע"ש א"כ אֲשַׁמְעִינוּ קָרָא דְחֲטָאת הִיא שְׁמַעֲלֵתָהּ הִיא כְּמְעִילָה דְּקַרְבָּנוֹת דְּמְעִילְתָהּ לְנִדְבָה אוּ לְקִטְנֵי: סִימָן ח תוֹרַת הַמִּנְחוֹת חֲמִשָּׁה מִנְחוֹת מְפֻנְרוֹשׁוֹת בַּתוֹרָה הַבְּאוֹת בְּנִדְרָה וּנְדָבָה מִנְחַת הַסֹּלֶת הַמִּתְחַבֵּת הַמְרַחֶשֶׁת וְחִלּוֹת וְרַקִּיקִין שֶׁל מִנְחַת מֵאָפָה תַנּוּר וְנוֹסֵף עֲלֵיהֶן מִנְחַת גֹּסְכִים שֶׁג"כ בָּאָה בְּנִדְרָה וּנְדָבָה כְּדֹאֲמַרִּינָן בְּמִנְחוֹת ק"ד ע"ב וּמִנְחוֹת הַחוּבָה הֵן מִנְחַת הַעוֹמֵר מִנְחַת חוּטָא וּמִנְחַת קִנְאוֹת וּמִנְחַת חֲבִיתִין וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים ג"כ נִקְרְאוּן מִנְחָה] וְהִנֵּה מִנְחוֹת הַבְּאוֹת בְּנִדְבָה טְעוּנִין שְׁמֵן וּלְבוּנָה חוּץ מִמִּנְחַת מֵאָפָה וּבְאוֹתָן מִתְּבוֹת שְׁמֵן יִצְיָקָה וּבְלִילָה וּמִתָּן שְׁמֵן בְּכָלִי קוֹדֶם לַעֲשִׂיַתָּהּ חוּץ מִמִּנְחַת מֵאָפָה וּבְאוֹתָן הַמִּנְחוֹת הַטְּעוּנִין אֶפְיָה וְטִיגוֹן אִיכָא פְּלוּגְמָתָא דְרַבִּי וּרְבִנּוּ בְּמִנְחוֹת ע"ה ע"א אִימְתִי הַבְּלִילָה בְּהוּן דְּלִרְבִּי הַבְּלִילָה הִיא לְאַחַר אֶפְיָה שְׁפוּתָתָן וּבוֹלְלֵן וּלְרַבְּנָן הַבְּלִילָה הִיא קוֹדֶם אֶפְיָה: וּבְסֻדְרָ עֲבוֹדָתָן רְאִיתִי לְרִש"י ז"ל כְּת"י מִנְחוֹת ע"ד ע"ב בְּמִתְנִי ז"ל נוֹתֵן תַּחֲנִיקָה שְׁמֵן בְּכָלִי נוֹתֵן סוֹלֶת עֲלֵיהָ וְלִשָּׂה בְּפוֹשְׁרִין נוֹתֵן שְׁמֵן עֲלֵיהָ וּבוֹלֵל וְחוֹזֵר נוֹתֵן עֲלֵיהָ שְׁמֵן לְקִיָּים מְצוֹת יִצְיָקָה עכ"ל הִינּוּ דַס"ל לְרִש"י דְזֶה דְּאֲמַרִּינָן בְּמִנְחוֹת נ"ה ע"א דְּכָל הַמִּנְחוֹת נִילּוֹשׁוֹת בְּפוֹשְׁרִין הוּא קוֹדֶם בְּלִילָה: וְהִנֵּה בְּמִנְחוֹת פ"ז ע"ב עַל הָא דְּאֲמַרִּינָן חֲבִיתִי כ"ג בְּמָה מְחַלְקֵן פִּי רִש"י ז"ל שְׁמַחְלָקָה לַעֲיָסָה וְהַקָּשׁוּ בְּתוֹס' שֶׁם ז"ל פִּי בְּקוֹנְטְרַס שְׁמַחְלָקָה לַעֲיָסָה וְא"א לֹמַר כֵּן דְּהָא אֲמַרִּינָן לְקַמָּן דְּרַבִּיעִית נְמַשְׁחָה שְׁבוּ הִנֵּה מוֹדֵד לְחֲבִיתִי כ"ג רַבִּיעִית שְׁמֵן לְכָל חֲלָה וְחֲלָה וְקוֹדֶם לִישָׂה צָרִיף לְבָלּוֹל כְּשֶׁהוּא סוֹלֶת כו' עכ"ל הִינּוּ פִּינּוּ דְּבִשְׁעַת מִתָּן שְׁמֵן צָרִיכָה כָּל חֲלָה לְהִיּוֹת לְבַד א"כ אִי אֲפָשֶׁר שְׁמַחְלָקוּ לְאַחַר לִישָׂה וְהִנֵּה רִש"י ז"ל לְשִׁיטְתָּהּ נִיחָא שְׁפִיר שְׁהָרִי כְּתַב דְּהַבְּלִילָה הִינֵה לְאַחַר לִישָׂה הִינּוּ כְּשֶׁהִיא עֵיסָה וּמִתָּן שְׁמֵן בְּכָלִי קוֹדֶם לַעֲשִׂיַתָּהּ לִיכָא בְּחֲבִיתִין כְּדוּמוֹכָה מְהַרְמָב"ם ז"ל פִּי"ג מַעַה"ק ה"ב דְּמִיד בּוֹלֵל בְּהַשְׁמֵן וְרַק בְּמִנְחַת הַסֹּלֶת הַמִּתְחַבֵּת וְהַמְרַחֶשֶׁת כְּתַב בְּשֵׁם ה"ה דְּצָרִיף מִתָּן שְׁמֵן בְּכָלִי קוֹדֶם לַעֲשִׂיַתָּהּ וּכ"כ רִש"י ז"ל לְהַדְיָא בְּמִנְחוֹת נ' ע"ב עַל הִיא דְּחֲבִיתִי כ"ג לִישְׁתָּן וְעָרִיכְתָּן בְּפָנִים דְּהַלִּישָׂה וְהַעֲרִיכָה שֶׁל

הַחֲבִיתִין הָיוּ קִנְדָם מִתֵּן שֶׁמֶן וְאִ"כ שֶׁפִּיר יָכוֹל לָלוֹשׁ בְּלוֹן יָחַד וְאִתּוֹ כִּי מִחֲלָק הָעֵינָה לְחִלּוֹת וְעוֹשָׂה כָּל חֲלָה וְחֲלָה מְרַבֵּיעֵית שֶׁמֶן: וְרֵאִיתִי לְהַתּוֹס' מְנַחֲחוֹת ס"ז ע"ב ד"ה יִצְק שֶׁפָּתְבוּ ג"כ כְּרִשׁ"י ז"ל דֵּהֲלִישָׁה בְּפוֹשְׁרִין שֶׁל הַמְּנַחֲחוֹת הַיְתָה קִנְדָם בְּלִילָה וְז"ל שֶׁם שֶׁפָּף הוּא הַסֶּדֶר תְּחִילָה נוֹתֵן הַשֶּׁמֶן בְּכָלִי וְנוֹתֵן הַסּוּלָת וְלֵשׁ בְּפוֹשְׁרִין וְנוֹתֵן שֶׁמֶן עָלָיו וְבוֹלֵל וְחוֹזֵר וְנוֹתֵן שֶׁמֶן לְקַיִּים מְצַנֵּת יְצִיקָה וְקוֹמֵץ עַכ"ל אֶף הַרְמַב"ם ז"ל אֵינוֹ סוֹבֵר כֵּן שֶׁפָּתְבַּת בְּפִי"ג מֵעַה"ק ה"ו ז"ל נוֹתֵן הַשֶּׁמֶן בְּכָלִי וְנוֹתֵן הַסּוּלָת וְנוֹתֵן עַל הַסּוּלָת שֶׁמֶן וְבוֹלֵל הַסּוּלָת וְאִתּוֹ כִּי לְשָׁה בְּפוֹשְׁרִין וְאוֹפָה עַכ"ל הֵינּוּ שֶׁבִּתְחִילָה בּוֹלֵל וְאִתּוֹ כִּי לְשֶׁ בְּפוֹשְׁרִין: וְהִנֵּה לְשִׁיטַת הַתּוֹס' אֲתִי שֶׁפִּיר ג"כ מ"ש תּוֹס' פְּסָחִים ל"ח ע"ב ד"ה דְּכֹלִי דְּכָל שֶׁתְּחִילָתָהּ עֵינָה אַע"ג דְּסוּפָה מְטַגְנָה בְּשֶׁמֶן חֲשִׁיב לְחֵם וּמְבַרְכִין עָלֶיהָ הַמוֹצֵיא וְהוֹכִיחוּ מִמָּה דְאֶמְרִינָן שֶׁם דְּהִיָּה עוֹמֵד וּמְקַרֵּיב מְנַחֲחוֹת בִּירוּשָׁלַיִם אוֹמֵר שֶׁהֲחִינּוּ נָטְלוּ לְאֹכְלוֹ אוֹמֵר הַמוֹצֵיא כּו' וְקִפְסִיק וְתַנִּי כָּל הַמְּנַחֲחוֹת אֶפְיָלוּ מְנַחֵת מְחַבֵּת וּמְרַחֶשֶׁת אַעפ"י שֶׁמְטַגְנָת בְּשֶׁמֶן וּמ"מ מְבַרְךָ הַמוֹצֵיא ע"ש וְכַתֵּב הַרְמ"א א"ח ס' קס"ח דְאָף לְהַתּוֹס' דְּוָקָא אִם טִיגְנָה אִתּוֹ כִּי בְּשֶׁמֶן אֶבֶל אִם נָתַן לְתוֹכָהּ שֶׁמֶן בְּשַׁעַת לִישָׁה לִכ"ע אֵינוֹ מְבַרְךָ הַמוֹצֵיא דְפַת הַבָּא בְּכֶסֶדִין הִיא וְהַגֵּר"א ז"ל כְּתִיב שֶׁם לְאוֹתָן הַשִּׁיטוֹת דְאִם טִיגְנָה בְּשֶׁמֶן אִתּוֹ כִּי דְאֵינוֹ מְבַרְךָ הַמוֹצֵיא וּמִשּׁוֹם דְאֶזְלִינָן בְּתֵר בְּסוּף דְלֹא תִקְשָׁה מְמַנְחָחוֹת דְמְבַרְךָ עָלֶיהֶן הַמוֹצֵיא דְהֵתָם שֶׁמֶן מוֹעֵט הוּא וְהָיָה כְּמוֹ אֲשֶׁנִּי ע"ש וְהִנֵּה הַתּוֹס' דְלֹא ס"ל כֵּן הוּא מִשּׁוֹם דַּס"ל דְלוֹג שֶׁמֶן לְעֶשְׂרוֹן לֹא חֲשִׁיב מוֹעֵט וְהִנֵּה הָאֶבֶן הַעוֹזֵר א"ח שֶׁם הִקְשָׁה טוֹבָא עַל הַתּוֹס' הִיא בְּמַנְחָחוֹת נוֹתֵן הַשֶּׁמֶן בְּשַׁעַת לִישָׁה וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁכֵּל הַשֶּׁמֶן הִיָּה נוֹתֵן אִזּוֹ וְלֹא הִיָּה מְטַגֵּן כָּלֵל בְּשֶׁמֶן רַק מְטַגֵּן בְּהַשֶּׁמֶן שֶׁנָּתַן בְּשַׁעַת בְּלִילָה א"כ אֶפְיָלוּ אֵי אֶזְלִינָן בְּתֵר מְעִיקְרָא ג"כ אֵינוֹ מְבַרְךָ הַמוֹצֵיא שְׂאִינָה תְּחִילָתָהּ עֵינָה כָּלֵל ע"ש וּבְאֵמַת לְכַאוּרָה הִיא קוֹשֵׂיא עֲצוּמָה אֶף לְפַמ"ש הַתּוֹס' בְּמַנְחָחוֹת אֲתִי שֶׁפִּיר כִּינּוּ דְמַתְחִילָה לֵשׁ בְּפוֹשְׁרִין וְאִתּוֹ כִּי בּוֹלֵל בְּשֶׁמֶן א"כ נַעֲשִׂית עֵינָה קִנְדָם הַבְּלִילָה וּמִש"ה מְבַרְךָ הַמוֹצֵיא דְאֶזְלִינָן בְּתֵר מְעִיקְרָא וְתְּחִילָתָהּ עֵינָה וְאֵי מִשּׁוֹם מִתֵּן שֶׁמֶן בְּכָלִי קִנְדָם עֲשִׂינָתָהּ זֶה וְדֹאֵי חֲשִׁיב מוֹעֵט וּכְמ"ש הַגֵּר"א ז"ל וּמִשּׁוֹם דְעִיקָר הַשֶּׁמֶן הִיָּה נוֹתֵן בְּשַׁעַת בְּלִילָה: אֶף יֵשׁ לְעִינֵינוּ עַל רִשׁ"י ז"ל וְתוֹס' שֶׁהִיָּה לֵשׁ בְּפוֹשְׁרִין קִנְדָם הַבְּלִילָה מֵהִיא דְחֻלִּין ל"ו דְבַעֲי ר"ל צְרִיד שֶׁל מְנַחֲחוֹת אֵי מוֹנִין בּוֹ רֵאשׁוֹן וְשֵׁנִי וּפִירִשׁ"י ז"ל דְצְרִיד שֶׁל מְנַחֲחוֹת הֵינּוּ מְקוּם שְׂאִין הַשֶּׁמֶן וְכִנְס לְשֶׁם בְּשַׁעַת בְּלִילָה וְא"כ אוֹתוֹ הַמְּקוּם לֹא הוֹכֵשֶׁר ע"י בְּלִילָה ע"ש וְאֵי קִנְדָם בְּלִילָה לֵשׁ בְּפוֹשְׁרִין א"כ כְּבָר הוֹכֵשֶׁרָה כָּל הָעֵינָה וְצ"ע: וְהִנֵּה יֵשׁ לְחַקוֹר דְזֶה דְכָל הַמְּנַחֲחוֹת נִילוּשׁוֹת בְּפוֹשְׁרִין בְּאֵינָה מִים מְגַבְּלָה אֵי צְרִיף דְוָקָא מִים שֶׁל קוֹדֵשׁ דְלְכַאוּרָה אֵי לְשָׁה בְּמִים שֶׁל חוּלִין כִּי מְקַטֵּיר אִתּוֹ כִּי הו"ל חוּלִין בְּעֶזְרָה וְאֵי נִימָא דְלְשִׁין אוֹתָהּ בְּמִים שֶׁל קוֹדֵשׁ הֵינּוּ בְּמִשְׁקָה בֵּית מִטְבַּחֵינָא לֹא תִקְשָׁה עַל רִשׁ"י ז"ל מֵה שֶׁהִקְשִׁיתִי הוּא כְּבָר הוֹכֵשֶׁרָה כָּל הָעֵינָה ע"י לִישָׁה דְמִשְׁקִין בֵּית מִטְבַּחֵינָא אֵין מְכַשִּׁירִין כְּדֹאֶמְרִינָן בְּכֶסֶדִים וּלְפַמ"ש בְּתוֹס' שֶׁם כ' ע"א דְזֶה דְאֶמְרִינָן דְתַרְגוּמָא אָדָם לֹא קִי"ל הֵכִי] אֶף יֵשׁ לְהוֹכִיחַ דֹּא"צ לָלוֹשׁ דְוָקָא בְּמִים שֶׁל קוֹדֵשׁ דְהֵא אֶמְרִינָן בְּר"פ כָּל הַמְּנַחֲחוֹת בְּאוֹת מְצָה הַשְּׂאוֹר בּוֹדָה כּו' רִי"א אֶף זֶה לֹא הִיָּתָה מִן הַמְּנוּבָחָר אֶלָּא מִבֵּיא הַשְּׂאוֹר מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַמְּדָה א"ל אֶף הִיא הִיָּתָה חֲסֵרָה אוֹ יִתְרָה הֵינּוּ דְאִם רָכָה הִיא שְׂגַבְּלָה בְּמִים הַרְבֵּה נְמַצָּאת יִתְרָה ע"ש אֶבֶל מִשּׁוֹם חוּלִין בְּעֶזְרָה לֹא חִיִּישִׁינָן אַע"ג דְכְּשֶׁמְבִיא הַשְּׂאוֹר מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ הָרִי הִיָּה מְגַבְּלָה בְּמִים שֶׁל חוּלִין מִיָּהוּ י"ל דְוָקָא הֵתָם דְמִיָּירִי בְּשִׁתֵּי הַלְחָם וְחִמְץ שֶׁבִּתְוֹדָה שְׂאִין גּוֹפֵן

קרבין על המזבח שרינו מים של חולין דליכא הקרבת חולין בעזרה ואי משום איסור הבאת חולין בעזרה הרי כתבו התוס' מנחות פ"א ע"א ד"ה אם דכל שהוא צורך הקרבן אף חולין מותר להכניס לעזרה אבל במנחות שמקריבין על המזבח אפשר דלא שרינו ללוש במים של חולין ואף לר"י דס"ל בביצה ל"ט ע"א דמים ומלח בטלין בעיסה מ"מ י"ל דלכתחילה לא שרינו לעשות במים של חולין דאין מבטלין איסור לכתחילה מיהו אי נימא דצריך מים קדושים היינו שי"ל קדושת הגוף א"כ הנה צריך ליטול מים מן הפיור דלא אשכחן מים שי"ל קדוה"ג חוץ ממי הפיור אף לא אשכחן דין זה בשום דוכתא דללוש המנחות צריך ליטול מים מן הפיור ובפשוטו הנה לשין במים של חולין ולא תקשה מחולין בעזרה דלאחר לישה פשוטו העיסה לכ"ש מהני הקידוש של הכלי אף להמים ואף אי נימא דהיא דצריך של מנחות מיירי שלישה במשקה בית מטבחיא מ"מ עדיין קשה על רש"י ז"ל נהי דלא נתפשטה ע"י המים מ"מ אח"כ פשוטו בהשמן אפילו אם לא הגיע השמן לכל המנחה מ"מ תתכשר כולה כיון שפבר נעשית עיסה וכולה חיבור זה לזה ובזה אין חילוק בין משקה בית מטבחיא לשאר מים דז' משקין מחברין את האוכלין ונראה לומר דרש"י ז"ל לשיטתיה אגיל שכתב בחוקש דמנחת הסולת אינה באה עשר חלות וא"כ אין בה לישה בפושטין כולל מיהו במנחות נ"ז אמרינו דמנחת נסכים מגבלה במים והיא פשרה וכתבו בתוס' שם דשאר מנחות ידוע דמגבלן במים דשמנו מועט ובענין אחר אי אפשר לגבל אבל מנחת נסכים שמנה מרובה וס"ד דאינו נותן מים עכ"ל והנה במנחת נסכים אי צריך עשר חלות לא שמענו ובהרמב"ם פי"ג מעה"ק בהנהג דצריכין להיות י' חלות לא חשיב מנחת נסכים וכן במל"מ שם וכ"ש לרש"י ז"ל דכתב דמנחת הסולת א"צ להיות חלות לפי שאינה נאפית א"כ כ"ש מנחת נסכים ומ"מ אמרינו דנילושית במים א"כ מוכח דאף במקום דא"צ חלות מ"מ צריך לישה במים א"כ ה"ה מנחת הסולת וא"כ הדרא הקושיא על רש"י ז"ל וצ"ע: ובפ' כל התדיר צ"א ע"א במתני' אמרינו אמר ר"ש אם ראית שמן שניתן ע"ג האישים כו' אלא מותר רקיקי מנחת פהנים ומנחת פהן משיח כו' וכתב רש"י ז"ל ומותר מנחת פהן משיח לפי ששמנה מרובה ג' לוגין לעשרון ומתוך שהיא אפויה תחילה אין שמנה נבלע בפיתיה וצריך להקטיר המותר לעצמו עכ"ל והנה יש לעיין בפי' דברי רש"י ז"ל באיזה מתן שמן מיירי שהוא לאחר אפיה דאפילו לרש"י ז"ל ותוס' דבוללה פשהיא עיסה מ"מ קודם אפיה היא נבללת ואפשר דקאי אטיגון שמשגנה בשמן ואותו הטיגון הוא לאחר אפיה ואין השמן נבלע בתוכו ואיכא מותר שמן מן הטיגון וצריך להקטיר אותו המותר בפ"ע מיהו א"כ תקשה ממתני' ל"מ"ד במנחות נ' ע"ב דמטגנה ואח"כ אופה וא"כ אותו השמן של הטיגון הוא קודם אפיה ואפשר דהאי שמן שכתב רש"י ז"ל קאי אבליקה וס"ל לר"ש כרבי דחלות בוללן היינו לאחר אפיה ואפשר דה"נ בחביתין דבוללן חלות וצ"ע [ובעיקר מ"ש רש"י ז"ל דמתוך שהן אפויotes תחילה אין שמן נבלע בהן הוא להפך מ"ש התוס' מנחות ע"ה ע"א ד"ה שפיר דלאחר אפיה בולעות שמן טפי]: כתב הש"מ מנחות ע"ו ע"א על ה' דאמרינו דכל המנחות באות עשר עשר חלות ז"ל ל"מ"ד מנחת חוטא מגבלה במים אף מנחת חוטא בכלל ול"מ"ד חריבה ממש אין מנחת חוטא בכלל עכ"ל והנה יש לעיין דלפ"ז ה' דאמרינו שם נ"ד ע"א מגבלה במים והיא פשרה אינה רק דאינה נפסלת רק דצריך לגבלה במים כדי לעשותה עשר חלות וקשה דא"כ איך אמרינו התם דפליגי

אי פמות שְהוּ מְשַׁעְרִין אוּ לְכֻמוֹת שְהוּ מְשַׁעְרִינָן וְאִי ס"ל דְּלְכֻמוֹת שְהוּ מְשַׁעְרִינָן לֹא אֲמַרִינָן דְּמַגְבְּלָה בְּמִים וְהִיא פְּשָׁרָה מְשׁוּם דְּהוּי קוֹמֵץ הַחֶסֶר וְאִי צְרִיף לְגַבְלָה בְּמִים וְלַעֲשׂוֹתָהּ עֶשֶׂר חִלּוֹת א"כ וְדַאי לֹא הוּי קוֹמֵץ הַחֶסֶר דַּמ"ש מְשַׁאָר מְנַחֲחוֹת דְּכָל הַמְּנַחֲחוֹת נִילוּשׁוֹת בְּפּוֹשְׁרִין וְלֹא הוּי קוֹמֵץ חֶסֶר דְּכִינּוֹן דְּצְרִיף מְדִינָא לְלוּשׁ אוֹתָן קוֹדָם קְמִיצָה וּמִזּוּ הָעֵינְסָה אֲמַרָה תוֹרָה צְרִיף לְקַמּוֹץ א"כ ה"נ בְּמְנַחַת חוּטָא אִי צְרִיף קוֹדָם קְמִיצָה לְלוּשׁ אוֹתָהּ לַעֲשׂוֹתָהּ חִלּוֹת אֲמַאי הוּי קוֹמֵץ חֶסֶר וְע"כ דְּרַב אֵינָה נְפֻסְלָת אִי מַגְבְּלָה בְּמִים אָף דִּין עֶשֶׂר חִלּוֹת לִית בֵּהּ וְצ"ע: וּבְמְנַחַת קְנָאוֹת אִי צְרִיף לְגַבְלָה בְּמִים לֹא שְׁמַעְנוּ בְּהִדְיָא וְלְכַאוּרָה אִי לֹא מַגְבְּלָה בְּמִים תְּקַשָּׁה הָא דְּאֲמַרִינָן בְּמְנַחֲחוֹת נ"ד אִין לָהּ קָשָׁה לְקַמִּיצָה יוֹתֵר מִמְּנַחַת חוּטָא וְאֲמַאי לֹא חֲשִׁיב ג"כ מְנַחַת קְנָאוֹת שְׁהֵרִי אָף הִיא אֵינָה טְעוּנָה שְׁמֹן עוֹד יֵשׁ לְחַקּוֹר אִי מְנַחַת קְנָאוֹת טְעוּנָה עֶשֶׂר חִלּוֹת: [וּבְמְנַחַת נְסָכִים דְּפְלִיגִי תַנְאִי אִי מַגְבְּלָה בְּמִים וְהִיא פְּשָׁרָה אוּ לֹא פֶסֶק הֶרֶמְב"ם ז"ל דְּפֻסְלוּהָ וְהַקְשָׁה הֶקְרָן אוּרָה מַאי פֶּסוּל יֵשׁ בָּזָה הָא קי"ל כר"י דְּאָמַר פְּמוֹת שְהוּ מְשַׁעְרִינָן וְא"כ לִיכָא מְשׁוּם חֶסֶר וְיִתֵּר ע"ש וְדַבְּרִיו ק"ל טוֹבָא דְּאֲדַרְבַּה הֵתָם בְּשֹׁאֹר פְּשֻׁמְבִיא הַשֹּׁאֹר מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַמֶּדָה וּמַמְלֵא אֶת הַמֶּדָה כִּינּוֹן דְּקי"ל דְּכֻמוֹת שְהוּ מְשַׁעְרִין שְׁפִיר דְּמִי כִינּוֹן דְּעֵתָהּ הוּא עֶשְׂרוֹן וְלִיכָא מְשׁוּם חֶסֶר וְיִתֵּר אֲבָל הֵכָא בְּמְנַחַת נְסָכִים הוּי אִיפְכָא דְּמוֹדֵד עֶשְׂרוֹן וְאֲח"כ נוֹתֵן לְתוֹכּוֹ מִים וּמַגְבְּלוּ וְאִי פְּמוֹת שְהוּ עֵתָהּ מְשַׁעְרִין א"כ הוּי חֶסֶר אוּ יִתֵּר:] וּבְעֵינְקָר מ"ש רש"י ז"ל ב'פ' כָּל הַתְּדִיר צ"א ע"א דְּמְנַחַת כֵּהֵן מְשִׁיחַ לְפִי שְׁשֻׁמְנָה מְרֻבָּה אִין הַשְׁמֹן נִבְלַע בְּתוֹכָהּ וְצְרִיף לְהַקְטִיר הַשְׁמֹן ב"ע מוֹכַח דִּיכּוֹל לְהַקְטִיר מְקַצָּת הַשְׁמֹן ב"ע וְלֹא נְפֻסְלָת הַמְּנַחַח מְשׁוּם זֶה וְלֹא הוּי כְּחִסְרָא שְׁמֻנָה וְהִנֵּה יֵשׁ לְעֵינֵין דְּבְמְנַחֲחוֹת כ"ג אִיבְעִי לָן קוֹמֵץ שְׁמֻנָה שְׁמֻנּוֹ ע"ג הָעֵצִים מְהוּ חִיבּוּרֵי עוֹלִין עוֹלִין דְּמִי אוּ לֹא כְּעוֹלִין דְּמִי וּפ"י רש"י ז"ל שֵׁם ב' פִּירוּשִׁים וּבְלִשׁוֹן רֵאשׁוֹן כְּתִב דְּהֵאִיבְעִיא הִיא אִם לֹא חֶסֶר שְׁמֻנָה שְׁמֻנּוֹ ע"ג הָעֵצִים הֵנִיחַ הַקּוֹמֵץ עָלָיו אִי חִיבּוּרֵי עוֹלִין הֵינּוּ מֵה שֶׁהוּא מְחַבֵּר הַשְׁמֹן לְקוֹמֵץ חֲשִׁיב כְּעוֹלִין כְּאִילוּ הוּי הַשְׁמֹן מוֹבְלָע בְּקוֹמֵץ וְכֹשֶׁר אוּ לֹא הוּי כְּעוֹלִין וְלֹא חֲשִׁיב חִיבּוּר אֶל הַקּוֹמֵץ וְהוּי קוֹמֵץ הַחֶסֶר ע"ש וְקָשָׁה אֲמַאי הוּי קוֹמֵץ הַחֶסֶר אִי לֹא חֲשִׁיב חִיבּוּר מ"ש מְנַחַת כֵּהֵן מְשִׁיחַ דְּמַקְטִיר מְקַצָּת הַשְׁמֹן ב"ע לְגַמְרֵי וְלֹא חֲשִׁיב מְנַחַח שְׁחֻסְרָה הָא כְּמוֹ קוֹמֵץ הַחֶסֶר פֶּסוּל ה"נ בְּמְנַחַת כֵּהֵן מְשִׁיחַ אִם חֶסֶר כ"ש פֶּסוּל כְּדִאֲמַרִינָן בְּמַתְנֵי פ' הַשּׁוֹחֵט וְהַמְעַלָּה ק"ט ע"ב: וי"ל דְּהֵיא דפ' כָּל הַתְּדִיר מִיֵּירֵי בְּמוֹתֵר שְׁמֹן שֶׁל מְנַחַת כֵּהֵנִים וּמְנַחַת כֵּהֵן מְשִׁיחַ שְׁיֵשׁ בְּהַמוֹתֵר כְּזִית א"כ כִּי מַקְטִיר לְהַמּוֹתֵר ב"ע ג"כ שְׁפִיר דְּמִי אֲבָל בְּהֵיא דְּקוֹמֵץ שְׁמֻנָה שְׁמֻנּוֹ ע"ג הָעֵצִים מִיֵּירֵי שְׁאִין בְּאוֹתוֹ הַשְׁמֹן כְּזִית דַּאי אֲפֹשֶׁר לְחַוְשָׁבָה לְהַקְטִירָה ב"ע דַּאי הַקְטִירָה פְּחוּתָה מְכַזִּית וְהֵאִיבְעִיא הִיא רַק אִי חֲשִׁיב חִיבּוּר כִּינּוֹן דְּהֵנִיחַ הַקּוֹמֵץ ע"ג הַשְׁמֹן וְחֲשִׁיב הַקְטִירָה אַחַת מִיָּהוּ לַפ"ז צ"ל דְּזָה דַּאי הַקְטִירָה פְּחוּתָה מְכַזִּית הֵינּוּ שְׁצְרִיף לְהִיּוֹת גּוֹשׁ אֶחָד כְּזִית אֲבָל ב' חֲצָאֵי זִיתִים אַע"ג דְּמַקְרִיבּוּן ב"א כִּינּוֹן דַּאינָם חִיבּוּר זֶה לְזֶה לֹא חֲשִׁיב הַקְטִירָה דְּהֵא הֵכָא הַקּוֹמֵץ וְהַשְׁמֹן הֵרִי מַקְטִירָן כְּאֶחָד רַק דַּאינּוּ חֲשִׁיב חִיבּוּר זֶה לְזֶה כִּי מִיֵּצֵן עַל הָעֵצִים וּלפ"ז יֵשׁ לְעֵינֵין בְּלִבּוֹנָה הַבָּאָה בְּכַזִּיכִין וְכֵן לִבּוֹנָה הַבָּאָה ב"ע הָא לִבּוֹנָה עֲשׂוּיָה קְרִטִין קְרִטִין וְאִינּוּ חִיבּוּר זֶה לְזֶה כְּדִאֲמַרִינָן בְּחִגְיָה כ"ג הוֹסִיף ר"ע הַסּוֹלֵת וְהַלְבּוֹנָה וְהַקְטִירָתָה כו' שְׁאֵם נִגְעָה טְבוּל יוֹם בְּמַקְצָתוֹן כו' וְא"כ אִיךָ מְשַׁכַּחַת לָהּ הַקְטִירָה כְּזִית וְצ"ל מְשׁוּם דְּהַפְלִי מְצַרְפָן דְּהֵא בְּעֵינֵין הַקְטִירָה מְכ"ש כְּדִאֲמַרִינָן בְּמְנַחֲחוֹת כ"ו מִיָּהוּ לְמ"ד צִירוּף פְּלִי דְּרַבְּנָן וְכֵן לר"ש

דס"ל שם דלא בעינן הקטרה מכ"ש צ"ע: והנה הרקיקין של מנחת מאפה דטעונין משיחה
ואמרין במנחות דס"ל לר"ש מושחן כמין כ"י והשאר נאכל לפהגים וא"כ ע"כ הקמיצה
מהני אף להשמן שושאר בהלוג ואע"ג דבקמיצה בעינן שיהו מחוברין כדאמרין בפ'
הקומץ רבה כ"ד ע"א דכתיב והרים ממנו מן המחובר צ"ל דבשעת קמיצה מצע להו
[כדאמרין במנחות ק"ו ע"ב] ומשיחת הרקיקין כתב הרמב"ם ו"ל פי"ג מעה"ק ה"ח
יראה לי שלאחר אפיה מושחן וכן כתב רש"י ו"ל בחומש פ' תצנה ואי צריה במנחת
מאפה מתן שמן בכלי קודם לעשייתה הנה המל"מ בפ"ג מעה"ק הביא מחלוקת
הראשונים בזה והביא דעת התוס' דרק מיציקה אימעיט מנחת מאפה אבל לא מתן שמן
קודם לעשייתה והיינו תוס' מנחות ע"ה ד"ה מה ע"ש אף יש לעיין ע"ז דמדברי תוס'
מנחות נ"ה ע"א ד"ה פל מוכח להדיא דס"ל דלא בעי שהקשו שם על הא דאמרין פל
המנחות גילושות בפושרין ומשמרין אותן שלא יחמיצו ואמרין בפסחים הטעם משום
דלישה איתא במקום זריזין והקשו הא מנחת מאפה לישתן ועריכתן בחוץ פלחם הפנים
דהא לא בעי שמן עד לאחר אפיה ע"ש ומוכח דס"ל דאף מתן שמן בכלי קודם לעשייתה
ג"כ לא בעי: (ב) פל המנחות שחיסר במידת סולתן פסול דכתיב מסלתה פרט לשחסרה
ואם ריבה בסלתה היינו שהביא עשרון וחצי ג"כ פסול כדאמרין במנחות ע"ו ע"ב דכל
המנחות שריבה במידת עשרון פסול וכן בחיסר שמנה או שריבה שמנה פסול כדאמרין
במנחות י"א ע"א וזה דחיסר שמנה פסול מפקינן מקרא דכתיב משמנה פרט לשחסרה
ונה דריבה שמנה פסול כתב רש"י ו"ל שם משום דדינה בלוג דכתיב למנחה ולוג שמן
ע"ש וזה דריבה במידת עשרון דיפסול כתב רש"י ו"ל במנחות ע"ו ע"ב דמיירי שפדד
בעשרון גדול או שנתן עשרון ומחצה וטעמא דפסול כתב שם רש"י ו"ל ב' לשונות חדא
משום דכשריבה הוי הקומץ החצי מן היתר והחצי נקמץ מן העשרון והו"ל קומץ
חסר ועוד דגזיה"כ דג' עשרונות לפר ושנים לאיל ואסור לשנותו והתוס' שם השיגו על
טעם הראשון דהא אמרין דקומץ בדעתו דכהן תליא ואעשרון קא קמיץ ע"ש והנה
בעיקר יש לעיין היכא מיירי הכא אי שקידש פל העשרון ומחצה בכ"ש תיפוק ליה דפסול
משום דאין כ"ש מקדשין אם יש שם יותר מכשיעור כדאמרין בס"פ לולב וערבה גבי
אין שיעור למים וא"כ לא נתקדש פלל כדאמרין שם ואי מיירי שלא נתן העונף בכ"ש
או שנתן בזה אחר זה שפכר נתקדש השיעור בכ"ש מ"מ העונף ודאי לא נתקדש דאין
כ"ש מקדשין יותר מהשיעור א"כ ודאי הוי קומץ חסר פינו דאיכא בהקומץ קצת מן
החולין ומה שייך פאן קומץ בדעתיה דכהן תלי וע"כ צ"ל דמיירי באומר שיתקדש עשרון
אחד מעשרון ומחצה דכה"ג קדיש פולה משום דהוי כמו לאחריות וכמ"ש תוס' זבחים
ל' ע"א ד"ה דבריו על הא דריבה שמנה דאמרין שהפריש לה ב' לוגין דמיירי בכה"ג
בהקדיש לוג אחד מב' לוגין (מיהו מלשון רש"י ו"ל לא משמע דמיירי בכה"ג) ואי מיירי
הכא שריבה סלתה קודם בליקה א"כ תי"ל דפסול משום דאינו ראוי לביקה דע"י זה
שריבה סלתה הבליקה יותר עבה כדאמרין בפ' המנחות והנסכים דמנחת פרים ואילים
שנתערבו במנחת כבשים עד שלא בלל פסול משפבלל פשר וכתבו בתוס' שם דהיינו
כרבנן דפליגי עליה דר"י וס"ל דאין עולין מבטלין זא"ז ומש"ה אם נתערב משפבלל פשר
ולא הוי ריבה שמנה ומ"מ בנתערב קודם שפבלל פסול משום דאינו ראוי לביקה ע"ש
ומוכח אע"ג דפסול דריבה שמנה ליכא הכא דאין עולין מבטלין זא"ז וכל היכא דאיתא

לשמן בטר מנחה דידיה שדינו ליה מ"מ עד שלא בלל פסול דמקרי אינו ראוי לביקה פינון דזו בלילתה עבה וזו בלילתה רפה ואם יבלול לאחר שנתערבו תהיה זו בלילתה יותר רפה וזו בלילתה יותר עבה מש"ה פסולות ומוכח דזהו פסול בפ"ע מה שהבלילה יותר עבה או רפה מהצריך א"כ ה"נ בריבה סלתה קודם הבלילה אם לא ריבה גם השמן א"כ בלילתה יותר עבה דמה לי אם מיעט בשמן או שריבה בסולת דבשניהם הבלילה היא יותר עבה ופסולה ואם יוסיף גם שמן א"כ הוי ריבה שמנה דפסול מטעם זה: מיהו נראה דפסול דבלילתה יותר עבה או רפה שייך רק במנחת נסכים ומשום דאינה כבלילתה הראויה לה דבמנחת נסכים ליכא מתן שמן אחרתא חוץ מבלילה וכנראה מדברי הרמב"ם ז"ל פ"ב מעה"ק דאינה בכלל שאר מנחות דטעונות ג' מתנות שמן ורק בולל בכל הג' לנגין וא"כ י"ל בלילה ידועה ואם עושה בלילתה יותר עבה או רפה פסולה אבל בשאר מנחות דיש בהן ג' מתנות שמן יציקה ובלילה ומתן שמן בכלי קודם לעשייתה אין שיעור להבלילה כלל בכמה יבלול ובכמה יעשה יציקה ויכול לבלול בכמה שירצה ובהשאר יעשה יציקה וא"כ אין שיעור לבלילתה להיות יותר עבה או יותר רפה שהרי יכול לעשות כמה שירצה ולא שייך פסול זה בשאר מנחות כלל מיהו ממ"ש רש"י ז"ל בטעם השני משום דכתיב ג' לפר ושנים לאיל והוי עיפובא נראה דאף הכא מירי במנחת נסכים וא"כ קשה ל"ל לטעם זה תיפוק ליה משום דבלילתה יותר עבה: ובריבה שמנה דפסול י"ל אותן ב' טעמים שכתב רש"י ז"ל בריבה סלתה דהטעם משום דהוי קומץ חסר שייך אף בריבה שמנה דהא הקומץ הוא מסלתה ומשמנה דקומץ ממקום שנתרבה שמנה כדאמרין בסוטה י"ד והקומץ מתיר שאר השמן כמו הסלת מיהו ברש"י מנחות י"א במתני' דריבה שמנה פסול כתב רק הטעם משום דדינה לוג פדכתיב למנחה ולוג שמן והיינו פטעם השני בריבה סלתה דג' לפר לעיפובא שלא יותיר ה"נ לוג שמן דוקא שלא יותיר וזה שלא כתב רש"י ז"ל הטעם הראשון כמו בסולת דהוי קומץ החסר י"ל דרש"י ז"ל לשיטתיה אזיל שכתב במנחות כ"ג ע"א בהיה דקומץ שמיצה שמנו ע"ג העצים בלשון השני שם דהאיבועיא הוא אי צריך להקטיר העצים עם הקומץ או לא חיבורי עולין היינו שמן שמחבר לקומץ פעולין דמו ואם אינו מקטירו הוי קומץ חסר או לא פעולין ולא איכפת לן עכ"ל היינו דלפי פ"י זה שמן שבקומץ אע"ג דצריך לקמץ ממקום שנתרבה שמנה דכתיב מסלתה ומשמנה ואם קמץ שלא ממקום השמן פסול מ"מ השמן שבקומץ חשיב רק חיבורי עולין ואיבועי' דלא איפשיטא היא במנחות שם אם נחסר מאותו השמן שבקומץ אם יש בזה פסול דקומץ חסר וה"נ אם בהשמן שבקומץ יש קצת מן המותר וא"כ אותו קצת הוי כמו חסר מ"מ פינון דבסולת של הקומץ אינו חסר רק בהשמן אינו ברור אי חשיב בשביל זה קומץ חסר ומש"ה לא כתב רש"י ז"ל הטעם בריבה שמנה משום דהוי קומץ החסר מיהו יש לחלק קצת בין נחסר אחר קמיצה לחסר בשעת קמיצה]: והנה לפי טעם הראשון ברש"י ז"ל בריבה סלתה דפסול משום דהוי קומץ החסר יש לעיין מהא דאמרין בר"פ כל המנחות באות מצה בשתי הלחם ולחמי תודה דמביא השאור מתוך ביתו ונותן לתוך המדה וממלא את המדה אמרו לו אף היא היתה חסרה או תירה ע"ש ומאי איכפת לן אי הוי תירה הא בשתי הלחם ולחמי תודה לא שייך האי טעמא דליכא קמיצה וא"כ מאי איכפת לן ביתר ואפשר דבשתי הלחם ולחמי תודה איכא פסול אחר בריבה סלתה פינון דאם נפרס הלחם פסול דבעינו

חלות שלמות וכינן דבכל חלה איכא מקצת של חולין הוי כמו נפרס לחמה דהסולת של קודש אינו לחם שלם (ועיין בפ' התודה ע"ח ע"ב): ובמנחות נ"ד ע"א אמר ר' אילא אין לה קשה לקמיצה יותר ממנחת חוטא ר"י בר אבדימי אמר מנחת חוטא מגבלה במים והיא פשרה ותלינו שם פלוגתייהו אי פמות שהן משערין או לכמות שהן משערין ופי' רש"י ז"ל פמות שהוא עכשיו משערין לקומץ הו"ל קומץ מעליא ור"א סבר לכמות שהן פאלו היתה קמח משערין ונמצא יתר או חסר עכ"ל והנה יש לעיין אי פמות שהן משערין אמאי פשר נהי דהקומץ קומץ מעליא הוא מ"מ העשרון הרי נתרבה לאחר שגבלו במים וכינן דכמות שהוא עתה משערין א"כ הוא יתר מעשרון ואם ריבה במידת העשרון פסול דעשרון דוקא שלא יחסר ולא יותיר וצ"ע: ובחיסר שמנה דאמרין שאם חיסר כ"ש פסול הקשו בתוס' מנחות כ"ג ע"א ד"ה הוא בקומץ מנחת חוטא ששמנו כו' דכל עצמו משכשכו בשירי הלוג והיינו משירי הלוג של מנחות והקשו הא אמרין דשמן מיעוטו מעכב את רובו א"כ אי ניתנת מעט שמן מן הלוג נפסלת המנחה ותי' דלא ניתנה תורה למה"ש ואי אפשר שלא ישאר בלוג מן השמן עכ"ל: והנה בתרומות פי"א משנה ח' אמרין דהמערה שמן של תרומה מכד לכד לאחר שעירה פשהטיף ג' טיפין טפה אחר טפה יכול לתת לתוכו חולין אע"ג דנשאר קצת שמן וא"צ למצות ובירושלמי שם איבעי לן הדין לוג שמן של מצורע אי צריך להחזיר ופי' הק"ע שם דכשמודד השמן מלוג של חול לתוף לוג של מצורע אי צריך למצות הלוג אחר הטפת ג' טיפין ואמרין שם דאי נימא צריך להחזיר אם לא החזיר עובר משום חסרון דהוי חיסר שמנה ואי א"צ להחזיר אם החזיר עובר משום יתרון דכינן דא"צ למצות א"כ שיעור לוג הוא בלא מיצוי ואם מיצה הוי יתר שמנה ע"ש ולפי גירסת הגר"א ז"ל שם מסקינן דא"צ להחזיר ואם החזיר עובר משום יתרון דשיעור לוג הוא פדרה בני אדם לערות בלא מיצוי וזהו שיעור לוג האמור בתורה ולפ"ז ביהיא דמנחות דמשכשכו בשירי הלוג א"צ לטעם דלא ניתנה תורה למה"ש דאדרבה אינו רשאי למצות הלוג דהוי ריבה שמנה ודוק: וזה דאמרין הדין לוג שמן של מצורע אי צריך להחזיר היינו כשמודד מלוג של חול ללוג של המצורע אי צריך למצות הלוג כמ"ש המפרשים ז"ל שם נראה דבלוג שמן של מצורע אינו יוצק השמן תכף להלוג אלא דמלוג אחר של חול מערה לתוף הלוג של מצורע ובמנחות לא אשכחן דמערה מלוג ללוג אלא תכף נותן לתוף לוג של קודש ונראה דבמצורע צריך דוקא בכה"ג לפי מה דמסקינן דא"צ למצות היינו דשיעור לוג האמור בתורה הוא לוג בלא מיצוי א"כ בשאר מנחות שפיר נותן השמן תכף ללוג של קודש פנין דצריך אס"כ לערות הלוג לתוף המנחה וכינן שהוא מערה בלא מיצוי נמצא דבהמנחה ליכא יתר שמן אבל בלוג שמן של מצורע דכל העבודות הן בהלוג עצמו וא"צ לערות לכלי אחר א"כ פנין דשיעור לוג בתורה הוא לוג בלא מיצוי אם ימדוד תכף לתוף הלוג שלו נמצא דהוי יתר שמן ומש"ה צריך למדוד לתוף לוג אחר ומפנו מערה לתוף הלוג של המצורע בלא מיצוי: ובריבה לבונתה דפסול אמרין במנחות י"א ע"ב דהוא שהפריש לה ב' קמצין וראיתי באור ש"מ פי"א מעה"ק שכתב דאם הפריש קומץ וב' קרטין אע"ג דשיעור ב' קרטין פשר דייעבד מ"מ לפסול בעינן ב' קמצים שלמים ע"ש ולענ"ד נראה דזה דאם הפריש ב' קמצים פסול היינו שהפריש ב' קמצים מיוחדים אבל אם הפריש שיעור גדול של לבונה שיעור של ב' קמצים פנין דלא חלקן לשנים אינו נפסל בזה וראיה מדאמרין

בירושלמי שקלים פ"ו הלכה ח' דהלבונה של הבזיכין צריכים להיות בקומצו של פהו גדול והיינו בקומצו של הגדול שבפכהונה שפלא קומצו הוא יותר גדול כמה שפי המפרשים ו"ל שם משום דלא ידעינן איזה פהו יתרמי בשעת סילוק הבזיכין צריף להיות שיעור פזה שודאי יהיה שיעור קומץ באיזה פהו שיתרמה אז ע"ש ואמאי אדרבה שפא יתרמה פהו קטן שיהיה אצלו שיעור ב' קמצים ויהיה פסול משום ריבה לבונה ומזה נראה לכאורה דכל שאינו מחלקן לב' קמצים אין בו משום יתור לבונה: ובמתנדב מנחה אחת של כמה עשרונים במדת השמן איפא פלוגתא במנחות פ"ח ע"א אי צריף רק לוג או דבעינן לוג לכל עשרון ובענין הלבונה פתב המנחת חינוך מצנה קט"ז בפשיטות דצריף קומץ לכל עשרון ולא ידעתי מקורו והנה אי נימא דכל עשרון טעון קומץ לבונה א"כ לד"ה היא דלא מציינו פלוגתא רק בשמן ופליגי התם בקראי מר דריש מדכתוב למנחה ולוג שמן ומר דריש מדכתוב עשרון בלול בלוג ובלבונה לא אשפחן פלוגתא ובפ' התכלת נ"ב גבי חביתי כ"ג פשבאה משל יורשין ושלמה היתה קריבה בשחרית ושלמה בין הערבים דהוקפלה סלתה איבעי לן אי הוקפלה לבונה מדהוקפלה סלתה הוקפלה לבונה או דלמא מאי דגלי גלי וכו' אם הוקפלה שמנה ומייתינו התם ברייתא דהוקפלה לבונה ולא שמנה ומקשינן שם מ"ש לבונה דהוקפלה ומ"ש שמנה דלא הוקפלה ע"ש ולכאורה יש ללמוד משם דזה בזה תלוי דכל שהוקפלה לבונה הוקפלה שמנה וכו' איפכא דהא מקשינן מ"ש לבונה דהוקפלה ומ"ש שמנה דלא הוקפלה א"כ ה"נ למ"ד במנחה של ב' עשרונים הוקפלה שמנה דצריף ב' לוגין ה"נ הוקפלה לבונה וטעונה ב' קמצים אף באמת יש משם ללמוד להפך דהא איבעי לן התם אי הוקפלה שמנה וכו' לבונה ואע"ג דהוקפלה סלתה ואיבעי לן פינו דהוקפלה סלתה הוקפלה לבונה או דלמא מאי דגלי גלי כו' היינו אם יש ללמוד מסברא מדהוקפל דבר אחד הוקפלו אינך או אמרינן דמאי דגלי גלי ובשמן ולבונה ליכא קראי דהוקפלו ומדאשפחן בברייתא דהוקפל לבונה ואע"ג דליכא קרא על לבונה וע"כ דאמרינן מסברא דהוקפלה סלתה הוקפלה לבונה א"כ שפיר מקשינן בגמרא דנימא פן אף לשמן ומ"ש לבונה דהוקפלה ומ"ש שמן דלא הוקפל פינו דעל שניהם ליכא קראי ומסקינן שם דברייתא אבא יוסי פן דוסתאי היא ולא הוקפלה לא שמנה ולא לבונה וכו' לרבנן היינו דמסקינן שם דאע"ג דהוקפלה סלתה מקראי לא אמרינן בשביל זה מסברא דהוקפלו אף שאר דברים דמאי דגלי גלי א"כ ה"נ במנחה של כמה עשרונים דילפינן מקרא דהוקפלה שמנה אין ללמוד שהוקפלה אף לבונה דמאי דגלי גלי: ובפ' הרי עלי עשרון ק"ו ע"ב בפלוגתא דרבי ורבנן באומר פירשתי מנחה של עשרונים וא"י כמה דס"ל לרבנן דמביא מנחה של ס' עשרון ורבי ס"ל דמביא מנחות של עשרונים מא' ועד ס' ואמרינן דפליגי בקטן והביא גדול אי יצא דלרבי אם נדר מנחה של פחות מס' עשרונים אי מביא של ס' לא יצא ומקשינן שם והא איפלגו ביה חד זימנא קטן והביא גדול יצא רבי אומר לא יצא ומשינן אצטריף סד"א בהא קאמרי רבנן דאידי ואידי קומץ הוא אבל התם דנפשי אימורים אימא מודו ליה לרבי כו' ואי אמרינן דהמביא מנחה של ס' עשרון צריף ס' קמצים לבונה א"כ במנחה ג"כ הרי נפיש לבונה שמקריב לבונה יותר ממה שפיר וא"כ מ"ש מאמורים: ולדברי המנחת חינוך יש לחקור הא דאמרינן בלבונה של המנחה דקומץ בתחילה ב' קרטין בסוף היינו דבדיעבד סגי בב' קרטין במתנדב מנחה של כמה עשרונות אי סגי

בדיעבד ב' קרטין לכל עשרון ועשרון וגם יש לחקור זה דהקטרת הלבונה מתרת המנחה אם כל קומץ לבונה מתיר עשרון אחד או כל הקמצים מתירים את כל העשרונים ונ"מ לענון מחשבה אם פיגל בקומץ אחד של לבונה אי חשיב חצי מתיר: ג) והנה בהקרכת המנחה דמקטיר הקומץ והלבונה יש לחקור ל"ד אין הקטרה פחות מפזית ואם הקטיר קומצה פעמי פעמים פסול דבעינו הקטרת פזית בפעם אחת אם הקטיר חצי זית קומץ וחצי זית לבונה פאחת אי מצטרפי למנהי הקטרה ובמנחות שאינו נקמצות פגון מנחת פהנים נראה דפשיטא דמצטרפי חצי זית סולת וחצי זית לבונה פינו דכולה פליל דאין לה מתירים ואין חילוק בה בין סולת ללבונה דכולה מנחה אחת היא אע"ג דב' מינים הם שזה סולת וזה לבונה מ"מ מצטרפי למנהי הקטרה אחת דהא בכל קומץ איפא סולת ושמן דהא קומץ ממקום שנתרבה שמנה ואי אין קומץ פחות מב' זיתים ואין הקטרה פחותה מפזית אמרינו דהקטיר קומצה פעמים פשרה אלמא דמצטרפי סולת ושמן למנהי הקטרה אחת פינו דכולה קומץ הוא א"כ ה"נ במנחת פהנים דכולה אחת היא ואין בה חילוק בין הסולת ללבונה מצטרפי רק במנחות הנקמצות דהקומץ והלבונה הם המתירים וי"ל ב' מתירים קומץ מנחה וקומץ לבונה יש לחקור אי צריך שיעור הקטרה מפל מתיר או שמצטרפים לשיעור הקטרה ולכאורה יש להביא ראיה דהא קיי"ל דלבונה בדיעבד סגי בב' קרטין ואי מקטיר להו הא אין הקטרה פחותה מפזית וע"כ דמצרף לה עם הקומץ ומקטירן פאחת מיהו אפשר לומר פינו דשיעור לבונה ב' קרטין בדיעבד חשיב בהו הקטרה אע"ג דליפא פזית פינו דזהו שיעורו וזה דאמרינו בפ' השוחט והמעלה ק"ט ע"ב הקומץ והלבונה שהקריב מאחת מהן פזית בחוץ חייב ופי' רש"י ז"ל דמייירי בלבונה של מנחה אלמא דאף בלבונה לא חשיב הקטרה פחות מפזית י"ל דבחוץ שאני כמ"ש התוס' זבחים ק"ח ע"ב ד"ה לא דאף אי מהדרינו פוקעין בפחות מפזית בחוץ אינו חייב אלא בפזית משום דכתיב אותו: והקטרת הקומץ והלבונה אי צריכה להיות בכ"ש דוקא אשפחן פלוגתא דר"ש ורבנן בפ' הקומץ רבה כ"ו ע"א והרמב"ם ז"ל פסק דהקומץ והלבונה שנתנו ע"ג האשים בין ביז בין בכלי בין בימין בין בשמאל פשר והקשו המפרשים ז"ל הא אמרינו במנחות שם דהך ברייתא דקתני דכשר בין ביז בין בכלי אתיא כר"ש אבל לרבנן הא תניא התם בקומץ דמעלהו ומקטירו דוקא בכ"ש ותיגרן הקרו אורה דרק העלאה לראשו של מזבח צריך להיות בכ"ש אבל ההקטרה א"צ כ"ש ע"ש: והנה עוד יש להקשות על הרמב"ם ז"ל מההיא דמנחות כ"א ע"ב דאמרינו שם יכול האומר הרי עלי מנחה יביא מלח מתוך ביתו פדרף שמביא לבונה מתוך ביתו כו' או פלף לדרף זה נאמר הביא מנחה והביא מלח ונאמר הביא מנחה והביא עצים כו' נראה למי דומה כו' או פלף לדרף זו דגין דבר הבא עמה בכלי אחד מדבר הבא עמה בכלי אחד כו' דמלח בא עם הקומץ בכלי ויש לעיין למה צריך המלח לבוא עם הקומץ בכלי ובשלמא אי אמרינו דהקטרת הקומץ צריכה להיות מכ"ש א"כ שפיר צריך המלח להיות עם הקומץ בכלי שהרי צריך למולחו קודם הקטרה וכשמקטירו עם המלח הרי שניהם בכלי אבל אי נימא דרק העלאה לראשו של מזבח צריך להיות בכ"ש אבל ההקטרה א"צ כ"ש א"כ אמאי צריך המלח להיות עם הקומץ בכלי הא הקומץ מולחין בראשו של מזבח מנחות כ"א ע"ב] ונהי שם יכול ליטלו מכ"ש ולמולחו ולהקטירו בלא כ"ש ואין לומר דע"כ צריך למלוח בכ"ש דהמלח גופא טעון קידוש פלי דבלא"ה אין לו אלא קדושת

דמים דהא במליחת איברים ודאי אינו צריך להיות בכ"ש דמולח את האבר כמו שהווא ומקטירו וע"כ דע"י זה דזורק המלח על האבר נחית להמלח קדושת הגוף דבטל אגב האבר וכדאמרין במנחות כ"א ע"ב מקרא דונוקו הפהנים עליהם מלח והעלום עולה לה' דהאבר יום המלח קרוי עולה] וכן אמרינו בתוספתא מנחות לראב"ש דס"ל דקנומן אינו טעון קידוש כ"ש דכיון שקמצו מכ"ש מלחו ונתנו ע"ג האשים פשר וא"צ המלח להיות בכ"ש ומוכח מזה דלרבנן אף ההקטרה צריכה להיות מכ"ש: פתב הרמב"ם ז"ל בפ"י המשנה פ"א דמנחות משנה ג' ז"ל והקנומן והלבונה עצמם הן כמו הדם והאימורים מן הזבח והשירינים מן המנחה כמו הנותר בפשר הזבח כו' עכ"ל וכן פתב שם פ"ב דמנחות משנה א' פבר זכרנו שהקנומן והלבונה כמו האימורים מן הזבח וכבר נתבאר בפני דזבחים שאם חשב להקטיר לבונה למחר שהיא כמו מקצת האימורים כו' ויש לעיין מנ"ל להרמב"ם ז"ל דקנומן ולבונה לבד שהם מתירים את המנחה י"ל ג"כ דין אימורים ונראה דנפקא ליה מהא דאמרין במנחות כ"ו ע"ב דהקנומן והלבונה ומנחת פהנים כו' נתברר לאהדורי פוקעין שלהם מקרא דזאת תורת העולה ריבה ע"ש ואי אין לקנומן רק דין דהקטרת הקנומן הוי כזריקת דם דמרצה ומתיר השירינים א"כ תסגי בשתצית האור ברובו דמשתצית האור ברובו חשיב הקטרה והורצה והותרו השירינים ומה צריך עוד יותר דהזריקה פבר גמרה משתצית האור ברובו וע"כ דיש לקנומן גם דין אימורים והוי פשאר אברים ופדרים דיש בהם מצות עיפול דנפקא לן מאשר תאכל האש את העולה וצריך לאהדורי פוקעיהו והנה בזה אחי שפיר הא דאיבעי לן במנחות שם קנומן שסדרו וסידר עליו את המערכה מהו דרף הקטרה בכף או אין דרף הקטרה בכף והדר איבעי לן באברים שסידרו וסידר עליהם את המערכה על העצים אמר רחמנא דוקא על העצים או דלמא פינו דכתיב קרא אחרנא אשר תאכל האש את העולה על המזבח אי בעי הכי עביד כו' וקשה אמאי לא איבעי לן ג"כ בקנומן שסידר עליו את המערכה כה"ג אי על העצים דוקא או לא וכבר עמדו בזה מן האחרונים ז"ל ולפ"ז אחי שפיר דקרא דעל העצים אשר על האש פתיב בעולה היינו דאברים ופדרים צריכים להקטיר על העצים וזה דקנומן צריך להקטיר על העצים הוא רק משום דיש לקנומן ג"כ דין אברים ופדרים אבל מדין דם דיש להקנומן לא נפקא לן מהאי קרא דצריך על העצים וא"כ לפ"ז אי לא נתן הקנומן על העצים פינו דמדין דם לא איכפת לן ורק מדין אימורים צריך על העצים א"כ הנה הקנומן מרצה והותרו השירינים דקרב המתיר ומש"ה איבעי לן התם בקנומן אי דרף הקטרה בכף אי לא נתנו על העצים ולפי טעם זה אף מדין דם לא מהני דלא הוי הקטרה דאי לאו דרף הקטרה הוא אינו מרצה פלל וכדאמרין במנחות ט"ז ע"ב בהקטיר שומשום ע"מ לאכול שומשום דאם אין דרף הקטרה בכף הוי כמנחה שלא הוקטרה ע"ש: ד) והמנחות שאינן נקמצות וכולן פליל הן מנחת פהנים ומנחת פהן משיח ומנחת נסכים ובמנחת חוטא של פהנים איכא פלוגתא דר"ש סבר דנקמצת אבל לכ"ע אינה נאכלת ומנחת עכו"ם למ"ד שלמי עכו"ם עולות הן אף מנחותיהן פליל כ"כ רש"י ז"ל מנחות ע"ג ע"ב ויש לחקור במנחות עכו"ם אם ג"כ אין נקמצות או דרק שהן פליל והווי כמו מנחת חוטא של פהנים לר"ש: ומעשי מנחות אלו הנה מנחת פהנים שנה מעשיהם למנחת ישראל ואין שום חילוק ביניהם והחילוק הוא רק בהקרבנות אף מנחת פהן משיח שונה מעשיה לגמרי משאר מנחות דכל המנחות מדת שמנן הוא לוג לעשרון

ומנחת כהן משיח שהם חביתי כ"ג הם ג' לוגין לעשרון וכו' היא שנה למנחת נסכים של כבש ועושים מן העשרון י"ב חלות ומקריבין ו' חלות שחרית וששה בין הערבים ולדעת הרמב"ם ז"ל כל החלות חולקין לשנים ומקריבין י"ב חצאי חלות שחרית וי"ב חצאין בין הערבים: ובמנחות ע"ו ע"א אמרינן כל המנחות שריפה במידת חלתן או שמיעט פשרות חוץ מלחם הפנים וכתבתי כ"ג די"ב חלות הם לעכב ופי' רש"י ז"ל שם ב' לשונות בלשון ראשון שריפה במידת חלתן שעשה החלות גדולות שלא עשה מהן אלא ז' או ח' חלות ומיעט היינו שעשה החלות קטנות ועשה י"ב או י"ג חלות ענגן אחר שריפה במידת חלתן היינו שהוסיף במנין החלות ע"ש ויש לחקור בלחם הפנים וכתבתי כ"ג שריפה במידת חלתן או שמיעט מהו הפסול שלהם אי מטעם דהחלה אין לה שיעור הראוי לה שהיא יותר גדולה או יותר קטנה א דבזה ליכא קפידא ורק אמנינא קפדינן לעיכובא דאם ריפה או מיעט פסול ונ"מ אם עשאן י"ב חלות רק שלא היו שוות אלא אחת גדולה ואחת קטנה ונראה דבלחם הפנים ודאי אם לא היו שוות פסול משום דכתיב שתי עשרונים תהיה החלה האחת וכתב חוקה לעכב דבלחם הפנים כתיב תרתי בקרא שיעור החלה וגם מנינן שתי מערכות שש המערכת אבל בחביתי כ"ג דלא כתיב בקרא לא שיעור החלה ולא מנינן מיהו שצריכים להיות י"ב ילפינן חוקה חוקה מלחם הפנים א"כ רק דצריף להיות י"ב חלות אבל שיהיו שוות אפשר ליכא קפידא ואי נימא דרק אמנינא קפדינן לא תקשה קושית התוס' שם ד"ה שריפה איף יכול לכונן בחביתי כ"ג שיהיו החלות שוות הא מחלקן ביד ע"ש דמנ"ל דצריכות החלות להיות שוות: ובתוספתא פ"ח דמנחות אמרינן דשתי הלחם ולחם הפנים שריפה במידת חלתן או שמיעט במידת חלתן או שהיתה מדה חסרה מחברתה היינו שלא היו החלות שוות פסולות וכתבתי כ"ג לא הונוכרו שם מיהו ה"מ קמני ג"כ דכל המנחות פן שריפה במידת חלתן או שמיעט או שהיתה מדה חסרה מחברתה פסולות וכו' ודאי פליג אגמרא דידן דהא אמרינן דכל המנחות שריפה במידת חלתן פשרות ובירושלמי פ"ק דיומא אמרינן דילפינן דבר שאינו מעכב מדבר המעכב חביתין מלחם הפנים לי"ב חלות ע"ש דבבביתין אין הי"ב חלות מעכבות וא"כ ג' מחלוקת בדבר לתלמודא דידן בכל המנחות אין מידת החלות מעכבות חוץ מלחם הפנים וכתבתי כ"ג ולהתוספתא בכל המנחות מידת החלות מעכבות ולהירושלמי אף בחביתין אין מידת החלות מעכבות: ובהקרבנות החביתין פליגי הרמב"ם והראב"ד ז"ל דלהראב"ד מקריבו ו' חלות שחרית וששה בין הערבים ולהרמב"ם חוצה כל חלה לשנים ומקריב י"ב חצאין שחרית י"ב חצאין בין הערבים והראב"ד תמה שם על הרמב"ם פינו דהתורה אמרת מחציתה בבוקר א"כ צריף להיות מחצה מכונן שלא יוסיף ולא יגרע ואי מחלק כל חלה לשנים אי אפשר לכונן אלא באומד ע"ש והנה יש לעיין על הראב"ד ז"ל הא הלבונה שמחלק חצי קומץ שחרית וחצי קומץ בין הערבים ודאי אינו יכול לכונן שהיא החצאין שוות וע"כ באומד ומ"ש הלבונה מהחביתין מיהו נראה לומר דבלבונה ליכא קפידא דלא בעינן קומץ מכונן דבשל מנחות דצריף קומץ לבונה אם הביא יותר מקומץ פשר ורק אם הפריש ב' קמצים פסול אבל קומץ ומחצה פשר א"כ פינו דאין שיעור מכונן להלבונה ה"נ אין שיעור מכונן להמחצה בבוקר ובין הערבים ואי מקריב שחרית יותר ובין ערבים פחות לא איכפת לן והנה המל"מ כתב שם דבזה מודה הראב"ד ז"ל דאופה כל הי"ב חלות שחרית והקשה עליו למה צריף לאפות

בְּנֵלֶן בַּבּוֹקֵר יֵאָפֶה ו' חֲלוֹת שְׁחֲרִית וְיִקְרִיב ו' חֲלוֹת בֵּין הָעֲרֵבִים וְיִקְרִיב וְכִתְבֵהֶמֶל"מ
דְּבִאֲמַת יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כֵּן רַק אִם יִרְצֶה יֵאָפֶה כָּל הַי"ב חֲלוֹת בַּבּוֹקֵר ע"ש וְנִרְאֶה לַעֲנֵד
דִּלְהֵרָאב"ד ו"ל דְּמִקְרִיב ו' חֲלוֹת שְׁחֲרִית ו' בֵּין הָעֲרֵבִים צָרִיף ג"כ לְאָפוֹת ו' חֲלוֹת שְׁחֲרִית
ו' בֵּין הָעֲרֵבִים דְּבַעֲיָנָה הָאָפִיָה סְמוּךְ לְהַקְרָבָה כְּדִאֲמַרְיָנָה בִירוּשָׁלַיִם שְׁקָלִים פ"ו הִלְכָה ג'
תּוֹפְיָנִי בְשַׁעַת הַבָּאָה וְלֹא בְשְׁחֲרִית תּוֹפְיָנִי כו' הֵינְנוּ שְׁצָרִיף לְאָפוֹת סְמוּךְ לְהַבָּאָה וְלֹא
שְׁחֲרִית וְהַקְשׁוּ שֶׁם בְּהִירוּשָׁלַיִם מֵהֵיכָל דְּהַעֲמִידוּ עוֹשֵׂי חֲבִיתִין לַעֲשׂוֹת חֲבִיתִין דְּהֵיכָל
בְּשְׁחֲרִית אֶלְמָא א"צ לְאָפוֹת סְמוּךְ לְהַקְרָבָה וְתִי לְהַחֵם חֲמִין לְרַבּוּכָה] וּמְשׁוּם דְּבַעֲיָנָה
שְׁיֵהִי נֹאָה בְשַׁעַת הַקְרָבָה וְהֵיכָל בְּהִירוּשָׁלַיִם יוֹמָא שְׁהַבְּאֵתִי דִּילְפִינָה דְּבַר שְׁאִינוּ מְעַכְב
מְדַבֵּר הַמְּעַכְבֵּי חֲבִיתִין מְלַחֵם הַפְּנִים לִי"ב חֲלוֹת יֵשׁ מֵהַמְּפָרְשִׁים שְׁפִי שֶׁם דְּלֹא פְּלִיג
הִירוּשָׁלַיִם אֶתְמַלְמוּדָא דִּידָן דִּי"ב חֲלוֹת מְעַכְבּוֹת בְּחֲבִיתִין רַק דִּס"ל דִּיכּוֹל לְקַדְשָׁן לְחֻצָּאִין
ו' חֲלוֹת שְׁחֲרִית ו' בֵּין הָעֲרֵבִים וְא"כ הָאָפִיָה הִיא ג"כ לְחֻצָּאִין וְנִמְצָא דְלִיכָא י"ב חֲלוֹת
כְּאֵחָת אֶלָּא ו' שְׁחֲרִית כו' וְזֶה דְּאָמַר הִירוּשָׁלַיִם דְּבְחֲבִיתִין אֵין י"ב חֲלוֹת מְעַכְבּוֹת הֵינְנוּ
שְׁאִין מְעַכְבּוֹת שְׁיֵהוּ כָּל הַי"ב חֲלוֹת כְּאֵחָת ע"ש וְאֶפְשָׁר דְּזֶה מְקוֹר לְהֵרָאב"ד ו"ל דְּחֻצִּינָה
מֵהִירוּשָׁלַיִם דְּלִכְתּוּבֵיהּ צָרִיף לְהִיּוֹת כָּל הַי"ב חֲלוֹת יַחַד וְלִזְנָה יִלְפִינָה מְלַחֵם הַפְּנִים רַק
דְּבִלְחָם הַפְּנִים מְעַכְבֵּי וּבְחֲבִיתִין אֵינוּ מְעַכְבֵּי וּמִש"ה ס"ל אַף לְהֵרָאב"ד ו"ל דְּאֹפֶה כָּל
הַי"ב חֲלוֹת שְׁחֲרִית אַע"ג דְּאֵינוּ מְקָרִיב רַק ו' שְׁחֲרִית ו' הָעֲרֵבִים דְּזֶה מְצֻנָה מְנוּחָת שְׁיֵהוּ
כָּל הַי"ב חֲלוֹת כְּאֵחָת: וְהֵיכָל כְּשִׁמְתָה כ"ג וְלֹא מֵינּוּ אַחַר תַּחֲתִיו אֲמַרְיָנָה דְּהַחֲבִיתִין בְּאֵין
מְשָׁל יוֹרְשִׁים אוֹ מְשָׁל צִיבּוֹר וְהַתּוֹס' מְנַחֵחַ נ"א ע"ב ד"ה שְׁתֵּהָא כְּתַבּוּ עַל הָא דְּדַרְשִׁינָה
שֶׁם מְקָרָא דְּכִלִּיל תְּקַטֵּר שְׁתֵּהָא כְּנֹלָה בְּהַקְטֵרָה וְהֵינְנוּ שְׁלֹא יַעֲשֶׂה לָהּ שִׁירִיָּם דְּהָא
דְּאֲמַרְיָנָה שֶׁם לְקַמֵּן וּר"י הָאֵי כְּלִיל תְּקַטֵּר מֵאֵי עֶבֶד לִיָּה הֵינְנוּ דִּלְר"י כִּינּוּ דְּבִאָה מְשָׁל
יוֹרְשִׁים א"כ פְּשִׁטָא דְּכֹלָה כְּלִיל כִּינּוּ שְׁהִיא מְנַחֵחַ כְּנֵינִים וְלֹא אֲצִטְרִיף קָרָא אֶלָּא לְר"ש
דִּס"ל דְּבִאָה מְשָׁל עוֹלָם ע"ש וְהֵיכָל יֵשׁ לַעֲיָין הָא אַף לְר"י אֲצִטְרִיף קָרָא דְּכִלִּיל תְּקַטֵּר
הִיכָא שְׁאֵי"ל בְּנֵימִים לְכ"ג וִירִשְׁתּוּ בְּתוֹ דְּבִשְׁבִיל מְנַחֵחַ כְּנֵינִים אֵינוּ שְׁיֵיף שְׁתֵּהָא כְּנֹלָה כְּלִיל
דְּהָא קִי"ל דְּמְנַחֵחַ כְּנֵינִים נֶאֱכָלֶת וְא"כ אֲצִטְרִיף קָרָא לְחֲבִיתִי כ"ג שְׁיֵהוּ כְּלִיל בְּהַקְטֵרָה
וְצ"ע וּמְזֶה יֵשׁ לְהוֹכִיחַ דְּזֶה דְּאֲמַרְיָנָה דָּאֵם מֵת כ"ג מְנַחֵחַ קְרִיבָה מְשָׁל יוֹרְשִׁין אֵין זֶה
תְּלוּי בְּדִין יְרוּשָׁה וְאֵם אֵין לוֹ בְּנֵימִים קְרִיבָה מְשָׁל אַחִין אַע"ג דְּאֵין יוֹרְשִׁין אוֹתוֹ מִיָּהוּ
הַמְּנַחֵחַ חִינּוּף כְּתַב סִי' קל"ו דְּאֵף מְקַרְבַּת חֲבִיתִין וּלְפִי דְּבָרֵי הַמְּנַחֵחַ חִינּוּף יִקְשׁוּ דְּבָרֵי
הַתּוֹס' הַנְּ"ל וְצ"ע: סִימָן ט תְּמִידִין וּמוֹסְפִין גְּרִסִּינָה בְּר"פ כָּל הַתְּדִיר תְּמִידִים קוֹדְמִין
לְמוֹסְפִין מוֹסְפִין שְׁבַת קוֹדְמִין לְמוֹסְפִין ר"ח כו' וּמְפָקִינָה לָהּ הֵתָם מְקָרָא מְלַבֵּד עוֹלָת הַבּוֹקֵר
דְּתְמִידִין קוֹדְמִין וְכֵן כ"ד שְׁהוּא תְּדִיר קוֹדְמִין וּבִיּוֹמָא ל"ג אֲמַרְיָנָה אַבְיִי הֵיכָל מְסַדֵּר סֵדֵר
הַמְּעַרְכָה מְשִׁמִּיָּה דְּגִמְרָא כו' מְעַרְכָה גְּדוּלָה קוֹדְמָת כו' וְאַבְרִים לְמְנַחֵחַ וּמְנַחֵחַ לְחֲבִיתִין
כו' וְזֶה דְּאַבְרִים קוֹדְמִין לְמְנַחֵחַ אֲמַרְיָנָה שֶׁם מְשׁוּם שְׁלֹא יֵהָא דְּבַר קוֹדְמִין לְתְמִיד שְׁלֹא שְׁחַר
דְּמְפָקִינָה לָהּ מְדַכְתִּיב הָעוֹלָה עוֹלָה רֵאשׁוּנָה ע"ש: וְהֵיכָל הַתּוֹס' זְבָחִים פ"ט ד"ה כָּל הַקְשׁוּ
ל"ל טַעַם שְׁלֹא יֵהָא דְּבַר קוֹדְמִין שְׁלֹא שְׁחַר מְשׁוּם דְּכְתִיב הָעוֹלָה עוֹלָה רֵאשׁוּנָה תִי"ל
מְשׁוּם דְּתְדִיר וְשְׁאִינוּ תְּדִיר תְּדִיר קוֹדְמִין ע"ש: וְנִרְאֶה לֹא מְש"ה אֲצִטְרִיף קָרָא דְּהָעוֹלָה
עוֹלָה רֵאשׁוּנָה וְלֹא סְגִי בְּזֶה דְּכָל הַתְּדִיר מְחַבְּרוּ קוֹדְמִין אֶת חֲבִירוֹ מְשׁוּם דְּאִיכָא נְפָקוּתָא
דְּזֶה דְּתְדִיר קוֹדְמִין הוּא רַק הִיכָא דְּאֵי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שְׁנִיָּהֶם כְּאֶחָד וְצָרִיכִים לְהַקְדִּים אֶחָד
לְחַבְּרוֹ אַז צָרִיף לְהַקְדִּים הַתְּדִיר אֶבֶל כְּשִׁירוּצִים לַעֲשׂוֹת שְׁנִיָּהֶם כְּאֶחָד שְׁפִיר דְּמִי וְלִיכָא

דין שצריך דוקא לעשות התדיר קודם וכן כל הנה דחשבינו בר"פ פל התדיר כל המקודש מחברו קודם את חברו הכל בבא לעשות בזה אחר זה אבל בב"א לית לן בה וראיה לזה מדאמרין במנחות פ"ט ע"א מערבין גסכי פרים בגסכי אילים גסכי כבשים בגסכי כבשים כו' של יחיד בשל ציבור כו' ופי' רש"י ז"ל פגון של תמידין בשל מוספין ע"ש וקשה איה יכול לערבן ולהקריב פאחת גסכי תמידין עם גסכי מוספין הא של תמידין תדירי [וכן של פרים בשל אלים הא אמרינו בפ' כל התדיר דפרים קודמין לאילים שכן נתרבו בגסכים א"כ כ"ש הגסכים עצמן שקודמין לגסכי אילים] וכן של יחיד בשל ציבור איה יכול לערב הא אמרינו בירושלמי פ"ב דיומא הלכה ב' דמנחת גסכים קודמין לחביתין שזה קרבן ציבור וזה קרבן יחיד דק"צ קודם לקרבן יחיד ומוכח דכ"ז דוקא אם עושה בזה אחר זה צריך להקדים התדיר או המקודש אבל לעשותן בב"א שפיר דמי וא"כ לפ"ז מצד תדיר ושאינו תדיר הנה יכול להקטיר אברי תמיד ואברי מוסף בב"א אבל מקרא דהעולה עולה ראשונה אף בב"א אינו יכול להקטיר דהתמיד צריך להיות עולה ראשונה: ובה אתי שפיר מ"ש הרגמ"ה מנחות מ"ט ע"א על הא דאמרין שם ציבור שאין להם תמידים ומוספים אינה מהם קודם היכי דמי אילימא תמידין דיומיה ומוספין דיומיה פשיטא תמידין עדיפי דהו"ל תדיר ומקודש וכתב הרגמ"ה ז"ל תמידין הני להו תדיר בכל יום ומקודש דמיקדשו תמידין מקמי דליקדשו מוספין שהקרבנות תמידין הוא קודם עכ"ל היינו שמפרש דזה דאמרין תמידין הם תדיר ומקודש היינו דתמידין הם ג"כ יותר מקודש ממוספין וקדושתן היא שהם קודמין למוספין ודבריו מרפסין איגרי דהא זה דתמידין קודמין למוספין הוא ג"כ משום שהם תדיר ואיה חושב אותם לב' מעלות שהם תדיר ומקודש ולפ"ז אתי שפיר דטעמא דתדיר הוא רק שלא יאחר התמידין למוספין אבל בב"א הנה יכול לעשות וזה דצריך להקדים הוא מקרא דהעולה עולה ראשונה וזהו מעלה אחרת ובשביל הכי חשיב מקודש: ובעיקר קושית התוס' הנה אפשר לתרץ באופן פשוט דבתוספתא פ"י דזבחים דחשיב כל התדיר מחברו קודם את חברו וכל המקודש מחברו קודם את חברו כו' מסקינן בד"א שפאו כולן פאחד אבל הבא ראשון לעזרה קרב ראשון ע"ש א"כ צריך קרא היכא שהמוסף בא ראשון לעזרה דמצד תדיר אין התמיד קודמו ורק משום דהעולה עולה ראשונה: אף נראה לומר דזה דאמרין בתוספתא דאם בא ראשון לעזרה קרב ראשון הוא דוקא בקרבנות של ב' בני אדם דנראה דהטעם דאם בא ראשון קרב ראשון הוא משום דמצנת הקרבת הקרבן על הפהגים חל משבא הקרבן לעזרה דאז הוא ראוי להקרבה דאין על הפהגים להביא הקרבן מתוף ביתו של בעל הקרבן וכיון שפא הקרבן ראשון לעזרה וכבר נתחייבו הפהגים בהקרבתו הוא קודם להשני אף אם השני יותר תדיר או מקודש וזה שייך רק בקרבנות של ב' בני א' א' א' א' תדיר מחברו או א' אחד מקודש מחברו ודין קדימה שייך בזה רק לגבי הפהגים שעליהם להקריב ב' הקרבנות וצריכים להקדים התדיר וכיון דזה שאינו תדיר בא קודם וכבר נתחייבו הפהגים בהקרבתו הוא קודם אבל בב' קרבנות של אדם אחד אחד תדיר ואינו תדיר או אחד מקודש ואינו מקודש דאף על הפעלים ג"כ איכא ב' מצוות שעליו להביא שניהם א"כ זה דתדיר קודם איכא ג"כ גבי פעלים דזה דתדיר קודם שייך בכל מצוות שבתורה ולאו דוקא בהקרבת קרבן ולענין חיוב הפעלים אין נ"מ אם בא תחילה לעזרה דלענין חיוב הפעלים אין ביאת העזרה עושה

כלום דחייב ההקרכה שעל הבועלים הנה אף קודם וא"כ בתמידין ומוספין ששניהם הם קרבנות ציבור ועל הציבור להביא שניהם א"כ מצד חייב הציבור לעולם התדיר קודם אף אם בא תחילה לעזרה (וכן קרבן יחיד שפא לעזרה קודם התמיד ג"כ צריף להקריב התמיד תחילה משום תדיר קודם דלהקריב התמיד מוטל על כל אחד מישראל שהפל בעלים שלו ותדיר קודם): ובתמיד פ"ב על הא דאמרינו אברים ופדרים שלא נתאכלו מבוערב הנה מתזירן למערכה חדשה כתב המפרש דהיינו לאחר הקטרת תמיד של שחר דאין שום דבר יכולים להקטיר במערכה החדשה קודם אברי התמיד דכתיב העולה עולה ראשונה ע"ש ולפי שיטת המפרש דאף אברים שלא נתעפלו מבוערב אין ליתנם על המערכה חדשה קודם תמיד של שחר משום דהעולה עולה ראשונה מתיישבת ג"כ קושית התוס' ל"ל קרא דהעולה עולה ראשונה תי"ל משום תדיר ושאינו תדיר כו' דאצטריף קרא אם אותו אברים שלא נתעפלו מבוערב הם מאברי תמיד של בין הערבים דמדין תדיר לא שייך פאן דשניהם שונים שהרי שניהם הם תמידים ורק משום דכתיב העולה עולה ראשונה צריף התמיד של שחר להיות ראשון על המערכה החדשה: ומאיוז זמן אסור להקריב קרבן קודם תמיד של שחר כתבו התוס' מנחות מ"ט ע"ב בחד תירוץ דהיינו משעה שראוי להקריב התמיד אבל בליה פינו דאינו ראוי לתמיד אינו נפסל קרבן אחר משום הקדם לתמיד ע"ש ויש לעיין דמ"מ ליפסל קרבן בליה משום דהוי לאחר תמיד של בין הערבים ומזה מוכח דלענין עשה דהשלמה הלילה נמשכת אחרי היום שלאחריה ולא חשיב בליה אחר תמיד של בין הערבים אלא קודם תמיד של שחר והאיסור דלאחר תמיד של בין הערבים הוא דוקא בעוד יום ויש לעיין ע"ז מההיא דפסחים פ' תמיד נשחט דאמרינו גבי קרבן מח"כ מעלה ומלינה בראשו של מזבח ול"ל להלינה יקטירם בליה דליכא אז משום עשה דהשלמה ומשום קודם תמיד של שחר נמי ליכא פינו דעדיין אינו ראוי לתמיד של שחר כמ"ש התוס' וצ"ל דהיכא דעיקר ההקרכה היתה ביום אז גם ההקטרות שבלילה נמשכות אחרי היום שלפניה ואיכא משום איחור לתמיד של בין הערבים ורק תחילת קרבן בליה אין בו משום עשה דהשלמה ודוחק והנה בתמורה י"ד ע"ב אמרינו דנסכים הבאין בפ"ע מקדישין בליה ומקריבין בליה ע"ש והנה תקשה מזה לאידך תירוץ של התוס' במנחות שם דאף בליה חשיב קודם תמיד של שחר רק דאינו נפסל בשביל זה וא"כ איך ה"כא מקדישין ומקריבין לכתחילה בליה הא הוי הקדמה לתמיד של שחר ואפשר פינו דהנסכים באין בשביל הזבח הוי כמו קרבן שנקרב ביום קודם התמיד שמונתר להקטיר אבריו בליה ולפ"ז יש לעיין במנחת נסכים הבאה בנדבה דמתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום אי קריבה בליה דהוי קודם תמיד של שחר: (ב) וסדר המערכה אמרינו ביומא ל"ג דבתחילה מערכה גדולה ואח"כ מערכה שניה של קטורת ואח"כ ב' גזרי עצים ומפקינן לה התם מקראי וסידור ב' גזירין קודם לדישון מזבח הפנימי ודישון מזבח הפנימי קודם להטבת ה' גרות כו' ובגמרא אמרינו טעמא דסידור ב' גזרי עצים קודם לדישון מזבח הפנימי משום דמכשיר עדיף דעצים הם מכשירי הקטורת ובתוס' שם ד"ה אפילו הקשו ל"ל טעם דמכשיר עדיף תי"ל דתדיר קודם וסידור ב' גזרי עצים הם תדיר יותר שהם ב' פעמים ביום ודישון מזבח הפנימי אינו אלא פעם אחת ביום ותי' בזה דתדיר קודם הוא רק בששניהם שונים דזו וזו עבודת מתנה כמו תמידים ומוספים אבל כה"ג דחזא עבודת מתנה וחדא עבודת

סילוק לא ע"ש: והנה בזה שכתבו התוס' דדיושון מנזב הפנימי לא היה אלא פעם אחת ביום יש לעיין מנ"ל חידוש זה ובפשוטו כסדר התמיד של שחר פה היה סדר תמיד של בין הערבים ומתקב"ם ז"ל ג"כ מוכח שהיה הדיושון פעמים ביום שכתב בפ"ו מהל' תמידין הלכה י"א ז"ל וכסדר שעושים בכל יום בפוקר פה עושים בין הערבים חוץ מהרמת הדשן ממנזב החיצון וסידור המערכות והפניסות שאין עושים דברים אלו אלא בכל יום בשחר בלבד עכ"ל [והכ"מ הביא שם מהסמ"ג דיש עוד חילוק לענגן קטורת דבשחר היתה קריבה בין דם לאברים ובין הערבים היתה קריבה בין אברים לנסכים] ומוכח דדיושון מנזב הפנימי היה ג"כ בין הערבים ועל התוס' יש לעיין מהירושלמי פ"ב דיומא דאמרינו שם מנין לדיושון מנזב הפנימי דכתיב והנה והקטיר מה הנאה בגופו אף הקטרה בגופו היינו כמו בהנאה צריכה להיות בגופו של מנזב שלא יזה לא ע"ג אפר ולא ע"ג גחלים כדאמרינו ביומא פ' הוציאו לו פן ההקטרה צריכה להיות בגופו של מנזב ולא ע"ג האפר ומש"ה צריף דיושון המנזב ע"ש א"כ כמו בתמיד של שחר צריף לדשן מנזב הפנימי מפני האפר של הקטרת אמתול ה"נ צריף לדשן קודם קטורת של בין הערבים מפני האפר של קטורת של שחרית דמ"ש [וביומא ל"ג ע"א על הא דאמרינו אע"ג דזה נאמר בפוקר בפוקר פי' רש"י ז"ל דזה דדרשינו להאי בפוקר לדיושון מנזב הפנימי הוא משום דכתיב יקטירנה ואין קטורת אלא לאחר דיושון] וצ"ל להתוס' דבין הערבים היה מפנה הגחלים לצד אחד ומקטיר וכמו שהיה עושה ביוה"כ במתן דם הפר ודם השעיר על מנזב הפנימי שהיה חותה הגחלים אילף ואילף כדאמרינו ביומא נ"ט ע"א אף קשה מנ"ל לתוס' זה: ונראה דהתוס' הוכרחו לזה מדאמרינו שם לקמן יומא ל"ג ע"א דיושון מנזב הפנימי קודם להטבת ה' גרות ואמרינו מנ"ל אמר אפיי גמרא גמירנא טעמא לא ידענא רבא אמר כר"ל דאמר אין מעבירין על המצות וכי עייל להיכל במנזב פגע ברישא ע"ש ואי נימא דדיושון מנזב הפנימי היה ב' פעמים ביום א"כ תקשה קושית התוס' תיפוק ליה משום דתדיר ואינו תדיר תדיר קודם דדיושון מנזב הפנימי הוא ב' פעמים ביום ודיושון המנורה לא היה אלא פעם אחד ביום בשחרית דבערבית לא היתה הטבה כ"א הדלקה וכאן לא שניף תי' התוס' שם דאין שניהם שנים שנה עבודת מתנה וזה עבודת סילוק דהכא שניהם שנים ששניהם בסילוק ומזה הוכיחו דאף דיושון מנזב הפנימי ג"כ לא היה אלא פעם אחד ביום ותדירות שניהם שנה וקב"ם ז"ל דס"ל דדיושון מנזב הפנימי היה ב' פעמים ביום לטעמיה אזיל דס"ל בפ"ג מהל' תמידין הלכה י' דדיושון המנורה והטבת הנרות היו בפוקר ובין הערבים כו' ונחלק על הראשונים ז"ל שהוכיחו דהדיושון וההטבה לא היה אלא פעם אחד ביום בשחרית א"כ שפיר ס"ל דאף דיושון מנזב הפנימי היה ב' פעמים ביום וכפשוטו ובכ"ז אין דיושון מנזב הפנימי תדיר יותר מדיושון המנורה: והנה זה דאמרינו דדיושון מנזב הפנימי קודם להטבת הנרות משום דאין מעבירין על המצות ומשום פי עייל להיכל במנזב פגע ברישא וצריף לעשות המצוה הקודמת בתחילה כתבו התוס' יומא שם ד"ה אין דבפ' איזהו מקומן גבי שירי הדם שהיה שופך על יסוד מערבי אמרינו בגמרא מ"ט דכתיב אל יסוד מנזב העולה אשר פתח אהל מועד ההוא דפגע ביה ברישא ומשמע דהטעם הוא משום דאין מעבירין על המצות אבל רש"י ז"ל לא גרס ההוא דפגע ברישא כו' וכתבו התוס' שם אי הוי הטעם משום דאין מעבירין על המצות קשה אמאי אמרינו שם דזה דשיריים של חטאת החיצונה

היזה שופף על יסוד דרומי משום דילמד ירידתו מן הכבש ליציאתו מההיכל מה יציאתו מן ההיכל בסמוך לו דהיינו יסוד מערבי אף ירידתו מן הכבש בסמוך ליה והיינו יסוד דרומי דמה פשיטא ליה בפנימיים שהן ביסוד מערבי טפי בחיצוניים שהם ביסוד דרומי דצריף ללמוד זה מזה הא אידי ואידי שייף בהו טעמא דאין מעבירין על המצות ובתר הכי הקשו בתוס' שם לאידך גיסא ל"ל קרא דפתח אהל מועד תיפוק ליה משום דאין מעבירין על המצות ע"ש: ונראה לענ"ד לומר לפי מה דאמרין בנבחים ס"ג דכל העולין במנזב עולין דרף ימין ומקיפין ויורדין דרף שמאל משום דכל פינות שאתה פונה אין אתה פונה אלא דרף ימין למזרח חוץ מהעולה לעולת העוף והנסכים דאינו מקיף רק פונה תכף למערב והטעם הוא עולת העוף שמה תמות בעשן והנסכים שלא יתעשנו ע"ש ומוכח מזה דאף דא"צ להקיף כלל כמו בנסכים ועולת העוף כשעולה בכבש לא היזה יכול לפנות תכף למערב רק היזה צריף לפנות למזרח ולהקיף, אי ליכא טעם דשלא יתעשנו ולאו דוקא כשעולה למעלה בכבש אינו יכול לפנות למערב וצריף להקיף דרף ימין דאף למטה במנזב ג"כ צריף להקיף דרף ימין כדאמרין ביומא ט"ו ע"ב בזריקת דם התמיד דמקשינן התם למה נותן תחילה מזרחית צפונית ואח"כ מערבית דרומית ליחב מערבית דרומית ונהדר מזרחית צפונית ומתרחצין משום כל פינות שאתה פונה אין אתה פונה אלא לימין ומוכח דאף למטה צריף להקיף המנזב דרף ימין ורש"י ז"ל שם הקשה הא בתמיד אינו עולה כלל בכבש היינו דהוקשה לרש"י ז"ל הא בדם התמיד אי נותן מערבית דרומית תחילה ליכא פאן הקפה דרף שמאל כלל וכמו שהקשו בתוס' שם ותי' פיון דבטטאת צריף ליתן תחילה במזרח אף כשנותן למטה ג"כ צריף להקיף פן ובתוס' שם הקשו כמו כן ותי' דס"ל לשמעון איש המצפה שהוא תנא דסדר תמיד דכל חצי העזרה עד הפתח הוא צפון וכששוחט אצל הפתח פוגע בקרן מזרחית צפונית ברישא כשמקיף דרף ימין וא"כ מתורץ שפיר קושית התוס' שהקשו ל"ל ללמוד ירידתו מן הכבש ליציאתו מן ההיכל תי"ל דאף בירידתו מן הכבש איכא זה הטעם דאין מעבירין על המצות דבירידתו מן הכבש לא שייף טעם זה דכשירד מן הכבש שהוא באמצע המנזב בדרום אם יתן על יסוד דרומי היינו באותו אמה של קרן מערבית דרומית ששם היסוד אוכל בדרום אמה אחת א"כ כשירד מן הכבש צריף לפנות למערב וזה אי אפשר דצריף להקיף דרף ימין למזרח וכשמקיף דרף ימין פוגע בתחילה ביסוד צפוני ואח"כ ביסוד דרומי ומדין אין מעבירין על המצות היזה צריף ליתן על יסוד צפוני ולא על יסוד דרומי רק דילפינו ירידתו מן הכבש ליציאתו מן ההיכל מה התם בסמוך לו אף פאן בסמוך לו דכשירד מן הכבש יסוד דרומי קרוב לו משאר יסודות וצריף ליתן שם דמקשינן לפנימיים ואע"ג דאינו יכול ליתן שם תכף רק צריף להקיף כל המנזב.

והנה בנבחים נ"ח אמרין בב' בזיכי לבונה של לחם הפנים שנותן במערכה שניה של קטורת שהיא במערב ומשום דכל הניטלין בפנים לינתן בחוץ אין גיתנין אלא בסמוך שאין לפנים דגמרין משירי הדם היינו משירייהם הפנימיים שנותן ביסוד מערבי דכתיב אשר פתח אהל מועד ע"ש וא"כ לפ"ז בשירייהם הפנימיים אי היזה הטעם דצריף ליתנם על יסוד מערבי רק משום דאין מעבירין על המצות לא היזה אפשר למגמר מינה לב' בזיכי לבונה שניתנו על מערכה שניה של קטורת במערב דבב' בזיכי לבונה כשעולה בכבש להקטירן צריף להקיף דרף המזרח ולא לפנות תכף למערב כדאמרין בנבחים

דַּרְק לַג' דְּבָרִים פּוֹנִים תִּכְרַף לַמַּעֲרָב כְּשֶׁעוֹלָה בְּכַבֵּשׁ א"כ כְּשֶׁמְקִיף לַמְּזֶרֶח פּוֹגַע תַּחֲזִילָה בְּמַעֲרָכָה גְּדוּלָה שֶׁהִיא בְּמִזְרָח וּמִדִּין אֵין מַעֲבִירִין עַל הַמְּצוֹת הִנֵּה צָרִיף לִיתְנֵם שֶׁם אָבֵל הַשְּׂתָא דְּכְתִיב קְרָא אֲשֶׁר פָּתַח אֵהֵל מוֹעֵד וּמִיָּגִיחַ יִלְפִינוּ ג"כ לְשִׁנְיָה הַדָּם הַפְּנִימִיִּים שֶׁצָּרִיף לִיתְנֵם בְּמַעֲרָב אִף בְּלֹא טַעַם דְּאֵין מַעֲבִירִין עַל הַמְּצוֹת א"כ הַשְּׂתָא יְכוּלִים שְׁפִיר לְמִילָף לַב' בְּזִיכֵי לְבוֹנָה דְּבַעֲיָנוּ בְּסִמּוּף שְׂאִין לְפָנִים שֶׁהוּא בְּמַעֲרָב: וּבַעֲיָקָר מַה שֶׁתִּירְצוּ הַתּוֹס' יוֹמָא ט"ו ע"ב ד"ה נִיתִיב דַּמְש"ה אֲמָרִינוּ בְּדַם הַתְּמִיד דְּאִי מְקִיף דְּרָף יָמִין פּוֹגַע תַּחֲזִילָה בְּקָרְן מְזֶרְחִית צְפוֹנִית מְשׁוּם דַּס"ל לְשִׁמְעוֹן אִישׁ הַמְּצַפֶּה דְּכָל חֲצֵי הָעוֹרָה עַד הַפְּתַח חָשִׁיב צְפוֹן וְהוּא שׁוֹחֵט לְהֵלֶן מִן הַמְּזֶבֶח כְּנֹגַד הַפְּתַח וּא"כ פִּגְעַ בְּרִישָׁא בְּקָרְן מְזֶרְחִית צְפוֹנִית ע"ש ק"ל הָא תְּמִיד שֶׁל שְׁחַר נִשְׁחַט עַל קָרְן צְפוֹנִית מַעֲרָבִית כְּדֹאמְרִינוּ בְּתְּמִיד מְשׁוּם דְּכְתִיב שְׁנַיִם לַיּוֹם כְּנֹגַד הַיּוֹם וּבָזָה לִיכָא פְּלוּגְתָא וְאִף בְּמִזְרָחוֹ שֶׁל הַמְּזֶבֶח אֵינוֹ יְכוּל לְשַׁחֲט כ"ש לְשַׁחֲט אֲצֵל הַפְּתַח וּא"כ כְּשֶׁמְקִיף דְּרָף יָמִין פּוֹגַע תַּחֲזִילָה בְּקָרְן מַעֲרָבִית דְּרוּמִית וְצַע"ג: ג) אֲמָרִינוּ בְּסִדְר הַמַּעֲרָכָה דְּאֲבָרִים קוֹדְמִין לַמְּנַחָה וּמְנַחָה לְחֻבִּיתִין וְחֻבִּיתִין לְנֹסְכִים וְנֹסְכִים לְמוֹסְפִין וּמוֹסְפִין לְבְּזִיכִין וּבְיוֹמָא שֶׁם מְיִיתִינוּ פְּלוּגְתָא אִית תַּנָּא דַּס"ל מוֹסְפִין קוֹדְמִין לְבְּזִיכִין וְאִית תַּנָּא דַּס"ל בְּזִיכִין קוֹדְמִין לְמוֹסְפִין וּבְפִסְחִים פ' תְּמִיד נִשְׁחַט אֲמָרִינוּ לְמ"ד מוֹסְפִין קוֹדְמִין לְבְּזִיכִין מוֹסְפִין קָרְבִין בְּשֵׁשׁ וּבְזִיכִין בְּשִׁבְעַ וּלְמ"ד בְּזִיכִין קוֹדְמִין לְמוֹסְפִין בְּזִיכִין בַּה' וּמוֹסְפִין בּו' דְּמוֹסְפִין לַכ"ע קָרְבִין בְּשֵׁשׁ מְשׁוּם דְּכְתִיב בַּיּוֹם וּמִשְׁמַע לְשׁוֹן אֵיחֹר שֶׁצָּרִיף לְהִיּוֹת בַּיּוֹם וְלֹא בְּפִנְקָר כָּף פִּי רַש"י ז"ל שֶׁם ע"ש: וְהִנֵּה זֶה דְּאֲמָרִינוּ דְּאֲבָרִים קוֹדְמִין לַמְּנַחָה וּמְנַחָה לְחֻבִּיתִין וְחֻבִּיתִין לְנֹסְכִים לֹא הִנֵּה הַפִּסְק גְּדוּל בִּינְיָהֶם רַק מִיַּד קָרְבִין זֶה אַחַר זֶה דְּאֲמָרִינוּ בְּיוֹמָא כ"ו ע"ב דְּתְּמִיד בְּשַׁבַּת קָרַב בִּי"א הוּא עֲצָמוּ בַּט' ה' לְאֲבָרִים וְאֶחָד לְקָרְבָּים אֶחָד לְסֵלֶת אֶחָד לְחֻבִּיתִין וְאֶחָד לַיִן וּשְׁנַיִם בְּיָדָם שְׁנֵי בְּזִיכֵי לְבוֹנָה וּמִשְׁמַע שֶׁהַמְּנַחָה וְהַחֻבִּיתִין וְהַיִּין וְהַבְּזִיכִין קָרְבִין יַחַד עִם הָאֲבָרִים וְכֵן כְּתָבוּ הַתּוֹס' מְנַחֹת פ"ט ע"ב ד"ה תְּמִיד עַל הָא דְּאֲמָרִינוּ שֶׁם דְּתְּמִיד שֶׁל שְׁחַר טַעוֹן ב' גְּזָרֵי עֲצִים בְּכֹהֵן אֶחָד וְהַקְּשׁוּ א"כ בְּמִתְּנִי דְּיוֹמָא אֲמָאי לֹא חָשִׁיב בְּתְּמִיד שֶׁל שְׁחַר עוֹד כֹּהֵן אֶחָד דְּבִידּוֹ ב' גְּזָרֵי עֲצִים וְתִי' דְּהֵתָם לֹא חָשִׁיב רַק מַה שֶׁהָיוּ קָרְבִין יַחַד עִם הָאֲבָרִים אֲבָל ב' גְּזָרֵי עֲצִים שְׁחָרִית לֹא הָיוּ קָרְבִין עִם הָאֲבָרִים וְכֹמָה שֶׁהִבִּיאוּ שֶׁם מִהִירוּשָׁלַיִם דְּלֹא גָזְרוּ עַל שְׁנֵי גְּזָרִין שְׁחָרִית שִׁיְהִיו בְּשַׁעַת הַקְּטָרֶת אֲבָרִים ע"ש וּא"כ כָּל מַה דְּחָשִׁיב הֵתָם בְּמִתְּנִי הַסֵּלֶת וְהַחֻבִּיתִין וְהַיִּין וְהַבְּזִיכִין הָיוּ קָרְבִין יַחַד עִם הָאֲבָרִים וְכֵן אֲמָרִינוּ לְהַדְּיָא בְּתוֹסְפָתָא מְנַחֹת פִּי"א דְּשְׁנֵי בְּזִיכֵי לְבוֹנָה מְקַטְרִין אוֹתָן עִם אֲבָרֵי הַתְּמִיד [וְהִיָּנוּ לְמ"ד בְּזִיכִין קוֹדְמִין לְמוֹסְפִין] וּלְפ"ז פִּינוּ דְּהַבְּזִיכִין לַכ"ע לֹא הָיוּ קָרְבִין קוֹדְמִים ה' שְׁעוֹת כְּדֹאמְרִינוּ בְּפִסְחִים יֵשׁ לְלַמּוֹד דְּהַקְּטָרֶת אֲבָרֵי הַתְּמִיד הִיְתָה בְּתַחֲזִילַת ה' וְאֵע"ג דְּשַׁחֲיִטַת הַתְּמִיד הִיְתָה תִּכְרַף כְּשֶׁהָאִיר הַיּוֹם אֲבָל הַקְּטָרֶת אֲבָרִיו הִיְתָה בְּסוּף ד' אוּ בַה' שְׁעוֹת: וּבָזָה אֲתִי שְׁפִיר מַה דְּאֲמָרִינוּ בְּיוֹמָא ל"ז ע"ב דְּהַקּוֹרָא אֶת שְׁמַע עִם אֲנָשֵׁי מְשָׁמֵר וְעִם אֲנָשֵׁי מַעֲמָד לֹא יֵצֵא מִפְּנֵי שְׂאֲנָשֵׁי מְשָׁמֵר מְקַדְמִין וְאֲנָשֵׁי מַעֲמָד מְאַחֲרִין וּפִי רַש"י ז"ל שֶׁמְאַחֲרִין לְקָרוֹת עַד כְּלוֹת עֲבוֹדַת הַתְּמִיד וּלְפ"ז אֲתִי שְׁפִיר דְּגָמַר עֲבוֹדַת הַתְּמִיד שֶׁהוּא הַקְּטָרֶת אֲבָרִיו הוּא בַה' שְׁעוֹת וְזָמַן ק"ש עַד ג' שְׁעוֹת וּמִשָּׁה"ה לֹא יֵצֵא: וְנִיחָא בָּזָה ג"כ מ"ש הַרְמָב"ם ז"ל פ"א מַה'ל' תְּמִידִין הֵלְכָה ג' דְּתְּמִיד שֶׁל בֵּין הָעֲרָבִים הָיוּ שׁוֹחֲטִין אוֹתוֹ בְּשִׁמּוֹנָה שְׁעוֹת וּמְחַצֶּה וְלָמָּה מְאַחֲרִין אוֹתוֹ שְׁתֵּי שְׁעוֹת אַחַר תַּחֲזִילַת זְמַן שַׁחֲיִטָתוֹ מִפְּנֵי הַקְּרָבָנוֹת שֶׁל יְחִידִים אוּ שֶׁל צִיְבוּר לְפִי שְׂאָסוּר לְהַקְרִיב קָרְבָן כָּלֵל קוֹדְמִים

תמיד של שחר ולא שוחטין קרפן אחר תמיד של בין הערבים כו' עכ"ל והקשה הלח"מ שם מה טעם הוא שאסור להקריב קודם תמיד של שחר לזה שיאחר שתי שעות בשלמא מה שפכתב שאין יכולים להקריב אחר תמיד של בין הערבים הוא טעם נכון שלא היו יכולים להקריב נדרים ונדבות ולכה הוצרכו לאחר אבל שלא יוכל להקריב קודם תמיד של שחר מה טעם לאיחור תמיד של בין הערבים הרי יכול להקריב אחר תמיד של שחר מה שהוא רוצה עכ"ל ובזה אתי שפיר כיון דאברי התמיד קרבין בה' שעות ואסור להקטיר שום קרפן קודם הקטרת אברי תמיד של שחר א"כ אם יקריב תמיד של בין הערבים פדינו תכה לאחר שש לא יהא זמן לנדרים ונדבות: עוד פתב הרמב"ם ז"ל שם דפסח קרב אחר תמיד של בין הערבים מפני שאי אפשר שיקריבו כל ישראל פסחיהו בשתי שעות היינו כיון דזמן הקרבת תמיד של בין הערבים הוא בשמונה ומחצה ואי אפשר לשחוט הפסח קודם שש ומחצה דבעינו בין הערבים א"כ בשתי שעות אי אפשר להקריב כל הפסחים והקשה הלח"מ שם הא בפי' תמיד נשחט לא אמרינו טעם זה אלא משום יאונס דבר שנגמר בו בערב ובין הערבים לדבר שלא נאמר בו אלא.

בין הערבים בלבד ע"ש: ונראה לענ"ד לתרץ דבירושלמי פסחים שם מקשינו ויקרב הפסח תחילה והתמיד אחריו ומתריצו נמצאת אתה מבטל בין הערבים דפסח ומקשינו אם מקים בין הערבים דפסח נמצאת אתה מבטל בין הערבים דתמיד ומתריצו תמיד אם אתה מבטלו עכשיו אתה מקימו לאחר זמן אבל פסח אם אתה מבטלו עכשיו אימתי תקימו ע"ש ופי' המפרשים ז"ל שם דמקשינו מתחילה שיקרב התמיד בזמנו בח' ומחצה ויקרב הפסח קודם ומתריצו א"כ אתה מבטל בין הערבים דפסח דבשש ומחצה עדיין אין זה בין הערבים ואי אפשר להקריב הפסח קודם התמיד ומקשינו א"כ השתא דשוחטין הפסח אחר התמיד ובשביל זה מקדמינו לשחיטת התמיד בע"פ א"כ בטלת בין הערבים דתמיד ומתריצו דבין הערבים דתמיד מקיימין בשאר ימות השנה שקרב בשמונה ומחצה: והנה הירושלמי שם לשיטתו אזיל דס"ל התם לעיל כהס"ד דתלמודא דידן בפסחים שם דבין הערבים משמע בח' ומחצה דחלקהו לב' ערבים ב' שעות ומחצה לכאן ב' שעות ומחצה לכאן ושעה לעשייתו ומקשינו התם בירושלמי כמו בתלמודא דידן אי ח' ומחצה דוקא איה מקדמינו לשחיטת התמיד בע"פ אמר ר' יוסה הדא אמר למצוה אבל לא לעכב ע"ש דזה דבין הערבים הוא בח' ומחצה הוא רק למצוה וזהו דמתריצו בירושלמי דמש"ה לא מקדמינו פסח לתמיד משום דא"כ בטלת בין הערבים דפסח דבין הערבים משמע בח' ומחצה ונהדר מקשינו השתא דבע"פ מקדמינו לשחיטת התמיד א"כ בטלת בין הערבים דתמיד ומתריצו דמקיימין אותו בשאר ימות השנה כיון דזה דבין הערבים הוא בח' ומחצה אינו רק למצוה ולא לעכב אבל בפסח אימתי תקים מצותו להיות בח' ומחצה: ובירושלמי שם מקשינו לבתר הכי ויקרב הפסח תחילה והתמיד אחריו ופי' המפרשים ז"ל שם דהשתא מקשינו שיקרב הפסח בח' ומחצה פדינו והתמיד ידחה לאח"כ ומתריצו יאונס דבר שנגמר בו בערב ובין הערבים לדבר שלא נאמר בו אלא בין הערבים לחוד ע"ש והנה מפל דברי הירושלמי מוכח דטעם דיאונס דבר כו' מספיק רק שלא לדחות התמיד מזמנו בשביל הפסח אבל אם יקריבו התמיד בזמנו ויקדימו הפסח לזה לא מהני הטעם דיאונס דבר דהא מתחילה פשהקשה הירושלמי דיקרב התמיד בזמנו ויקדים הפסח לא תי' דיאונס דבר כו' אלא טעם אחר ונראה טעמו

שֶׁל דָּבָר דְּבִיּוֹמָא ל"ה הִקְשׁוּ בַת"י ל"ל טַעַם דְּהַעוּלָה עוּלָה רֵאשׁוּנָה דְתַמִּיד קוּדָם לְמוֹסָף
תִּיפּוּק לִיה דְּבַתְמִיד פְּתִיב בְּבִנְיָן וּבְמוֹסָף פְּתִיב בְּיוֹם דְּמִשְׁמַע לְאַחַר וְתִי' ר' אֶלְחָנָן דְּהוּי
אֲמִינָא דְמוֹסָף קוּדָם מְפִנִי שֶׁהוּא חוֹבַת הַיּוֹם וּמִש"ה אֶצְטְרִיךְ קָרָא דְהַעוּלָה ע"ש אֶלְמָא
דְּחוֹבַת הַיּוֹם עֲדִיף מְלִשׁוֹן אִיחּוּר דְּכַתִּיב בְּקָרָא וּא"כ ה"נ נְהִי דְהִכָּא פְּתִיב בֵּין הָעֲרָבִים
וְהִכָּא פְּתִיב בְּעָרְב וּבֵין הָעֲרָבִים דְּמִשְׁמַע אִיחּוּר מ"מ פִּינּוּ דְפָסַח חוֹבַת הַיּוֹם קוּדָם וּמִש"ה
צְרִיךְ צְרִיךְ טַעַם אַחַר] וּלפ"ז הָא דְאַמְרִינּוּ בְּתַלְמוּדָא דִּידָן הַטַּעַם דְּתַמִּיד קוּדָם לְפָסַח
מִשׁוּם יֶאֱחָר דְּבָר כּו' הֵינּוּ דִּמִּש"ה לֹא מְדַחֲינּוּ הַתַּמִּיד לְאַחַר זְמַנּוּ וַיִּקְרַב הַפָּסַח תַּחֲלִילָה
וְהֶרְמַב"ם ז"ל שֶׁפְּתַב דִּמִּש"ה אֵינוֹ קָרַב הַפָּסַח קוּדָם הַתַּמִּיד מִשׁוּם שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהֵם
לְיִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב פְּסַחֵיהֶן בְּב' שְׁעוֹת הֵינּוּ מִשְׁשׁ וּמְחַצָּה עַד שְׁמוֹנֶה וּמְחַצָּה א"כ ר"ל
שֶׁיִּקְרַב הַתַּמִּיד בְּזִמְנֵהוּ בְּשְׁמוֹנֶה וּמְחַצָּה רַק שֶׁהַפָּסַח יִקְרָא א"כ לֹא הֵיךְ אֶפְשָׁר לְהֶרְמַב"ם
ז"ל לְהִבִּיא טַעַם דִּיאֲחָר דְּבָר כּו' דְּזֶה הַטַּעַם מְהֵנִי רַק שְׁלֹא לְדַחוֹת הַתַּמִּיד מִזְמַנּוּ כְּדַמּוּכַח
מְהִירוּשְׁלָמִי וּמִש"ה פְּתַב הֶרְמַב"ם ז"ל טַעַם אַחַר שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְיִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב פְּסַחֵיהֶן
בְּב' שְׁעוֹת וְזֶה שְׁלֹא הִבִּיא הֶרְמַב"ם ז"ל טַעַם הִירוּשְׁלָמִי הֵרֵאשׁוֹן דִּמִּש"ה לֹא מְקַדְמִינּוּ
הַפָּסַח לְתַמִּיד מִשׁוּם דֹּא"כ בְּטַלְתָּ בֵּין הָעֲרָבִים דְּפָסַח מִשׁוּם דְּהִירוּשְׁלָמִי לְשִׁיטְתֵיהֶן אֲזִיל
וּכְמ"ש לְעֵיל דְּבֵין הָעֲרָבִים מִשְׁמַע בַּח' וּמְחַצָּה וְלֹא קוּדָם אֲבָל בְּתַלְמוּדָא דִּידָן בַּר"פ תַּמִּיד
נִשְׁחַט דְּבַעֲיָנָא ג"כ מִתַּחֲלִילָה לְמִימַר הֵכִי וּמְקַשְׁיָנָא א"כ אִיךְ מְקַדְמִינָא לְתַמִּיד בַּע"פ דְּחִינּוּ
זֶה לְגַמְרֵי וְלֹא מְתַרְצִינּוּ כְּהִירוּשְׁלָמִי דְּהוּי לְמַצּוֹה וְלֹא לְעַכְבּ וּמְסַקִּינּוּ דְּאַף לְמַצּוֹה לֹא
בַּעֲיָנָא בַּח' וּמְחַצָּה וְזֶה דְּבָכֵל יוֹם תַּמִּיד קָרַב בַּח' וּמְחַצָּה הוּא רַק מִשׁוּם נְדָרִים וְנִדְבוֹת א"כ
לְתַלְמוּדָא דִּידָן אִי אֶפְשָׁר לִזְמַר טַעַם דֹּא"כ בְּטַלְתָּ בֵּין הָעֲרָבִים דְּפָסַח דְּבֵין הָעֲרָבִים הוּא
מִשְׁשׁ וּמְחַצָּה א"כ לְתַלְמוּדָא דִּידָן נִשְׁאַרָה קְנוּשִׁתָּ הִירוּשְׁלָמִי דִּיקְרַב הַתַּמִּיד בַּח' וּמְחַצָּה
וְהַפָּסַח קוּדָם וְע"כ ס"ל לְתַלְמוּדָא דִּידָן דְּאִי אֶפְשָׁר לְיִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב פְּסַחֵיהֶן בְּשִׁתִּי
שְׁעוֹת: וְזֶה דְּאַמְרִינּוּ בַּפ' תַּמִּיד נִשְׁחַט דְּמוֹסָפִין בְּשֵׁשׁ הִקְשׁוּ הַתּוֹס' בְּרִכּוֹת כ"ח מְהֵא
דְּאַמְרִינּוּ בִּיּוֹמָא דְּמוֹסָפִין קָרְבִין עִם הַתַּמִּיד מְקָרָא דְּמַלְכּוּד עוּלַת הַבְּנוֹקָר [וְכַמְּהָ שְׁהִיגִיה
הַמַּג"א א"ח ס' רפ"א בְּדַבְרֵי הַתּוֹס' וְתַמִּיד שְׁל שְׁחַר אֵינוֹ קָרַב אֶלָּא עַד ד' שְׁעוֹת] וְתִי'
בְּתוֹס' דְּזֶה דְּאַמְרִינּוּ מוֹסָפִין בְּשֵׁשׁ הוּא רַק בְּשַׁבַּת ע"ש וְהִנֵּה לְפִי מַה שְׁהוּכְחָנוּ לְעֵיל דְּאַף
דְּשַׁחֲיִטַת הַתַּמִּיד הֵיטָה בְּתַחֲלִילַת הַיּוֹם מ"מ הַקְטַרְתָּ אַבְרָיו הֵיטָה בַּה' שְׁעוֹת א"כ אֵין
קְנוּשִׁיא מִמֶּה דְּאַמְרִינּוּ בִּיּוֹמָא דְּמוֹסָפִין קָרְבִין עִם הַתַּמִּיד דְּכַתִּיב מַלְכּוּד עוּלַת הַבְּנוֹקָר
דְּהַמוֹסָפִים קָרְבִים אַחַר הָאֲבָרִים שֶׁל הַתַּמִּיד כְּדְאַמְרִינּוּ בְּסִדְרָה הַמְעַרְכָּה אֶלְיָבָא דְּאַבָּא
שְׁאוּל דְּאַבְרָים לְמַנְחָה כּו' וּנְסָכִים לְמוֹסָפִים וְכִינּוּ דְּהָאֲבָרִים קָרְבִין בַּה' וְאַח"כ הַסּוּלַת
הַחֲבִיתִין וְהֵינּוּ וְהַמוֹסָפִין בְּשֵׁשׁ קָרִינּוּ בִּיהַ בְּלַבַּד עוּלַת הַבְּנוֹקָר שְׁסָמוּכִים זֶה לְזֶה וְהִנֵּה
רַש"י ז"ל פְּתַב בַּר"פ תַּמִּיד נִשְׁחַט שָׁם דִּמִּש"ה מוֹסָפִין בְּשֵׁשׁ דְּכַתִּיב דְּבָר יוֹם בִּיּוֹמוֹ
וּמִשְׁמַע אִיחּוּר ע"ש וְהֵאֵי קָרָא בְּרַגְלִים פְּתִיב וּמוּכַח דַּס"ל דְּאַף בְּרַגְלִים מוֹסָפִין בְּשֵׁשׁ:
וְהִנֵּה הֶרְמַב"ם ז"ל פְּתַב פ"ז מֵהַל' תַּמִּידִין הִלְכָה י"ב דְּקַמִּיצַת הָעוֹנָם הֵיא לְאַחַר
שְׁמַקְרִיבִין מוֹסָף הַיּוֹם וְכַבֵּשׁ הַבָּא עִם הָעוֹנָם קוּדָם תַּמִּיד שְׁל בֵּין הָעֲרָבִים ע"ש וְכַתַּב
הַכ"מ שָׁם הַטַּעַם דְּהַמוֹסָף קוּדָם לְעוֹנָם מִשׁוּם דְּתַדִּיר קוּדָם הֵינּוּ שְׁהַמוֹסָף שֶׁהוּא תַּדִּיר
קוּדָם [וְעֵינּוּ בַּח"מ שָׁם] וּמִזֶּה יֵשׁ לְהוֹכִיחַ דְּהֶרְמַב"ם ג"כ ס"ל בְּדַבְרֵי הַתּוֹס' דְּזֶה
דְּאַמְרִינּוּ מוֹסָפִין בְּשֵׁשׁ הוּא דְּוָקָא בְּשַׁבַּת אֲבָל לֹא בְּרַגְלִים דְּאִי אָף בְּרַגְלִים כֵּן א"כ ע"כ
הָעוֹנָם שְׁבָא אַחֲרֵי הַמוֹסָפִין וְאַחֲרֵי כַּבֵּשׁ הַבָּא עִם הָעוֹנָם קָרַב לְאַחַר שֵׁשׁ וְא"כ אִיךְ

אמרנו במנחות ס"ח דהרחוקין מותרין בחדש מחצות ואילך מפני שהם יודעין שאין ב"ד מתעצלין בו הא לעולם העומר קרב אחר חצות א"כ אמאי מותרים מחצות ואילך מיהו אף לדברי התוס' יש קצת לעיין בט"ז שחל להיות בשבת דמוספי שבת קרבין בשש ואח"כ מוספי הרגלים וכבש הבא עם העומר דמוספי שבת קודמין למוספי הרגלים משום דתדיר וכדאמרנו בר"פ כל התדיר ואח"כ קרב העומר איך מותרים אז בחדש לאחר חצות: ובשקלים פ"ח מ"ח ובסנפ"ה נ"ד ע"ב אמרנו דאברי התמיד היו ניתנין מחצי כבש ולמטה במזרח ושל מוספין במערב ושל ר"ח תחת פרנב המזבח ולמטה ובמס' תמיד גרסינן שהיו מניחין אברי התמיד מחצי כבש ולמטה במערב ומלחום א"כ קשיין אהדדי ועמדו בזה הראשונים ז"ל ושינו הגירסא בשקלים ובסנפ"ה כהיא דתמיד דאברי התמיד היו ניתנין במערב ופי' הראב"ד ז"ל במס' תמיד פתב דמש"ה היו אברי התמיד ניתנין במערב פי' כל מה שהיו יכולים לקרב האברים לצד מערב של מזבח היו עושין פי' היכא דקרי ביה לפני ה' טפי כדי שילכו דרך מערב של כבש ויעלו למזבח אחר שיפיסו כו' עכ"ל ויש לעיין ע"ז טובא הא אמרנו ביומא פ' טרף בקלפי דבכל יום הפהגים עולין במזרח של כבש ויורדין במערב א"כ מאי קאמר כדי שילכו דרך מערב של כבש ויעלו למזבח והנה המפרש למס' תמיד שם פתב דמש"ה מניחין אברי התמיד במערב של כבש ולא במזרחו כדי שיהא צד המזרח פנוי להילוף הפהגים ע"ש אף א"כ יש לעיין הא גם צד המערב צריך להיות פנוי להילוף שהרי הפהגים יורדין במערב [ועוד אברי המוסף אמאי ניתנין בחזרתו של כבש] ונראה לענ"ד לומר הטעם דאברי התמיד היו ניתנין במערב של כבש ושל מוספין במזרח לפי שתמיד של שחר היה נשחט על קרן צפונית מערבית כדאמרנו בתמיד משום דבעינן פנגד היום א"כ כדי למעט בהילוף היו נותנין במערב של כבש שהוא קרוב יותר לצפונית מערבית של מזבח אבל של מוספין דליכא דין פנגד היום ונשחטין בכל מקום מניחין אותם במזרחו של כבש כשהפהגים עולין במזרחו של כבש יטלום ויקטירום והנה לפ"ז דוקא אברי תמיד של שחר היו ניתנין במערב אבל לא של בין הערבים דתמיד של בין הערבים היה נשחט על קרן מזרחית צפונית כדאמרנו בתמיד ומזניק בזה לשון הש"ס בסנפ"ה דקתני אברי תמיד של שחר ניתנין מחצי כבש ולמטה במערב כו' ולא קתני אברי התמיד סתם: ובענין אי מוספים קודמין לבזיכין או בזיכין קדמי פסק הרמב"ם ז"ל פ"ו מהל' תמידין הלכה י"א דמוספים קודמים רק הנסכים של המוספים הם לאחר הבזיכין ועמד שם הכ"מ מנ"ל להרמב"ם ז"ל דהבזיכין קודמין לנסכים של המוספים והלח"מ שם פתב פינן דאיכא פלוגתא אי מוספים קודמים או בזיכין קודמים לא מפשינן במחלוקת כולי האי ומסתנייה דמאחרין לבזיכין אחר מוספין גופייהו אבל קודם גיסוף דידהו יש לנו להקדימן ע"ש: והנה לפי דברי הרמב"ם ז"ל אתי שפיר הא דאמרנו בפסחים ר"פ תמיד נשחט למ"ד מוספין קודמין לבזיכין עביד להו מוספין בשש ובזיכין בשבע ותמיד של בין הערבים בשבע ומחצה והקשה רש"י ז"ל שם אמאי לא עבדינן תמיד של בין הערבים בתחילת שמונה וכתב דשמא חילוק לחם הפנים אינו פלה עוד בסוף שבע א"נ דעבדינן התמיד או בזמנו או כשאר ערבי פסחים] והתוס' שם השיגו על תי' הראשון ע"ש ולפמ"ש הרמב"ם ז"ל אתי שפיר בפשוטו זה דלא עבדינן תמיד של בין הערבים בתחילת שמונה פינן דנסכי המוספין הם לאחר הבזיכין א"כ אי אפשר לעשות התמיד בתחילת שמונה תכף לאחר

הַבְּזִיכִין דְּצָרִיד זְמַן לְנִסְכֵי הַמוֹסְפִים וְלִשְׂרָה שְׂאוּמָרִים עֲלֵיהֶם וְדוֹק: סִימָן י בְּעֵינַי נִסְכִים כָּתַב הַרְמַב"ם ז"ל פ"ב מעה"ק ה"א הֵינִי וְהַסְלַת שְׂמֵבִיאִין עִם הַקְּרָבָן הֵם הַנְּקָרָאִים נִסְכִים וּבְכַף הַמְּשֻׁנָה פ"ב דְּנִבְחִים לֹא פָתַב כּוֹ אֵלָא דְהֵינִי לְבַד נִקְרָא נִסְכִים וְעַמְד בְּזֶה הַתּוֹ"ט וְהִבִּיא רְאִיּוֹת ע"ש וְלַעֲנִ"ד נִרְאָה רְאִיָּה מְפֹרְשֵׁת דְּאַף הַסְלַת נִקְרָא נִסְכִים דְּאַמְרִינָן בְּמִנְחוֹת צ' הַמְּקַבֵּל עָלָיו לְסַפֵּק סְלִחוֹת מַג' וְעַמְדוֹ מַד' מְסַפֵּק מַד' כּוֹ וְזוֹ הִיא שְׂשֻׁנֵינוּ מוֹתֵר נִסְכִים לְקִיץ הַמְּזַבֵּחַ וּמוֹכַח דְּאַף הַסְלַת קְרוּי נִסְכִים] וַיֵּשׁ נִסְכִים הַבָּאִים עִם הַזֶּבֶחַ הֵינּוּ שְׂנִתְקַדְּשׁוּ בְּכָלִי בְּשַׁעַת שְׁחִיטַת הַזֶּבֶחַ וַיֵּשׁ הַבָּאִים בְּפ"ע שְׂנִתְקַדְּשׁוּ אַח"כ וְאִין דִּינִיָּהֶם שְׁוִים בְּנִסְכִים הַבָּאִים עִם הַזֶּבֶחַ אִין קְרַבִּין אֵלָא בְּיוֹם הֵינּוּ שְׂנִתְקַדְּשׁוּ בְּשַׁעַת הַזֶּבֶחַ וְהִבְּאִים בְּפ"ע בְּאִין אֵף בְּלִילָה וַיֵּשׁ נִסְכִים שְׂאִין בְּאִין כָּלִל בְּשַׁבִּיל הַקְּרָבָן דְּמִתְנַדָּב אָדָם מְנַחַת נִסְכִים בְּכָל יוֹם: וְנִסְכִים הַבָּאִים עִם הַזֶּבֶחַ אֲמַרִּינוּ בְּמִנְחוֹת ע"ט אָמַר זְעִירֵי אִין הַנִּסְכִים מִתְקַדְּשִׁים אֵלָא בְּשַׁחֲטֵת הַזֶּבֶחַ דְּכַתִּיב זֶבֶחַ וְנִסְכִים הֵינּוּ לְעֵנָן דְּאִי אֲפֻשֶׁר לְשַׁנוֹתָן לְזֶבֶחַ אַחֵר וְהַתּוֹס' מְנַחֹת י"ד ע"ב ד"ה אֲפֻשֶׁר הַקְּשׁוּ עַל הָא דְאַמְרִינָן שֶׁם הַזֶּבֶחַ מְפָגֵל הַנִּסְכִים דְּבָרֵי ר"מ וַח"כ"א אִין מְפָגֵלִין א"ל לר"מ הֲלֹא אָדָם מְבִיא זֶבֶחַ הַיּוֹם וְנִסְכּוֹ לְאַחֵר י' יָמִים א"ל אֵף אֲנִי לֹא אֲמַרְתִּי אֵלָא בְּבִיאִין עִם הַזֶּבֶחַ א"ל אֲפֻשֶׁר לְשַׁנוֹתָן לְזֶבֶחַ אַחֵר אָמַר רַבָּא קְסָבֵר ר"מ הֲוֹקְבָעוּ בְּשַׁחֲטֵתָּ פְלַחְמֵי תוֹדָה וְהַקְּשׁוּ דְמַכְלָל דְּלַרְבָּנָן אֲפֻשֶׁר לְשַׁנוֹתָן אֵף לְאַחֵר שַׁחֲטֵתָּ וְהָא זְעִירֵי אָמַר דְּלְאַחֵר שַׁחֲטֵתָּ אִי אֲפֻשֶׁר לְשַׁנוֹתוֹ וְאַמְרִינָן שֶׁם ג"כ דְּשָׁמֶן שֶׁהוֹפְרֵשׁ לְשֵׁם מְנַחָה זֶה פְּסוּל לְשֵׁם מְנַחָה אַחֵרָת וְזֶה דְּבִנְסְכִים אִם נִמְצָא הַזֶּבֶחַ פְּסוּל דִּיכּוֹל לְשַׁנוֹתוֹ הוּא רַק מִשּׁוּם לֵב ב"ד מִתְּנָה וְדוֹקָא בְּק"צ וְדוֹקָא אִם יֵשׁ שֵׁם זֶבֶחַ זָבוּחַ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה וְכֵאֵן מִשְׁמַע דְּלַרְבָּנָן לְעוֹלָם יְכוֹל לְשַׁנוֹתָן לְזֶבֶחַ אַחֵר ע"ש: וְנִרְאָה לַעֲנִ"ד דְּזֶה דְּאַמְרִינָן שְׁמֵן שֶׁהוֹפְרֵשׁ לְשֵׁם מְנַחָה זֶה פְּסוּלָה לְמִנְחָה אַחֵרָת הֵינּוּ לְחִיּוּב מְנַחָה אַחֵרָת דָּאִם הָיָה חֲזִיב מְנַחָה וְהַפְּרִישׁ שְׁמֵן לְשֵׁם מְנַחָה זֶה א"י לְשַׁנוֹתוֹ לְמִנְחָה אַחֵרָת אֲבָל לְאוֹתוֹ חֲזִיב עֲצָמוּ יְכוֹל הַשְׁמֵן לְהַקְּבַע עִם סֵלֶת אַחֵרָת דָּאִם הָיָה חֲזִיב מְנַחָה וְהַפְּרִישׁ סֵלֶת וְשְׁמֵן וְאָבַד הַסְלַת יְכוֹל הַשְׁמֵן לְהַקְּבַע עִם סֵלֶת אַחֵרָת דְּלֹא שְׂמַעִינָן בְּשׁוּם מְקוֹם דָּאִם אָבַד הַסְלַת אָבַד שְׁמֵן וְרַק לְשֵׁם מְנַחָה אַחֵרָת א"י לְשַׁנוֹתוֹ וְכֵן בְּזַבְחוֹ נִסְכִים דָּאִם הָיָה חֲזִיב קְרַבִּין וְהַפְּרִישׁ נִסְכִים א"י לְשַׁנוֹתָם לְקְרַבִּין אַחֵר וּבְזֶה לֹא פְּלִיגֵי ר"מ וְחֲכָמִים וּבְזֶה אֲפִילוּ רַבָּנָן מוֹדוּ אֲבָל בְּזֶה חֲזִיב עֲצָמוּ אִם הוּא חֲזִיב קְרַבִּין וְהַפְּרִישׁ בְּהֵמָה וְנִסְכִים וְנִפְסְלָה הַבְּהֵמָה לְאַחֵר שַׁחֲטֵתָּ אוּ שְׁהוּא רוּצָה לְהַתְּפַר בְּבִהְמָה אַחֵרָת בְּזֶה פְּלִיגֵי ר"מ וְרַבָּנָן דְּרַבָּנָן סְבָרֵי דִּיכּוֹל לְשַׁנוֹתָן לְבִהְמָה אַחֵרָת דְּלֹא הֲוֹקְבָעוּ עִם בְּהֵמָה זֶה דָּאִם אָבְדָה הַבְּהֵמָה אָבְדוּ הַנִּסְכִים וּר"ע סָבֵר הֲוֹקְבָעוּ בְּשַׁחֲטֵתָּ פְלַחְמֵי תוֹדָה דְּשַׁחֲטֵתָּ עוֹשֶׂה זִיקָה וְאִם אָבְדָה הַבְּהֵמָה אָבַד הַלְּחָם [בְּפ' הַתְּכֵלֶת מ"ו ע"א בְּעֵינַי לְמִימַר ג"כ דָּאִם אָבַד הַלְּחָם אָבְדָה הַתּוֹדָה וְרַק מִשּׁוּם דְּרַחֲמָנָא קְרִיִּיָּה שְׁלָמִים וְחוֹזְרֵת לְהִיּוֹת שְׁלָמִים אֲבָל אִם אָבְדָה הַבְּהֵמָה וְדָאִי אָבַד הַלְּחָם] וְהִנֵּה בְּפִסְחִים י"ג אֲמַרִּינוּ זֶה תּוֹדָה וְזֶה לְחָמָה אִם אָבְדָה הַתּוֹדָה א"י לְשַׁנוֹת הַלְּחָם לְתוֹדָה אַחֵרָת הֵינּוּ אֵף אִם אָבְדָה הַתּוֹדָה קוֹדֵם שַׁחֲטֵתָּ וְקֻשָּׁה הִיא אֲמַרִּינוּ הֲכָא דְּהֲוֹקְבָעוּ בְּשַׁחֲטֵתָּ פְלַחְמֵי תוֹדָה אֲלָמָא דְּאַף בְּתוֹדָה קוֹדֵם שַׁחֲטֵתָּ אִינָן נִקְבָּעִין וּמוֹכַח מְזָה ג"כ דְּזֶה דְּאַמְרִינָן הֲוֹקְבָעוּ בְּשַׁחֲטֵתָּ פְלַחְמֵי תוֹדָה הֵינּוּ שְׂנִתְקַדְּשׁוּ עִם בְּהֵמָה זֶה ע"י שַׁחֲטֵתָּ אֲבָל עִם זֶה חֲזִיב אֵף קוֹדֵם שַׁחֲטֵתָּ נִקְבָּעִין וּמַש"ה בְּאוֹמַר זֶה תּוֹדָה זֶה לְחָמָה פִּינָן דְּאַמַר הָרִי זֶה וְאָבְדָה הַתּוֹדָה פְּטוּר מֵאַחֲרִיּוּתָהּ וְלִיכָּא עָלָיו עוֹד חֲזִיב תּוֹדָה וְאִם יִשְׁנָה הַלְּחָם לְתוֹדָה אַחֵרָת א"כ ע"כ הוּא לְחִיּוּב אַחֵר וְלִזְזָה נִקְבָּעִין

אף קודם שחיטה אכל באומר הרי עלי תודה והפריש בטהרה ולחם ואבדה הבהמה דצריף להביא בטהרה אחרת יכול להביא עמה זה הלחם דרב בפשיטה נקבעין עם זו הבהמה וכן משמע בפ' התודה ע"ט ע"ב דהמפריש תודתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה והרי שתיקה עומדות לפניו אינה מהן שרוצה יקריב ולחמה עמה כו' ומשמע דאותו הלחם שהפריש לבהמה הראשונה יכול להביא עם השנייה כיון דהוא אותו חיוב עצמו וכן הוא דרב חסדא דשמן שהפריש לשם מנחה זו פסולה לשם מנחה אחרת היינו לחיוב אחר ובזה ליפא פלוגתא וכן הוא דנעירי בנסכים דא"י לשנותן לזבח אחר היינו לחיוב אחר וכדמוכח מהא דמקשינן התם מההיא דאם נמצא הזבח פסול אם יש שם זבח אחר יקרבו עמו והתם ע"כ מייירי עם זבח של חיוב אחר לגמרי כדאמרין שם דמייירי בפשיטת זבח זבוח באותה שעה והיינו פשנפסל זה פבר הנה הזבח אחר זבוח וא"כ ע"כ אותו הזבח של חיוב אחר הוא ופלוגתא דר"מ ורבנן הוא רק אם נקבעין הבהמה והנסכים בפשיטה דאם אבדה הבהמה יאבדו הנסכים וא"י לשנותן לבהמה אחרת פלחמי תודה דרבנן ס"ל דאין הנסכים נקבעין עם הבהמה ולא הני פלחמי תודה ומש"ה אין הזבח מפגל הנסכים דאין נעשים גוף אחד דיוכל לשנותן לבהמה אחרת ור"מ סבר דהוקבעו בפשיטה פלחמי תודה ומש"ה הזבח מפגל הנסכים: ב) ובמתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום אם צריף להביא רק המנחה או אף היין בכלל מנחת נסכים הנה במנחות ק"ד ע"ב אמר רבא מדברי שניהם נלמד מתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום ופ"י רש"י ז"ל מנחת נסכים סלת שמן ויין בלא קרבן כו' עכ"ל ומוכח דס"ל לרש"י ז"ל דבכלל מנחת נסכים הוא גם היין וכן משמע מדברי התוס' עירובין י"ב ע"א ד"ה נסכים שפכתבו דזה דאיבעי לן נסכים הבאים בפ"ע אי טעונין שירה או לא דמייירי בנסכים של ק"צ שלא הקריבו ביזמו וכתבו דליפא לפרושי אם התנדב אדם מנחת נסכים דאפילו עם קרבנו ג"כ אין טעון שירה ומשום דאין שירה בקרבן יחיד ואם מנחת נסכים היא בלא יין מה שייך שירה במנחת נסכים היא אין אומרים שירה אלא על היין: והנה בחולין כ"ג על הא דאמרין בפלגס דמיייתי ומתנה כתבו התוס' דמיייתי ב' מנחות אחת של כבש ואחת של איל ומתנה אם כבש הוא זו מנחתו וש"ל איל תהא נדבה דמתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום ואם איל הוא הפלגס תהא של הכבש נדבה ועל הנסכים כתב רש"י ז"ל דמיייתי של איל ומתנה דאם של כבש הוא דנסכיו רביעית ההין יהא השאר נדבה דמביא אדם נסכים בלא זבח ואע"ג דאמרין במנחות דאין מתנדבין פחות מג' לוגין ואם כבש הוא הפלגס נמצא דהמותר דמה של איל יתירה על של כבש הוא רק לוג ואיך יכול להתנדב לוג ות"י רש"י ז"ל דרב בפ"ע אינו יכול להתנדב לוג אכל בהדי אחרני קרבי ע"ש ויש לעיין ל"ל טעם זה תיפוק ליה כיון דצריף להביא ב' מנחות ולהתנות אם זו חובה תהא השנייה נדבה דמתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום מאי אמרינן דבכלל מנחת נסכים הוא גם יין א"כ ע"כ פמו שמביא ב' מנחות כף צריף להביא ב' נסכים של כבש וש"ל איל ולהתנות אם זו חובה תהא השנייה נדבה ול"ל טעם דבהדי אחרני קרבי נסכים פחות מג' לוגין: ובמנחות ק"ו ע"ב אמרינן האומר הרי עלי למזבח יביא לבונה שאין לה קרב למזבח אלא לבונה ומקשינן והאיכא עולה איכא עורה והאיכא עולת העוף איכא מוראה ונוצה היינו דאין כולה למזבח והדר מקשינן והאיכא נסכים ותרצינן לשיתין אזלי ומקשינן והאיכא מנחת נסכים ומתרצינן כיון דאיכא מנחה דאכלי פהנים מינה לא פסיקא ליה ע"ש ואי

גימא דבכלל מנחת נסכים שמתנדב אדם הוא גם יין א"כ איך מקשינו והאיפא מנחת נסכים הא מנחת נסכים אין כולה למזבח דהא איפא ג"כ יין דלשיתיו אזלי [ועיין מ"ל"מ פט"ז מעה"ק הלכה י"א]: ומה שכתב רש"י ז"ל דזה דאמרין דאין מתנדבין יין פחות מג' לוגין הנ"מ בפ"ע אבל בהדי אחרני קרבי ולכאורה הוא חידוש ומנ"ל לרש"י זה ונראה לענ"ד מקור לדברי רש"י ז"ל דאמרין במנחות ק"ד דאם אין קבע לנסכים ונדב חמשה לוגין דמושה ד' מהו ומקריב והשאר נופל לנדבה ומקשינו דאמאי לא תיקנו שופר למותר נסכים שנופלין לנדבה ומתריצין פינו דשכיחי אפשר דמצטרף דמר ודמר בהדי הדדי וקרבי וכתב הש"מ שם בשם הרגמ"ה ז"ל הואיל דשכיחי ושכיחי מותרות פגון דאייתי חמשה ופש להו חד ואי הוי תלת דאייתי כל חד חמשה ופשו לכל חד חד נחזי הנה תלת לוגין לאצטרופי לנסכי כפש וקרבי בכל יום עכ"ל והנה ע"כ פשיצטרפו היין של ג' בני אדם ויקרבו לא יהיו פולם שותפין בכל הקרבן דנדבת יין אינה באה בשותפת כדאמרין בת"כ ויקרא פ"ט כשם שאין שנים מביאין מנחה פה אין מביאין לא יין ולא עצים ולא לבונה ע"ש וע"כ דכל אחד אינו מקריב רק לוגו וקשה איך קרב לוג הא אין נסכים פחות מג' לוגין וע"כ דיכול להביא אף פחות מג' לוגין רק דאי אפשר לנסח רק שיעור הראוי לכפש או לאיל וכיון דמתרמי לוגין של ג' בנ"א יכולים להקריבן יחד ולנסכם ולענ"ד הוא ראיה ברורה לרש"י ז"ל וא"כ ה"נ בפלגס דיכול להביא אף לוג בנדבה וכיון שמנספן עם נסכיו של כפש ונמצא שיחד הוא שיעור הראוי לאיל שפיר דמי: ג) ובנספי בהמה הנסכים הם חובה ואין באין אלא מן החולין כשאר דבר שבחובה שאינו בא אלא מן החולין ואם אמר הרי עלי זבח בלא נסכים כופין אותו ומביא זבח ונסכים ואם הפריש זבח בלא נסכים ומת יורשין מביאין נסכים כדאמרין במנחות צ"ב: וראיתי להתוי"ט שם שכתב דזה דאמרין דירוש מביא נסכים הוא דוקא בירוש שירש נכסים ע"ש ומשום דק"ל אם לא ירש למה יתחייב להביא נסכים ולענ"ד קשה לומר כן דזה דוקא בירוש שירש ומשום שעבוד נכסים דאי הניח נכסים ושעבודא דאורייתא מה אריאנסכים אף כל הקרבן מביא כדאמרין בקידושין באשה שהפרישה חטאתה ומתה יביאו יורשין עולתה אעפ"י שלא הפרישתה מחיים ואי שעבודא לאו דאורייתא אף נסכים לא יביאו ומשמע בפשוטו דלעולם יורשין מביאין נסכים בין ירשו בין לא ירשו ולא תקשה פינו דלא ירשו למה להם להביא נסכים דגדולה מזו אמרו בשקלים פ"ז משנה ה' בהמה שנמצאת מירושלים למגדל עדר דזכרים עולות כו' דמתחילה היו ממשפנין את מוצאה עד שביא נסכיה כו' התקינו ב"ד שיהו נסכיה קרבין משל ציבור אלמא דמדינא צריף המוצא להביא נסכיה משלו וא"כ הא לא גרע היורש ממוצא פינו דהבעלים אינם בעולם והבהמה היא ברשותו לא גרע היורש ממוצא בהמה דצריף להביא נסכיה וכן משמע ממתני' דשקלים פ"ו מ"ז בז' דברים שהתקינו ב"ד בגר שמת והניח זבחים ואי"ל נסכים דקריבין משל ציבור ול"ל דוקא גר ליתני אחד שמת והניח זבחים ולא הניח נכסים נסכיו קרבין משל ציבור ומשמע דדוקא בגר שאי"ל יורשין אבל מי שי"ל יורשין אף דלא הניח נכסים נסכיו קרבין משל יורשין]: וזה דנסכים אין באין אלא מן החולין פתבו התו' מנחות פ"ב ע"א ד"ה ונסכים מפל מקום לא יביאו אלא מן החולין דכל דבר דכולו למזבח אינו בא מן המעשר כדתניא בהוא ספרי שהבאתי לעיל דממעט עולות דבעינן אכילה שיש בה שמחה עכ"ל והנה יש לעיין ל"ל טעם זה הא זה דמביאין

תודה מן המעשר ילפינו לה מהיקי שא לשלמים ושלמים ילפינו מגז"ש דשם שם וכינון דאצטריה ריבויא לכל קרבן דבא מן המעשר א"כ מהיכא תיתי דיביא נסכים מן המעשר וההיא דספרי אתי שפיר דז"ל הספרי שם נאמר פאן שמחה ונאמר להלן שמחה מה להלן שלמים אף פאן שלמים אי מה להלן עולות אף פאן עולות ת"ל ושמחת אכילה שיש בה שמחה עכ"ל היינו דגילף מהר עיבל דמעשר קרב עולות פשם שלמידין מהר עיבל דמעשר בא שלמים ומש"ה אצטריה קרא למעוטי אבל נסכים מהיכא תיתי דקרבי מיהו למ"ד דקרבו נסכים בבמה קטנה אפשר דאצטריה קרא דלא לילף מהר עיבל לנסכים דלדידיה בהר עיבל ג"כ הנה נסכים: מיהו לחטאת ודאי לא אצטריה קרא למעוטי שאינו בא מן המעשר דמהיכא תיתי שפא מן המעשר פיון דצריה קרא לכל קרבן שפא מן המעשר וא"כ קשה הא דאמרינו לקמן פ"ג ע"א דחטאת אינו בא מן המעשר משום דכתיב והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו משלו הוא מביא ואינו מביא מן המעשר דל"ל קרא למעוטי: ונראה דאצטריה קרא דפסול בשחיבה מן המעשר דזה דצריה קרא לתודה ולשלמים דבאין מן המעשר הוא מדין של המעשר דאצטריה קרא דרשאי ליקח בכסף מעשר שני שלמים ותודה אבל לא שאר קרבנות אבל אין זה דין בקרבנות א"כ אם עבר ולקח אינו נפסל משום זה ומש"ה אצטריה קרא דחטאת אינו בא אלא מן החולין היינו שזה דין בקרבן שאינו בא ממעשר והוי פסול בקרבן: מיהו לר"מ קשה דס"ל מעשר ממון גבוה הוא ובמנחות פ"ב ע"א איפלגו ר"י ור"א במתפס מעות מעשר שני לשלמים אי קנה שלמים ואמרינו דפליגי אליבא דר"מ דמעשר ממון גבוה הוא דמ"ד לא קנה משום דמעשר ממון גבוה הוא אינו יכול להתפסן בשלמים דאינו שלו להתפסן ומ"ד קנה שלמים הוא משום פיון דמעשר קרב שלמים יכול נמי להתפס מעות בשלמים ע"ש א"כ בחטאת פיון דאינו יכול להביא ממעות מעשר שני דרק תודה ושלמים מרבינו דבא ממעשר שני נהי דהוא דין במעשר ולא דין בהקרבת א"כ ממילא לא מיתפסי המעות פלל בחטאת פיון דמעשר ממון גבוה הוא ואין התפסותו התפסה וא"כ לא אצטריה קרא אף לדיעבד דפסול: ד) ובנספי הך שיהו שם ב' נסכים ניסוף המים וניסוף היין כתב הרמב"ם ז"ל פ"י מהל' תמידין הלכה ו' שניסוף שניהם הנה פאחד ועמד שם הכ"מ בזה מנ"ל להרמב"ם ז"ל זה נכתב משום דאמרינו ביומא כ"ו דאין מנסכין מים בחג אלא עם תמיד של שחר ובתוספתא סופה אמרינו מאימתי מנסכין אותן עם איברי תמיד ומשמע לרבינו דהיינו בשעת ניסוף היין ע"ש והנה יש לחקור איזה מנסוף קודם אי היין או המים דלכאורה ניסוף היין קודם דהוי תדיר ואע"ג דחיוב ניסוף המים מתחיל מאורתא פדאמרינו בתענית ב' ע"ב וכמה שהביאו בתוס' שם מהירושלמי דאם נסכו בלילה הראשונה ג"כ פשר וניסוף היין מתחיל רק משקרב הזבח ואם הקריב הנסכים קודם הזבח פסול פדאמרינו בת"כ א"כ נתחייב בניסוף המים קודם ניסוף היין מ"מ תדיר קודם וכדאמר ר"י הלכה מתפלל אדם של מנחה ואח"כ של מוספין אע"ג דחיוב המוספין התחיל קודם ומשום דמנחה תדירה וכדאמרינו בפ' כל התדיר צ"א ע"א והנה לאידך גיסא י"ל דניסוף המים קודם שהוא מקודש שהוא בא בשביל הרגל וכמו מוספים דאמרינו שם דחשיבי מקודש משום שבאים בשביל הרגל וניסוף היין אינו בא אלא בשביל התמיד ואע"ג דאמרינו בפ' כל התדיר דתמיד קודם למוספין ואין המוספין חשיבי מקודש יותר משום דשבת ור"ח אהני ג"כ לתמיד ואף התמיד חשיב מקודש י"ל דזה

שייך רק בקרבנות עצמן פיון דתמיד של שבת ע"כ צריה להקריבו בשבת א"כ נהי דאינו
בא בשביל שבת מ"מ פיון דדינו להקרב בשבת דוקא אהני ליה שבת דחשיב ג"כ מקודש
וכן במוספי שבת בר"ח אבל גסכים דאמרינו מנחתם ונספיהם אפילו מפאן ועד עשרה
ימים הרגל אינו יכול לאהני לנספי התמיד שיחשבו מקודש פיון דאין באין בשביל הרגל
וגם א"צ דוקא להקריבו פרגל דיכול להקריבו אח"כ משא"כ בגיטוף המים שצריה דוקא
להקרב פרגל וכדאמרינו בירושלמי פ' לולב וערבה בעי קומי ר"י לא נספ היום מהו
שינסוף למחר כו' לא נספ היום לא ינסוף למחר על שם דעבר יומו בטל קרבנו] א"כ גסכי
המים חשיבי מקודש והנה בלח"מ שם הביא מקור להרמב"ם ז"ל מהא דאמרינו בפ'
לולב וערבה דב' ספלים של פספ היו שם מערבי הנה בו המים כו' והיו מנוקבין כמין ב'
חוטמין דקין כו' של מים הנה דק ושל יין מעונה משמע שהיה מנסוף שניהם יחד וכדי
שיכלו יחד עשו פו הנקבים עכ"ל ונראה מזה דס"ל להרמב"ם ז"ל דהיו מנסכין ממש
שניהם כאחד ואפשר לפי שתדיר ומקודש היא איבעי דלא אפשר איזה מהם קודם
לפיקוף הנה צריה לנסכן כאחד דרק להקדים אחד לחברו אסור אבל בב"א מותר [כמה
שהוכחתי בעזרי"ת לעיל בענין תמידין ומוספין סק"א]: והנה בתוס' סופה נ' ע"א ד"ה
אי הקשו הא אם ימלאו המים קודם זמן לא יפסלו בלינה דכ"ש אין מקדשין שלא בזמן
וכתבו ז"ל ואי משום דכי מטו לילי דבי שימשי תיקדוש דלילה אינו מחוסר זמן כו',
עכ"ל וקשה טובא ל"ל לתוס' טעם דלילה אינו מחוסר זמן תיפוק ליה דלילה זמנו הוא
דהא אם נסכן בלילה הראשונה פשר כמה שכתבו תוס' תענית ב' ע"ב והוא מהירושלמי
וצע"ג: ה) עוד יש דין בגסכי ציבור שטעונוין שירה ואין אומרים שירה אלא על היין וכל
קרבנות ציבור הקבוע להם זמן וטעונוים גסכים טעונוים שירה: והנה בפלוגתא דר"י ור"ע
אי קרבו גסכים במדבר כתב רש"י ז"ל בקידושין דלכ"ע קרבו גסכים בקרבן ציבור ורק
בקרבנות היחיד איכא פלוגתא אי קרבו במדבר והתוס' זבחים קי"א ע"א ד"ה לדברי
הביאו דברי רש"י ז"ל וכתבו ואין יודע מי הזקיקו לכך עכ"ל ונראה לענ"ד לומר דע"כ
צ"ל דבקרבנות ציבור היו גסכים במדבר דאי אף לקרבנות ציבור לא היה שם גסכים
א"כ לא היה שם שירה כלל דאין אומרים שירה אלא על היין וזה אי אפשר שלא היה
שירה במדבר דהא עיקר שירה מה"ת ילפינו בעירוכין י"א מדכתיב משה ידבר כו' יענונו
בקול על עסקי קול וכתב רש"י ז"ל שהיה מצוהו לשורר לפי שמשה לוי היה עכ"ל
ומוכח שהיה שירה במדבר וכן איכא דמפיק לה התם מדכתיב ובני קהת כו' בפתיח ישאו
ואין ישאו אלא לשון שירה ומכל זה מוכח שהיה שירה במדבר א"כ ע"כ היו שם גסכים
בקרבנות ציבור: ובעיקר מה דמפקינו שירה מה"ת מקרא דמשה ידבר כו' ופי' רש"י
ז"ל שהיה מצוהו לשורר מפני שלוי היה יש לעיין הא אמרינו בזבחים ק"ב דמשה כ"ג
היה וא"כ איך ילפינו מיניה לשירה בלויים וראיתי להראב"ד ז"ל למס' תמיד פ"א
שהקשה כעין זה על הא דמפקינו שם שמירת המקדש בכהנים ולויים מדכתיב והחוננים
לפני המשכן קדמה כו' משה ואהרן ובניו ומפקינו שמירת הלויים ממה שהיה הראב"ד
ז"ל שם הא משה פהו היה ותי' דמ"מ פיון דלא היה לו דין פהו למראות נגעים כדאמרינו
בזבחים שם א"כ היה לו דין לוי ע"ש וא"כ ה"נ י"ל לענין שירה: אף עוד יש לעיין בזה
הא במדבר היו הלויים נפסלים בשנים והיינו מן חמשים שנה ומשה רבנו היה בן פ'
שנה כשהוציא את ישראל ממצרים וא"כ איך אמרינו שצינוהו לשורר מפני שלוי היה

וצ"ל דרך לעבודה בפתח נפסלים הלויים בשנים אבל לא לשירה אף לפ"ז יקשה הא דאמרינו ברחלין כ"ד ע"א ז"ל וזה דהלויים נפסלים בשנים דיוכל אף בשילה ובית עולמים פן ת"ל לעבוד עבודה כו' וכתב רש"י ז"ל יכול אף בשילה ובית עולמים שאין עבודת לויים אלא שוערים ומשוררים יהיו נפסלים בשנים עכ"ל וקשה איהו הגוי ס"ד דבשילה ובית עולמים יהיו נפסלים הלויים בשנים להיות משוררים הא אף במדבר לא היו נפסלים בשנים מלהיות משוררים וצ"ע ולולי דברי רש"י ז"ל הנה אפשר לומר דלמשוררים פשיטא ליה להש"ס דלא היו נפסלים בשנים דאף במדבר לא נפסלו לזה ורק לשוערים הוי אמינא דיהיו נפסלים בשילה ובית עולמים דבמדבר לא היו שוערים כלל דבמשכן לא היו דלתות והוי אמינא דשוערים בשילה ובית עולמים הוי כמו עבודה בפתח במשכן ויפסלו בשנים ולזה אצטריך קרא דאינן נפסלים ולפ"ז הוי אתי שפיר ג"כ מה דתני התם בברייתא יכול אף בשילה ובית עולמים פן כו' ולא קתני שילה נוב וגבעון ובית עולמים דקתני באידיד דוכתי בש"ס משום דבנוב וגבעון שהיה שם משכן של משה לא היו שם שוערים שלא היו שם דלתות ועל משוררים פשיטא ליה דאין נפסלים בשנים דאף במדבר לא היו נפסלים: מיהו לבד משוררים ושוערים איפא עוד עבודות הלויים במקדש דבעירוכין י"ג ע"ב על הא דאמרינו דאין קטן נכנס לעזרה לעבודה אלא בשעה שהלויים עומדין בשיר כו' פתב רש"י ז"ל אין לוי קטן נכנס לעזרה לשום עבודה פגון לכבוד את העזרה ולהגיר את הדלתות אלא בשעה שהלויים עומדים על הדוכן בשיר אז נכנסים לויים קטנים לשורר עמיהם עכ"ל ומזה נראה דבעבודת הלויים לבד משירה ולהיות שוערים יש גם פיבוד העזרה וצריך לזה דוקא לויים ובעינו דוקא לויים גדולים ולא קטנים ובככורות ל' ע"ב על הא דאמרינו שם דלא צריך שיקבל עליו כל דברי לוייה פתב רש"י ז"ל דבר' לוייה לשורר ולשרת ולהיות שוער עכ"ל ונראה מזה ג"כ דאיפא עבודת לויים לבד משירה ולהיות שוער והיא לשרת לעשות שאר שירות במקדש וא"כ לפ"ז אפילו אי נימא דלשירה הנה פשיטא ליה להש"ס דא"צ קרא דאין הלויים נפסלים בשנים מ"מ עדיין אינו מתנישב אמאי לא קתני התם נוב וגבעון נהי דבנוב וגבעון לא היו שוערים שלא היו שם דלתות מ"מ איפא עבודת לויים פגון פיבוד עזרה וא"כ אצטריך נמי קרא דלא מיפסלי בשנים להכי: והנה בעיקר מ"ש רש"י ז"ל דמלבד משוררים ושוערים איפא ג"כ מעבודת לויים לשרת היינו לעשות שירות במקדש כמו פיבוד העזרה וכדומה וצריך דוקא לויים לזה מתנישב הא דאמרינו בעירוכין ק"ה ע"א הפל נכנסים להיכל לבנות ולתקן ולהוציא את הטומאה מצנה בפנהים אין שם פנהים נכנסים לויים אין שם לויים כו' ויש לעיין בזה אם אין שם פנהים אמאי נכנסים דוקא לויים דזה דלכתחילה נכנסים פנהים הוא משום דאין זר רשאי לכנס להיכל שהוא לפנים ממחיצתו אבל אם אין פנהים מ"ש לויים מישראלים דבדין אסור פניסה לא מציינו חילוק בין לויים לישראלים ומחיצה אחת להם לפניסה ולפ"ז אתי שפיר דלהוציא את הטומאה דהיינו שרץ שנמצא במקדש הוא פיבוד העזרה דזה שייך אל עבודת הלויים וזר אסור בהן ומש"ה צריך דוקא לויים [וכן הוא בקרא דמיתניבן התם ויבאו הפנהים לפניהם בית ה' לטהר ויוציאו את כל הטומאה אשר מצאו בהיכל ה' לתצר בית ה' ויקבלו הלויים להוציא כו' ואע"ג דמהיכל הוציאו הפנהים ומשום דאין זר יכול לכנס לשם מ"מ בעזרה היו צריכים הלויים לקבל להוציא דזה שייך אל עבודת הלויים וזר אסור בהם ואף פהן אסור בהם דכהן בעבודת לוי במיתה

כדאמרינן בעירובין י"א ע"ב מיהו בההיכל פנין דלויים אסורים בכניסה שם העבודה שייך לכהנים ולא ללויים וכמו בהגפת דלתות שהיא מעבודת הלויים מיהו דלתות ההיכל שאין הלויים רשאים ליפנס לשם היו הפהנים מגיפים] וכן לבנות ולתקן הם בכלל שירות דצורך המקדש הוא וצריך דוקא לויים ורק אם אין שם לויים נכנסים ישראלים מיהו יש לחקור כיבוד העזרה איזו לויים עושים אותן אם המשוררים או השוערים ואפשר דזו העבודה לא נתחלקה כלל ורשאי כל לוי לעשות אותה: והנה אמרינן בעירובין י"א ע"ב דרשאים לומר ג"כ שיר של נדבה כדר"ל דאמר אומר שלא על הקרבן ע"ש והנה יש לעיין לפ"ז הא דאמרינן בר"ה ל' ע"ב דנתחלקו הלויים בשיר שלא באו העדים אלא מן המנחה ולמעלה ולא היו יודעים איזה שיר יאמרו אי של ר"ה או של חול ואיפא למ"ד שאמרו שיר של חול ואיפא למ"ד שלא אמרו שיר כל עיקר וקשה הרי היו יכולים לומר שיר של שניהם ולהתנות שיהא אחד בנדבה דהא אף שיר שאינו של יזמו יכולים לומר בנדבה וכדאמרינן בעירובין שם שהיו אומרים בשעת חורבן הבית בא' בשבת שיר של ד' בשבת בנדבה: מיהו אפשר לומר פנין דשירה טעון כלי שיר אי אפשר בר"ה לומר שיר של נדבה בכלי שיר משום דהני שבות אף מ"מ תקשה למ"ד עיקר שירה בפה ולדידיה בלא"ה ביו"ט השירה היא בלא כלי שיר כדאמרינן בסופה נ' ע"ב ואף למ"ד עיקר שירה בכלי ג"כ נראה דלא אתי שפיר דהשירה בכלי הוא שיינגנו בכלי שיר ובזה לא שייך לאפלוגי בין שיר של יו"ט לשל חול דזה שייך רק בפה שאומרים אז שירה אחרת וע"ז היו יכולים להתנות וצ"ע [והנה התוס' בר"ה שם הקשו מ"ש דקתני דנתחלקו הלויים בשיר ולא קתני הקלוקל שלא היו יכולים להקריב מוספים ע"ש והנה אי נימא דסתם מתני' דהקא אתיאכר"מ דס"ל בעירובין י"א דהשיר מעכב את הקרבן וכתבו בתוס' שם היינו דהשיר מעכב את הנסכים ע"ש א"כ לא קשה דזה שנתחלקו בשיר הוא יותר קלוקל מאשר לא הקריבו המוספים דכיון דהשיר מעכב הנסכים א"כ הני כהקריבו זבח בלא נסכים ובמנחות מ"ה ע"א אמרינן דאם היו לו פרים מרובים למוספים ולא היו להם נסכים יביאו פר אחד ונסכיו ואל יקריבו כולן בלא נסכים ע"ש אלמא דלהקריב קרבן בלא נסכים הוא קלוקל יותר משלא להקריב כלל קרבנות החובה] [הנה התוס' סופה נ' ע"ב ד"ה ורבנן הקשו איך היו תוקעין התקיעות במקדש אף בשבת ואף התקיעות להבטיל העם ממלאכה היו דוחות יו"ט שחל להיות בע"ש והא התקיעות הם שבות וכדאמרינן דאין חליל של שמחת בית השואבה דוחה יו"ט ותי' בתוס' משום דאין שבות במקדש ושאינו בית השואבה שהיו שם הרבה כלי שיר גזרו ע"ש וקשה הא התקיעות להבטיל העם ממלאכה לא היו רק במקדש כי אף במדינה כדמוכח משבת ל"ה ע"ב מה נעשה לבבליים כו' וכ"כ הרמב"ם ז"ל פ"ה מהל' שבת הלכה י"ח כל מדינות ועירות של ישראל תוקעין בהן שש תקיעות בע"ש ואח"כ כתב י"ט שחל להיות בע"ש תוקעין כו' א"כ אף במדינה תוקעין ביו"ט שחל להיות בע"ש ובזה אינו שייך אין שבות במקדש וצ"ע]: והנה בעירובין י"א ע"ב איבעי לן עולת נדבת ציבור טעונה שירה או אינה טעונה שירה כו' וכתב שם הש"מ ז"ל תימה אי אינה טעונה שירה איך מצינו שיר בתודה דאין תודה באה חובה וי"ל דמשפחת לה בתודה הבאה כשמוספין על העיר ועל העזרות עכ"ל והנה יש לעיין טובא מה דמקשה הש"מ רק אי אמרינן דנדבת ציבור אינה טעונה שירה הא אף אי טעונה שירה ג"כ קשה איך משפחת לה שיר של תודה דהא אין

תודה באה נדבת ציבור פדאמרינן בת"כ דאין ציבור מתנדבין רק עולה ולא שלמים ואין שירה אלא בק"צ וצ"ע: ומנה שכתב הש"מ דמשפחת לה שיר של תודה בתודות הפאות להוסיף על העיר ועל העזרות נראה דהאי שיר שהיו אומרים פשמוסיפין על העיר ועל העזרות בשביל התודות הנה בא דאומן תודות טעונות שירה דהם תודות של חובה ולפ"ז צ"ל דאומן התודות הם קרבן ציבור דאין שירה אלא בק"צ וכן מוכח בירושלמי פ"ק דסנהדרין דמקשינן בשלמא בימי עזרא הקריבו התודות לקדש העיר במקדש דס"ל קדושה ראשונה קידשה לע"ל אלא בימי שלמה במאי קידשו ואמרינן בב' תודות הפאות מנב ונגבעון ע"ש ומוכח דאומן התודות הן ק"צ דקרבן יחיד קרב בבמה קטנה ולמה היו באין מנב ונגבעון מיהו קשה איך אפשר דאומן התודות טעונות שירה דהא שירה אינה אלא בק"צ הקבוע לו זמן פדאמרינן בעירובין שם והנה תודות אין קבוע להם זמן ועוד דזה השיר פשמוסיפין על העיר לא היה אצל המזבח על הדוכן פשאר שיר של קרבן אלא על כל פינה ועל כל אבן גדולה שבירושלים פדאמרינן בשבועות ע"כ נראה דהאי שירה פשמוסיפין על העיר הנה רק שמחה בעלמא וכמו ביפורים דטעונים שירה פדאמרינן בעירובין י"א ע"א וכתבו התוס' שם ד"ה מנין דאינה רק שמחה בעלמא ונראה עוד ראיה לזה דבשבועות ט"ו ע"ב מקשינן דלקדש העזרה בלילה כו' ואיך אפשר לקדש בלילה הא אף לקדש את העזרה טעון שיר פדאמרינן במתני' שם ואין שירה בלילה פדאמרינן בעירובין שם מה פרה ביום אף שירה ביום ומוכח דאין זה שיר של קרבן כ"א שיר של שמחה ושיר של שמחה אומרים אף בלילה וכמו בשמחת בית השואבה שהיתה בלילה והלויים היו עומדים על ט"ו מעלות של עזרת נשים ואומרים שירה פדאמרינן במתני' פ' החליל נ"א ע"ב: ו) ובפסולי נסכים אמרינן בב"ב צ"ז דין קוסס מזוג מגולה של שמרים ושריחו רע לא יביא ואם הביא פסול והרמב"ם ז"ל לא הביא מפל אלה שפסול רק מגולה ועמד בזה הלח"מ פ"ו מהל' א"מ ה"ט ע"ש והנה בסנפה מ"ח ע"ב אמרינן דעירה של יין לתוף של מים פשר וכתב הרמב"ם ז"ל בפ"י מהל' תמידין ה"ו דהיינו אם ניסוף שניהם מפלי אחד פשר ע"ש וקשה הא הו"ל יין מזוג ואיך פשר ומצאתי להאור שמח שעמד בזה וכתב דזה דין המזוג פסול הוא רק משום דחסר השיעור דמייירי דלא ניסוף אלא רביעית ההין יין מזוג וקמ"ל דאין פל הדין המזוג חשיב יין וכדאמרינן בספרי שהביא הרשב"ם ז"ל שם דרביעית ההין חי הוא מביא ולא מזוג היינו ששיעורו רביעית ההין חי אבל בעירה של מים בשל יין שמנסוף שיעור ג' לוגין יין חי שפיר דמי ע"ש אף עדיין יש לעיין מ"מ איך יוצא ידי ניסוף המים דהא בכ"מ יין מזוג חשיב פולו יין ולא מים כמו לענין הכשר דאמרינן בב"ב צ"ז דאם תמדו במי גשמים מכשיר ואע"ג דמי גשמים אין מכשירין משום דהפל חשיב יין וכן לענין מקנה דמים פוסלין בג' לוגין ומשקין בשנינוי מראה אמרינן בפ"ק דמכות בג' לוגין מים שנפל לתוכו קורטוב של יין ומראהו כמראה היין אינו פוסל בג' לוגין וחשיב פלו כמשקה משום דין מזיגא מקרי ע"ש וכ"ש היכא דהמזיגה אינה יותר משיעור מזיגה דהיינו ב' חלקים מים ואחד יין דנחשב הפל יין וכן לכוס של ברכה א"כ נהי דלנספי יין אינו חשוב יין מזוג פלו יין דאיכא קרא דצריף דוקא יין חי אבל מ"מ מים נמי לא הוי (ונה דאמרינן בירושלמי גזיר פ' ג' מינין דכוס מזוג אין לוקין עליו אלא משום משרת היינו דעל כוס מזוג אינו חשיב משום יין אלא משום משרת אע"ג דמזוג חשיב הפל יין משום דגזיר

שאיני דבעינו אשר יוצא מגופן הינו ואותו המים אע"ג דלאחר מזיגה נעשה יין מ"מ לא יצא מגופן הינו ובזבחים כ"ב ע"ב גבי הקרב והפרעים ירחץ במים אמרינו במים ולא ביין ולא במזוג ואע"ג דאיפא דברים דיין מזוג לא חשיבי לגבן יין אבל יין מזוג שישחשב מים לא אשקחן וצ"ע: סימן יא מתנדבין יין שמן עצים ולבונה א) גרסינו בת"כ ויקרא פ"ח קרפן מלמד שמתנדבין יין וכן אמרינו שם קרפן מלמד שמתנדבין שמן קרפן מלמד שמתנדבין עצים קרפן מלמד שמתנדבין לבונה ובפ' פל התדיר צ"א ע"ב אמר שמואל המתנדב יין מביא ומזלפו ע"ג האישים שנאמר ויין תקריב לנסף רביעית ההין אשה כו' ומקשינו והא מכבה ומתרצינו כפוי במקצת לא שמיה כפוי א"נ כפוי דמצנה שאני ולכסוף מסקינן דתלוי בפלוגתא בדבר שאינו מתכוין אי מותר או לא והנה יש לעיין מ"ש זילוף של יין ע"ג האישים משאר הקטרות דאיפא ג"כ כפוי כדאמרינו כביצה ובשבת קל"ד דבשרא אגומרי איפא כפוי וע"כ פיון דמצותו בכף שרי א"כ ה"נ ביין פיון דכתיב ויין תקריב כו' אשה כו' וגלי קרא דמתנדב יין צריף להקטירו א"כ הוי כפוי קטרות: ונראה הנה לומר דכפוי דמזבח שאני מכפוי דשבת דכפוי דשבת פיון דמכבה לשעה אע"ג דאח"כ ידלוק חשיב מכבה דהוי מלאכה אבל במזבח אסור רק כפוי שהוא לעולם ובשרא אגומרי נהי דמכבה לפי שעה אבל אח"כ חוזר ומבעיר ומש"ה בהקטרה ליפא משום כפוי אבל ביין כשנזלפל מכבה לגמרי ומש"ה אסור אף אי אפשר לומר פן דאף ביין אמרינו ביבמות כ"א ע"ב [בנפל לתוף יורה יין דמעידין עליו] דתחילתו מכבה וסופו מבעיר וכתב רש"י ז"ל שם דדרף בקעת שמכבין אותה במים להיות חוזרת ודולקת יותר מבתחילה וצ"ל משום דבשאר הקטרות אי אפשר בענין אחר פי אם בהקטרה אבל ביין פיון דאפשר לספלים צריף ליתן לספלים ולא לאישים שלא יכבה: והנה בעיקר לשמואל דאמר דהמתנדב יין מביא ומזלפו ע"ג האישים יש לחקור אם י"ל דין הקטרה או ניסוף אי נימא דמתנדב יין גילתה תורה מקרא דאשה ריח גיחוס דצריף להקטירו ולא לנסכו וא"כ י"ל דין הקטרה או דהוי ניסוף רק דהניסוף אינו לספלים כ"א לאישים ונ"מ לענין זר שזילפו דאם י"ל דין הקטרה קי"ל דשיעור הקטרה ככזית אבל אם י"ל דין ניסוף שיעור ניסוף הוא ג' לוגין ופחות אינו פלום וכן לענין העלאה בחוץ אי שיעורו ג' לוגין או כזית כמו שאר הקטרות או אפשר דמשקין בהקטרה שיעורו ברביעית דרביעית במשקין ככזית באונקליו [ובענין ניסוף המים בחוץ למ"ד אין שיעור למים יש לחקור אם ניסוף פל שהוא בחוץ אי חייב או אפשר דבחוץ צריף שיעור אע"ג דבפנים א"צ שיעור וכמו למ"ד יש הקטרה פחות מכזית מ"מ בחוץ בעי שיעור כזית דאותו פתיב וצריף שיעור כמ"ש בתוס' ואי נימא דבחוץ צריכים המים שיעור יש לחקור שיעורו בכמה] וכן לענין אין מערבין חלבים בחלבין דאמרינו במנחות פ"ט ע"ב דזה דוקא במילי דהקטרה אבל נסכים מותר לערב אי המתנדב יין דדינו לאישים אם ג"כ מותר לערב זה בזה ועוד נ"מ אי צריף כ"ש דבניסוף אמרינו בתוספתא דאם ניסוף בכלי חול פסול ובהקטרה אמרינו במנחות כ"ו דהקטר חלבים ואברים פשר בין ביז בין בכלי ולר"ש אף קומץ ולבונה פן וכן איפא נפקותא אם י"ל דין הקטרה אז צריכה להיות על מערכה גדולה דוקא וא"כ אסור לזלפו קודם תמיד של שחר ולאחר תמיד של בין הערבנים משום עשה דהשילמה אבל אם י"ל רק דין ניסוף וצריף רק לזלפו ע"ג האישים אז אפשר דא"צ מערכה פהקטרה וליפא בזה ג"כ עשה דהשילמה וכן דין שלא יהא דבר

קונדום תמיד של שחר דנה דוקא בדבר הנקטר על מערכה גדולה כמ"ש רש"י ז"ל יומא ל"ג ע"ב (והנה בפסחים נ"ח ע"ב אמר רבה בר עולא הכי קתני פסידרו בחול דעלמא פה סידרו בשבת דעלמא דעלמא דברי ר"י רע"א פסידרו בערב פסח דעלמא פה סידרו בשבת דעלמא ופרכינו לר"ע ניעבדה לתמיד בשש ומחצה קסבר מוספין קודמין לבזיכין מוספין בשש ובזיכין בשבע ועביד ליה לתמיד בשבע ומחצה ויש לי לעיין בזה למה צריך להקריב הבזיכין דוקא קונדום תמיד של בין הערבים הא אין הבזיכין נקטרים על המערכה גדולה רק על מערכה שניה של קטורת ואפשר דאע"ג דנה דלא יהא דבר קונדום לתמיד של שחר הוא דוקא על מערכה גדולה כמ"ש רש"י ז"ל אבל זה שלא יהא דבר לאחר תמיד של בין הערבים הוא בכל המערכות וצ"ע בזה): (ב) ובמתנדב שמן אמר שמואל בזבחים שם דקומצו ושיריו נאכלים (ומיתנין התם ראיה מהא דאמר ר"ש אם ראית שמן שמתחלק בעזרה כו' שאין מתנדבין שמן מפלל דאי מתנדבין קומצו ושיריו נאכלין ונדחין לה התם וקשה אמאי לא מיתנין ראיה מההיא דזבחים ע"ו בספק מצורע דר"ש אומר למחר מביא אשמו ולגו עמו ומתנה הלוג בנדבה וקומצו ומקטיר הקומץ ואח"כ נותן מתן שבע ומותרים השיריים באכילה ממ"נ ע"ש ואי מתנדב שמן פלו לאישים א"כ ליפא תקנה פלל להתיר השיריים ושפא לא איכפת לן בזה שלא יהו שירי הלוג נאכלים והש"ס התם דמהדר שיהו שירי הלוג נאכלין ס"ל כשמואל): והנה אי צריך להקריש השמן קונדום קמיצה יש להוכיח מדברי התוס' מנחות ע"ד ע"ב דא"צ להקריש שפכתבו שם ד"ה קומצו אבל יין צלול הוא ואי אפשר לקומצו עכ"ל ומוכח בשמן דאינו מקריש דאי מקריש א"כ גם ביין אפשר להקריש כדאמרין בסופה י"ב ואימא יין קרוש כו': וכן מזבחים ע"ו יש להוכיח דא"צ להקריש השמן קונדום קמיצה דאמרין שם גבי למחר מביא אשמו ולגו עמו ומתנה בלוג של נדבה ומקשינין ודלמא לאו מצורע הוא וכעי קמיץ ומשנין דמקמיץ ודלמא מצורע הוא וכעי למיתן מתן שבע ומשנין דיהיב והא קא חסר כו' ואי בשעת קמיצה צריך להקריש הלוג א"כ איך ראוי הלוג אח"כ להזאות מצורע הא כמו דדם קרוש פסול לחטאות הפנימיות כדאמרין במנחות כ"א משום דכתיב וטבל והזה והאי לאו בר טבילה והזאה הוא א"כ ה"נ במצורע בעינן וטבל והזה ואין לומר דאחר שפקריש הלוג חוזר וממחה א"כ הו"ל דחוי כדאמרין במנחות שם גבי דם אף יש לעיין דאם לא יקריש יכול להיות לפעמים הקומץ פסול דקי"ל אין קומץ פחות מב' זיתים ואין הקטרה פחותה מפזיזת דאכילת מזבח איתקש לאכילת אדם מקרא דאם האכל יאכל מה אכילת אדם בכזית אף אכילת מזבח בכזית וא"כ לפ"ז במשקין דשיעור אכילת אדם הוא ברביעית אף אכילת מזבח ברביעית א"כ בשמן שיעור הקטרה ברביעית וכינן דרביעית שיעור ביצה ומחצה שהוא ג' זיתים נמצא שיכול להיות שיעור רביעית יותר מקומץ דרק אין קומץ פחות מב' זיתים, א"כ יכול להיות שלא יהנה בקומץ שיעור הקטרה וצ"ל דקמצי פהגים שקומצם מחזיק ג' זיתים אף לפ"ז יש לעיין דכהגים שאין קומצם מחזיק ג' זיתים יהיו פסולים לכל עבודות לפי דאמרין בירושלמי פ"ב דיומא דכהן שאין ידו מחזקת ב' זיתים פסול לעבודה וכתבו המפרשים ז"ל היינו דפסול לכל עבודות משום דבעינן פהן שיהא ראוי לכל עבודות וכינן דאינו ראוי לקמיצה דאין ידו מחזקת ב' זיתים פסול לכל עבודות (ועיין במל"מ שמתה על הרמב"ם ז"ל שלא הביא דין זה) וא"כ פהן שאין ידו מחזקת ג' זיתים יהא פסול לכל עבודות כינן שאינו ראוי

לקמיצת שָׁמֶן וְאֶפְשָׁר כִּינּוּן שְׂרָאֵי לְקַמִּיצָה בְּעוֹלָם לֹא אֵיכָפֶת לָן]: וְהִנֵּה הִרְגַּמ"ה מְנַחֲחוֹת ע"ד ע"ב על הַהִיא דְּהַמְתַּנְדָּב שְׁמֵן קִנְמָצוּ כו' כְּתַב קִנְמָצוּ יִקְפְּנוּ עכ"ל וְלֹא נִתְבָּרַר לִי כַּוְנָתוֹ בְּזֶה וְאֶפְשָׁר שְׁכּוֹנָתוֹ שְׂצָרִיף לְהַקְפּוֹת הֵינְנוּ לְהַקְרִישׁ הַשְּׁמֵן תַּחֲלִילָה פְּדֵי שְׂיֵהָא נּוֹחַ לְקַמִּיץ אִף כַּאֲשֶׁר הוֹכַחְתִּי מִדְּבָרֵי הַש"ס א"צ לְהַקְרִישׁ הַשְּׁמֵן: וּבְעֵינֵיךָ אֵי אֲכִילַת מִזְבֵּחַ בְּמִשְׁקִין שְׂעִירוֹ בְּרַב־יַעֲוִי נִרְאָה דְּתַלּוּי בְּזֶה אֵי הַטַּעַם דְּמִשְׁקִין שְׂעִירוֹן בְּרַב־יַעֲוִי בְּעֵלְמָא הוּא מְשׁוּם דְּבְמִשְׁקִין שְׂעִירוֹ אֲכִילָה אַחַר הוּא מְאוּכְלִין וְשְׂעִירוֹרְיָה הוּא רַב־יַעֲוִי וְא"כ בְּאֲכִילַת מִזְבֵּחַ שְׂעִירוֹרְיָה בְּאֲכִילַת אָדָם הָיִי ג"כ בְּרַב־יַעֲוִי אוֹ דְלָא שְׂאֲנֵי בֵּין אוּכְלִין לְמִשְׁקִין רַק הַנ"מ הוּא בֵּין אֲכִילָה לְשִׁתְיָה דְּאֲכִילָה בְּכַוִּינָה וְשִׁתְיָה בְּרַב־יַעֲוִי וְא"כ זֶה שְׂעִירוֹ רַק בְּאֲכִילַת אָדָם אֲבָל בְּמִזְבֵּחַ אִף בְּמִשְׁקִין אֲכִילָה הִיא וְלֹא שִׁתְיָה וְא"כ לְעוֹלָם שְׂעִירוֹ בְּכַוִּינָה וְהִנֵּה מְרֵן הַגְּרַע"א בְּתַשׁוּ' ס' קנ"ד חָקַר אֵי שְׂעִירוֹ שִׁתְיָה הוּא רַב־יַעֲוִי אוֹ כ"ש וְהַעֲלָה שָׁם דְּזֶה דְּאֶמְרִינּוּ דְּמִשְׁקִין שְׂעִירוֹן בְּרַב־יַעֲוִי אֵינּוּ מְשׁוּם דְּשִׁתְיָה בְּרַב־יַעֲוִי רַק מְשׁוּם דְּשְׂעִירוֹ רַב־יַעֲוִי וְכַוִּינָה שְׂעִירוֹ אֲחַד הוּא דְּרַב־יַעֲוִי מִשְׁקִין כְּשִׂיקְרָשׁוֹ יַעֲמָדוּ עַל כַּוִּינָה פְּדִאָמְרִינּוּ בְּשִׁבְתָּ] וְהִבִּיא סְמִיךְ לְזֶה מִדְּבָרֵי הַר"ן בְּשֵׁם הַרְאָ"ה דְּלַעֲגָנָן בִּיטוּל בַּס' הַרְנוּטָב חֲשָׁבִינוּ רַב־יַעֲוִי לְכַוִּינָה], וְא"כ לִפ"ז בְּמִשְׁקִין אֲכִילַת מִזְבֵּחַ וְדֹאֵי שְׂעִירוֹ בְּרַב־יַעֲוִי כִּינּוּ דְּבְמִשְׁקִין רַב־יַעֲוִי הָיִי כְּמוֹ כַּוִּינָה דְּשְׂעִירוֹ אֲחַד הוּא: אִף מִדְּבָרֵי הַתּוֹס' זְבַחִים ק"ט ע"א נִרְאָה דְלֹא ס"ל כֵּן דְּאֶמְרִינּוּ שָׁם ה' דְּבָרִים בְּעוֹלָה מְצַטְרְפִין זַע"ז הַבְּשָׂר הַחֲלָב וְהַסֶּלֶת וְהַיֵּין וְהַשְּׁמֵן וְהֵינּוּ לְהַתְחַיֵּיב מְשׁוּם פִּיגוּל וְהַקְשׁוֹ הָא אֵין שְׂעִירוֹן שְׁוֵה דְּחֲלָב בְּכַוִּינָה וּמִשְׁקִין בְּרַב־יַעֲוִי וְתִי' דִּהַנ"מ בְּשִׁתְיָה אֲבָל דְּרַף אֲכִילָה שְׂעִירוֹ פִּתּוֹ בֵּינּוּ שְׂעִירוֹ בְּכַוִּינָה עכ"ל וּמוֹכַח מִדְּבָרֵי הַתּוֹס' דְּאֵין נ"מ בֵּין אוּכְלִין וּמִשְׁקִין רַק הַנִּפְקוּתָא בֵּין דְּרַף אֲכִילָה לְדְרַף שִׁתְיָה דְּשִׁתְיָה בְּרַב־יַעֲוִי אֲבָל דְּרַף אֲכִילָה אִף בְּמִשְׁקִין שְׂעִירוֹן בְּכַוִּינָה וְלֹא ס"ל הַטַּעַם דְּרַב־יַעֲוִי בְּמִשְׁקִין הֵם כַּוִּינָה בְּאוּכְלִין דֹּא"כ אֶפְּלִיּוּ שְׂעִירוֹ פִּתּוֹ בֵּינּוּ ג"כ אֲמַאי בְּכַוִּינָה הָא לִיכָא שְׂעִירוֹרְיָה אִף קוֹשְׁיַת הַתּוֹס' שָׁם לֹא תִשְׂאָר עַל מְרֵן דְּאִף לְדְבָרֵי אֲתִי שְׂפִיר דְּמַש"ה מְצַטְרְפִין הַחֲלָב עִם הַיֵּין וְהַשְּׁמֵן אַעֲפ"י שְׂעִירוֹ בְּכַוִּינָה וְזֶה בְּרַב־יַעֲוִי מְשׁוּם דְּכַוִּינָה בְּאוּכְלִין הוּא כְּמוֹ רַב־יַעֲוִי בְּמִשְׁקִין וְשְׂעִירוֹ אֲחַד הוּא נִמְצָא שְׂעִירוֹן שְׁוֵה וְשְׂפִיר מְצַטְרְפִין חֲצֵי זֵית חֲלָב עִם חֲצֵי רַב־יַעֲוִי יֵין [וְעַמ"ש מְרֵן דְּרַב־יַעֲוִי בְּמִשְׁקִין שְׂעִירוֹ כַּוִּינָה הוּא מְשׁוּם דְּכְשִׂיקְרָוֹשׁ יַעֲמוּד עַל כַּוִּינָה יֵשׁ לַעֲיִין מְהֵא דְּאֶמְרִינּוּ בְּנִזִּיר ל"ד דֵּינּוּ בְּנִזִּיר שְׂעִירוֹ בְּכַוִּינָה דִּילְפִינּוּ מְעַלִּים וְלוּלָבִים וְכֵן אֶמְרִינּוּ בְּכָרִיתוֹת לַעֲנִין נְתִיבַת שְׁמֵן הַמְּשַׁחָה עַל זֶר דְּשְׂעִירוֹ בְּכַוִּינָה דְּנִתְיָנָה בְּכַוִּינָה דִּילְפִינּוּ מוֹנְתָן לַפְּהֵן אֶת הַקֹּדֶשׁ וְהֵתָם כְּתִיב אֲכִילָה ע"ש וְאֵי אֲכִילָה בְּמִשְׁקִין שְׂעִירוֹ בְּרַב־יַעֲוִי שְׂעִירוֹ כְּמוֹ כַּוִּינָה בְּאוּכְלִין א"כ אֲמַאי לֹא הוּא הֵתָם בְּרַב־יַעֲוִי]: וּבִהִיא דְּזְבַחִים ע"ז דְּלִמְחָר מְבִיא אֲשָׁמוֹ וְלִגּוֹ עֲמוֹ וּמִתְנַהֵג הַלּוֹג בְּנִדְבָה פְּרָכִינוּ הָא אֲמַר ר"ש אֵין מְתַנְדְּבִין שְׁמֵן וּמְתַרְצִינּוּ תִיקוּנָא גְבָרָא שְׂאֲנֵי וְהַקְשׁוֹ בְּתוֹס' שָׁם אֵי דְאוּרִיָּתָא קְאָמַר ר"ש אֵין מְתַנְדְּבִין שְׁמֵן הִיכָא שְׂרֵי מְשׁוּם תִיקוּנָא גְבָרָא וְעוֹד כִּינּוּ דְאֵין מְתַנְדְּבִין חוֹלִין גְּמוּרִין הָיוּ עכ"ל וְנִרְאָה לּוֹמַר נְהִי דְאֵין מְתַנְדְּבִין מִדְּאוּרִיָּתָא מ"מ אִיסוּר לִיכָא לְהַקְרִיב כְּמוֹ הַמְעַלָּה אֲבָרֵי חִיָּה טְהוּרָה לר"ל בְּזְבַחִים ל"ד ע"א דְאֵינוּ עוֹבֵר בּוֹלָא פְלוּם וּמְקוֹשִׁינּוּ וְהָא כְּתִיב בְּהֵמָה הִיא לְמַצְוָה וְאֶמְרִינּוּ שָׁם מְשַׁל לְתַלְמִיד שֵׁא"ל רַבּוֹ כו' אֵלָא כְּמוֹסִיף עַל דְּבָרֵי ע"ש אֵלְמָא דִּיכּוֹל לְהַקְרִיב אִף מֵה שְׂלֵא כְּתוּב בְּתוֹרָה כִּינּוּ דְלֹא אֶסְרָה תּוֹרָה לְהַקְרִיבוּ וְרַק דְלֹא הָיִי מַצְוָה אֵלָא מ"ש בְּתוֹרָה וִי"ל דֵּה"נ בְּשְׁמֵן]: (ג) וּבְמִתְנַדָּב עֲצִים אֵלִיכָא דְרַבְּנָן כְּתַב הַמַּל"מ פ"ד מֵהַל' שְׁקָלִים דְּמוֹסָר הַגִּזְרִין לְצִיבוּר

ומבְּעִירֵינוּ אוֹתָנוּ בְּתוֹרַת עֲצֵי הַמַּעֲרָכָה וְהִבִּיא לָנוּ מִהִירוּשָׁלַיִם דְּמִקְשֵׁינוּ שֵׁם עַל הָא
 דְּאֶמְרֵינוּ בְּתַעֲנִית בְּקֶרְפֶּן הָעֲצִים שֶׁהָיוּ הַמְשַׁפְּחוֹת מִתְּנַדְבוֹת מְשַׁלְּהוֹן דְּנִיחוּשׁ שְׂמָא לֹא
 יִמְסְרֵם יָפָה יָפָה אֶלְמָא צְרִיף מְסִירָה לְצִיבוֹר ע"ש [וכ"כ עוֹד מִהַמְּפָרְשִׁים ז"ל]: וְהִנֵּה יֵשׁ
 לְעֵינֵינוּ ע"ז אֵי מוֹסְרֵינוּ הַגִּזְרֵינוּ לְצִיבוֹר וּמַעְלִין אוֹתָנוּ בְּתוֹרַת עֲצֵי הַמַּעֲרָכָה א"כ אֵין זֶה
 קֶרְפֶּן שְׁלוֹ שְׁהָרֵי הוּא אֵינוּ מְקַרֵּיב פְּלוּם וְאִמָּאֵי אֶמְרֵינוּ בְּסִפְרֵי [הוּבָא בְּתוֹס' סוֹפָה מ"ז
 ע"א] דְּהַמְתַּנְדֵּב עֲצִים טְעוֹן לִינָה וּבַת"כ פ' וַיִּקְרָא אֶמְרֵינוּ דְּאֵין קֶרְפֶּן עֲצִים בְּאֵ בְּשׁוֹתְפַת
 מְשׁוּם דְּכַתִּיב נֶפֶשׁ וְאֵי מוֹסְרֵנוּ לְצִיבוֹר אִמָּאֵי לֹא יָבִיא בְּשׁוֹתְפַת וְכֵן אֶמְרֵינוּ בְּזִבְחִים צ"ט
 דְּעֲצִים אֵינוּ מְבִיא כְּשֶׁהוּא אוֹנוּ דְּמַרְבִּינוּ שֵׁם מְקַרָּא דְּכָל הַקֶּרְבָּנוֹת כְּשֶׁהוּא שְׁלֵם מְבִיא
 וְלֹא כְּשֶׁהוּא אוֹנוּ וְאֵי מוֹסְרֵנוּ לְצִיבוֹר מֵה שִׁינָה שְׂאֵינוּ מְבִיא כְּשֶׁהוּא אוֹנוּ שְׁהָרֵי הוּא אֵינוּ
 מְקַרֵּיב פְּלוּם וְעוֹד אֶמְרֵינוּ בְּמִנְחוֹת ע"ג ע"ב דְּעַכּוּ"ם מִתְּנַדְבִין עוֹפוֹת עֲצִים וּלְבוֹנָה וְאֵי
 הַצִּיבוֹר מְקַטֵּירֵנוּ לְעֲצֵי הַמַּעֲרָכָה קִשָּׁה הָא קֶרְבָּנוֹת צִיבוֹר אֵין מְקַבְּלִין מִן הָעַכּוּ"ם וְאֶפִּילוּ
 אֵי מוֹסְרֵנוּ לְצִיבוֹר כְּדְּאֶמְרֵינוּ בַּת"כ שֶׁהִבִּיאוּ הַתוֹס' שֵׁם ד"ה אֵישׁ ע"ש וְצַע"ג וְמֵה שֶׁהִבִּיא
 הַמַּל"מ מִן הִירוּשָׁלַיִם שֶׁהִקְשָׁה עַל הֵהִיא דְּתַעֲנִית דְּנִיחוּשׁ שְׂמָא לֹא יִמְסְרֵם יָפָה יָפָה וּמוֹכַח
 דְּצְרִיף לְמוֹסְרֵנוּ לְצִיבוֹר הֵתֵם בְּהֵהִיא דְּתַעֲנִית שֶׁהִתְנַדְּבוּ מְשׁוּם שְׂלֵא מְצָאוּ עֲצִים לְמַעֲרָכָה
 וְעַמְדוֹ אֵלוּ וְהִתְנַדְּבוּ מְשַׁלְּהֵם הֵתֵם וְדָאֵי הָיוּ לְמַעֲרָכָה וְצְרִיכִים מְסִירָה לְצִיבוֹר אֲבָל זֶה
 דְּמִתְּנַדְבִין עֲצִים וַיִּלְפִּינוּ לָהּ מְקַרָּא קֶרְפֶּן מְלַמֵּד שֶׁמִּתְּנַדְבִין עֲצִים הוּא קֶרְפֶּן יַחֲדֵי כֵן הִנֵּה
 נִרְאָה בְּפִשׁוּטוֹ אִף רְאִיתִי לְהַרְגַּמ"ה ז"ל מְנַחֲחוֹת ק"ו ע"ב דְּנִרְאָה דְּמִפְּרֵשׁ כַּהַמַּל"מ שֶׁפְּתַב
 שֵׁם ז"ל שֶׁמִּתְּנַדְּבַב עֲצִים דְּאֶקְרוּ נְמִי קֶרְפֶּן וְקִסְבֵּר ת"ק דְּאוֹתָנוּ גִּזְרֵינוּ קֶרְבִּין לְהַכְשֵׁר
 הַקֶּרְבָּנוֹת עַל הַמַּעֲרָכָה עכ"ל וְכֵן בְּפִי הַמְּשַׁנֵּה לְהַרְבֵּב"ם ז"ל וְקִשָּׁה מִפְּל הֵנָּה שֶׁהִקְשִׁיתִי
 לְעֵיל עוֹד יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת מִהִירוּשָׁלַיִם שֶׁקְלִים פ"ו הִלְכָה ז' דְּאֵיבְעֵי לָן בְּאוֹמֵר הָרֵי עָלֵי עַץ
 אֵי מְבִיא גִּזְרֵי אֶחָד וּמִיִּיתֵינוּ רְאִיָּה מֵהָא דְּבַתְמִיד שֶׁל בֵּין הָעֲרַבִּים הָיוּ ב' גִּזְרֵי עֲצִים בְּב'
 כְּהֵנִים וּמוֹכַח דְּכָל גִּזְרֵי וְגִזְרֵי הוּא קֶרְפֶּן בַּפ"ע ע"ש וְאֵי צְרִיף לְמוֹסְרֵנוּ לְצִיבוֹר אִמָּאֵי לֹא
 יִתְנַדְּבַב גִּזְרֵי וְיֵהֵא לִי אִם גִּזְרֵי אֶחָד אֵינוּ קֶרְפֶּן בַּפ"ע פִּינוּ דְּהַצִּיבוֹר מְקַטֵּירֵנוּ לְמַעֲרָכָה עִם
 שְׂאָר עֲצִים וְלְמוֹסְרֵנוּ לְצִיבוֹר יְכוּלִים אִף פְּרוּטָה אַחַת וְצ"ע: וְהִנֵּה לְרַבֵּי דְּאֶמְרֵנוּ עֲצִים טְעוֹנִין
 קְמִיצָה יֵשׁ לְחַקוֹר אִיף יַעֲשֶׂה הַקְּמִיצָה וְכַתֵּב רַש"י ז"ל בְּמִנְחוֹת ק"ו ע"ב ז"ל שֶׁמְרַסְקוּ
 לְעֲצִים דְּקִים עַד שְׁנוּטֵל מֵהֶם מְלֵא קוֹמְצוֹ עכ"ל וְהוּש"מ מְנַחֲחוֹת כ' ע"ב כְּתַב ז"ל הַמְתַּנְדֵּב
 שְׁנֵי גִזְרֵינוּ מְבַקֵּעַ מְלֵא קוֹמְצוֹ קְסָמִין דְּקִים וְנוֹתֵן עַל הַמַּעֲרָכָה וְנִרְאָה מִזֶּה שְׂאֵינוּ מְרַסֵּק
 כָּל הָעֲצִים רַק שִׁיעוֹר קְמִיצָה וְהַרְגַּמ"ה ז"ל שֵׁם ק"ו כְּתַב ז"ל דְּרַבֵּי לֹא אָמַר ב' גִּזְרֵינוּ
 וְקָאֵמַר דְּנִקְטְרִין בַּפ"ע וְלֹא לְהַכְשִׁיר הָאֲבָרִים שֶׁעַל הַמַּעֲרָכָה וְלֹא קָא יְהִיב בְּהוּ שִׁיעוֹרָא
 כְּמָה לֵיִתִּי אֲבָל מְלֵא קוֹמְצוֹ מְקַטֵּיר וְטְעוֹנָה הַגְּשָׁה וּמְלַח כְּשֶׁאֵר קֶרְבָּנוֹת וְשִׁירֵי עֲצִים
 לְפָהֲגִים עכ"ל וְהִנֵּה זֶה שֶׁכְּתַב דְּרַבֵּי לֹא קָאֵמַר ב' גִּזְרֵינוּ כָּלֵל וְלֹא קָא יְהִיב בְּהוּ שִׁיעוֹרָא
 כְּמָה רַק מְקַטֵּיר מְלֵא קוֹמְצוֹ יֵשׁ לְחַקוֹר אִם יְכוּל לְהִתְנַדְּבַב רַק מְלֵא קוֹמְצוֹ אוּ דְלֵמָּא פִּינוּ
 דְּצְרִיף קְמִיצָה ע"כ צְרִיף לְהִיּוֹת שִׁירֵיִם רַק דְּלִיכָּא שִׁיעוֹר לְהַשִּׁירֵיִם אִף בְּעִיקָר מ"ש
 דְּרַבֵּי לִית לִיהּ שִׁיעוֹרָא כָּלֵל דְּב' גִּזְרֵינוּ יֵשׁ לְעֵינֵינוּ מִהַתוֹסְפָתָא שֶׁהִבִּיאוּ הַתוֹס' מְנַחֲחוֹת כ'
 ע"ב ד"ה מְלַמֵּד הָאוֹמֵר הָרֵי עָלֵי עֲצִים.

מְבִיא דְּמִי ב' גִּזְרֵינוּ וְנוֹתֵנוּ לְשׁוֹפֵר כו' וְאִם אָמַר הָרֵי עָלֵי ב' גִּזְרֵינוּ אֵלוּ לְמַזְבֵּחַ כו' וְאִם
 הַקְּרִיבֵנוּ בַּחוּץ חֲזִיב דְּבָרֵי רַבֵּי כו' וְנִרְאָה מִזֶּה דְּאִף לְרַבֵּי בְּאוֹמֵר הָרֵי עָלֵי עֲצִים מְבִיא ב'
 גִּזְרֵינוּ וְצ"ע: וְכַתְּנֵנוּ עֲצִים לְרַבֵּי דְּאֶמְרֵנוּ עֲצִים טְעוֹנִים קְמִיצָה כְּתַבוּ הַתוֹס' מְנַחֲחוֹת כ'

ע"ב ד"ה לדברי דאף השירים קרבין למזבח וכמו מנחת חוטא של פהנים לר"ש דהקומץ קרב לעצמו והשירים קרבין לעצמן אף הרגמ"ה ו"ל פתב במנחות ק"ו ע"ב דהשירים מתחלקים לכהנים ע"ש והנה יש לעיין על הרגמ"ה ו"ל אי חשיבי עצים במנחות הנקמחות שהקומץ מתיר השירים א"כ אם אין שירים אין קומץ ובירושלמי יומא פ"ו הלכה ו' איבעי לן בפרים הנשרפים אם נשתייר כזית מן הבשר אם זורק את הדם אי חשיב יש בשר ומסקינן פינו דאין בהם לא אכילת אדם ולא אכילת מזבח אינו זורק עליו את הדם ע"ש א"כ בהנה שירים של עצים אעפ"י שהן מתחלקין לכהנים מ"מ אין בהם לא אכילת אדם ולא אכילת מזבח אלא מתחלק להסקה ואיך מקטיר עליהם את הקומץ וצ"ע ואפשר דרבי לטעמיה אזיל דס"ל בזבחים ק"ד דהדם מרצה על העור בפ"ע אע"ג דאין בו אכילת אדם ולא אכילת מזבח מיהו לפי פי' התו' שם אינו ענין פלל לכאן אף לפי פי' רש"י ו"ל שם אפשר קצת לדמות זה לזה (והנה להרגמ"ה יש לחקור בנטמאו השירים של העצים אי מקטיר קומץ עליהם אי הציץ מרצה על השירים דאפילו למ"ד ציץ מרצה על אכילות אבל הנה שירי עצים שאין בהם לא אכילת אדם ולא אכילת מזבח אפשר דלכ"ע אינו מרצה): ואם אותן השירים של העצים נפסלים בלינה או ביוצא הנה להתוס' דאף השירים קרבין למזבח ודאינפסלים אבל להרגמ"ה דהשירים מתחלקים לכהנים נראה דלא מפסלי ואף אי בשר פרים הנשרפים מפסלי בלינה ואע"ג דג"כ אין בהם לא אכילת אדם ולא אכילת מזבח מ"מ אית בהו מצות שריפה אבל הנה עצים המתחלקים לכהנים הוו כמו עורות קדשים אע"ג דהריקה מועלת להם להוציאם מידי מעילה לא שייך בהם שום פסול אלא מתחלקים לכהנים והם פשאר נכסיהם או פעצמות דשריין זריקה למיעבד בהו קתא דספינא מיהו אפשר לחלק דעור ועצמות אינם נפסלים בלינה וביוצא משום שאינם גופא דזבחה אבל הנה שירים פינו דמתחילה הנה הפל ראוי לקמיצה הם גוף הקרבן וא"כ אפשר לאידך גיסא דאפילו אי אין לינה מועלת בפרים הנשרפים משום דאין בהם לא אכילת אדם ולא אכילת מזבח הנה דלעולם לא הנה הבשר ראוי לאכילת מזבח אבל בהנה עצים דבשעה שנתקדשו פל העצים בכלי והנה הפל ראוי לקמיצה ונחתא להו תורת פסול לינה ויוצא לא פקע מינייהו לאחר שנעשו שירים: והנה פהו המתנדב עצים לרבי דעצים טעונים קמיצה יש לחקור אם גם בזה שאני פהו מישראל וי"ל דין מנחת פהו דאינה נקמצת וכולה פליל: ובעצים לרבנן דלאו קרבן גמור הו' אם יש להם קדוה"ג פתבו התוס' ו"ל מנחות כ' דעצים רק קדושת דמים הם וי"ל פדיון ע"ש והנה פן משמע מסוגיא דמעילה י"ט ע"ב דאמר רבי פל דבר שאי"ל פדיון יש בו מועל אחר מועל ואמרינן דאיכא בינייהו עצים ומייתנין הנהם הדין דהמתנדב עצים לא יפחות מב' גזירין רבי אומר עצים קרבן הם כו' ובפשוטו היינו דלרבי אין פדיון לעצים ומש"ה יש בהם מועל אחר מועל ולרבנן י"ל פדיון ומש"ה אין בהם מועל אחר מועל וכמה דאמרינן שם בקדשים שנעשו בע"מ ועבר ושחטן וכן מוכח מהיה דפסחים כ"ז ע"ב דאמרינן בתנור שהסיקו בעצי הקדש וס"ד מעיקרא דהיינו בעצי המערכה ומקשינן והלא מעל המסיק ונפק לחולין והיינו לרבנן דעצים אין בהם מועל אחר מועל: והנה בזה אתי שפיר מה שהביאו התוס' ביומא מ"ו ע"ב מהירושלמי דהוסיף ר"ע הקטורת והגחלים אם נגע טבול יום במקצתן פסל את כולן ומקשינן וכי גחלים קדושות הן ומשנינן תפטר בשל יוה"כ דבשל ג' קבין הנה חותה אבל בשאר ימות השנה תנינן

נתפזר פקב גתלים הנה מכבדן לאמה היינו כיון דמותר לאבדן אינו קדושות והקשו התוס' שם אפילו אי נימא דהמתנה שהנה חותה בה בשאר ימות השנה לא היתה כ"ש מ"מ יקדש המזבח את הגתלים דהא המזבח מקדש את הראוי לו ע"ש וקשה הא אף בלאו המזבח מקדש ג"כ קשה דקדושות העצים להיכן הלכה אטו משנעשו גתלים פקעה קדושת העצים ואי נימא דעצים אין להם כ"א קדושת דמים אחי שפיר דבקדושת דמים ליפא מצוה דמשמרת תרומותי שיהיה אסור לאבדן ומש"ה הקשו בתוס' רק שהמזבח יקדש את הגתלים קדוה"ג: ונראה דאע"ג דאין לעצים רק קדושת דמים ונפדין ואף כשהם על המזבח ג"כ אין להם אלא קדושת דמים כדמוכח מדברי התוס' מנחות ק"א שכתבו דרק כשתתו אותם במתנה כ"ש י"ל קדוה"ג מכלל דקודם שחתו אע"ג שהם על המזבח אין להם כ"א קדושת דמים מ"מ נראה דכשהם על המזבח אין נפדין וכמו בפרת חטאת דקדושת דמים היא דקדושי ב"ה היא וי"ל פדיון ולר"ש אף לאחר שחיטה י"ל פדיון דפרה נפדית ע"ג מערכתה מ"מ לאחר הזאת דמה כתבו התוס' ב"ק ע"ז דלכ"ע אין לה פדיון ע"ש דכיון דנעשו העבודות דידה שהם כעין עבודות פנים אף שהיא קדושת דמים אין לה עוד פדיון וה"נ בעצים אף שהם קדושת דמים מ"מ לאחר שהקריבו על המזבח שוב אין להם פדיון דהקטרת עצים עבודה היא ובעי פהונה וא"כ כיון שנעשו בהן עבודות שוב אין להם פדיון: ד) ובמתנדב לבונה אמרינו במנחות ק"ו ע"ב דלא יפחות מן הקומץ ומשמע דלהוסיף יכול ויש לחקור אם יכול רק להוסיף ב' קמצים וג' וכמו במנחה שיכול להביא מנחה של ב' עשרונות אבל קומץ ומחצה לא או דאין לו שיעור למעלה כלל ורק למטה י"ל שיעור דלא יפחות מן הקומץ ובמתנדב ב' קמצים ג"כ יש לחקור אם הם רק ב' קרבנות מיוחדים או שיהיה גם בלבונה קרבן אחד של ב' קמצים וכמו במנחה מנחה של ב' עשרונים ונ"מ שצריך להביא בכלי אחד: ולענין שותפת אמרינו בת"כ פ' ויקרא דיין שמן עצים ובלבונה אין באין בשותפת דדינו כמו מנחה דאינה באה בשותפת והנה במנחה גופה יש לחקור אם רק מנחה של עשרון אחד אינה באה בשותפת וכן משמע לשון המשנה מנחות ק"ד ע"ב דאין שנים מתנדבין עשרון אחד [ונה מפקינו מדכתיב נפש דעשרון אחד אינו בא בשותפת] אבל מנחה של שנים יכולה לבוא נדבת שנים מיהו הרמב"ם ז"ל סתם דאין שנים מתנדבים מנחה: סימן יב קרבנות מחוסרי פפירה מחוסרי פפירה הם הגז והזבה והיולדת והמצורע וקרבנות כולם חוץ מן המצורע ויולדת עשירה הם קניין ומצורע עשיר מביא ג' בהמות אשם חטאת ועולה וולג שמן ומצורע עני מביא אשמו ולג ועופות אחד לחטאת ואחד לעולה וכל החטאות קודמות לעולות ואפילו חטאת העוף של יולדות עשירה קודם לעולת בהמה הבאה עמה ובפ' פל התדיר צ' ע"א אמרינו דזה דהקדים הכתוב עולה לחטאת ביולדת רק למקראה הקדימה הכתוב ויש הרבה פירושים בזה ובתוס' שם ד"ה למקראה פי' ר"ח דהיינו שצריך להקדיש העולה קודם החטאת ואע"ג דבכל מחוסרי פפירה אמרינו במתני' שם פ"ט ע"א דצריך לקרות שם לחטאת תחילה יולדת שאני דגזיה"כ הוא ובתוס' שם הקשו על הר"ח מההיא דעירוכין דאמרינו דעולת יולדת א"צ למשפן מפני שאי אפשר לה להביא חטאתה קודם עולתה ופרכינו והאמר רבא למקראה הקדימה הכתוב ולפי' הר"ח כיון דצריכה לקרות שם קודם לעולתה א"כ אפתי א"צ למשפנה על העולה שהרי צריכה לקרות שם לעולה קודם החטאת ע"ש: והנה יש עוד להקשות ע"ז מהא דאמרינו בשקלים פ' י"ג שופרות דהנה

שם שופר לקיני חובה לזבין ונבות וגם יולדות וכדאמרין בעירובין ל"ב האשה שיש עליה לידה או זיבה מביאה מעות ונותנת בשופר וטובלת ואוכלת בקדשים לערב והפל היו נותנין בשופר אחד כדאמרין בשקלים שלא היה שם אלא שופר אחד לקיני חובה וקשה איך היו מערבין זו בזו הא אותן קינין של זבין צריף לקרות שם על של חטאת ראשונה פשאר חטאות הבאות עם העולות דצריף לקרות שם על של חטאת ראשונה ואותן של יולדת צריף לקרות שם על של עולה ראשונה וא"כ איך היו מערבין זו בזו [ובהיא דעירובין דאשה שיש עליה זיבה או לידה נותנת מעות בשופר דמשמע דכל אשה יכולה לעשות פן קשה מההיא דסוטה ח' ע"א דאמרין שם דבשער נקנור היו משקין את הסוטות ומטהרין את היולדות ומקשינן שם בגמרא למה צריכה היולדת לעמוד בשער נקנור ואמרין משום שצריכה להקריב קרבנותיה ואין קרבנו של אדם קרב אא"כ עומד ע"ג ע"ש וא"כ קשה איך נותנת היולדת המעות בשופר הא ע"כ אותן שנותנות בשופר אין עומדות על קרבניהן כדמוכח בשקלים דר"י סבר דלא היה שופר לקיני חובה מפני התערובת שמעות פולן מעורבות יחד ואיך אפשר לה לעמוד על קרבנה וכן מוכח להדיא בעירובין שם שנותנת מעות בשופר וטובלת ואוכלת קדשים לערב לפי שאין ב"ד מתעצלין בו ונחזקה דכבר הקריבו קרבנה עד לעי דאינה עומדת על קרבנה וקשה הא אמרין דצריכה לעמוד על קרבנה בשער נקנור וצ"ע]: עוד יש להקשות מהירושלמי סוטה פ"ב הלכה א' דאמרין דבעל מפריש על אשתו קרבן של מחוסרי פרה כדי שתטהר ויוכל לשמוח עמה וכיון דמעונב מלשמוח עמה יכול להפריש עליה קרבן ואמרין שם דאינו מפריש עליה רק חטאת העוף שהיא המעפכתה מלאכול בקדשים אבל לא עולת העוף ע"ש ואם אי אפשר לקרות שם לחטאת העוף קודם עולת העוף א"כ אמאי אין הבעל יכול להפריש עולת העוף שהרי קודם שמפריש עולתה אי אפשר לו להפריש חטאתה וא"כ מעונב הוא מלשמוח עמה בשביל הפרשה זו ועוד יש להקשות על הר"ח דהא אשפחן בכמה דוכתי דמקריבין קן סתומה ואיך יכולים להקריבו הא אין הקינין מתפרשין או בלקיחת בעלים או בעשיית פהן א"כ דקן סתומה אינו יכול להתפרש רק בעשיית פהן א"כ הקריאת שם היא בשעת הקרבה ושניהם באים פאחד וכיון דבילדת הקריאת שם צריף להיות תחילה על העולה והקרבה תחילה על החטאת א"כ איך אפשר להקריב קן סתומה ודחוק לומר דזה דמקריבין קן סתומה הוא רק בזבין ולא ביולדות (ב) ובמצורע האשם בא ראשון כדאמרין במתני' פ' כל התדיר צ' ע"ב פל החטאות שבתורה קודמות לאשמות חוץ מאשם מצורע ואחר החטאת בא העולה ככל החטאות שבתורה שהם קודמות לעולות והאשם ב' פהנים מקבלים את דמו אחד בידי אחד בכלי זה שבכלי זורק את הדם ככל אשמות וזה שמקבל בידי נותן על בהונות המצורע והלוג של המצורע נותן ממנו מתן ז על הפרוכת ומתן בהונות על מקום דם האשם והנה זה דאשם מצורע קודם לחטאת אמרין בפ' כל התדיר שם מפני שבא על הכשר ופי' רש"י ז"ל שם מפני שבא להכשיר המצורע לקדשים ולביאת מקדש הלכך חשיבות הוא לגביה שטהרה תלויה בו עכ"ל ונראה מדברי רש"י ז"ל דזהו רק משום חשיבות וכמו תדיר וכן מקודש דקדמי מפני שיש בהם חשיבות וא"כ לפ"ז אם הקדים חטאת לאשם כשר דהוי כמו שאר דברים שקודמים משום חשיבות דאם איחרו כשר וקשה דבמנחות ה' ע"א אמרין הקדים חטאתו לאשמו לא יהא אחר מקרס בדמו אלא

תענבד צורתו ויוצא לבית השריפה ואמרנו שם דקנדם שהקריב אשמו הוא מחוסר זמן לגבי חטאת אלמא דהוי חסרון בגוף המצורע דכל כמה שלא קרב אשמו עדיין אינו ראוי לחטאת וצ"ע: ובעולה יש לחקור הא דאמרנו בפסחים נ"ט דאם קרב עולתו קנדם חטאתו פשר דכתיב אשר העלה כי אם הקדים עולתו לאשמו ג"כ פשר או לא דאפשר דגזיה"כ הוא רק אם הקדים לחטאתו: והאשם קנדם ללוג ובמנחות ט"ו ע"ב אמרנו דדם האשם מתיר הלוג לבהונות דם האשם על המזבח מתיר הלוג לבהונות ובמנחות ה' ע"א אמרנו דאם הקדים מתן שמן למתן דם היינו שהקדים מתן שמן על הבהונות למתן דם על הבהונות צריך לחזור וליתן מתן שמן אחר מתן דם והיינו דלמתן שמן על הבהונות צריך תחילה ב' דברים זריקת דם האשם על המזבח וכן מתן דם האשם על הבהונות ויש לחקור אם צריך ליתן מתן שמן דוקא אחר מתן דם על כל הבהונות או כיון שנתן דם על בנהן אחד יכול לתת עליו שמן והנה רש"י ז"ל במנחות שם פתב דמש"ה הקדים מתן שמן למתן דם פסול משום דבעינן על מקום דם האשם ולפ"ז לכאורה אם כבר נתן מתן דם על בנהן אחד יכול לתת עליו מתן שמן דעל מקום דם היו שם הוא אף מדברי התוס' מנחות ט' ע"א ד"ה עד מוכח להפך שהקשו שם בהקדים מתן שמן למתן דם איך אמרנו דיתחזיר וימלא את הלוג הא אף לר"ש לאחר שנתן מתנות אם נשפך הלוג לא ימלאנו ותי' דשאני הכא דהמתנות נעשו בפסול וכתבו אח"כ דלפ"ז אתיא אף כרבנן דס"ל דלאחר שיצק על פפו שוב לא ימלאנו דשאני הכא שהציקה עצמה היתה בפסול ע"ש ומוכח דס"ל להתוס' דאף יציקה על פפו צריך להיות אחר מתן דם על הבהונות אלמא דלאו טעמא הוא משום דבעינן מתן שמן על מקום דם האשם: ג) וסמיכת אשם מצורע היתה בשער נקנור בחול לפי שאין המצורע יכול לכנוס לפנים מפני שהוא מחוסר כפורים ובזבחים ל"ג ע"א שקלינן וטריןן אי סמיכת אשם מצורע דאורייתא ומקשינן אי סמיכת אשם מצורע דאורייתא ותכף לסמיכה שחיטה דאורייתא ליעול לפנים ולסמוך דהא רחמנא אמר ומסקינן דסמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא וכתב רש"י ז"ל הטעם דסמיכת אשם זה לאו דאורייתא לפי שאינו פשאר אשמות דבא רק להכשיר והתוס' שם הקשו על רש"י ז"ל הא אמרנו ביבמות לפי שמצינו שיצא אשם מצורע לידון בדבר החדש בבוהן יד ובוהן רגל יכול לא יהא טעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח ת"ל כחטאת פאשם מה חטאת טעון מתן דמים כו' א"כ גילף נמי מהיקשא מה חטאת טעונה סמיכה אף אשם טעון סמיכה ע"ש וק"ל הא ע"כ אף חטאת מצורע אינה טעונה סמיכה מדאורייתא דהא ע"כ אף סמיכת החטאת היתה בשער נקנור דהא בשעת סמיכת החטאת ג"כ מחוסר כפורים הוא דהא הנאת דם החטאת מעכבתו וכדאמרנו בזבחים שם שאין המצורע יכול לכנוס לשם עד שמזין עליו מדם חטאתו ומדם אשמו וה"ה בסמיכת העולה למ"ד בר"פ תמיד נשחט דעולתו מעכבתו] וא"כ מה שינוי לו דגילף מההיקש לחטאת שיהא האשם של מצורע טעון סמיכה מדאורייתא דהא אף חטאתו אינו טעון סמיכה מדאורייתא והטעם ע"כ ג"כ לפי שבא להכשיר ורק לענין מתן דמים ואימורים שינוי לילף מההיקש לחטאת דהא ע"כ אף חטאת של מצורע טעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח דלא יצא לדון בדבר החדש שאין בו בנהן יד ובוהן רגל שפיר ילפינן שם מהיקשא לחטאת שטעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח (ולכא למימר דס"ל להתוס' דבאמת חטאת מצורע טעון סמיכה בפנים ואע"ג שהוא מחוסר כפורים

הוא נכנס לפנים דהא למ"ד בזבחים שם הטעם דאשם מצורע אינו סומך בפנים משום
גזירה שמה נרבה בפסיעות א"כ האי טעמא ג"כ שייך בסמיכת החטאת דמאי נ"מ בזה
בין אשם לחטאת א"כ להאי מ"ד ודאי סמיכת החטאת היא ג"כ בחוץ ולא אשכחן פלוגתא
בזה אי סמיכת החטאת הוא בפנים או לא]: ובמתן בהונות של דם האשם והשמן אע"ג
שעדיין מחוסר פפורים הוא מכניסן לפנים ואף אי ביאה במקצת שמה ביאה משום
דרכתמא אמר ואשתרילגביה ביאה במקצת כדאמרינן בזבחים ל"ב ע"ב והנה יש לחקור
אם מתן שמן קודם להקרבת החטאת או הקרבת החטאת קודם והנה הרמב"ם ז"ל פ"ד
מהל' מחו"כ ה"ב פתב ז"ל ונותן הפה מן הדם שפכפו על תנוף כו' ואח"כ יקריב חטאתו
ועולתו ואחר שיתן הדם על הבהונות נוטל הפה מלוג השמן כו' והנה מלשון הרמב"ם
ז"ל לא נתבאר אם נותן תחילה מתנות השמן על הבהונות או מקריב חטאתו ועולתו
מיהו נראה דמתנת הראש ודאי צריף לעשות אחר חטאתו וטולתו פנין דמתנת הראש
אינו מעכב כדאמרינן ביומא ס"א א ורשאי לאכול בקדשים קודם מתנת הראש כמ"ש
בתוס' זבחים ו' ע"ב וכן לכן למקדש א"כ אם יקדים מתנת הראש לחטאתו ועולתו
שמעכבין אותו מלכנס למקדש א"כ יהיה מחוסר פפורים בשעת מתנת הראש ועשה
ביאה במקצת בטומאה שמכניס ראשו למתנות הראש ואם יעשה מתנת הראש אחר
שהקריב חטאתו ועולתו הרי יכול אז לכנס לפנים פנין דאין מתנות הראש מעכב ולא
יהיה בזה איסור טומאה ע"כ נראה דנדאי צריף לעשות מתנת הראש אחר שיקריב
חטאתו ועולתו: והנה במצורע שחל שמיני שלו בעה"פ וראה קרי בו ביום דאמרינן
אעפ"י שאין טבול יום אחר נכנס זה נכנס מוטב יבוא עשה שיש בה פרת וינדה עשה
שאין בה פרת ומקשינן בזבחים ל"ב ואי ביאה במקצת שמה ביאה איך מכניס ידיו
לבהונות אידי ואידי עשה שיש בה פרת הוא ואמרינן דהואיל והותר לצרעתו הותר
לקריו והנה לפ"ז יש לעיין איך יעשה מתנות הראש דמתנות הראש לא הותר לצרעתו
דיכול לעשותן אחר חטאתו ועולתו דאינו עוד מחוסר פפורים דמתנות הראש לא
מעכבות ועכשיו שהוא בעל קרי והוא טבול יום.

מחמת קריו איך יעשה ביאה במקצת בטומאה למתנת הראש וצ"ל דלעולם יעשה בלא
מתנת הראש פנין דאינו מעכב ואע"ג דסמיכה ג"כ אינה מעכבת ומ"מ כתבו התוס' דאין
לעשות לכתחילה בלא סמיכה ובזבחים ו' מדמין לה להדדי סמיכה ומתנת הראש
דבתרונניהו מעלה עליו הפתוב כאילו לא פפר וכיפר וצ"ל דמשום פסח עושין בלא
מתנת הראש ורק בה' שנתערבו עורות פסחיהן דאין עושין בלא סמיכה התם שאני דלכל
אחד הוא רק ספק אם חייב בפסח וכמה שחילקו התוס' מיהו יש לעיין מה יעשה אז
במותר השמן שפכפו פנין שאינו נותן על ראשו הרי יפסל אח"כ בלינה ואין מביאין
קדשים לבית הפסול ואין לומר דבשביל שיוכל המצורע לעשות הפסח מביאין קדשים
לבית הפסול דהא חזינו בספק מצורע מוחלט דרק לר"ש למחר מביא אשמו ולגו עמו
ומתנה בשלמים דס"ל דבשביל טהרת המצורע מביאין קדשים לבית הפסול אבל לרבנן
אין לו טהרה עולמית לשיטת הראשונים ז"ל דהא שם מעכב [חוץ מהרמב"ם ז"ל דס"ל
דלרבנן אשם מצורע אינו מעכב] ואמאי אין לו טהרה עולמית ערב פסח יביא אשם
ויתנה בשלמים כדי שיוכל ליטהר ולעשות הפסח ואמאי אינו מביא אז לרבנן אשמו
ולגו ומוכח דלרבנן אין מביאין קדשים לבית הפסול אף כדי לעשות הפסח ואפשר

דמַצְמָצֵם תְּחִילָה וְנוֹתֵן רַק מְעַט שָׁמֶן עַל כַּפּוֹ שֶׁלֹּא יִהְיֶה מְנוֹתָר אַחַר מִתֵּן בְּהוֹנוֹת וְאֶפְשָׁר דְּלִיכָא שְׁיַעוּר בִּיצִיקָה עַל כַּפּוֹ וְיִכּוֹל לַעֲשׂוֹת כָּל שֶׁהוּא וְצ"ע בְּזוֹה: ד) וּבְעֵיקָר הַפְּלוּגְתָא אִי אָשֵׁם מְצוֹרַע מְעַכְב דס"ל לְהַרְמַב"ם ו"ל דְּאָשֵׁם מְצוֹרַע אֵינוֹ מְעַכְב שְׁפָתַב בַּפ"י מֵהַל' נְזִירוֹת בְּסַפֵּק מְצוֹרַע מְנוֹחֵלֵט כּו' דְּמַבִּיא צְפָרִים וְחֻטָּאת הָעוֹף עַל הַסַּפֵּק וְאָשֵׁם וְעוֹלָה אֵין מְעַכְבִּין בְּמְצוֹרַע וְכַתֵּב הַלַּח"מ שֶׁם דְּכֵן הוּא דַעַת הַתּוֹס' בְּנִזִּיר ס"פ כ"ג דְּלַרְבָּנָן אָשֵׁם מְצוֹרַע אֵינוֹ מְעַכְב וְהַקְשָׁה הַלַּח"מ שֶׁם מֵהֵיא דַּפ' תְּמִיד נִשְׁחַט וּפ' הָאוֹמֵר מִשְׁקָלִי עָלִי דְאָמְרִינָן לר"י בְּנוֹ שֶׁל רִיב"ב כְּשֶׁם שְׁחֻטָּאתוֹ וְאָשֵׁמוֹ מְעַכְבִּין כִּף עוֹלָתוֹ מְעַכְב וְכַתֵּב לְתַרְזֵן דְּרַק ר"י בְּנוֹ שֶׁל רִיב"ב ס"ל הֵכִי אָבָל לְרַבָּנָן כְּשֶׁם שְׁעוֹלָתוֹ אֵינוֹ מְעַכְב כִּף אָשֵׁמוֹ אֵינוֹ מְעַכְב וְהַקְשָׁה שֶׁם הַלַּח"מ אִי אָשֵׁם בְּמְצוֹרַע אֵינוֹ מְעַכְב א"כ אֲמַאי לֹא כָּתֵב הַרְמַב"ם ו"ל דְּכָל חֲזִיבֵי אָשָׁמוֹת אֵין מְמַשְׁפְּנִין אוֹתָן חוּץ מֵאָשָׁם מְצוֹרַע כִּינּוֹן דְּאֵינוֹ מְעַכְב מְמַשְׁפְּנִין אוֹתוֹ וְתִי דְהַרְמַב"ם ו"ל לְשׁוֹן הַש"ס גָּט וּבְאָמַת אָשָׁם מְצוֹרַע מְמַשְׁפְּנִין אוֹתוֹ ע"ש: וְהִנֵּה לְבַד הַקְּנוּשִׁיּוֹת שֶׁהַקְשָׁה הַלַּח"מ עַל הַרְמַב"ם ו"ל יֵשׁ עוֹד לְהַקְשׁוֹת מֵהֵיא דַּפ"ג דְּזִבְחִים דְּאָמְרִינָן שְׂאֵין הַמְצוֹרַע יְכוֹל לִיכְנוֹס לְפָנִים עַד שְׁמִזִּין עָלָיו מַדָּם חֻטָּאתוֹ וּמַדָּם אָשָׁמוֹ וּמוֹכַח דְּהָאָשָׁם מְעַכְבוֹ מְלִיכְנוֹס לְמַקְדָּשׁ וְאָמְרִינָן עוֹד בְּיוֹמָא וּבְנִזִּיר בַּש"א מְצוֹרַע שְׂאֵין לוֹ בְּהוֹן יָד אֵי"ל טְהָרָה עוֹלָמִית וּמוֹכַח דְּהָאָשָׁם מְעַכְב טְהָרָתוֹ וְהֵתֵם לְאוֹ ר"י בְּנוֹ שֶׁל רִיב"ב קָאָמֵר לָהּ מִיְהוּ הֵיא דְאֵי"ל בְּהוֹן יָד אֶפְשָׁר לֹמֵר נִהִי דְהָאָשָׁם אֵינוֹ מְעַכְב מ"מ רְאוּי לְאָשָׁם בְּעֵינָן וְדוֹחֵק]: וְנִרְאֶה לַעֲנִיד לְתַרְזֵן דְּבַרֵי הַרְמַב"ם ו"ל דְּלַעוֹלָם הַחֻטָּאת הוּא הַמְטָהָר וְלֹא הָאָשָׁם וְזוֹה דְאָמְרִינָן בְּכָל הַנֶּה דְּוֹכְחֵי דְהָאָשָׁם מְעַכְב הוּא מְשׁוּם דְאָמְרִינָן בְּמִנְחוֹת ה' דְּהַקְדִּים חֻטָּאתוֹ לְאָשָׁמוֹ לֹא יֵהָא אַחַר מְמַרְס בְּדָמוֹ אֶלָּא תַעֲנֹבֵד צוּרְתוֹ וְיִצְא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה הֵינּוּ אִם הַקְדִּים חֻטָּאת לְאָשָׁם הַחֻטָּאת פְּסוּל דְּהַסְדֵּר מְעַכְב דְּזֹאת תִּהְיֶה תוֹרַת הַמְצוֹרַע כְּתִיב וְאִף אִם רַק שְׁחַט אֶת הַחֻטָּאת וְשִׁחִיטָהּ לֹא עֲבוּדָה הִיא מ"מ פְּסוּל מְשׁוּם מְחֻסָּר זְמַן כְּדָאָמְרִינָן הֵתֵם וְא"כ י"ל הַטַּעַם דָּאִם הַקְרִיב הַחֻטָּאת וְלֹא הָאָשָׁם דְּלֹא נִטְהַר הוּא מְשׁוּם דְּהַחֻטָּאת פְּסוּל וְלֹא מְשׁוּם דְּהָאָשָׁם מְטָהָר דְּבַעֲיָנָן כְּסֻדָּר וּמַש"ה אָמְרִינָן ג"כ בְּזִבְחִים דְּאֵין הַמְצוֹרַע יְכוֹל לִיכְנוֹס לְשֵׁם עַד שְׁמִזִּין עָלָיו מַדָּם חֻטָּאתוֹ וּמַדָּם אָשָׁמוֹ וְאִתִּי שְׁפִיר נְמִי הֵיא דְאֵי"ל בְּהוֹן יָד אֵי"ל טְהָרָה עוֹלָמִית וְנִיחָא שְׁפִיר נְמִי מַה שֶׁלֹּא כָּתֵב הַרְמַב"ם ו"ל דְּאָשָׁם מְצוֹרַע מְמַשְׁפְּנִין אוֹתוֹ דְּנֹדָא אֵין מְמַשְׁפְּנִין אוֹתוֹ כִּינּוֹן דְּקוֹדֵם הָאָשָׁם אֵינוֹ יְכוֹל לְהַבִּיא חֻטָּאת א"כ א"צ לְמַשְׁפְּנוֹ (וּמ"ש הַלַּח"מ דְּהַרְמַב"ם שְׁיִיר וּלְעוֹלָם ס"ל דְּאָשָׁם מְצוֹרַע מְמַשְׁפְּנִין אוֹתוֹ קָשָׁה הָאֵ הַרְמַב"ם ו"ל בְּעַצְמוֹ פְּסֵק דָּאִם הַקְדִּים חֻטָּאתוֹ לְאָשָׁמוֹ כּו' יִצְא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה א"כ ל"ל לְמַשְׁפְּנוֹ הָאֵ אִי אֶפְשָׁר לוֹ לִיטְהַר קוֹדֵם שְׁיַבִּיא אָשָׁמוֹ וְכִיּוֹצֵא בּוֹ אָמְרִינָן בְּעִירוּכִין גְּבִי עוֹלָת יוֹלָדָת אִי לֹא לְמַקְרָאָה הַקְדִּימָה הַכְּתוּב לֹא הִיוּ מְמַשְׁפְּנִין אוֹתָהּ אַע"ג דְּמִטְהָרַת בְּחֻטָּאת וְלֹא בְּעוֹלָה מְשׁוּם דְּאִי אֶפְשָׁר לָהּ לְהַבִּיא חֻטָּאתָהּ קוֹדֵם עוֹלָתָהּ] וְהֵינּוּ שְׂאֵין הָאָשָׁם מְטָהָר רַק חוֹבָה לְהַבִּיא כְּשָׂאָר קְרָבָנוֹת חוֹבָה וְסִידְרוֹ מְעַכְב דְּכָל כַּמָּה שֶׁלֹּא הַבִּיא חוֹבָת אָשָׁמוֹ אֵינוֹ יְכוֹל לִיטְהַר בְּחֻטָּאתוֹ אִף זֶה שְׁיִיף רַק הִיכָא דְמְחַוֵּיב לְהַבִּיא אָשָׁם אִזְ שְׁיִיף דְּסִידְרוֹ מְעַכְב אִף מְצוֹרַע מְסַפֵּק דְּאֵינוֹ מְחַוֵּיב לְהַבִּיא אָשָׁם דְּאֵין אָשָׁם בָּא עַל הַסַּפֵּק רַק חֻטָּאת חֲזִיב לְהַבִּיא דְחֻטָּאת הָעוֹף בָּאָה עַל הַסַּפֵּק א"כ הֵכָא לֹא שְׁיִיף לֹמֵר דְּהָאָשָׁם מְעַכְב חֻטָּאת כִּינּוֹן דְּהָאָשָׁם עַצְמוֹ אֵינוֹ מְטָהָר וְלִיכָא לְמִימַר ג"כ דְּהַסְדֵּר יַעֲכֵב דְּזוֹה שְׁיִיף רַק אִם מְחַוֵּיב לְהַבִּיא שְׁתִּימָה דְּזוֹה דְּמְצוֹרַע סַפֵּק אֵינוֹ מְבִיא אָשָׁם אֵינוֹ רַק מְשׁוּם דְּאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַבִּיא מְסַפֵּק רַק מְסַפֵּק אֵינוֹ מְחַוֵּיב

כָּלֵל לְהִבְיָא דְהָא אָפִילוּ עוֹלָה דִּיכּוֹל לְהִבְיָא מִסְפֵּק ג"כ אֵינוֹ מְחֻיָּב לְהִבְיָא כַּמ"ש הַתּוֹסֵף בְּנִזְרֵי שָׁם וּבִלְח"מ שָׁם דְּמִסְפֵּק לִיכָּא חֵיב קָרְבָּן כָּלֵל וְרַק חֲטָאת מְחֻיָּב לְהִבְיָא דְחֲטָאת הַעוֹף בָּאָה עַל הַסְּפֵק א"כ לִיכָּא הֵכָּא רַק חֵיב חֲטָאת וְלֹא שִׁינְיָה סֵדֵר וְנִתְיַשְׁבוּ בְּזֶה דְבָרֵי הָרַמְבַּ"ם ז"ל מִכָּל מַה שֶּׁהִקְשִׁינוּ מִיְהוּ מִב' מְקוֹמוֹת עֲדִינָן יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת דְּאֶמְרִינָן בַּפ' פֶּל הַתְּדִיר צ' ע"ב כָּל הַחֲטָאוֹת קוֹדְמוֹת לְאֲשֵׁמוֹת חוּץ מֵאֲשֵׁם מְצוֹרַע מְשוּם שָׂבָא לְהַכְשִׁיר וּמוֹכַח מִזֶּה דְהָאֲשֵׁם מְכָשִׁיר וְכֵן מְעִירוּכִין וְכַרְיָתוֹת בְּפִלּוּגְתָּא דַּר"י וַר"ש בְּמְצוֹרַעֵנִי וְהַעֲשִׂיר אֵי הוֹלְכִין אַחַר הַחֲטָאת אוֹ אַחַר הָאֲשֵׁם וְאֶמְרִינָן שָׁם דְּשִׁנְיָהֶם מִקְרָא אֶחָד דְּרָשׁוּ אִם לֹא תִשְׁיַג יָדוֹ בְּטַהֲרָתוֹ מִר סָבַר דְּבָר הַמְכַפֵּרוֹ שֶׁהוּא הַחֲטָאת וּמ"ס דְּבָר הַמְכַשִּׁירוֹ שֶׁהוּא הָאֲשֵׁם וּמוֹכַח דְהָאֲשֵׁם מְכָשִׁירוֹ: מִיְהוּ מִתּוֹסֵף מְנַחוֹת ה' נִרְאָה ג"כ דַּס"ל דְּהַמְטָהֵר הוּא הַחֲטָאת שֶׁהִקְשׁוּ עַל הָא דְאֶמְרִינָן שָׁם בְּהַקְדִּים חֲטָאתוֹ לְאֲשֵׁמוֹ דְּפָסוּל מְשוּם דְּהָנִי מְחֻסָּר זְמַן א"כ ל"ל קָרָא דְחוּקָה בִּיּוֹה"כ דְּסִיְדָרָן מְעַכֵּב תְּיַפּוֹק לִיָּה דְאִם הַקְדִּים הוּ"ל מְחֻסָּר זְמַן וְכַתְּבוּ ז"ל וי"ל דְּדוֹקָא בְּהַדִּי מְצוֹרַע חֲשִׁיב מְחֻסָּר זְמַן בְּמַה שֶּׁעֲדִינָן לֹא הִגִּיעַ זְמַן טַהֲרָתוֹ אֲבָל סֵדֵר עֲבוּדַת יוֹה"כ דְּלַכְפָּרָה לֹא חֲשִׁיב מְחֻסָּר זְמַן עַכ"ל וְנִרְאָה מִזֶּה דַּס"ל לְהַתּוֹסֵף דְּהַמְטָהֵר הוּא הַחֲטָאת רַק כָּל פְּמָה דְלֹא קָרַב אֲשֵׁמוֹ עֲדִינָן לֹא הִגִּיעַ זְמַנוֹ לְיִטְהַר וְאֵי מִקְרִיב חֲטָאתוֹ קוֹדָם אֲשֵׁמוֹ הָרִי הַמְצוֹרַע מְחֻסָּר זְמַן וְהָנִי כְּמוֹ קוֹדָם תְּגַלְחָתוֹ וְסָפִירָתוֹ דְּעֲדִינָן אֵינוֹ רְאוּי לְטַהֲרָה וְכ"כ הַש"מ שָׁם בְּכּוֹנְנַת הַתּוֹסֵף וְז"ל דְּמְחֻסָּר זְמַן שִׁינְיָה בְּדָבָר הַבָּא לְהַכְשִׁיר אוֹ לְהַתִּיר דְּעֲדִינָן לֹא הִגִּיעַ זְמַנוֹ שִׁיּוּעִיל דְּבָר זֶה לְהַכְשִׁירוֹ אוֹ לְהַתִּירוֹ ע"ש הֵינּוּ שֶׁהַמְכָשִׁיר הוּא הַחֲטָאת רַק הָאֲשֵׁם מְעַכְּבוּ מִלְיִטְהַר וְהִנֵּה מַה שֶּׁהִקְשָׁה הַש"מ שָׁם מִיּוֹלָדַת שָׁאֵם הַקְדִּימָה עוֹלָתָה לְחֲטָאתָהּ פֶּשֶׁר אַע"ג דְּלַהַכְשִׁיר בָּא וְתִי דְשִׁאֲנֵי הַתָּם דְּכַתִּיב הַעוֹלָה ע"ש וק"ל הָא בְּיוֹלָדַת רַק הַחֲטָאת מְכָשִׁיר וְלֹא הַעוֹלָה כְּדָאֶמְרִינָן בַּת"כ וּפְסֵק הָרַמְבַּ"ם ז"ל בַּפ"א מֵהַל' מְחֻסָּרֵי כְּפָרָה הִלְכָה ה' וְעִינָן בַּכ"מ שָׁם וְכֵן אֶמְרִינָן בִּירוּשְׁלָמֵי סוּטָה פ"ב הִלְכָה א' דְּהַעוֹלָה אֵינוֹ מְעַכֵּב כָּלֵל מִלְאֲכוֹל בְּקֻדְשִׁים וְכֵן מוֹכַח לְהַדְיָא מְעִירוּכִין כ"א דְּעוֹלַת יוֹלָדַת צְרִיף לְמִשְׁכָּנָה לְפִי שְׂאֵינוֹ מְעַכֵּב א"כ בְּהַקְרִיבָה עוֹלָתָה קוֹדָם חֲטָאתָהּ מַה שִׁינְיָה לּוֹמֵר דְּהַחֲטָאת תְּעַכֵּב הַעוֹלָה מִלְהַכְשִׁיר דְּכָל פְּמָה דְלֹא קָרְבָה חֲטָאתָהּ לֹא תְכָשִׁיר הַעוֹלָה דְּהַעוֹלָה אֵינָה בָּאָה כָּלֵל עַל הַכָּשֵׁר וְעוֹלַת יוֹלָדַת אֵינָה בָּאָה רַק לְכַפֵּר כְּדָאֶמְרִינָן בְּמְנַחוֹת ד' ע"ב וְעִינָן בְּרַש"י ז"ל שָׁם] וְא"כ לֹא קָשָׁה תוֹ מֵהִיא דַּפ' כָּל הַתְּדִיר דְאֶמְרִינָן דְאֲשֵׁם מְצוֹרַע בָּא עַל הַכָּשֵׁר דְּהַפְּנֵה שְׂמִכְשִׁיר הַמְצוֹרַע לְקַבֵּל טַהֲרָה אֲבָל הַטַּהֲרָה הִיא בְּהַחֲטָאת וְכֵן בְּתוֹסֵף עִירוּכִין י"ז ע"ב ד"ה ר"י ג"כ נִרְאָה דְהָאֲשֵׁם הוּא הַמְכָשִׁיר לְהַקְרִיב הַחֲטָאת ע"ש וְא"כ י"ל כַּמ"ש דְּכָל הַמְטָהֵר הוּא רַק הַחֲטָאת וְהָאֲשֵׁם הוּא חֵיב בְּעֲלָמָא שְׁחֵיב לְהִבְיָא אֲשֵׁם וּפְרִיעַת חוֹבַת אֲשֵׁמוֹ מְעַכְּבוּ מִלְיִטְהַר וְכֵמוּ בְּאֲשֵׁם גְּזִילוֹת דְאֶמְרִינָן בַּב"ק דְאִם הִבְיָא אֲשֵׁמוֹ עַד שְׁלֹא הִבְיָא גְּזִילוֹ פְּסוּל וְיִצְא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה וּבְתוֹסְפָתָא פְּסָחִים פ"ד תְּנִי לְהוּ בְּהַדִּי הַדִּי הִבְיָא אֲשֵׁמוֹ קוֹדָם גְּזִילוֹ לֹא יְהִי אֶחָד מְמָרַס בְּדָמוֹ כו' וְכֵן מְצוֹרַע שֶׁהִבְיָא חֲטָאתוֹ קוֹדָם אֲשֵׁמוֹ לֹא יְהִי אֶחָד מְמָרַס בְּדָמוֹ כו' וי"ל דְּשִׁנְיָהֶם טַעַם אֶחָד הוּא וְכֵמוּ בְּהִבְיָא אֲשֵׁמוֹ עַד שְׁלֹא הִבְיָא גְּזִילוֹ דְּכָל פְּמָה שְׁלֹא הִבְיָא חֵיב גְּזִילוֹ אֵינוֹ רְאוּי לְכַפָּרָה וּבַב"ק ק"י ע"ב אֵיבְעִי לָן אֵי פְּסָף מְכַפֵּר מְחַצְּהָ וְאֵי אֶמְרִינָן דְּכִסָּף אֵינוֹ מְכַפֵּר כָּלֵל מ"מ מְעַכֵּב הוּא אֵת הָאֲשֵׁם מִלְכַפֵּר דְּכָל פְּמָה שְׁלֹא פָּרַע חוֹבַת גְּזִילוֹ אֵינוֹ רְאוּי לְכַפָּרָה ה"נ י"ל בְּמְצוֹרַע דְהָאֲשֵׁם אֵינוֹ מְטָהֵר כָּלֵל רַק הַחֲטָאת הוּא הַמְטָהֵר רַק כָּל פְּמָה דְלֹא פָּרַע חוֹבַת אֲשֵׁמוֹ אֵינוֹ רְאוּי לְכַפָּרָה א"כ זֶה שִׁינְיָה רַק אִם חֵיב

אָשֶׁם אָבֵל בְּסֹפֶק מְצוּרָע דָּאינוּ חַיִּיב אָשֶׁם כָּלֵל שְׁפִיר מִתְּהֵר בְּהִטָּאת כַּמ"ש וְאֵתִי שְׁפִיר
דְּבָרֵי הַרְמַב"ם ו"ל: ה) וּבְעֵינַי מִתֵּן שְׁמֵן הַסֶּדֶר הוּא כִּף בַּתְּחִילָה יוֹצֵק מִן הַלּוּג עַל כַּף
הַפֶּהן הַשְּׂמָאלִית וּמִזֶּה ז' פְּעָמִים וְאַח"כּ מִתֵּן בְּהוֹנוֹת וְהַנְּשֹׂאָר נוֹתֵן עַל רֹאשׁ הַמְּטָהָר וּבְמִתֵּן
שְׁבַע נְחֻלְקוֹ רַש"י וְתוֹס' בְּמִנְחוֹת ע"ד ע"ב דְּרַש"י ו"ל ס"ל דְּהִזְאוֹת הָיוּ עַל הַפְּרוֹכֶת
וְהַתּוֹס' שֵׁם הוֹכִיחוּ מֵהָא דְאָמְרִינָן הִזְאוֹת שְׁבַפְּנִים וְשְׁבַמְצוּרָע דְּהִזְאוֹת שֶׁל מְצוּרָע לֹא הָיוּ
בְּפָנִים אֲדָּ כְּתָבוּ דְבִשְׁעַר נִקְנוֹר ג"כ לֹא הָיוּ מְדַאָּמְרִינָן בְּנִגְעִים דְּלֹאֲחַר מִתֵּן ז' בָּא לֹא אֲצֵל
הַמְצוּרָע מִכָּל דְּהִזְאוֹת שֶׁל מִתֵּן ז' לֹא הָיוּ אֲצֵל הַמְצוּרָע ע"ש וּכ"כ הַר"ש בְּשִׁלְהֵי נִגְעִים
שְׁלֹא הֵיךְ נִכְנָס לְהִיכָל בְּשַׁעַת מִתֵּן ז' וּג"כ לֹא הֵיךְ עוֹמֵד בְּשַׁעַר נִקְנוֹר בְּשַׁעַת הִזְאוֹתֵיו
מְדַקְתָּנִי בְּמִתְּנִי שֵׁם בָּא לֹא אֲצֵל מְצוּרָע בְּשַׁעַר נִקְנוֹר נִתֵּן מִן הַדָּם כּו' נִטְל מְלוּג הַשְּׁמֵן
וְיֹצֵק וְטָבֵל וְהִזָּה ז' פְּעָמִים כְּנֶגֶד בֵּית קִדְשֵׁי הַקְּדוֹשִׁים כּו' בָּא לֹא אֲצֵל מְצוּרָע כּו' וּמְדַלָּא
קִתְּנֵי בְּרִישָׁא בָּא לֹא לְהִיכָל מִשְׁמַע דְּבַעֲזָרָה עוֹמֵד וּמִזֶּה וּמְדַקְדָּר תְּנֵי בָּא לֹא אֲצֵל מְצוּרָע
מִשְׁמַע שְׁלֹא הֵיךְ עוֹמֵד קוֹדֵם בְּשַׁעַר נִקְנוֹר ע"ש וְהִנֵּה יֵשׁ לְעֵינַי כִּינּוּן דַּא"צ לְיִכְנוֹס לְהִיכָל
לְמָה לֹא הֵיךְ מִזֶּה שֵׁם אֲצֵל שַׁעַר נִקְנוֹר וְנִרְאָה הַטַּעַם מִשּׁוּם דְּבַעֲזָרָה הִזְאוּהָ כְּנֶגֶד בֵּית קוה"ק
כְּדַקְתָּנִי בְּמִתְּנִי הִזָּה ז' פְּעָמִים כְּנֶגֶד בֵּית קוה"ק צָרִיף שְׁלֹא יֵהָא דְּבָר מִפְּסִיק בֵּינוּ וּבֵין
הִיכָל כְּמוֹ בְּהִזְאוֹת פְּרָה דְּצָרִיף ג"כ לְהִזְאוֹת כְּנֶגֶד בֵּית קוה"ק כְּדַאָּמְרִינָן בְּפֶרָה פ"ג מְשֻׁנָּה
ט' טָבֵל וְהִזָּה ז' פְּעָמִים כְּנֶגֶד בֵּית קוה"ק וּבַעֲזָרָה שְׁיִרְאָה בְּפִתְחוֹ שֶׁל הִיכָל בְּשַׁעַת הִזְאוֹת
הַדָּם כְּדַאָּמְרִינָן בְּמִדּוֹת פ"ב מְשֻׁנָּה ד' דְּכָל הַפְּתִילִים שְׁהָיוּ שֵׁם הָיוּ גְבוּהִים חוּץ מִפְּתֵל
הַמְּזוּרָח שֶׁפֶהן הַשּׁוֹרְף אֵת הַפְּרָה עוֹמֵד בְּרֹאשׁ הַר הַמְּשֻׁחָה וּמִתְּכַוֵּן וְרֹאָה בְּפִתְחוֹ שֶׁל
הִיכָל בְּשַׁעַת הִזְאוֹת הַדָּם א"כ הֵכָא בְּמְצוּרָע שְׁעוֹמֵד בְּשַׁעַר נִקְנוֹר הַמְּזַבֵּחַ מִפְּסִיקוֹ וַא"י
לְרֹאוֹת בְּפִתְחוֹ שֶׁל הִיכָל בֵּין לְמ"ד דְּהַמְּזַבֵּחַ הֵיךְ מְמוֹצֵעַ וְעוֹמֵד בֵּין לְמ"ד כְּלוּ מְזַבֵּחַ בְּצַפּוֹן
קָאִי וּמִחְצֵי הַפְּתַח וּלְצַפּוֹן הוּא הַמְּזַבֵּחַ וּמִשָּׁם וְלְדָרוֹם מִתְּחִיל הַכֶּבֶשׂ וּמִתְּכַסִּי לִיהַ פְּתַחֵא
וַא"י לְרֹאוֹת בְּפִתְחוֹ שֶׁל הִיכָל וּמִש"ה צָרִיף לְעַמּוֹד בֵּין הָאוּלָם וְלַמְּזַבֵּחַ בְּשַׁעַת מִתֵּן שְׁבַע
וְלֹא לְעַמּוֹד אֲצֵל הַמְצוּרָע בְּשַׁעַר נִקְנוֹר: מִיְהוּ בְּעֵיקָר זֶה דְּצָרִיף בְּהִזְאוֹת שֶׁל פְּרָה שְׁיִכְוִין
וְיִרְאָה בְּפִתְחוֹ שֶׁל הִיכָל יֵשׁ לְעֵינַי מִנ"ל זֶה וְהַר"מ בְּפִי הַמְּשֻׁנָּה שֵׁם כְּתָב מִשּׁוּם דְּכָתִיב
וְהִזָּה נֹכַח פְּנֵי אֱהֵל מוֹעֵד ע"ש וְלִכְאוּרָה מֵאִי רִאָּה מִשָּׁם דְּצָרִיף דּוֹקָא לְרֹאוֹת בְּפִתְחוֹ
שֶׁל הִיכָל וְנִרְאָה כְּדַאָּמְרִינָן בְּיוֹמָא ל"ג ע"ב דְּשׁוֹלְחָן עוֹמֵד בְּצַפּוֹן וּמְנוֹרָה בְּדָרוֹם וּמְזַבֵּחַ
הִזָּהב מְמוֹצֵעַ וְעוֹמֵד וּמִשּׁוּף כְּלָפֵי חוּץ קִמְעָא וּפְרָכִינָן וְלוֹקְמֵיהַ בֵּין הַשּׁוֹלְחָן וְהַמְּנוֹרָה
וְאָמְרִינָן מִשּׁוּם דְּכָתִיב וְאֵת הַמְּנוֹרָה נֹכַח הַשּׁוֹלְחָן בְּעֵינַי דְּחִזּוּ אֱהֵדִי ע"ש וּמוֹכַח דְּכִינּוּן
דְּכָתִיב נֹכַח בְּעֵינַי דְּחִזּוּ אֱהֵדִי א"כ ה"נ כִּינּוּן דְּכָתִיב וְהִזָּה נֹכַח פְּנֵי אֱהֵל מוֹעֵד בְּעֵינַי
שְׁיִרְאָה בְּפִתְחוֹ אֱהֵל מוֹעֵד בְּשַׁעַת הִזְאוּהָ וְזֶה הַטַּעַם הוּא כְּפִתּוֹר וּפְרָח וַא"כ לִפ"ז בְּמְצוּרָע
אֵע"ג דְּבַעֲזָרָה כְּנֶגֶד בֵּית קוה"ק מ"מ כִּינּוּן דְּלֹא כְּתִיב נֹכַח לֹא בְּעֵינַי שְׁיִרְאָה
בְּפִתְחוֹ שֶׁל הִיכָל וְצ"ע בְּזֶה: וְלִרַש"י ו"ל דס"ל שְׁהֵיךְ נִכְנָס לְהִיכָל בְּשַׁעַת מִתֵּן שְׁבַע שֶׁל
מְצוּרָע ק"ל מֵהָא דְאָמְרִינָן בְּזִבְחִים ע"ו בְּסֹפֶק מְצוּרָע לַר"ש דְּלִמְחָר מְבִיא אֲשָׁמוּ וְלִגּוּ
עִמּוֹ וּמִתְּנָה דָּאִם אִינוּ מְצוּרָע יֵהִיךְ הַלּוּג נִדְּבָה ע"ש וְקִשָּׁה אִיף נוֹתֵן מִתֵּן שְׁבַע עַל הַפְּרוֹכֶת
מְסַפֵּק הָא הָיוּ בִּיאָה רִיקְנִית וּמְסַפֵּק אִין לְעֵשׂוֹת בִּיאָה רִיקְנִית וּבִירוּשָׁלַיִם יוֹמָא פ"ד הַלְּכָה
ג' אָמְרִינָן בְּסֹפֶק אִם נִשְׁפָּף הַדָּם קוֹדֵם הַקְּטֹרֶת הַקְּטוֹרֶת אוֹ לֹאֲח"כּ בְּטָלוּ כָּל עֲבוֹדוֹת הַיּוֹם
דְּמְסַפֵּק אִין לְעֵשׂוֹת בִּיאָה רִיקְנִית ע"ש וְצ"ע: ג' וּבְהַקְדָּמָה מִתֵּן שְׁמֵן לְמִתֵּן דָּם אָמְרִינָן
בְּמִנְחוֹת דִּיחֻזָּר וּמִלְאָנוּ וְיִתֵּן מִתֵּן שְׁמֵן אֲחַר מִתֵּן דָּם וְהִנֵּה בְּתוֹס' שֵׁם ט' ע"א ד"ה ע"ד

הקשו איך יחזור וימלאנוּהוּ הא כָּבֵר יֵצֵק עַל כּוֹפֵה וְלֹאֲחֵר שְׂיֵצֵק אִם נִשְׁפָּף לֹא יִמְלָאֵנוּ כְּדֹאֲמַרִּינָן בְּגִמְרָא שְׁם וְתִי' דְּהֵיִיא אֲתֵיָא כּוֹר"ש דְּאָמַר דְּאָרְף לֹאֲחֵר שְׂיֵצֵק יִמְלָאֵנוּ קוֹנְדֵם שְׂהֵתְחִיל בְּמִתְנֹות וְאֵע"ג דְּהֵכָא כָּבֵר נָתַן מִהִמְתְּנֹות מ"מ כִּינָן דְּהִמְתְּנֹות הָיוּ שְׂלֵא כְּדִינָן הָיוּ כְּמוֹ עַד שְׂלֵא נָתַן וְכִתְבוּ עוֹד שְׁם דְּלִפ"ז אֲתֵיָא אֲפִילוּ כְּרַבְּנָן דִּיִּצְיָקָה עַל כּוֹפֵה שְׂהֵיָתָה בְּפִסּוּל לֹאֵו שְׂמָה יִצְיָקָה וְהָיוּ כְּמוֹ קוֹנְדֵם שְׂיֵצֵק ע"ש וְהִנֵּה קָשָׁה לְדַבְּרֵי הַתּוֹס' מְסִיפָא שְׁמֵהֶקְדִים מִתַּן בְּהוֹנוֹת לְמִתַּן ז' יִמְלָאֵנוּ שְׁמֵן וְיִתַּן מִתַּן בְּהוֹנוֹת אַחַר מִתַּן ז' וְהֵתֵם הִיִּצְיָקָה עַל כּוֹפֵה הֵיָתָה כְּדִינָה וְאִיךָ יִחְזוֹר וְיִמְלָאֵנוּ וְלִזְהָ כִּינָן הִרְעַק"א ז"ל בְּגִלְיוֹנוֹ שְׁם ה' ע"א שְׂרָשֵׁם וְעֵינָן לְקַמְן ט' ע"א תּוֹס' ד"ה עַד שְׂלֵא וּבִש"מ שְׁם הַקְּשׁוּ עַל רַש"י ז"ל שְׂפִי דִיִּחְזוֹר וְיִתַּן מִתַּן בְּהוֹנוֹת אַחַר מִתַּן ז' שְׂכָבֵר נָתַן הָא אֲוִתָּן מִתַּן ז' הָיוּ מְלֹג חֶסֶר ע"ש שְׂהֵרֵי גִיתָן קוֹנְדֵם מִתַּן בְּהוֹנוֹת שְׂלֵא כְּדִינָן וְהִנֵּה הִר"ש בְּנִגְעִים פִּי"ד הַקְּשָׁה כְּמוֹ כֵּן וְכִתְבֵּי דְלֹאֵו פִּירְכָא הִיא דְּזֵה דְּאֲמַרִּינָן דְּאֵם חֶסֶר כ"ש פְּסוּל הִיָּינוּ אִם חֶסֶר הִלּוֹג אֲבָל אִם מֵה שְׂבַכְפָּה נִשְׁפָּף לֹא אֲכַפְתָּ לָן הָא לְמָה זֶה דוֹמָה לְקִיבֵל דֵּם בְּכּוֹס וְנִשְׁפָּף דְּאֵם יֵשׁ דֵּם הַנְּפִשׁ יִחְזוֹר וְיִקְבֵּל ע"ש וּלְפ"ז הִר"ש לֹא גָרִיס כִּלְל בְּסִיפָא יִחְזוֹר וְיִמְלָאֵנוּ דֵּא"צ לְמִלְאוֹת וּלְפ"ז גִּיחָא נְמִי קוֹנְשִׁית הִרְעַק"א מִיְהוּ בְּעֵינָר עַל חִידוּשׁ הִר"ש דְּאֵם נִשְׁפָּף מִמָּה שְׂבַכְפָּה אִינוּ נְפִסְל קָשָׁה טוֹבָא מִהַתּוֹסְפֵתָא פ"ק דְּזִבְחִים דְּאֲמַרִּינָן דְּאֵם מְשַׁל שְׂמַאל פִּינָה לְתוֹךְ יָמִין וְיָמִין עֵירָה לְשַׁל שְׂמַאל פְּסוּל וְלֹא מְשׁוּם שְׂשִׁינָה אֲלֵא מְשׁוּם דְּחֶסֶר הִלּוֹג טָפָה כ"ש ע"ש הִיָּינוּ כְּנִשְׂעֵרָה מֵה שְׂבַכְפּוֹ מְשַׁמַּאל לְיָמִין וְאַח"כ לְשַׁמַּאל שְׂצָרִיף הַשְּׁמֵן לְהִיּוֹת עַל כּוֹפֵה הַשְּׂמַאלִית] נְחָסֶר הַשְּׁמֵן טָפָה וְנִפְסֵל מְשׁוּם חֶסֶרוֹן הִלּוֹג וּמוֹכַח דְּאָרְף מֵה שְׁעַל כּוֹפֵה אִם נְחָסֶר כ"ש פְּסוּל וְצֵע"ג: ו) וּמִתַּן בְּהוֹנוֹת בֵּין מַדָּם הָאֲשֵׁם בֵּין מֵהִלּוֹג יֵשׁ לְחַקוֹר אִי הָיוּ עֲבוּדָה אוֹ לֹא וְלְכַאוּרָה כִּינָן דְּאִין זֹו הַקְּרָבָה רַק טְהֵרַת הַמְּצוֹרֵעַ בְּכָף אִינָה עֲבוּדָה וְזֵה דְּצָרִיף כֵּהֵן לְמִתַּן בְּהוֹנוֹת הוּא רַק מְדִין טְהֵרַת מְצוֹרֵעַ דְּטְהֵרַת מְצוֹרֵעַ צָרִיף כֵּהֵן דְּאָרְף הַצָּפְרִים שְׁעוֹשָׁה בְּחוּץ ג"כ צָרִיף כֵּהֵן אִיךָ מְדַבְּרֵי הַתּוֹס' זְבָחִים ע"ו ע"ב ד"ה לוג נְרָאָה דְּמִתַּן בְּהוֹנוֹת מֵהִלּוֹג הָיוּ עֲבוּדָה ע"ש וְלְהִרְמַב"ם ז"ל שְׂכַתְבֵּי דְּהֵאֲוֹכֵל מֵהִלּוֹג קוֹנְדֵם מִתַּן בְּהוֹנוֹת לֹקָה כְּמוֹ אוֹכֵל קְדָשִׁים קוֹנְדֵם זְרִיקָה וְדֵאִי נְרָאָה דְּמִתַּן בְּהוֹנוֹת מֵהִלּוֹג חֲשִׁיב עֲבוּדָה וְאֲפֹשֶׁר דֵּה"ה מִתַּן בְּהוֹנוֹת מַדָּם הָאֲשֵׁם מִיְהוּ יֵשׁ לְעֵינָן אִי מִתַּן בְּהוֹנוֹת חֲשִׁיב עֲבוּדָה אֲמַאי הִנָּר אִינוּ חֲזִיב עֲלֵיהָ מִיְתָה הָא הָיוּ עֲבוּדָה תְּמָה וְצ"ע: עוֹד יֵשׁ לְחַקוֹר בְּקַבְּלַת דֵּם הָאֲשֵׁם לְמִתַּן בְּהוֹנוֹת דְּאֲמַרִּינָן דְּאֲשֵׁם מְצוֹרֵעַ ב' כֵּהֵנִים מְקַבְּלִין אֵת דְּמוֹ אֲחָד בְּיַד וְאֲחָד בְּכִלֵי כו' אִם אוֹתָהּ הַקְּבֵלָה שְׂמַקְבֵּל בְּיַד לְמִתַּן בְּהוֹנוֹת אִם י"ל דִּין קְבֵלָה לְכ"ד כְּמוֹ לְעֵנָן מֵה דְּקו"ל דְּצוֹרֵם אֲזַן הַפֶּר וְאַח"כ קִיבֵל אֵת דְּמוֹ פְּסוּל דְּכִתִּיב וְלִקַּח מַדָּם הַפֶּר הַפֶּר שְׂהֵיָה כְּבֵר אִם גַּם בְּאוֹתָהּ קְבֵלָה לְמִתַּן בְּהוֹנוֹת צָרִיף לְהִיּוֹת הַקְּרָבָן תָּם וְכֵן לְעֵנָן אִם נִשְׁפָּף הֵדָם עַל הַרְצָפָה אִם יִאֲסָפְנוּ אִם אוֹתָהּ קְבֵלָה צָרִיכָה ג"כ לְהִיּוֹת דְּוִקָא מֵהַפֶּר כְּמוֹ בְּקַבְּלָה שְׂהֵיָא לְמִזְבֵּחַ וְכֵן אִם אוֹתָהּ קְבֵלָה שְׂמַקְבֵּל בְּיַד אִי צָרִיכָה לְהִיּוֹת דְּוִקָא בְּצָפוֹן: עוֹד יֵשׁ לְחַקוֹר הָא דְּאֲמַרִּינָן בְּתוֹסְפֵתָא זְבָחִים דְּאוֹתוֹ הִפְהֵן שְׂמַקְבֵּל בְּיַד מְקַבֵּל תַּחֲזִילָה וְאַח"כ מְקַבֵּל אוֹתוֹ שְׂמַקְבֵּל בְּכִלֵי וְאִם שְׂיֵנָה כְּשֶׁר ע"ש אִם אוֹתוֹ שְׂמַקְבֵּל בְּיַד אִם קִיבֵל לֹאֲחֵר זְרִיקָה אִי מְהִנִּי דְּאֲפֹשֶׁר דְּרַק אַחַר קְבֵלָה בְּכִלֵי כְּשֶׁר אֲבָל לֹאֲחֵר זְרִיקָה לֹא שְׂכָבֵר נִעֲשׂוּ אוֹתוֹ הֵדָם שְׂבַצְנוֹאֵר שִׁירִיָּים וְכֵן יֵשׁ לְחַקוֹר הָא דְּקו"ל בְּכֵל הַזְּאוֹת דְּשִׁירִיָּים שְׂבַאֲצָבַע פְּסוּלִים אִם גַּם בְּמִתַּן בְּהוֹנוֹת כֵּף דְּהֵתֵם לִיכָא קְרָא עוֹד יֵשׁ הֵתֵם לְפִסּוּל שִׁירִיָּים שְׂבַאֲצָבַע מְטַעֵם אַחַר דְּנִגְעוּ בְּמְצוֹרֵעַ שְׂהוּא מְחוֹסֶר כְּפוּרִים וּפּוֹסֵל אֵת הַקְּדָשִׁים א"כ

נטמאו השיריזים] ואם השיריזים פסולים יש לחקור במה מקנח דהא הכא ליפא מזרק: הנה במנחות י"ד אמרינו לוג שמן של מצורע רמ"א חייבין עליו משום פיגול שדם האשם מתירו לבהונות כו' והנה יש לעיין אמאי לא קתני שדם האשם מתירו באכילה דהא אמרינו בזבחים מ"ד דמועלין בהלוג עד שזירק הדם ולאחר שזירק הדם לא נהנין בו אלא מדרבנן כמ"ש רש"י ו"ל שם א"כ זריקת הדם מתירו והנה רש"י ו"ל בזבחים שם באמת כתב פן דהאשם חשיב מתיר ללוג משום שמתירו לבהונות ושיריו לאכילה ע"ש מיהו בגמרא לא אמרינו הכי ועוד יותר קשה איך מתפגל הלוג מטעם שדם האשם מתירו לבהונות הא בפיגול בעינן שיתיר לאכילת אדם או לאכילת מזבח ומתן בהונות אינו לא אכילת אדם ולא אכילת מזבח וליפא למימר דמתן בהונות חשיב אכילת מזבח שהרי כתב רש"י ו"ל בזבחים שם דמתן בהונות לכ"ע אינו מעפב משום דלאו צורף גבוה הוא פלל מיהו הרמב"ם ו"ל כתב בפ"ד מהל' מחזקתי פפ"ה דהאכל מהלוג קודם מתן בהונות לוקה דהוי כמו אוכל קדשים קודם זריקה ולדידיה אתי שפיר דמש"ה לא מצי למנקט דדם האשם מתיר הלוג לאכילה דאינו מתירו לאכילה פלל דרק מתן ז' ובהונות הם המתירים לאכילה ומתן בהונות פיון דחשיב פזריקה להרמב"ם ו"ל חשיב כמו אכילת מזבח ומש"ה מפגל מיהו על הרמב"ם ו"ל יש לעיין מהא דאמרינו שם לקמן הא מני רבי היא דאמר לוג שמן של מצורע מתנותיו שרו ליה וממתנותיו שרו ליה מתנותיו מפגלי ליה ל"ל לאוקמי פרי אף לרבנן אמאי לא יפגלו מתנותיו פיון שהם מתירים הלוג באכילה דחשיבי כמו זריקה ואע"ג דכבר יצא הלוג מידי מעילה בזריקת דם האשם מ"מ פיון דהמתנות מעפבות האכילה חשיבי מתיר לפגל דהא התוס' מנחות י"ד ד"ה והלכונה הקשו אמאי לא חשיבי האומרים מתיר לפגל פיון דאסור לאכול הבשר קודם הקטרת האומרים ותי' פיון דאם נאבדו האומרים הבשר מותר באכילה לא חשיבי מתיר ע"ש הא לאו הכי היו האומרים נחשבים מתיר אע"ג דהבשר יוצא מידי מעילה בזריקת הדם ומ"מ פיון דמעפבי להאכילה חשיבי מתיר וצ"ע: ונראה דזה דדם האשם מתיר הלוג שמוציאו מידי מעילה וזה דדם האשם מתירו לבהונות הם ב' מתירים נפרדים דזה שמוציאו מידי מעילה היא זריקת דם האשם ע"ג מזבח כמו שהזריקה מוציאה הבשר מידי מעילה פן היא מוציאה את הלוג אבל זה שדם האשם מתיר הלוג לבהונות אין זה זריקת דם האשם כ"א מתן דם האשם על הבהונות היא המתנת למתן שמן על הבהונות דמנ"ל דאין ליתן מתן שמן קודם זריקת דם האשם ע"ג מזבח וכמ"ש רש"י ו"ל במנחות ט"ז ע"א על הא דאמרינו שם שדם האשם מתירו לבהונות ו"ל כדכתיב על דם האשם דכ"ז שלא נתן מן הדם מעפב השמן פדאמרינו בפ"ק ה' ע"א עכ"ל וכן בזבחים מ"ג במתני' כתב רש"י ו"ל אין חייבין עליו משום פיגול אם פיגל באשם לא נתפגל הלוג ואעפ"י שהלוג תלוי באשם כדכתיב על מקום דם האשם ואם לא נתן מדם האשם תחילה אין נתינת השמן פלום אפ"ה פיון דמביא אשמו עתה והלוג לאחר י' ימים כו' עכ"ל ונראה מכ"ז דכל מה דהלוג תלוי באשם הוא רק דתלוי במתן בהונות של דם האשם שצריך להיות קודם למתן שמן אבל בזריקת דם האשם ע"ג מזבח אינו תלוי הלוג למתנותיו: והנה יש לעיין לפי מה שהוכחתי לעיל מדברי התוס' והרמב"ם ו"ל דמתן בהונות עבודה היא וכ"ש מתן ז' שעל הפרונכת דודאי עבודה היא פדאמרינו ביומא כ"ד ע"ב דזר שנתן מתן שבע מהלוג חייב מיתה דעבודה גמורה היא א"כ אמאי זריקת דם

האָשם מוֹצִיָאָה אֶת הַלּוֹג מִמְעִילָה פִּינּוֹן דְּאַכְתִּי אֵיפֹא עֲבוּדוֹת בְּהַלּוֹג הָא אָמְרִינוּ בְּמְעִילָה
י' ע"א דְּבִשְׁר ק"ק שְׁנַטְטָמָאוּ אֵין בְּהֶם מְעִילָה הִינּוּ לְאַחַר זְרִיקַת דְּמִים כְּמָה שְׁפִי בְּתוֹס'
שָׁם וּמְקַשִּׁינוּ פְּשִׁיטָא וְאָמְרִינוּ סד"א פִּינּוֹן דְּאִית בְּהוּ מְצֻנֹת שְׁרִיפָה קמ"ל וְכִתְבוּ בְּתוֹס'
שָׁם דְּהִטְעֵם דִּינְצָאוּ מִיַּד מְעִילָה ע"י זְרִיקָהאע"ג דְּאַכְתִּי אִית בְּהוּ מְצֻנֹת שְׁרִיפָה מְשׁוּם
דְּשְׁרִיפָה לָאו עֲבוּדָה הִיא הִצְרִיכָה בְּגַדֵי פְּהוּנָה ע"ש וּמוּכַח דְּאִם הִיָּה בְּהֶם עוֹד עֲבוּדָה
הִצְרִיכָה בְּגַדֵי פְּהוּנָה לֹא הִיָּתָה יוֹצֵא מִיַּד מְעִילָה בְּזְרִיקָה דְּעַדִּין לֹא נַעֲשֶׂה מְצֻנֹת א"כ
הִכָּא בְּהַלּוֹג פִּינּוֹן דְּאַכְתִּי אִית בְּיָה עֲבוּדוֹת הִצְרִיכוֹת בְּגַדֵי פְּהוּנָה כְּגוֹן מִתָּן ז' וּבַהוֹנוֹת א"כ
אַמַּאי יֵצֵא מִיַּד מְעִילָה ע"י זְרִיקַת דָּם הָאָשָׁם: וְהִנֵּה בְּמִנְחוֹת ט"ו ע"ב עַל הָא דְּאָמְרִינוּ
שְׁדָם הָאָשָׁם מִתִּיר הַלּוֹג לְבַהוֹנוֹת כְּתַב הַש"מ דַּה"ה הָיוּ מְצִי לְמִימַר שְׁמַתִּירוּ לְמִתָּן שְׁבַע
ע"ש וְנִרְאָה מְזָה דְּלֹא מְפָרֵשׁ פְּרָש"י ז"ל דְּזָה דְּדָם הָאָשָׁם מִתִּיר אֶת הַלּוֹג לְבַהוֹנוֹת הוּא
מְשׁוּם דְּכִתְיַב עַל דָּם הָאָשָׁם דַּא"כ זֶה הוּא שְׁיִיף רַק בְּמִתָּן בְּהוֹנוֹת אֲבָל מִתָּן שְׁבַע מִנ"ל
דְּצָרִיף לְהִיּוֹת אַחַר מִתָּן דָּם וְצ"ע מִנ"ל לְהַש"ס זֶה: ז) וְאָשָׁם מְצֻנְרַע הוּא כֹּן שְׁנָה וְאִם
הִבִּיא כֹּן שְׁתִּים אָמְרִינוּ בִּפ' הַתְּכִלַּת דְּתַעֲבֹד צוּרְתוֹ וְיֵצֵא לְבֵית הַשְׁרִיפָה וּבִתְמוּרָה אָמְרִינוּ
דְּכָשֵׁר וְלֹא עָלוּ לְבַעֲלִים לְשֵׁם חוּבָה וּבְתוֹס' תְּמוּרָה שָׁם וּבְזִבְחִים קט"ו ע"א הִקְשׁוּ אֶהְדְּדִי
וְתִי דְּכָאן לְשָׁמוּ כָּאן שְׁלֹא לְשָׁמוּ דְּלְשָׁמוּ פְּסוּל אֲבָל שְׁלֹא לְשָׁמוּ כָּשֵׁר וְאִינוּ מְרַצָּה ע"ש
וְהִנֵּה אָשָׁם מְצֻנְרַע שְׁלֹא לְשָׁמוּ כָּשֵׁר טְעוֹן נְסָכִים כְּדָאָמְרִינוּ בְּמִנְחוֹת פ"ט ע"ב דְּאַשָׁם
מְצֻנְרַע שְׁשֻׁחְטוּ שְׁלֹא לְשָׁמוּ טְעוֹן נְסָכִים שְׁאִם אֵי אַתָּה אוֹמֵר כֹּן פְּסֻלְתוֹ פִּינּוֹן דְּאִין אָשָׁם
כָּא בְּנִדְבָה א"כ ע"כ קִיָּמָא בְּמִילְתָא הִינּוּ בְּדִין אָשָׁם מְצֻנְרַע וְטְעוֹן נְסָכִים ע"ש וַא"כ
ה"נ בְּאָשָׁם מְצֻנְרַע כֹּן שְׁתִּים אֵי כָּשֵׁר הוּא שְׁלֹא לְשָׁמוּ ע"כ קִיָּמָא בְּמִילְתָא וְטְעוֹן נְסָכִים
פִּינּוֹן דְּאִין אָשָׁם כָּא בְּנִדְבָה אִף בְּזָה יֵשׁ לְחַקוֹר אֵי טְעוֹן נְסָפִי כְּבֵשׁ אוֹ נְסָפִי אֵיל פִּינּוֹן דְּכֹן
שְׁתִּים הוּא וְהָרִי הוּא אֵיל וְאֵיל טְעוֹן נְסָפִי אֵיל אוֹ דְּלָמָא פִּינּוֹן דְּאַשָׁם בְּעֻלְמָא אֵינוּ טְעוֹן
נְסָכִים וְכֹל עֵינְקוֹר נְסָכִיו הוּא רַק מְשׁוּם דְּאַשָׁם מְצֻנְרַע הוּא וְטְעוֹן נְסָכִים וְנְסָכִיו שְׁל מְצֻנְרַע
הוּא רַק נְסָפִי כְּבֵשׁ א"כ מִנִּין יִהְיֶה לוֹ נְסָפִי אֵיל וְצ"ע בְּזָה: וּבְעֵינְקוֹר הָא דְּאָמְרִינוּ בְּמִנְחוֹת
שָׁם דְּאַשָׁם מְצֻנְרַע שְׁשֻׁחְטוּ שְׁלֹא לְשָׁמוּ טְעוֹן נְסָכִים שְׁאִם אֵי אַתָּה אוֹמֵר כֹּן פְּסֻלְתוֹ מְקַשִּׁינוּ
עֲלָה בְּגִמְרָא אֲלֵא מַעֲתָה תְּמִיד שְׁל שְׁחַר שְׁשֻׁחְטוּ שְׁלֹא לְשָׁמוּ? הָא טְעוֹן ב' גְּזָרֵי עֲצִים כו'
שְׁאִם אֵי אַתָּה אוֹמֵר כֹּן אַתָּה פְּסֻלְתוֹ כו' ע"ש וְהִנֵּה יֵשׁ לְעֵינֵין ע"ז הָא אָמְרִינוּ בְּשִׁבְעוֹת
י"ב ע"ב דְּקִרְבָּנוֹת צִיבוֹר סָכִין מוֹשְׁכָתָן לְמָה שְׁהֵן וּפִי רש"י ז"ל דְּקוֹדֵם שְׁחִיטָה עַדִּין
אֵינוּ נִקְבַּע לְתַמִּיד אוֹ לְמוֹסָף אֲלֵא ע"י סָכִין א"כ הִכָּא שְׁשֻׁחְטוּ הַתְּמִיד שְׁלֹא לְשָׁמוּ א"כ לֹא
נִקְבַּע מִעוֹלָם לְתַמִּיד א"כ מָה שְׁיִיף לוֹמֵר דִּיהָא טְעוֹן ב' גְּזָרֵי עֲצִים וְצ"ע: וְהִנֵּה בְּתוֹס'
מִנְחוֹת שָׁם ד"ה שְׁאִם הִקְשׁוּ מ"ב כְּבֵשֵׁי עֲצָרַת שְׁשֻׁחְטוּן שְׁלֹא לְשָׁמוּ דְּלֹא קְדוּשׁ הַלְחָם
אַמַּאי לֹא נִימָא שְׁאִם אֵי אַתָּה אוֹמֵר כֹּן פְּסֻלְתוֹ וְכֹן מִתּוֹדָה שְׁשֻׁחְטוּ שְׁלֹא לְשָׁמוּ דְּלֹא קִידֵשׁ
הַלְחָם ע"ש וְהִנֵּה ע"מ שְׁהִקְשׁוּ מִתּוֹדָה שְׁשֻׁחְטוּ שְׁלֹא לְשָׁמוּ יֵשׁ לְעֵינֵין הָא אָמְרִינוּ בְּמִנְחוֹת
מ"ו דָּאָף אִם נִפְרַס לְחֻמָּה לְאַחַר שְׁחִיטָה הַדָּם יִזְרַק וְהַבֶּשֶׂר יֵאָכֵל וּמְקַשִּׁינוּ שָׁם אַמַּאי לֹא
נִימָא דָּאִם אֲבָד הַלְחָם אֲבָדָה הַתּוֹדָה פִּינּוֹן דְּכָבֵר הוֹנְקוּוּ זֶה לְזָה בְּשִׁחִיטָה וּמִתְרַצִּינוּ שְׁאִנֵּי
תּוֹדָה דְּרַחֲמָנָא קְרִיָּה שְׁלָמִים מָה שְׁלָמִים קְרָבִים בְּלֹא לְחָם אִף תּוֹדָה קְרָבָה בְּלֹא לְחָם
וּפִי רש"י ז"ל דְּמִשְׁמַע דַּאֲעַפ"י שְׁהִיָּתָה תּוֹדָה בְּשַׁעַת לְחֻמָּה חוֹזְרַת לְהִיּוֹת שְׁלָמִים בְּלֹא
לְחָם עַכ"ל א"כ פִּינּוֹן דָּאָף אִם הִיָּה לְחָם בְּשַׁעַת שְׁחִיטָה וְהִיָּתָה תּוֹדָה פִּינּוֹן שְׁנֵאֲבָד הַלְחָם
אַחַר שְׁחִיטָה חוֹזְרַת לְהִיּוֹת שְׁלָמִים א"כ הִכָּא שְׁשֻׁחְטוּ מִתְחִילָה שְׁלֹא לְשָׁמוּ וְלֹא קִידֵשׁ

הלקחם פניו דאין לה לקחם חוזרת להיות שלמים ואינה נפסלת: ח) ומצורע עני מביא כבש לאשם וחסאת ועולה מן העוף וכן שאר מחסורי פפרה פגון זבין ונבות מביאין חטאת ועולת העוף ועולת העוף אינה מעפכת הטרה נרק לר"י בנו של ריב"ב במצורע העולה מעפכת ובשאר מח"פ לכ"ע אין העולה מעפכת וכדאמרינו בירושלמי סוטה פ"ב הלכה א' ביולדת דמשקריבה חטאתה אוכלת בזבחים אף שלא קרבה עולתה וכ"כ רש"י ז"ל במנחות ד' ע"ב דרק חטאתה באה להכשיר לאכול בזבחים אבל עולתה אינה אלא לכפר והנה בספק מחסורי פפרה דאמרינו דמביאין חטאת העוף הבאה על הספק כדי לאכול בקדשים יש לחקור אם חייבים להביא גם עולת העוף מספק פניו דא"צ לעולת העוף בשביל טהרתן אם מספק רמז עליהו חייבא ויכולים להתנות בעולת נדבה או מספק לא רמז עליהו חייבא פלל הנה הבאתי לעיל מתוס' נזיר דנזיר מספק א"צ להביא עולה פניו דאינו מעפכתו ואע"ג דיכול להתנות בנדבה א"כ ה"ה ביולדת ונבה דאינה מביאה מספק עולת העוף דמספק ליכא חייב קרבן אבל רש"י ז"ל פתב בעירובין ח' ע"ב דיוולדת מיתה עולת העוף ומתנה בנדבה ע"ש: וזה דמקריבין חטאת העוף על הספק פתב הרמב"ם ז"ל בפ"א מהל' שגגות הלכה ב' דזה דוקא במח"כ דמביאין חטאת העוף על הספק כדי לטהר אבל בקרבן עולה ויורד אינו מביא חטאת העוף על הספק והנה לפי דברי הרמב"ם ז"ל לתנרץ קושית התוס' גיטין כ"ח ע"ב על הא דאמרינו שם השולח חטאתו ממדה"י מקריבין אותה בחזקת שהוא קים ומוקמינו לה בגמרא בחטאת העוף והקשו בתוס' ל"ל טעם דבחזקת שהוא קים תי"ל דחטאת העוף באה על הספק ולכמ"ש הרמב"ם ז"ל אתי שפיר דהתם מצי מיירי בחטאת העוף של חוטא שאינה באה על הספק מיהו ביומא פ' הוציאו לו דאמרינו לר"י דלא הנה שופר של קיני חובה מפני הסערובת ואמרינו שם מפני תערובת חטאת שמתה בעליה ומקשינו ומי חיישינו להכי והתנו השולח חטאתו ממדה"י מקריבין אותה בחזקת שהוא קים ע"ש ושם תשאר קושית התוס' ל"ל טעם דבחזקת שהוא קים תי"ל דחטאת העוף באה על הספק והתם בשופר של מחסורי פפרה איירי שופר של קיני הנה למח"פ: ובעיקר קושית התוס' בגיטין הא חטאת העוף באה על הספק יש לעיין מנ"ל להתוס' דבכה"ג חטאת העוף באה על הספק דלכאורה זה דוקא היכא דיש אדם בפנינו שיש עליו ספק חייב חטאת אבל הכא בשולח חטאתו ממדה"י דהוי ספק אם בעל הקרבן קים או מת א"כ הוי ספק אם יש פלל אדם בעולם שיש עליו ספק חטאת ומנ"ל דבכה"ג מקריבין חטאת העוף מיהו מהירושלמי מוכח פדברי התוס' דאמרינו בשקלים פ"ז הלכה א' גבי מעות שנמצא בין קיני לגזלי עולה דמחצה על מחצה להחמיר היינו לגזלי עולה ומקשינו האי אתתא במאי מתפרא דשמא המעות נפלו משופר של קיני א"כ במאי מתפרא ומתריצין שם דהמספק את הקיני הוא מספק את הספקות היינו שמקריבין עליה חטאת העוף הבאה על הספק [עיין בהמפרשים שם] ואע"ג דהתם נמי הספק הוא אם יש אשה בעולם שהטילה לשופר של קיני דאפשר דנפלו המעות משופר של גזלי עולה א"כ הספק הוא אם יש אדם בעולם פלל שיש עליו חייב חטאת אלמא דאף בכה"ג מקריבין חטאת העוף על הספק וכמ"ש התוס': ובעיקר לתרץ קושית התוס' בגיטין י"ל דגילתה תורה בחטאת העוף הבאה על הספק דהותר רק ספק חולין בעזרה אבל הכא בשולח חטאתו ממדה"י וכן** (עי' הערת הגרא"ז מלצר זצ"ל בסוף הספר)** בשופרות של קיני אי מתו הבעלים הו"ל הך חטאת

שמתו בעליה ומחטאות המתות ואמרין בתמורה דהמקריב מחטאות המתות קאי בעשה וזה האיסור עשה לא מצינו שהתיר הכתוב להקריב על הספק מיהו לרש"י ז"ל בתמורה כ"ו ע"א דמי שאינו מחויב חטאת והפריש חל עליה קדושת חטאת רק דאזלא למיתה ונראה הטעם דאזלא למיתה משום דהוי פחטאת שמתו בעליה דאין לה על מה לבוא וכמו באשה שנדרה בגזיר והפרישה חטאתה ואח"כ הפר לה בעלה דחשיב פחטאת שמתו בעליה לפי שאין לה על מה לבוא כמ"ש רש"י ז"ל גזיר כ"א ע"ב וה"נ דמעיקרא אין לה על מה לבוא חשיב פחטאת שמתו בעליה דלמיתה אזלא] וא"כ לעולם כשפרישין חטאת העוף הבאה על הספק דאם אינו חייב חטאת ג"כ חל שם חטאת רק דלמיתה אזיל א"כ לעולם בחטאת העוף הבאה על הספק איפא ספק איסור חטאות המתות: סימן יג מליחת הקרבנות מצות עשה למלוח כל הקרבנות ואם לא מלח עובר בל"ת דכתיב ולא תשבית מלח כו' והדברים שאינם טעונים מלח הוא הדם והנסכים והעצים והקטורת לר"י בנו של ריב"ב ואם המלח מעכב איפא פלוגתא דתנאי במנחות כ' ע"א והרמב"ם ז"ל פסק בפ"ה מהל' א"מ דמלח מעכב רק במנחה ולא בשאר קרבנות מיהו לוקה אם לא מלח אף בשאר קרבנות והקשה.

הלח"מ שם ממ"נ אי ילפינן שאר קרבנות ממנחה בהקישא א"כ ליעכבי נמי ואי לא ילפינן א"כ אמאי לקי בשאר קרבנות הא לאו פתיב אלא במנחה ע"ש ונראה לענ"ד דטעם הרמב"ם ז"ל דלא מצינו למילף שאר קרבנות ממנחה דליעכב דזה דמעכב במנחה גופא הוא משום דילפינן בגז"ש ברית ברית פדאמרין במנחות כ' א"כ אי אפשר למילף שאר קרבנות ממנחה בהיקוש דדבר הלמד בגז"ש אין חוזר ומלמד בהיקוש אבל לענין מלקות דלא פתיב במנחה גופא וגם מלקות הוא חולין דלא שייך ביה דלא ילפינן למד מלמד] שפיר ילפינן שאר קרבנות ממנחה: והנה זה דעצים אינם טעונים מלח אמרינן במנחות שם משום דאין אחרים באין חובה לה דמלת אינו טעון רק דבר הטעון עצים אבל עצים דאינם טעונים עצים אינם טעונים מלח ולרבי דעצים טעונים עצים טעונים נמי מלח פדאמרין בגמרא שם והנה יש לעיין ב' גזרי עצים אמאי אינם טעונים מלח שהרי הם טעונים עצים שהרי צריך ליתן אותם ע"ג המערכה פשאר הקטרות וכתב הרמב"ם ז"ל פ"ח מהל' ביאת מקדש דזר שפיך ב' גזרי עצים על המערכה ה"ה פמקטיר אברים וחייב מיתה שהעצים קרבן הם עכ"ל וצ"ע: וזה דהנסכים אינם טעונים מלח כתב הרמב"ם ז"ל דעין הבא בפ"ע היינו המתנדב יין טעון מלח והקשו המפרשים ז"ל דמ"ש יין הבא בפ"ע מנסכים ונראה לומר פיון דהטעם דנסכים אינם טעונים מלח הוא משום דאינו לאישים פדאמרין במנחות שם א"כ פיון הבא בפ"ע אע"ג דלא פסקינן פשמואל דאמר דמזלכו ע"ג האישים מיהו הטעם דאינו מזלכו על האישים ס"ל להרמב"ם ז"ל הוא רק משום איסור פיבוי דהוי פסיק רישיה כמ"ש מהר"י קורקוס ז"ל הא בלא"ה הנה דינו לאישים א"כ י"ל דין פקרבנות הקרבין לאישים ומש"ה טעון מלח: ובזה יתיישב ג"כ מה שפסק הרמב"ם ז"ל פ"ט מהל' תמידין דעין קודם ללבונה והקשו עליו מהירושלמי יומא פ"ב הלכה ב' דפשיטא לן דלבונה קודם ליין הבא בפ"ע [ועיין בזה ג"כ קרו אורה מנחות] ובזה אמי שפיר דהטעם דלבונה קודם ליין אמרינן שם בירושלמי משום דזה לאישים וזה לספלים א"כ פיון דס"ל להרמב"ם ז"ל פיון הבא בפ"ע דטעון מלח א"כ דינו כמו קרב לאישים דכיון דדינו הנה לאישים אי לאו משום פבוי דינו לכל

דָּבָר כְּמוֹ דָּבָר הַקָּרֵב לְאִישִׁים א"כ ה"נ לְעַנְּנֵי קִידוּם דִּינוֹ כְּמוֹ לְאִישִׁים וְהִירוּשְׁלָמִי פְּלִיג
אֶתְלִמוּדָא דִּידָן וּס"ל דְּזֵה דִּינֵי הַבָּא בִּפ"ע הוּא לְסַפְּלִים הוּא מְשׁוּם דְּדִינוֹ לְסַפְּלִים וְלֹא
מְשׁוּם כְּבוֹי: וְהִנֵּה הַמַּל"מ כְּתֹב בִּפ"ט ז"ז מֵהַל' מֵעַה"ק דְּלִהַרְמַב' ו"ל אֵינוֹ יָכוֹל לְהַתְּנוּת
נְסִי חוּבָה בְּנִסְכֵי נְדָבָה מְשׁוּם דְּזֵה טְעוֹן מְלַח וְזֵה אֵינוֹ טְעוֹן מְלַח ע"ש וְהִנֵּה יֵשׁ לְעֵינֵי
אֲמָאֵי אֵינוֹ יָכוֹל לְהַתְּנוּת יִתֵּן מְלַח בְּתוֹכֵי מְסַפֵּק דְּמָאֵי פְּסוּל הוּא אִם נוֹתֵן מְלַח בְּמִקּוּם
שֶׁא"צ וְאֶפְשָׁר כְּמוֹ בְּדָם כִּינּוֹן דְּדָם שְׁבִיטְשָׁלוּ פְּסוּל ה"נ דָּם שְׁמֵלְחוֹ מְשׁוּם דְּמֵלִיחַ ה"ה
פְּרוּתַח כִּמ"ש רִש"י ו"ל וְתוֹס' מְנַחֵת י"ט א"כ י"ל ה"נ בְּנִסְכֵי כִּינּוֹן דִּינֵי הַמְּבֻנְשָׁל פְּסוּל
מֵע"ג מְזַבֵּחַ ה"נ יֵין שְׁמֵלְחוֹ מִיְהוּ בְּלֹא"ה יֵשׁ לְפְסוּל דְּהָא טַעַם דִּינֵי הַמְּבֻנְשָׁל פְּסוּל הוּא
מְשׁוּם שְׁנִשְׁתַּנָּה א"כ ה"נ יֵין מְלוּחַ מִיְהוּ אֶפְתִּי קִשָּׁה נִשְׁדִּיגָה בֵּיהּ פּוֹרְתָא לְמַצָּה כִּינּוֹן
דְּגִרְגִיר מְלַח אֶחָד כִּמ"ש הַרְמַב"ם ו"ל וְגַם בְּעֵלְמָא בְּמַתְנַדָּב יֵין דִּס"ל לְהַרְמַב"ם
ו"ל דְּטְעוֹן מְלַח ג"כ נִרְאֶה דְּאֵינוֹ רִשְׁאֵי לְמִןְלַחוֹ כְּשֶׁאֵר קְרַבְנוֹת דְּנֹדָאֵי מִיְפְּסִיל הֵינֵן בְּזֵה
דְּהוּי כְּמוֹ יֵין מְבֻנְשָׁל דְּפְסוּל דְּנִשְׁתַּנָּה טְעֵמוֹ וְאֵינוֹ רִשְׁאֵי רַק לְתַת פּוֹרְתָא לְמַצָּה מִיְהוּ
מְסַתִּימַת לְשׁוֹן הַרְמַב"ם ו"ל דְּלֹא חִילְקַה הָאֵי מְלִיחָה מְמִלִּיחַת שְׁאֵר הַקְּרַבְנוֹת נִרְאֶה דְּאֵין
חִילְקִי וְצ"ע וְאֶפְשָׁר דְּזֵה דְּבַעֲיָנֵי יֵין שְׁלֵא נִשְׁתַּנָּה הוּא רַק בְּנִסְכֵי וְלֹא כִּינּוֹן הַבָּא בִּפ"ע
אוֹ שְׁיִנּוּי שַׁע"י מַצָּנָה שְׁאֵנִי וְצ"ע בְּזֵה: וְזֵה דְּאֵינוֹ יָכוֹל לְהַתְּנוּת נְסִי חוּבָה בְּנְדָבָה מְשׁוּם
הַמְּלַח וְלֹא אֲמָרִינוּ דִּיתֵן מְלַח מְסַפֵּק י"ל מְשׁוּם שְׁהַמְּלַח בָּא מְשָׁל צִיבּוֹר כְּדָאֲמָרִינוּ בְּמַנְחֹת
כ"א ע"ב וְאֶפְשָׁר דְּמַעֲכַב שְׁיִהִיָּה דְּנֹקָא מְשָׁל צִיבּוֹר דִּילְפִינֵי הָתָם גִּז"ש בְּרִית בְּרִית וְאֵי
אֶפְשָׁר לִיקַח מְלַח מְשָׁל צִיבּוֹר מְסַפֵּק אֶף לִפ"ז יִקְשָׁה הָא דְּאֲמָרִינוּ בִּיבְמוֹת ק' ע"א גְּבִי
כְּהִנֵּת שְׁנַתְעַרְב וְלָדָה בּוֹלַד שְׁפַחְתָּה דְּמַנְחָתָם נִקְמַצָּת וְאֵינָה נֶאֱכַלְת אֱלָא הַקּוֹמֵץ קָרֵב
לְעַצְמוֹ וְהַשִּׁירִים קָרְבִין לְעַצְמָן מְשׁוּם סַפֵּק ע"ש וְהָא אִם מְנַחַת יִשְׂרָאֵל הִיא א"כ רַק
הַקּוֹמֵץ לְבַד טְעוֹן מְלַח וְלֹא הַשִּׁירִים וְאִם מְנַחַת כְּהִנֵּם הִיא אֶף הַשִּׁירִים טְעוֹנִים מְלַח
וְא"כ אֵיךְ נוֹתְנִים מְלַח עַל הַשִּׁירִים מְסַפֵּק אֶף יֵשׁ לְחַקוֹר בְּזֵה שְׁכַתְבַּת הַרְמַב"ם ו"ל דְּאִם
מְלַח בְּגִרְגִיר אֶחָד כְּשֶׁר אִם זֶה דְּנֹקָא אִם הַקְּטִיר כֹּל הַקּוֹמֵץ כְּאֶחָד אֲבָל אִם חִילְקַה הַקּוֹמֵץ
לְשִׁנִּים צָרִיף שְׁיִתֵּן גִּרְגִיר עַל כֹּל, אֶחָד כִּינּוֹן שְׁמַקְטִיר כֹּל אֶחָד בִּפ"ע א"כ נִמְצְאָת הַקְּטִירָה
בְּלֹא מְלַח אוֹ דִּילְמָא כִּינּוֹן דַּעַכ"פ הַקְּרַבֵּן הִיָּה לוֹ מְלַח כְּשֶׁר וְאֶף אִם לֹא נָתַן מְלַח רַק עַל
חִצֵי הַקּוֹמֵץ וְהִנֵּה אֵי נִימָא הָכִי א"כ בְּכִהְנֵת שְׁנַתְעַרְב וְלָדָה כו' דְּהַקּוֹמֵץ קָרֵב לְעַצְמוֹ
וְהַשִּׁירִים קָרְבִין לְעַצְמָן אֶף אֵי מְנַחַת כְּהִנֵּם הִיא וְנוֹתֵן הַמְּלַח רַק עַל הַקּוֹמֵץ וְלֹא עַל
הַשִּׁירִים ג"כ כְּשֶׁר כִּינּוֹן דְּמְלַח מְקַצָּת הַמְּנַחָה וְלֹא מְפָסִיל אֱלָא בְּלֹא נָתַן מְלַח כֹּל עַל
הַמְּנַחָה: וּבְקַטְנוֹת אֵי צָרִיף מְלַח אֵיכָא פְּלוּגְתָא דְּתַנְאֵי בְּמַנְחֹת שְׁם וְיֵשׁ לְחַקוֹר בְּקַטְנוֹת
שְׁל יוֹה"כ אֵי צָרִיף מְלַח דְּמָאן דְּלֹא מְצָרִיף מְלַח בְּקַטְנוֹת הוּא הַטַּעַם לְפִי שְׁאֵינוֹ עַל מְזַבֵּחַ
הַחִיצוֹן דְּנִפְקָא לָן מְכַעֲזֵי הַפְּרָט וּמָאן דְּמְצָרִיף מְלַח בְּקַטְנוֹת אֶפְשָׁר רַק דְּלֹא מְצָרִיף שְׁיִהִיא
עַל מְזַבֵּחַ הַחִיצוֹן אֲבָל עַכ"פ בְּעֵינֵי שְׁיִהִיא עַל הַמְּזַבֵּחַ מִשָּׂא"כ בְּקַטְנוֹת שְׁל יוֹה"כ שְׁהֵן עַל
הַרְצָפָה וְאֵינֵן עַל הַמְּזַבֵּחַ כְּלָל לְלִכְאוּרָה מְסַדֵּר יוֹמָא מְשַׁמַּע דְּאֵינוֹ טְעוֹן מְלִיחָה דְּאִם הִיָּה
טְעוֹן מְלִיחָה הִיָּתֵה צָרִיכָה לְהִיּוֹת בְּכ"ג דְּהָא מְלִיחָה עֲבוּדָה הִיא וּפְסוּלָה בְּזֵר כְּדָאֲמָרִינוּ
מְנַחֵת כ' ע"א א"כ בִּיּוֹה"כ דְּכָל עֲבוּדוֹת הַיּוֹם אֵינֵן כְּשֶׁרוֹת אֱלָא בּוֹ צָרִיכָה לְהִיּוֹת בְּכ"ג
וְא"כ לְאַחַר שְׁחַפְּן הַקַּטְנוֹת וְנָתַן לְכַף הִיָּה הַכ"ג צָרִיף לְעֵלוֹת לְרֵאשׁוֹ שְׁל מְזַבֵּחַ לְמִלְחָה
הַקַּטְנוֹת שְׁשֵׁם מוֹלְחִין הַקַּטְנוֹת כְּדָאֲמָרִינוּ בְּמַנְחֹת כ"א ע"ב וּבְסַדֵּר יוֹמָא קְתַנִּי דְּאַחַר
שְׁחַפְּן וְנָתַן לְתוֹךְ הַכַּף נָטַל הַמַּחְתָּה בְּיָמֵינוּ וְהַכַּף בְּשִׁמְאָלוֹ וְנִכְנַס לְפָנִים: מִיְהוּ מִהִירוּשְׁלָמִי

יומא פ"ד ה"ה יש למידק דצריה מלח דאמרינן שם שאם לא נתן בה מלח או שלא נתן לתוכה מעלה עשן חייב מיתה וע"כ בקטורת של יוה"כ מיירי דאי לאו מאי מיתה איפא בקטורת דרק ביוה"כ איפא מיתה משום ביאה ריקנית מיהא התם אינו ברור באיזה מלח מיירי דאפשר דמיירי התם במלח סדומית שנותן בקטורת בשעת פיתום ועיין במל"מ שם והנה להרמב"ם דס"ל דמלח אינו מעפב רק במנחה ע"כ צריה לפרש דברי הירושלמי דמיירי במלח בשעת פיתום: והנה המנחת חינוך פתב דאם נתן מלח סדומית בשעת הפיתום ודאי דיצא ידי מליחה וא"צ למלוח עוד בשעת הקטרה ואע"ג דהמלח נתון בראשו של מזבח ששם מולחין הקטורת סמוך להקרבה מ"מ אם מלח קודם שפיר דמי ע"ש והנה כמו כן פתב הש"מ בפ"ק דכריתות דזה דנותן בה מלח סדומית רובע הקב הוא משום דכתיב על כל קרבנה תקריב מלח היינו שיוצא בזה ידי מליחה אף יש לתמוה ע"ז דהא מליחה עבודה היא דאם מלח זר פסול משום דמקמיצה ואילך מצות פהונה וכמ"ש הש"מ מנחות כ' ואפילו למ"ד פשרה בזר היא עבודה הפשרה בזר אבל לכ"ע עבודה היא דאמרינן שם תקריב אפילו בשבת תקריב אפילו בטומאה ופי' רש"י ז"ל דאשמעינן דמליחה עבודה היא ודחי שבת וטומאה פשאר עבודות עכ"ל א"כ פיון דמליחה הוי עבודה א"כ צריכה להיות בקטורת גמורה שהוא קרבן גמור ולא בשעת פיתום הקטורת שעדיין הם סמנים ולא קטורת ומה שינה אז עבודה: וזה דאצטריה קרא דתקריב אפילו בשבת דמליחה חשיבא עבודה דדוחה שבת הקשה המל"מ מה איסור שבת יש במליחה הא אין עיבוד באוכלין ע"ש והנה לפמ"ש הר"ן בביצה דבחלבים שינה עיבוד דלאו אכל גמור הוא ניחא בפשוטו דאצטריה קרא למליחת החלבים ומצאתי שפכר עמדו בתרוץ זה והנה מזה יש להביא ראיה להרמב"ם ז"ל דמליחה מעפבת רק במנחה ולא בשאר דברים דאי מעפב בכל הקרבנות א"כ ל"ל קרא דמליחה דוחה שבת פיון דהמלח מעפב הקרבן א"כ פשיטא דדוחה שבת פיון דאיפא קרא דלא תבערו אש בכל מושבותיכם כו' למשרי אברים ופדרים בשבת [שבת כ' ע"א] א"כ פשיטא דאף מליחתן דוחה שבת פיון דמעפבת מיהו לפמ"ש הרמב"ם ז"ל דבדעבד אם מלח בגרגיר אחד פשר י"ל דאצטריה דשרי לכתחילה למולחו יפה כמו לקדירה מיהו למ"ד במנחות ס"ד דהידור מצנה דוחה את השבת אע"ג דאינו מעפב א"כ ה"נ פיון דאיפא מצנה לכתחילה למולחו יפה כמו לקדירה א"כ ל"ל קרא למדחי שבת: והנה הא דמהדרין ביבמות ל"ג למצוא עבודה שפסולה בזר ואיפא נמי איסור שבת יש לעיין אמאי לא מוקמינן במליחה פיון דמליחה פסולה בזר דמקמיצה ואילך מצות פהונה איפא איסור זרות ואיסור שבת נמי איפא במליחת החלבים וצ"ע: ובמנחות כ"א ע"ב גרסינן מלח שע"ג האבר מועלין בו שע"ג הכבש ושבראשו של מזבח אין מועלין בו ופי' רש"י ז"ל שם שעל הכבש שנופל שם פשמולחין את הקומץ פדאמרו לקמן בג' מקומות נתונה אין מועלין בו דשוב אינו ראוי עכ"ל [והיינו ע"כ מיירי באותו המלח שפכר הנה על הקומץ ונפל ממנו דאם עדיין לא הנה על הקומץ אמאי אינו ראוי למלוח בו] והנה יש לעיין ע"ז אמאי אינו ראוי הא אמרינן בזבחים ק"ח במעלה ראש בן יונה ומלח משלימו לכזית כו' דמלח אם פירש מצנה לאסוקי ופי' רש"י ז"ל דמלח אם פירש מצנה לחזור ולמולחו פדכתיב ולא תשבית מלח ברית עכ"ל א"כ פיון דאף אם פכר מלחו אם פירש את"כ המלח צריה לחזור ולמולחו א"כ אמאי לא יחזור וימלחנו באותו המלח שנפל מן הקומץ

דבמה נפסל אטו שמן שפירש מן הקומץ אינו רשאי להחזירו וא"כ אמאי אין מועלין בו ונראה הטעם דאין מועלין בו דכבר נעשה מצנתו ע"י מליחה ויצא המלח מידי מעילה ואע"ג דצריך להיות המלח אף בשעת הקטרה מ"מ חשיב נעשה מצנתו דעל המלח עצמו ליפא מצנת הקטרה רק המלח מכשיר הקומץ אבל על המלח עצמו ליפא מצנת הקטרה וראיה לזה דאיבעי לן בפ' השוחט והמעלה במקטיר ראש בן יונה ומלח משלימו לכזית אי מצטרף להתחייב בחוץ אי חיבורי עולין פעולין דמי או לא ואי ליפא דין הקטרה אף על המלח א"כ מאי איבעי לן פשיטא דמצטרף הרי הן עולין ממש ומוכח דעל המלח עצמו ליפא דין הקטרה והאיבעיא היא רק אי חיבורי עולין פעולין פיון דהאבר צריך למלח מצטרף עמו א"כ פיון דעל המלח בעצמו ליפא מצנת הקטרה א"כ ע"י מליחה חשיב על המלח נעשית מצנתו דגמרה עבודתה דהמליחה עצמה עבודה היא ובעי פהונה וזו עבודה שהיא בהמלח עצמו וכיון דתו ליפא עבודות בהמלח עצמו חשיב נעשה מצנתו [ואע"ג דאחר מליחה ג"כ איפא עדיין בהמלח צורך גבוה שהרי צריך המלח להיות על הקומץ להכשירו להקטרה מ"מ פיון דליפא בו עבודה חשיב נעשה מצנתו ויותר מזה פתבו התוס' יומא נ"ט ע"ב בקטורת דלאחר שפלה תמרתו יצא מידי מעילה משום דנעשה מצנתו והקשו הא איפא עוד מצנת דישון מזבח הפנימי ותי' דדישון מזבח הפנימי פיון דהוי עבודה דא"צ בגדי פהונה חשיב נעשה מצנתו ע"י הקטרה ואע"ג דאפתי איפא צורך גבוה דהא איפא מצנת דישון ובזה אתי שפיר מה דאצטרף קרא דמלח שע"ג האבר מועלין בו דנפקא לן במנחות שם מקרא דוהשליכו עליהם הפהנים מלח והעלו אותם עולה לה' ולכאורה קשה ל"ל קרא אמאי לא ימעלו בהם פיון דמלח קודם שפולחו ודאי מועלין בו דהקדש הוא א"כ אמאי לא ימעלו בו גם אחר שפולחו ובזה אתי שפיר פיון דתכף שפולחו נעשית מצנתו ויצא מידי מעילה ומש"ה אצטרף קרא דוהשליכו הפהנים עליהם מלח והעלו אותם עולה כו' דהמלח בטל לגבי האבר וחשיב הפל עולה ומש"ה מועלין בו וא"כ לפ"ז לאחר שפול מן האבר אין בו מעילה דאומה המעילה שהיתה להמלח קודם מליחה ליפא דזה בטלה תכף שפולח מצנתו ודין המעילה שהיה להמלח כשהיה על האבר משום שבטל המלח לגבי האבר וחשיב כמו האבר עצמו ג"כ לא שייך אחר שפירש מן האבר ומש"ה אין מועלין בו אט"כ פלל: ובעירוהו ק"ד אמרינן בוזקין מלח ע"ג הכפוש פדי שלא יחליקו ומקשינן הוהתם אי מבטל ליה הרי מוסיף אבנין ומסקינן דלא מבטל ליה וכתב רש"י ז"ל דלאחר דריסה? מלח ממנו עורות קדשים עכ"ל והנה יש לעיין למה נקט רש"י ז"ל למלח עורות הא אותו מלח שע"ג הכפוש מולחין בו את הקרבנות ועורות קדשים מולחין במלח הנתון בלשכת המלח כדאמרינן במנחות כ"א ע"ב ואמאי לא קאמר דאחרי כן ימלאו בו את הקרבנות ונראה דרש"י ז"ל הנה מוכרח לפרש כן והטעם דמלח של קדשים אסור לבזוק על הכפוש פדי שלא יחליקו דמלח של קדשים אסור בהנאה ויש בו מעילה קודם שפולחו בו ולבזוק על הכפוש פדי שלא יחליקו לא חשיב צורך גבוה דאפשר בלא"ה כדאמרינן בעירוהו שם דבשעת עבודה לא היו בוזקין פלל משום חציצה והיו מהלכין על הכפוש בלא בוזקה ורק בשעת הולכת עצים למערכה דלאו עבודה היא היו בוזקין פדי שיהא נוח להם יותר ללכת א"כ אין זה צורך גבוה רק הנאת עצמן ואסור במלח של הקדש מיהו אי מולחין בהם אט"כ עורות קדשים שפיר דמי דאמרינן במנחות שם דזה דהפהנים ניאוהים במלח למלח עורות ולאכילה

הוא משום תנאי ב"ד דלב ב"ד מתנה שאותו המלח שהפנהים ניאותים בהם לא יהיה קודש מעולם א"כ פינו דאח"כ מולחין בהם עורות אגלאי מילתא למפרע דאותו המלח לא היה קדוש כלל וא"כ היו יכולים ג"כ ליהנות מהם ע"י בזיקה שלא יחליקו אבל אם ימלחו בהם אח"כ את הקרבנות פינו דאותו המלח קודש לא היו יכולים ליהנות בהם קודם לבזוק על הפכש: ומלח של הקרבנות אפילו אותן של קרבנות יחיד באין משל ציבור פדאמרין במנחות כ"א ונראה לומר דבר חדש דבקרבת עכו"ם צריף להביא מלח מתוך ביתו דאמרין שם דאתנו ב"ד על המלח שהפנהים ניאותים בהם למלוח קרבנם ומקשינן השתא לישראל יהבינו לכהנים לא יהבינו כו' ומסקינן לא נצרכה אלא לכו בוכרי דאמר דהפנהים אינם שוקלין סד"א כי זכי להו רחמנא לישראל דאית להו לשפה לכהנים דלית להו לשפה לא זכי להו רחמנא קמ"ל ופי' רש"י ז"ל להכי אצטריף תנאי ב"ד וא"כ בעכו"ם דלית להו לשפה וגם לא אשפחון שהיה תנאי ב"ד ע"ז לא יהבינו להו מלח: והנה מתוספתא זבחים בענין כל התדיר מחברו קודם את חברו קתני דמלח קודם לעצים כו' והביאה הרמב"ם ז"ל בפ"ט מהל' תמידין ומשמע קצת מזה דיש קרבן מלח בפ"ע וכבר עמד בזה האור שמש וכתב דלא אשפחון קרבן מלח ופי' דברי התוספתא דמירי שמתנדב מלח ומוסר לציבור ע"ש אף יש לעיין ע"ז מתוספתא שקלים דאמרין שם דעכו"ם מתנדבין עולות ושלמים עופות עצים ולבונה ומלח ע"ש והתם ליכא לפרש דמירי במוסרן לציבור דהא אין מקבלין מן העכו"ם דבר של קרבנות ציבור אפילו אי מוסרין לציבור כמה שהביאו התוס' מנחות ע"ג ע"ב מהספרא מדכתיב ומיד בן נכר לא תקריבו כו' ומוכח שמתנדבין מלח וכן בתוספתא שקלים שם לקמן אמרינן גבי מותרות דמותר לבונה ללבונה מותר יין ליין ומותר מלח למלח וצ"ע בדבר דלא אשפחון קרבן מלח בפ"ע: סימן יד חלוקת קדשים א) גרסינן בב"ק ק"י ע"ב ובחולין קל"ג ע"ב כ"ד מתנות פהונה ניתנו לאהרן ובניו כו' ואלו הן עשר במקדש וד' בירושלים כו' עשר במקדש חטאת בהמה וחטאת העוף ואשם ודאי ואשם תלוי וזבחי שלמי ציבור ולוג שמן של מצורע ומותר העומר ושתי הלחם ולחם הפנים ושירי מנחות וד' בירושלים הבכורה והבפורים והמורם מן התודה ואיל גזיר ועורות קדשים כו': והנה מה שהפנהים זוכים בבכור אם גם תמורת בכור בכלל יש מחלוקת בין תוס' והרמב"ם ז"ל דהתוס' זבחים ע"ה ע"ב ד"ה בכור פתבו בפשיטות דאינו ניתנו לכהן ודקדקו ממה דאמרין בתמורה דתמורת בכור נאכל במומן לבעלים אף הרמב"ם ז"ל פתב בפ"ג מהל' תמורה הלכה ב' דתמורת בכור ניתנו לכהן וע"כ מפרש זה דאמרין בתמורה דתמורת בכור ומעשר נאכלין במומן לבעלים היינו כ"א לבעליו מעשר לבעלים ובכור לפהן: והנה בסברת הרמב"ם ז"ל יש לעיין למה ניתנו תמורת בכור לכהן הוא אינו פטר רחם דרק פטר רחם זיפתה תורה לכהן אבל זה שאינו פטר רחם רק ע"י שהמיר חלה עליו קדושת בכור למה ניתנו לפהן ונראה מזה דהרמב"ם ז"ל סובר דזה דבכור הוא לכהן אין זה זרות לכהן בפטר רחם רק זכות לפהן בקרבן בכור וכמו שהפנהים זכאים בחטאת ואשם פה זכאים בבכור א"כ כל שחלה עליו קרבן בכור יהיה מאיזה טעם שיהיה הפנהים זכאים בו: ונראה לענ"ד מקור לשיטת הרמב"ם ז"ל מהא דאמרין בזבחים ל"ז לר"י ובשרם יהיה לה אהד תם ואהד בע"מ לימד על בכור בע"מ שניתן לפהן שלא מצינו לו בכל התורה פולה ופי' בתוס' שם ד"ה שלא ז"ל ונראה לפרש שלא מצינו בכל התורה פולה בענין זה דשאר

פסולי המוקדשין אינו מתנה לכהן אלא פודהו ומקריב אחר תחתיו וזה מתנה לכהן ואוכלו במומו עכ"ל ואי נימא דזה דבכור לכהן אינו שניף בדין קדשים כלל אלא זכיה לכהן, בפטר רחם כמו בפטר רחם של בהמה טמאה שזוכה הכהן א"כ מה שניף לומר דחידוש הוא בבכור משאר קדשים דשאר פסולי המוקדשין אינן מתנה לכהן וזה ניתן לכהן פנין דזכותו אינו שניף לדין קדשים כלל ומה לי תם מה לי בע"מ ומוכח מזה דזה שהכהן זוכה בבכור בהמה טהורה הוא זכיה בקרבן בכור כמו זכית פהו בשאר קרבנות ומש"ה הוי חידוש מה שבכור בע"מ ניתן לכהן דבשאר קרבנות אם נעשו בע"מ אינם מתנה לכהן אלא נפדין וזה מתנה לכהן וא"כ פנין שהוא זכיה לכהן בקרבן בכור כמו בשאר קרבנות א"כ ס"ל להרמב"ם ז"ל דאין נ"מ באיזה אופן נעשה קרבן בכור דכל שהוא קרבן בכור זוכה בו הכהן: ושמעתי עוד מקור להרמב"ם ז"ל מההיא דזבחים ט' בפסח ששחטו שלא לשמו דנעשה שלמים דמקשינן ואימא אי שחטיה לשם בכור ליהוי בכור למאי הלכתא דלא ליבעי נסכים א"נ למיתביה לכהן ומוכח דאם הנה הדין בשוחט פסח לשם בכור נעשה בכור הנה צריך למיתביה לכהן ואע"ג דאינו פטר רחם דהא פסח הוא ומוכח דזכית הכהן בבכור אין זה זכיה בפטר רחם רק זכיה בקרבן בכור וכל שהוא קרבן בכור הנה באיזה אופן שיהיה הוא ניתן לכהן ולענ"ד נראה דאין להביא ראיה משם דשאני התם פנין ששחטו לשם בכור ונעשה ע"י זה קרבן בכור א"כ אסור לזרים דבכור שהקריבוהו במקדש אינו נאכל אלא לכהנים א"כ ע"כ צריך למיתביה לכהן וגם למוכרו לכהן אי אפשר דבכור תם אין מוכרין אותו שחוט אפילו פהו לכהן פדאמרינן בתמורה ז' ע"ב ומשום בזיון קדשים א"כ ע"כ צריך למיתביה לכהן מתנת חנם] אבל אין ראיה מזה שהכהן זוכה בו מדין מתנות פהונה אבל בתמורת בכור דנאכל במומו ואז מותר אף לעכו"ם מנ"ל שצריך הבעלים ליתנו לכהן: והנה בשיטת הרמב"ם ז"ל בתמורת בכור אפשר לומר ג"כ דזהו שיטת הרמב"ם ז"ל מה שפסק בספק בכור דתקפו פהו אין מוציאין מידו ואין ללמוד מזה דס"ל להרמב"ם ז"ל בכל ספיקות דמהני תפיסה לאחר שנולד הספק די"ל לעולם בכל ספיקות פנין דאיכא חזקת ממון מוקמינן אחזקה וחשיב ודאי של בעלים ולא מהני תו תפיסה ורק בספיקא דתרי ותרי וספיקא דדינא אע"ג דאיכא חזקת ממון חשיב ספק ומהני תפיסה משום דתרי ותרי ספיקא דאורייתא או דרבנן ובספיקא דדינא הטעם משום דע"י החזקה לא נשתנה הדין וא"כ אע"ג דאיכא חזקת ממון אפתי י"ל דין ספק ולא ודאי רק כ"ז שהוא מוחזק אי אפשר להוציא מידו בספק אבל תפיסה מועלת פנין שהוא ספק אבל בשאר ספיקות י"ל דס"ל להרמב"ם ז"ל כשאר ראשונים פנין דאיכא חזקת ממון חשיב כמו ודאי שלו ולא מהני תפיסה וזה שפסק הרמב"ם ז"ל דתקפו פהו אין מוציאין מידו י"ל דזהו דוקא בספק בכור דבזה לא שניף לומר דבשביל שהבעלים מוחזק יהא חשוב ודאי ממונו של בעלים דזה הנה שניף רק אי הממון לא הנה תוצאה מהקדושה שלו ורק אם הנה דין דפטר רחם הוא ממון פהו בזה הנה אפשר לומר פנין דהוי ספק אם הוא פטר רחם מספק מוקמינן אחזקת ממון וחשיב ודאי ממון בעלים ואע"ג דבגיזה ועבודה אסור מספק לא איכפת לן דלגבי אסור דלא שניף חזקת ממון הוי ספק ואסור בגיזה ועבודה אבל לענין ממון פנין דאיכא חזקת ממון חשיב ודאי ממון בעלים וכדאשכחן לענין נאמנות ע"א לומר מת בעלה דמתחלק האסור והממון דלאסור חשבינן שהבעל מת בודאי ומותרת להנשא ולממון דאין לע"א נאמנות

דאיכא חזקת ממון אין היורשים נכנסים לנחלה על פיו וחסבינן ליה לחי בנדאי אבל היכא שהממון הוא תוצאה מהאיסור לא שייך לומר זה וכמו לעגנו פתובה דע"א אומר מת בעלה דתנשא ותטול פתובה אע"ג דאין ע"א נאמן לממון פינו דאיכא מדרש פתובה דלכשתנשא לאחר תטלי מה שפתוב לכי א"כ הוי הממון תוצאה מהאיסור ולא איכפת לן בזה אם הבעל קים או לא רק אם מותרת לינשא ובה הממון י"ל אותו הדין של האיסור וכינון דלאיסור חסבינן אותו למת ה"נ לכתובה וא"כ ה"ה הכא בספק בכור פינו דס"ל להרמב"ם ז"ל דזה דהכחן זוכה בכור אין זה זכיה לפהו בפטר רחם רק זכיה לפהו בקרבן בכור והיה קרבן בכור באיזה אופן שיהיה א"כ הכא הממון הוא תוצאה מהקדושה דקדושתו עושה אותו לממון פהו וא"כ בזה נדאי דין הממון פדין הקדושה וכינון דבספק בכור יש עליו קדושה מספק דתני עלה נאסורים בגיזה ועבודה א"כ ע"כ גם הממון י"ל דין ספק נאי אפשר למחשביה לנדאי ממון בעלים דהכא הממון ע"כ צריף להיות כמו הקדושה וכינון דהממון י"ל דין ספק מהני תפיסה וכמו בספק דתרי ותרי וספיקא דדינא דכל שי"ל דין ספק מהני תפיסה והסוגיא דב"מ דתקפו פהו מוציאין מידו ס"ל דזה דבכור לכהו הוא זכיה בפטר רחם ואינו שייך אל הקדושה שבו אבל הרמב"ם ז"ל שסמך על הסוגיא דזבחים שהבאתי ופסק דתמורת בכור ניתן לכהו דזה דבכור לכהו הוא תוצאה מהקדושה א"כ לטעמיה ע"כ פסק דתקפו פהו אין מוציאין מידו ולפ"ז לא תקשה ג"כ מה שהקשו על הרמב"ם ז"ל דסותר דברי עצמו שפסק דהספיקות נכנסין לדיר להתעשר נאי תקפו פהו אין מוציאין מידו נמצא זה פוטר עצמו בממונו של פהו כדפרכינו בב"מ ולפ"ז רק בספק בכור פסק דתקפו פהו אין מוציאין מידו דהממון הוא תולדה מהקדושה אבל בהיה דהספיקות נכנסין לדיר להתעשר דמייירי בספק פדיון פטר חמור דליכא היתם משום קדושה פלל א"כ הוי פשאר ספיקות דאם תפס מוציאין מידו: (ב) ובזכית הפהנים במתנות פהונה איכא נפקותא בין קדשי הגבול לקדשי המקדש דבקדשי הגבול י"ל זכיה ממש ונעשים ממונם לקדש בהם את האשה ובקדשי המקדש איכא פלוגתא ר' יהודה ור' יוסי בקידושין נ"ב ע"ב אי חשיבי ממון פהו לקדש בו את האשה נאמרין דשניהם מקרא אחד דרשו וזה יהיה לה מקדשי הקדשים מן האש מ"ס מה אש לאכילה אף הוא נמי לאכילה ומ"ס לה לכל צרכיה נאנן קי"ל דמתנות פהונה של מקדש פהנים משולחן גבוה קא זכו: ויש לחקור בחלוקת הקדשים במה נקבע כל חלק לפהו אי שייך קנין בזה וכן בבכור לרבנן דג"כ ממון גבוה הוא ומשולחן גבוה קא זכי במה זוכה בו הפהו לעגנו שאינו יכול לשנותו לכהו אחר דלכאורה פינו דמשולחן גבוה קא זכי לא שייך בו קנין פלל אף מבכורות י"ח ע"ב מוכח דכהו זוכה בבכור ע"י קנין דאמרין שם דאם רועה פהו אקנויי מקנה לו מקום בחצרו פדי שיינפה הפהו בבכורות ע"ש ואע"ג דבכור לרבנן אף בזה"ז משולחן גבוה קא זכי שייך בו קנין לעגנו דנקבע לו וא"י לשנותו לכהו אחר וא"כ ה"ה בחלוקת קדשי המקדש ע"י קנין נקבע לחלקו וזה דא"י לחלוק זבחים פנגד זבחים אינו משום דלא שייך בהו קנין רק שאינו שלו לעגנו להקנות לאחרים דנפקא לן דמן האש דמה אש לאכילה כו' דקדשים ניתנו רק לאכילה ולא לשאר דברים כמו לקדש בהו את האשה ולמקח וממכר ע"ז אינו שלו והוי פמקנה לחברו אלא למה שאמה נושא ונותן לתוך פיה דרק לעגנו אכילה הוא שלו ולא לשאר דברים אבל לאכילה שזיכתה לו תורה שייך בו קנינים ונעשה שלו לאכילה ע"י קנין

ולפ"ז נראה דמהני יאוש בקדשים דאם נתנאש מחלקו יכול אחר לזכות בו פנין דשיניף קנינו אף בקדשים ואין חסרון מצד הקנין רק מצד המקנה דאין לו זכות להקנות אבל יאוש דממילא ומהני אף בדבר שאינו יכול להקנות כמו בגזילה יכול שפיר לזכות בו אחר ונראה ראיה לזה ממ"ש תוס' ב"מ ו' ע"ב בסוגיא דתקפו פהו שיקשו איף מהני תפיסה הא יכול לומר לכהן אחר אפגנו ותי' דמיירי במפירי פהונה ע"ש ואע"ג דזה שזוכים מפירי פהונה הוא מדין יאוש שישאר פהנים מתנאשים ובכור לרבנו משולחן גבוה קא זכו ואף בכור בע"מ ובזה"ז כמ"ש תוס' ב"ק נ"ג ע"ב ד"ה שור ומ"מ שיניף בו יאוש ובה אתי שפיר מ"ש הרמב"ם ז"ל בפ"ה המשנה שקלים פ"ז משנה ד' גבי בהמה שנמצאת מירושלים למגדל עדר דזכרים עולות ר"י אומר הראוי לפסחים פסחים קודם לרגל ל' יום, וכתב ז"ל לפיכך אומר ר"י כ"א נמצא קודם הפסח ל' יום והיה הזכר הנמצא בן שנה מן הכפשים או מן העזים שהוא ראוי לפסח שאין מקריבין אותו עולה אבל מותר להקריבו פסח כי ברור שצאבד לאחד מעולי רגלים שהיה מעלה אותו לפסחו וזה הנקרב שלמים ויאכל אותו המוצא לפי שהוא ממונו על עיקרי דיניו ואם יבא במקרה שיפיר בעליו אח"כ יתן לו דמיו כמו שהיה שנה בשעה שהקריבו שלמים ואין הלכה כר"י עכ"ל ונראה מזה דהמוצא זוכה בו מדין מציאה וע"כ צ"ל משום דהבעלים מתנאשים וזוכה בו המוצא כשאר מציאה דבקדשים מהני יאוש ויכול המוצא לזכות בו מיהו אפילו אי נימא דבקדשים לא מהני יאוש ג"כ י"ל דלא תקשה על הרמב"ם ז"ל דהא הרמב"ם ז"ל מפרש לה התם לר"י ור"י לטעמיה דס"ל בקידושין דהמקדש בחלקו מקודשת דס"ל דקדשים לאו משולחן גבוה קא זכי וממונו הוא א"כ יכול לזכות בהן מדין מציאה כשאר נכסים ולא רק במקדש בחלקו לאחר שחיטה ס"ל לר"י דחשיב ממוניה דאף מחיים בן פדארינו בירושלמי מעשר שני פ"א הלכה א' דטעמו דר"י דמקדש בחלקו מקודשת דיליף לה מבכור מה בכור מקדשין בו את האשה אף שאר קדשים מקדשין בהן וארינו שם דזה דמקדשין בבכור הוא דוקא מחיים אבל לאחר שחיטה לא ומקשינו איף יליף ר"י שאר קדשים מבכור דמקדש בחלקו מקודשת הא אף בבכור דוקא מחיים מקדשין בו ומתרינו ראוי לחלקו ע"ש דזה דאמר ר"י דהמקדש בחלקו מקודשתהינו במקדש בקדשים מחיים מה שראוי לחלקו אח"כ א"כ ס"ל דאף מחיים חשיב ממונו לקדש בו האשה: ובה דבהמה שנמצאת מירושלים למגדל עדר דחשבינו לה יאוש בעלים וחשיב ממונו של מוצא יש לעיין הא סתם בהמה יש בה סימן ואמאי לא? הא חייב להכריז ויש לומר דהכא אי אפשר להכריז ג' רגלים כשאר אבידות דקרין פנין שעבר עליו רגל אחד עובר בעשה א"כ ע"כ מקריבו קודם הרגל ואי אפשר להכריז דאין מקריזין אלא ברגלים אף בזה שכתב הרמב"ם ז"ל ואם יבא במקרה שיפיר בעליו אח"כ יתן לו דמיו יש לעיין למה צריף ליתן דמים ומצאתי בתוס"ט שכתב דזה דהמוצא אוכלו הוא רק מדין שם דמיהו ומניחן כמו דבר שאינו עושה ואוכל וא"כ כשיבואו הבעלים צריף להחזיר להם הדמים (וזה דשם דמיהו לאלתר י"ל פנין דעכ"פ צריף להקריב הקרבן והנפקותא רק לאכילת הבשר ולזה י"ל דבשר פי טבחי משפח שכיחי ומש"ה שם דמיהו לאלתר) אף לפ"ז יש לעיין למה כתב הרמב"ם ז"ל אם יבא במקרה שיפיר בעליו אמאי לא יכריז פנין דדבר שיש בו סימן הוא ואין הבעלים מתנאשים ועוד מלשון הרמב"ם ז"ל ויאכל אותו המוצא לפי שהוא ממונו על עיקרי דיניו לא משמע

שהוא מדין שם דמיהן אלא משמע דמשעת מציאה נעשה שלו ע"כ נראה לומר דהטעם דאינו מכריז ואע"ג דסתם בהמה יש בה סימן דפסחים קודם הפסח שאני והוי כמו מוצא חבית של יין לאחר שנפתחו האוצרות דאמרינן בב"מ כ"ג ע"ב דהרי הוא שלו והביא הש"מ שם הטעם דאע"ג דרושם הוי סימן כיון שנפתחו האוצרות אינו ידוע ממי נפל אם מן המוכר אם מן הלוקח ודמי למטבע דאין סימן למטבע ע"ש וה"נ בפסחים דקודם שחיטת הפסח עדיין אינו ברור הבעלים שלקחם דהיו נמנין ומושכין ידיהם עד שישחט א"כ אי אפשר להחזיר בסימן דאפשר הוא מאותן שמשכו ידיהם ממנו וזה שכתב הרמב"ם ז"ל דאם יבא במקרה שיפיר בעליו את"כ יתן לו דמיו י"ל דהוא מטעם חשש יאוש שלא מדעת דאפשר שפא לידו קודם שהפירו הבעלים שנאבד ושיטת הרמב"ם ז"ל ביאוש שלא מדעת הוא לפמ"ש הש"ך ח"מ ר"ס ס"ק כ"ו ז"ל וקא דקי"ל יאוש של"מ לא הוי יאוש היינו דאם נתברר של מי הוא צריף להחזירו ולא אמרינן כיון דנתניאש זכה זה בו אבל כל זמן שלא נתברר של מי הוא יוכל זה לעשות בו מה שיצאה עכ"ל ומש"ה המוצא אוכל בשר ואם במקרה יפיר הבעלים ישלם לו דמיו והנה פן יש לדייק בהא דאמרינן בפסחים ע' דספין הנמצא בי"ד שוחט בה מזד כו' וכן קופיץ הנמצא ואיך מותר להשתמש בסכין או קופיץ הנמצא ואמאי לא יכריז וצ"ל דמייגרי בספינים וקופצים שאין בהם סימן כמו מחרוזות של קרדנמות שפולן שוין ועוד אפשר לומר דבשעת הרגל בירושלים הוי מקום שהרבים מצויים שם מיהו אמאי לא פשטינן מהכא דהלכה פרש"א אף ברוב ישראל וצ"ע בכ"ז: ובעיקר מה שהעליתי דבמזון גבוה שייך קנינים ואם נתאש יכול אחר לזכות בו הנה פן נראה ג"כ ממצער שני לר"מ דמזון גבוה ואינו יכול להקנותו לאחרים פדאמרינן בקידושין וכן נטע רבעי פדאמרינן שם מ"מ אפשר לזכות בו מן ההפקר פדמוכח מב"ק ס"ט דיכולים לזכות בכרם רבעי בשביעית מן ההפקר ועיין בתוס' שם ד"ה והצנועין וכן אמרינן שם דשל כרם רבעי בשביעית מצינינן אותו בקזוזות של אדמה מה אדמה איפא הנאה מינה אף האי גמי כי מפרקא שרי לאתהנווי כו' ומוכח דכרם רבעי בשביעית בר פדיון הוא ולא מצינו שום חולק ע"ז ויסבור דכרם רבעי בשביעית לא יהיה ראוי לפדיון ואע"ג דהפקר הוא ואיך יכולים לחלל של הפקר הא אף אם אינו ברשותו אי אפשר לחלל פדאמרינן שם וכ"ש אם אינו שלו וע"כ שזוכה בהן מן ההפקר ואע"ג דכרם רבעי מזון גבוה הוא מ"מ יכול לזכות בהן מן ההפקר אע"ג דלקנות מחברו אי אפשר פדאמרינן בקידושין נ"ד ע"ב: ג) אמרינן בתמורה ז' ע"ב לריה"ג דס"ל דבכור ממונו הוא ומקדשין בו את האשה דהנ"מ בבכור בזה"ז אבל בזמן שביהמ"ק קים דראוי להקרבה משולחן גבוה קא זכו ע"ש ופי' רש"י ז"ל שם דהיינו מהקטרת אימורים ואילף זוכה משולחן גבוה ע"ש ומוכח מזה דקודם הקטרת אימורים אף משולחן גבוה ג"כ לא זכו וכן מוכח שם בגמרא דמקשינן ע"ז ממתיני' דאמר ריב"נ מה לי אם אינו מימר בחטאת ואשם שהרי אין זכין בהן בחיייהו תאמר בבכור שזכין בחייו כו' ומקשינן מזה למאי דאמרינן דאין זוכה בו מחיים ומוכח דלפי מה דאמרינן דבכור בזמן שביהמ"ק קים אינו זוכה בו מחיים היינו אף אותה הזכיה שיש לפהגים בחטאת ואשם לית להו בבכור מחיים והיינו דאף משולחן גבוה לא זכו בהי מחיים והנה יש לעיין הא ע"כ לכ"ע בבכור גם מחיים יש לפהגן איזה זכיה שהרי בכור ניתן לכהן מחיים וזוכה בו ואין בעה"ב יכול ליתני לכהן אחר וצ"ל דיש ג' מדרגות בזכיה

ממון גמור ומשולחן גבוה קא זכי וזכיה עוד יותר קלושה לענגן שאין הבועלים יכולים לתתו לכהן אחר ונראה דה"ה בחטאת ואשם אע"ג דמשולחן גבוה קא זכו רק לאחר הקטרת אימורים מ"מ מחיים אם נתנו לבית אב זה זכו ביה דא"י לשנותו לבית אב אחר וכדאמרין בב"ק קי"א בנתן אשם ליהויריב וכסף לידעיה זה זכה בשלו כו' דאע"ג דעדיין לא הקריבו פינן שפא לידם זכו ביה וא"י לשנותו לבית אב אחר והוי כמו בכור מחיים רק בכור ניתן לכהן אחד וחסאת ואשם לכל בית אב והנה מהירושלמי שהבאתי לעיל לר"י דנה דהמקדש בחלקו מקודשת היינו בראוי לחלקו שהכהן מקדש מחיים בחלק הראוי לו אח"כ מוכח דלר"י זוכים הפהגים בחלקן מחיים זכיה גמורה לקדש בהן את האשה וע"כ רק משעה שפא הקרבן ליד בית אב דאם לא הרי יוכלו הבועלים לשנותו לבית אב אחר] והנה יש לעיין ע"ז דאמרין במתני' דתמורה זו' ע"ב דאין הפהגים ממירין בחטאת ואשם וליכא פלוגתא בזה ורק בבכור איכא פלוגתא התם דריב"נ אומר דממירין אל"ר"ע חטאת ואשם מתנה לפהן ובכור מתנה לפהן פשם שאין ממירין בחטאת ואשם כף אין ממירין בבכור אמר ריב"נ מה לי אם אינו מימר בחטאת ואשם שאין זכין בהן בחייהן תאמר בבכור שזכין בו בחייו כו' וא"כ לר"י דס"ל דבכל קדשים זוכין הפהגים מחיים א"כ ימירו בחטאת ואשם ונראה לומר דמש"ה אין ממירין בחטאת ואשם אעפ"י שזכין בהן בחייהם משום דזכית הפהגים ההם אינה על כל הקרבן דהא אימורים לגבוה סלקי והם אין זוכין אלא בחלקם א"כ אי אפשר להם להמיר רק בבשר ולא באימורים וא"כ לא חלה התמורה לכל דהו"ל תמורה באברים ואין ממירים שלמים באברים ואף באברים שהנשמה תלויה בהן אין ממירין ורק במימר על חצי הבהמה מהני כמ"ש תוס' תמורה כ"ו ע"א ולא דמי לקרבן שהבועלים ממירין אע"ג דאימורים לגבוה סלקי דהתם זה שהבועלים עושים תמורה אינו מפח שהבשר שלהם דהא אף בחטאת ואשם ממירין הבועלים אע"ג דאין להם בבשר כלל ורק שהם בעלים של הקרבן להתפטר ולענגן זה הם בעלים על כל הקרבן אבל הפהגים שאינם מתפפרים בהקרבן וימירו רק מפני שזוכין בו בשביל חלקן וכינן שזוכין בבשר ולא באימורים א"כ אין להם שייכות להאימורים כלל ומש"ה לא מהני וזה שהפהגים ממירין בבכור ג"כ אינו מצד זכית הבשר לחודא דרק שהכהן נעשה בעל הקרבן ממש שהוא המקריב את הבכור ולענגן מחשבת שינוי בעלים חשיב הפהן בעלים עליו אף יש לעיין אמאי לא נחתי במתני' שם להאי טעמא לחלק בין בכור לחטאת ואשם ואמרין רק החילוק דבכור זוכין הפהגים מחיים אבל בחטאת ואשם אין זוכין מחיים כ"א לאחר שחיטה וכן מדברי התוס' שם ד"ה שאין נראה דאם היו הפהגים זוכין בחטאת ואשם מחיים הא יכולים לעשות תמורה וצ"ע לר"י אמאי אין ממירין בחטאת ואשם: ד) והנה בבכור יש להם טובת הנאה לבעלים כדאמרין בעירוין כ"ח והנה התוס' ב"מ ו' ע"ב גבי תקפו פהן הקשו איהו אמרין דתקפו פהן אין מוציאין מידו יאמרו הבועלים שיתנו לכהן אחר ות' בחד תירוץ דהבועלים אין יכולים לתבוע מן הפהן התופס רק טובת הנאה למ"ד טובת הנאה ממון ע"ש והנה הנה נראה לענ"ד לומר דאפילו למ"ד טובת הנאה ממון זהו רק בתרומות ומעשרות וכדומה אבל בבכור אע"ג די"ל טובת הנאה להבועלים מ"מ טובת הנאה זו לכ"ע אינה ממון משום דבכור ממון גבוה הוא ולרבנן אף בכור בע"מ ואף בזה"ז ממון גבוה הוא ומשולחן גבוה קא זכי כמ"ש תוס' ב"ק נ"ג ע"ב א"כ פינן שהכהן לאחר שנתנו לו הבועלים אין לו בהבכור

מִמּוֹן דְּמִמּוֹן גְּבוּהָ הוּא לֹא שְׁיִיף לֹמֵר שְׁטוּבַת הַנְּאִה שֶׁל הַבְּעָלִים יְהֵא חֲשִׁיב מִמּוֹן דְּהַזְכוּת שְׁיִישׁ לְהַבְּעָלִים לִיתְנוּ לְכָל פְּהוּ שְׁיִירְצָה לֹא עֲדִיף מִמָּה שֶׁהִפְתָּן זֹכָה ע"י נְתִינְתוֹ וְכִינּוֹ דְהִפְתָּן ע"י נְתִינְתוֹ אֵינּוּ זֹכָה בְּדִין מִמּוֹן א"כ גַּם זֹ טוֹבַת הַנְּאִה אֵינָה חֲשׂוּבָה מִמּוֹן דְּאִי לֹא נִימָא פֶּן לְרִש"י ז"ל שֶׁפְּתַב בְּתַמּוּרָה ל"ב ע"א דְּבָכָל הַקְּדָשִׁים וְגַם בְּעוֹלָה יֵשׁ לְבַעָלִים טוֹבַת הַנְּאִה שְׁיִכּוּלִים לִיקַח כֶּסֶף מִיִּשְׂרָאֵל שְׁיִקְרִיב קֶרְבָּנוּ בְּמִשְׁמֵר שֶׁל פֶּן בְּתוֹ פְּהוּ א"כ לְמ"ד טוֹבַת הַנְּאִה מִמּוֹן נִמְצָא שְׁיִישׁ לְהַבְּעָלִים מִמּוֹן בְּכָל הַקְּרָבָנוֹת וּא"כ בְּגוּב קְדָשִׁים מִבֵּית בְּעָלִים אֲמַאי אֲמַרִּינּוּ בִּפ' מְרֻבָּה דְּפִטוּר מִפְּסֵל מ"ש מְגוּבָּב טְבָלוֹ שֶׁל חֲבָרוֹ דְּאֲמַרִּינּוּ בְּקִידוּשִׁין לְמ"ד טוֹבַת הַנְּאִה מִמּוֹן דְּמִשְׁלֵם כְּפָל אַף עַל הַתְּרוּמָה שְׁבּוּ וְכֵן קְדָשִׁים שֶׁהִזִּיקוּ הִיָּה צְרִיף לְגַבּוֹת מְטוֹבַת הַנְּאִה שְׁבָהֶם פִּינּוֹ דְּטוֹבַת הַנְּאִה מִמּוֹן וְשׁוֹר רַעְהוּ קְרִינּוּ בּוֹ וְע"כ כִּמ"ש דְּבָקְדָשִׁים אַע"ג אִם יֵשׁ לְהַבְּעָלִים בָּהֶם טוֹבַת הַנְּאִה מִיְהוּ לִכ"ע הֵתֵם טוֹבַת הַנְּאִה אֵינָה מִמּוֹן דְּרַק בְּתַרּוּמוֹת דַּע"י נְתִינְתוֹ נַעֲשֶׂה מִמּוֹן פְּהוּ א"כ זֶה הַזְכוּת שֶׁל הַבְּעָלִים שְׁתַּעֲשֶׂה הַתְּרוּמָה מִמּוֹן פְּהוּ ג' כ"ש שְׁיִיף לֹמֵר דְּחֲשִׁיב מִמּוֹן אֲבָל בְּקְדָשִׁים דְּאַף פְּהוּ מִשְׁוֹלְחַן גְּבוּהָ קָא זְכִי לֹא שְׁיִיף לֹמֵר שֶׁהַטְּוֹבַת הַנְּאִה תִּהְיֶה חֲשׂוּבָה מִמּוֹן וְאַף דִּיכּוּל לִיטְוֹל כֶּסֶף מֵאֲבִי אִמּוֹ מ"מ הָיִי רַק בְּמִקְדָּשׁ בְּחֻלְקוֹ דְּאֲמַרִּינּוּ דְּאֵינָה מְקוֹדֶשֶׁת וְכָתְבוּ בְּתוֹס' קִידוּשִׁין נ"ב ע"ב דַּע"ג דִּיכּוּל לְמִוְכָרוֹ לְכַהֵן וְלִקְבֹּל כֶּסֶף אֵינּוּ חֲשׂוּב מִמּוֹן דְּמִמּוֹן גְּבוּהָ הוּא ע"ש וּא"כ ה"נ בְּבַכּוֹר פִּינּוֹ דְּבַכּוֹר מִמּוֹן גְּבוּהָ.

אַף טוֹבַת הַנְּאִה שְׁבָה אֵינָה מִמּוֹן וּלפ"ז בְּבַכּוֹר שֶׁתְּקַפּוּ פְּהוּ אַף טוֹבַת הַנְּאִה א"צ לְשַׁלֵּם לְהַבְּעָלִים: ה) וּבַכּוֹר בַּע"מ נֶאֱכָל בְּתוֹף שְׁנָתוֹ כְּמוֹ תָּם וּבְבַכּוֹרוֹת כ"ו ע"ב מִפְּקִינּוּ לָהּ מִקְרָא וְאִם לֹא אֲכָלוּ בְּתוֹף שְׁנָתוֹ עוֹבֵר עָלָיו בְּכָל תְּאַחַר כְּדִאֲמַרִּינּוּ בִּר"ה וְהִנֵּה יֵשׁ לַעֲיִין ע"ז דְּמִשְׁמַע שְׁיִישׁ מְצוֹת אֲכִילָה עַל בַּכּוֹר בַּע"מ וְצְרִיף לְאֲנָכְלוֹ דְּוִקָּא בְּתוֹף שְׁנָתוֹ וְקָשָׁה הָא אֲמַרִּינּוּ דְּבַכּוֹר בַּע"מ מֵאֲכִילִין אוֹתוֹ אֲפִילוּ לַעֲכוּפ"ם וְאִיף מְקִיִּם מְצוֹת אֲכִילָה וְאִין לֹמֵר דְּהַמְצָנָה הִיא רַק שְׁיִאֲכַל הַבְּשָׂר בְּתוֹף שְׁנָתוֹ וְאֲכִילַת עֲפוּ"ם חֲשִׁיבָא ג"כ אֲכִילָה דְּהָא אַף לְכַלְבִּים מוֹתֵר לְהַאֲכִילוֹ כִּמ"ש בְּתוֹס' זְבָחִים ע"א ע"ב ד"ה טְרִיפָה וְדוֹחַק גְּדוּל דְּאַף אֲכִילַת כְּלָבִים חֲשִׁיבָא אֲכִילָה כְּדִאֲשַׁפְּחוּן גְּבִי מַחֲשָׁבַת פִּיגוּל דְּכַתִּיב אִם הֵאֱכַל יֵאֲכַל וְאֲמַרִּינּוּ דָּאִם חֲזִישָׁב שְׁיִאֲכֹלוּהוּ כְּלָבִים הָיִי פִּיגוּל דְּאֲכִילַת כְּלָבִים חֲשִׁיבָא אֲכִילָה דְּכַתִּיב וְאֵת אֵיזְבֵּל יֵאֲכָלוּ הַכְּלָבִים דְּהֵתֵם כְּתִיב אִם הֵאֱכַל יֵאֲכַל אַף אֲכִילַת כְּלָבִים בְּמִשְׁמַע אֲבָל הֵכָא מִפְּקִינּוּ מִלְּפָנֵי ה' אֱלֹקֵיךָ תֵּאֲכַלְנוּ שְׁנָה בְּשָׁנָה וְדָאִי אִין אֲכִילַת עֲפוּ"ם וְכַלְבִּים בְּמִשְׁמַע] וְע"כ נִרְאֶה לֹמֵר דְּמְצוֹת אֲכִילָה לִיכָּא כָּלל בְּבַכּוֹר בַּע"מ וְרַק מְצוֹה שְׁיִשְׁחֲטוּנוּ בְּתוֹף שְׁנָתוֹ שְׁיִהָא רָאוּי לְאֲכִילָה וְע"ז אִיכָּא בַּל תְּאַחַר דְּבַכּוֹר בַּע"מ מַחֲזִיִּים בְּקִדּוּשְׁתִּיהָ קָאִי דְּאַסוּר בְּגִיזָה וְעַבּוּדָה וּמִמּוֹן גְּבוּהָ הוּא אֲבָל מִשְׁנַשְׁחַט פְּקַעָה מִיְנִיָּה קִדּוּשְׁתִּיהָ לְגַמְרִי כִּמ"ש תוֹס' ב"ק י"ב ע"ב ד"ה וְאִם וְדִיִּיקוּ מִזֶּה דְּבַכּוֹר בַּע"מ מֵאֲכִילִין אוֹתוֹ אֲפִילוּ לַעֲכוּפ"ם וְלִכּוֹן נִרְאֶה דְּזֶה דְּבַכּוֹר בַּע"מ אִיכָּא בַּל תְּאַחַר הוּא רַק שְׁיִשְׁחַט בְּתוֹף שְׁנָתוֹ אֲבָל פִּינּוֹ שְׁנַשְׁחַט דְּפַקְעָה קִדּוּשְׁתִּיהָ מִיְנִיָּה לֹא שְׁיִיף בּוֹ תוּ בַּל תְּאַחַר וְאַף דְּלְכַאוּרָה הוּא דוֹחַק דְּהָא קָרָא לְפָנֵי ה' אֱלֹקֵיךָ תֵּאֲכַלְנוּ שְׁנָה בְּשָׁנָה כְּתִיב וּמִשְׁמַע דְּעַל אֲכִילָה קָאִי שְׁיִהָא בְּתוֹף שְׁנָתוֹ אַף נִרְאֶה רָאִיָּה לְזֶה מִמ"ש רִש"י ז"ל וְתוֹס' בְּכּוֹרוֹת כ"ח ע"א עַל הָא דְּאֲמַרִּינּוּ שְׁם בְּנוֹלָד בּוֹ מוּם לְאַחַר שְׁנָתוֹ דְּמִפְּנֵי הַשָּׁב אֲבִידָה לְבַעָלִים אֲמַרוּ רִשְׁאִי לְקִימוֹ ל' יוֹם וְכָתְבוּ רִש"י ז"ל וְתוֹס' דָּאִם יִשְׁחֲטוּנוּ מִיָּד יִסְרַח הַבְּשָׂר וּמִשְׁמַע דָּאִם לֹא הִיָּה נִסְרַח הַבְּשָׂר הִיָּה יְכוּל לְשׁוֹחֲטוֹ בְּתוֹף שְׁנָתוֹ וּלְהַשְׁהוֹת הַבְּשָׂר אַח"כ ע"ש וּמוֹכַח דְּרַק אֲשַׁחֲטָה קִפְדִּינּוּ

דתהיה בתוך שנתו: ובתמורת בכור דג"כ נאכל במומו לבָעלים יש לחקור אם ג"כ מצוה לאוכלו בתוך שנתו ולכאורה פנין דבכור ומעשר תמורותיהן פיוצא בְּהוּן אין חילוק ובזה יש ליישב מה שהקשו בתוס' זבחים ע"ה ע"ב ד"ה בכור על הא דאיבעי לן תמורת בכור מהו שיפדה והקשה לענין מה תועיל הפדיון ע"ש ולפ"ז י"ל דיועיל הפדיון שלא יצטרף לאוכלו בתוך שנתו ולא יעבור עליו בבל תאחר [עוד י"ל נפקותא לענין שיחשב ממון בעלים ויוכל לקדש בו את האשה דהא כתבו התוס' בב"ק ובתמורה דלרבנן אף בכור בע"מ ממון גבוה הוא ובזה נ"מ בין בכור בע"מ לפסולי המוקדשין שגפדו ע"ש א"כ אם יהיה לתמורת בכור פדיון יהיה כשאר פסולי המוקדשין שגפדו ויהיה ממון בעלים]: (ו) ולענין שיעור אכילת קדשים כתבו בת"י יומא ל"ט דאף בפחות מפיזת איפא מצות אכילה מיהו בכזית איפא מצוה טפי והוכיחו זה מלחם הפנים שהיה מגיע לכל אחד כפול אע"ג דהוי פחות מפיזת ומוכח דאף בפחות מפיזת איפא מצוה ע"ש והמנחת חינוך ג"כ עמד בזה דלחם הפנים היה מגיע כפול והקשה ג"כ הא אין אכילה פחותה מפיזת ות"י פנין דאינו מגיע לכל חלק פיזת הוי כמו דאין שם מה לאכול וליפא מצות אכילה לכל ע"ש: ונראה דלא רק על לחם הפנים יש להקשות כן כ"א על כל המנחות דאם בחלוקת לחם הפנים לא היה מגיע לכל פהו פיזת א"כ בכל המנחות כן דכשתגיע לחשבון עשרונות נמצא דהיה מגיע בחילוק מנחות לכל פהו כמו בלחם הפנים דלחם הפנים היו בו י"ב חלות שהם כ"ד עשרונות ומשמר היוצא נוטל שש ומשמר הנכנס נוטל שש נמצא לכל משמר י"ב עשרונות וכ"ג חולק עם כל משמר בשנה כמה שפסק הרמב"ם ז"ל נשאר לכל משמר ג' חלות שהן ו' עשרונות והם מתחלקים לששה בתי אבות נמצא מגיע עשרון לכל בית אב וה"נ בכל מנחה שבאה עשרון ומתחלקת לאותו בית אב ואם בחילוק לחם הפנים לא היה מגיע לכל פהו פיזת א"כ בחילוק כל מנחה והכא ליפא למימר דהוי כמו שאינה דהא במנחת חוטא פפרת הבעלים תלוי באכילת פהנים דכ"כ דלא אכלי פהנים לא מתפרי בעלים וע"כ צריך שתהא בהאכילה (מיהו לתי' אחרון בתוס' פסחים נ"ט ע"ב דכ"ז שהבשר ראוי לאכילה לא מתפרי בעלים).

עד דאכלי בשר אבל אם נפסל הבשר נתפפרו הבעלים א"כ הכא פנין דאכלי להו אע"ג דליפא אכילה אצל כל פהו דליפא פיזת מ"מ פנין דליפא מנחה בעולם נתפפרו הבעלים] וע"כ צ"ל פהתי' דבקדשים חשיב אכילה אף בפחות מפיזת: עוד הקשה שם המנחת חינוך על לשון הש"ס דיש שמגיע להם פיזת ויש מגיע להם כפול והקשה הא יד פולן שנה בחלוקה ואיך מגיע לזה יותר מזה ולענ"ד נראה בפשוטו דהא אמרינן דמשמר היוצא נוטל שש והנכנס נוטל שש ובכל משמר החלות מתחלקות בשנה לכל הפהנים ואם משמר היוצא והנכנס אחד גדול ואחד קטן כגון משמרתו של יהויריב ושל ידעיה דמשמרתו של יהויריב יותר גדול פדאמרינן בב"ק ק"י אין בו למשמרת יהויריב כו' א"כ לפהנים של משמרת ידעיה מגיע לכל פהו יותר: עוד כתב שם המנחת חינוך דמצות אכילת קדשים אינה אלא על פיזת אחד פנין שאכל אדם פיזת מן הזבח אין עליו עוד מצות אכילת קדשים והשאר עליו רק בלאו דבל תותירו אבל עשה ליפא והביא שם קושיא ע"ז בשם ספר מוצל מאש מההיא דפסחים פ"ה דאמרינן יבא עשה דואכלו את הבשר בליקה ההוא ולדחי ל"ת דשבירת העצם אלמא איפא עשה לאכול את פלו ע"ש ולענ"ד אדרבה משם הוי סייעתא דאמאי מייתינן קרא דואכלו את הבשר כו' דכתיב בפסח ולא מייתינן קרא

דְּנֹאֲכָלוּ אֹתָם אֲשֶׁר בְּפֶנֶם דְּנֹהוּ עֲשֵׂה דְאֲכִילַת קְדָשִׁים בְּכָל הַזְּבָחִים כַּמֵּ"ש רַש"י ו"ל
בַּפְּסָחִים נ"ט דְּנֹהוּ עֲשֵׂה בֵּין בְּאֲכִילַת פְּהָגִים בֵּין בְּאֲכִילַת יִשְׂרָאֵל וּלפ"ז אֲתִי שְׁפִיר דְעֲשֵׂה
דְאֲכִילַת קְדָשִׁים הַנּוֹהֵג בְּכָל הַזְּבָחִים אֵינוֹ אֶלָּא עַל פְּזִית וּא"כ ל"ש דְלִיתִי עֲשֵׂה וַיִּדְחָה
ל"ת דְשִׁבִירַת הָעֶצֶם וּלְהִכִי מִיִּתְיָנוּ עֲשֵׂה דְנֹאֲכָלוּ אֶת הַבֶּשֶׂר בְּלִילָה הֵהוּא דְכְתִיב בַּפְּסָח
וְזוֹ הָעֲשֵׂה אֵיפָא עַל כָּל הַבֶּשֶׂר עוֹד דִּיגֵק שָׁם הַמְּנַחַת חִינוּף דְאִיךְ נּוֹתְנִין קְדָשִׁים לְקַטֵּן פִּינוֹן
דְאֲכִילַת קְדָשִׁים הָיִי מְצֻנָה וְהוֹכִיחַ ג"כ מְזֵה דְמְצֻנַת אֲכִילָה אֵינָה אֶלָּא עַל פְּזִית וְעַל הַשְּׂאֵר
הוּא רַק בְּבָל תּוֹתִירוּ וּמִש"ה הַשְּׂאֵר יְכוּלִים לְהַאֲכִיל אַף לְקַטְנִים ע"ש וּלְעַנ"ד הַתִּי אֵינוֹ
מְסַפִּיק דְהָא בְתַרוּמָה אֵיפָא ג"כ מְצֻנַת אֲכִילָה וְאִיךְ מְאֲכִילִין תְּרוּמָה לְקַטֵּן וְהָתָם לֵיפָא
לְמִימַר דְלֵיפָא מְצֻנָה רַק עַל פְּזִית דְזֵה שְׁיִיךְ לֹאמַר רַק בְּקְדָשִׁים דְמְכָל קַרְבָּן אֵיפָא מְצֻנָה
עַל פְּהֵן לְאֲכֹל פְּזִית אֲבָל בְתַרוּמָה דְכָל פְּזִית תְּרוּמָה הוּא תְּרוּמָה בַּפ"ע מַה שְׁיִיךְ זֶה וְאִטּוּ
לֵיפָא מְצֻנָה עַל פְּהֵן לְאֲכֹל רַק פְּזִית אֶחָד לְעוֹלָם וְכֵן בְּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי דְאֲכִילְתוּ מְצֻנָה
כְּדִאֲמַרְיָנוּ בִירוּשְׁלָמִי פ' בְּתָרָא דִיוֹמָא אִיךְ יְהִיבִינוּ לְקַטֵּן: וּבְעֵיקָר קֻנְשִׁית הַת"י וְהַמְּנַחַת
חִינוּף עַל הֵהוּא דְלָחֵם הַפָּנִים שְׁהִיָּה מַגִּיעַ לְכָל אֶחָד כְּפוּל הָא אֲכִילָה בְּכִזִּית יֵשׁ לְעֵינֵי
מִנ"ל דְבְעֵינֵי שְׁעוֹר אֲכִילָה מְכָל קַרְבָּן וְקַרְבָּן וְאִמָּאֵי לֹא יִצְטָרְפוּ ב' קַרְבָּנוֹת לְשִׁיעוֹר
אֲכִילָה דְאֲכִילַת קְדָשִׁים מְצֻנָה הִיא וּא"כ אֲפֹשֶׁר דְמְצַרְף לָחֵם הַפָּנִים עִם שְׁיָרֵי מְנַחֹת
לְאֲכִילָה: ז) וְכִפְרַת הַבְּעָלִים תְּלוּיָה בְּאֲכִילַת פְּהָגִים כְּדִאֲמַרְיָנוּ בַּפְּסָחִים נ"ט דַּכ"כ דְלֹא
אֲכִילֵי פְהָגִים בְּשֶׁר לֹא מִתְּפַרֵי הַבְּעָלִים דְכְתִיב וְאֲכָלוּ אֹתָם אֲשֶׁר בְּפֶנֶם כּו' וּבְתוֹס'
שָׁם הָעָלוּ דְכָל כְּמָה דְהַבְּשֶׁר קִים לֹא מִתְּפַרֵי בְעָלִים עַד שְׁיִאֲכָלוּ וְאִם אֲבַד הַבְּשֶׁר אוֹ
שְׁנַפְסָל מִתְּפַרֵי בְעָלִים ע"ש וְהִנֵּה בְזָה אֲתִי שְׁפִיר מַה שְׁהַקְשׁוּ תוֹס' חֲגִיגָה כ"א ע"א עַל
הָא דְאֲמַרְיָנוּ בְעִירוּבֵין הָאֲשֵׁה שְׁהִיתָה עָלֶיָה לִידָה אוֹ זִיבָה מְבִיאָה מְעוֹת וְנוֹתְנַת בְּשׁוֹפֵר
וְטוֹבֶלֶת וְאוֹכֶלֶת בְּקְדָשִׁים לְעָרֵב וְאִמָּאֵי צְרִיכָה לְהַמְתִּין עַד לְעָרֵב הָא מְחַנְסְרֵי כְפָרָה א"צ
הָעָרֵב שְׁמֵשׁ וְכָתְבוּ שָׁם דַּמִּש"ה אֶסוּרָה עַד לְעָרֵב מְשׁוּם דְשְׁמָא עֲדִינֵן לֹא הִקְרִיבוּ אֶת
קַרְבָּנָה וְהַקְשׁוּ דְאִפְתִּי מִן תְּמִיד שֶׁל בֵּין הָעָרְבִים וְאִילָף תְּשַׁתְּרֵי שְׁהָרֵי וְדִאֵי כְּבָר הִקְרִיבוּ
קַרְבָּנָה שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לְהִקְרִיב אַח"כ מְשׁוּם עֲשֵׂה דְהַשְׁלָמָה ע"ש וְנִרְאָה לֹאמַר דַּמִּש"ה
אֶסוּרָה לְאַחַר הַתְּמִיד מְשׁוּם דְשְׁמָא לֹא אֲכִילֵי הַפְּהָגִים עֲדִינֵן הַבְּשֶׁר וְטְהַרְתָּה תְּלוּיָה
בְּאֲכִילַת בְּשֶׁר כְּדִאֲמַרְיָנוּ בַּפְּסָחִים שָׁם וְזֵה דְמוֹתְרַת לְעָרֵב אֲפֹשֶׁר דְקִים לֹן דְלֹא מִתְעַצְלֵי
הַפְּהָגִים בְּאֲכִילְתוֹן עַד לְעָרֵב: וְהִנֵּה שְׁעִיר הַנְּעֻשָׂה בְּחוּץ פִּינוֹן שְׁהוּא חֲטָאת הַנְּאֻכֶלֶת
לְכַאֲוָרָה ג"כ לֹא מִתְּפַרֵי הַצִּיבּוֹר עַד אֲכִילַת הַפְּהָגִים הֵינּוּ לְעָרֵב לְמוֹצָאֵי יוה"כ וּלפ"ז
יְקָשׁוּ הַתוֹס' שְׁבוּעוֹת י"ג ע"ב שְׁהַקְשׁוּ שָׁם פִּינוֹן דִּיוה"כ לְבַד מְכַפֵּר ל"ל שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח
לְכַפֵּר וְתִי דְהַשְׁעִיר מְכַפֵּר מִיָּד וְיוה"כ אֵינוֹ מְכַפֵּר אֶלָּא עַד שְׁתַּחֲשֶׁף ע"ש וּא"כ תְּקַשָּׁה
ל"ל שְׁעִיר הַנְּעֻשָׂה בְּחוּץ לְכַפֵּר פִּינוֹן דִּיוה"כ מְכַפֵּר וְהִכִי לֵיפָא לְמִימַר דְהַשְׁעִיר מְכַפֵּר מִיָּד
דְאֲדַרְבָּה יוה"כ מְכַפֵּר תְּכַף מִשְׁתַּחֲשֶׁף וְהַשְׁעִיר אֵינוֹ מְכַפֵּר אֶלָּא לְעָרֵב מִשְׁיִאֲכָלוּ הַפְּהָגִים
הַבְּשֶׁר וְאֲפֹשֶׁר דְבְקַרְבָּנוֹת צִיבּוֹר לֵיפָא דִין דְהַפְּהָגִים אוֹכֶלִין וּבְעָלִים מִתְּפַרֵים וְדוֹחֵק:
וְעוֹד יֵשׁ לְעֵינֵי מְהָא דְאֲמַרְיָנוּ בְעִירוּכִין ז' הֵינְצָא לְהִרְגַּ מִזִּין עָלְיוּ מִדָּם חֲטָאתוֹ וּמִדָּם
אֲשָׁמוּ וְדוֹקָא כְּשִׁזְבָּחוֹ זְבוּחַ אֲבָל אֵין זְבָחוֹ זְבוּחַ אֵין גְּזַקְקִין לוֹ מִפְּנֵי עֵינּוּי הַדִּין עַד שְׁיִשְׁחַט
וַיִּזְרַק הַדָּם ע"ש וְכִי זְבָחוֹ זְבוּחַ גְּמִי פִינוֹן דְלֹא מִתְּפַרֵר עַד אֲכִילַת פְּהָגִים א"כ צְרִיךְ לְהַמְתִּין
עַד שְׁיִקְטְרוּ הָאִימּוּרִים וַיִּאֲכָלוּ הַבְּשֶׁר וְאֵיפָא עֵינּוּי הַדִּין וְאֲפֹשֶׁר כְּשִׁאֲוֹכֶלִים הַפְּהָגִים
הַבְּשֶׁר הַכְּפָרָה חֲלָה לְמַפְרַע א"כ הֵכָא פִינוֹן שְׁיִאֲכָלוּ הַפְּהָגִים אַח"כ הַבְּשֶׁר אַחַר שְׁיִהָרַג

תהיה הפּרָה לַמַּפְרַע מִשְׁעַת זְרִיקַת הַדָּם מִשָּׂא"כ בַּהֵיחָדָשׁ דַּפ' תָּמִיד נִשְׁחַט דָּשׁם לֹא יִתְאַפֵּל
הַבָּשָׂר כָּלֵל כִּינּוּן דָּלָא מְקַטְרֵי הָאֵימּוּרִים עַד לְמַחֲרָה וְהַבָּשָׂר אֵינוֹ נֹאכֵל אֶלָּא לְיוֹם וּלְלֵילָה
וְרַק כְּשֶׁנֶּפְסֵל הַבָּשָׂר מִתְּפָרֵי הַבְּעָלִים כַּמ"ש הַתּוֹס' וְאוֹתָהּ הַפּרָה חָלָה רַק בְּשַׁעֲהָ
שֶׁנֶּפְסֵל הַבָּשָׂר אֶבֶל אִם אוֹכְלִים הַבָּשָׂר הַפּרָה חָלָה לַמַּפְרַע מִשְׁעַת זְרִיקָה דְאֶכִּילַת הַבָּשָׂר
הָיָה רַק תְּנַאי וּבָזָה אֶתִּי שְׁפִיר כֹּל מַה שֶּׁהִקְשִׁינוּ לַעֲלֵל וּצ"ע בְּזָה: ח) וְזֶה שְׁאָסוּר לְהוֹתִיר
בְּקִדְשִׁים אֵינוֹ רַק לְהוֹתִיר מִמֶּשׁ כִּי אִף לְגֵרוֹם שְׂיֹכֵל לְבוֹא לְיַדֵּי נוֹתֵר אֲסוּר הֵינּוּ לְמַעַט
בְּאֶכִּילְתָּן בֵּין בְּזִמְנָן אֶכִּילְתָּן בֵּין בְּמַקּוֹם אֶכִּילְתָּן בֵּין בְּאוֹכְלֵיהֶן כַּמ"ש הַרְמַב"ם ז"ל מִפְּנֵי
שְׂיֹכֵל לְבוֹא ע"י זֶה לְיַדֵּי נוֹתֵר: וּבְמִנְחוֹת פ' ע"ב גְּבִי תוֹדָה שְׁנִתְעַרְבָה בְּתַמּוּרְתָהּ כו'
מִקְשִׁינוּ וְלִיִּתִי בְּהֵמָה וְלִתְנֵי אִי הֵךְ דְּקִיָּמָא תוֹדָה הִיא הָא לְחֻמָּה וְהָא תְּהוּי שְׁלָמִים
כו' וּמִתְרַצִּינוּ מִשׁוּם דְּמַמְעַט בְּאֶכִּילָה דְשְׁלָמִים וְכַתּוּב שָׁם בְּרִש"י כַּת"י ז"ל מִשׁוּם דְּקָא
מַמְעַט בְּאֶכִּילָה דְשְׁלָמִים דְאֵין יָכוֹל לְאוֹכְלָה לְהֵךְ אַחֲרַת אֶלָּא לְיוֹם וּלְלֵילָה וְהַנּוֹתֵר יִשְׂרָף
דְשָׂמָא תוֹדָה הִיא וְאִיכָּא לְמִימַר לָאו תוֹדָה הִיא אֶלָּא שְׁלָמִים שְׁנֹאכְלִים לְב' יָמִים כו' וְשָׂלָא
כְּדִין שְׂרָפָן וְאִיִּתִי קְדָשִׁים לְבֵית הַפְּסוּל עכ"ל הֵינּוּ שֶׁהִחֲשֵׁשׁ שְׂמָא יִשְׂרָפָם קוּדָם זְמַן
וּכ"כ הַרְגַּמ"ה שָׁם ז"ל דְּהַשְׁתָּא הָיָה סִפְקָא שְׁלָמִים וְדִין שְׁלָמִים שְׁנֹאכְלִים לְב' יָמִים וּלְלֵילָה
וְתוֹדָה לְיוֹם וּלְלֵילָה וְהֵינּוּ חוֹשְׁשִׁין לְהֵךְ לְסִפְקָא תוֹדָה וְלֹא הָיוּ מְנִיחִין לְאֶכְלוֹן בְּזִמְנָן שְׁלָמִים
וְשָׂמָא הָיָה רוֹצֵה לְשׁוֹרְפָן מִיַּד לְאַחַר יוֹם וּלְלֵילָה וְהָיָה מְבִיא קְדָשִׁים לְבֵית הַפְּסוּל קוּדָם
זְמַן עכ"ל וְנִרְאָה מְזָה דְּהַעֲיָקֵר חֲשֵׁשׁ הוּא רַק שְׂמָא יִשְׂרָפוּ קוּדָם זְמַן וַיֵּשׁ לְדַיִּיק אַמְאִי
לֹא נִקְטוּ בְּפִשׁוּטוֹ דְּמַמְעַט בְּאֶכִּילְתָּן וְכָא לְיַדֵּי נוֹתֵר וּצ"ל דְּמִש"ה נִקְטִי הָאִי טַעְמָא מִשׁוּם
דְשָׂרִיפַת קְדָשִׁים טְהוּרִים חֲמִיר טְפִי כַּמ"ש הַמְּנַחַת חִינּוּף דְּהַשׁוֹרְף קְדָשִׁים טְהוּרִים עוֹבֵר
בְּלָאוּ דָּלָא תַעֲשׂוּ כֵּן כו' כְּמוֹ שׁוֹרְף עֲצֵי הַקְּדָשׁ וְהַזָּה מְזָה דְחִיָּישִׁינוּ שְׂמָא יִשְׂרָפוּ אוֹתָם
הַפְּהָגִים קוּדָם זְמַן דְּלְכַאוּרְהַתְמוּהָ אַמְאִי גִיחוּשׁ לְהִכִּי אַמְאִי לֹא יִמְתִּינוּ עַד לְמַחֲרָה יֵשׁ
לְהִבִּיא רְאִיָּה לְמ"ש הַצַּל"ח דְאִף בְּשָׂרִיפַת קְדָשִׁים פְּסוּלִים אִיכָּא בַּל תוֹתִירוּ דְצָרִיף
לְשׁוֹרְף אוֹתָן בְּזִמְנָן וּמִש"ה יִשְׂרָפוּ הַפְּהָגִים תְּכַף אַחַר יוֹם וּלְלֵילָה דְשָׂמָא תוֹדָה הִיא וְזִמְנָן
שְׂרִיפְתָּהּ לְמַחֲרָה וְיִשְׂרָפוּ כְּדִין שְׂלָא יַעֲבְרוּ עָלֶיהָ בְּכָל תוֹתִירוּ: וּבַפ' הַתּוֹדָה שָׁם לְקַמְן
דְּמִקְשִׁינוּ דְלִיִּתִי בְּהֵמָה וְלִיִּתִי שְׁמוֹנִים חֲלוֹת וְלִימָא כו' אִי הֵךְ דְּקִיָּמָא תַּמּוּרָה הִיא תוֹדָה
וְהָא לְחֻמָּה וְלִיקְדָּשׁוּ מ' מִתּוֹף פ' וּמִתְרַצִּינוּ מִשׁוּם דְּמַמְעַט בְּאֶכִּילָה דְאַרְבָּעִים וַיֵּשׁ שָׁם
הַרְבֵּה גְרַסְאוֹת בְּרִש"י ז"ל וּבְלִשׁוֹן אַחַר פִּי ז"ל עֲנִין אַחַר מַמְעַט בְּאֶכִּילָה דְמ' דִּילְמָא לֹא
קְדָשִׁי כָּלֵל דְאִידָף לֹא הָיָה תוֹדָה וְכִי נִתְנַתְרוּ לְמַחֲרָה שְׂרִיף לְהוּ וְעֵבֵר מִשׁוּם בַּל תִּשְׁחִית
עכ"ל וַיֵּשׁ לַעֲיִין בְּזָה ג"כ אַמְאִי לֹא נִימָא בְּפִשׁוּטוֹ כִּינּוּן דְּהוּי סִפְקָא אִי קְדָשִׁי רַק אַרְבָּעִים
אוּ שְׁקִדְשׁוּ כָּל הַשְּׁמוֹנִים וְדִילְמָא אַרְבָּעִים לֹא קְדָשִׁי כָּלֵל וּא"כ לִיכָּא רַק אַרְבָּעִים לְמִיכַל
וְכִינּוּן שֶׁהוּ מְעוֹרְבִין עִם אַרְבָּעִים שֶׁל חוֹלִין גְּמָצָא מַמְעַט בְּאֶכִּילְתָּן שֶׁל הַקְּדָשִׁים דְשָׂמָא לֹא
יִסְפִּיק לְמִיכַל כָּל הַשְּׁמוֹנִים וְיָבוֹאוּ לְיַדֵּי נוֹתֵר וְנִרְאָה מִשׁוּם דְּזָה הַטַּעַם תְּלוּי בְּפִלּוּגְתָּא
דְרַבִּי וּרְבִנּוּ בְּתַמּוּרָה כ"ג ע"א דְאַמְרִינוּן שָׁם יֹאכְלוּהָ שָׂאֵם הֵיִתָּה אֶכִּילָה מְרוּבָה לֹא יֹאכְלוּ
חוֹלִין עֲמָה כְּדִין שְׂלָא תְּהֵא נֹאכְלַת עַל הַגְּסָה וְאַמְרִינוּן שָׁם דְאַתִּיָּא הֵךְ בְּרִיָּיתָא כְּרַבִּי דְאַמַר
עָשׂוּ תַקְנָה בְּקְדָשִׁים שְׂלָא יָבוֹאוּ לְיַדֵּי פְּסוּל וְהֵינּוּ כִּינּוּן דְאַכְלֵי חוֹלִין עֲמָה בְּזִמְנָן שְׂאֶכִּילָה
מְרוּבָה יָכוֹל לְבוֹא לְיַדֵּי נוֹתֵר וְעִינּוּ בְּרִש"י ז"ל שָׁם אֶבֶל רְבִנּוּ לֹא חֲשִׁישׁוּ לְזָה וְאִף
כְּשֶׁאֶכִּילָה מְרוּבָה יָכוֹלִים לְאֶכְלוֹל חוֹלִין עֲמָה וְלֹא חִיָּישִׁינוּ שְׂתַבּוֹא לְיַדֵּי נוֹתֵר בְּשִׁבְלֵי זֶה
וּא"כ ה"נ בְּקְדָשִׁי אַרְבָּעִים מִתּוֹף שְׁמוֹנִים דְּזָה שְׁמַמְעַט בְּאֶכִּילְתָּהּ הוּא מִשׁוּם דְּחוֹלִין

מעורבים עם הקדשים וכשיאכלו הקדשים יהיו מוכרחים לאכול חולין בהנהגה וזה רק אליבא דרבי חיישינן שמא מתוך כך יבוא לידי נותר אבל רבנן לא חיישי לזה מיהו אפתי קשה על רש"י ז"ל אמאי חוששין משום בל תשחית פינו דחזינו לרבנן דאין חוששין שמא מתוך כך שיאכלו חולין בהנהגה שיבוא לידי נותר אע"ג דהתם אי מותר איפא תרתי שמביא קדשים לבית הפסול וגם איפא בל תשחית שהרי נפסלין ושורף אותן וצ"ע: והנה בירושלמי שקלים פ"ז הלכה א' בהיה דמעות שגמנאו בין קניין לגזלי עולה דמחצה על מחצה לגזלי עולה מקשינן האי איתתא במאי מתכפרא דשמא נפלו המעות משופר של קיני חובה ומתריצין דהמספק את הקניין הוא מספק את הספקות ופי' המפרשים ז"ל שם דמקריבין חטאת העוף הבאה על הספק דשמא יש אשה שהטילה המעות לקיני חובה והנה יש לעיין דאם אשה אחת הטילה המעות לשופר של קיני חובה א"כ היא חייבת בחטאת העוף ודאי פינון שהיא יודעת בעצמה שחייבת בנדאי וכל שחייבת חטאת העוף ודאי אינה יוצאה בחטאת העוף הבא על הספק כדמוכח מפריתות ח' דהאשה שיש עליה ה' לידות ודאות וה' לידות ספקות צריכה להביא ב' קרבנות לאכול בקדשים אחד חטאת העוף ודאית על הלידות הנדאיות וחסאת העוף הבאה על הספק על הלידות הספקיות [דחטאת העוף ודאית וחסאת העוף הבאה על הספק ב' קרבנות הם] א"כ איך יוצאה כאן בחטאת העוף הבאה על הספק וצ"ל דמתנה דאם הטילה המעות לקיני חובה יהיה זה חטאת ודאי ואם לא להוי חולין ומקריבין אותה אע"ג דהוי ספק חולין בעזרה משום דחטאת העוף באה על הספק ולא חיישינן לספק חולין בעזרה כדאמרינן בגזיר כ"ט מיהו יש לעיין הא מביא קדשים לבית הפסול דאם האשה הטילה לקיני חובה א"כ חטאת ודאית היא ונאכלת וכיון שאנו מסופקים שמא חולין היא אינה נאכלת וא"כ מביא קדשים לבית הפסול ול"ד לשאר חטאת העוף הבאה על הספק דאינו נאכל דהתם הוי קרבן פזה שאינו נאכל אבל הכי הוי חטאת ודאי ודין הוא שיאכל נמצא מביא קדשים לבית הפסול וליכא נמי למימר משום טהרת האשה מביאין קדשים לבית הפסול דרק ר"ש ס"ל פן גבי מצורע ספק דמביא אשמו ומתנה בשלמים דבשביל תקונא גברא מביאין קדשים לבית הפסול אבל רבנן פליגי עליה התם ואפשר פינון דהאי איתתא לא מדע שהיא מחוסרת פורים דסבורה שהקריבו חטאתה ותאכל בקדשים ומשום תקנה פזו דתאכל קדשים בטומאה אפשר דמביאין קדשים לבית הפסול: ובהיה דאם הייתה אכילה מועטת דאמרינן בתמורה שיאכלו חולין עמה כדי שתהא נאכלת על השובע כתב רש"י ז"ל היינו שיאכלו חוץ לעזרה דאסור להכניס חולין בעזרה והנה התוס' הקשו על רש"י ז"ל מהא דאמרינן בזבחים צ' ע"ב דרשאים הפהנים לתת לתוכו תבלי חולין ותבלי תרומה ועוד איך מותר לכנס בעזרה בבגדים שהם חולין ע"ש והנה הרגמ"ה ז"ל במנחות מ"ח מ"א כתב דטעם דאסור להכניס חולין בעזרה הוא כדאמרינן מה אני בשלה אסור איסור יוצא אף שלה בשלי אסור עכ"ל היינו פמו בשחיטת חולין בעזרה אמרינן בקידושין נ"ז ע"ב דאסור דמה שלי בשלה אסור משום שחויטי חוץ אף שלה בשלי אסור א"כ ה"נ בהכנסה פמו שאסור להוציא קדשים לחוץ משום יוצא ה"נ אסור להכניס חולין בפנים והנה לענין שחיטת חולין בעזרה דילפינן דמה שלי בשלה כו' אמרינן בקידושין שם דמרבין רק מין המכשיר דהיינו בהמה דכשרה לגבי מזבח ותוס' זבחים ס"ח ע"א ד"ה אימר כתבו דחיה ועוף אינו אלא מדרבנן ולמאן דס"ל דהוי דאורייתא איפא קרא אחרניא לרבות

עופות] דמילפונתא דמה שלי בשלה אסור לא מצינו למילף רק מין המכשיר א"כ ה"נ להכניס חולין בעזרה דילפינו ג"כ ממה שלי בשלה כו' אינו אסור אלא מין המכשיר דהיינו בשר יינות שמנים וסלתות דראויים לגבי מזבח ונקסלים ביןצא אסור להכניסן כשהו חולין אבל תבלין וכן בגדים דאין ממינו קרב לגבי מזבח ליפא איסור הכנסה: ט) ומקום אכילת ק"ק הוא בכל העזרה וקדשים קלים נאכלים בכל העיר היינו לפנים מן החומה ודין לשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש תוכן קודש לענון אכילה אבל לענון שאר דברים כגון לענון טומאה ושחיטת ק"ל אמרינו בזבחים נ"ו ע"א דלא קדשי מיהו בתוספתא דמעשר שני אמרינו דלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש תוכן קודש בין לאכילה בין לשחיטה בין לטומאה ונראה דתלוי בדרשות הפתובים דבזבחים שם מרבינו לשכות הבנויות בחול לענון אכילה מדכתיב בפרצ' אהל מועד יאכלוה התורה ריביתה חצרות הרבה א"כ אין ראיה מזה רק לענון אכילה אבל בקדושות לענון שאר דברים אין ראיה אף בת"כ [צו פ"ב] הלימוד הוא להפך דגרסינו יכול במחנה לונה ת"ל בפרצ' אנהל מועד מנין לרבות לשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש ת"ל במקום קדוש ע"ש היינו דמפרצ' אהל מועד אין לנו לרבות רק עזרה עצמה ולשכות נתרבו רק משום דכתיב במקום קדוש היינו כל שמקומו קדוש לשאר דברים יכולים אף לאכול שם: ונראה דלתלמודא דידן דלשכות קדושות רק לענון אכילה והיינו שאינו נפסל שם ביןצא זהו דוקא לענון בשר הראוי לאכילה פניו דנתרבה אותו המקום לאכילה ממילא אינו נפסל ביןצא אבל דם ואימורים דאין שייכים לאכילה נפסלים בלשכות ביןצא פניו דאין קדושות בקדושת העזרה: ולענון אם מותר להכניס חולין בהלשכות אם יש שם משום חולין בעזרה ולכאורה נראה דליפא פניו דלא קדשי לשום דבר רק לענון אכילה נתרבתו מיהו נראה להביא ראיה דאיפא בלשכות משום חולין בעזרה דאמרינו במנחות מ"ח גבי שחט ב' כבשים על ד' חלות דמושף שמים מהן ומניפן והשאר נאכלות בפדיון אמרוה רבנן כו' הא דלא פרבי דאי פרבי פניו דאמר שחיטה מקדשא דפריק להו היכא אי דפריק להו מאפראי פניו דכתיב בהו לפני ה' איפסיל להו ביןצא אי גנואי הא מעייל חולין בעזרה ע"ש ואמאי לפרקינהו בלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש דאין נפסלין ביןצא וחולין בעזרה ג"כ לא הוי ולכאורה מוכח דאית בלשכות נמי משום חולין בעזרה: והנה שמעתי מתרצים על קושית העולם בנזיר כ"ט דאמרינו בחטאת העוף הבאה על הספק דאיפא ב' איסורים נבלה וחולין בעזרה ומקשים הא איפא נמי טומאת מקדש דאם אכלי פהנים א"כ נטמא גופם פדין אוכל נבלות עוף הטהור ואיפא נמי טומאת מקדש דאם אכלי הגאון ר' ישעיהו זכריה יאלעם זצ"ל לתרץ דיכולים לאכול בלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקדש דמשום טומאת מקדש ליפא התם כדאמרינו בזבחים דאין חייבים עליהם משום טומאה: אף באמת לשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש לא היו פלל במקדש ובתוספתא מעשר שני אמרינו דאסור לעשות לשכות פאלה דאמרינו שם לשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש אעפ"י שאין מקיימין פן תוכן קודש ע"ש ומוכח דכל הדין דלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש הוא רק אם היו עושין לשכות פאלה הנה תוכן קודש ובהו אידא נמי הראיה שהבאתי אי איפא בלשכות משום חולין בעזרה: והנה יש לחקור בדין לשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש לאחר שנפלו מחיצות למ"ד קידשה לע"ל דקי"ל אוכלין ק"ק אעפ"י שאין קלעים מהו אותן לשכות לאכילה פניו

דבנויות בחול ורק דינו לאכילה הוא משום דפתוחות לקודש וכיון דנפול מחיצות אינו שייך עוד דפתוחות לקודש פינו דאין להם מחיצות כלל או דילמא פינו דבשעת מחיצות קיו פתוחות לקודש והיו קדושות לא בטלה קדושתן אף לאחר דנפול מחיצות: סימן טו עבודת פסולים בזבחים רפ"ב חשביון פלהו פסולים דמחלי עבודה והם זר אוגו טבול יום מח"פ מחוסר בגדים שלא ריחוץ ידים ערל טמא יושב עומד ע"ג כלים וכן שמאל ע"ש והנה יש לחקור בזה דפסולים מחלי עבודה אי הטעם משום דחשיב פאילו לא נעשית העבודה כלל דאין עבודה פשרה בהם וא"כ הפסול הוא רק משום חסרון העבודה או דעבודת פסולים פוסלת הקרבן עצמו ונ"מ בעבודה שאפשר לתקונה כגון אם מלח זר דאמרינו במנחות כ' דפסול אי אמרינו דרק דלא הוי עבודה יכול הפהו לחזור ולמלוח ואם עבודת פסולים פוסלת גוף הקרבן אי אפשר לתקונה עוד איכא נפקותא אי טעון עיבוד צורה דאי עבודת פסולים פוסלת גוף הקרבן הו"ל פסולו בגופו וישארף מיד ואי רק משום דמחוסר עבודה טעון עיבוד צורה עוד איכא נפקותא אי אכיל מיניה אי עבודת פסולים פוסלת גוף הקרבן לוקה משום כל שבקודש פסול בא הפתוב ליתן ל"ת על אכילתו ואי רק מחוסר עבודה פינו דפסול לא הוי ליכא ל"ת: והנה בזבחים ט"ו ע"א גבי הולכה בזר אי אפשר לתקונה כתב רש"י ז"ל אפשר לתקונה להולכת פסול ולא דמיא לשאר עבודות דאילו שחיטה קבלה וזריקה מאחר שנעשו בפסול אי אפשר לחזור ולעשותן בהכשר וא"ת קבלה נמי יש לתקן כגון שלא קבל הפסול כל הדם ויכול פשר לחזור וקבל ההיא ודאי פשרה דתנן אם יש דם הנפש יחזור הכשר ויקבל עכ"ל ופליגי שם אמוראי בגמרא הולכה בזר אי אפשר לתקונה והנה למ"ד הולכת זר אפשר לתקונה לכאורה מוכח דעבודת פסולים אינה פוסלת גוף הקרבן דהא אפשר לתקונה אף למ"ד לא אפשר לתקונה אין להוכיח דהטעם משום דס"ל דעבודת פסולים פוסלת גוף הקרבן והטעם דאי אפשר לתקונה הוא רק משום דהולכה הראשונה אי אפשר לבטלה דאם יחזור ויוליכו פהו אין זו תיקון הולכת הזר רק שהיא הולכה רבתי ומקצת הולכה נעשית ע"י זר ובעינו שפל ההולכה תיעשה ע"י פהו וכן משמע לשון הגמרא שם דטעם דאי אפשר לתקונה משום דאזיל בתר הולכה קמייטא אף לפ"ז אף למ"ד דאפשר לתקונה ג"כ אין להוכיח דס"ל דעבודת פסולים אינה פוסלת גוף הקרבן והטעם דכשר הוא משום דאזיל בתר הולכה בתרייתא פדאמרינו שם בהולכי פהו והחזירו וזר והולכי זר דלדברי המכשיר פוסל פינו דאזיל בתר הולכה בתרייתא א"כ בהולכי זר והחזירו וזר והולכי פהו הטעם דכשר הוא משום דהולכה קמייטא לאו הולכה היא כלל פינו דהחזירו ומש"ה אינו פוסל א"כ אין להוכיח משם כלל: ונראה דתלי בב' תירוצי התוס' מנחות י"ח ע"ב ד"ה ור"ש בבבלי דזר דפסול לר"ש והקשו הא אין בקלה מעפכת וכתבו שם בחד תי' דס"ל לר"ש בקלה מעפכת ועוד תי' שם דכלל זר גרע מלא כלל דמיקח עבודה ע"ש וא"כ לתי' ראשון הוי עבודת זר פאילו לא נעשית כלל וכיון דבילה אינה מעפכת א"כ אף כלל זר פשר ולתי' השני עבודת זר גרע מלא נעשית עבודה כלל דפוסל גוף הקרבן: ונראה להביא ראיה מה דאמרינו ביומא כ"ז בזר שסידר את המערכה שפורקה וחזר פהו וסודרה (וכן בסידור ב' גיזרי עצים אמרינו שם דא"צ לומר הגיע זמן סידור ב' גיזרי עצים משום דאפשר לתקונה] ומוכח דאין העצים נפסלים בסידור זר ואפשר לתקונה מיהו אפשר לומר דעצים שאני דכמו דאין נפסלים בטומאה מדאורייתא

כמ"ש תוס' מנחות כ"א ע"א ד"ה יצאו דרק קדושת דמים להם מדאורייתא ה"נ אין נפסלים בעבודת פסול [מיהו התוס' נבחים נ"ו ד"ה מנין כתבו דעצים נפסלים בלינה מדאורייתא: ב) וכל הפסולים הנזכרים לעיל פסולים לכל עבודות חוץ משמאל דישנן עבודות הכשרות בשמאל כגון הולכת אברים אע"ג דהוי עבודה ובעי פהונה מ"מ בשמאל פשר דאין שמאל פסול רק בעבודות המעכבות פפרה כדאמרין בזבחים כ"ד ע"ב ועוד אשכחן לשמאל הכשירא ביוה"כ דנטל את המחטה בימינו ואת הפך בשמאלו: והנה יש לחקור בעבודות שאינן שייכות לכפרה כלל כגון דישון המנורה והמזבחות וסידור מערכה אי פשר בשמאל פינון דלא שייכא לכפרה הו"ל כמו הולכת אברים לכבש והקטרת אברים אע"ג דעבודות גמורות הן לכ"ד פשרות בשמאל או הכשר שמאל הוא רק באברים דסוף עבודת הקרבן היא וכינון שאינה מעכבת הפפרה של הקרבן פשר בשמאל אבל כל שהיא עבודה בפ"ט אעפ"י שאינה לכפרה ג"כ בעי ימין: ובמנחות כ"ו ע"א אמרינן דהקטר חלבים ואברים ועצים שהעלו בין ביז בין בכלי בין בימין בין בשמאל פשר ופי' רש"י ז"ל דהאי עצים עצי המערכה ומוכח דסידור המערכה אינו טעון ימין וכתבו התוס' שם ד"ה הקטר דהאי רישא אתיא אפילו לרבנן דהוי כמו הולכת אברים לכבש דלא בעי ימין ע"ש וע"כ דסידור מערכה פינון דאינה מעכבת פפרה כשרה בשמאל [ואע"ג דסידור מערכה מעכבת הקרבן כדאמרין בירושלמי יומא פ"ב דאם סידר הקומץ על מערכת הלילה פסול מ"מ פינון דלא הוי עבודה בגוף הקרבן עצמו לא חשיב עבודה המעכבת פפרה] מיהו מגרסת התוס' שם.

נראה דלא גרסי ברישא עצים כלל מיהו בתלמודא דידן וכן בתוספתא ג"כ גרסינן עצים ובירושלמי פ"ב דיומא הלכה א' אמרינן בתרומת הדשן דאם תרם בשמאל דר"י ור' יהודה ברבי דקומץ שהקטירו בשמאל ומוכח דתרומת הדשן לענין שמאל דינה כמו עבודות המעכבות פפרה וכמו הקטרת הקומץ והנה בדישון מזבח הפנימי אמרינן בתמיד ספ"ג שהיה חופן ונותן לתוף הטני וחפנה היא בב' ידיו ואי בעינן דוקא ימין א"כ פסול בב' ידיו כדאמרין בתוספתא פ"ק דזבחים דקיבל בב' ידיו פסול דבעינן ימין וכן פסק הרמב"ם ז"ל מיהו לפמ"ש התוס' יומא נ"ט ע"ב דדישון מזבח הפנימי א"צ בגדי פהונה י"ל דהיינו טעמא נמי דלא בעי ימין דלאו עבודה גמורה היא: והנה דין ימין איתא בין ביז בין ברגל כמ"ש רש"י ז"ל בכורות מ"ה ע"ב על הא דאמרין שם דאיטר בין ביז בין ברגל פסול ז"ל איטר ביז פסול דכתיב וטבל אצבעו כ"מ שצאמר אצבע וכהו אינו אלא ימין ואיטר דרגל נמי לעמוד לשרת כתיב כדנרף שאר עמידה דעיקרו בימין עכ"ל והנה עמ"ש רש"י ז"ל דטעם דאיטר ביז פסול משום דבעינן ימין יש לעיין הא איכא עבודות שאינן טעונות ימין כגון הולכת אברים לכבש וכן הקטרת אברים וא"כ בהנהגה ליתחרישרי איטר ובגמרא משמע דפסול לכל עבודות ועוד מדכתב רש"י ז"ל משום דכל היכא דכתיב אצבע אינו אלא ימין זה לר"ש דבעי אצבע אבל לרבנן פינון דכתיב פהונה אע"ג דלא כתיב אצבע בעי ימין כדאמרין בזבחים כ"ד ע"ב ולר"ש כל עבודות חוץ מקמיצה והזאה פשרות בשמאל א"כ לר"ש בכל עבודות ינהו איטר פשר: ונראה לתרץ לפמ"ש הירושלמי יומא פ"ב הלכה א' למ"ד אין קומץ פחות מב' זיתים אלא מעתה כהו שאין ידו מחזקת ב' זיתים פסול לעבודה היינו שפסול לכל עבודות כמ"ש המפרשים ז"ל (ועיין במל"מ שעמד על הרמב"ם ז"ל על שהשמיט דין זה דמי שאין ידו מחזקת ב'

זיתים דפסול לכל עבודות פינון שאינו ראוי לעבודת קמיצה דכל שאינו ראוי לעבודה אחת אינו פשר לכל עבודות וא"כ ה"נ באיטר פינון דאינו ראוי לקמיצה והנאה דלית ליה ימין פסול מטעם זה לכל עבודות ודוק: וזה שכתב רש"י ז"ל דבעינו ג"כ עמידה בימין נראה דאין זה דין ממש רק כל שאין עיקר עמידתו בימין אין עמידתו פעמידת שאר בנ"א וממילא אין דרך שירות בכך וראיה לזה מהא דאמרין בנבחים כ"ד רגלו אחת על האבן ורגלו אחת על הרצפה רואין אילו ינטל האבן ויכול לעמוד על רגלו אחת ועבד עבודתו פשרה ולא מחלקינן בין עומד על הרצפה ברגלו הימנית או ברגל שמאל וא"כ נהי דתנטל הפלי יכול לעמוד על רגלו אחת הא עמידתו על הרצפה ברגל שמאל ומוכח דעמידה ברגל שמאל אינו פוסל רק בעומד בב' רגליו והוא איטר גרע טפי שדרך בנ"א כשעומדים על ב' רגליהם עיקר עמידתו בימין נמצא שאין עמידתו פשאר בנ"א ובתוספתא מנחות פ"א אמרינן דיושב פסול משום דכתיב לעמוד ואם עומד ע"ג לבנה פסול משום דכתיב פכל אחיו הלויים ונראה דהתוספתא פליג אתלמודא דידן דאמרין דעומד ע"ג פלים פסול משום תציצה והתם אמרינן משום דאינו פכל אחיו הלויים היינו שאין עמידתו פשאר בנ"א והנה התוס' נבחים ק"י ע"א ד"ה מין בימיו אינו חוצץ הקשו מעומד ע"ג רגל חברו פסול ותי' דהתם משום דאין דרך שירות בכך וכתב שם הגרע"א בגליונו ע"ג יומא נ"ח ע"א היינו דאמרין שם דהטעם הוא משום תציצה ושאני רגל חברו דלא מצי מבטל ליה והנה דברי התוס' עולין עפ"י התוספתא הנ"ל דהפסול הוא משום דאין דרך שירות בכך: וביורה"כ דנוטל המחמה בימיו והכף בשמאלו דשמאל אי"ל הכשירא ביוה"כ מקשינן בגמרא שם יציבא בארעא וגיורא בשמי שמיא ומתרצינן דזו פבדה זזו קלה כו' ע"ש ומוכח מזה דאף במקום שהותר שמאל מדין עבודה מ"מ איכא עוד לימין דין חשיבות וכשנושא ב' דברים צריך לישא החשוב בימין כדמקשינן יציבא בארעא כו' חוץ מהיכא דאחד פבד דצריך לישא את הפבד בימין והנה בהולכת אברים לפבש אמרינן בתמיד פ"ד דהאחד בראש וברגל הראש בימיו והרגל בשמאלו וכתב בפ"י הרא"ש ז"ל משום דהולכת אברים לפבש הוי עבודה דלא מעפב פפרה הלכך א"צ ימין אלא מוליך ב' אברים בימיו ונושא אבר החשוב בימין ואחד בשמאל עכ"ל והיינו כההיא דיומא דאף בדבר דא"צ ימין צריך לישא את הדבר החשוב בימין משום חשיבות וביורה"כ בהכנסת פה ומחמה זה דהמחמה בימיו והכף בשמאלו אמרינן תרי טעמי חדא דזו פבדה זזו קלה ועוד זו חמה זזו צוננת ויש לחקור בהוצאת פה ומחמה דאז פבר שניהם צוננים וליכא רק טעם אחד שזו פבדה זזו קלה אם אז ג"כ המחמה בימיו עוד יש לחקור ביוה"כ בקטורת שבהיכל שבשאר מות השנה אחד מכניס הכף ואחד מכניס את המחמה כדאמרין בתמיד ביוה"כ פינון דכל עבודות היום אינן פשרות אלא בו אם ג"כ הוא מכניס את שתיהן ואם גם שם המחמה בימיו והכף בשמאלו או אפשר דמעיל הכף ואח"כ המחמה דבקטורת דלפני ולפנים אמרינן בר"פ הוציאו לו לעייל והדר לעייל הבאה אחת אמר רחמנא ולא ב' הבאות אבל בקטורת שבהיכל לא אשכחן זה]: ובמנחות ז גבי אי קומצין ואי מקדשין הקומץ בכלי המונח ע"ג קרקע אמרינן א"כ הוצרפתה ג' פהנים וכתב רש"י ז"ל הוצרפתה ג' פהנים שנים להגביה שני פלים אחד שיקמוץ ממנו ואחד שנותן לתוכו ושלישי קומץ וכהן אחד אינו יכול להגביה ב' פלים דאין עבודה בשמאל עכ"ל וכ"כ הש"מ שם דאחיזת הפלי צריכה להיות בימין ע"ש

והינינו משום פניו דצריף לאחוז הפלי בשעת קמיצה הוי עבודה ומש"ה צריכה להיות
בזמן והנה ביומא נ"ח גבי נתן מזרק בתוך מזרק אי חוצץ או לא פשטינו מההיא דנתן
את המלא ברקן מאי לאו מזרק מלא לתוך מזרק ריקן ופלי רש"י ז"ל שם ז"ל פניו דכתיב
ולקח מדם הפר כו' והאי ולקח אחיזת מזרק הוא ע"ש היינו פניו דכתיב ולקח והאי ולקח
אחיזת מזרק הוא א"כ צריף לאחוז המזרק ביד ואי מזרק בתוך מזרק חשיב תציצה הנה
פסול והנה יש לעיין פניו דצריף דוקא לאחוז המזרק ביד בשעה שהוא מזה על מזבח
הזהב א"כ הוי עבודה וא"כ צריף זמין וזה אי אפשר שהרי צריף להזות בזמין ואפשר
פניו דשמאל א"ל הכשירא ביוה"כ אף לזה פשר שמאל מיהו לא אפשרתו הכשר שמאל
ביוה"כ אלא להולכת כף ומחפתה:ג) ובענין פסול זרות ושאר כל הפסולים אמרינו
במנחות דרק מקמיצה ואילף מצנת פהונה אבל העבודות של קודם קמיצה שהם היציקה
והבלילה פשרים בזר וה"ה בכל הפסולים ונראה לענ"ד לומר דמ"מ עפ"ם הנה פסול
בהם דגם היציקה והבלילה עבודות הן רק הן עבודות הפשרים בזר ולא בעי פהונה אבל
ישאל בענין ובזה אתי שפיר הא דאמרינו בזבחים כ"ב ע"ב גבי ערל דמיחל עבודה
דגמרתו מיחזקאל דכתיב בן נכר ערל לב כו' בן נכר יכול בן נכר ממש ת"ל ערל לב כו'
וקשה איך ס"ד בן נכר ממש הא פניו דבעינו פהונה והלא בן נכר אינו פהו ובזה אתי
שפיר דקמ"ל דאף אותן עבודות הפשרות בזר מ"מ עפ"ם מיחל עבודה: ובענין איסור
זרות נראה מהש"ס דלאו דוקא זר ממש בכלל האיסור רק כל שהוא זר לאותה עבודה
וכדאמרינו ביבמות ל"ג בשחיטת פרו של אהרן למ"ד דצריף כ"ג אי שחיט פהו הדיוט
איכא איסור זרות משום דזר לאותה עבודה ע"ש ויותר מזה כתב החינוך מצוה שפ"ט
דכהן שזכה בעבודה בפייס ובא פהו חברו ונטפסה איכא משום זרות ותייב מיתה דהוי זר
לאותה עבודה ע"ש וביומא מ"ה אמרינו דזה דהצמת אליתא בעי פהונה הוא רק מטעם
וכי תעלה על דעתך שזר קרב לגבי מזבח ומ"מ ודאי אי עביד לה זר איכא איסור זרות
וכמ"ש התוס' ביבמות ל"ג ע"ב ד"ה אמר ומוכח פניו דעכ"פ צריף פהונה הנה מאיזה
טעם שיהיה דאין זר יכול לקרב אל המזבח פניו דהעבודה שייכת לכהונה איכא איסור
זרות: והנה בהא דמוקמינו ביבמות ל"ג ע"ב בזר ששימש בשבת דמירי בשחיטת פרו
של אהרן לכאורה יש להקשות תינח למ"ד שחיטת פרו של אהרן פסולה בזר אבל למ"ד
פשרה בזר מא"ל דהא פלוגתא דאמוראי הוא ומזה נראה דאף למ"ד דכשרה בזר מ"מ
איסור זרות איכא אי עביד ליה פהו הדיוט דאף למ"ד פשרה בזר ע"כ הוא רק דיעבד
דס"ל דחוקה לא קאי אשחיטה ואינו מעכב אבל לכתחילה ודאי צריף להיות בכ"ג
פדכתיב ושחט אהרן את פר השטאת אשר לו ובמנחות י"ט אמרינו דשחיטה לא בעי
בעלים מדגלי רחמנא גבי יוה"כ ושחט אהרן את פר השטאת אשר לו מפלל דבעלמא לא
בעינו בעלים ומוכח דבשחיטת פרו לכ"ע בעינו כ"ג וא"כ פניו דלכתחילה בעינו כ"ג רק
דלא מעכב נהי דהקרבן פשר ואין בו פסול זרות אבל איסור זרות איכא דכיון דלכתחילה
בעינו כ"ג א"כ זו העבודה נמסרה לכ"ג דוקא ותייבין משום זרות: עוד אמרינו ביומא
כ"ד ע"ב בעבודת סילוק בהיכל אי זר תייב מיתה ופלי רש"י ז"ל דעבודת סילוק בהיכל
הוא דישון מזבח הפנימי ודישון המזורה ומשום דלא אפשרתו עבודות סילוק אחרות
בהיכל ויש לדקדק בזה לפמ"ש התוס' יומא נ"ט דדישון מזבח הפנימי א"צ בגדי פהונה
והמל"מ כתב לדברי התוס' דה"ה דישון המזורה א"כ אמאי יהיה זר תייב עליהו מיתה

דְּהָא לָאוּ עֲבוּדָה גְמוּרָה הִיא דַּא"צ בְּגַדֵי פְּהוּנָה וּמוּכָח דְּאִיסוּר זְרוּת אֵינּוּ תְלוּי בְּעֲבוּדָה גְמוּרָה וְאֵע"ג דַּא"צ בְּגַדֵי פְּהוּנָה [וְאֵע"ג דְּמַחְסוֹר בְּגָדִים ג"כ זֶה הוּא דָּאם אֵין בְּגַדֵיהֶם עֲלֵיהֶם אֵין פְּהוּנָתָם עֲלֵיהֶם] מ"מ אֵי עֶבֶד לִיהַ זֶר מִמֶּשׁ אֵיכָּא מְשׁוּם זְרוּת פִּינּוּ דַּאִין זֶר יָכוּל לַעֲשׂוֹתָן דַּאִין זֶר רִשְׁאֵי לְכַנּוּס לְהִיכָל א"כ הֵן עֲבוּדוֹת הַמְּסוּרוֹת לְכַהֲנָה וְשִׁירָף עֲלֵיהֶן אִיסוּר זְרוּת: וּבְזֵה מְתִינְשֵׁב מַה שְּׁהַקְשָׁה הַמַּל"מ פ"ב מֵהַל' תְּמִידִין לַר"ל דַּס"ל בְּיוֹמָא דְתֵרוּמַת הַדָּשָׁן לָאוּ עֲבוּדָה הִיא וּבִירוּשְׁלַמִי פֶטֶר ר"ל זֶר שְׁהָרִים אֶת הַדָּשָׁן מְשׁוּם דְּהוּי עֲבוּדַת סִילוּק וּלפ"ז אֵין זֶה קוּשְׁיָא דְהַטַּעַם דַּס"ל לַר"ל דְּהַרְמַת הַדָּשָׁן לָאוּ עֲבוּדָה הִיא מְשׁוּם דְּיַשׁ לָךְ עֲבוּדָה הַפְּשָׁרָה בְּב' פְּלִים כְּדַאֲמַרִּינוּ בְּיוֹמָא שְׁם אָבֵל לְאִיסוּר זְרוּת הָא חֲזִינוּ בְּדִישׁוֹן מְזַבַּח הַפְּנִימִי וְהַמְּנוּרָה אֵע"ג דַּא"צ בְּגַדֵי פְּהוּנָה כְּלָל מ"מ הֵיזֵה בְּהֶם מִיתָה מְשׁוּם זְרוּת אֵי לָאוּ דְעֲבוּדַת סִילוּק בְּהִיכָל פֶטֶר וּמְשׁוּם דַּע"כ פ"ה הִיא עֲבוּדָה הַמְּסוּרָה לְפַהֲגִים א"כ ה"נ בְּתֵרוּמַת הַדָּשָׁן אֵי לָאוּ דְהוּי עֲבוּדַת סִילוּק הֵיזֵה זֶר חֲזִיב מִיתָה פִּינּוּ דְצָרִיף כַּהֵן לְזֵה דַּאִין זֶר קָרַב לְגַבֵי מְזַבַּח: וְהִנֵּה זֶה דְצָרִיף כַּהֵן לְדִישׁוֹן מְזַבַּח הַפְּנִימִי וְהַמְּנוּרָה אֵע"ג דַּא"צ בְּגַדֵי פְּהוּנָה וְסוּף סוּף אֵיכָּא זְרוּת דַּאִין בְּגַדֵיהֶם עֲלֵיהֶם אֵין פְּהוּנָתָם עֲלֵיהֶם וְהִיכָן מְצִינוּ שְׁיֵהָא צָרִיף כַּהֵן וְלֹא יֵהָא צָרִיף בְּגַדֵי פְּהוּנָה ע"כ כַּמ"ש דְּזֵה שְׁצָרִיף כַּהֵן הוּא מְשׁוּם דְּזֶר אִיסוּר לְכַנּוּס לְהִיכָל וּמְשׁוּם כְּנִיסָה הוּא וּבְזֵה אֶתִי שְׁפִיר מ"ש הַרְמַב"ם ז"ל פ"ט מֵהַל' בִּיאַת מְקַדֵּשׁ דְּהַדְלָקָה לָאוּ עֲבוּדָה הִיא וְאֵם הוּצִיאָו הַמְּנוּרָה לְחוּץ מְדַלִּיקָה זֶר לְכַתְּחִילָה וְהַרְאָב"ד ז"ל שְׁם הַשִּׁיג ע"ז וְהַמְּנַחַת חִינוּף הַקְשָׁה עַל הַרְמַב"ם ז"ל מֵהָא דַּאֲמַרִּינוּ בְּסַפְרֵי שְׁלֵא יִתְקַן בְּחוּץ וַיְכַנִּיס וּמַנ"ל לְרַבְּנּוּ דִּין זֶה דֵּיכּוּל אֵף לְהַדְלִיקוּ בְּחוּץ וְלַעַנ"ד נִרְאָה מְקוּר לְהַרְמַב"ם ז"ל מֵהָא גּוּפָא דַּאֲמַרִּינוּ בְּיוֹמָא דְּזֶר שְׁהַדְלִיק אֶת הַמְּנוּרָה פֶטֶר מְשׁוּם דְּהַדְלָקָה לָאוּ עֲבוּדָה הִיא וְאֵם הֵיזֵה הַדִּין שְׁאִינוּ רִשְׁאֵי לְהַדְלִיק בְּחוּץ וְצָרִיף דּוּקָא לְכַנּוּס לְהִיכָל א"כ הַהַדְלָקָה אֵי אֲפֻשֶׁר בְּזֶר מְטַעַם שְׁאִינוּ יָכוּל לְכַנּוּס לְפָנִים א"כ פִּינּוּ דְעֲבוּדָה זֶה מְסוּרָה רַק לְכַהֵן מְשׁוּם אִיסוּר כְּנִיסָה, הֵיזֵה זֶר חֲזִיב עֲלֵיהֶם מִיתָה כְּמוֹ דִישׁוֹן מְזַבַּח הַפְּנִימִי דַּג"כ לָאוּ עֲבוּדָה הִיא דְהָא א"צ בְּגַדֵי פְּהוּנָה וְזֵה דַּאִינָה בְּזֶר הוּא ג"כ רַק מְשׁוּם אִיסוּר כְּנִיסָה וּמ"מ הֵיזֵה זֶר חֲזִיב עֲלֵיהֶם מִיתָה אֵילוּ לֹא הֵיזֵה עֲבוּדַת סִילוּק וְע"כ דַּאֲפֻשֶׁר לְהַדְלָקָה בְּחוּץ וְא"כ אֵין זֶה עֲבוּדָה הַמְּסוּרָה לְכַהֲנָה דּוּקָא דַּאֲפֵי זֶר יָכוּל לַעֲשׂוֹתָהּ וּמַש"ה לֵיכָּא מְשׁוּם זְרוּת אֵף אֵם מְדַלִּיקָה בְּפָנִים: וְהִנֵּה בְּתִמִּיד גַּבֵי בַּג' מְקוּמוֹת הַכְּהֵנִים שׁוּמְרִים בְּבֵית הַמְּקַדֵּשׁ דְּהַרְוִבִים שׁוּמְרִים שְׁם וְאֲמַרִּינוּ בְּגַמְרָא הֵינּוּ הִנְהוּ דְלָאוּ מְטִי זְמַנֵּיהוּ לְמַעַבְדַּת עֲבוּדָה וּפְלִי הַמְּפָרֵשׁ לְמַס' תְּמִיד דְּהֵינּוּ פְּחוּתִים מִי"ג שְׁנָה וְכֵן פִּי' הָרָא"ש ז"ל שְׁם וְהַקְשָׁה הַמַּל"מ בַּפ"ח מֵהַל' בֵּית הַבְּחִירָה עַל הַמְּפָרֵשׁ וְעַל הַכ"מ שְׁנַמְשֵׁף ג"כ אַחַר פִּי' זֶה דַּל"ל פְּחוּתִין מְבַנֵי י"ג דְהָא כָּל הַטַּעַם הוּא מְשׁוּם פִּינּוּ דַּאִין רְאוּיִין לְשַׁאֲרַת עֲבוּדוֹת הֵיזֵה מוּסְרִין לָהֶם עֲבוּדַת הַשִּׁימּוֹר א"כ כָּל שְׁהֶם פְּחוּתִים מְבַנֵי עֲשָׂרִים ג"כ אֵין רְאוּיִם לְעֲבוּדָה מְדַרְבָּנּוּ אוּ מְמַנְהָא כְּדַאֲמַרִּינוּ בְּחוּלִין א"כ לְמָה אֵין מוּסְרִין לָהֶם עֲבוּדַת הַשִּׁימּוֹר וּלְפַמ"ש י"ל דְּפְחוּתִים מְבַנֵי כ' רְאוּיִם הֵם לְהַדְלִיקַת הַמְּנוּרָה וְכֵן לְדִישׁוֹן מְזַבַּח הַפְּנִימִי וְדִישׁוֹן הַמְּנוּרָה דְּרַק בְּעֲבוּדָה הַצָּרִיכָה כְּהוּנָה אֵינוּ עוֹבֵד פְּחוּת מְבָן כ' דְּכַהֲנָה צָרִיכָה גְדֻלוֹת שְׁל כ' שְׁנָה מְדַרְבָּנּוּ אוּ מְמַנְהָא אָבֵל לְהַנְּףַת עֲבוּדוֹת דְּהֵיזֵה פְּשׁוּרוֹת אֵף בְּזֶר רַק מְשׁוּם אִיסוּר כְּנִיסָה לְהִיכָל דַּאֲסוּרָה לְזָרִים וְקוּדָם כ' שְׁנָה וְדַאִי לֹא הֵנִי זֶר וְלֵיכָּא אִיסוּר לְכַנּוּס א"כ אוֹתָן עֲבוּדוֹת שְׁפִיר יָכוּל לַעֲשׂוֹת כַּהֵן פְּחוּת מְבָן כ' וּמ"מ בְּקַטָּן מִמֶּשׁ פְּחוּת מִי"ג וְדַאִי אֵין עוֹשִׂין דַּאִין סוּמְכִין עֲלֵיהֶם שְׁעוֹשִׂין כְּרְאוּי בְּלֹא גְדוּל עַע"ג: וְהִנֵּה

בְּדִין דָּאִין זֶר קָרַב לַגִּבִּי מִזִּבְחַת פֶּתַח הַמֶּלֶךְ" מִדְּהוּא רַק אִיסוּר פְּנִיסָה וְאִין זֶו אִיסוּר עֲבוּדָה
רַק שְׁהַמְזַבְחַת הוּא חוּץ לְמַחֲצֵת הַזֶּר שְׂאִין הַזֶּר יְכוּל לְכַנּוֹס לְשֵׁם ע"ש וְהִנֵּה יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת
ע"ז דָּאם אִיסוּר מְחִיצָה הוּא א"כ ה"נ אִיסוּר שְׁהֵיָה אִם פְּכָר נְכַנְס [וּכְמוֹ בִּיאָה רִיקְנִית
דְּכַתַּב הַמֶּלֶךְ" מ פ"ג מֵהַל' בִּיאַת מִקְדָּשׁ דְּאַף שְׁהֵיָה אִיסוּר] א"כ אִיף אֲמַרְיִנּוּ בְּיוֹמָא כ"ז
בְּזֶר שְׁסִידָר אֵת הַמַּעֲרָכָה דְּפוֹרְקָהּ זֶר וְסוּדְרָה פֶּהוּ וְאַמַּי פּוֹרְקָה זֶר אִיף מוֹתֵר הַזֶּר
לְהַשְׁהוֹת עַל הַמְזַבְחַת לְפוֹרְקָה יְפוֹרְקָה פֶּהוּ בְּשִׁלְמָא אִי גִימָא דְמָה דְאַמְרִינּוּ וְכִי זֶר קָרַב
לַגִּבִּי מִזִּבְחַת הוּא אִיסוּר עֲבוּדָה הֵינּוּ דְאוֹתָן עֲבוּדוֹת שֶׁהֵן בְּמִזְבְּחַת אִיסוּרִים לְזֶר לֹא קָשָׁה
דְּפָרִיקָה אֵינָה עֲבוּדָה פְּלִל אֲבָל אִי גִימָא דְאַיסוּר מְחִיצָה הוּא א"כ אִיף רִשְׁאֵי לְהַשְׁהוֹת
שָׁם וצ"ל ל פ"ז דְּכָל אִיסוּרֵי מְחִיצָה הוּא רַק פְּנִיסָה אִיסוּר אֲבָל אִם פְּכָר נְכַנְס אֲפִילוּ
בְּאַיסוּר פְּגוּן הֵכָא דְזֶר שְׁסִידָר אֵת הַמַּעֲרָכָה מוֹתֵר לְהַשְׁהוֹת וצ"ע בְּזֵה: וְשִׁלְא רִיחוּץ יָדִים
וּרְגָלִים אִם מוֹתֵר לְקָרַב לַגִּבִּי מִזִּבְחַת יֵשׁ לְחַקוֹר וְהִנֵּה לר"ל דס"ל דְּתְרוּמַת הַדָּשָׁן לֹא
עֲבוּדָה הִיא וְזֵה דְצָרִיף פֶּהוּ ע"כ הוּא רַק מְשׁוּם דָּאִין זֶר קָרַב לַגִּבִּי מִזִּבְחַת וּבפ"ק דְּתַמִּיד
אֲמַרְיִנּוּ דְזֵה שְׁזָכָה בְּתְרוּמַת הַדָּשָׁן הִיָּה צָרִיף לְקַדֵּשׁ יָדָיו וּרְגָלָיו וְקַשְׂיָא לר"ל דְּאָמַר דְּלֹא
עֲבוּדָה הִיא וְכִינּוּ דא"צ בְּגִדֵי פְּהוּנָה לְמָה צָרִיף קִידוּשׁ יָדִים וּרְגָלִים וצ"ל מְשׁוּם דְּבִלָּא
רִיחוּץ יָדִים וּרְגָלִים אֵינּוּ קָרַב לַגִּבִּי מִזִּבְחַת פֶּמוּ זֶר מִיָּהוּ אֲפִשֵׁר דְּהֵתָם טַעַם הַקִּידוּשׁ הוּא
מְשׁוּם דְּצָרִיף לִיגַע בְּכ"ש שְׁהֵרֵי הִיָּה נוּטֵל הַמַּחֲתָה לְתָרוּם וְאַפְשֵׁר דְּאַיְכָא אִיסוּר מִיּוֹחַד
לִיגַע בְּכ"ש בְּלֹא רִיחוּץ יָדִים וּרְגָלִים כְּדִקְתָּנִי בְּמַתְנֵי הַזֵּהר, שְׁלֹא תִיגַע בְּפִלֵי עַד שְׁתַּקְדָּשׁ
יָדָיו וּרְגָלָיו מִיָּהוּ הֵרָאָב"ד ז"ל פ"י שָׁם דְּחִיָּשִׁינּוּ שְׁמָא יְחַתָּה בְּלֹא קִידוּשׁ וּמוּכַח דְּתְרוּמַת
הַדָּשָׁן צָרִיכָה קִידוּשׁ יָדִים וּרְגָלִים וְקַשְׂיָא לר"ל דְּאָמַר לֹא עֲבוּדָה הִיא וְכִן יֵשׁ לְהַבִּיא
רָאָה מֵהִיא דְּיוֹמָא מ"ה לר"ש דְּאָמַר דְּלֹא אֲצִטְרִיף קָרָא לְהַצְתַּת אֲלִיתָא דְּצָרִיף פְּהוּנָה
דְּנִכִּי תַעֲלָה ע"ד שְׁזֶר קָרַב לַגִּבִּי מִזִּבְחַת כו' וְאַמַּי הָא אֲצִטְרִיף קָרָא דְּצָרִיף קִידוּשׁ יָדִים
וּרְגָלִים וְכִן בְּגִדִים וּמוּכַח מְזָה ג"כ דְּכָל הַפְּסוּלִים לְעֲבוּדָה אִיסוּרִים ג"כ לְקָרַב לַגִּבִּי מִזִּבְחַת
וּאע"ג דְּלֵהַמֶּלֶךְ" מ הוּא רַק אִיסוּר פְּנִיסָה מִיָּהוּ אֲפִתִּי קָשָׁה הָא אֲצִטְרִיף קָרָא דְּנִתְנוּ בְּנֵי
אֲהֵרֹן הַפֶּהוּ אִשׁ כו' שְׁתָּהָא הַצְתַּת אֲלִיתָא בְּיָמִין דְּאִי מְשׁוּם אִיסוּר פְּנִיסָה לֹא שְׁיִיף יָמִין
אֲבָל עֲכָשׁוּי שְׁנֹאָמַר פְּהוּנָה וּכ"מ שְׁנֹאָמַר פְּהוּנָה אֵינָה אֲלֹא יָמִין וצ"ל דְּבִאָמַת הַצְתַּת
אֲלִיתָא א"צ יָמִין מְשׁוּם דְּהוּי עֲבוּדָה דְּאֵינָה מְעַכְבַּת פְּפָרָה וִיָּהָא מְזָה פְּשִׁיטוֹת לְמָה
שְׁחַקְרָנוּ לְמַעְלָה אִי סִידוֹר הַמַּעֲרָכָה וְהַצְתַּת אֲלִיתָא וְכַדוּמָה אִי צָרִיכָה יָמִין מִיָּהוּ אֲפִתִּי
תַקְשָׁה מֵהִיא דְּזַבְחִים ס"ה פֶּהוּ וּמִלַּק אָמַר ר"ע וְכִי תַעֲלָה ע"ד שְׁזֶר קָרַב לַגִּבִּי מִזִּבְחַת
אֲלֹא מָה ת"ל פֶּהוּ כו' וְקָשָׁה הָא אֲצִטְרִיף קָרָא דְּכְהוּנָה שְׁצָרִיף יָמִין דְּהָא מִלַּק בְּשִׁמְאֵל
וְדֹא פְּסוּל כְּדְאַמְרִינּוּ שָׁם ס"ח ע"א וּמְזָה נִרְאָה לְעַנ"ד לְהוֹכִיחַ דְּזֵה דָּאִין זֶר קָרַב לַגִּבִּי
מִזִּבְחַת אֵינּוּ רַק אִיסוּר פְּנִיסָה רַק כָּל עֲבוּדוֹת הַמְזַבְחַת נְמָסְרוּ לְפְהוּנָה וְכָל דִּינֵי עֲבוּדוֹת
הַצָּרִיכִים פְּהוּנָה יֵשׁ לָהֶם: וְהִנֵּה עַמ"ש הַתּוֹס' יוֹמָא נ"ט דְּדִישׁוֹן מִזִּבְחַת הַפְּנִימִי א"צ בְּגִדֵי
פְּהוּנָה מְשׁוּם דְּלֹא אֲשַׁכְחֵן דְּהַצָּרִיף הַפְּתוּב בְּגִדֵי פְּהוּנָה ע"ש יֵשׁ לְעֵינֵן לְפַמ"ש תּוֹס'
וְהַר"ש רפ"ק דְּכָלִים דְּבַהֲיָכָל אָף עַל בִּיאָה רִיקְנִית אִיכָא מְשׁוּם מְחַסְרֵי בְּגִדִים א"כ מָה
רָאָה מְדָלָא אֲשַׁכְחֵן שְׁהַצָּרִיכָה תוֹרָה כ"ש הָא ע"כ בְּלֹא"ה טַעוֹן בְּגִדִים מְשׁוּם בִּיאָה
בְּהִיכָל מִיָּהוּ לְפִי מָה שְׁרַצִּינוּ לֹמַר לְעֵיל דְּכָל אִיסוּרֵי מְחִיצָה רַק הַבִּיאָה אִיסוּרָה וְלֹא
הַשְׁהֵיָה.

א"כ פינון דזוה דמחוסר בגדים אסור לכנוס להיכל אף בביאה ריקנית הוא ג"כ מדין מחיצה א"כ רק הביאה אסורה ולא השתקה א"כ אפשר לו לכנוס להיכל בבגדים ושם לפשוט הבגדים ולדושן את המזבח א"כ הנה צריף קרא דדישון מזבח הפנימי גופיה צריף בגדי פהונה ומדלא פתיב קרא שמע מינה דלא צריף: סימן טז קדשים פסולים קדשים פסולים פגון פיגול נותר וטמא והיוצא אסור לאוכלן ואסור להקריבן ואסור אכילה שלקחם מפונרשת בלאו דלא יאכל פי קודש הם כל שבקודש פסול בא הפתוב ליתן ל"ת על אכילתו [ויש לחקור אם זה הלוא הוא רק בפסולו בגופו או אף בפסולים של הדם ובעלים] ובטמא יש לאו מיוחד והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל וביוצא איפא לאו דובשר בשדה טרפה לא תאכלו: אף אלו הלואנו הם רק על אכילת פסולים אבל באיסור הקרבת פסולים לגבי מזבח לא מצינו אזהרתן מפונרש ויש לעיין מהו איסור הקרבתן והנה במנחות כ"ג ע"א במתני' בקומץ שנתערב במנחה שלא נקמצה לא יקטיר כתב רש"י ז"ל הטעם דלא יקטיר וז"ל לא יקטיר אפילו כל המערבת דאין הקטרה מצוה אלא בקומץ עכ"ל ומדברי רש"י ז"ל נראה דכל דבר שאין הקטרה מצוה אסור להקטיר דמה איסור יש בהקטרת מנחה שלא נקמצה אלא דליפא מצוה וכמ"ש רש"י ואמרין דלא יקטיר וא"כ י"ל דכל איסור הקטרת פסולים הוא רק משום שאין הקטרתו מצוה ומש"ה אסור להקטירן אף מזבחים כ"ו מההיא דהיא בפנים ורגליה בחוץ דקיבל ואח"כ חתף פסולה ומקשינן ש"מ דם המובלע באברים דם הוא ואמרין דלמא משום שמנונית נראה דאיפא איסור בהקרבת פסולים לבד ממה שהוא דבר שאין מצוה להקריבו דהא הךא השמנונית בלא הפסול ג"כ אין מצוה להקריבו דבשר הוא ולא שייף בו זריקה ומ"מ אם נפסל ביוצא אסור לזוןקו ומוכח דיש איסור מיוחד על פסולים ומזה שמעינן עוד חידוש דאף בדבר שאינו בר הקרבה כלל כמו בשר לזריקה ג"כ איפא איסור בפסולים: וראיתי בהתוספתא זבחים פ"ט ז"ל הפגול והנותר והטמא שנתנן ע"ג האשים חייבים עליהם משום פגול נותר וטמא ע"ש ומזה נראה דאותו האיסור עצמו שיש לאכילת קדשים פסולים יש ג"כ להקריבתן ומלשון חייבים עליהם משום פגול נותר וטמא לכאורה משמע דאיפא ג"כ פרת בהקריבתן כמו אוכל פגול ונותר ודבר תימה הוא זה וצ"ע: והנה בסוגיא דפ' כל הזבחים בנתערב בדם התמצית מוכח דיש איסור בהקרבת דם התמצית למזבח ורק לשם מים שרי] ויש לעיין מה איסורו והנה לפמ"ש רש"י ז"ל שהבאתי לעיל דכ"ד דליפא מצוה להקריבו איפא איסור אתי שפיר עוד אפשר דבדם התמצית איפא פסול דממשקה ישראל דדם התמצית באזהרה וכשהותר דם לגבי מזבח רק דם הנפיש הותר אבל דם התמצית במקלתיה קאי ומש"ה אסור לזוןקו ובזה אתי שפיר ג"כ הא דאמרין בפ"ד דתמיד גבי ניתוח אבר עולה דקורע הלב ומוציא את דמו ע"ש וי"ל דהטעם דצריף לקורעו ולהוציא את דמו הוא משום דדם הלב חייבין עליו פרת פדאמרין בכריתות כ"ב דדם הנפיש הוא וכשהותר דם הנפיש למזבח רק לזריקה הותר אבל לא להקטרה ובהקטרה אסור משום דלא הוי ממשקה ישראל והוי כמו ג"ה דחולצו לתפוח וה"נ צריף להוציא את דמו: ב) ובענין פסול לינה יש ג' חלוקים דדם נפסל בשקעה"ח והאימורים בעמוד השחר וכן הבשר וכן שלמים בכור והמעשר שלינה שלקחם הוא בסוף ב' ימים: וזה דדם נפסל בשקעה"ח מפקין לה בזבחים נ"ו ע"א מקרא דביום הקריבו את זבחו והנה התוס' שם הקשו ל"ל קרא תיפוק ליה דאין זריקה בלינה דנפקא

לן מביום צותו ולמחר הלא נפסל בעמוד השחר ע"ש: ונראה לענ"ד לומר דאיכא נפקותא בזה דדם נפסל בשקעה"ח לעגן עיבוד צורה דדם פסול הטעון עיבוד צורה אי דם נפסל בשקעה"ח תכף אחר שקעה"ח חשיב עיבוד צורתו פי כפר י"ל פסול לינה וכמ"ש רש"י ז"ל זבחים פ"ב ע"א בדמים הפנימים שנתערבו בחיצונים דימתין עד שקעה"ח וישפכו לאמה ע"ש אבל מטעם דביום צותו פינו דבליגלה אפתי אין לו פסול הגוף צריף להמתין עד עלות השחר ואז ישפך לאמה עוד איכא נפקותא לעגן כבוס דם חטאת למ"ד הנה לו שעת הפושט ונפסלה אינו טעון כבוס אם ניתו על הפגד לאחר שקעה"ח דאם נפסל בשקעה"ח פינו דדם פסול הוא אינו טעון כבוס אבל אם לא נפסל בשקעה"ח אע"ג דאי אפשר לזרוק מ"מ פינו דהדם אינו פסול הוי פשט סמוך לשקעה"ח דליכא שהות ביום למזרקיה פינו דהדם פשר טעון כבוס עוד איכא נפקותא בבמה לרב דס"ל בזבחים ק"כ דשחטת ליגלה בבמה פשרה וה"ה לכל עבודות דנפקא לן התם מדכתיב ויגישו כל העם איש שורו הליגלה ואי שחט בליגלה ע"כ כל שאר עבודות הן בליגלה דאי עביד ביום איפסיל להו בליגלה] דביום צותו ליכא בבמה אבל אי שחט ביום צריף לזרוק ג"כ ביום מקרא דביום הקריבו את זבחו דדם נפסל בשקעה"ח דפסול הזמן נוהג אף בבמה כדאמרין שם קי"ג ע"א דהזמן והנותר והטמא שוין בזה ובה (וזה דדם נפסל בשקעה"ח פסול זמן הוא כדאמרין שם נ"ו ע"ב דמתשבין בדם משתשקע החמה דהו"ל חוץ לזמנו] אבל בלא קרא דביום הקריבו את זבחו הנה אפשר לשחוט ביום ולזרוק בליגלה עוד איכא נפקותא בנתערב בליגלה תחילת עולה בשירים של חכרתה ורבו תחילת עולה על השירים דשירים קרבין בליגלה כדאמרין בפ' ב"ש ל"ח ע"ב ובלא קרא דדם נפסל בשקעה"ח פינו דבליגלה אף תחילת עולה דם פשר הוא רק שאי אפשר לזרוק בליגלה משום ביום צותו פינו דלא נפסלו הו"ל עולין ואין עולין מבטלין זא"ז והו"ל כמו שחט סמוך לשקעה"ח דאין שהות ביום למזרקיה מ"מ פינו דהדם פשר הוא חשיב עולין ואין מבטלין את השירים וא"כ יכול ליתן כל התערובת בליגלה כדי להוציא השירים שפשרים בליגלה ודם תחילת עולה יזרוק לשם מים אבל השתא דגלי קרא דדם נפסל בשקעה"ח א"כ בליגלה הו"ל תחילת עולה דם פסול ומבטלין להשירים הפשרים דדם פסול לא חשיב עולין כדאמרין בפ' התערובת ע"ח ע"א נתערב בדם פסולים ישפך לאמה ופי' רש"י ז"ל כגון בדם רובע ונרבע או שנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו ואמרין בגמרא משום גזירה במקדש ואע"ג דדם פסולים מותר ליתן לשם מים חזישינו שמא ירבו דם פסולים על הפשרים ויבטלום ע"ש ומוכח דדם פסולים לא חשיבי עולין ומבטלין לדם פשר והנה הראו לי דהתוס' פסחים ס"ה ע"א ד"ה שמא כתבו דדם שנשפך על הרצפה קודם שנתקבל בכלי חשיב עולין ואין מבטלין לדם הפשר וקשה הא אמרין להדיא בזבחים דדם פסולים אם רבו מבטלין לפשרים וע"כ צ"ל דדם שנשפך מן הצנאר על הרצפה לא חשיב דם פסול דרק מחוסר קבלה ואי אפשר לזרוקו ואע"ג דאסור להעלותו על המזבח כמ"ש בתוס' שם משום דדם שאינו ראוי לזריקה הוא מ"מ פינו דאין בו פסול חשיב עולין]: והנה התוס' זבחים נ"ו תירצו דמש"ה אצטריף קרא דביום הקריבו את זבחו לא שמעינו דדם נפסל בתחילה שקיעה אע"ג דעדיין יום הוא ומקרא דביום צותו הדם ראוי לזריקה וקמ"ל דמ"מ הדם נפסל אע"ג דעדיין יום הוא ע"ש: והנה במנחות מ"ו ע"ב גבי שתי הלחם הבאות בפ"ע דאמרין דתעובד צורתן ויצאו לבית השריפה מקשינו

דלשׁרפינהו ביו"ט ואמרין משום דאין שׁורפין קדשים ביו"ט ופרכינן מי דמי התם לאו מצותן בכך הכא מצותן בכך ומסקינן משום גזירה שׁמא ינדמנו להם כבשים לאחר מפאן ומקשינן תינח פל זמן הקרבנות לבתר הכי לשׁרפינהו ואמרין מאי תעובד צורתן נמי דקתני צורת הקרבנות והתוס' שם ד"ה לפי הקשו על הא דבעינן למימר לפי שאין שׁורפין קדשים ביו"ט וז"ל הנה מצי למפרך למוצאי יו"ט לאלתר לשׁרפינהו דמנותר לא יליף מדמסיק צורת הקרבנות עכ"ל היינו דקשה להו דלפי הס"ד השתא דתעובד צורתן ממש היינו דשׁורפין למחר הוי מצי למפרך אמאי ממתנינן עד למחר לשׁרפינהו למוצאי יו"ט בלילה ואע"ג דאין שׁורפין קדשים בלילה דילפינן מנותר האי שריפה לא ילפינן מנותר דהא מסקינן אס"כ דתעובד רק צורת הקרבנות ומוכח בנשׁרפין בלילה זהו פירוש דברי התוס' שם ויש לעיין מנ"ל להתוס' דלא ילפינן האי שריפה מנותר דלמא לעולם ילפינן ואין נשׁרפין בלילה וזה דמסקינן דתעובד צורת הקרבנות היינו דשׁורפין אותן בתחילת שקיעה פיון דלא שייך עוד שׁמא ינדמנו כבשים לאחר מפאן דלא אפשר להקריב כמ"ש התוס' דדם נפסל בתחילת שקיעה וא"כ צורת הקרבנות היא תחילת שקיעה ולענין שריפה שפיר מצי שריף להו דלכל דבר עדיין יום הוא אבל קודם דאמרין הטעם לפי שאין שׁורפין קדשים ביו"ט לא הוי מצי למפרך דלשׁרפינהו בתחילת שקיעה דעדיין יו"ט הוא ובלילה אי אפשר דילפינן מנותר דאינו נשׁרף אלא ביום וצ"ע: ובמעילה ו' ע"א אמרינן רש"א יש נותר שמועלין בו ויש נותר שאין מועלין בו פיצד לן לפני זריקה מועלין בו לאחר זריקה אין מועלין בו ומקשינן שם מזה למ"ד היתר זריקה שנינו דא"כ אפילו לן קודם זריקה אמאי מועלין ומשנינן דהיינו קודם שנגראה לזריקה ולאחר שנגראה לזריקה פגון דקבליה סמוך לשקעה"ח דלא הוי שהות ביום למזרקה ומש"ה מועלין וכתב רש"י ז"ל דקבליה סמוך לשקעה"ח ומש"ה לן דלא הנה שהות למזרקה והוא אכל הבשר בלילה לפני זריקה להכי מועלין שהרי הדם עדיין לא הנה ראוי ליזרק ולא מצינן למימר פל העומד ליזרק פזרוק דמי עכ"ל ומדברי רש"י ז"ל נראה דדוקא אם אכל הבשר בלילה אבל אם אכל הבשר למחר ביום אין בו מעילה משום דאמרין אז פל העומד ליזרק פזרוק דמי ואע"ג דהדם נפסל בלינה ומשום דס"ל לר"ש דדם שולן מוציא מידי מעילה כמ"ש רש"י ז"ל שם לעיל ומדברי רש"י ז"ל נראה דאע"ג דאסור לזרוק דהא דם שולן פסול הוא ואסור לזרוק מ"מ פיון דאם זרק מוציא מידי מעילה אמרינן פל העומד ליזרק כו' ורק באכל הבשר בלילה דהוא קודם שנגראה לזריקה דזריקת לילה לא מהני פלל משום ביום צותו אז איכא מעילה והנה לפי פ"י רש"י ז"ל אי אפשר לפרש שהיא דמעילה פמו שפי' התוס' במנחות כ' ע"ב דזה דאמרין דקבליה סמוך לשקעה"ח היינו סמוך לתחילת שקיעה דאפילו אי דם נפסל בתחילת שקיעה מדאורייתא מ"מ פיון דלכל שאר הדינים הוא יום גמור א"כ אפילו אי ליכא שהות קודם תחילת שקיעה למזרקה מ"מ שפיר אמרינן פל העומד ליזרק כו' דלא גרע אי זריק לאחר תחילת שקיעה משזרק למחר דאע"ג דהדם נפסל מ"מ אמרינן לר"ש פל העומד ליזרק כו' וכיון דלאחר תחילת שקיעה הוא יום לענין ביום צותו א"כ הוי זריקת יום ולא זריקת לילה, רק שנפסל הדם בתחילת שקיעה וא"כ לא גרע מזרק למחר לגמרי ומזה נראה דתוס' ע"כ לא ס"ל פ"י רש"י ז"ל במעילה נאף אם אכל למחר לא אמרינן לר"ש פל העומד ליזרק כו': והנה אם קומץ נפסל בשקעה"ח ראיתי להת"י יומא כ"ט ע"א ד"ה ומנחה שחקר בזה וטרח להביא ראיות דדין

קוֹמֵץ בְּדִין דָּם דְּנִפְסָל בִּשְׁקֵעָה"ח וק"ל טוֹבָא הָא גְּמָרָא מְפֻנְרֶשֶׁת הִיא בְּמִנְחֹת כ' ע"ב דְּקוֹמֵץ נִפְסָל בִּשְׁקֵעָה"ח כְּמוֹ דָּם ע"ש וצ"ג עוד כְּתֹב שֵׁם הַת"י דְּהַקּוֹמֵץ אֵינוֹ נִפְסָל בִּשְׁקֵעָה"ח רַק אַחַר קִידוּשׁ כְּלֵי וְהֵינּוּ זֶה דְּאֲמַרִּינוּ בְּמַעֲלֵה דְּהַקּוֹמֵץ וְהַלְבוּנָה כּו' קִדְשׁוּ בְּכֵלֵי הַנֶּחֱשָׁר וְלִפְסָל בְּטָבוֹל יוֹם וּבַמַּח"כ וּבְלִינָה וְאֵע"ג דְּכִבֵּר הַמִּנְחָה נִפְסָלֶת בְּלִינָה מִשְׁקִידֵשׁ כָּל הַמִּנְחָה בְּכֵלֵי הָאֵי לִינָה שְׁקֵעָה"ח הוּא דְּנִפְסָל לְאַחַר שְׁמֻקְדֵשׁ הַקּוֹמֵץ בְּכֵלֵי ע"ש וְהִנֵּה יֵשׁ לְחַקוֹר בְּלִבוּנָה הַבָּאָה עִם הַמִּנְחָה מְאִמְתִּי נִפְסָלֶת בִּשְׁקֵעָה"ח דְּגַם הַלְבוּנָה נִפְסָלֶת בִּשְׁקֵעָה"ח כְּדִקְדָּמֵי בְּמַתְנֵי הַקּוֹמֵץ וְהַלְבוּנָה כּו' וּמוֹקְמִינוּ דְּהָאֵי לִינָה שְׁקֵעָה"ח דְּלִבוּנָה הוּא מִתִּיר כְּמוֹ הַקּוֹמֵץ וְכִינּוּ דְּבְלִבוּנָה לִיכָא לֹא קְמִיצָה וְלֹא מִתֵּן כְּלֵי יֵשׁ לְחַקוֹר מְאִמְתִּי הַנֶּחֱשָׁר לִפְסָל בִּשְׁקֵעָה"ח וצ"ל דְּמִיד כְּשֶׁמְקַדֵּשׁ הַלְבוּנָה עִם הַמִּנְחָה בְּכֵלֵי נִפְסָלֶת בִּשְׁקֵעָה"ח דְּכִינּוּ דְּבָרִיר קוֹמֵץ דִּידָהּ י"ל תְּכַרְךָ דִּין מִתִּיר דְּנִפְסָל בִּשְׁקֵעָה"ח וְלִבוּנָה הַבָּאָה בְּבִזְיָכִין דִּישׁ לָהּ קְמִיצָה וְאֵין לָהּ קִידוּשׁ כְּלֵי כַּמ"ש רַש"י ז"ל מִנְחֹת ז' ע"ב יֵשׁ ג"כ לְחַקוֹר אִמְתִּי נִפְסָלִין בִּשְׁקֵעָה"ח אִם י"ל דִּין קוֹמֵץ רַק לְאַחַר סִילּוּק בְּזִיכְנָן שְׁהוּא הַקְּמִיצָה שְׁלֵהֶם אוֹ כִּינּוּ דְּלִיכָא בְּהוּ קִידוּשׁ קוֹמֵץ בְּכֵלֵי אֵין חִילּוּק בְּהֶם בֵּין קוֹדֵם סִילּוּק לְאַחַר סִילּוּק וְכִינּוּ דְּבָרִיר קוֹמֵץ דִּידָהּ תְּכַרְךָ נִפְסָלִין בִּשְׁקֵעָה"ח מִשְׁסִילֵק הֶלְחָם אֵע"ג דְּלֹא סִילֵק הַבְּזִיכִין: וְהִנֵּה בְּדָם יֵשׁ לְחַקוֹר אִם קוֹדֵם קְבֵלָה נִפְסָל בִּשְׁקֵעָה"ח אוֹ דוֹקָא לְאַחַר קְבֵלָה כִּינּוּ דְּקְבֵלֶת הַדָּם הוּא בְּמַקוֹם קִידוּשׁ קוֹמֵץ וְכִינּוּ דְּחִזִּינוּ בְּקוֹמֵץ דְּאֵינוֹ נִפְסָל בִּשְׁקֵעָה"ח רַק לְאַחַר קִידוּשׁ אֶפְשָׁר דַּה"נ בְּדָם דְּאֵינוֹ נִפְסָל אֲלֵא לְאַחַר קְבֵלָה עוֹד יֵשׁ לְחַקוֹר בְּדָם אֲשֶׁם מְצוֹרֵעַ אוֹתוֹ הַדָּם שְׁמַקְבְּלִין לְבַהוֹנוֹת דְּאֲשֶׁם מְצוֹרֵעַ ב' כְּהִנֵּים מְקַבְּלִין אֶת דְּמוֹ אֶחָד בִּיד וְאֶחָד בְּכֵלֵי זֶה שְׁמַקְבְּלִין בִּיד מְקַבְּלִין לְבַהוֹנוֹת אִם אוֹתוֹ הַדָּם נִפְסָל בִּשְׁקֵעָה"ח כִּינּוּ דְּאוֹתוֹ הַדָּם אֵינוֹ מִתִּיר דְּאֵינוֹ נִיטָן עַל הַמִּזְבֵּחַ אֶפְשָׁר דְּאֵינוֹ נִפְסָל בִּשְׁקֵעָה"ח וְאֶפְשָׁר עוֹד לִזְמַר דְּאֵף בְּלִינָה אֵינוֹ נִפְסָל כִּינּוּ דְּאֵין מִהַדָּם לֹא אֲכִילֶת אָדָם וְלֹא אֲכִילֶת מִזְבֵּחַ דְּרַש"י ז"ל כְּתֹב בְּזִבְחִים מ"ד דְּמִתֵּן בְּהוֹנוֹת אֵינוֹ חָשִׁיב צוֹרֵךְ גְּבוּהָ כָּל א"כ הוּי כְּפָרִים הַנְּשָׁרְפִים דְּבַעֲיָנוּ לְמִימַר בְּזִבְחִים ק"ד ע"ב דְּאֵין לִינָה מוֹעֲלֶת בְּהוּ כִּינּוּ דְּאֵין בְּהֶם.

לֹא אֲכִילֶת אָדָם וְלֹא אֲכִילֶת מִזְבֵּחַ: וְהִנֵּה רְאִיתִי בִּס' צְפֻנֶת פְּעֻנָּח בְּקוֹנְטָרַס אַחֲרוֹן לְחַתְנוּ הַגָּאוֹן שְׁלִיט"א שְׁחַקֵּר בְּדִין דָּם דְּנִפְסָל בִּשְׁקֵעָה"ח אֵי מוֹעֲלֶת הַלְנָה בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ הֵינּוּ אִם נִתְּנוּ בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ קוֹדֵם שְׁקֵעָה"ח אִם נִפְסָל שֵׁם וְהֵאָרִיךְ שֵׁם בְּזָה וְלִכְאוּרָה יֵשׁ לְהִבִּיא קֶצֶת רְאִיָּה מֵהָא דְּאֲמַרִּינוּ בְּזִבְחִים כ"ה ע"ב מְקַרָּא דְּזִכָּר תָּמִים בּוֹן שְׁנָה יִהְיֶה שְׁצָרִיךְ לְהִיּוֹת בּוֹן שְׁנָה אֶף בְּשַׁעַת זְרִיקָה וּמִקְשִׁינּוּ וּמִי אִיכָא מִיָּדִי דְּבִשְׁעַת שְׁחִיטָה בּוֹן שְׁנָה וּבִשְׁעַת זְרִיקָה בּוֹן שְׁתֵּים אָמַר רַבָּא זֹאת אוֹמְרֶת שְׁעוֹת פּוֹסְלוֹת בְּקִדְשִׁים ע"ש וּמֵאֵי קוֹשְׁיָא מִי אִיכָא מִיָּדִי כּו' דְּוַדָּאי מִשְׁפַּחַת לָהּ דְּבִשְׁעַת שְׁחִיטָה בּוֹן שְׁנָה וּבִשְׁעַת זְרִיקָה בּוֹן שְׁתֵּים כְּגוֹן שְׁלֵן הַדָּם בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ וְזוֹרֵק לְמַחֵר וְהוּי אֲזוּ בּוֹן שְׁתֵּים וְאֶפְשָׁר דְּרַבָּא דְּאָמַר זֹאת אוֹמְרֶת שְׁעוֹת פּוֹסְלוֹת בְּקִדְשִׁים לְטַעְמָהּ אֲזִיל דַּס"ל דְּלִינָה מוֹעֲלֶת בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ וְאֶפְשָׁר דְּגַם הַמְקַשָּׁה הַקְּשָׁה רַק לְמ"ד לִינָה מוֹעֲלֶת בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ וּמִיָּהּ בְּפִשׁוּטוֹ נִרְאָה דְּלֹא מְהַיְבִי בְּדָם הַלְנָה בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ וּכְמוֹ שְׁבַעֲלִין קוֹנְטָרַס אַחֲרוֹן נוֹטָה לִזְמַר [דְּזֶה דָּם נִפְסָל בִּשְׁקֵעָה"ח פְּסוּל הוּא וְאֵין זֶה פְּסוּל לִינָה וּלְפ"ז נִרְאָה לִזְמַר דָּאִם אֲכַל קוֹמֵץ שְׁנִפְסָל בִּשְׁקֵעָה"ח אֵינוֹ חָיִיב עָלָיו מִשׁוּם נוֹתֵר וּבְזָה יִתְּנוּרֵץ מֵהַ שְׁהִקְשׁוֹ הַתּוֹס' נִדָּה עַל הָא דְּאֲמַרִּינוּ לֹן בְּדָם כְּשֶׁן לֹן בְּאִימּוּרִים כְּשֶׁן לֹן בְּאִימּוּרִים כְּשֶׁן לֹן

בְּבֶשֶׁר כָּשָׁר הֵינּוּ בְּקִדְשֵׁימ קָלִים שְׁנֹאֲכָלִים לִב' יָמִים וְהִקְשׁוּ לָמָּה לִּיה לְמִילָף מִבֶּשֶׁר גִּילָף
דָּם שְׁנֹפְסֵל בִּשְׁקֵעָה"ח דָּלָא יָרַד מֵאִמּוּרִים דָּאִין נְפֹסְלִים בִּשְׁקֵעָה"ח וְכִינּוּ דְאֶחָר שְׁקֵעָה"ח
לֹא יָרַד א"כ גַּם אִם לָן בְּעֵמּוּד הַשְּׁחַר לֹא יָרַד דָּאִין חִילּוּק תַּדַּע דְּהָא לָן ב' לֵילוֹת לֹא יָרַד
אֵע"ג דָּאִין כִּיּוּצָא בּוּ כָּשָׁר בְּבֶשֶׁר אִף כִּינּוּ דָלָן לִילָה אַחַת לֹא יָרַד מִשּׁוּם דְּכָשָׁר בְּאִמּוּרִים
א"כ ה"נ ב' לֵילוֹת דָּאִין חִילּוּק ע"ש וּלפ"ז אֲתִי שְׁפִיר דְּנֻדָּי בְּקִדְשֵׁי קִדְשֵׁי אִין חִילּוּק
כִּין עֵמּוּד הַשְּׁחַר לִב' יָמִים דְּכִינּוּ דְנִפְסְלוּ בְּעֵמּוּד הַשְּׁחַר וְנִעְשׂוּ נּוֹתֵר אִין ב' יָמִים מוֹעֵלַת
בְּהֵם פְּלוּם וְכִינּוּ דְלֶאֱחָר עֵמּוּד הַשְּׁחַר לֹא יָרַדוּ א"כ ה"ה לֶאֱחָר ב' יָמִים אָבָל בְּדָם אֵע"ג
דָּאִם נְפֹסֵל בִּשְׁקֵעָה"ח לֹא יָרַד מִשּׁוּם דְּאִינְל הַכְּשִׁירָא בְּאִמּוּרִים דְּלִית בְּהוּ פְּסוּל
דִּשְׁקֵעָה"ח מ"מ לֶאֱחָר עֵמּוּד הַשְּׁחַר הֵיךְ דִּינוּ שְׁיָרַד אִי לִית לִיה הַכְּשִׁירָא בְּמָקוּם אַחַר
דְּבַעֲמּוּד הַשְּׁחַר אִיתּוּסָף בְּהָדָם פְּסוּל אַחַר כְּמוֹ בְּכָל קִדְשֵׁי קִדְשֵׁי שְׁנִיעֵשִׁים נּוֹתֵר בְּעֵמּוּד
הַשְּׁחַר וְנָה פְּסוּל אַחַר וּמִשּׁוּם זֶה הַפְּסוּל הֵיךְ הִדִּין שְׁיָרַד וּמִש"ה אֶצְטְרִיף לְטַעַם דָּלָן
בְּבֶשֶׁר כָּשָׁר דְּאִף פְּסוּל שֶׁל עֵמּוּד הַשְּׁחַר י"ל הַכְּשִׁירָא בְּמָקוּם אַחַר הֵינּוּ בְּבֶשֶׁר קִדְשֵׁי
קָלִים: ג) וְהִנֵּה בְּעֵמּוּד הַשְּׁחַר נְפֹסְלִים כָּל הַקִּדְשֵׁי חוּץ מִבֶּשֶׁר שְׁלָמִים בְּכוֹר וּמִעֲשֶׂר וְרַק
בְּמִי כִיּוֹר אִיבְעִי לָן בְּזַבְּחִים כ' אִי מִפְּסָלִי בְּלִינָה כִּינּוּ דָּאִין לִינָה מוֹעֵלַת בְּקִדְשֵׁי יָדִים
וְרַגְלִים וְעֲצִים אִי נְפֹסְלִים בְּלִינָה מִדְּבָרֵי הַתּוֹס' זַבְּחִים נ"ו ע"א ד"ה מִנִּין מוּכַח לְהִדְיָא
דְּנְפֹסְלִים שְׁכַתְּבוּ דְּלִיכָא לְמִימַר דְּאֶצְטְרִיף קָרָא לְדָם שְׁנִפְסֵל בְּלִינָה דְּהוּ אִמִּינָא דְּלֹא
מִפְּסִיל בְּלִינָה מִשּׁוּם דָּאִין חִיבִים עַל דָּם מִשּׁוּם פְּגוּל וְנוֹתֵר דְּהָא עֲצִים וּלְכוּנָה לר"ש ג"כ
אִין חִיבִים עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם נּוֹתֵר וּמִפְּסָלִי בְּלִינָה הִיכָא דְּקִדְשׁוּ בְּכָלִי ע"ש הִרִי כְּתָבוּ לְהִדְיָא
דְּעֲצִים לֶאֱחָר שְׁקִדְשׁוּן בְּכָלִי נְפֹסְלוּ בְּלִינָה וְהֵינּוּ לֶאֱחָר שְׁשִׁיפּוּן לְגִזְרִין שְׁזָה קִדְשׁוּ כְּלִי
שְׁלָהֶם כִּמ"ש הַתּוֹס' מְנַחֲוֹת ק"א ע"א ד"ה אֵע"ג וּבְזַבְּחִים ל"ד ע"א ד"ה שְׁקִדְשׁוּ וְהִנֵּה יֵשׁ
לְעִינּוּ ע"ז מֵהֵיא דִּיּוֹמָא ספ"ב דְּשְׁקִלְיָנוּ וְטָרִינּוּ בְּסִידוֹר ב' גְּזָרֵי עֲצִים אִי הֵנּוּ עֲבוּדַת יוֹם
אוּ עֲבוּדַת לֵילָה וְדִיּוֹקִינּוּ מִמִּתְנִי דֹא"ל הַמְּמוֹנָה צָאוּ וּרְאוּ אִם הִגִּיעַ זְמַן שְׁחִיטָה וְאִילוּ זְמַן
סִידוֹר ב' גְּזָרֵי עֲצִים לֹא קִתְּנִי אֶלְמָא דְּכָשָׁר אִף בְּלִילָה וְדַחֲינּוּ מִשּׁוּם דָּאִית לְהוּ תְּקַנְתָּא
הֵינּוּ דָּאִם עֲדִינּוּ לֵילָה יָכוֹל לְפָוּרְקוֹן וּלְחִזּוֹר לְסוּדְרוֹן בְּיוֹם כִּמ"ש רש"י ז"ל וְקִשָּׁה אִמִּי
י"ל תְּקַנְתָּה דְּהָא כִּינּוּ שְׁסוּדְרוֹן בְּלִילָה דְּסָבוּר שְׁהוּא יוֹם, א"כ ע"כ כְּבָר הֵיּוּ מִשְׁוֹפִין וְא"כ
אִיף יָכוֹל אַח"כ לְחִזּוֹר וּלְסוּדְרוֹן בְּיוֹם הָא נְפֹסְלוּ בְּעֵמּוּד הַשְּׁחַר וְצ"ל דַּס"ל הֵתָם דָּאִין
לִינָה מוֹעֵלַת בְּרֵאשׁוּ שֶׁל מְזַבֵּחַ וְצ"ע: וְרֵאִיתִי לְהִקְרָן אוֹרְהָ שְׁהִקְשָׁה עַל קוֹשְׁתֵי תוֹס'
זַבְּחִים מ"ג שְׁהִקְשׁוּ אִמִּי לֹא קִתְּנִי הֵתָם בְּמִתְנִי ג"כ עֲצִים דָּאִין חִיבִים עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם
פְּגוּל וְהִקְשָׁה ע"ז הִקְרָן אוֹרְהָ אִטּוּ שְׁיִיף נּוֹתֵר בְּעֲצֵי הַמְּעַרְכָּה וְכִינּוּ דְנוֹתֵר לִיכָא מִחֻשְׁבַּת
נּוֹתֵר ג"כ לִיכָא ע"ש וּתְמַהֲנִי שְׁהִרִי הַתּוֹס' נ"ו ע"א כְּתָבוּ לְהִדְיָא דְּעֲצִים נְפֹסְלִים בְּלִינָה
וְרַק לר"ש אִין חִיבִים עַל עֲצִים מִשּׁוּם נּוֹתֵר מִשּׁוּם דְּהוּ דְּבָרִים שְׂאִינָם נְאָכָלִים: וּבְעֵיקָר
מֵה שְׁהִבִּיא הַתּוֹס' רֵאִיָּה דְּאִף הִיכָא דְּלִיכָא חִיּוּב מִשּׁוּם נּוֹתֵר מ"מ מִפְּסִיל בְּלִינָה מִעֲצִים
וּלְכוּנָה לר"ש דָּאִין חִיבִים מִשּׁוּם נּוֹתֵר וּמ"מ מִפְּסָלִי בְּלִינָה יֵשׁ לְעִינּוּ מֵאִי רֵאִיָּה מְזָה
דְּהָא לר"ש הַטַּעַם דְּלִיכָא בְּעֲצִים וּלְכוּנָה חִיּוּב מִשּׁוּם נּוֹתֵר הוּא מִשּׁוּם דְּהוּ דְּבָרִים שְׂאִינָם
נְאָכָלִים א"כ הַפְּטוּר לְדִידִיָּה הוּא מִשּׁוּם דְּלִיכָא אֶכִּילָה דְּדְּבָרִים שְׂאִין נְאָכָלִים לָאוּ שְׁמִיָּה
אֶכִּילָה וּלְרַבְּנָן אֶצְטְרִיף קָרָא לְרַבּוּנֵי דְּבָרִים שְׂאִין נְאָכָלִים לְחִיּוּבָא א"כ לְפָסוּל שְׁפִיר
מִפְּסִיל בְּלִינָה אָבָל בְּדָם זֶה דְּבָדָם לִיכָא חִיּוּב נּוֹתֵרוּאֵע"ג דְּבָר אֶכִּילָה הוּא מְקָרָא מִמְעֵטִינּוּ
לִיה מְנוֹתֵר א"כ שְׁפִיר י"ל דְּאִף מִפְּסוּל נּוֹתֵר מִמְעֵטִינּוּ: וְעוֹד עַל מֵה שְׁהִבִּיא הַתּוֹס' ג"כ

מלבונה לר"ש דאין חייבים משום נותר ומ"מ מִפְסֵל בְּלִינָה יֵשׁ ג"כ לְעֵינַי הָא לְבוּנָה מתיר הוא ואינו נִפְסֵל בְּלִינָה כ"א בשקעה"ח פְּדָם דְּמִפְקִינָן לָהּ מִקְרָא דְבִיּוֹם הַקְרִיבו אֶת זְבַחוֹ א"כ מה קוֹשֵׁי מִלְבוּנָה דְאֶפְשָׁר דֹּאֵה"נ דְּבָלְאוּ קְרָא דְבִיּוֹם הַקְרִיבו אֶת זְבַחוֹ לֹא הֵיטָה לְבוּנָה נִפְסֵלָת בְּלִינָה פִּינּוּן שְׂאִין חֲזִיבִין עֲלֶיהָ מִשׁוּם נֹתֵר פְּמוֹ דָּם רַק עֵתָה דְכַתִּיב בִּיּוֹם הַקְרִיבו אֶת זְבַחוֹ דְּמִרְבִּינּוּ דְאָף דָּם שְׂאִין חֲזִיבִין מִשׁוּם נֹתֵר מ"מ נִפְסֵל א"כ ה"נ לְבוּנָה דְהָא לְבוּנָה וְדָם מַחֵד קְרָא נִפְקִינּוּ וְא"כ מַה שְׂיָיָה לְהַקְשׁוֹת מִלְבוּנָה: וּבְעֵינַי פְּסוּל לִינָה מְצִינּוּ בְּזִבְחִים כ' תִּקְנָה לְמִים שְׂלֵא יִפְסְלוּ בְּלִינָה ע"י זֶה דְּמִשְׁיָקוּן לְמַעַן וּפִי' רִש"י ז"ל שֶׁם הַטַּעַם דְּכִינּוּ דְמַחְבְּרוֹן לְמַעַן בְּטָלָה קְדוּשָׁתוֹן ע"ש וְהִנֵּה לִפ"ז יֵשׁ לְחַקוֹר אִם כָּבֵר נִפְסְלוּ הַמִּים בְּלִינָה אִי מְהִי הַשְּׂקָה לְבַטֵּל פְּסוּלוֹ וְאֶפְשָׁר דְּלֹא מְהִי זְרִיעָה לְהַקְדֵּשׁ לְעֵינַי פְּסוּל לִינָה פְּמוֹ לְעֵינַי טוֹמְאָה: ד) וְכָל הַדְּבָרִים הַנִּפְסְלִים בְּלִינָה חוּץ מִן הַדָּם חֲזִיבִים עֲלֵיהֶם מִשׁוּם נֹתֵר וְאָף בְּזֶה יֵשׁ חִילּוּק דְּדְבָרִים שִׁי"ל מִתִּירִים חֲזִיבִים מִשׁוּם נֹתֵר מִשְׁקָרְבוּ מִתִּירֵיהֶם וְשְׂאִין לָהֶם מִתִּירִים מִשְׁקָדְשׁוֹ בְּכָלִי דְזֶהוּ הַמִּתִּיר שְׂלָהֶם וְהִנֵּה אִם הֵיךְ לְקַרְבֵּן פְּסוּל אַחֵר וְנִפְסֵל ג"כ בְּלִינָה אִי חֲזִיבִים עֲלָיו מִשׁוּם נֹתֵר אֲמַרִּינּוּ בְּכָרִיתוֹת י"ד ע"א דְּפִיגּוּל וְנֹתֵר בְּחֵדָא בְּהֵמָה לִיפֹא וּפִי' רִש"י ז"ל דְּפִיגּוּל אִינוּ אֲלֵא בִד' עֲבוּדוֹת שְׂל דָּם הִילְכָף מְדַפְגְּלָה לֹא חֲזִיבִים לֹא לְאֲכִילַת אָדָם וְלֹא לְאֲכִילַת מִזְבֵּחַ הִילְכָף לֹא חֲזִיבִים עֲלֵיהֶם נֹתֵר ע"כ"ל וְהִינּוּ דְנֹתֵר לֹא שְׂיָיָה אֲלֵא בְּדָבָר שֶׁהֵיךְ רְאוּי לְאֲכִילַת אָדָם אוֹ לְאֲכִילַת מִזְבֵּחַ וְאִח"פ נִפְסֵל בְּלִינָה אֲבָל בְּדָבָר שֶׁמְעוֹלָם לֹא הֵיךְ רְאוּי מַחְמַת פְּסוּלוֹ לְאֲכִילַת אָדָם וְלֹא לְאֲכִילַת מִזְבֵּחַ לֹא שְׂיָיָה בּוֹ נֹתֵר וְהַרְמַב"ם ז"ל כְּתִיב בְּפִי"ח מֵהַל' פִּסְה"מ ז"ל אִי אֶפְשָׁר שְׂיִתְחַיֵּיב עַל אֲכִילָה אַחַת מִשׁוּם פִּיגּוּל וּמִשׁוּם נֹתֵר שְׂפִיגּוּל הוּא שְׂנִפְסֵל בְּמַחְשָׁבַת הַזְּמַן וְאִין עוֹלָה לְשֵׁם קְרָבָן וְלֹא נִרְצָה כָּלָל ע"כ"ל: וְהִנֵּה רְאִיתִי בְּתוֹסְפֹתָא פ"ה דְּזִבְחִים ז"ל אִי אֶפְשָׁר לֹאמַר פִּיגּוּל נֹתֵר וְטִמְא מִזְבֵּחַ אֲחַד שְׂאִין חֲזִיבִים עֲלֵיהֶם מִשׁוּם פִּיגּוּל נֹתֵר וְטִמְא אֲלֵא לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים ע"כ"ל וְנִרְאָה פִי' הַתוֹסְפֹתָא לְפִי שְׂאִין חֲזִיבִים עַל פִּיגּוּל נֹתֵר וְטִמְא אֲלֵא לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים א"כ לֹא מִשְׁפַּחַת לָהּ פִּיגּוּל נֹתֵר וְטִמְא בְּחֵדָא זְבַח לְפִי שְׂזָרִיקַת פִּיגּוּל לֹא שְׂמָה זְרִיקָה וְנִהִי לְעֵינַי פִּיגּוּל עֲצֻמוֹ מְהִי זְרִיקַת פִּיגּוּל כְּדָאֲמַרִּינּוּ בְּזִבְחִים מ"ב ע"ב מִיְהוּ לְעֵינַי נֹתֵר וְטִמְא אִין זְרִיקַת פִּיגּוּל זְרִיקָה וְחֲשִׁיב כְּקוֹדֵם זְרִיקָה דְאִין חֲזִיבִים מִשׁוּם נֹתֵר וְטִמְא וְכֵן הוּא מְדַבְּרִי הַש"ס מְנַחֲחוֹת כ"ה דְּאֲמַרִּינּוּ שֶׁם דְּפִיגּוּל אִין חֲזִיבִים עֲלָיו מִשׁוּם טִמְא מִשׁוּם דְּבַעֲינָן נִיְתָר לְטְהוּרִים וְהֵתָם ע"כ ג"כ הַטַּעַם דְּמַחְנוֹסֵר זְרִיקָה דְהָא אֲמַרִּינּוּ שֶׁם דְּבִשְׂרָ שְׂנִטְמָא קוֹדֵם זְרִיקָה חֲזִיבִים עֲלָיו לְאַחַר זְרִיקָה מִשׁוּם טִמְא אַע"ג דְּלֹא נִיְתָר לְטְהוּרִים וּמִשׁוּם דְּהַצִּיץ מְרַצָּה וְכֵן בְּבִשְׂרָ שְׂיָצָא לְפָנֵי זְרִיקָה חֲזִיבִים לְאַחַר זְרִיקָה מִשׁוּם טִמְא אַע"ג דְּלֹא נִיְתָר לְטְהוּרִים מִשׁוּם דְּזְרִיקָה מוֹעֵלַת לִינְצָא ע"ש וּמוֹכַח דְזֶה דְבַעֲינָן נִיְתָר לְטְהוּרִים הִינּוּ רַק שְׂתַהֲנִי לְהוּ זְרִיקָה וְא"כ בְּפִיגּוּל דְאִין חֲזִיבִין מִשׁוּם טִמְא הַטַּעַם דְּלִיפֹא זְרִיקָה וְכְדַבְּרִי הַתוֹסְפֹתָא: אָף בְּדַבְּרֵי הַש"ס בְּכָרִיתוֹת שֶׁם מוֹכַח דְלֹא ס"ל כְּהַתוֹסְפֹתָא דְאִי הַטַּעַם דְּלֹא מִשְׁפַּחַת פִּיגּוּל וְנֹתֵר בְּחֵדָא קְרָבָן הוּא מִשׁוּם דְּמַחְנוֹסֵר זְרִיקָה, א"כ אִיִּךְ אֲמַרִּינּוּ שֶׁם דְּמִשְׁפַּחַת פִּיגּוּל וְנֹתֵר בְּחֵדָא קְרָבָן כְּגוֹן שְׂתַעֲלָה אֲבָר אֲחַד לְגַבִּי מִזְבֵּחַ וּמִשְׁלָה בּוֹ הָאוּר דְּפַקַּע פִּיגּוּלוֹ וְנִעֲשָׂה נֹתֵר וְאִי הַטַּעַם מִשׁוּם דְּמַחְנוֹסֵר זְרִיקָה מַה מוֹעִיל שְׂמִשְׁלָה בּוֹ הָאוּר וּפַקַּע פִּיגּוּלוֹ וְע"כ צ"ל דְּסוּגְיָא דְהַש"ס דְּכָרִיתוֹת וְהַתוֹסְפֹתָא וְהַש"ס דְּמְנַחֲחוֹת פְּלִיגִי וְס"ל לְהַש"ס בְּכָרִיתוֹת דְּזְרִיקַת פִּיגּוּל חֲשִׁיב זְרִיקָה לְקַבּוּעַ בְּנוֹתֵר וְאִין חֲסָרוֹן מַצֵּד זְרִיקָה וְהַטַּעַם דְּלִיפֹא פִּיגּוּל וְנֹתֵר בְּחֵדָא קְרָבָן הוּא כְּפִי' רִש"י ז"ל

דְּנוֹתָר הוּא רַק פְּשֵׁהָיָה רְאוּי וְנִתְנוֹתָר אֶבֶל אִם לֹא הָיָה רְאוּי מְעוּלָם לֹא שְׁיִיף נוֹתָר וּא"כ
בְּאֶבֶר שְׁפָקַע פִּיגוּלוֹ מִיְגִיָּה ע"י שְׁמֻשְׁלָה בּוֹ הָאוּר פִּינּוֹ דְנַעֲשֶׂה רְאוּי לְהִקְרָבָה שְׁיִיף בּוֹ
אח"כ נוֹתָר: וּבְזֶה מְתִינְשֵׁב מֵהַשְׁהִקְשׁוֹ הַתּוֹס' בְּכָרִיתוֹת שֵׁם ד"ה וְנוֹתָר וּפִיגוּל בְּחֵד קָרְבָן
לִיכָא וְהִקְשׁוֹ דְמִשְׁמַע דְּאִי חָל נוֹתָר אֶפִּיגוּל הו"ל לְמִתְנִי ה' חֲטָאוֹת וְתִימָה הֲלֵא לֹא מִשְׁכַּחַת
ה' דְּהָאוּכַל קְדָשִׁים בְּטוֹמְאָת הַגּוֹף לֹא מְחַיֵּיב אֶפִּיגוּל לְפִי שְׁאִין נִתְרָ לְטְהוּרִים שְׁלֵא הָיְתָה
לוֹ שְׁעַת הַפְּנִיָּשׁר וְהו"ל לְמִימַר נוֹתָר וּפִיגוּל וְטוֹמְאָה בְּחֵד בְּהִמָּה לֹא מִשְׁכַּחַת לֵה עכ"ל
וְהִינּוּ הֵהִיא דְמִנְחוֹת כ"ה דְעַל פִּיגוּל אִין חֲיִיבִים מְשׁוּם טְמֵא דְלֹא נִתְרָ לְטְהוּרִים אָף
כְּפִי מֵהַ שְׁהוֹכַחְתִּי דְהִסּוּגִיָּא דְכָרִיתוֹת וְהִסּוּגִיָּא דְמִנְחוֹת ע"כ פְּלִיגִי וּס"ל לְהִסּוּגִיָּא
דְכָרִיתוֹת דְזָרִיקַת פִּיגוּל שְׁמָה זָרִיקָה לְעַנְנִי לְקַבּוּעִי בְּנוֹתָר וּא"כ ה"ה לְטְמֵא וּא"כ שְׁפִיר
מְקָרִי נִתְרָ לְטְהוּרִים כְּמוֹ בְּיָצָא קוֹדֵם זָרִיקָה פִּינּוֹ דְזָרִיקָה מוֹעֲלַת לִינְצָא וְהִנֵּה הֶרְמַב"ם
ז"ל דְפָסַק כְּרַב גִּידֵל דְזָרִיקַת פִּיגוּל לֹא שְׁמָה זָרִיקָה א"כ שְׁפִיר פִּירְשׁ הַטַּעַם דְלֹא מִשְׁכַּחַת
פִּיגוּל וְנוֹתָר בְּחֵד קָרְבָן מְשׁוּם דְהִקְרָבָן לֹא נִרְצָה פְּלֵל וְהִינּוּ דְמַחְסוֹר הַרְצָאָה דְלֹא קָרְבוֹ
מִתִּירִי וְכֵהַתּוֹסְפֵתָא דְחֲשִׁיב כְּמוֹ קוֹדֵם זָרִיקָה וְדוֹק: וְהִנֵּה לְפַמ"ש ר"ש"י ז"ל דְמַש"ה לֹא
מִשְׁכַּחַת פִּיגוּל וְנוֹתָר בְּחֵד קָרְבָן דְמְשׁוּם נוֹתָר לֹא מְחַיֵּיב רַק עַל קָרְבָן שְׁרָאוּי לְהִקְרָבָה
וְנִפְסַל יֵשׁ לְחַקוֹר אִי בְּעֵינֵי דְנִקְא שְׁיָהָא עַל הַקָּרְבָן מְצַנֵּת הַקָּרְבָה אוֹ כֹּל שְׁלֵא הָיָה אִיסוּר
לְהִקְרִיבוֹ ג"כ שְׁיִיף אח"כ נוֹתָר וְהִנֵּה לְפַמ"ש תוּס' זְבָחִים פ"ו ע"א בְּחֵד תִּירוּצָא דְזֶה
דְאַמְרִינּוּ דְכָל הַפְּסוּלִים שְׁהַעֲלִן לְמִזְבֵּחַ וּמְשֻׁלָּה בְּהֵם הָאוּר דְפָקַע אִיסוּר מֵהֵם הִינּוּ רַק
דְלִיכָא אִיסוּר אֶבֶל מְצַנֵּת הַקָּרְבָה לִיכָא בְּהוּ ע"ש א"כ אִיף אָמְרִינּוּ הֵכָא בְּכָרִיתוֹת
דְמִשְׁכַּחַת לֵה פִיגוּל וְנוֹתָר בְּחֵד קָרְבָן כְּגוֹן שְׁהַעֲלָה אֶבֶר פִּיגוּל לְגַבִּי מִזְבֵּחַ וּמְשֻׁלָּה הָאוּר
דְפָקַע פִּיגוּלוֹ מִיְגִיָּה וְאח"כ נַעֲשֶׂה נוֹתָר הָא מְצַנֵּת הַקָּרְבָה לֹא הָיָה מְעוּלָם עַל הָאֶבֶר אָף
לְאַחַר שְׁפָקַע פִּיגוּלוֹ מִיְגִיָּה וּמוֹכַח פִּינּוֹ דְלֹאֲחַר שְׁמֻשְׁלָה בּוֹ הָאוּר לִיכָא אִיסוּר לְהַעֲלוֹת
הָאֶבֶר יְכוּל הָאֶבֶר אח"כ לְהַעֲשׂוֹת נוֹתָר: וְהִנֵּה הַתּוֹס' בְּזְבָחִים מ"ב ע"ב ד"ה הַקּוֹמֵץ הַקְּשׁוֹ
ל"ל לְמַעוּטֵי קוֹמֵץ מִפִּיגוּל מִטַּעַם דְאַי"ל מִתִּירִים תִּיפּוֹק דְלֹא מִשְׁכַּחַת לֵה פִיגוּל בְּקוֹמֵץ
דְקוֹדֵם הַקְּטֵרֶת הַקּוֹמֵץ לֹא שְׁיִיף פִּיגוּל דְבְּעֵינֵי שְׁיָהָא קָרַב הַמִּתִּיר כְּמִצְוֹתוֹ וְאִי לְאַחַר
שְׁהִקְטִירוֹ וּמְשֻׁלָּה בּוֹ הָאוּר א"כ פָּקַע פִּיגוּלוֹ ע"ש וְנִרְאָה לְעַנ"ד לּוֹמַר דְמִשְׁכַּחַת לֵה שְׁפִיר
לְפִי מֵהַ דְקִי"ל כְּרַבְּנֵי דְאִין מְפָגְלִין בְּחֻצֵי מִתִּיר וְאִי מְפָגְלֵי בְּחֻצֵי מִתִּיר מְדַאוּרִיָּתָא הַקָּרְבָן
כְּשֶׁר לְגַמְרֵי דְאַמְרִינּוּ בְּמִנְחוֹת י"ד ע"ב א"כ מִשְׁכַּחַת לֵה שְׁפִיגֵל בְּקוֹמֵץ בְּהִקְטָרָה וּמְשֻׁלָּה
בּוֹ הָאוּר דְהוּי הַקְּטָרָה וְלֹא שְׁיִיף עֲתָה שְׁיִפְקַע פִּיגוּלוֹ מִמֶּנּוּ פִּינּוֹ דְעַדִּינּוּ לֹא פִיגֵל בְּלִבְנוֹהַ
וְהו"ל חֻצֵי מִתִּיר וְלֹא נַעֲשֶׂה עַדִּינּוּ פִּיגוּל כְּלָל דְהַקּוֹמֵץ כְּשֶׁר עַדִּינּוּ מְדַאוּרִיָּתָא וְאח"כ
פִיגֵל בְּלִבְנוֹהַ וְחָל עֲתָה הַפִּיגוּל אָף עַל הַקּוֹמֵץ וּמַש"ה אֶצְטְרִיף קָרָא דְעַל קוֹמֵץ אִין חֲיִיבִים
מְשׁוּם פִּיגוּל דְהָרִי קָרְבוֹ כֹּל מִתִּירִי וּמְשׁוּם פָּקַע פִּיגוּל לִיכָא וְלר"מ דס"ל דְמְפָגְלִין בְּחֻצֵי
מִתִּיר מִשְׁכַּחַת לֵה ג"כ בְּפִשׁוּטוֹ כְּגוֹן שְׁהִקְטִיר הַקּוֹמֵץ בְּלֹא מְחַשְׁבָה כְּלָל דְלֹא שְׁיִיף דְלִפְקַע
פִּיגוּלוֹ מִיְגִיָּה וְאח"כ הַקְּטִיר הַלְבֹנָה בְּמִחְשָׁבָה דְנַעֲשֶׂה פִּיגוּל וּמַש"ה אֶצְטְרִיף לְמַעוּטֵי
קוֹמֵץ מִפִּיגוּל דְהָרִי קָרְבוֹ כֹּל מִתִּירִי וְלֹא שְׁיִיף דְלִפְקַע פִּיגוּלוֹ: (ה) וְהִנֵּה בְּפִסּוּל יוֹצֵא הַכָּלֵל
הוּא כֹּל שְׁיָצָא חוּץ לְמַחֲצֵתוֹ גְּפִסַּל וְקְדָשִׁים הַנְּצָאֲכִלִים יוֹצֵא שְׁלֵהֶם חוּץ מִמְקוֹם אֲכִילָתוֹ
וְהִינּוּ קְדָשִׁים קְדָשִׁים חוּץ לְחוֹמַת הָעֶזְרָה וְקְדָשִׁים קְלִים חוּץ לְחוֹמַת יְרוּשָׁלַיִם וּבְשֶׁר פִּסַּח
חוּץ לְחֻבּוּרָה שְׁזָהוּ מְקוֹם אֲכִילָתוֹ וְאִימּוּרִים דְנִפְסְלִים בְּיוֹצֵאִין מִהָעֶזְרָה הוּא מְשׁוּם
דְהָעֶזְרָה הִיא מַחֲצֵת הַקָּרְבָתָן וּכְמ"ש ר"ש"י ז"ל פְּסָחִים פ"ב ז"ל שְׁאָר קְדָשִׁים שְׁמַחֲצֵתוֹן

בכשרות בעזרה דכתיב בהן בחצר אהל מועד ואימורי קדשים קלים ששפסלו דבכשרותן היתה חומת העזרה מחיצתה דהא הקטרה בעו עכ"ל והנה לפ"ז במי פיור אילו לא הנה הדין דקידוש ידים ורגלים צריף להיות דוקא בפנים לא היו המים נפסלים ביוצא חוץ לחומת העזרה דאין זו מחיצה שלקם ולפ"ז מתיישב קושית התוס' זבחים כ' ע"ב על הא דאמרינן שם דאם קידוש ידיו ורגליו בכ"ש בחוץ לא עשה ולא כלום והקשו דמשמע הא הכניס המים בכ"ש בפנים וקידוש פשר הא מיפסלי ביוצא ע"ש ולפ"ז אין להוכיח מדברי הש"ס דאין המים נפסלים ביוצא די"ל דנה גופא קמ"ל דקידוש ידים יש להם מחיצה שהיא חומת העזרה וממילא אם יצאו חוץ למחיצתן נפסלים: וראיתי בשעה"מ בהל' בית הבחירה שהביא בשם השדה יהושע דקדשים שיצאו מעזרת פהנים לעזרת ישראל נפסלים ביוצא והשעה"מ שם השיג עליו מדברי רש"י ז"ל שבת צ"א שכתב דכיון שיצא לעזרת נשים נפסל ביוצא ומכלל דבעזרת ישראל אינו נפסל ביוצא ע"ש והנה יש להוכיח כן דאינו נפסל בעזרת ישראל משום יוצא גם מהרבה מקומות בש"ס דהא לרבי מקום דריסת רגלי ישראל פשר לשחיטת ק"ק אלמא דאין הפשר נפסל שם ביוצא ועוד מצורע שעומד בשער נקנור שהוא בעזרת ישראל ומכניס ידיו לבהונות אלמא דאין הדם נפסל שם ביוצא: ויש לחקור בפשר שיצא בעזרה למעלה מן המחיצות אם נפסל ע"י זה ביוצא היינו אם אור העזרה נתקדשה רק עד המחיצות וממילא ביצא למעלה נפסל ביוצא או נתקדש האויר עד הרקיע אי אמרינן לענין קדושה גוד אסיק מחיצה ונראה להביא ראיה מהא דמקשינן בזבחים נ"ט ע"ב לר"י דאמר מזבח שעשה משה הנה גבוה י' אמות והקלעים הנה גובהן ה' אמות אפשר פהן עומד ע"ג מזבח ועבודה בידו וכל העם רואים אותו מבחוץ ע"ש ול"ל טעם דכל העם רואין אותו מבחוץ תיפוק ליה דנפסל ביוצא שהרי הוא למעלה מן המחיצות והנה התוס' שבועות י"ז ע"א ד"ה תלה הוכיחו דאור העזרה פעורה דאי לא פעורה א"כ במוליה הדם או האברים בידו יפסל ביוצא והמל"מ דחה ראיה זו משום היכא דנקיט ליה בידיה שאני פינן דעומד על הרצפה וכדאמרינן בזבחים פ"ח גבי אור מזבח אי כמזבח היכא דנקיט ליה בידיה לא קא מבעי ליה פי קא מבעיא לן דתלגהו בקניא ע"ש והנה לפ"ז אין ג"כ ראיה דאור העזרה למעלה מן המחיצות קדוש די"ל פינן דהפקה עומד על המזבח שאני מיהו נראה דהצדק עם התוס' שבועות דלא נחתי לחילוק זה ול"ד לאור מזבח דנהי דעומד על המזבח ונקיט ליה בידיה חשיב כמנוח במזבח מ"מ חשיב נמי כמו הוא בעזרה שהרי הוא באור העזרה.

והתם לענין דין קליטה שהמזבח קולט שאם עלה לא ירד התם אין אור העזרה פוסל כלום רק בעינו שיהא חשוב מנוח במזבח שיקלוט המזבח וכל היכא דקאי על המזבח ונקיט בידיה חשיב כמנוח במזבח והמזבח קולט אבל לענין ליפסל ביוצא שם האור שחוץ לעזרה פוסל וכמ"ש רש"י ז"ל מנחות י"ב ע"א דאור ירושלים פוסלו א"כ אי אור דעזרה לאו פעורה נהי דנקיט בידיה וחשיב כמנוח על הרצפה מ"מ חשיב נמי כמנוח באור העזרה דחשיב חוץ ואותו האור פוסלו: ומלשון הראב"ד ז"ל בפ"ק דתמיד שכתב לענין גגין ועליות דאם בנה עליה חדשה בעזרה היא קודש שפכר נתקדש אור העזרה עד הרקיע עכ"ל יש ג"כ לדייק דהאור קדוש עד הרקיע ולא רק עד המחיצות: והנה כמו ששפסלים קדשים ביצא חוץ לקלעים כן ג"כ נפסלים במסעות דתכף משתהוגלו הפרוכת בטלה קדושת מחנה שכינה וקדושי קדשים נפסלים ביוצא כדאמרינן במנחות

צ"ה והנה התוס' זבחים ס"א ע"ב ד"ה אעפ"י הקשו על הא דאמרינן במנחות שם דלקח הפנים נפסל במסעות משום יוצא דל"ל טעם דיוצא תיפוק ליה משום פגימת המזבח שנסתלק המזבח בשעת מסעות ואין אוכלין קדשים בפגימת המזבח וכתבו שם דליפא למימר דלאחר שיעמידו הלויים את המשכן היו יכולים אז לאוכלם אי לאו דנפסל ביוצא דהא פבר אידחו מאכילה ע"ש והנה יש לעיין ל"ל להתוס' טעם דכבר אידחו מאכילה דבאמת התוס' ב"מ נ"ג ע"ב ד"ה לא פתבו דבאכילה לא שייך דיוחי ואף שנדחה משום פגימת המזבח חוזר ונראה ע"ש] הא אף בלא טעם זה אי אפשר לומר דלאחר שיעמידו המשכן יאכלום דהא אמרינן במנחות שם ש"מ יש סילוק מסעות בליה דאי אין סילוק מסעות בליה מאי איירא משום יוצא תיפוק ליה דאפסיל בליה ע"ש וקשה מה מהני דיש סילוק מסעות בליה דהא ע"כ להעמיד המשכן אי אפשר בליה פדאמרינן בשבועות ט"ו דביום הקים את המשכן ביום מקימו בליה אין מקימו א"כ בשעת סילוק אי אפשר לאכול משום פגימת המזבח ולאחר שיעמידו אי אפשר לאכול דאפסיל בליה ול"ל טעם דמפסיל ביוצא: ולענין דברים שחייבים עליהם משום פיגול נותר וטמא איפא פלוגתא דתנאי דלרבנן חייבים אף על דברים שאין דרכן לאכול ור"ש ס"ל דברים שאין נאכלים אין חייבים עליהם משום טומאה פן הוא במתני' זבחים מ"ה ע"ב: ו) והנה הרמב"ם ז"ל פי"ח מהל' פסה"מ פסק כר"ש דדבר שאין דרכו לאכול אין חייבין לא משום נותר ולא משום טמא והקשה שם הכ"מ דמנ"ל דפליג ר"ש אף על נותר הא במתני' אמרינן שם רק דאין חייבים עליו משום טומאה ע"ש והנה בתוספתא פ"ה דזבחים מפורש להדיא כהרמב"ם ז"ל דאמרינן שם רש"א הקטורת והלבונה אינם ראויים לאכילה ואין חייבים עליהם משום פיגול נותר וטמא עכ"ל: וראיתי להמל"מ פי"ח מהל' פסה"מ שחקר בקרנים וטלפים כו' שאין חייבים עליהם משום פיגול נותר וטמא אם רק פרת ליפא או גם מלקות ליפא והביא ראיה מעצים ולבונה דאע"ג דפסק הרמב"ם ז"ל דאין חייבים עליהם משום טומאת הגוף ומ"מ היכא שנטמאו חייבים עליהם מלקות ע"ש ולא ירדתי לסוף הראיה דהא בקרנים וטלפים אין הטעם משום דאינם נאכלים דהא אפילו לרבנן דמחייבי בעצים ולבונה פטרי בקרנים וטלפים והטעם הוא משום דלאו גופא דזבחה הוא א"כ אפשר דאף מלקות לא מחייב אבל בעצים ולבונה דגופא דזבחה הן רק דאינם נאכלים איפא מלקות: ולפ"ז נראה דזה דאמרינן בזבחים ל"ה דהעצמות והגידים הקרנים והטלפים דאין חייבים עליהם משום פיגול נותר וטמא ולא מפגלין ולא מתפגלין הוא אפילו למ"ד יש בגידים בנ"ט ואע"ג דהם מדברים הנאכלים מ"מ פטור משום דלאו גופא דזבחה הם: והנה בזבחים שם אמר ר"א פיגל באלל נתפגלה מוראה ופי' רש"י ז"ל דאלל הוא גיד הצואר ושל עוף ראוי לאכילה הוא דרכיה עכ"ל והנה אי נימא דזה דאין מפגלין בגידים הוא אפילו למ"ד יש בגידים בנ"ט מ"מ לאו גופא דזבחה הוא י"ל שפיר דבעוף דרכיה טפי הוי כבשר ממש והו' גופא דזבחה אבל אי נימא דס"ל אין בגידים בנ"ט קשה דמאן דס"ל אין בגידים בנ"ט אף בעוף פן פדאמרינן בביצה ז' ע"א והאוכל מנבלת עוף הטהור מן העצמות מן הגידים כו' טהור ופי' רש"י ז"ל דס"ל אין בגידים בנ"ט ע"ש ומוכח דמאן דס"ל אין בגידים בנ"ט אף בעופות פן והטעם למ"ד דיש בגידים בנ"ט ומ"מ אין חייבים עליהם משום פיגול נותר וטמא דלא חשיב גופא דזבחה י"ל משום דלאו בשר הם דרק הבשר חשיב גופא דזבחה וכדאמרינן בירושלמי

שְׁהִיאוֹ הַתּוֹס' בְּחֻלִּין ע"ז ע"א ד"ה אֵל דְּגִידִים שְׁסוּפֵן לְהַתְקַשׁוֹת אַע"ג דְּהַשְׁתָּא רַפְיָא וְרֵאוּיָם לְאַכִּילָה ס"ל לר"ל דָּאִין נִמְנִין עֲלֵיהֶם בְּפִסְחָא וְאַע"ג דס"ל לר"ל דְּאֲזֻלִּין בְּתַר הַשְׁתָּא דס"ל דְּעוֹר הָרֵאשׁ שֶׁל עֶגְלָה הָרַף לֹקִינָא עֲלֵיו דְּאֲזֻלִּין בְּתַר הַשְׁתָּא וּמְשׁוּם דְּבִשְׁרָא אָמַר רַחֲמָנָא וְלֹא גִידִים ע"ש דְּגִידִים אָף דְּרֵאוּיָם לְאַכִּילָה מ"מ אֵינָם בְּכֻלָּל בְּשֵׁר: מִיָּהוּ אִי נִימָא דְּזָה דְּגִידִים אֵין חֲזִיבִים עֲלֵיהֶם מְשׁוּם פִּיגּוּל נּוֹתֵר וְטָמֵא לַד"ה הוּא וְאַף לְמ"ד יֵשׁ בְּגִידִים בְּנ"ט וּמְשׁוּם דְּלִגְבֵי פִיגּוּל נּוֹתֵר וְטָמֵא בְּעֵינָן אַכִּילָה חֲשׂוּבָה וּבְנוֹתֵר וְטָמֵא בְּעֵינָן אַכִּילָה חֲשׂוּבָה יוֹתֵר כַּמ"ש תּוֹס' זְבָחִים ל"ה ע"ב ד"ה הָא לְעֵנָן שְׁלִיל א"כ תְּקַשָּׁה לר"י דס"ל דְּנִמְנִין עַל הַגִּידִים בְּפִסְחָא א"כ טָמֵא אִמָּאֵי נִדְחָה לְפִסְחָא שְׁנֵי דְּזָה דְּטָמֵא נִדְחָה לְפִסְחָא שְׁנֵי הוּא רַק מְשׁוּם דְּאֵינוּ רְאוּיָ לְאַכִּילָה דְּהָא שׁוֹחֲטִין וְזוֹרְקִין עַל טָמֵא שְׂרִץ וְאַמָּאֵי אֵינוּ רְאוּיָ לְאַכִּילָה הָא יְכוּלִים לִיְמַנּוֹת עַל הַגִּידִים דְּיוֹצְאִים יְדֵי חוֹבְתָם בְּפִסְחָא וּמְשׁוּם טְוִמְאָה לִיכָּא עַל הַגִּידִים דְּהָא אֵין חֲזִיבִים עֲלֵיהֶם מְשׁוּם פִּיגּוּל נּוֹתֵר וְטָמֵא וּמִזָּה יֵשׁ לְהוֹכִיחַ דְּכָל הַגֵּי מְתַנַּיְתִי בְּזְבָחִים דְּחֲשִׁיב גִּידִים בְּהַדֵּי עֲצָמוֹת כְּגוֹן לְעֵנָן פִּיגּוּל נּוֹתֵר וְטָמֵא וְלְעֵנָן דָּאֵם פִּירְשׁוּ לֹא יַעֲלוּ הַכֹּל לְמ"ד אֵין בְּגִידִים בְּנ"ט אַבְל לְמ"ד יֵשׁ בְּגִידִים בְּנ"ט חֲשִׁיבֵי כְּבִשְׂרָא לְכָל דְּבָר: וּבְעוֹר הַהוּא דְּרַפְיָא כְּגוֹן עוֹר הָאֵלִיָּה אֲמַרִּין בְּזְבָחִים כ"ח ע"א דְּחֲשִׁיב לְפַגְלָא בֵּין בְּאַכִּילָה בֵּין בְּהַקְטָרָה וְאֵם חֲזִיב בְּעוֹלָה לְהַקְטִיר כְּזֵית מְעוֹר הָאֵלִיָּה לְמַחֵר הָיִי פִּיגּוּל דְּחֲשִׁיב כְּבִשְׂרָא וּכ"ש שְׁחִיבִין עֲלֵיו מְשׁוּם פִּיגּוּל וְנוֹתֵר וְטָמֵא וְכֵן עוֹר בֵּית הַפְּרָסוֹת כְּדִאֲמַרִּין שֶׁם וּמוֹכַח שְׁאֵלוּ הַעוֹרוֹת אֵינָן בְּכֻלָּל הַפְּשִׁט כָּלָל וּבְעוֹלָה מְקַרְבִּין אוֹתוֹן יַחַד עִם הַבִּשְׂרָא וּבְחֻלִּין כ"ב ע"ב פְּלִיגֵי רַב וּר"ח בְּעוֹר בֵּית הַפְּרָסוֹת דְּרַב אָמַר עוֹר בֵּית הַפְּרָסוֹת מִמֶּשׁ וּר"ח אָמַר רַכּוּבָה הַנְּמַכְרֵת עִם הָרֵאשׁ וּפִי' רַש"י ז"ל שֶׁם רַכּוּבָה הַנְּמַכְרֵת עִם הָרֵאשׁ כֹּל עוֹר שֶׁעַל עֲצָם הַשּׁוֹק מְרַכּוּבָה הַתַּחְתּוֹנָה שְׁחוֹתְכִין בְּשַׁעַת הַפְּשִׁט הַבְּהֵמָה ע"כ הֵינּוּ אוֹתָהּ הֶרְכּוּבָה שְׁאֵין מְפָשִׁיטִין אוֹתָהּ רַק חוֹתְכִין בְּשַׁעַת הַפְּשִׁט הַבְּהֵמָה וּלר"ח ע"כ גַּם בְּעוֹלָה אֵין מְפָשִׁיטִין כֹּל הֶרְכּוּבָה הַתַּחְתּוֹנָה כֵּינֵן דְּעוֹר בֵּית הַפְּרָסוֹת דֵּינוּ כְּבִשְׂרָא גַם לְעֵנָן הַקְרָבָה כְּדִאֲמַרִּין בְּזְבָחִים וְע"כ אֵינָה בְּכֻלָּל הַפְּשִׁט וְהֵנָּה כְּזָה אֲתֵי שְׁפִיר מַה דְּאֲמַרִּין בְּתַמִּיד פ"ד דְּבִשְׁעַת הַפְּשִׁט הֵנָּה נוֹקְבוּ מִתּוֹךְ עֶרְכּוּבוּ שֶׁהוּא הָאֲרַכּוּבָה כַּמָּה שְׁפִי' הַמְּפָרְשִׁים ז"ל שֶׁם] וְתוֹלָה וּמְפָשִׁיט ע"ש וּלְפִי שֶׁהַפְּשִׁט הֵנָּה מִתְחִיל מִן הָאֲרַכּוּבָה וְלִמְטָה וְאֲתֵי שְׁפִיר ג"כ דְּבִיבִים וְרַגְלִים וּדְפָנוֹת אֲמַרִּין שֶׁם דְּבִשְׁעַת הוֹלְכַת אֲבָרִים לְכַבֵּשׁ הָיִי בֵּית עוֹרָן לְחוּץ מִפְּנֵי כְּבוֹד שֶׁל מַעְלָה כְּדֵי שְׁלֹא יִרְאֶה הַחֲתָךְ וּבְכַרְעִים לֹא קָתְנֵי שֶׁם בֵּית עוֹרָן לְחוּץ וּמִפְּנֵי שֶׁהַכְּרָעִים שֶׁהֵן הָאֲרַכּוּבָה הַתַּחְתּוֹנָה [וְכַמ"ש בְּפִי הָרֵא"ש ז"ל שֶׁם] לֹא הָיִי בְּכֻלָּל הַפְּשִׁט וְלֹא שְׁיָךְ בְּהוּ בֵּית עוֹרָן וִי"ל דְּאֲפִילוּ לְרַב דס"ל דְּבֵית הַפְּרָסוֹת מִמֶּשׁ לְעֵנָן עוֹרוֹתֵיהֶן כְּבִשְׂרָא מ"מ לְעֵנָן הַפְּשִׁט מוֹדָה דְּכָל הָאֲרַכּוּבָה הַתַּחְתּוֹנָה לֹא הֵיטָה בְּכֻלָּל הַפְּשִׁט וּמְשׁוּם שֶׁא"צ לְהַפְּשִׁיט בְּעוֹלָה יוֹתֵר מִשְׁדָּרְךָ לְהַפְּשִׁיט בְּחֻלִּין וּבְחֻלִּין אֵין דְּרָף לְהַפְּשִׁיט רַכּוּבָה הַתַּחְתּוֹנָה כַּמ"ש רַש"י ז"ל שְׁחוֹתְכִין הֶרְכּוּבָה הַתַּחְתּוֹנָה בְּשַׁעַת הַפְּשִׁט הַבְּהֵמָה וְלְעֵנָן לְחִיב עֲלֵיהֶם מְשׁוּם פִּיגּוּל נּוֹתֵר וְטָמֵא נִרְאֶה דְּמִלְּיָא בְּפִלּוּגְמָא דְּרַב וּר"ח דְּלַרְב רַק עַל עוֹר בֵּית הַפְּרָסוֹת מִמֶּשׁ דְּחֲשִׁיב כְּבִשְׂרָא חֲזִיבִין מְשׁוּם פִּיגּוּל נּוֹתֵר וְטָמֵא וּלר"ח וְטָמֵא וּלר"ח חֲזִיבִין עַל עוֹר שֶׁל כָּל הֶרְכּוּבָה הַתַּחְתּוֹנָה: וְלְעֵנָן עוֹר הָרֵאשׁ שֶׁל שׁוֹר הַגָּס דְּאֵינוּ כְּבִשְׂרָא מ"מ נִרְאֶה דְּחִיבִין עֲלֵיו בְּעוֹלָה מְשׁוּם פִּיגּוּל נּוֹתֵר וְטָמֵא דְּנִרְאֶה דְּאוֹתוֹ הַעוֹר חֲשִׁיב גּוֹפָא דְּזְבָחָא מְשׁוּם דְּעוֹר הָרֵאשׁ קָרַב בְּהַדֵּי הָרֵאשׁ דְּעוֹר הָרֵאשׁ אֵינוּ בְּכֻלָּל הַפְּשִׁט כְּדִאֲמַרִּין בְּחֻלִּין כ"ז מִנֵּין לְרַבּוֹת אֵת הָרֵאשׁ שְׁכַבְרָה הַתּוֹ

בשעת שחיטה] א"כ חשיב כבשר לעגן הקרבה ותיבין משום פיגול נותר וטמא וזה דאינו ראוי לאכילה לא אכפת לן לעגן פיגול נותר וטמא דהוי כעצים ולבונה דלרבנן חייבים עליהם משום נותר וטמא פיון שהם גוף הקרבן והנה אמרינן בזבחים ל"ה ע"ב דצמר שבראשי כבשים ושער שבזקן תישים לא מפגליו ולא מתפגליו ואין חייבין עליהם משום פנו"ט ומשום דאם פירשו ירדו וכמ"ש רש"י ז"ל שם ויש לדייק מדחשיב במתני' זבחים פ"ה ע"ב פל אלו שאם פירשו ירדו וחשיב צמר שבראשי כבשים כו' ולא קא חשיב ג"כ עור הראש מוכח דדוקא הצמר שבראש אם פירש ירד אבל העור עצמו אם פירש לא ירד וממילא מתפגל כמו הבשר ונראה הטעם דעור הראש אם פירש לא ירד משום דבכל מקום העור הולך אחר הבשר ומתבטל לבשר כדאמרינן בזבחים, ק"ג ע"ב דבכל מקום העור מהלך אחר הבשר חוץ מן העולה שנאמר בה והפשיט את העולה ע"ש א"כ פיון שראש לא היה בכלל הפשט א"כ הוא כמו בכל מקום שהעור הולך אחר הבשר ודינו לעגן הקרבה כבשר ממש ולפ"ז נראה דבעולה פסולה שאינה בכלל הפשט כדאמרינן בזבחים פ"ה ע"א דאזתה אמר רחמנא כשרה ולא פסולה ובשעלתה למזבח דלא תרד אינה טעונה הפשט אם פירש העור ג"כ לא ירד דהעור חשיב בה כמו בשר פיון דלא הצריך הכתוב בה הפשט (והנה בתמורה ל"א ע"ב אמרינן אפילו למ"ד יש מעילה בגידולי קדשי מזבח הנ"מ בגידולין דחזו להקרבה אבל גידולין דלא חזו להקרבה לא נחקרו שם בתוס' איזו גידולים הם ראויין להקרבה וכתבו דאין לומר בנולדות קדשים דנולדות לאו מדין גידולין קדושים וכתבו דגידולין דחזי להקרבה הוא דם דחשיב ג"כ גידולין ע"ש והנה יש לעיין אמאי לא נוקמי בצמר שבראשי כבשים שהם עולין למזבח ויש בהם מעילה כמו בעצמות דרק אם פירשו קודם זריקה או לאחר זריקה אין בהם מעילה ואם הקדיש רחל גזוזה ונטענה הצמר הוא גידולין הראויין למזבח ויש בהם מעילה): ובשילל דאמרינן ג"כ שם דאין חייבין עליו משום פיגול נותר וטמא וכתבו התוס' שם ל"ה ע"א ד"ה פיגול בזבח דע"כ מ'פסיל בלינה וכדאמרינן בתמורה דהשוחט את החטאת ומצא בה בן ד' חי דנאכל אלא ליום ולילה והקשו התוס' שם מהא דאמרינן בת"כ דאימעט שילל מנותר ומשמע דאינו נפסל בלינה ותי' דלעולם מ'פסיל בלינה ובת"כ מ'מעטינן לה רק משריפה אם נפסל בלינה ע"ש ונראה דלפ"ז ע"כ גם לאו דבל תותרו ליכא בשליל דא"כ משפחת לה מלקות בלאו דבל תותרו בשליל דלא הוי ניתק לעשה דליכא מצות שריפה מיהו בלא"ה יש לעיין לר"י דס"ל בפסחים כ"ח דאשם תלוי וחסאת העוף הבאה על הספק אין טעונין שריפה ומפיק לה בת"כ מקרא כמה שהביאו התוס' שם א"כ לר"י דס"ל בשבועות ג' ע"ב דכל הטעם דליכא מלקות משום בל תותרו אינו אלא משום דהוי לאו הניתק לעשה א"כ באשם תלוי יהיה מלקות משום בל תותרו: סימן יז שריפת קדשים פסולים אמרינן בפסחים פ"ב דשריפת כל קדשים פסולים ל"ש קדשי קדשים ול"ש קדשים קלים הלכתא גמירא לה ע"ש ויש לחקור אם זה דוקא בקדשי קדשים וקדשים קלים היינו רק בקרבנות אבל בשאר דברים קדושים כגון מי פזור שנפסלו בלינה או בטומאה ליכא דין שריפה או לאו דוקא קתני: והנה הראב"ד ז"ל בפ"י למס' תמיד הביא בשם רבנו נסים גאון שהקשה על ה"א דאמרינן שם נתפזר ממנו פקב גחלים היה מכבדן לאמה דאיה מכבדן לאמה ה"א קדשו במחמה שהיא כ"ש וטעונין גניזה ע"ש והנה יש לעיין איה אשפחן גניזה בדבר הקדוש בכ"ש וכיון

דנתפזרו ואין צורך בהם הו"ל כמו קרבן שנולד פסול בבבועלים או שנתכפרו הבבועלים
באחר דאין צורך בקרבן דתענבד צורתו ונצאו לבית השריפה ואי נימא דדין שריפה הוא
רק בקרבנות אתי שפיר דגחלים אינם קרבן כ"א מכשירי קרבן כדאמרין ביומא מ"ח
ע"ב וכוה ליכא דין שריפה דלא גמירא שריפה אלא לקרבנות וטעונין קבורה כשאר
איסורי הנאה דהיינו גניזה: וכל הקדשים שפסולן בגופן נשרפין מיד ואם הפסול בדם
ובבבועלים טעונין עיבוד צורה וטעם עיבוד צורה סברא הוא כמ"ש התוס' פסחים פ"ב
ע"א ד"ה בשלמא והיינו משום בזיון קדשים כמ"ש רש"י ו"ל שם ע"ג ע"ב דכיון דאין
פסולו חמור לא שרפינו קדשים בבזיון עכ"ל והנה הר"ח ז"ל כתב בפסחים ל"ד ע"ב
ז"ל בדם ובבבועלים תענבד צורתו פלומר כ"ז שיתכן שיאכל מניחים אותם שמה יבוא
אליהו ויתרנה באכילה עד שיסריח וישנה מצורת בשר שאי אפשר להאכל כלל ויוצא
לשריפה עכ"ל א"כ כל הטעם דפיסול בדם ובבבועלים טעון עיבוד צורה הוא רק שמה
יבוא אליהו ויטהרנו ויש לעיין בזה טובא איך יכול אליהו להתיר פסול בדם ובבבועלים:
והנה בפסחים ל"ד ע"א גבי היסח הדעת אי פסול טומאה או פסול הגוף הוא מקשינו
מהא דהיסח הדעת טעון עיבוד צורה אא"ב פסול טומאה מש"ה בעי עיבוד צורה שמה
יבוא אליהו ויטהרנו וכתב רש"י ז"ל וכיון דלא חזינו ליה דאטמא אלא חששא בעלמא
הוא בעי עיבוד צורה דלא מצינו למישרפה להדיא שמה יבוא אליהו אח"כ ויאמר טהורה
היתה ונמצאת ששרפנו קדשים טהורים עכ"ל ונראה מזה דהוי כמו בתרומה שנולד לה
ספק טומאה דאין שורפין את התלויה משום דשמה יבוא אליהו ויטהרנה ואפשר שתאכל
והנה אמרין בפסחים י"ג ע"א דבערב הפסח שאי אפשר לאלהו שיבוא משום דאין
אליהו בא לא בערבי שבתות ולא בערבי יו"ט אז שורפין גם את התלויה והנה לפ"ז גם
בקדשים אם נפסל בהיסח הדעת בערב שבת למ"ד דהוי ספק טומאה אינו טעון עיבוד
צורה דאינו שייך שמה יבוא אליהו ויטהרנה וכשיבוא אליהו לאחר השבת כבר יפסל
בלינה א"כ אי אפשר יהיה שיאכל אף עדיין צ"ע בזה: ובטומאה דרבנן אי שורפין עליה
תרומה וקדשים אמרין בשבת ט"ז גבי פלי זכוכית ומ"ח ע"ב גבי בית התבלין ובגדה
ל"ד גבי טומאת עכו"ם דעבוד רבנן הפירא פי היכא דלא לישרפו עליה תרומה וקדשים
ומוכח דאין שורפין תרומה וקדשים על טומאה דרבנן וקשה מהא דאמרין בפסחים
בסוגיא דר' חנינא סגן הכהנים דשורפין בשר הנטמא בולד הטומאה ואמרין בגמרא
דולד הטומאה דרבנן ופי' רש"י ז"ל שם י"ד ע"ב כגון שנטמא בכלי שנטמא במשקין
ע"ש ומוכח דעל טומאה דרבנן שורפין את הקדשים: ונראה לומר דהטעם דאין שורפין
תרומה וקדשים על טומאה דרבנן ואע"ג דאינו ראוי לאכילה הוא משום דשמה יבוא
אליהו ויבטל את הטומאה דרבנן ויהיה ראוי לאכילה דב"ד יכול לבטל דברי ב"ד חבירו
אם גדול ממנו בחכמה ובמנין וכיון דאפשר במציאות שיאכל ע"י אליהו לא שרפינו וזה
שייך רק בכל טומאות דרבנן אבל בכלים שנטמאו במשקין שהוא מי"ח דבר ואמרין
בע"ז ל"ו ע"א דכל איסורים דרבנן ב"ד הגדול בחכמה ובמנין יכול לבטל דברי ב"ד
חבירו חוץ מי"ח דבר שאפילו אם יבוא אליהו ובית דינו אין שומעין לו ע"ש א"כ בזו
הטומאה אינו שייך שמה יבוא אליהו ויכשירנה.

א"כ כיון דאינה ראויה לאכילה שורפין (והנה רש"י שבת ט"ז כתב דעל שום טומאה
דרבנן אין שורפין תרומה וקדשים חוץ מהנה ו' ספקות וקשה דרש"י בעצמו כתב

בפסחים דעל פלים שנטמאו במשקין שורפין]: ב) והנה בחטאת העוף הבאה על הספק דקי"ל דבשריפה יש לעיין אי טעונה עיבוד צורה והנה למ"ד בכריתות כ"ו ע"ב בחטאת העוף הבאה על הספק דאם נודע אחר שנמלקה דילדה ודאי נאכלת א"כ בדין שתהא טעונה עיבוד צורה ואין שורפין לאלתר שמה יבוא אליהו ויאמר שילדה ונתירנה באכילה מיהו לר"י דס"ל בתמורה דחטאת העוף הבאה על הספק אינה בשריפה כ"א בקבורה ומדברי התוס' פסחים פ"ב ע"א ד"ה בשלמא יש להוכיח דדוקא שריפה טעונה עיבוד צורה אבל לא קבורה שהרי הקשו שם דל"ל קרא בפסול הדם דטעון שריפה תיפוק ליה פיון דטעון עיבוד צורה א"כ הו"ל נותר וטעון שריפה ות"י שם דאצטריף דלא ליעבד ליה קבורה קודם שיהיה נותר ע"ש ומוכח מדברי התוס' דקבורה אינה טעונה עיבוד צורה וא"כ חטאת העוף הבאה על הספק לב"י דבקבורה לא שייף עיבוד צורה מיהו מדברי רש"י ז"ל נבחים פ"ב ע"א נראה דס"ל דאף בקבורה שייף עיבוד צורה וכל שאין בו פסול הגוף רק שאי אפשר להקריבה מאיזה טעם אין לעשות קבורה בלא עיבוד צורה שכתב שם על הא דאמרינן בדרמים הפנימיים שנתערבו בדרמים החיצונים דאי אפשר להזות משום דמצוה להקדים פנים לחוץ ואם יפנס הדם לפנים יפסלו החיצונים וכתב ז"ל וא"ת ליפסלינהו לחיצונים להכשיר פנימיים דלמפסלינהו בינדים לא קאמר ר"א ומוטב להמתין עד שקעה"ח ויפסלו מאליהו וישפכם לאמה עכ"ל ומוכח מדברי רש"י ז"ל דקודם שקעה"ח שהיא הלינה שלהם אין לשופכן לאמה משום דאין פסול בגופן רק דאין להקריבן משום תערובת ומוכח דאף להטיל לאמה שהוא קבורה ג"כ אסור בלא פסול הגוף או בלא עיבוד צורה וא"כ אף לר"י דאמר בחטאת העוף הבאה על הספק דיטילנה לאמה ג"כ יש לחקור אי טעונה עיבוד צורה מיהו אי נימא דלר"י חטאת העוף הבאה על הספק טעונה עיבוד צורה יש להקשות א"כ למחר אמאי לא תהא טעונה שריפה דשמה ילדה והו"ל נותר דבשריפה ואף לפמ"ש התוס' פסחים פ"ב ע"א דזה דנותר בשריפה הוא דוקא היכא דבזמנו היה ראוי לאכילה מ"מ ה"כא פיון דזה דחטאת העוף אינה ראוייה לאכילה בזמנה הוא רק משום ספק גבלה כמ"ש רש"י ז"ל בכריתות כ"ו ע"ב וכה"ג כל שאינו ראוי לאכילה מחמת ספק איסור טעון שריפה כדמוכח מפסחים פ"ג ע"ב בגיד הנשה דטעון שריפה אחר המועד לר"י דמספקא ליה אי של ימין אי של שמאל דכל שאינו ראוי לאכילה בזמנו רק משום ספק גיד טעון שריפה כשנעשה נותר דשמה אינו אסור, מיהו התוס' פסחים כ"ח הביאו מת"כ דר"י מפיק לה מקרא דאין חטאת העוף הבאה על הספק בשריפה ואפשר דגזיה"כ הוא דאף לאחר שנעשה נותר אינו בשריפה: ג) ובעיקר על מה שהקשו תוס' פסחים שם ל"ל הלכתא בגשפף דמה דבשריפה תיפוק ליה דטעון עיבוד צורה וא"כ הו"ל נותר דבשריפה ות"י דאצטריף שלא יעשה קבורה קודם הנה י"ל מהירושלימי פסחים פ"ב הלכה א' לרבנן דחמץ בפסח השבתתו בכ"ד לחמי תודה לאחר זמן אכילת חמץ ונעשו נותר אי השבתתו בכ"ד פדין חמץ או דוקא בשריפה פנותר ומסקינן שם דאם הגיע זמן ביעור חמץ קודם שנעשה נותר השבתתו בכ"ד דכיון דנעשה עליו דין השבתה בכ"ד מדין חמץ אינו יכול לחול עליו אט"פ דין שריפה מדין נותר ע"ש א"כ ה"נ בלן דמה ונשפף דמה דבלא הלכתא הוי אמינא דאינו בשריפה כ"א בקבורה א"כ אף אי טעון עיבוד צורה ונעשה אט"פ נותר אינו יכול לחול עליו אט"פ דין שריפה מיהו י"ל דלא דמי דרק התם בחמץ דהשבתתו

בכ"ד הוא מצותו פינו דחל עליו מצוה של השבתה בכ"ד אינו יכול לחול עליו אח"כ דין שריפה אבל הכא דין קבורה כמו בכל איסורי הנאה לפמ"ש התוס' בשלהי תמורה אינו מצוה לא שייך פינו שחל קבורה אינו חל אח"כ דין שריפה: מיהו יש לעיין מהא דאמרין בזבחים פ"ח דאין מביאין גסכים מן המדומע ואצ"ל מן הערלה וכה"כ ואם הביא לא קידש ומסקינן שם דלא קידש ליקרב אבל קידש ליפסל ופי' רש"י ז"ל שם ליפסל דלא נפקי לחולין וישארפו שקדשום הפלי עכ"ל ויש לעיין על מה דקאמר דכ"ש מקדשי להו לענון שישארפו הא ערלה וכה"כ בלא"ה בשריפה הם דהא ערלה וכה"כ מן הנשרפים הם וצ"ל דנ"מ דקידשום כ"ש דטעונון שריפה פדין קדשים פסולים היינו שצריך להיות שריפתו בפנים בעזרה אף לפי דברי הירושלמי דכל היכא שחל קודם השבתה בכ"ד מדין חמץ בפסח תו לא חל אח"כ שריפה מדין קדשים פסולים א"כ ה"נ בערלה וכה"כ פינו שפבר חל עליהם דין שריפה בכ"מ מדין ערלה וכה"כ תו לא חל עליהם דין שריפת קדשים פסולים שיהא דוקא בפנים וצ"ע: ובעיקר דברי הירושלמי יש לעיין בלחמי תודה שנעשו חמץ בפסח קודם שנעשו נותר דפשיטא להירושלמי דמשום איסור חמץ בפסח לבד השבתתו בכ"ד אמאי נהי דבעלמא חמץ בפסח ס"ל דהשבתתו בכ"ד מיהו הכא בלחמי תודה שהם קדשים וקדשים פסולים דינם בשריפה א"כ פינו שנפסלו הלחמי תודה משום חמץ בפסח יהיו טעונון שריפה כשאר קדשים פסולים אף בלא נותר ומזה יש ללמוד דזה דאמרין דקדשים פסולים בשריפה הוא דוקא באותם פסולים שהם רק בקדשים אבל חמץ בפסח שנוהג אף בחולין בזה ליכא דין שריפה: והנה לפ"ז הא דאמרין בזבחים ק"ד ע"א בשוחט את הגזבח ונמצא טרפה דבשר בקבורה וכתב רש"י ז"ל דשריפה ליכא דאין שריפה בקדשים אלא כשהובאו לעזרה ונפסל אחר שחיטה עכ"ל ולפי מה דמוכח מהירושלמי א"צ לטעם זה דאפילו לאחר שחיטה אם נולד בו איסור הנוהג אף בחולין ליכא דין שריפה: והנה בזה יש ליישב מה שפסק הרמב"ם ז"ל בפ"ט מהל' פסה"מ דקדשים לאחר שחיטתו ונמצאו טרפה דהעור בשריפה והבשר בקבורה וכתב התוי"ט זבחים פ"ב משנה ד' דס"ל להרמב"ם ז"ל דטרפה פינו שנמצא לאחר שחיטה חשיב פסולו בקודש אף תמה שם על הרמב"ם ז"ל מ"ש דהעור בשריפה והבשר בקבורה ע"ש ולפי מה דמוכח מהירושלמי אתי שפיר נהי דחשיב פסולו בקודש מ"מ פינו שהוא איסור הנוהג אף בחולין אינו בשריפה כמו חמץ בפסח אף זהו רק בבשר אבל בעור דלא שייך איסור טרפה ובחולין ליכא על העור משום טרפה כלל רק בקדשים כל שנפסל כל הקרבן נפסל גם העור א"כ על העור ליכא רק פסול של קדשים מש"ה העור בשריפה: ד) ובעיקר מהו עיבוד צורה בפשוטו היינו שיפסל בלינה מיהו הרמב"ם ז"ל בפ"י המשניות פ"ב דפסחים כתב דתעובד צורתו שישאר עד שיתעפש ויפסיד ע"ש וכ"כ הר"ח פסחים ל"ד דתעובד צורתו היינו עד שיסריח וישנה מצורת בשר שאי אפשר להאכל כלל עכ"ל והנה רש"י ז"ל פסחים ל"ד ע"א כתב ז"ל ותעובד צורתה היינו פסול לינה עיבוד צורת מראית בשר בלינת לילה אחד הוא וכינון שלנה בלינה ה"ה נותר וטעון שריפה ונשרף עכ"ל ושם ע"ג, ע"ב כתב רש"י ז"ל תעובד צורתו ימתינו לו עד שתעובר ממנו צורת בשר כו' ועיבוד צורה הוא פסול לינה דהו"ל פסולו בגופו עכ"ל והנה מדברי רש"י ז"ל מפורש דעיבוד צורה הוא פסול לינה אף זה שכתב דעיבוד צורת מראית בשר בלינה אחד הוא וכן מ"ש דמתינו לו עד שתעובר ממנו צורת בשר הוא משום דרש"י

ז"ל לשיטתיה אֶזְיֵל מ"ש בַּשְּׁבוּעוֹת י"א עַל הָא דְאֶמְרִינָן שֶׁם בְּקִטּוֹנַת דְּאִינָה נִפְסְלָת בְּלִינָה מְשׁוּם דְּצוּרְתָהּ כָּל הַשָּׁנָה כְּנֹלָה וּפְי' רַש"י ז"ל דְּאִין צוּרְתָהּ מִשְׁתַּנֵּית כָּל הַשָּׁנָה וּמִש"ה אִינָה נִפְסְלָת בְּלִינָה (וְעֵינָן בְּתוֹס' שָׁם) דַּס"ל לְרַש"י ז"ל דְּאֵף פְּסוּל לִינָה טְעוֹן עֵיבוֹד מְרֵאִית הַדְּבָר וּבִלְא זֶה אִינּוּ נִפְסְל וְאִינּוּ נַעֲשֶׂה נוֹתֵר: וְהַתּוֹס' מְנַחוֹת נ' ע"ב ד"ה אֶפְיֵלוּ פִּיגוּל טְעוֹן עֵיבוֹד צוּרָה כְּתֹב ז"ל דְּיִלְקֵף עוֹן עוֹן מִנוֹתֵר אֵף לַעֲנֵן הָא מְדַהֲתֵם אִיפֵא עֵיבוֹד צוּרָה הֵכָא ה"נ מְדַדְרָשִׁינָן בַּפ"ק דְּפִסְחִים וּבַפ' אִיזְהוּ מְקוּמָן דְּבִיּוֹם אַתָּה שׁוֹרְפוּ וְאִי אַתָּה שׁוֹרְפוּ בְּלִילָה עַכ"ל וְהִנֵּה יֵשׁ לַעֲיִין בְּזֶה ל"ל לְהַתּוֹס' לְהִבִּיא הֵהִיא דְּפִסְחִים וּדַפ' אִיזְהוּ מְקוּמָן דְּבִיּוֹם אַתָּה שׁוֹרְפוּ וְאִי אַתָּה שׁוֹרְפוּ בְּלִילָה הֵינּוּ בְּקִדְשֵׁים הַנְּאֻכָּלִים לִב' יָמִים וְלִילָה אַחַת דְּאִין נִשְׂרָפִין בְּלִילָה תְּכַף כְּשֶׁנַּעֲשׂוּ נוֹתֵר אֲלֵא לְמַחֵר וְאִי ס"ל לְתוֹס' דְּעֵיבוֹד צוּרָה הֵינּוּ לְגֵרוֹם לוֹ פְּסוּל נוֹתֵר א"כ אֵף אִם הָיוּ נִשְׂרָפִין בְּלִילָה ג"כ אִיפֵא עֵיבוֹד צוּרָה שְׁהָרִי כְּבָר נַעֲשׂוּ נוֹתֵר וְאִי ס"ל דְּעֵיבוֹד צוּרָה הִיא עֵיבוֹר מְרֵאִית הַבְּשָׁר וּס"ל כְּרַש"י ז"ל דְּעֵיבוֹד מְרֵאִית הַבְּשָׁר בְּלִילָה אֶחָד הוּא הָלוֹא ג"כ כְּבָר יֵשׁ עֵיבוֹד מְרֵאִית הַבְּשָׁר שְׁהָרִי קִדְשֵׁים הַנְּאֻכָּלִים לְיוֹם אֶחָד חָשִׁיב עֵיבוֹד צוּרָה לִינָה וּכ"ש בְּנְאֻכָּלִים לִב' יָמִים וְלִילָה דְּאִיפֵא לְאוּר שְׁלִישִׁי עֵיבוֹד צוּרָה וְאִי ס"ל כַּהֲר"ח דְּעֵיבוֹד צוּרָה הֵינּוּ שְׁיִסְרִיחַ וְלֹא יֵהָא עוֹד רָאוּי לְאֻכִילָה כָּלֵל מֵאֵן לִימָא לָן דְּבִנוֹתֵר אִיפֵא לְעוֹלָם עֵיבוֹד צוּרָה אֲדַרְבֵּהּ מְדַאֲסֵר רַחֲמֵנָא נוֹתֵר ע"כ רָאוּי לְאֻכִילָה הוּא דָאֵם אִינּוּ רָאוּי לְגַר לִיפֵא אִיסוּר נוֹתֵר וּכַמ"ש תּוֹס' ע"ז ע"ו ע"א ד"ה בַּת יוֹמָא וְאֶפְשָׁר דְּלְעוֹלָם ס"ל לְתוֹס' דְּסָגִי שְׁיִנּוּי מְרֵאִית בְּשָׁר קֶצֶת מִיְהוּ מַה שְׁנִשְׁתַּנְּנָה מְרֵאִיתוֹ כְּכִשְׁרוֹתוֹ לֹא מְהִי וּס"ל ג"כ דְּסוּף הַלִּילָה גוֹרֵם הַשְׁיִנּוּי מִש"ה אִיפֵא עֵיבוֹד צוּרָה רַק כְּשֶׁשׁוֹרְפוּ בִּיּוֹם וְצ"ע: וְהִנֵּה הָרַמְבַּ"ם ז"ל בַּפ"ט מֵהַל' פִּסְחָה מְכַתֵּב בְּפָרִים הַנְּשָׂרְפִים דְּסַפֵּק הוּא אִם לִינָה מוֹעֲלַת בְּהֵם וְכַתְּבוּד דְּנִרְאָה דָאֵם נוֹלֵד בְּהֵם סַפֵּק פְּסוּל דְּאִין טְעוּנִין עֵיבוֹד צוּרָה כְּשֶׁאֵר קִדְשֵׁים פִּינּוּ דְּאֵף בְּכִשְׁרוֹתָן טְעוּנִין שְׁרִיפָה ע"ש וְהַקְּשָׁה הַמְּנַחַת חִינּוּף דַּל"ל לְטַעַם זֶה תִּפְיֹק לִיָּה דָאֵם אִין לִינָה מוֹעֲלַת בְּהֵן א"כ לֹא שְׁיִיף בְּהוּ עֵיבוֹד צוּרָה כָּלֵל ע"ש אֵף בְּאַמַּת הָרַמְבַּ"ם ז"ל לְשִׁיטְתָּהּ אֶזְיֵל דַּס"ל דְּעֵיבוֹד צוּרָה הֵינּוּ עַד שֵׁית עַפְשׁ וְזֶה שְׁיִיף אֵף בְּפָרִים הַנְּשָׂרְפִים: (ה) וּבַעֲנֵן אִיזְהוּ פְּסוּלִים טְעוּנִין עֵיבוֹד צוּרָה אֶמְרִינָן כָּלֵלָא דְּכָל שְׁפִסּוּלוֹ בְּגוּפוֹ יִשְׂרָף מִיָּד וְאִינּוּ טְעוֹן עֵיבוֹד צוּרָה בְּדָם וּבְכַעֲלִים טְעוֹן עֵיבוֹד צוּרָה וְהִנֵּה רַש"י ז"ל בְּמַעֲלָה ז' ע"ב כְּתֹב דְּיִצְא טְעוֹן עֵיבוֹד צוּרָה דְּאֶמְרִינָן שֶׁם בְּגִמְרָא פִי קְאָמֵר ר"ע זְרִיקָה מוֹעֲלַת לְיִוצָא לְשְׁרִיפָה כּו' וּפְי' רַש"י ז"ל דְּלֵהֲכִי מְהִי לְהוּ זְרִיקָה שְׁאִינּוּ נִשְׂרָף לְאַלְתֵּר אֲלֵא עַד שְׁתַּעֲבֹר צוּרְתָן עַכ"ל וְהַתּוֹס' שָׁם ד"ה פִי הִבִּיאוּ לְשׁוֹן אַחֵר מְרַש"י ז"ל וְצָרִיף עֵיבוֹד צוּרָה לְשׁוֹרְפוּ שְׁאִין זֶה קְרוּי פְּסוּלוֹ בְּגוּפוֹ דְּאֶמֶר בְּפִסְחִים יִשְׂרָף מִיָּד דְּזְרִיקָה מְהִינָא לִיָּה וּמִשְׁנִי לִיָּה כְּאִילוֹ לֹא יִצָּא וְהוּ"ל פְּסוּלוֹ מִחֲמַת דְּבָר אַחֵר דְּאֶמְרִינָן בְּפִסְחִים דְּטְעוֹן עֵיבוֹד צוּרָה עַכ"ל וְהַקְּשׁוּ שָׁם הַתּוֹס' ע"ז מְהִינָא דְּפִסְחִים פ"ב דְּמִשְׁמַע דְּלֹא מְהִינָא זְרִיקָה לְיִוצָא לְהַצְרִיף עֵיבוֹד צוּרָה דְּאֶמְרִינָן הֵתֵם גִּטְמָא הַפְּסַח אִו שְׁיִצָּא יִשְׂרָף מִיָּד וּמוּכַח דְּאִינּוּ טְעוֹן עֵיבוֹר צוּרָה ע"ש: וְהִנֵּה בְּעִיקָר צָרִיף לְפָרֵשׁ לְשׁוֹן רַש"י ז"ל דְּזְרִיקָה מְהִינָא לִיָּה וּמִשְׁנִי לִיָּה כְּאִילוֹ לֹא יִצָּא עַכ"ל וְנִרְאָה לְפָרֵשׁ עַפ"י הַתּוֹסְפֵתָא פ"ד דְּזִבְחִים דְּאֶמְרִינָן שָׁם ז"ל שְׁחַט בְּשִׁתִּיקָה וְיִצָּא בְּשָׁר חוּץ לְקַלְעִים וְזָרַק בְּשִׁתִּיקָה רַא"א הַבְּשָׁר כְּמוֹ שְׁהִיָּה מוֹעֲלִין בְּבְשָׁר ק"ק וְאִין מוֹעֲלִין בְּאִימּוּרֵי קִדְשֵׁים קָלִים וְאִין חִיבִין מְשׁוּם פִּיגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא רַע"א הוֹרְצָה הַצִּיץ עַל הַיִּוצָא אִין מוֹעֲלִין בְּבְשָׁר ק"ק כּו' וְחִיבִים עֲלֵיהֶם מְשׁוּם פְּנו"ט

ע"ש ומוכח מזה דזה דס"ל לר"ע דזריקה מועלת ליוצא הוא משום ריצוי ציץ וכן הוא בתוספתא פ"ד דמנחות דגרסינו שם קמץ בשתיקה ויצאו שירים חוץ לקלעים כו' ר"א א"ה פמות שהיו מועלין בשירים ואין חייבים עליהם משום פנו"ט רע"א הנרצה הציץ על היוצא כו' וכן הוא בתוספתא מעילה פ"א דטעם דר"ע דזריקה מועלת ליוצא הוא משום דהנרצה הציץ על היוצא ע"ש [ואע"ג דאמרין במנחות כ"ה בקומץ שיצא והקריבו דאין ציץ מרצה על היוצא וכן הוא בהתוספתות שם היינו על הקרבת היוצא בעצמו אינו מרצה כמו שמרצה על הטמא אבל לענין שתועיל לו זריקה מרצה על היוצא ובתוספתא מנחות פ"ד דאמרין בשירים שיצאו רע"א הנרצה הציץ על היוצא מסקינן להדיא יצא הקומץ אין ציץ מרצה על היוצא וא"כ שפיר מדקדק לשון רש"י ו"ל דזריקה מועלת ליוצא ומשני פאילו לא יצא כיון דהטעם דזריקה מועלת ליוצא הוא משום ריצוי ציץ א"כ משנה פאילו לא יצא וכדאמרין בפסחים ע"ח גבי טומאה אי ציץ מרצה על אכילות משני ליה כטהור ע"ש [היינו לענין שאר דברים חוץ מאכילה] ולפ"ז לא קשה ג"כ קושית התוס' שם מההיא דפסחים דפסח שיצא ישורף מיד דהא התם מיירי שיצא לאחר זריקה ואינו שייך עליו ריצוי ציץ דריצוי ציץ לא שייך אלא בשעת זריקה שאז משני ליה פאילו לא יצא שתועיל עליו זריקה אבל ביצא לאחר זריקה דאינו שייך זה ישורף מיד כשאר פסולו בגופו: עוד נראה לומר טעם מ"ש יוצא דלא חשיב פסולו בגופו וטעון עיבוד צורה לפי מה דאמרין במנחות מ"ח ע"ב גבי אשם בן שנה והביא בן שתים דתענבד צורתו ויצא לבית השריפה והקשו בתוס' שם אמאי טעון עיבוד צורה הא הוי פסולו בגופו ותו' דאתיא כתנא דרב"א דאפילו פסולו בגופו טעון עיבוד צורה אף בש"מ שם כתב דלא חשיב פסולו בגופו דאיסור קל הוא דכשר בכל שלמי גזבה וכן שלא לשמה כיון דכשר בשאר זבחים לא חשיב פסולו בגופו ע"ש ולפ"ז פסולו בגופו לענין שריפה חשיב רק פסול שהוא בכל הקרבנות כמו פיגול נותר וטמא אבל כל ש"ל הכשר במקום אחר אף שהוא פסול הגוף ממש לא חשיב פסולו בגופו לענין שריפה א"כ לפ"ז ביצא חוץ לחומת העזרה כיון דאית להו הכשירא בקדשים קלים טעון עיבוד צורה והנה בס' ברית אברהם כתב עמ"ש רש"י ו"ל דפסח שבישלו טעון עיבוד צורה אף דהוי פסולו בגופו משום דזה הפסול אינו נוהג בכל הזבחים] ולפ"ז לא קשה ג"כ קושית התוס' מההיא דפסח שיצא דישורף מיד דהתם בפסח דקדשים קלים הוא מיירי שיצא חוץ לחומת ירושלים וכמ"ש הרמב"ם ו"ל בפ"ה המשנה שם וביצא חוץ לחומת ירושלים אין לו הכשר בשום מקום ומש"ה ישורף מיד: ומצאתי בתוספתא פ"ד דמנחות להדיא כדברי רש"י ו"ל דאמרין התם וטמא קומץ או שגפסל או יצא חוץ לקלעים תענבד צורתו ויצא לבית השריפה והנה בתוספתא פ"ד דזבחים אמרין ג"כ כעין זה נישל בשור [נראה שצ"ל גטמא] או שגפסל או שיצא חוץ לקלעים תענבד צורתו ויצא לבית השריפה מיהו בהגהות הגר"א בתוספתא דזבחים כתב דלא גרסינו לה [וכן המצפה שמואל שם כתב דליתא בכת"י] ונראה דמש"ה כתב הגר"א ו"ל בזבחים דלא גרסינו לה משא"כ בתוספתא מנחות דלא כתב בן משום דקשיא ליה גטמא או נפסל אמאי טעון עיבוד צורה בשלמא בההיא דמנחות מיירי בקומץ שגטמא כיון דמדאורייתא יכול להקטירו לכתחילה דהציץ מרצה ורק מדרבנן אסור להקריבו לכתחילה ודאי טעון עיבוד צורה דמדאורייתא כשר הוא והאי נפסל למ"ד ה"סח הדעת פסול הגוף היינו נפסל בטבול יום כדאמרין בפסחים

ל"ד ע"ב על הא דנטמא או שנפסל הבשר כו' ולמ"ד היסח הדעת פסול טומאה מצי מיירי דנפסל בהיסח הדעת דהציץ מרצה פדאמרינו בפסחים שם] אבל בבשר אם נטמא או נפסל ודאי הוי פסולו בגופו ואמאי טעון עיבוד צורה ומש"ה לא גריס לה התם: ובדמ הנכנס לפנים אם הבשר טעון עיבוד צורה פתבו התוס' פסחים פ"ב ע"א ד"ה בשלמא בפשיטות דטעון עיבוד צורה דפסולו בדמ הוא ע"ש מיהו בירושלמי שם אמרינו דרק לריה"ג דס"ל אם קיבל הדם בב' כוסות ונכנס אחד מהם השני פשר לדידיה חשיב דם הנכנס לפנים פסול מכשיר וטעון עיבוד צורה פלומר דחשיב פסול בדמ אבל לרבנן דס"ל דמה אפילו מקצת דמה פסול גוף הוא ואינו טעון עיבוד צורה ע"ש ונראה סברת הירושלמי דלריה"ג דרק אותו דם שנכנס נפסל ואינו פוסל שאר הדם א"כ ודאי דאינו פוסל הבשר א"כ ודאי הוי פסולו בדמ ולא פסול הגוף וטעון עיבוד צורה אבל לרבנן דמקצת הדם שנכנס אינו יכול לזרוק אף שאר הדם ס"ל דע"י הכנסת מקצת דם נפסל כל הזבח וחשיב פסולו בגופו וכמו פיגול אע"ג דחשב בעבודת הדם לזרוק דמו למחר או לשפוך שירים למחר ועל הבשר לא חשב כלל מקרי פסולו בגופו ואינו טעון עיבוד צורה פנין דע"י זה נפסל כל הקרבן ולדברי התוס' צ"ל.

דאף לרבנן הכנסת מקצת דמה פוסל רק שאר הדם ולא הבשר וחשיב פסולו בדמ ונראה לפ"ז דאם לא קיבל כל הדם לאחר שנכנס דמה לפנים יחזור הפשר ויקבל אף לרבנן דדמ שבצואר אינו נפסל דזה דמקצת הדם פוסל כל הדם היינו דחשבינו כאילו כל הדם נכנס ואם נכנס הדם שבצואר אינו נפסל פדאמרינו בנבחים נ"ב ע"ב גבי חטאת העוף שהכניס דמה בצוארה כו' דאי בצואר בהמה דמאי מדמה אמר רחמנא ולא בשרה ולפ"ז הא דאמרינו במתני' רפ"ג דנבחים דנתן את הנבחים בחוץ בפנים אם יש דם הנפש יחזור הפשר ויקבל מיירי אף בחטאת מיהו להירושלמי דע"י שהכניס דמה נפסל כל הזבח נראה דלא יחזור הפשר ויקבל: ז) והנה בטומאת עולין דמדאורייתא הציץ מרצה ומקריבין לכתחילה רק מדרבנן פסול יש לחקור אי טעון עיבוד צורה והנה מהתוספתא שהבאתי לעיל בנטמא קומץ או שנפסל כו' דתעובד צורתו ויצא לבית השריפה מוכח דטעון עיבוד צורה והנה בתוספתא מנחות פ"ג אמרינו הקומץ והלבונה שננטמא אחד מהם שניהם יצאו לבית השריפה ע"ש ויש לעיין מה חידוש בזה פנין דנטמא הקומץ ואינו ראוי להקטיר א"כ כל המנחה בשריפה ומ"ש דוקא לבונה והנה אי נימא דהקומץ שננטמא ישאר מיד אע"ג דמדאורייתא הציץ מרצה י"ל דהא קמ"ל דהלבונה נשרפת יחד עם הקומץ ואינו טעון עיבוד צורה ואע"ג דבלבונה ליכא פסול ולא דמי בעלמא לפסול הדם דהבשר טעון עיבוד צורה דהתם הבשר שהם שירים והדם שהוא המתיר הם ב' דברים וכיון דבהבשר ליכא פסול משום פסול מתיר מקרי פסולו מחמת דבר אחר וטעון עיבוד צורה אבל קומץ ולבונה שניהם מתיר אחד וכל אחד הוא חצי מתיר ובזה אם נטמא אחד ונשרף ואין השני תו ראוי להקרב אינו טעון עיבוד צורה והוי כמו שננטמא חצי קומץ דהחצי קומץ השני ודאי אינו טעון עיבוד צורה: וכל היכא דהפסול הוי מחמת ספק לעולם טעון עיבוד צורה פדאמרינו בפסחים גבי היסח הדעת אי פסול טומאה הוא טעון עיבוד צורה שמא יבוא אליהו ויטהרנה והנה בכהנת שנתערב ולזה בולד שפחתה דאמרינו ביבמות ק' דמנחתם נקמצת ואינה נאכלת ואמרינו שם דהשירים מתפזרין אבית הדשן וכתבו התוס' שם דודאי השירים צריכים עיבוד צורה פנין דאין ראויים לאכילה

רק משום ספק מיהו מהמהרש"א ז"ל שם נראה דאינו טעון עיבוד צורה וכבר עמד הקרן אורה בזה וכתב דהטעם דאינו טעון עיבוד צורה אע"ג דהפסול הוא רק משום ספק משום דמעיקרא השירים עומדין לשריפה ולא לאכילה ולא היה שעה שהשירים יהיו עומדין לאכילה ע"ש והנה פועל זה מצינו במנחות נ' ע"ב גבי כ"ג שהביא עשירית האיפה שחרית ומת כ"ג ומינו אחר תחתיו דהשני מביא עשרון שלם מביתו ומחצה קרב ומחצה אבד ואמרין שם דמחצה ראשון ומחצה שני תעופר צורתו ויצאו לבית השריפה ומקשינו שם בשלמא מחצה ראשון איחזי להקרבה אלא מחצה שני אמאי טעונה עיבוד צורה מעיקרא לאיבוד קאתי ע"ש ומוכח מזה דדין עיבוד צורה הוא דוקא היכא שהיתה שעה שהיתה ראויה וא"כ אפשר שמזה יהיה יסוד לדברי הקרן אורה דגם התם נהי דזה דאי אפשר באכילה הוא רק משום ספק מ"מ כיון דמעולם לא אחזי אינו טעון עיבוד צורה דמעיקרא לאיבוד קאתי מיהו לפי מה דמתרצינו שם במנחות בחביתי כ"ג דמש"ה מחצה השני טעונה עיבוד צורה משום כיון דבעידנא דפלגינהו אי בעי האי מקריב ואי בעי האי מקריב מחזא חזי ע"ש א"כ ה"נ הכא נהי דהשירים מעיקרא לאיבוד קנימי מ"מ כיון דהקומץ קרב וקודם קמיצה היה הפל ראוי לקומץ דיכול לקומץ מכל מקום שירצה כה"ג מקרי מחזי חזי וטעון הפל עיבוד צורה ודברי הקרן אורה צ"ע: ח) והנה בפסחים פ"ב ע"ב אמרינו דשריפת קדשים פסולים הלכתא גמירא לה ולאו דוקא פסולו בגופו אלא אף פסול בדם כדאמרין התם לן דמה נשפף דמה קי"ל בשריפה ואע"ג דטעון עיבוד צורה מ"מ דין שריפה חל עליהן תכף וכמ"ש בתוס' שם לעיל ד"ה בשלמא דאצטריף הלכתא דלא לעבד להו קבורה קודם שיהא נותר דתכף חל עליהם דין שריפה ואסור לקוברו וצריף להמתין עד שתעופד צורתו וישפך וא"כ העיבוד צורה שלחן הוא רק תנאי בשריפתו אבל דין שריפה חל תכף והנה על פסול בבבועלים לא שמעינו התם בפסחים דאיכא הלכתא דבשריפה ונראה לומר דבפסול בבבועלים דטעון עיבוד צורה התם אין העיבוד צורה רק תנאי בשריפה אלא פל חלות דין שריפה נעשה רק אחר עיבוד צורתו שנעשה נותר דבעיקר יש לדון בקרבן שהקריבו מחוסר זמן בבבועלים כגון זב וזבה ומצורע שהקריבו את קרבנותיהם מחוסר זמן דאשכחן דהקרבו פסול וכן במצורע שהקדים חטאתו לאשמו דאמרין במנחות ה' ע"א דפסול משום מחוסר זמן בבבועלים ע"ש מה פסול הוא בהקרבו נהי דהבבועלים אין יכולים להתפטר קודם זמנן מ"מ הקרבן עצמו אמאי פסול ואמאי לא יאכל הבשר דהיכא אשכחן דכל שאין הבבועלים מתפפרים וא"י להתפטר בהקרבו דהקרבו עצמו יהיה פסול ונראה משום דאמרין בזבחים כ"ו ע"ב דכל זריקה שאינה מכפרת אינה מתרת בשר באכילה ע"ש וא"כ כיון דכל זריקה שאינה מכפרת אינה יכולה להתיר הבשר חוץ משל לאשמו כיון דנעשית גזבה נמצא שהבבועלים מתפפרים בו כשאר גזבה א"כ במחוסר זמן בבבועלים כיון שאין הבבועלים יכולים להתפטר קודם זמנן אין הזריקה יכולה להתיר הבשר ומש"ה הקרבן פסול ואינו נאכל משום חסרון זריקה וא"כ לפ"ז עדיין אינו פסול כלל אלא שמחוסר זריקה והוי פלפני זריקה ואינו נפסל אלא לאחר שתעופד צורתו ונעשה נותר ואעפ"י שהקרבו אינו ראוי לזריקה מ"מ אין זה פסול ול"ד לנשפף דמה או יצא דמה דהוי פסול על פל הקרבן וטעון שריפה דהתם הדים נפסל או נאבד וליכא דם וע"י זה נפסל הבשר עצמו משום דאם אין דם אין בשר כדאמרין בפסחים ע"ז ע"א אבל בפסול בבבועלים דאיכא דם והדים

כָּשֶׁר רַק דָּאֵי אֶפְשָׁר לְזַרוֹק מִשׁוּם דָּאִין הַבְּעָלִים רְאוּיָם עֵתָה לְכַפְּרָה אִין זֶה פְּסוּל בְּדָם
וּחְשִׁיב יֵשׁ דָּם וְהוּי כְּמוֹ שְׁחַט סְמוּךְ לְשַׁקְעָה"ח דג"כ הַדָּם אִינוּ רְאוּי לְזַרְיָקָה כְּדָאֲמַרְיַנּוּ
בְּמַעֲלָה ו' וּמ"מ אִין זֶה פְּסוּל דְּסִיבָה אַחֲרֵת גּוֹרַמֵּת שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְזַרוֹק וּא"כ בְּשַׁחַט מְחֻסָּר
זְמַן בְּבַעֲלִים וְכִיּוֹצֵא בּוֹ שְׁהַעֲיָפוּב בְּבַעֲלִים אִינוּ נִפְסָל הַבְּשָׂר לְשַׁרְיָפָה רַק אַחַר עֵיבוּד
צוּרָה: וּבְזֶה מִתְיַשֵּׁב קִנְשֵׁי תוֹס' זְבָחִים ק"ג ע"ב ד"ה וּמוֹדָה עַל הָא דְאֲמַרְיַנּוּ בּב"ק
גְּבִי נָתַן אֲשֶׁם לִיהוּרִיב וְכֶסֶף לִידְעִיָּה דָאֵם קְדָמוּ בְּגִי יְהוּרִיב וְהַקְרִיבּוּ אֶת הָאֲשֶׁם זָכוּ מֵה
שְׂבִידָם וּפְרָכִינּוּ לְמֵאֵי חֲזֵי אֲשֶׁם פְּסוּל הוּא אָמַר רַבָּא לְעוּרוּ וְהַקְשׁוּ בְּתוֹס' הָא הֵכָא הַפְּסוּל
נוֹלַד קִנְדָם זְרִיקָה וְקִנְדָם הַפְּשֵׁט וּלכ"ע הָעוּר הוֹלֵף אַחַר הַבְּשָׂר וְנִשְׁרַף הָעוּר עִם הַבְּשָׂר
ע"ש וּלְפָמ"ש נִיחָא דְזֶה דְאֲמַרְיַנּוּ דְהַקְדִּים אֲשֶׁמוּ לְגִזְלוּ תְעַנְבַּד צוּרְתוֹ וְיִצֵּא לְבֵית
הַשְּׂרִיפָה [כְּדָאֲמַרְיַנּוּ בְּתוֹסְפָתָא פְּסָחִים שְׁהַבִּיאוּ תוֹס' שָׁם] הוּא מִשׁוּם דְּקִנְדָם שְׁהַבִּיֵא
גְּזִילוּ אִין הַבְּעָלִים רְאוּיָם לְכַפְּרָה וְהוּי מְחֻסָּר זְמַן בְּבַעֲלִים וּמִש"ה טְעוֹן עֵיבוּד צוּרָה
אֲמַרְיַנּוּ בְּתוֹסְפָתָא דְתַעְנַבַּד צוּרְתוֹ כְּשֶׁאָר פְּסוּל בְּבַעֲלִים וּלְפָמ"ש דְּכָל פְּסוּל בְּבַעֲלִים
הַפְּסוּל בְּהַקְרָבּוּן הוּא רַק לְאַחַר שְׁתַּעְנַבַּד צוּרְתוֹ וְיַעֲשֶׂה נוֹתֵר וּא"כ נוֹלַד הַפְּסוּל בְּהַקְרָבּוּן
לְאַחַר הַפְּשֵׁט וְאִיכָא לְמ"ד בְּכַה"ג דְּעוּרָה לְפַהֲגִים כְּדָאֲמַרְיַנּוּ בְּזְבָחִים שָׁם [וּאֵע"ג
דְּהַזְרִיקָה אֵינָה מְכַפֶּרֶת וְאֵינָה מִתְּרַת בְּשָׂר בְּאֶכִּילָה מ"מ לְגְבִי עוּר מְהֵי כְּמוֹ נִפְסָל הַבְּשָׂר
דְּאֲמַרְיַנּוּ שָׁם ק"ד ע"א לר"י דָּאִין הַזְרִיקָה וְאֵינָה מִתְּרַת הַבְּשָׁר הֵיכָא דְלִיכָא בְּזֵית בְּשָׂר,
וּמ"מ מְהֵי לְעוּר לְפִי פִי רַש"י ז"ל שָׁם]: [אֲמַרְיַנּוּ בְּזְבָחִים ק"ג ע"ב דְּלַחֲטָאֵת וְאֲשֶׁם לֹא
אֲצַטְרִיף קָרָא דְעוּרוֹתֵיהֶן לְפַהֲגִים מִשׁוּם דכ"מ הָעוּר הוֹלֵף אַחַר הַבְּשָׂר דְּפָרִים הַנְּשַׁרְפִים
הֵם וְעוּרוֹתֵיהֶם נְשַׁרְפִים חֲטָאֵת וְאֲשֶׁם וְזָבְחֵי שְׁלָמֵי צִיבוּר מִתְּנָה לְפַהֲגִים רְצוּ מִפְּשִׁיטִין אוֹתָן
לֹא רְצוּ אוֹכְלִין אוֹתָן ע"ג עוּרָן כו' אֲבָל עוֹלָה נְאֻמַּר בָּהּ וְהַפְּשִׁיט אֶת הָעוֹלָה כו' יְכוּל לֹא
יְהוּ הַפַּהֲגִים זְכָאִים בְּעוּרָה ת"ל כו' וּמִזֶּה נִרְאֶה דְרַק בְּעוֹלָה יֵשׁ עַל הָעוּר דִּין מִיְנוּחַד אֲבָל
חֲטָאֵת וְאֲשֶׁם לֹא נִפְקָא מִפְּלַל בְּשָׂר דְּהָעוּר הוֹלֵף אַחַר הַבְּשָׂר וְאֵם רְצוּ אוֹכְלִין הַבְּשָׂר אֲגַב
הָעוּר וּמִזֶּה נִרְאֶה לִזְמַר דְזֶה דְאֲמַרְיַנּוּ בְּזְבָחִים ק"ג ע"א גְּבִי מִתְּפִיס קְדָשֵׁי מִזְבֵּחַ לַב"ה
דְּאֶפִּילוּ לְמ"ד דְּלֹא תְּפִיס מְדֹאֹרֵייתָא הַנ"מ בְּשָׂר אֲבָל עוּר תְּפִיס ע"ש הוּא דוֹקָא בְּעוֹלָה
דְּהָעוּר תְּפִיס מְדֹאֹרֵייתָא דִּישׁ דִּין מִיְנוּחַד עַל הָעוּר דְּטְעוֹן הַפְּשֵׁט וְהַבְּשָׂר לְמִזְבֵּחַ וְהָעוּר
מִתְחַלֵּק לְפַהֲגִים וּבְזֶה אֲמַרְיַנּוּ דְקִנְדָם שְׁחִיטָה נִשְׂאָר עַד דִּין זְכוּת לְהַבְּעָלִים בְּהָעוּר וּיְכוּלִים
לְהַקְדִּישׁוּ אֲבָל בְּחֲטָאֵת וְאֲשֶׁם דְּהָעוּר הוֹלֵף אַחַר הַבְּשָׂר וְאִינוּ טְעוֹן הַפְּשֵׁט כְּלָל וְרְצוּ
הַפַּהֲגִים אוֹכְלִין הַבְּשָׂר אֲגַב עוּרָן לִיכָא עַל הָעוּר דִּין מִיְנוּחַד דָּאִינוּ חֲלוּק מִבְּשָׂר וְכְמוֹ
דְּהַבְּשָׂר אִינוּ יְכוּל לְהַתְּפִיס מְדֹאֹרֵייתָא לַב"ה ה"נ הָעוּר דָּאִינוּ חֲלוּק מִהַבְּשָׂר]: ט) מְבוֹנָאָר
בְּפְסָחִים כ"ז ע"ב דְּנוֹתֵר אֲסוּר בְּאֶכִּילָה וּבְהִנָּאָה וּמִכָּאֵן קִנְשִׁיא עַל הַרִי"ט אֶלְגָּאֵזִי שְׁפַתְב
דְּנוֹתֵר מוֹתֵר בְּהִנָּאָה] וְהִנֵּה יֵשׁ לְחַקוֹר מִנ"ל דְּאֲסוּר בְּהִנָּאָה וְהִנֵּה בִירוּשָׁלַיִם פְּסָחִים שָׁם
אֲמַרְיַנּוּ דְנוֹתֵר אֲסוּר בְּהִנָּאָה מִשׁוּם דְּכַתִּיב וְשַׁרְפֵת אֶת הַנּוֹתֵר בְּאֵשׁ הַיָּינוּ מִשׁוּם דְּדִינוּ
בְּשַׁרְיָפָה מוֹכַח שֶׁהוּא אֲסוּר בְּהִנָּאָה וְכַה"ג אֲמַרְיַנּוּ בְּקִידוּשֵׁין נ"ו דְכַה"כ אֲסוּר בְּהִנָּאָה
מִשׁוּם דְּכַתִּיב פֶּן תִּקְדָּשׁ פֶּן תִּקְדָּשׁ אֵשׁ] וּא"כ לְפ"ז כָּל פְּסוּלֵי הַמְּנוּקְדָּשִׁין אֲסוּרִים בְּהִנָּאָה
דְּהָא יְלַפִּינּוּ בְּפְסָחִים פ"ב ע"ב מְקָרָא דְכּוֹלֵן בְּשַׁרְיָפָה וְכ"כ רַש"י ז"ל חוֹלֵין ע"ב ז"ל אֲבָל
בְּהִנָּאָה לֹא קָמ"ל מֵהָאֵי קָרָא דְכַתִּיבָא אֲזַהֲרָה דִּידְזִיה גְּבִי פְּסַח מֵהַבְּשָׂר אֲסוּר
בְּאֶכִּילָה וּבְהִנָּאָה דְּכָל קְדָשִׁים שְׂאִינָם רְאוּיָם לְאֶכִּילָה תְעַנְבַּד צוּרְתוֹ וְיִצֵּא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה
עכ"ל וְהִינּוּ דְטְעַם דְּאֲסוּרִים בְּהִנָּאָה הוּא מִשׁוּם דְּטְעוֹנִים שְׂרִיפָה: מֵיְהוּ בְּכַרִּיתוֹת כ"ו

ע"ב על הא דאמרינו שם בחטאת העוף הבאה על הספק דאם משנמלקה נודע שילדה אסורה אף בהנאה כו' פתב רש"י ז"ל ואסורה בהנאה כשאר חטאת העוף הבאה על הספק שאסור באכילה שמה חולין היא ונבלה היא ובהנאה נמי אסורה דשמה קדש היא וקודש שאינו נאכל אסור בהנאה אחרת שהרי לכלבים לא יאכילנו עכ"ל והנה זה שלא פתב רש"י ז"ל בכריתות הטעם משום דבשריפה י"ל משום דאיכא למ"ד בשלהי תמורה דחטאת העוף הבאה על הספק אינה בשריפה אלא בקבורה ולדידיה אצטריף לטעם משום דקדשים אסור להאכילם לכלבים: והנה יש לומר עוד טעם אמאי קדשים פסולים אסורים בהנאה דהא קדשים אסור לבער בהם בטומאה כדאמרינו בשבת כ"ה דילפינו ממצעשר הקל ולא דוקא בטמא דאף בטהור אסור לבער כמ"ש רש"י ז"ל ביבמות ע"ג ע"ב דבטמא וכ"ש בטהור דאסור לבער שלא ניתנו אלא לאכילה ושתיה וסיכה וקמ"ל רק דאף בטמא דאסור באכילה ומ"מ אסור לבער, וא"כ קדשים דילפינו ממצעשר הקל כ"ש בטהור דאסור בשאר הנאות ולא ניתנו אלא לאכילה ושתיה ואף בטמא שאסור באכילה אסור בשאר הנאות ולא דוקא לבער דאף בשאר הנאות אסור דהא מצעשר טמא אסור להאכיל אף לבהמה חוץ מפרשינין לפי שהן מאכל בהמה כדאמרינו במצעשר שני פ"ב משנה ד'] דמה שאסור בטהור אסור אף בטמא וא"כ כל קדשים פסולים אסור בהנאה משום דקדשים לא ניתנו אלא לאכילה ושתיה ושאר הנאות אסורות בהן: והנה אף דזה שפתב רש"י ז"ל בכריתות שהרי לכלבים לא יאכילנו אין הכוונה משום אסור ואכלת ולא לכלביה שהרי התוס' זבחים ע"א ע"ב ד"ה ובשריפה הוכיחו מההיא דקדשים שנתערבו בשריפה דירעו עד שיסתאבו כו' דהיכא שמותר לאדם מותר אף לכלבים והיכא שנתערב עם השריפה אע"ג דאסור לאדם מ"מ פינו דאם הנה מפירו הנה מותר לאדם מותר להאכיל לכלבים ע"ש אלמא דהיכא דלא חזי לאדם מטעם ספק מותר להאכיל לכלבים א"כ בחטאת העוף הבאה על הספק פינו דזה דאסור לאדם הוא רק משום ספק וכמ"ש רש"י ז"ל דשמה חולין היא ונבלה היא ליכא אסור דנאכלת ולא לכלביה ונראה דזה שפתב רש"י ז"ל שהרי לכלבים לא יאכילנו פונתו למה שפתבנו משום דקדשים לא ניתנו אלא לאכילה ושתיה ולא לשאר הנאות אף זה הדין הוא רק בקדשים שלא נפדו אבל בפסולי המוקדשין שנפדו ליכא רק משום ואכלת ולא לכלביה וזה דוקא אם אינו ראוי לאדם: ויש לעיין ל"ל להירושלמי ורש"י ז"ל בחולין להטעם דפסולי המוקדשין אסורים בהנאה משום שהן בשריפה תיפוק ליה משום דבקדשים אסור לבער בטומאה דקדשים לא ניתנו אלא לאכילה ושתיה אינו אסור אלא בשאר הנאות של פילוי אבל בהנאה שאינה של פילוי מותר דרק לבער בהם אסור דהיינו הנאה של פילוי וכמו תרומה טהורה דג"כ לא ניתנה אלא לאכילה ואסור לבער בתרומה טהורה ורק בטמאה מותר לבער דנפקא לן מקרא (שבת שם) דלא ביערתי ממנו בטמא ממנו ולא בתרומה וכן אסור ליתן לבהמה תרומה הראויה לאדם כמ"ש תוס' יבמות ס"ו ע"ב אף בשאר הנאות שאינן של פילוי מותר כדאמרינו בפסחים כ"ג מהא דמערבין בתרומה וזה דאין מערבין במצעשר שני אינו משום דאסור בהנאה רק משום דאינו ראוי באכילה חוץ לחומה וא"כ קדשים דילפינו ממצעשר הקל דלא ניתנו רק לאכילה ושתיה אסורים רק בשאר הנאות של פילוי אבל הנאות שאינן של פילוי מותר דאף במצעשר מותרין אבל בפסולי המוקדשין שהן בשריפה

אסורין בכל הנאות וכמו כה"כ דנפקא לן מן תוקד אש שאסורין בכל הנאות: ובתמורה
ל"ג ע"ב אמרינו דכל הקדשים שנשחטו חוץ לזמנו וחוץ למקומן אפרן מותר ומטעם
דנעשו מצותן וכמ"ש בתוס' שם והיינו שמותרין בהנאה דלאכילה אינם ראויים וקודם
שנעשו אפר אף בהנאה אסורים ומזה מוכח ג"כ דקדשים פסולים אסורים בהנאה מיהו
לאחר שנעשו מצותן מוכח דמותרים לגמרי ואף איסור דרבנן ליכא בהו ומזה יש ללמוד
דכל היכא שנעשה מצותן דאמרינו בעלמא דיצאו מידי מעילה לא רק מידי מעילה יצאו
רק דמותרים בהנאה לגמרי: ובזבחים פ"ז ע"א גבי אברים שפקעו קודם חצות והחזירו
לאחר חצות לא נהנין ולא מועלין פתבו התוס' שם דהאי לא נהנין מדאורייתא כיון שהם
לחמו של מזבח ומ"מ יצאו מידי מעילה כיון דחצות עוכלם נעשית מצותן ולא חזרה בהם
מעילה עכ"ל והיינו משום דהחזירם למזבח נעשו לחמו של מזבח ואסורים בהנאה מה"ת
אבל אם לא החזירם לאחר חצות אף איסור הנאה ליכא מה"ת כיון שנעשית מצותן
ואפשר דאף איסור הנאה מדרבנן ליכא כיון שנעשית מצותן וכמו אפר קדשים דמותר
לגמרי: והנה אי נימא דהיכא דנעשית מצותו הותר לגמרי בהנאה, א"כ הא דאמרינו
במעילה י' דאימורי קק"ל לאחר שהעלן יצאו מידי מעילה והטעם משום דנעשית מצותן
וכמ"ש בתוס' שם וא"כ הותרו בהנאה לגמרי לאחר שהעלן והיינו שמשלה בהם האור
וא"כ תקשה הא דאמרינו בב"ק י"ג דשלמים שהזיקו גובה מבשרן ואינו גובה
מאימוריהם ומקשינו פשיטא אימורים לגבוה סלקי כו' והיינו כיון דלגבוה סלקי א"כ
ליכא ממה לגבות ואי נימא דאימורי קק"ל משעהעלן הותרו לגמרי בהנאה א"כ אפשר
לגבות מהן לאחר שהעלן וא"כ שפיר אצטריך דאינו גובה מאימוריהם ואשמעינן דאע"ג
דקק"ל ממון בעלים הוא זהו רק על הבשר אבל האימורים אף מחיים אינם ממון בעלים
ואף שאפשר לגבות מהן אין גובין ולפ"ז בגונב קק"ל מבית בעלים וטבחו אף לריה"ג
ליכא דו"ה דלא הוי וטבחו פלו בחיובא דהאימורים אינם ממון בעלים]: והנה בפסחים
פ"ב ע"ב דאמרינו דבלאו קרא דקדשים שנטמאו בשריפה הוי אמינא דתסגי להו בקבורה
כתב רש"י ז"ל תסגי לה בקבורה לגונזה מן העין שלא יאכלוה פלבים עכ"ל ומדברי
רש"י ז"ל הנ"ל שמעינן עוד חידוש דקדשים פסולים לא רק דאסור להאכיל לפלבים רק
דצריך ג"כ לשומרם מאכילת פלבים דחשיב בזיון קדשים וא"כ איכא עוד איסור להאכיל
קדשים לפלבים משום בזיון: (י) ובדם פסול אם הוא ג"כ אסור בהנאה יש לחקור דהטעם
דקדשים פסולים אסורים בהנאה משום דדינן בשריפה נראה דבדם פסול לא שייך זה
דלא אשכחן שריפה בדם פסול אלא ישפף לאמה כדאשכחן בכמה דוכתי וטעם דקדשים
לא ניתנו אלא לאכילה ושתייה ג"כ לא שייך בדם ואף בדם טהור זה דאמרינו לא נהנין
ולא מועלין נראה דהאי לא נהנין הוא רק מדרבנן דהא ילפינן מקרא דלפני פפרה פלאחר
פפרה ולאחר פפרה מותר בהנאה לגמרי דהא נמפרין לזבלין ובפשוטו ג"כ נראה דאף
דם פסול מותר בהנאה לגמרי דהא דם פסול נשפף לאמה וכן כל שירי הדם אמרינו
ביומא נ"ח ע"ב דנתערבין באמה ויוצאין לנחל קדרון ונמפרין לזבלין ודוחק לומר
שהדמים הפסולים הנשפכין לאמה הנה להם מוצא אחרת ובפשוטו הפל מתערבין באמה
ויוצאין לנחל קדרון ויחד שם נמפרין לזבל דמותרין בהנאה ובירושלמי סוטה פ"ג הלכה
ג' דיקינן דמי סוטה שנפסלו מותרין לגבל את הטיט מהא דאמרינו דהמים נשפכין לאמה
ע"ש ומוכח דכל שנשפף לאמה מותר בהנאה: והנה מ"ש דזה דאמרינו דדם קודם זריקה

לא מוֹעֲלִין אֶף אִסּוּר הַנָּאֵה הוּא רַק מְדַרְבָּנָן י"ל דְּזַהוּ דְּנֻקָּא לְמָאן דְּמַפְקָא לֵה מְקַרָּא דְיִהְיֶה דְלִפְנֵי פְפָרָה פְּלֹאֲחַר פְּפָרָה אָבֵל מֵאן דְּמַפְקֵי בְּזִבְחִים מ"ו ע"א מְקַרָּא אַחֲרֵינָא מִלְפָּם שְׁלָכְם יְהֵא א"נ מְקַרָּא דְלִכְפָּר לְכַפֵּרָה נִתְתִּיו וְלֹא לְמַעֲלָה אֲפָשֶׁר דְּרַק מְמַעֲלָה אִימְעֵטוּ וְלֹא מִהֲנָאֵה וּבִהֲנָאֵה אִסּוּרִים מְדַאֲרֵינָא: וּבְבִרְכּוֹת ל"א גְרַסִּינָן אָמַר ר"ה אָמַר ר' זְעִירָה הַמְקִיז דָּם לְבִהֲמַת קְדָשִׁים מוֹעֲלִין בּוּ וְהֵגַה הַתּוֹס' יוֹמָא נ"ט ע"ב ד"ה הוּא הַקְּשׁוּ הָא אָמְרִינָן דְּלִיפָּא מְעִילָה בְּדָמִים וְתִי דְזַהוּ דְּנֻקָּא בְּדָם הֲרָאוּי לְכַפֵּרָה אָבֵל דָּם הַקְּזָה שְׂאִינוּ רָאוּי לְכַפֵּרָה מוֹעֲלִין ע"ש וְהֵגַה בִּירוּשְׁלַמִּי יוֹמָא שָׁם עַל הָא דְאִין מְעִילָה בְּדָמִים אָמְרִינָן הַטַּעַם ר' אַבְהוּ בְּשֵׁם ר' יוֹחָנָן כִּי הַדָּם בְּנֶפֶשׁ יִכְפֹּר אִין לֵה אֱלָא פְּפָרַת נֶפֶשׁ בְּלִבְד ר' חֲזִינָא בְּשֵׁם ר' יוֹחָנָן כֹּל אוֹכְלֵי יִפְרַת אִין לֵה אֱלָא פְּרַת נֶפֶשׁ בְּלִבְד דָּם שְׂיֵשׁ בּוּ פְּרַת אִימְעֵט מְמַעֲלָה א"ר זְעִירָה הַקְּדִישׁ דָּם [אוּ הַקְּרִישׁ דָּם לְגִירְסַת הַפ"מ שָׁם] בִּינְיָהוֹן לְמ"ד כִּי הַדָּם בְּנֶפֶשׁ יִכְפֹּר הָאִי פִּינּוּ דְלִית בֵּיהּ פְּפָרָה אִית בֵּיהּ מְעִילָה וְלְמ"ד כֹּל אוֹכְלֵי יִפְרַת וְהָא דָּם פִּינּוּ דְאִית בֵּיהּ פְּרַת אִין בּוּ מְעִילָה אֲתִי ר' בָּא ר' חֲזִינָא בְּשֵׁם ר"י הַקְּדִישׁ דָּם לְבָדֵק הַבֵּית אִיפָּא בִּינְיָהוֹן וְהוּי ר' זְעִירָה חֲדִי בָּהּ דְסָבַר עַל דְּרַבְּנָן אֲתַאֲמַרְת א"ל מַה בְּיָדְךָ עַל דַּר"ש אֲתַאֲמַרְת כּו' וּפִי הַפ"מ שָׁם דְּהוּי ר' זְעִירָה חֲדִי דְסָבַר עַל דְּרַבְּנָן דְּסָבְרֵי אִין מְעִילָה בְּדָמִים אֲתַאֲמַרְת הַחִילּוּק בֵּין דָּם קְדָשִׁי מְזַבֵּחַ לְדָם קְדָשִׁי ב"ה דְּבָדָם קְדָשִׁי ב"ה אִיפָּא מְעִילָה לַכ"ע וְא"כ יֵשׁ דָּם שְׂיֵשׁ בּוּ מְעִילָה לַכ"ע כַּגוֹן הַקְּרִישׁ דָּם שְׂאִינוּ רָאוּי לְכַפֵּרָה א"נ דָּם שֶׁל קְדָשִׁי ב"ה א"ל דְּרַק לַר"ש דַּס"ל יֵשׁ מְעִילָה בְּדָמִים אֲתַאֲמַרְת הַחִילּוּק אָבֵל לְרַבְּנָן בְּכָל דָּם אִין בּוּ מְעִילָה ע"ש אֶף דָּם שֶׁל קְדָשִׁי ב"ה וְכֵן דָּם שֶׁהַקְּרִישׁ וְהֵגַה אִינוּ מוּבָן מִפְּנֵי מָה ר' זְעִירָה הוּי חֲדִי בָּהּ וְנִרְאָה לַעֲנֵד מִשּׁוּם דַּר' זְעִירָה לְטַעֲמֵיהּ דְאָמַר בְּבִרְכּוֹת דְּהַמְקִיז דָּם לְבִהֲמַת קְדָשִׁים מוֹעֲלִין בּוּ דְכִינּוּ דְאִינוּ רָאוּי לְכַפֵּרָה מוֹעֲלִין בּוּ כַּמ"ש הַתּוֹס' וּמַש"ה הוּי חֲדִי דְסָבַר דַּלְכ"ע דָּם שְׁקָרַשׁ א"נ דָּם שֶׁל בְּדָק הַבֵּית אִית בֵּיהּ מְעִילָה פִּינּוּ דְאִינוּ רָאוּי לְכַפֵּרָה וְא"כ ה"נ מְקִיז דָּם לְבִהֲמַת קְדָשִׁים וְא"כ שְׁמַעְתָּהּ סְלִיק אֲלֵיבָא דַּכ"ע א"ל מַה בְּיָדְךָ דְרַק אֲלֵיבָא דַּר"ש אֲתַאֲמַר אָבֵל לְרַבְּנָן אֶף בְּדָם קְדָשִׁי ב"ה אִין בּוּ מְעִילָה [וְכֵן הוּא בַּתּוֹסְפֵתָא מְעִילָה רַש"א הַמְקִדִישׁ דָּם לַב"ה מוֹעֲלִין בּוּ ע"ש וּמוּכַח דְּרַק ר"ש ס"ל הַכִּי] דְלַרְבָּנָן אֶף דָּם שְׂאִינוּ רָאוּי לְכַפֵּרָה ג"כ אִין בּוּ מְעִילָה וְדוּק: וְהֵגַה אִי גִימָא דְאֶף דָּם שֶׁל קְדָשִׁי ב"ה אִין בּוּ מְעִילָה דְנִפְקָא לָן מִפְּל אוֹכְלֵי יִפְרַת דְאִין בּוּ אֱלָא פְּרַת נֶפֶשׁ בְּלִבְד דְּכָל דָּם שֶׁהוּא בְּכַרְת אִימְעֵט מְמַעֲלָה וְדָאִי נִרְאָה דְרַק מְמַעֲלָה אֲתַמְעִיט וְלֹא מֵאִסּוּר הַנָּאֵה וְהִינּוּ דְאִין בּוּ אֱלָא פְּרַת נֶפֶשׁ בְּלִבְד וְלֹא עוֹנֵשׁ אַחַר וְרַק מְעוֹנֵשׁ מְעִילָה אֲתַמְעֵט אָבֵל לֹא מֵאִסּוּרִין אֶף נִרְאָה דְזַהוּ רַק בְּדָם כְּשֶׁר אָבֵל בְּדָם פְּסוּל מְוֹתֵר בִּהֲנָאֵה דְהָא נִשְׁפָּף לְאִמָּה וְכַדְדִּיקִינָן בִּירוּשְׁלַמִּי סוּטָה שֶׁהַבְּאֵתִי לְעִיל דָּאִם נִשְׁפָּף לְאִמָּה מוּכַח דְּמְוֹתֵר בִּהֲנָאֵה [וּמִשּׁוּם דְּמִשָּׁם יוֹצְאִין לְנַחַל קְדָרוֹן וּמִתְעַרְבִין עִם הַפְּשָׁרִים וְנִמְכָּרִים לְזַבְּל] וְאֲפָשֶׁר דַּמַּש"ה כְּתַב רַש"י ז"ל בְּזִבְחִים פ"ב ע"א בְּדָמִים הַפְּנִימִים שְׁנִתְעַרְבוּ בְּדָמִים הַחִיצוֹנִים דְיִמְתִּין עַד שֶׁתִּשְׁקַע הַחֲמָה וְיִשְׁפָּף לְאִמָּה זֶה דְצָרִיף לְהַמְתִּין עַד שֶׁתִּשְׁקַע הַחֲמָה י"ל דְאִינָהּ מִשּׁוּם דְדָם טְעוֹן עֵיבוֹד צוּרָה רַק פִּינּוּ דְדָמִים פְּשָׁרִים אִסּוּרִים בִּהֲנָאֵה וְאִם יִשְׁפָּכוּ לְאִמָּה יִצְאוּ לְנַחַל קְדָרוֹן וְיִתְעַרְבוּ עִם שְׂאֵר הַדָּמִים שְׁנִזְרְקוּ עַל הַמְּזַבֵּחַ וְיִמְכָרוּ לְגַנְגִּינִי לְזַבְּל וְא"כ צָרִיף לְהַמְתִּין עַד שֶׁיִּפְסְלוּ בַשְּׁקֵעָה ח וְדָמִים פְּסוּלִים מְוֹתֵרִים בִּהֲנָאֵה וְיִשְׁפָּכוּ לְאִמָּה מִיְהוּ עַדִּין צ"ע הַרְבֵּה בְּגִידוֹן זֶה: וּבַעֲיָקָר מַה שְׂדָם פְּסוּל נִשְׁפָּף לְאִמָּה וְאִינוּ נִשְׂרָף יֵשׁ לְעִינֵי הַטַּעַם מ"ש מִשְׂאֵר קְדָשִׁים פְּסוּלִים דְּהַלְכְתָּא גְּמִירָא לָן דְּבִשְׂרִיפָּה וְאֲפָשֶׁר מִשּׁוּם דְּמִשְׁקִין

אי אפֿשֿר בַּשְּׂרִיפָה וְכִדְאָמְרִינוּ בְּשִׁלְהֵי תְּמוּרָה דְּהֶרְאוּי לְשְׂרִיפָה שְׂרִיפָה וְהֶרְאוּי לְקַבּוּרָה
קַבּוּרָה וְאָמְרִינוּ דְּאִנְכְּלִים בַּשְּׂרִיפָה וּמִשְׁקִין בַּקַּבּוּרָה וּשְׂפִיכָה לְאִמָּה הֵינּוּ קַבּוּרָה מִיְהוּ
בִּס"פ כָּל הַתְּדִיר תִּנְיָא דְּהֵדָם וְהַשְּׂמֹן וְהַמִּנְחֹת וְהַנְּסֻכִים שְׁנִטְמָאוּ עוֹשֶׂה לָהֶם מַעֲרָכָה
בִּפ"ע וְשׁוֹרְפֵן ע"ש א"כ אֲשַׁכְּחֹן שְׂרִיפָה בְּמִשְׁקִין וּבַתּוֹסְפָתָא פ"ד דְּתְּמוּרָה אָמְרִינוּ כִּי צִד
שׁוֹרְפִין יֵינוּ וְשְׂמֹן נוֹתְנִין ע"ג מְדוּרָה כְּמוֹת שֶׁהֵן עכ"ל וּמוֹכַח דְּאִיכָא דִּין שְׂרִיפָה בְּמִשְׁקִין
וּצ"ל דְּזֵה דְּאָמְרִינוּ בְּתְּמוּרָה דְּמִשְׁקִין בַּקַּבּוּרָה קָאֵי רַק עַל עֶרְלָה וְכֵה"כ אֲבָל בְּקַדְשִׁים
פְּסוּלִים אַף מִשְׁקִין דִּינוּ בַּשְּׂרִיפָה מִיְהוּ בְּבִרְיָתָא דִּפ' כָּל הַתְּדִיר קְתַנִּי דְּאָף דָּם שְׁנִטְמָא
טְעוּן שְׂרִיפָה אַף מִימְרָא דְּשְׂמוּאֵל שֶׁם דְּרַק נְסֻכִים שְׁנִטְמָאוּ עוֹשֶׂה לָהֶם מַעֲרָכָה בִּפ"ע
וְשׁוֹרְפֵן [וְגַם הֶרְמֵב"ם ז"ל לֹא מֵיִתִּי רַק מִימְרָא דְּשְׂמוּאֵל וְלֹא הִבְרִיָּתָא] וְהֵנָּה יֵשׁ לַעֲיִין
מ"ש דָּם שְׁנִטְמָא דְּטְעוּן שְׂרִיפָה וּמ"ש שְׂאָר פְּסוּלֵי דְּמִים דְּנִשְׁפָּכִין לְאִמָּה פְּדָאמְרִינוּ
בְּזִבְחִים ל"ד ע"ב גְּבִי דָּם דְּחֹי וּבִפ' הַתְּעַרְוֹת גְּבִי נִתְעַרְבוּ בְּדָם פְּסוּלִים וְהִנְיָתְנִים לְמַעְלָה
שְׁנִטְמָאוּ בְּנִיטְנִים לְמַטָּה וְכֵן דְּמִים הַפְּנִימִים שְׁנִטְמָאוּ בְּחִיצוֹנִים אָמְרִינוּ דִּישְׁפָּכוּ לְאִמָּה
וּפִי רִש"י ז"ל דִּיפְסֹל בַּשְּׂרִיפָה וְשִׁפְּפוּ לְאִמָּה וּצ"ע: סִימָן יח כָּל הַזִּבְחִים שְׁנִטְמָאוּ
גְּרִיסֵינוּ בְּזִבְחִים ר"פ הַתְּעַרְוֹת דְּכָל הַזִּבְחִים שְׁנִטְמָאוּ קְדָשִׁים בְּקַדְשִׁים מִן בְּמִינוּ זֶה
יְקַרְב לְשֵׁם מִי שֶׁהוּא וְזֶה יְקַרְב לְשֵׁם מִי שֶׁהוּא וּבִגְמָרָא מוֹקְמִינוּ לָהּ בְּקַרְבָּן נְשִׁים דְּאִין
בְּהֵם סְמִיכָה וְהֶרְמֵב"ם ז"ל בִּפ"ו מֵהַל' פֹּסֵה"מ ה"ד כְּתִב בַּד"א בְּקַרְבָּן נְשִׁים דְּאִין בְּהֵם
סְמִיכָה אֲבָל קַרְבָּנוֹת אֲנָשִׁים הוֹאִיל וְכָל אֶחָד צָרִיף לְסַמּוֹךְ עַל רֹאשׁ קַרְבָּנוֹ הָרִי אֵלּוּ לֹא
יְקַרְבוּ עַד שִׁיטֵן הָאֶחָד חֲלָקוֹ לְחֻבְרוֹ כו' עכ"ל וְהַקְּשָׁה מֶרֶן הַגֵּרַע"א בְּמִשְׁנֵיּוֹת שֶׁם אִיף
יְכוּל לְהַקְנוֹת לְחֻבְרוֹ הָאֵלּוּ הַמּוֹכֵר עוֹלָתוֹ וּשְׁלָמָיו לֹא עֲשָׂה וְלֹא כְּלוֹם ע"ש: וְהֵנָּה רִש"י ז"ל
בְּמִנְחֹת ק"ח ע"ב ג"כ כְּתִב כְּמוֹ הֶרְמֵב"ם ז"ל עַל הָאֵל דְּאָמְרִינוּ שֶׁם שׁוֹר בְּשׁוֹנֵרֵי הַקֹּדֶשׁ
וְכֵן שׁוֹר שֶׁל הַקֹּדֶשׁ שְׁנִטְמָאוּ בְּאַחֲרִים הַגְּדוֹל שְׁבָהוּן הַקֹּדֶשׁ וְכֹלָם יִמְכְּרוּ לְצֹרְכֵי עוֹלוֹת
וּדְמִיָּהוּ חוֹלִין וְכִתֵּב רִש"י ז"ל הַגְּדוֹל שְׁבָהוּן הַקֹּדֶשׁ עוֹלָה וְכָל הָאַחֲרִים יִמְכְּרוּ לְצֹרְכֵי
עוֹלוֹת שְׂמָא אֲכָל חַד אִיכָא לְמִימַר זֶה עוֹלָה וּדְמִיָּהוּ חוֹלִין דְּקוֹדֶשׁ אִינוּ תוֹכֵס דְּמִיו אֵלּא
בַּע"מ שִׁיּוּצָא לְחוֹלִין דְּנִתְפָּסִין דְּמוּ בְּקַדְוִשְׁתּוֹ אֲבָל הָאֵי דְּלֹא נִפְיָק לְחוֹלִין וּלְצֹרְכֵי קְדָשִׁים
נִמְכָּר אִין דְּמִיו קְדוּשִׁים וְלִהְיֶה נְמִי לֹא גְזִיל מִיִּדֵי דְּהָא יְהִיב לִיהַּ הַגְּדוֹל שְׁבָהוּן כו' עכ"ל
וּמְבֹאָר מְדַבְּרֵי רִש"י ז"ל שְׁנוּטֵל כָּל שׁוֹר וְשׁוֹר חוּץ מֵהַגְּדוֹל שְׁבָהוּן וּמִקְנֵה לְאַחֲרִים
לְצֹרְכֵי עוֹלוֹת בֵּין אִם הוּא קוֹדֶשׁ בֵּין אִם הוּא חוֹל וּכְבָר עֲמַד שֶׁם הֶרְש"ש עַל רִש"י ז"ל
אִיף יְכוּל לְהַקְנוֹת אִם הוּא קוֹדֶשׁ הָאֵלּוּ הַמּוֹכֵר עוֹלָתוֹ וּשְׁלָמָיו לֹא עֲשָׂה וְלֹא כְּלוֹם וְלָכֵן פִּי
הֶרְש"ש שֶׁם דְּלֹא כְּרִש"י ז"ל אֵלּא שְׂמִקְנֵה הַחוֹלִין לְאַחֲרִים בְּכ"מ שְׂהֵם ע"ש וְהֵנָּה מְלִשׁוֹן
הַש"ס מוֹכַח כְּרִש"י ז"ל דְּקַתְּנֵי הַגְּדוֹל שְׁבָהוּן הַקֹּדֶשׁ וְהַשְּׂאָר יִמְכְּרוּ כו' וְאִי מִקְנֵה הַחוֹלִין
לְאַחֲרִים בְּכ"מ שְׂהֵם א"כ מֵהַ שְׂפִיף לּוֹמַר הַגְּדוֹל שְׁבָהוּן הַקֹּדֶשׁ הָרִי קַרְבָּנוֹ בְּכ"מ שֶׁהוּא
הוּא הַקֹּדֶשׁ בֵּין גְּדוֹל בֵּין קָטָן וְהַחוֹלִין מוֹכְרִים לְאַחֲרִים: וְהֵנָּה לְבָאָר שִׁיטַת רִש"י ז"ל
נִרְאָה דְּזֵה דְּהַמּוֹכֵר עוֹלָתוֹ וּשְׁלָמָיו לֹא עֲשָׂה וְלֹא כְּלוֹם הוּא רַק מְשׁוּם שְׁנִקְבַע לְשֵׁם קַרְבָּן
שֶׁל זֶה אִינוּ יְכוּל לְחַזֵּר וּלְהַקְבַע לְשֵׁם קַרְבָּן שֶׁל אַחַר דְּהָא לֹא דוֹקָא מְאָדָּם זֶה לְאִדָּם
אַחַר אִין הַקַּרְבָּן יְכוּל לְהַשְׁתַּנּוֹת דְּאָף בְּאוֹתוֹ בְּעָלִים אִם הַפְּרִישׁ לְחוּב זֶה אִינוּ יְכוּל לְהַקְבַע
אַח"כ לְחוּב אַחַר וּלִפ"ז בְּקַרְבָּן שֶׁלֹּא נִקְבַע עֲדִיין לְשׁוּם אֵינָה חוֹבָה יְכוּל לְהַקְבַע אַח"כ
לְשֵׁם אֵינָה חוֹבָה שִׁיָּהֵי וְיְכוּל לְהַקְבַע ג"כ לְשֵׁם חוֹבַת חֻבְרוֹ כִּינּוּ דְּעַדִּיין לֹא הוֹקְבַע לְשֵׁם
אֵינָה חוֹבָה הוּא בָּא [וְהֶרְאוּנִי שֶׁפֶן כְּתִב הַמְּרַכְּבַת הַמְּשַׁנָּה דְּהַקֹּדֶשׁ הַנְּעַשָּׂה ע"י הַתְּפִשְׁטוֹת

יכול למכור ואין בזה משום המוכר עולתו ושלמיו דלא עשה ולא פלוג כיום פניו דלא נקבע בעד חובתו והנה בזה אתי שפיר הא דאמרין בתמורה ר"פ פיצד מערימין באומר מה שפמעיה של זו אם זכר עולה ילדה ב' זכרים אחד מהם יקרב עולה והשני ימכר לחייבי עולה ודמיו חולין וכתב רש"י ז"ל ילדה ב' זכרים על שניהם חלה קדושת עולה דהא קאמר אם זכר יהיה עולה ומיהו לא נדר אלא חד הילכך הוא יקריב האחד לנדרו והשני ימכר לצרכי עולה ודמיו חולין עכ"ל ואע"ג דעל שניהם חלה קדושת עולה כמ"ש רש"י ז"ל מ"מ יכול למכור אחד לצרכי עולות ואין בזה משום המוכר עולתו ושלמיו דלא עשה ולא פלוג כיום פניו דלנדרו א"צ אלא אחד כמ"ש רש"י ז"ל א"כ השני הוי רק כמו הקדש שנעשה ע"י התפשטות פניו דלא נקבע בעד חובתו יכול למכרו לצרכי עולות ובזה אתי שפיר ג"כ מ"ש הרמב"ם ז"ל פ"ח מהל' פסה"מ ה"ח דשנים שלקחו קניניהן בעירוב כו' לאיזה שירצה הפהו יקריב חטאת ולאיזה שירצה יקריב עולה שאין הקנינין מתפרשין אלא בלקיחת בעלים או בעשיית פהו עכ"ל והקשה הכ"מ שם הא בפ' בפל מערבין תלינו זה בכריה ורבינו פוסק דבדאורייתא אין בכריה ותי' הכ"מ דהא דאמרין בגמרא שם עולה דקמ"ל פדרב חסדא דאין הקנינין מתפרשין כו' השתא א"צ להתנות ולא תלי עוד בכריה ע"ש ולפמ"ש אתי שפיר פניו דלא הוקבע עליהם שם בעלים בשעת חלות ההקדש יכול להקבע אח"כ ואין בזה משום המוכר עולתו ושלמיו כו' ואינו שייך ג"כ לכריה]: ואף זה הדין דקרבו שנקבע לשם חובה זו אינו יכול לחזור ולהקבע לשם חובה אחרת הוא רק היכא דאין הקרבו נעשה מותר אבל היכא דהקרבו נעשה מותר יכול להקבע לחובה אחרת דאמרין במנחות ק"ח ע"א דמותר לחמי תודה ירקב וכתב רש"י ז"ל דירקב משום דלאו חטאת איקרו (ואין נופלים לנדבת ציבור) ונדבת יחיד לא קרבי דבפני עצמו אי אפשר להקריבו שלא מצינו לחם קרב בפ"ע ועם תודה אחרת אי אפשר להקריבו שיהי אין תודה קריבה בלא לחם עכ"ל וכן אמרינן בירושלמי שקלים פ"ב הלכה ו' דמותר לחמו של נזיר ירקב משום דלהקריב בפ"ע אי אפשר ולהקריב עם נזירות אחרת אי אפשר לפי שאין נזירות בלא לחם ע"ש ומוכח דכל הטעם שאין הלחם קרב עם קרבו אחר הוא רק משום דאין תודה ואין נזירות בלא לחם הא בלא"ה הנה הלחם יכול להשתנות לתודה ונזירות אחרת אע"ג דכבר הוקבע לקרבו זה ומשום דמותרות שאני דזהו דין במותר ד יכול להשתנות לשם קרבו אחר דבמותר בטל הקביעות לשם הדבר שהופרש ובירושלמי פ"ק דשבועות בתמידין שלא הוצרכו לציבור אמרינן דמותר יכול להשתנות לחובה אחרת רק שישאר שם עולה עליו ע"ש ועוד גדולה מזו כתב הרמב"ם ז"ל בפ"ה מהל' פסה"מ הלכה ח' דמותר מנחת חוטא קרב מנחת נדבה ואע"ג דמנחת נדבה היא מין מנחה אחרת וטעונה שמן ולבונה מ"מ במותר יכול להשתנות אף ממנחת חוטא למנחת נדבה: והנה בירושלמי שקלים פ"ז הלכה א' גבי מעות שנמצאו בין שופר של קינין לשופר של גוזלי עולה דמחצה על מחצה יקרב עולה ומקשינן שם איך חטאת קריבה עולה פניו דמחצה על מחצה א"כ שפא משופר של קיני חובה הוא שפרידה אחת קריבה חטאת ומתריצין פניו דאי אפשר להקריב מספק הו"ל מותר חטאת ומותר חטאת קרב עולה א"כ קרב עולה ממ"נ (ועיין בהמפרשים ז"ל שם ומוכח דכל שאי אפשר להקריבו מטעם ספק חשיב מותר וא"כ ה"נ בנתערב עולתו עם עולות של אחרים בקרבו אנשים דטעונין סמיכה ואי אפשר להקריב בלא סמיכה

כדאמרין בפ' התערוכת שם א"כ כל קרבן וקרבן פיון דאי אפשר להקריבו מספק דאינו ידוע מי בעליו ושיסמוך עליו א"כ הו"ל מותר עולה ומותר עולה לעולה כדאמרין בשקלים פ"ב משנה ה' היינו דמותר עולה קריבה עולה אחרת וכן אמרין שם דמותר מנחה למנחה ומותר שלמים לשלמים דהמותר נופל למנחה ולשלמים אחרים] וכיון דמותר בטל הקביעות ויכול להשתנות ולהקבע לשם עולה שיהיה כמו לחם לתודה ולזירות אחרת יכול אף למקרה ולהקבע לשם חובת חבירו וא"כ יכול כל אחד להקנות חלקו לחבירו ולסמוך כמ"ש הרמב"ם ז"ל אף זה דוקא בקרבן אנשים דאי אפשר להקריב בלא סמיכה והו"ל מותר עולה אבל בקרבן נשים דאפשר להקריב כל אחד לשם מי שהוא אין זה בכלל מותר ואי אפשר להקנות לחבירו והנה דברי רש"י ז"ל במנחות עולין לפ"ז יפה בשור של הקדש שנתערב באחרים דהגדול הקדשוהשאר ימפרו לצרכי עולות דהא התם מיירי בקרבן אנשים א"כ ל"ק כלל מה שהקשה עליו הרש"ש למה לא יקנה החולין לאחרים בכ"מ שהם וכדאמרין בפ' התערוכת דהא בפ' התערוכת מיירי בקרבן נשים שפיר יכול לעשות פן אבל הכא דמיירי בקרבן אנשים אם יקנה החולין בכ"מ שהם לצרכי עולות יקנה אי אפשר להקריב משום סמיכה פיון דאינו ידוע מי בעליו ודברי הרש"ש צ"ע אף לפ"ז פיון דנתערב בחולין ואי אפשר להקריבו עתה משום סמיכה הו"ל מותר עולה ויכול להקבע לשם מי שירצה וכמ"ש רש"י ז"ל וניחא שפיר אף להרמב"ם ז"ל עדיין לא עלתה בזה ארוכה דהא הרמב"ם ז"ל פתב סתם ומיירי בכל הקרבנות שנתערבו ואף חטאת ואשם בכלל שמתריהן נופלין לנדבת ציבור ובזה תשאר קושית מרן הגרע"א בתקפה איהו יכול להקנות לאחרים: ובעיקר לפי דברי הירושלמי הנ"ל דכל שאי אפשר להקריבו מטעם ספק חשיב מותר יש לעיין בהא דאמרין בקידושין נ"ה ע"ב בבהמה שנמצאת מירושלים למגדל עדר דזכרים עולות ומקשינן בגמרא ודילמא אשם ע"ש ומאי קושיא פיון דהוי ספק עולה ספק אשם ואי אפשר להקריבו מספק הו"ל מותר ומותר אשם קרב עולה וא"כ קרב עולה ממ"נ והוי ממש פההיא דהירושלמי שקלים בספק חטאת ספק עולה וצ"ע: ב) ובההיא דבהמה שנמצאת מירושלים למגדל עדר דנקבות זבחים שלמים מקשינן ודילמא תודה ואמרין דמייתי תודה ומקשינן והא בעי לחם דמייתי נמי לחם והנה התוס' פי' שם היינו דמייתי בהמה אחרת לתודה אבל הרמב"ם ז"ל פתב בפ"ו מהל' פסח"מ דהיינו דמתנה על זו הבהמה עצמה שאם היא תודה תהיה לתודה ומייתי לחם עמה והקשה שם הלח"מ איהו יכול להביא לחם מספק הא אמרין בפ' התודה פ' ע"ב גבי תודה שנתערבה בתמורתה ומתה אחת מהו דהאחרת אין לה תקנה ומשום דלא מצי מייתי לחם מספק ע"ש: ונראה לענ"ד לתרץ דהא אמרין שם בפ' התודה דמש"ה לא מצי מייתי לחם מספק ולהתנות דאם תודה היא הא לחמה ואם לאו יהא הלחם חולין משום דאין מכניסין חולין בעזרה ומקשינן שם אם איתא לדר"י דס"ל דאם הלחם אבית פאגי בשעת שחיטת התודה פשר ליימא בהמה ולחם ולוקמא חוץ לעזרה ומתרינן משום דאיכא ארבעה להניף ותנופה בעינן בפנים דכתיב לפני ה' ומש"ה אי אפשר ע"ש והנה יש לעיין בבהמה זו שנמצאת אם צריכה תנופה או לא והנה בפ' כל המנחות באות מצה ס"ב ע"ב אמרין דאשה וכן המשלח קרבנותיו ממדה"י פהו מניף על ידו ולעיל שם ס"ב ע"ב אמרין דקרבן עכו"ם אינו טעון תנופה והש"מ שם פתב דהגרסא הנכונה דקרבן עכו"ם אינו טעון תנופה כלל

אפילו בכהן וכתב הטעם דבאשה פהו מגיף על ידה וקרבו עפוי"ם אינו טעון תנופה פלל ונ"ל ולא דמי לקרבו נשים שהרי הן אוכלות הבשר אבל קרבו עפוי"ם אין העפוי"ם אוכלין הבשר לפיכך אין להם דין בעלים עכ"ל היינו דלא דמי למשלח קרבנותיו ממדה"י ולקרבו נשים דכהן מגיף על ידם דהתם איכא בעלים גמור רק אי אפשר להם להגיף ומש"ה פהו מגיף בשליחותו אבל עפוי"ם פיון דאינו אוכל בשר אין לו דין בעלים א"כ בקרבנו ליכא דין תנופה פלל דקרבו שאין לו בעלים אינו טעון תנופה ומזה מוכח דאם מחוסר לו בעלות באכילת בשר חשיב חסרון בעלות בהקרבו וליכא דין תנופה דלתנופה בעינו בעלים גמור והנה בשקלים פ"ז משנה ד' בההיא דבהמה שנמצאת מירושלים למגדל עדר דנקבות זכחים שלמים פתב הרמב"ם ו"ל בפ"י המשנה ו"ל והמוצא אוכל הבשר דלעגנו עיקרי דינו הוא ממונו [ואם יקרה אח"כ שיקיר הבעלים יתן לו דמים] עכ"ל והטעם י"ל דהרמב"ם ו"ל לשיטתיה אזיל דפסק דשלמים שהזיקו גובה מבשרו דפסק כריה"ג דק"ק ממון בעלים וכיון דאית בהו דין גנבינא בהבשר אית ביה גמי דין מציאה וזוהי בהבשר מדין מציאה ועיין מ"ש לעיל בזה וא"כ לפמ"ש הרמב"ם ו"ל דלעגנו אכילת בשר המוצא הוא הבעלים שהוא ממונו, א"כ ודאי אין דין תנופה בראשון דחסר לו בעלות דמה עפוי"ם דאינו אוכל הבשר רק מדין ערל דאסור בקדשים מ"מ פיון דעכ"פ אינו יכול לאכול הבשר הוי חסרון בעלות בהקרבו לעגנו תנופה א"כ כ"ש הכא דלעגנו הבשר אין הראשון בעלים פלל דאינו מגיף והשני ודאי אין לו דין תנופה שהרי אינו המתכפר דרק לבשר הוי בעלים מדין מציאה (ול"ד לקרבו שותפיו דלכל אחד יש ביו בבשר בין בכפרה) א"כ ליכא תנופה בזה הקרבו פלל וכיון דליכא תנופה א"כ יכול להביא להם מספק כדאמרינן שם בפ' התודה דמתיר הלחם חוץ לעזרה: והנה זה דאמרינן בשולח קרבנותיו ממדה"י פהו מגיף על ידו והינו בשליחותו כמ"ש רש"י ו"ל שם נראה דהיינו דצריף ב' פהנים להגיף דבעלמא בעינו תנופה בבעלים וכהן דכהן מניח ידיו תחת יד בעלים ומגיף כדאמרינן בקידושין ל"ו ע"ב והכא דליכא בעלים צריף עוד פהו שגיף בשביל הבעלים ולא סגי שאותו פהו עצמו גיף גם בשביל הבעלים וראיה לזה מהירושלמי סוטה שהביאו התוס' סוטה י"ט ע"א ד"ה וכהן דסוטה גידמת ב' פהנים מגיפין על ידה ע"ש ונראה דזהו הטעם דצריף ב' פהנים ולא סגי בכהן אחד משום דלעולם בכל התנופות בעינו פהו אחד וכאן בעינו עוד פהו אחד בשליחותה וזה דלא סגי באותו פהו עצמו שיהיה ג"כ במקום הבעלים י"ל דדין הוא דלעולם בעינו תנופה בשנים מיהו בזה אפתי יש לעיין אמאי צריף ב' פהנים הא אותו שהוא במקומה ובשליחותה יכול להיות אף ישראל: ונראה משום דתנופה עבודה היא ותנופה בזר אסור וזה דהבעלים מגיפין אינו משום דתנופת הבעלים אינה עבודה דהא תנופה אחת היא שהכהן מניח ידיו תחת יד בעלים ומגיף וכיון דאותה התנופה לגבי פהו עבודה היא א"כ ה"נ לגבי בעלים שהרי אותה התנופה עצמה עושה הכהן והבעלים רק דגלי קרא דבעלים לא חשיב זר לגבי ההיא תנופה א"כ זה דוקא הבעלים עצמן אבל היכא דהבעלים צריכים לעשות שליח ע"כ צריכים לעשות פהו ולא זר דזר אסור בתנופה ולזה לא שייך שליחות שלא יהא חשוב זר דהוי דבר שבגוף: (ג) ובבהמה שנמצאת מירושלים למגדל עדר דקדקו התוס'.

דְּכַל הֵיכָא דְאִי אֶפְשָׁר מִקְרִיבִין בְּלֹא סְמִיכָה דְהָא הֵכָא אִי אֶפְשָׁר לְסַמְנָה וְנִרְאָה דְזוּה
דְּמִקְרִיבִין אוֹתָהּ בְּלֹא סְמִיכָה הוּא רַק לְאַחַר הַתְּקֵנָה דְאֶמְרִינָן בְּשִׁקְלִים שָׁם בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ
מְמַשְׁפְּנִין אֶת מוֹצְאָהּ עַד שִׁיבִיא נְסֻכָּיהָ כּו' הִתְקִינוּ ב"ד שִׁיְהוּ נְסֻכָּיהָ קְרִבִין מִשָּׁל צִיבוּר
ע"ש אַף קוֹדֵם הַתְּקֵנָה שְׁהֵיָה מוֹצְאָה מְבִיא נְסֻכָּיהָ הֵיָה ג"כ סוּמְנָה דְהַתּוֹס' מְנַחֲוֹת ס"א
ע"ב ד"ה מְצִינוּ הַקְּשׁוּ פִּינָן דְכָתִיב בְּנ"י סוּמְכִין וְלֹא עֲפוּ"ם סוּמְכִין ל"ל עוֹד קָרָא דְקָרְבָנוּ
וְלֹא קָרְבָן עֲפוּ"ם וְתִי' דְאֶצְטְרִיף קָרָא שָׁאֵם הִבִּיא הַיִּשְׂרָאֵל נְסֻכִים בְּשִׁבִיל הָעֲפוּ"ם דְאִין
הַיִּשְׂרָאֵל סוּמְנָה עַל הַקְּרָבָן מִשׁוּם דְקָרְבָנוּ וְלֹא קְרָבָן עֲפוּ"ם ע"ש וּמוֹכַח מְזִה דְבִשְׁבִיל
הַבָּאֵת נְסֻכִים יָכוֹל לְסַמְנָה עַל הַקְּרָבָן דִּי"ל בְּשִׁבִיל זֶה שִׁיִּכּוֹת לְהַקְרָבָן וְחֲשִׁיב שְׁוֹתֵף
בְּהַקְרָבָן וְרַק בְּקָרְבָן עֲפוּ"ם אִימְעַט מִשׁוּם קְרָבָנוּ וְלֹא קְרָבָן עֲפוּ"ם, א"כ הֵכָא בְּבִהְמָה
שְׁנַמְצָאֵת דְהַמוֹצְאָה מְבִיא נְסֻכָּיהָ יָכוֹל לְסַמְנָה וּבְעֵיקָר מַה דְאִין מִקְרִיבִין קְרָבָן בְּלֹא סְמִיכָה
יֵשׁ לְחַקוֹר בְּקָרְבָנוּ שְׁוֹתֵפִין דְאֶתְרַבּוּ כָּל בְּעֵלֵי חוֹבְרִין לְסְמִיכָה אִם אֶחָד יָכוֹל לְסַמְנָה וְהַשָּׂאָר
א"י לְסַמְנָה אִם מִקְרִיבִין הַקְּרָבָן פִּינָן דַּעֲכ"פ אִיכָּא סְמִיכָה בְּהֵאִי קְרָבָן אוּ אֶפְשָׁר פִּינָן
דְאִין כָּל הַסְמִיכָה פְּדִינָה אִין מִקְרִיבִין לְכַתְחִילָהּ]: וּבְזֵה אֲתִי שְׁפִיר מ"ש תּוֹס' קִידוּשִׁין
נ"ה ע"ב ד"ה וְדִלְמָא אֲשָׁם וְנ"ל וּא"ת וְיִתְנָה בְּאוֹתָן שֶׁל שְׁלָמִים דְהָא שְׁוֹי בְּמַתְנֹת וְאִי
מִשׁוּם סְמִיכָה דְשְׁלָמִים טְעוּנִין סְמִיכָה וְאֲשָׁם אִין טְעוּן סְמִיכָה הָא סְמִיכָה לֹא מְעַפְכָּא
עכ"ל וְדַבְרֵי הַתּוֹס' מְרַפְסֵן אִיגְרִי אִטּוּ בְּאֲשָׁם לִיכָּא סְמִיכָה וְהֵכָא לֹא מִיִּירִי בְּאֲשָׁם מְצוּרַע
כְּדַמוּכַח מִסוּף דְבְרֵי הַתּוֹס' שָׁם וּמַתּוֹס' שֶׁאֲח"כ ע"ש] וְעוֹד הָא הֵכָא בְּבִהְמָה שְׁנַמְצָאֵת
לִיכָּא סְמִיכָה כָּלֵל אַף בְּשְׁלָמִים דְמִי סוּמְנָה עֲלֵיהֶם וּלְפַמ"ש אֲתִי שְׁפִיר דְהַתּוֹס' מְקַשִּׁים אַף
קוֹדֵם תְּקֵנָה שְׁהֵיָה מוֹצְאָה מְבִיא נְסֻכִים וְהֵיָה סוּמְנָה עֲלֵיהֶם א"כ שְׁפִיר קְאָמְרִי דְאִם שְׁלָמִים
טְעוּן סְמִיכָה וְאִם אֲשָׁם אִינוּ טְעוּן דְזוּה שִׁיְיָף רַק בְּשְׁלָמִים דְאִיכָּא נְסֻכִים אֲבָל בְּאֲשָׁם דְלִיכָּא
נְסֻכִים א"י לְסַמְנָה א"כ אִי אֶפְשָׁר לְהַתְנוּת בְּאֲשָׁם מִשׁוּם סְמִיכָה דְאִם שְׁלָמִים טְעוּן סְמִיכָה
וְאִם אֲשָׁם אִינוּ טְעוּן סְמִיכָה וְהַקְּשׁוּ הָא מ"מ סְמִיכָה לֹא מְעַפְכָּא: ד) עוֹד הַקְּשָׁה הַלַּח"מ
שָׁם עַל הַרְמַב"ם ז"ל שֶׁפֶתַב בְּבִהְמָה שְׁנַמְצָאֵת כּו' דְזוּה דְאֶמְרִינָן דְמִיִּיתִי תּוֹדָה הִיָּינוּ
שְׁהַשְׁלָמִים עֲצָמָן הוּא מַתְנָה בְּתוֹדָה וּמְבִיא לְחֻמָּה הָא אִין מְבִיאִין קְדָשִׁים לְבֵית הַפְּסוּל
דְלֹא שְׁוֹי בְּזִמְן אֲכִילְתָּם מִיְהוּ הַסּוּגִיָּא דְקִידוּשִׁין אֲזִיל לְמ"ד מְבִיאִין קְדָשִׁים לְבֵית הַפְּסוּל
אַף הַרְמַב"ם ז"ל פֶּסֶק דְאִין מְבִיאִין קְדָשִׁים לְבֵית הַפְּסוּל וּא"כ אִיף כָּתַב דְמַתְנָה שְׁלָמִים
בְּתוֹדָה ע"ש וְנִרְאָה לַעֲנ"ד דְהֵכָא הַפֶּל מוֹדִים דְמְבִיאִין קְדָשִׁים לְבֵית הַפְּסוּל מִשׁוּם דְלִי"ל
תְּקַנְתָּא בְּרַעֲיָה וְכַדְאֶמְרִינָן בְּזִבְחִים ע"ו ע"א גְּבִי נִתְעַרְבוּ חֲתִיכוֹת בְּחֲתִיכוֹת יֶאֱכַל כְּחַמּוֹר
שְׁבָהָן וְאֵע"ג דְמִמְעַט בְּאֲכִילְתָּן וּמִשׁוּם דְלִי"ל תְּקַנְתָּא בְּרַטְיָה ע"ש וְה"נ בְּבִהְמָה שְׁנַמְצָאֵת
אִם תִּרְעָה הַבְּהֵמָה וְחֻמָּם וְתַפְדָּה אוֹתָהּ הַבְּהֵמָה ג"כ תִּהְיֶה סֶפֶק תּוֹדָה סֶפֶק שְׁלָמִים וְאִין
מְרוּיַחֲוִין כְּלוּם ע"י רַעֲיָה מִשָּׂא"כ בְּזִבְחִים שְׁנִתְעַרְבוּ דִי"ל תְּקַנְתָּא בְּרַעֲיָה דְמַמְתִּינִין עַד
שְׁוִימְמוּ שְׁנִיָּהֶם וְאִח"פ מִיִּיתִי ב' בְּהַמּוֹת וְאוֹמֵר הַתּוֹדָה בְּכ"מ שְׁהִיא מְחַוְלָלָת עַל זוּ
וְהַשְׁלָמִים עַל זוּ וְאֵע"ג דְבְּבִהְמָה שְׁנַמְצָאֵת יָכוֹל אֲח"פ כְּשִׁתּוּמָם לְחֹב בְּדַמְיָה וְלִהְבִּיא ב'
בְּהַמּוֹת וְלוֹמֵר אִם תּוֹדָה הִיא זוּ הִיא חִילוּפָהּ וְאִם לֹא תִהְיֶה תּוֹדָת נְדָבָה וְעַל הַבְּהֵמָה הַשְׁנִיָּה
יִתְנָה אִם שְׁלָמִים הִיא הִרִי הִיא פְּדִינָה וְאִם לֹא תִהְיֶה שְׁלָמִי נְדָבָה זֶה לֹא מִקְרִי י"ל תְּקַנְתָּא
בְּרַעֲיָה דְמִי מְחַוְיָב לְחֹב בְּדַמְיָה וְהִיא דְתּוֹדָה שְׁנִתְעַרְבָה בְּתַמּוּרְתָהּ אֵע"ג דְהֵתָם נְמִי ל"ל
תְּקַנְתָּא בְּרַעֲיָה דְאִם תְּוֹמָם הַפְּדִיּוֹן ג"כ יִהְיֶה סֶפֶק וּמ"מ אֶמְרִינָן שָׁם דְאִינוּ יָכוֹל לְהִבִּיא
בְּהֵמָה אֲחֵרָת וְלַחֵם אִם תּוֹדָה הִיא הָא לְחֻמָּה וְהִיא תִּהְיֶה שְׁלָמִים וְאִם תְּמוּרָה הִיא

האי תהוי תודה משום דאין מביאין קדשים לבית הפסול התם שאני דהתם זה שמביא קדשים לבית הפסול הוא על הבהמה האחרת שמביא עתה שמתנה עליה בשלמים ונעשית ספק תודה ספק שלמים ומש"ה אין מביאין אותה לבית הפסול משום תקנתא של בהמה אחרת אבל אותה בהמה עצמה מביאין לבית הפסול כיון דלי"ל תקנתא ברעיה ובסיפא גבי זכרים עולות שכתב הרמב"ם ו"ל דמתתין עד שיומם ומביא ב' בהמות ואומר אם עולה הוא תהא מחולקת על זו ואם שלמים תהא מחולקת על השניה ומיינתא עמה לחם ושמן תודה היא ואע"ג דהתם ג"כ מביא לבית הפסול בהמה אחרת לא דמי להכא דהתם אם עולה הוא נמצא שזו הבהמה השניה אינה קדושה כלל מחמת פדיון ואז מקדיש הבהמה השניה לתודה וא"כ אם הבהמה שנמצאת עולה היא או תודה אינו מביא כלל לבית הפסול דאז הבהמה השניה היא תודה רק אם היא שלמים ונמצא שזו הבהמה השניה שמחלל עליה היא ג"כ שלמים ואז מביא אותה לבית הפסול דממעט באכילתה משום ספק תודה וא"כ זה שמביא לבית הפסול הוא רק באופן אם הפדיון חל עליה וכיון דקדושתה הוא מחמת פדיון מאותה הבהמה שנמצאת דינה כאותה הבהמה עצמה דכיון דאין"ל תקנתא ברעיה מביאין אותה לבית הפסול] [ובהיא תודה שנתערבה בתמורתה ומת אחת מהן דאמרינן שניה אין"ל תקנה משום לחם יש לעיין אמאי לא נימא שישחט אותה שלא לשמה דתודה שנשחטה שלא לשמה בעלמא ג"כ לא קדוש הלחם והדם וזרק ונקרבן פשר דתודה משתנית לשלמים כדאמרינן במנחות מ"ו ע"א ואמאי לא יזה מותר לשחוט שלא לשמה משום תקנת הקרבן וכדאמרינן במנחות מ"ח גבי שחט ד' כבשים על ב' חלות דמושף שנים מהם וזרק דמן שלא לשמה דאם אי אתה אומר כן פסלת האחרונים דמותר לזרוק שלא לשמה כדי שלא להפסידן ע"ש ואמאי אמרינן הכא שהבהמה אין"ל תקנה:] ה) ובענין כל הזבחים שנתערבו דאמרינן במתני' ר"פ הסערוכות דאם נתערבו קדשים בקדשים מין בשאינו מינו דירעו ויקח בדמי היפה ממין זה כו' יש לעיין אי מייירי דוקא בנתערבו אחת באחת דליכא רוב אבל אי איכא רוב ממין אחד מין השני נתבטלו לפמ"ש התוס' זבחים ע"ז ע"ב ד"ה הא דזה דלרבנן אין עולין מבטלין זא"ז הוא דוקא בלח אבל יבש ביבש בטל כמו מין במינו לר"י ע"ש ואע"ג דבע"ח אינם בטלים זה רק מדרבנן אבל מדאורייתא כיון דבטל איך אפשר להקריב אח"כ ע"י פדיון אף בש"ס וכן ברמב"ם לא מציינו חילוק זה דמייירי דוקא בנתערבו אחת באחת ואפשר דעל הפדיון הוי כמו הקור האיסור כיון דפודה אותו בכ"מ שהוא: ובהיה דזבחים ע"ה ע"א דקרבו ציבור שנתערב בקרבן ציבור נותן ד' מתנות כו' י"ל עוד לעיין הא קי"ל קרבנות ציבור ספין מושכתן למה שהן א"כ מה שייך בזה תערובת בנתערבו חיים וצ"ע [ובהיה דפר ושעיר של יוה"כ שנאבדו והפריש אחרים תחתיהם וכן שעירי עכו"ם שנאבדו דלר"י כולן ימותו ולר"ש ירעו ג"כ קשה אמאי לא נימא התם ספין מושכתן ויקרבו לקרבן אחר ולמה ירעו ולר"י למה ימותו מיהו מפר ושעיר של יוה"כ ליכא קושטיא כלל דפר קרבן יחיד הוא והשעיר אע"ג דקרבו ציבור הוא מ"מ לא שייך בו ספין מושכתו דצריך הגרלה והגורל קובעו לשעיר הנעשה בפנים אף משעירי עכו"ם יש לעיין אמאי לא נימא ספין מושכתן אף נראה דהתם ג"כ לא שייך ספין מושכתן דר"י דס"ל הכא ימותו לטעמיה אזיל דס"ל לפי מה דמסקינן במנחות נ"ב דשעירי עכו"ם מתחילה מגבין להם א"כ כיון דהגיבוי הוא רק לזה הקרבן אי אפשר לשנותו לקרבן

אחר וגם לר"ש דס"ל דבאין מתרומת הלשפה והקא ס"ל דירעו ג"כ לא קשה דר"ש
לטעמיה דס"ל במנחות צ"ב דשעירי עכו"ם טעונים סמיכה א"כ לא שייך ספין מושכתן
שקרי קודם השחיטה בפשעת הסמיכה פבר צריף להיות עליהם שם הקרפן ודוק]: סימן
יט מותרות גרסינן בשקלים פ"ב משנה ה' מותר שקלים חולין מותר עשירית האיפה
מותר קיני זבין קיני זבות קיני יולדות וחסאות ואשמות מותריהן נדבה זה הכלל לכל שפא
משום חטא ומשום אשמה מותריהן נדבה מותר עולה לעולה מותר מנחה למנחה מותר
שקלים לשקלים מותר פסח לשקלים כו' מותר נזיר נדבה: והנה לאו דוקא כל שפא
משום חטא ומשום אשמה אלא כל מותר קדשי קדשים נדבה וכדאמרין בירושלמי שם
אמר רב חסדא מותר לחמו של נזיר ירקב כו' סברין למימר הוא מותר לחמו הוא מותר
נסכיו אמר ר"י ב"ר ביבון מותר נסכיו ק"ק אינון יפלו לנדבה ואין לומר דזה דוקא
בנספי נזיר וכמו מעות סתומין דיפלו לנדבה דהלכה היא בנזיר דמותר לנדבה דהא
אמרין שם דר"ח ושמואל אמרו דבר אחד דאמר שמואל הפריש שקלו ומת יפלו לנדבה
ומשום דשקלים לקדשי קדשים הם מש"ה מותרן נדבה ע"ש ומוכח דכל מותר ק"ק נדבה
וכן במנחות ק"ד ע"א גבי אי יש קבע לנסכים אמרין היכא דאיתי חמשה אם אין קבע
לנסכים משויף ד' מינייהו ומקריב ואידף הוי נדבה וכן מקשינן שם דיתקנו שופר למותר
נסכים ומוכח דכל מותר נסכים נופלים לנדבה אף מהירושלמי שם מוכח דלאו ד"ה היא
דמותר ק"ק לנדבה דר"י דס"ל דמותר עשירית האיפה שלו ירקב לא ס"ל הכי ע"ש:
והנה דין מותר שלמי ציבור להיכן אזיל לא נתבאר להדיא ולפי דברי הירושלמי דכל
מותר ק"ק נופלין לנדבה א"כ ה"ה מותר זבחי שלמי ציבור דק"ק הם נופלין לנדבה אף
מדברי הש"ס מנחות מ"ח ע"א מוכח דאין נופלין לנדבה דאמרין פכשי עצרת ששחטון
בין לפני זמנן בין לאחר זמנן הדם יזרק והבשר יאכל כו' והא בשחטון לאחר זמנן
פשהקריב בעצרת פכשים אחרים נעשו אלו מותר ואי אזיל לנדבה א"כ הם עולות ואי
אמרין דהדם יזרק והבשר יאכל ונראה מזה דמותר שלמי ציבור הם שלמי נדבה ונראה
הטעם דזה דאמרין דמותר ק"ק לנדבה הוא דוקא אם אין ראוי למינן כמו מותר חטאת
ואשם שאין חטאת ואשם באין בנדבה ומש"ה אזיל לנדבת ציבור אבל דברים שראוין
למינן לא אזיל לנדבת ציבור ומש"ה מותר עולה לעולה אע"ג דעולה ק"ק הם ולא
אמרין דאזיל לנדבת ציבור ומפני שראוין למינן היינו לעולת נדבת יחיד ומש"ה מותר
זבחי שלמי ציבור הם שלמי נדבה ולא אזיל לנדבת ציבור שהן עולות ואע"ג דשלמי
ציבור ושלמי נדבה לאו מין קרפן אחד לגמרי דזהו ק"ק וזהו קדשים קלים מ"מ פיון
דשם שקלים עליהם חשיב מינן טפי ולא אזיל לעולה ובה אטי שפיר מ"ש הרמב"ם ז"ל
בפ"ה מהל' פסח"מ הלכה ח' דמותר מנחת חוטא קרב מנחת נדבה [ולא מפרש בפשטא
הא דאמרין בפ' בתרא דמנחות דמנחת חוטא מותרה נדבה היינו נדבת ציבור וכמה שפי'
רש"י ז"ל] ולא אזיל לנדבת ציבור משום פיון דהמותר ראוי לאותו המין היינו למנחה
אינו נופל לנדבת ציבור שהוא עולה ואע"ג דמנחת חוטא ומנחת נדבה אינו שוין דזה
טעון שמן ולבונה וזה אינו טעון מ"מ פיון דשם מנחה עליה אזיל למנחת נדבה ולא לנדבת
ציבור ואע"ג דבריש מנחות אמרין דמותר מנחת קנאות אזיל לנדבת ציבור י"ל דשאני
מנחת סוטה שהיא באה מן השעורים ואין פיוצא בה מנחה נדבה לפיכך נופלת לנדבת
ציבור ומותר נסכים דאמרין דאזיל לנדבת ציבור ולא אמרין דאזיל לנספי נדבה צ"ל

משום דנסכי נדבה ונסכי חובה מין קרבו אחר לגמרי הוא דהא לשמואל נסכי נדבה מזלפו ע"ג האישים (ואף למאן דפליג אדשמואל הוא רק משום דלא אפשר דמכבה) והרמב"ם ז"ל פתב דנסכי נדבה טעונין מלח משא"כ בנסכי חובה ואדרבה מסוגיא דמנחות ק"ד ע"א חזינן במותר של נסכי נדבה אם ראויים לנסכים אחרים של נדבה אין מותרן לנדבת ציבור ע"ש: ובמותר שקלים אמרינן בשקלים פ"ב משנה ה' דמותר שקלים חולין והיינו במפריש לכתחילה יותר משקל והתם (משנה ג') פליגי בזה ב"ש וב"ה דלב"ש מותרן נדבה ולב"ה מותרן חולין ופי' שם המפרישים דמש"ה לב"ה מותרן חולין דהוי הקדש טעות פיון דא"צ ליותר משקל וב"ש לטעמייהו דס"ל הקדש טעות הקדש ע"ש מיהו באותן מותר שקלים שהקדושה חלטה היינו היכא שנעשו מותר אחר שנעשו שקלים מוכח מהירושלמי דמותרן נדבה דאמרינן שם הלכה ה' אמר ר"י עד דאנא תמן שמעית קל רב יהודה דשאל לשמואל הפריש שקלו ומת א"ל יפלו לנדבה ואמרינן עוד שם בירושלמי הלכה ו' דמותר לחמו של נזיר ירקב ואמרינן שם.

סברין למימר הוא מותר לחמו הוא מותר נסכיו אמר ר"י ב"ר ביבון אליבא דר"ח מותר נסכיו ק"ק אינון ויפלו לנדבה ואמרינן שם דשמואל ור"ח ור"א אמרו דבר אחד דאמר ר"י עד דאנא תמן שמעית קל ר"י דשאל לשמואל הפריש שקלו ומת א"ל יפלו לנדבה כו' היינו כמו דס"ל לר"ח במותר נסכים פיון דק"ק הם יפלו לנדבה וס"ל דכללא הוא דכל מותר ק"ק נופלין לנדבה ה"נ ס"ל לשמואל במותר שקלים פיון דק"ק הם ג"כ נופלים לנדבה (כמו שפי' פל המפרישים ז"ל שם) ומוכח מזה דמותר שקלים היכא שחלטה עליהם הקדושה ואם"כ נעשו מותר נופלין לנדבה והנה יש לעיין מהא דאמרינן שם משנה א' ומייתינן לה בב"מ נ"ח ע"א בני העיר ששלחו שקליהם ונגנבו או שאבדו אם משנתרמה התרומה כו' ואם עד שלא נתרמה התרומה נשבעין לבני העיר ובני העיר שוקלין אחרים תחתיהם נמצאו או שהחזירו הגנבים אלו ואלו שקלים ואין עולין להם לשנה הבאה כו' ובירושלמי שם אמרינן תני רבי אומר הראשונים היו נופלין לתקלין חזתין ושניים נופלין לתקלין עתקין ובירושלמי שם איפלגו אלו הן הראשונים ואלו הן השניים ע"ש ורש"י ז"ל בב"מ שם פתב דהטעם דאלו ואלו שקלים משום דכיון דקדוש קדוש ע"ש ויש לעיין הא הכא הו"ל מותר שקלים שהרי הפריש שקלו ואבד והפריש אחר תחתיו ואם"כ נמצא הראשון ובחטאת ואשם כה"ג מתכפר באיזה מהם שירצה והשני הוא מותר חטאת ואשם וא"כ ה"נ השני הוי מותר שקלים וא"כ הנה לו ליפול לנדבה ואמאי נופל לתקלין עתקין ומצאתי להתי"ט שעמד בזה וכתב על הא דאלו ואלו שקלים ז"ל נהרי הן דומין במקצת למפריש מעות לחטאת ונגנבו והפריש מעות אחרים תחתיהם דמשנה ג' פ"ד דתמורה דמביא מאלו ומאלו ומהמותר יפלו לנדבה דהכא א"ל מביא מאלו ומאלו דאין מביאין אלא ממעורב מכל שקלי ישראל הלכך עדיף לחלקן בין חזתין ועתיקין כו' עכ"ל ותי' נראה דחוק ועוד מה שדיקמה למפריש מעות לחטאתו כו' דמביא מאלו ומאלו נראה דל"ד דהכא עיקר החוב הוא שקלים א"כ מפריש שקלו ואבד כו' דומה למפריש חטאת ואבדה ולא מעות לחטאת והנה לפי מה שהוכחתי לעיל דבמותרות כל שאפשר להם ליפול לדבר שהן מעין הקדושה הראשונה אין נופלין לנדבה אתי שפיר דזה דאין שני השקלים יכולים ליפול לתקצין חזתין ואע"ג דאמרינן בשקלים שם משנה ד' דשקלים אין להם קצבה מה"ת ויכול לשקול יותר דכשעלו ישראל מן

הגולה היו שוקלין דרכונות הוא רק משום דבעינו שיהא יד פלן שנה פדאמרינו שם א"כ זה שנייה רק בתקליו חדתיין שהו לקרבנות ציבור ובקרבתנות ציבור בעינו שיהא יד פלן שנה וכינון דכל ישראל עתה אין נותניו אלא שקל אי אפשר לשום אדם לתת שם יותר משקל אבל לתקצנו עתקין לא שנייה זה א"כ המותר יכול ליפול לתקליו עתיקין פינו דאין להם קצבה מה"ת ואין נופליו לנדבה [והנה ביומא ס"ה ע"א מיייתינן שהיא דבני העיר ששלחו ושלקליהו דנמצא או שהחזירו הגנבים דאלו נאלו שקלים ואין עולין להם לשנה הבאה והתם פליגי ר' יהודה וס"ל דעולין להם לשנה הבאה דס"ל חובות של שנה זו קרבות לשנה הבאה פדאמרינו התם ע"ש ולדידיה שניהם נופליו לתקליו חדתיין אחד לשנה זו ואחד לחובת שנה הבאה ולדידיה ג"כ אתי שפיר דכינון דאפשר להקריבו לשנה הבאה לא חשיב מותר פלל וכמו בפר ושעיר של יוה"כ שאבדו כו' דאילו הנה אפשר להקריבו לשנה הבאה לא הנה מותר חטאת פלל פדאמרינו שם] וזה דהפריש שקלו ומת דאמרינו דיפלו לנדבה ולא אמרינו דיפלו לתקליו עתיקין הנה בכלל יש לעיין שם אמאי לא יפלו לתקליו חדתיין מאי אכפת לו במה שמת והנה בהוריות ו' ע"א דייקינן דאין חטאת שמתו בעליה בציבור משעירי ר"ח דבאין מתרומת השלפה ודילמא מתו מרייהו דהני זוני ומפני הרא"ש שם נראה דתלוי אם הבעלים של אותו השקלים שלקחו בהן השעירים מתו הו"ל חטאת שמתו בעליה א"כ י"ל אף דקי"ל דאין חטאת שמתה בעליה בציבור וקריבה מ"מ לכתחילה אין להטיל שקלים שמתו בעליהן לקופה שמה יביא מהו חטאות הציבור עוד י"ל דשקלים דין מעות סתומין יש להם לפי שהו לקרבנות ציבור ולא נתפרשו עדיין לאיזה קרבנות דאפשר להביא מאלו השקלים עולות ומאחרים חטאות וכן להפך ובמעות סתומין קי"ל דאם מת והניח מעות סתומין יפלו לנדבה ומש"ה בהפריש שקלו ומת יפול לנדבה ואע"ג דבגזיר כ"ו ע"א אמרינו דמי שהנה מחויב חטאת ואמר הרי עלי עולה והפריש מעות ואמר הרי אלו לחובתי דליכא בזה דין מעות סתומין שנופליו לנדבה התם הטעם כמ"ש בתוס' שם דהחטאת והעולה הם שני חיובים נפרדים אבל במוסף ר"ח דאיכא עולות ואיכא שעיר לחטאת וחיוב אחד הוא דאית ביה חטאת ועולה א"כ שקלים מעות סתומין הו' ונופליו לנדבה מיהו דוחק לומר דמעות ההולכות לקרבנות ציבור יש בהן דין מעות סתומין ואם מתו הבעלים נופלים לנדבה ויש לחלק הרבה בזה והעיקר נראה דבזה שאני שקלים מקרבנות דקרבתנות חוץ מחטאת ואשם אפשר להיות להם בלא בעלים דגר שמת והניח עולה ג"כ קרבה אבל שקלים פינו דאין באין בגדר ונדבה [אע"ג דנשים וקטנים שוקליו אף דאין מחויבין מ"מ אם אדם פבר שקל אי אפשר לו לשקול עוד הפעם] הו"ל חובות שאין באין לאחר מיתה ומש"ה אף לתקליו עתיקין אי אפשר להם ליפול דאף תקליו עתיקין אין באין בגדר ונדבה וחובות הו' רק מי שלא שקל אשתמד שקלו נופל לתקליו עתיקין ומש"ה הפריש שקלו ומת ע"כ נופל לנדבה [והנה בבני העיר ששלחו ונגנבו או שאבדו יש לעיין ל"ל לשקול אחרים תחתיהם יחלו השקלים בכל מקום שהם על שקלים אחרים דרק על שנה פסוף אין פודין את השקלים פדאמרינו בבכורות מ"ט ע"ב אבל על מטבעות מחללין דהא מצרפין שקלים לדרכונות א"כ אם נמצאו או שייחזרו הגנבים יהיו אלו חולין]: ובעיקר בהא דמותר שקלים דפליגי ב"ש וב"ה אי המותר קדוש או חולין ואמר ר"ש הטעם דמותרו חולין ול"ד למותר חטאת משום דשקלים י"ל קצבה מה"ת א"ל ר"י אף לשקלים

אין"ל קצבה מה"ת דכשעלו ישראל מן הגולה היו שוקלין דרכונות כו' א"ל ר"ש אפ"ה
יד פלו שנה ופ"ה המפרשים ז"ל דמדין הקדש טעות הוא דכיון דא"צ יותר די"ל קצבה
מה"ת הו"ל מותר חולין אף מפ"ה המשנה להרמב"ם ז"ל נראה דמפרש דכיון דיש
לשקלים קצבה מה"ת אינו יכול לחול קדושה על יותר מפשיעור ואע"ג לפי דמסקינן
אין לשקלים קצבה מה"ת מ"מ פיון דבעינו שיהא יד פולן שנה אי אפשר לחול על יותר
ממה שנותנין פל ישראל ונראה דזהו נמי טעמו של ר"ש בשלהי שקלים פ"ח הלכה ח'
דאיפלגו התם ת"ק ור"ש דת"ק סבר דהמקדיש שקלים ובפורים בזה"ז קדש רש"א
האומר בפורים קדש אינו קדש אבל שקלים קדשי ופ"ה המפרשים ז"ל משום דבפורים
תלאן הפתוב בבית ומש"ה שלא בפני הבית לא קדש פלל ובירושלמי שם מיתנין דר"ש
בן יהודה אומר משום ר"ש דבין בנה בין בנה לא קדשו דאף שקלים בזה"ז לא קדשי
ע"ש ונראה דר"ש לטעמיה אגיל דס"ל דבעינו יד פולן שנה ואם הפריש יותר ממה
ששקלו פל ישראל המותר חולין א"כ בזה"ז שאין פל ישראל שוקלין אם שקל אחד פיון
דליפא יד פולן שנה אינו חל פלל ואידך דפליגי התם סברי דנה דוקא אם הפריש יותר
משיעור האמור בתורה אבל אם הפריש פשיעור האמור בתורה קדוש אע"ג דליפא יד
פולן שנה: והנה זה דמותר מנחה למנחה היינו דצריף להוסיף משלו עד כדי מנחה ויקח
מנחת נדבה כמ"ש רש"י ז"ל במנחות ק"ח ע"א וז"ל אבל מותר שאר מנחות לא אזלי
לנדבת ציבור אלא הוא יוסיף משלו ומביא מנחה אחרת עכ"ל והנה במנחות ק"ד בהיא
דאין קבע לנסכים אמרינן שם ה"ד בגון דאייתי חמשה לוגין אי אמרת אין קבע לנסכים
משנה ד' מינייהו ומקריב ואידך הני נדבה ופ"ה רש"י ז"ל שם דמייירי באומר הרי עלי ה'
לוגין ותוס' פ"ה שם דמייירי באומר הרי זו ונראה דמש"ה לא פ"ה רש"י ז"ל דמייירי באומר
הרי אלו לנסכים כמ"ש בתוס' דא"כ אין המותר לנדבה דהוי כמו מותר מנחת נדבה
דצריף להוסיף משלו וליקח מנחה אחרת ה"נ במותר נספי נדבה דצריף להוסיף משלו
ולהביא נספי נדבה אחרים אף זה הדין דצריף להוסיף משלו ולהביא נדבה אחרת נראה
דהוא דוקא באומר הרי זו דכבר חלתה הקדושה על המנחה פיון דנשפטייר אצלו מותר
מנחה רמי חיוב עליה להקריבה וכיון דאי אפשר להקריב לבדה צריף להוסיף ולהקריב
אבל בהרי עלי דהו"ל רק נדר אינו מחויב להשלים מתוך ביתו אף פיון שמוסר המותר
לנדבת ציבור יצא ידי נדרו: ב) ומותר לחמי תודה אמרינן במנחות ק"ח ע"א דירקב
וכתב רש"י ז"ל משום דלא חטאת אקרו ונדבת יחיד לא קרבי דבפ"ע אי אפשר להקריבו
שלא מצינו להם קרב בפ"ע ועם תודה אחרת אי אפשר להקריבו שיהי אין תודה קריבה
בלא לחמה והכי מפרש בשקלים פ"ב עכ"ל היינו דאמרינן בירושלמי שם גבי מותר
לחמו של נזיר דירקב אמר ר"י ויאות להקריבו בפ"ע אי אתה יכול להקריב שאין לך
לחם קרב בפ"ע להקריבו עם נזירות אחרת אין אתה יכול שאין לך נזירות בלא לחם לפום
פן אצטריף למימר מותר לחמו של נזיר ירקב כו': והנה יש לעיין במותר לחמי תודה
דמייירי שהפריש מעות ללחמי תודה ונתנתו ואפילו בהפריש לחם יותר מן הראוי אמאי
ירקבו יפדו דהא קודם שחיטה רק קדושת דמים יש להם והנה התוס' מנחות נ' ע"ב ד"ה
מחצה הקשו כה"ג על חביתי כ"ג במת כ"ג שחרית ומינו אחר תחתיו דמביא עשרון
שלם מתוך ביתו ומקריב מחצה ומחצה אבד והקשו לר"א דס"ל דחביתי כ"ג קדושים
לחצאים יפדה דהא אפתי לא חל עליהו קדושת הגוף ובש"מ שם פתב דבירושלמי

שקלים פ"ז משמע דאף מותר מעות לחביתי כ"ג ילכו לים המלח וכתב דאף בקדושת דמים נמי אבד דאפילו מותר מעות אבודין עכ"ל וצ"ל הטעם דדין הוא במותרות דכל שאינו קרב אינו נפדה אלא יאבד: אף יש להקשות ע"ז מההיא דפסחים י"ג ע"ב דאמרין גבי לחמי תודה פסולים שהיו מניחים על גג האצטבא בעה"פ דלאו פסולים ממש היו אלא שלא נשחטעליהם הזבח ומקשינן וישחט שאבד הזבח ומקשינן ויביא זבח אחר באומר זו תודה וזו לחמה ומקשינן ויפדו כו' וקשה איך יפדו והא מותר לחמי תודה הם כיון דאבד הזבח וירקבו ואין לומר דבכה"ג לאו מותר איקרי דבר בהפריש יותר מפשיעור דמתחילתו הנה מותר י"ל דין מותרות אבל אם הפריש פשיעור רק שאבד הזבח ואי אפשר להקריב הלחם כה"ג לאו מותר איקרי ולא ירקבו אלא פשאר קדושת דמים די"ל פדיון דהא בכ"ג שהפריש עשירית האיפה למנחתו ומת כ"ג שחרית או שנטמא החצי עשרון דג"כ מתחילתו הנה ראוי להקרבה ולא הנה מותר רק משום שמת כ"ג או שנטמא דאי אפשר להקריבו חשיב מותר ואינו נפדה ויאבד משום דמותר עשירית האיפה הוא וירקב וכמ"ש בש"מ וה"נ בנאבד הזבח ואי אפשר להקריב הלחם הני מותר לחמי תודה וירקב: והנה הת"י יומא פ' הוציאו לו נ"ה על הא דאמרין שם דלא הנה שופר לקיני חובה גזירה משום תערוכת חטאת שמתה בעליה הקשו דאיתן מעות של חטאות המתות חלל איתן בכ"מ שהן על מעות אחרים ותי' דחטאות המתות הוו פשאר איסורי הנאה דאין להם פדיון והוכיחו מההיא דכל הזבחים שנתערב בהם מחטאות המתות דאמרין בר"פ התערוכת דכולן ימותו דאין להם פדיון וכתבו דאף דינש לחלק בין בהמה ובין מעות והוכיחו שם דאף במעות אין להם פדיון.

ע"ש והנה לפי מה שהוכחנו ממותר חביתי כ"ג ומותר לחמי תודה דירקבו ואין להם פדיון דכל מותר שאינו ראוי להקרבה אינו נפדה אף שהוא קדושת דמים זהו ג"כ הטעם דמעות של חטאת שמתה בעליה דהו"ל מותר דאינו ראוי להקרבה אין להם פדיון: ונראה הטעם דמותר לחמי תודה ומותר חביתין וכן מותר לחמו של נזיר ירקב ואין להם פדיון אע"ג דקדושת דמים הם ונראה דאין זו הלכה במותרות דא"ל פדיון רק הטעם משום דאם יפדו הפדיון ג"כ ינהה פמותן ואי אפשר להקריב הפדיון לשום דבר כמו שהן עצמן אין ראויין להקרבה, וא"כ אם יפדו אין להקדש מהפדיון כלום וא"כ כיון דאינהו גופייהו לא חזו להקרבה ואם יפדו ג"כ אין להקדש מהפדיון כלום הו"ל פקדשים שמתו דיצאו מידי מעילה דלא הוו תו מקדשי ה' דלא לגופן חזו ולא לדמיהן ומש"ה אין להם פדיון אף להפקיע איסורן שיהיו מותרין בהנאה כיון דהוו פקדשים שמתו ופקעה קדושתן ולא שייך בהו תו פדיון ונראה דהיינו טעמא נמי דחטאות המתות אין להם פדיון משום דאם יפדו הפדיון כמותן והולך לים המלח א"כ אין להקדש מהפדיון כלום ומש"ה חטאות המתות חשיבי פקדשים שמתו דיצאו מידי מעילה פדאמרין במעילה ר"פ ו'לד חטאת דלא חזו לגבוה לא הו' ולא דמיהן ומש"ה לא מהני בהם פדיון אף להפקיע איסורן דלא שייך פדיון בדבר שנפקע קדושתו דלא אלימי למתפס פדיונן: והנה לפ"ז יובן מה שדחקו לרש"י ז"ל בפסחים שם באומר זו תודה וזו לחמה ומקשינן ויפדו וכתב רש"י ז"ל וישחט בדמיהן תודה או לחם ויקרב עם תודה אחרת והקשו בתוס' שם כיון דהלחם אינו ראוי לתודה אחרת דמיה נמי לא חזו לתודה אחרת ע"ש והנה רש"י ז"ל מוכרח הנה לפרש כן דהוקשה לו מה שהקשינו לעיל איך אמרין דיפדו הא מותר לחמי תודה ירקב ואין להם

פְּדִיּוֹן וּלְפַמ"ש דֶּה־טַעַם דְּמוֹתֵר לַחֲמֵי תוֹדָה יִרְקֵב וְאֵין לָהֶם פְּדִיּוֹן הוּא מְשׁוּם דֶּה־פְּדִיּוֹן אֵינוֹ רְאוּי לְשׁוּם דְּבָר וּא"כ פִּינֵן דְּאֲמָרִינֵן הֵכָא דִּיפְדּוּ ע"כ מוֹכַח דֶּה־כָּא הַפְּדִיּוֹן רְאוּי לַתוֹדָה אַחֲרֵת אוֹ לְלַחֵם לַהֲקָרִיב עִם תוֹדָה אַחֲרֵת וּלְתוֹסֵס שְׁנַחֲלֵקוּ עַל רִש"י ו"ל וְכָתְבוּ דְאֵין הַפְּדִיּוֹן רְאוּי לְכָלוּם תְּשַׁאֲרַר קוֹנְשִׁינְתֵינוּ אִיךְ מְהֵנִי לָהּ פְּדִיּוֹן הָא הו"ל מוֹתֵר לַחֲמֵי תוֹדָה דִּירְקֵב: וּלְפִי מ"ש אֲפָשֶׁר הִיָּה לֹמֵר בְּנֹלַד חֲטָאֵת וּתְמוֹרֵת חֲטָאֵת וְחֲטָאֵת שְׁמַתוּ בְּעַלְיָהּ כּו' דֶּה־הִלְכְתָא גְּמִירָא דְלַמִּיתָה אֲזַלָּא דְלָא הִיָּתָה הִהֲלָכָה מִמֶּשׁ שְׁיִמּוּתוּ רַק דְלָא הָווּ כְּשַׁאֲרַר מוֹתֵר חֲטָאֵת דְּנוֹפְלִין לְגִדְבַת צִיבּוּר וּמִמִּילָא פִּינֵן דְּאִי אֲפָשֶׁר לַהֲקָרִיבֵן דְּאֵין לָהֶם עַל מַה לְבוֹא וְגַם אֵין לָהֶם פְּדִיּוֹן דְּדַמִּיָּהֶם פִּינְצָא בְּהֶם א"כ מִמִּילָא אֲזַלִּי לַמִּיתָה אִךְ אִי אֲפָשֶׁר לֹמֵר כּו' דְּאֲמָרִינֵן בּב"ק ק"י ע"ב אֲלָא מַעֲתָה חֲטָאֵת שְׁמַתוּ בְּעַלְיָהּ תִּיפּוּק לְחַוְלִין דְּאֲדַעְתָּא דִּהְכִי לָא אַקְדִּישָׁה וְאֲמָרִינֵן דְּחֲטָאֵת שְׁמַתוּ בְּעַלְיָהּ הִלְכְתָא גְּמִירָא לָהּ דְלַמִּיתָה אֲזַלָּא וּמוֹכַח דֶּה־הִלְכָה הִיָּתָה דְמַתָּה וְלֹא רַק שְׁאֵין לָהּ דִּין מוֹתֵר חֲטָאֵת דְּנוֹפֵל לְגִדְבָה דְּאֵם כּו' תִּיפּוּק לְחַוְלִין: וְהִנֵּה בִירוּשְׁלַמִי שֶׁבֶת פ"ק אֲמָרִינֵן חֲטָאוֹת הַמְּתוֹת רְצוּ ב"ד לְבַטֵּל מִבְּטְלִין אָמַר ר"ח ב"א הֲדָא דְאֵתְ אָמַר שְׁלֵא יִדְחוּ לַמִּיתָה וְיַפְּלוּ לְגִדְבָה אֲבָל לִיקָרֵב ע"ג מְזַבֵּחַ אֵין חֲטָאֵת מַתָּה קָרִיבָה ע"ש וְהִקְשׁוּ הַמְּפָרְשִׁים ו"ל אִיךְ יְכוּלִים ב"ד לַעֲשׂוֹת זֹאת שְׁיַפְּלוּ לְגִדְבָה וְנִרְאָה דֶּה־ירוּשְׁלַמִי ס"ל דֶּה־הִלְכָה הִיָּתָה רַק שְׁאוּתוֹן חֲטָאוֹת אֵינֵן בְּכָלֵל מוֹתֵר חֲטָאֵת דְּנוֹפֵל לְגִדְבָה וּמִמִּילָא אִי אֲפָשֶׁר לַהֲקָרִיבָהּ וּמִש"ה מַתָּה כְּמוֹ מוֹתֵר לַחֲמֵי תוֹדָה וּמוֹתֵר חֻבִיתִין דִּירְקֵבוּ מִפְּנֵי שְׁאֵין מַה לַעֲשׂוֹת עִמָּהֶן וּמִמִּילָא לֹא נִהְנִין וְלֹא מוֹעֲלִין דְּאֵין בְּהֶם צוּרָה גְבוּהָ וְהָווּ כְּקַדְשִׁים שְׁמַתוּ אֲבָל כְּשֶׁב"ד מְתַקְנִין שְׁיַפְּלוּ לְגִדְבָה פִּינֵן דְּרֵאוּיָם עִתָּה לַהֲקָרֵבָה אֵין בְּהֶם דִּין מִיתָה כָּלֵל: וְזֶה דִּישׁ כַּח לַב"ד לְתַמְנָן עַל מוֹתֵר שְׁיַפְּלוּ לְגִדְבָה אִף בְּמָקוֹם דְּלִיכָא הִלְכְתָא זֶה מוֹכַח מִכְּפָה דְּוֹכְחֵי מִהִירוּשְׁלַמִי כְּמוֹ בְּשִׁקְלִים פ"ז הִלְכָה א' גְּבִי מַעוֹת שְׁנַמְצָא בֵּין קִינִין לְגוֹזְלֵי עוֹלָה דְתִנְאֵי ב"ד עַל הַמּוֹתְרוֹת שְׁיַקְרְבוּ עוֹלוֹת וְכֵן שְׁם הִלְכָה ה' גְּבִי בְּהִמָּה שְׁנַמְצָאֵת מִירוּשְׁלַיִם לְמַגְדֵּל עֶדֶר וְכֵן בְּקִידוּשִׁין שְׁם גְּרָסִינֵן כְּמַה דְּאֵתְ אָמַר תַּמָּן תִּנְאֵי ב"ד עַל הַמּוֹתְרוֹת שְׁיַקְרְבוּ עוֹלוֹת אִף הֵכָא תִנְאֵי ב"ד עַל הָאוֹבְדוֹת שְׁיַקְרְבוּ עוֹלוֹת ע"ש וְכֵן הוּא בִירוּשְׁלַמִי פ"ק דְּשַׁבּוּעוֹת בְּתַמִּידִין שְׁלֵא הִנְצָרְכוּ לְצִיבּוּר תִּנְאֵי ב"ד עַל הַמּוֹתְרוֹת כּו' ע"ש: וְנִרְאָה נְמִי דְזֶה דְּאֲמָרִינֵן בִּירוּשְׁלַמִי דְּמוֹתֵר נְסֻכִים נּוֹפְלִים לְגִדְבָה הוּא ג"כ מִתִּנְאֵי ב"ד דְלָא מְצִינוּ הִלְכְתָא עַל זֶה וּמְדַרְשׁ יְהוּיָדַע הוּא רַק עַל מוֹתֵר חֲטָאֵת וּמוֹתֵר אֲשֶׁם כְּדְאֲמָרִינֵן בְּזַבְּחִים ק"ג ע"א אֲשֶׁם הוּא כּו' כֹּל שְׁבָא מְשׁוּם חֲטָאֵת וּמְשׁוּם אֲשֶׁם יִלְקַח בּוֹ עוֹלוֹת כּו' וְזֶה דִּישׁ כַּח לַב"ד לְתַמְנָן בְּמוֹתְרוֹת שְׁיַפְּלוּ לְגִדְבָה נִרְאָה מְשׁוּם דְּבַמּוֹתֵר בְּטֵל הַקְּצָאֵתוֹ הִרְאִישׁוּנָה פִּינֵן דְּאֵינוּ רְאוּי לְאוֹתוֹ דְּבָר וִיכוּלִים ב"ד לְתַמְנָן שְׁיַהֲיָה לְאִיזָה קֶרֶפֶן שְׁיַרְצוּ וּבְחֲטָאוֹת הַמְּתוֹת דְּלִיכָא הִלְכְתָא דְּנוֹפְלִין לְגִדְבָה יְכוּלִים ב"ד לְתַמְנָן כּו' אִךְ זֶה דְּוֹקָא לְדַמִּיָּהֶן אֲבָל שְׁיַקְרְבוּ הֵן עֲצָמָן אֵין יְכוּלִים ב"ד לְתַמְנָן כְּדְאֲמָרִינֵן בִּירוּשְׁלַמִי שֶׁבֶת שְׁם וּמְשׁוּם דְּבִנְיָה אִיכָא אִיסוּרָא דְּאוּרִיָּתָא דִּילְפִינֵן לָהּ בְּתַמּוּרָה י"ח ע"א מְקָרָא דְקָאֵי בְּעֵשֶׂה וְזֶה אֵין יְכוּלִים ב"ד לְבַטֵּל אֲבָל בְּדַמִּיָּהֶן דְּלִיכָא אִיסוּרָא יְכוּלִים ב"ד לְתַמְנָן: וּבִירוּשְׁלַמִי שְׁקֵלִים וּקִידוּשִׁין בְּבִהִמָּה שְׁנַמְצָאֵת כּו' דְּזַקְרִים עוֹלוֹת מְקַשְׁינֵן וְדִלְמָא שְׁלָמִים וּמְתַרְצִינוּ כְּמַה דְּאֵתְ אָמַר תַּמָּן תִּנְאֵי ב"ד עַל הַמּוֹתְרוֹת שְׁיַקְרְבוּ עוֹלוֹת אִף הֵכִי תִנְאֵי ב"ד עַל הָאוֹבְדוֹת שְׁיַקְרְבוּ עוֹלוֹת וְלֹא ס"ל לְהִירוּשְׁלַמִי כְּתַלְמוּדָא דִּידֵן דְּמִיָּרִי בְּבָא לְחוּב בְּדַמִּיָּהֶן אֲלָא אֲפִילוּ אִי שְׁלָמִים הִיא מְשִׁתְּנִית עַפ"י תִּנְאֵי ב"ד לְעוֹלָה וּמוֹכַח דְּאֲפִילוּ מְקַדְשִׁים קָלִים לְק"ק יְכוּלִים ב"ד לְשַׁנּוֹת וְנִרְאָה ג"כ הַטַּעַם מְשׁוּם דְּאוֹבְדוֹת דְּאֵינוּ יְדוּעַ

מה הו ואי אפשר להקריבן הו"ל כמותר דכינו דאין ראוינן לאותו דבר בטל הקצאתו ויכולים ב"ד לשנות לאיזה קרבן שימצו וכה"ג פתבו התוס' שבועות י' ע"א ד"ה מהו שיקרבו זה בזה דהקשו איך אפשר להקריב שעיר של ר"ח זה שנאבד בר"ח אחר הא הוי עשה דאחר הפרשה ותי' דכינו דנאבד נעקר הפרשתו ע"ש]: וכן במעות שנמצאו בין עצים ללבונה וכל הנה דחשיב להו בשקלים ר"פ מעות שנמצאו דמחצה על מחצה להחמיר ולכאורה קשה טובא מה שינה פאן להחמיר דאיך יכולים המעות להשתנות מקרבן לחברו אף מקרבן קל לקרבן חמור ונ"ל ג"כ כמ"ש הירושלמי במעות שנמצאו בין קנין לגזלי עולה דמחצה על מחצה חשיב כמותר משום דאי אפשר להקריב מטעם ספק ותנאי ב"ד הוא שיהיה להקרבן החמור: ג) ובשבועות י"ב בתמידין שלא הוצרכו לציבור והיינו אותן שנשתיירו מו' טלאים המבוקרים בלשכת הטלאים באחד בניסן שצריך להקריב מתרומה חדשה [והנה הש"מ במנחות ע"ט הקשה בשם השר מקוצי דיקחו אותם הטלאים מתרומה חדשה ע"ש וק"ל איך אפשר זה הא באחד בניסן תורמין את התרומה כדאמרינן בשקלים בד' פרקים תורמין כו' וכדאמרינן בו ביום הוקם המשכן בו ביום נתרמה התרומה ובאחד בניסן כבר צריך להקריב מן החדשה ואיך אפשר לקנות קודם ניסן מן החדשה] לר"ש אין נפדין תמימים ואמרינן דמקיצון בהם את המזבח ואמרינן דמודה ר"ש בשעירי חטאות שאין מקיצין בגופן אלא בדמיהו גזירה לאתר כפרה אטו קודם כפרה ופי' רש"י ז"ל דשעיר של ר"ח אדר שנאבד ונמצא בניסן דבעינו מתרומה חדשה אין מקיצין המזבח בגופו אלא ירעה וילקח בדמיו עולה ע"ש וקשה איך יקח בדמיו עולה הא חטאת הוא ובגמרא אמרינן דאי לאו משום גזירה אטו לפני כפרה הוי מקיצין בגופן ואיך משתנה מחטאת לעולה ואע"ג דמותר חטאת קרב עולה אין זו מותר חטאת פינן דראוי לרגל אחר דהא ר"ש ס"ל דאם אבד ברגל זה יקרב ברגל אחר וזה דבעינו מתרומה חדשה הוא רק למצוה ואי נימא פינן דעכ"פ למצוה בעינו מתרומה חדשה חשיב מותר א"כ בתמידין שלא הוצרכו לציבור שנשתיירו מתרומה הישנה דאמרינן לר"ש דמקיצין בהם את המזבח ופי' רש"י ז"ל דר"ש לטעמיה דס"ל דיקרב ברגל אחר ה"נ פינן שנה עולה ונה עולה יקרב ע"ש וקשה ל"ל ר"ש לטעמיה תיפוק ליה פינן דבאחד בניסן נעשו מותר דצריך להקריב מן החדשה ומותר עולה קרב עולה כדאמרינן במשנה פ"ב דשקלים היינו דמותר עולת חובה קרבה עולת נדבה א"כ מותר עולת חובה של ציבור קרבה עולת נדבת ציבור שהוא קיץ המזבח ול"ל ר"ש לטעמיה וצ"ע: ד) ומותר תודה קרב תודה אף בלא לחם וכדאמרינן בזבחים ט' ע"א מי איכא מידי דמותר תודה עצמה לא בעי לחם כו', ובמנחות ע"ט מפקינו לה מקראי דתודה עצמה טעונה לחם ולא ולדה ולא חילופיה ולא תמורתה טעונין לחם וחילופין וולדות ותמורות חשיבי מותר תודה ושם פ' ע"א אמרינן בנולד תודת חובה למ"ד דאדם מתכפר בשבח הקדש טעונה לחם ומפל הסוגיא שם מוכח דתלי בזה דרק התודה שמתכפר בה טעונה לחם והשאר חשיב מותר תודה ואינו טעון לחם וזה דחילופין וולדות ותמורות אין טעונין לחם הוא משום דאינו מתכפר בהם: והנה יש לחקור באומר הרי זו תודה והוממה וחיללה על שנים דהא רשאי לעשות כן כדאמרינן במנחות ק"ח ע"א במתני' שור זה עולה ונסתאב אם רצה יביא בדמיו שנים כו' אם שניהם טעונים לחם או אפשר דרק אחת טעונה לחם פינן דאמר הרי זו תודה לא חייב עצמו אלא בלחם אחד ומהיכן מתחייב ב'

לחמים והכא ליקא למימר מרבה בתודות הוא דבאות רק מחילול הראשונה ולא נתפגין להתנדב עוד ואפשר בכה"ג דרק אחת טעונה לחם והשניה הוי כמו מותר תודה דאינה טעונה לחם והנה אי נאמר פן אתי שפיר מ"ש הרמב"ם ו"ל בתודה שנתערבה בתמורתה ומתה אחת מהן ואמרינן בגמרא דשניה א"ל תקנה משום דאינו יכול להביא לחם מספק וכתב הרמב"ם ו"ל בפ"ו מהל' פסה"מ דתרעה עד שתומם והקשה שם הראב"ד ו"ל מה תקנה אם תרעה הרי פדיונה יהיה ג"כ ספק אי צריכה לחם ע"ש ולפ"ז אתי שפיר דאם תוממה י"ל תקנה דהא הכא ע"כ מייירי באומר הרי זו תודה ולא אמר הרי עלי וכדאמרינן שם בגמרא פ' ע"ב א"כ יכול פשהו וממה לחללה על שנים ויביא ב' בהמות ויתנה ויאמר אם זו תמורה הרי הוא מחללה על אחת והשניה מקדישה עתה לתודה ובכה"ג אחת טעונה לחם ויאמר אח"כ אם זו תודה הרי הוא מחללה על שניהם ובכה"ג ג"כ אחת טעונה לחם והשניה קרבה בלא לחם וא"כ י"ל תקנה אם תרעה מיהו בעיקר הדין עדיין צ"ע: ה) אמרינן בפ' התודה ע"ח ע"ב דתודה ששחטה שלא לשמה לא קדוש הלחם ומפקינן לה, התם מקרא מדכתיב זבח תודת מלמד שאם שחטה שלא לשמה לא קידש הלחם ופי' רש"י ו"ל זבח תודה משמע זבח לשם תודה שצריך לשוחטו לשמו עכ"ל והנה יש לחקור בשוחט תודה לשם תודת חבירו דאמרינן בזבחים ז דלא עלתה לבעליה לשם חובה דחשיב שינוי קודש אי כה"ג קדוש הלחם אי זה דאמרינן דשחטה שלא לשמה לא קדוש הלחם הוא דוקא בשוחט תודה לשם שלמים שאינם טעונים לחם ובעינין זביחה לשם תודה דמפקינן לה מקרא אבל בשוחט לשם תודת חבירו הא תודה לשם תודה נשחטה ואע"ג דחשיב שינוי קודש לעגן דלא עלו לבעלים לשם חובה מ"מ לעגן קידוש הלחם כל שנשחטה לשם תודה קדוש הלחם או אפשר פניו דלא עלתה לבעליה לשום חובה חשיב כמו מותר תודה דאינה טעונה לחם והוי כמפריש תודתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה דמתכפר באיזה שירצה והשניה אינה טעונה לחם פניו דאינו מתכפר בה אינה טעונה לחם וליכא למימר דהכא תהא טעונה לחם מדין תודת נדבה ומשום נהי דאינו מתכפר בה דלא עלתה לבעליה לשום חובה מ"מ בשוחט שלא לשמו דלא עלה לבעלים לשם חובה אמרינן אם פאשר נדרת עשית יהיה נדר ואם לאו? הא נדבה ותודת נדבה ג"כ הרי טעונה לחם דזה דוקא במתנדב תודה לכתחילה אבל תודת נדבה שנעשית ע"י מחשבת הפהן אינה טעונה לחם דחשיב מותרות דאתו לה מעלמא וכדאמרינן בזבחים ט' בפסח ששחטו לשם תודה דפרכינן דנהוי תודה למאי נ"מ להטעינה לחם ואמרינן מי איכא מידי דמותר תודה עצמה לא בעי לחם ואילו מותר דאתיא לה מעלמא בעי לחם ע"ש אלמא מה שנעשית תודה ע"י מחשבת הפהן חשיב מותרות דאתו לה מעלמא ואינה טעונה לחם וה"נ בשוחט תודה לשם תודת חבירו דלא עלו לבעליה לשם חובה דמדין תודת חובתו אינה טעונה לחם שהרי אינו מתכפר בה ומדין תודת נדבה שנעשית ע"י מחשבת הפהן ג"כ אינו טעון לחם דחשיב מותר דאתו לה מעלמא: מיהו לפ"ז יש לעיין ל"ל קרא כלל דתודה ששחטה שלא לשמה לא קדוש הלחם תיפוק ליה פניו דאינו מתכפר בה דהא כל הזבחים ששחטן שלא לשמן לא עלו לבעלים לשם חובה א"כ הו"ל כמותר תודה שאינה טעונה לחם וע"כ צ"ל דזה דוקא אם בתחילת ההקרה אינה ראויה להתכפר בה אבל אם זה שלא נתכפרו הבעלים טעון תודה אחרת הוא משום מעשה שאירע בהשחיטה לא פקע דין לחם ממנה: ולפ"ז יש לחקור במפריש ב' תודות לאחריות

ושחט את שניהם וקיבל דָּמָם בב' פוסות דמתכפר באיזה מהם שירצה וקדם וזרק דמה של אחת מהן אם השניה טעונה לחם כיון דבשעת שחיטה הייתה ראויה להתכפר בה (ולמאן דס"ל במעילה ז' במפריש ב' אשמות לאחריות ושחט את שניהם וקיבל דָּמָם בב' פוסות כו' דחשיבא חד גופא אפשר דה"נ פאן ולחם אחד עולה לשתייהם): ו' ובשוחט את התודה ואח"כ גפרס לחמה דאמרינן בפ' התכלת מ"ו ע"א דהדָּם יזרק והבשר יאכל וידי נדרו לא יצא כתב רש"י ז"ל שם דהדָּם יזרק לשם שלמים ולא לשם תודה ובגמרא אמרינן שם דזה דהקרבו פשר ואינו נפסל בשביל שנפרס לחמה הוא משום דתודה חוזרת להיות שלמים אם אין לה לחם והתוס' מ"ז ע"ב ד"ה ונהרי פתבו דאם זרק הדָּם לשם תודה פסול דבעי עקירה לשם שלמים ע"ש והנה יש לחקור בזרק הדָּם לשם שלמים דחוזרת להיות שלמים אם זמן אכילתה הוי כשלמים ונאכלת לב' ימים דרק במותר תודה כמו חליפין וולדות כו' אמרינן דנאכלים ליום ולילה משום דשם תודה עליהם רק דאינו טעונים לחם דמפקינן מקרא דרק תודה שמתכפר בה טעונה לחם מש"ה שאר דיני תודה עליהם אבל הכא שמשתיית להיות שלמים לגמרי ע"י עקירה אפשר דנעשית כשלמים אף לזמן אכילה ואע"ג במותר פסח דקרוב שלמים ונעקר לשם שלמים ומ"מ נאכלים ליום ולילה ה"ם איפא קראי דמרבין בזבחים ל"ו ע"א מקרא דשלמי פסח אני קורא בהן לא יניח אבל בשלמים אלו הבאים מחמת תודה ליפא קרא [והנה המהרש"א ז"ל פסחים ע"ג הקשה אמאי לא מקשינן שם על פסח ששחטו שלא לשמו מאי תיקן ותי' דהתם תיקן שעקרו מפסח לשלמים ולא יעשה נותר אלא לזמן שלמים היינו לב' ימים ולילה אחת וקשה הא אמרינן דשלמים הבאים מחמת פסח דהיינו פסח ששחטו לשם שלמים נאכל ליום ולילה כפסח וצ"ל דזה דוקא בכשר היינו ששחטו שלא בזמנו לשם שלמים דהקרבו פשר אע"ג דנעשה שלמים אינו נאכל אלא ליום ולילה דקרא בכשר פתיב אבל בשוחטו בזמנו לשם שלמים דהקרבו פסול ע"ז לא פתיב קרא וכיון דמתעקר לשלמים דינו כשלמים דנותר שלו הוא לאחר ב' ימים] והנה בההיא דגפרס לחמה דהדָּם יזרק והבשר יאכל כתב הרגמ"ה ז"ל דהבשר יאכל לשם שלמים ולא לשם תודה וגבי נטמא לחמה כתב רש"י ז"ל דהבשר יאכל בתורת תודה ע"ש ויש לעיין מה שייך אכילה בתורת שלמים או בתורת תודה אטו בעינן אכילה לשמה ואפשר דכוננתם לענין זמן אכילה דזמן אכילתה כשלמים [ואפשר דכוננתם לענין הקדמה דאמרינן בפ' כל התדיר פ"ט דתודה קודמת לשלמים ואמרינן שם צ' ע"ב פשם שקודמין בהקרבתו כף קודמין באכילתו א"כ נ"מ לענין אכילה אם הוא תודה או שלמים כגון שי"ל שלמים אחר ולענין איזה צריך להקדים באכילה: ז) ומותר חטאת אזיל לנדבה חוץ מה' חטאות המתות דהלכתא גמירא לה דלמיתה אזלא והיינו ולד חטאת ותמורת חטאת ושמתו בעליה ושנאבדה ונתכפר בעליה באחרת ושעברה שנתה ואיפא פלוגתא דתנאי אם רק ביחיד נאמרה ההלכה דימותו או אף בצביר: וראיתי להמנחת חינוך דרצה לומר דמנחת חוטא שמתו בעליה קריבה דעל מנחת חוטא לא נאמרה ההלכה ומש"ה קריבה וכתב דאע"ג דאין לה על מה לבוא מ"מ אשכחן באשם שכשר שלא לשמו אע"ג דאינו מרצה ע"ש אף נראה דאי אפשר לומר כן דקרבה דבהדיא אמרינן בירושלמי סוטה פ"ג הלכה ו' לר"ש דס"ל דמנחת חוטא של פהו נקמצת והקומץ קרב לעצמו והשירים קרבין לעצמן ואיבעי לן בירושלמי שם אותן שירים לר"ש אם י"ל דין.

קוֹמֵץ אוֹ דִין שִׁירִים וְאֶמְרֵינוּ שֶׁם דַּנ"מ אִם דִּינוּ פְּקוּמֵץ אֵינוּ בָּאוֹת בְּלִילָה וְאֵין בָּאוֹת
לְאַחַר מִיתָה וּמִהֲנִי בְּהוּ מִחֲשֶׁבָה וְאִם דִּינוּ פְּשִׁירִים בָּאוֹת בְּלִילָה וּבָאוֹת לְאַחַר מִיתָה וְאֵין
מִחֲשֶׁב עֲלֵיהֶם ע"ש וּמוֹכַח לְהִדְיָא דְהַקּוּמֵץ אֵינוּ בָּא לְאַחַר מִיתָה בְּמִנְחַת חוּטָא: וְנִרְאֶה אִי
נִימָא דְבְּמִנְחַת חוּטָא לֹא נֶאֱמְרָה הֶהְלַכְהּ מִנְחַת חוּטָא שְׁמַתָּה בְּעֲלִיָּה הוּ"ל פֶּשֶׁאָר מוֹתֵר
מִנְחַת חוּטָא דְנוּפֵל לְגַדְבָּה וּלְרִש"י ו"ל בְּמִנְחָחוֹת ק"ח ע"א הֵינּוּ דְנוּפֵל לְגַדְבַת צִיבוּר
וּלְהַרְמַב"ם ו"ל הֵינּוּ דְקָרְבָה מִנְחַת גְּדָבָה אִף זֶה אֶפְשָׁר דְּוָקָא קוּדָם שְׁנַתְקַדְשָׁה בְּכָלִי
דִּי"ל פְּדִיוֹן אֲבָל לְאַחַר שְׁקִדְשָׁה בְּכָלִי אֵין לָהּ תַּקְנָה וְנִשְׁרָפֶת: אִף בְּעִיקָר זֶה דְבְּמִנְחָה לֹא
נֶאֱמְרָה הֶהְלַכְהּ דְלִמִּיתָה ג"כ גִּסְתָּר מִהִירוּשְׁלָמִי סוּטָה שְׁהִבִּיאוּ הַתּוֹס' סוּטָה כ"ג ע"א ד"ה
הַאוּמֶרֶת גְּבִי מִנְחַת סוּטָה שְׁהַקְשָׁה הִירוּשְׁלָמִי אֲמַאי גְּפָדִית בְּאוּמֶרֶת טְמֵאָה אֲנִי לָהּ וְלֹא
כְּחֻטָּאת שְׁמַתָּה בְּעֲלִיָּה דְמִי וְלִים הַמְּלַח אֲזַיִל ע"ש וּמוֹכַח דְּאִף בְּמִנְחָה נֶאֱמְרָה הֶהְלַכְהּ: (ח)
וְהִנֵּה רִש"י ו"ל בְּנִזִּיר כ"ב ע"א גְּבִי הָאִשָּׁה שְׁנֹדְרָה בְּנִזִּיר וְנִטְמָאת וְאִם"כ הִפְרָ לָהּ בְּעֲלָה
דְּמִבִּיָּאָה חֻטָּאת הַעוֹף פְּתַב דְּהֶלְכְתָּא דְחֻטָּאוֹת הַמְּתוֹת לֹא נֶאֱמְרָה בְּעוֹפוֹת ע"ש וְהַשְׁעָה"מ
הַקְשָׁה עַל רִש"י ו"ל מִהֵיכָּא דְקָן סְתוּמָה שְׁפָרַח אֶחָד מֵהֵן לְבִין חֻטָּאוֹת הַמְּתוֹת וּמוֹכַח
דְּאִף בְּעוֹפוֹת אֵיכָּא חֻטָּאוֹת הַמְּתוֹת ע"ש וְהִנֵּה כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת מִהֵיכָּא דִּיּוֹמָא מ"א גְּבִי
מְטֵמָא מְקַדֵּשׁ עָנִי שְׁהַפְרִישׁ מְעוֹת לְקִינוּ וְהַעֲשִׂיר וְאִם"כ אָמַר אֱלוֹי לְחֻטָּאתוֹ וְאֱלוֹי לְעוֹלָתוֹ
וּמוֹקְמִינוּ לָהּ בְּשִׁלְקַח פְּרִידָה אַחַת וְאֵי עוֹלָה זָבֵן מוֹסִיף וּמִבִּיָּא חוֹבְתוֹ מְדַמֵּי חֻטָּאתוֹ וְהֵי
עוֹלָה אֲזַלָּא לְגַדְבָּה וְאֵי חֻטָּאת זָבֵן אֵין מוֹסִיף וּמִבִּיָּא חוֹבְתוֹ מְדַמֵּי עוֹלָתוֹ וְהֵי חֻטָּאת אֲזַלָּא
לְמִיתָה ע"ש וּמוֹכַח ג"כ לְהִדְיָא דְּאִף בְּעוֹפוֹת אֲזַלָּא לְמִיתָה: וְלִתְרַץ דְּבָרֵי רִש"י ו"ל נִרְאֶה
דְּלְעוֹלָם י"ל דְּלֹא נֶאֱמְרָה הֶהְלַכְהּ בְּעוֹפוֹת דִּיּוֹמוֹתוֹ וְא"כ לִפ"ז הוּ"ל פֶּשֶׁאָר מוֹתֵר חֻטָּאת
דְּאֲזַיִל לְגַדְבָּה אִף זֶה אֶפְשָׁר רַק מְדֹאוּרֵיָתָא דְמוֹתֵר אֲשֶׁם הוּא עֲצָמוֹ נוּפֵל לְגַדְבָּה וְקָרַב
עוֹלָה וְכַמ"ש תּוֹס' זְבָחִים ה' ע"ב דְּרַעְיָה דְּרַבְּנָן וְהֶלְכְתָּא נֶאֱמְרָה דְּכָל שְׁבַחֻטָּאת מִתָּה
בְּאֲשֶׁם קָרַב עוֹלָה וְרַק מְדַרְבְּנָן יְרַעָה גְזִירָה לְאַחַר כְּפָרָה אִטּוּ לִפְנֵי כְּפָרָה ע"ש וְכֵן בְּמוֹתֵר
חֻטָּאת דְּבִזְבָּחִים קִי"ב ע"א אֶמְרֵינוּ לר"ה דְּאֲשֶׁם שְׁנִיַּתְק לְרַעְיָה וּשְׁחַטוּ סְתָם פֶּשֶׁר לְעוֹלָה
דְּאִף בְּמוֹתֵר חֻטָּאת כֵּן וּמִקְשִׁינוּ מִי דְמִי הֵתָם אֲשֶׁם זָכַר וְעוֹלָה זָכַר אֲבָל חֻטָּאת גְּקָבָה
וּמוֹקְמִינוּ לָהּ בְּשַׁעִיר נָשִׂיא ע"ש וְא"כ ה"נ בְּעוֹפוֹת כֵּינֵן דְּאֵין תַּמּוֹת וְזָכוּרֹת בְּעוֹפוֹת כֵּינֵן
דְּלֹא נֶאֱמְרָה הֶהְלַכְהּ דְּתַמּוֹת בְּעוֹפוֹת וְהוּ"ל מוֹתֵר חֻטָּאת וּמְדֹאוּרֵיָתָא קָרְבָה עֲצָמָה עוֹלָה
וְא"כ שְׁפִיר קָרְבָה אֲבָל מְדַרְבְּנָן דְּתִיקְנוּ בְּמוֹתֵר חֻטָּאת וְאֲשֶׁם דְּהֵיָא עֲצָמָה לֹא תִקְרַב עוֹלָה
גְזִירָה אִטּוּ לִפְנֵי כְּפָרָה אֲלֵא תִרַעָה וְיִפְלוּ דְמִיָּה לְגַדְבָּה, א"כ זֶה לֹא שְׁיִיף בְּעוֹפוֹת דְּלֹא
בְּנוֹת רַעְיָה הֵן דְּאֵין לְעוֹף פְּדִיוֹן א"כ מְדַרְבְּנָן אֵין לָהֶם תַּקְנָה דְּלִהַקְרִיבֵן לְחֻטָּאת אֵי אֶפְשָׁר
דְּאֵין לָהֶם עַל מַה לְכַפֵּר וּלְרַעְיָה ג"כ אֵי אֶפְשָׁר וְא"כ כֵּינֵן דְּאֵי אֶפְשָׁר לְהַקְרִיבֵן יְמוֹתוֹ אִף
לֹא מִהֶלְכְתָּא רַק מִפְּנֵי הַתַּקְלָה וְכַדְאֶמְרֵינוּ בַּע"ז י"ג ע"א גְּבִי אֵין מְקַדִּישִׁין וְאֵין מְחַרְמִין
בְּזוֹה"ז וְאִם הַקְדִּישׁ אוֹ הַחֲרִים בְּהֵמָה תִּיעָקֵר כו' וְאֶמְרֵינוּ שֶׁם דְּנוּעַל דָּלַת בְּפָנֶיהָ וְהֵיָא
מִתָּה מֵאַלְיָה וּמִפְּנֵי הַתַּקְלָה וְכֵן אֶמְרֵינוּ בְּיוֹמָא ס"ו ע"א בְּפֶר וְשַׁעִיר שְׁלִיּוּה"כ שְׁנֶאֱבָדוּ
וְהַפְרִישׁ אַחֲרֵים תַּחֲתֵיהֶם דְּכוּלָן יְמוֹתוֹ וּמוֹקְמִינוּ לָהּ מִפְּנֵי הַתַּקְלָה וְא"כ נִיחָא שְׁפִיר הֵיָא
דְּקָן סְתוּמָה שְׁפָרַח אֶחָד מֵהֵן לְבִין חֻטָּאוֹת הַמְּתוֹת דְּנֹדָי אֵיכָּא חֻטָּאוֹת הַמְּתוֹת בְּעוֹפוֹת
אִף לֹא מִהֶלְכְתָּא וְכֵן בְּהֵיָא דִּיּוֹמָא מ"א כֵּינֵן דְּאֵי אֶפְשָׁר לְהַקְרִיבָה אֲזַלָּא לְמִיתָה אִף זֶה
שְׁיִיף רַק הֵיכָּא דְּלֹא מְצִי לְהַקְרִיבָה הֵיָא עֲצָמָה אֲבָל בְּהֵיָא דְּנִזִּיר דְּמִיָּרִי הֵתָם שְׁהַפְרָ לָהּ
הַבְּעַל וְאֶמְרֵינוּ שֶׁם בְּגִמְרָא דְּחֻטָּאת הַעוֹף שְׁלָה קְרִיבָה מְשׁוּם שְׁצִיעָרָה אֶת עֲצָמָה מִן הֵיָן

וְכַתֵּב רַש"י ז"ל דאע"ג דְּעֵיקָר כַּפְרָתָה בְּטֵלָה ע"י שְׁהִפְרָה לָהּ הַבְּעֵל מ"מ לֹא הָיוּ כַּחֲטָאֵת
שְׁנֵי כַּפְרָה בְּעֵלְיָהּ מִשּׁוּם דְּבַעוּפוֹת לֹא נֶאֱמְרָה הַהֲלָכָה ע"ש א"כ כִּינּוּן דְּהֵתֵם מִקְרִיבִין אֶת
הַחֲטָאֵת הָעוֹף עַל שְׂצִיעָרָה עֲצֻמָּה מִן הַיָּיִן א"כ לֹא שִׁינְיָהּ תִּקְלָה שְׁהָרִי מִקְרִיבִין אוֹתָהּ מִיְהוּ
אֵילוּ הָיָה נֶאֱמְרָה הַהֲלָכָה דְּלִמִּיתָה גַם בְּעוֹפוֹת לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לִיקָרֵב עַל שְׂצִיעָרָה עֲצֻמָּה
מִן הַיָּיִן כִּינּוּן דְּעֵיקָר כַּפְרָה בְּטֵלָה הו"ל כַּחֲטָאֵת שְׂפִיפָרָה בְּעֵלְיָהּ וְלִמִּיתָה אֲזִילִי כַּמ"ש רַש"י
ז"ל שֶׁם כ"א ע"ב אָף כִּינּוּן דְּלֹא נֶאֱמְרָה הַהֲלָכָה בְּעוֹפוֹת שְׁפִיר קְרִיבָה: מִיְהוּ יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת
עוֹד עַל רַש"י ז"ל מִהֵיכָּא דִּיּוֹמָא נ"ה ע"ב דְּאֶמְרִינּוּן שֶׁם לר"י דְּלֹא הָיָה שׁוֹפֵר לְקִינֵי חוּבָה
מִפְּנֵי הַתַּעְרוּבָת וְאֶמְרִינּוּן מִפְּנֵי תַעְרוּבָת חֲטָאֵת שְׁמָתוֹ בְּעֵלְיָהּ דְּשָׂמָא תַּמּוֹת אַחַת מֵאֵלוֹ
שְׁהִטִּילוּ מְעוֹת לְשׁוֹפֵר וּפְרָכִינּוּ וּנְבָרוֹר ד' זוּזֵי וְנִשְׁדֵּי בְּנִהְרָא ר"י ל"ל בְּרִינְהָ ע"ש וְהָא
הֵתֵם בְּקִינֵי דְּעוֹפוֹת הֵן וּמוֹכַח דְּאָף בְּעוֹפוֹת אֵיכָּא דִּין חֲטָאֵת שְׁמָתוֹ בְּעֵלְיָהּ וְהָא לֵיכָּא
לְמִימַר מִפְּנֵי הַתִּקְלָה דְּהָא הָכָא בְּמְעוֹת שֶׁל קִינֵי עֲסָקִינּוּ וְאֵי בְּעוֹפוֹת לֵיכָּא הַלְכָתָא דִּימּוֹתוֹ
וְהָיוּ כְּשָׂאָר מוֹתֵר חֲטָאֵת דְּאֲזִיל לְנִדְבָה א"כ יָכוֹל לְפָדוֹת הַמְּעוֹת בְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵם וְלִהְקָרִיב
עוֹלָה וּמוֹכַח דִּי"ל לְעוֹפוֹת דִּין כְּשָׂאָר חֲטָאֵת הַמְּתוֹת וּמְעוֹת שֶׁל חֲטָאֵת הַמְּתוֹת הוֹלְכוֹת
לְיָם הַמְּלַח וְאֵין לָהֶם פְּדִיוֹן וצ"ע: הֵנָּה בְּמִנְחוֹת ד' ע"ב אֶמְרִינּוּן דְּמַכְשִׁירִין לֹא אֶתּוֹ לְאַחַר
מִיתָה וּמִיִּיתִינּוּ מִהֵיכָּא דְּהָאֲשָׁה שְׁהִבִּיאָה עוֹלָתָהּ וּמִתָּה לֹא יָבִיאוּ יוֹרְשִׁים חֲטָאֵתָהּ וְכַתֵּב
רַש"י ז"ל שֶׁם דְּזוֹ אַחַת מֵה' חֲטָאֵת הַמְּתוֹת חֲטָאֵת שְׁמָתוֹ בְּעֵלְיָהּ עכ"ל וְקִשָּׁה הָא חֲטָאֵת
יּוֹלְדָת בֵּין עֲנִיָּהּ בֵּין עֲשִׂירָה הוּא עוֹף וּמוֹכַח דְּאָף בַּחֲטָאֵת הָעוֹף גְּמִירָא הַלְכָתָא דְּלִמִּיתָה
אֲזִילָא וְנִרְאָה דְּכָאן חֲזַר רַש"י ז"ל מ"ש בְּנִזִּיר דְּלֵיכָּא הַלְכָתָא רַק בְּבִהְמָה: ט) וּמִדְּבָרֵי
הַש"ס גִּיטִין שֶׁם דְּאֶמְרִינּוּן אֲבָל בַּחֲטָאֵת אֵימָא לֹא לִיעֲנִיל חוֹלִין בְּעֲזָרָה מוֹכַח דַּחֲטָאֵת
שְׁמָתָה בְּעֵלְיָהּ חוֹלִין הִיא וְאֵית בָּהּ מִשּׁוּם חוֹלִין בְּעֲזָרָה וְהֵינּוּ כַּהֲת"י יוֹמָא שְׁהִבְאֵנוּ לְעִיל
דַּחֲטָאֵת הַמְּתוֹת חוֹלִין הֵן וְכֵן לַפּמ"ש רַש"י ז"ל בְּתַמּוּרָה ר"פ וְלֹד חֲטָאֵת דְּאֵין נִהְנִין
אֵלָא מִדְּרַבְּנָן אָף מִהִירוֹשְׁלַמִי נִדְרִים מוֹכַח דְּלֹא חוֹלִין גְּמוּרִים הֵם דְּאֶמְרִינּוּן שֶׁם עַל מַתְנֵי
כְּאִמְרָא כְּדִירִים ר"ל אָמַר כְּאִמְרָא כְּנֹלֵד חֲטָאֵת ע"ש וּמוֹכַח דְּאָף וְנֹלֵד חֲטָאֵת דְּלִמִּיתָה
אֲזִילָא הָיוּ ג"כ דְּבַר הַנְּדוּר וְיָכוֹל לְהַתְּפִיס בָּהּ אֵלמָא אֵיכָּא עֲלֵיהּ אִסּוּר הַקֹּדֶשׁ מִדְּאוּרִיִּיתָא
וְנִרְאָה מִזֶּה דַּס"ל לְהִירוֹשְׁלַמִי דְּאִסּוּרִים בְּהִנְאָה מִדְּאוּרִיִּיתָא: י) וּבַחֲטָאֵת הַצִּיְבוּר
דְּאִפְלָגוּ ר"י וְרַבְּנָן אֵי אֲזִילִי לְמִיתָה אֶמְרִינּוּן בְּתַמּוּרָה ט"ו ע"ב וּבַהוֹרִיּוֹת ו' דַּחֲטָאֵת שְׁמָתָה
בְּעֵלְיָהּ וְדֹאֵי לִיתָא בְּצִיְבוּר לְפִי שְׂאִין הַצִּיְבוּר מִתִּים וְאֶמְרִינּוּן דְּנִפְקָא לָן מִשְׁעִירֵי הַרְגָּלִים
וּר"ח דְּאָמַר רַחֲמָנָא אֵיִיתִינְהוּ מִתְרוּמַת הַלְשָׁכָה וְדִילְמָא מִתּוֹ מְרִיָּהוּ דְּהִנְהוּ זוּזֵי כו' וּפִי
הָרֵא"ש ז"ל בְּהוֹרִיּוֹת דְּדִילְמָא מִתּוֹ אוֹתָן שְׁשָׁקְלוּ הַשְּׁקָלִים שְׁלַקְחוּ בָּהֶם אוֹתָם הַשְּׁעִירִים
וְכַתֵּב שֶׁם דְּמוֹקְמִינּוּן אוֹתָם הַשּׁוֹקְלִים בְּחֻזְקַת חַי וְנִרְאָה מִזֶּה דְּבַר חֲדָשׁ דְּאֵע"ג דְּבַקְרָבּוֹת
צִיְבוּר יז כְּנֹלֵן שְׁוֵה מ"מ לְעֵנִין חֲטָאֵת שְׁמָתָה בְּעֵלְיָהּ חֲשִׁיבֵי בְּעֵלִים אוֹתָם שְׁבַעַד שְׁקִלְיָהּ
נִלְקַחוּ הַחֲטָאֵת דְּחֲשִׁיבֵי בְּעֵלִים טְפִי בְּהַקְרָבּוֹן מִשְׂאָר אֵינְשֵׁי וּקְצַת תִּימָא הוּא וְהֵנָּה בְּזֶה
אֲתִי שְׁפִיר טְפִי הָא דְּאֶמְרִינּוּן בְּשָׁקְלִים פ"ג מְשֻׁנָּה ג' שֶׁל בֵּית ר"ג נִכְנָס וְשָׁקְלוּ בֵּין
אֲצַבְעוֹתָיו וְזוֹרְקוּ לְפָנֵי הַתּוֹרֵם וְהַתּוֹרֵם מִתְּפֹנִין וְדוֹחֲפוֹ לְקוֹפָה וּמִקְשִׁינּוּ ע"ז בְּהִירוֹשְׁלַמִי
שֶׁם אֵילוּ הָיוּ ב' פְּרִיִּים וְתֵרֵם מִן אֶחָד מֵהֶם עַל חֲבֵרוֹ שְׂמָא לֹא פִטַר אֶת חֲבֵרוֹ כְּלוּמַר דְּאָף
דָּאֵם לֹא יִגִיעַ שְׁקָלוֹ לְקוֹפָה ג"כ נִפְטַר וּמִשְׁנִינּוּ הַנְּחַת רוּחַ הוּא לְהוֹן שְׁלֵא יְהִי קְרָבּוֹן מִתְּקָרֵב
אֵלָא מִשְׁלָהוֹן תְּחִילָה ע"ש וּלפ"ז אֲתִי שְׁפִיר טְפִי דְּאֵע"ג דְּכֹלְהוּ מִתְּפָרִי בְּקְרָבּוֹת צִיְבוּר
מ"מ מִי שְׁבַעַד שְׁקָלוֹ נִלְקַח הַקְרָבּוֹן חֲשִׁיב בַּעַל הַקְרָבּוֹן טְפִי וְזֶה הַנְּחַת רוּחַ לָהֶם שֶׁהֵם בַּעַל

הקרבן] וקצת יש להוכיח פן מההיא דהעיד פן בןכרי דכל פהו ששוקל אינו חוטא כו' אלא שהפנהים דורשין מקרא זה לעצמן כל מנחת פהו כליל תהיה ואם ישקלו עומר ושתי הלחם ולחם הפנים איה יהיו נאכלים ואע"ג דאפילו אם אין הפנהים שוקלין מ"מ הרי נדאי יש להם חלק בקרבנות ציבור ומתכפרין בשאר ישראל ומוכח דלענין שיקרא מנחת פהו דכליל הוא דוקא אם נלקחו בשקליהו ממש דמיקרי בעלים טפי וה"נ אפשר פן לענין חטאת שמתו בעליה: יא) ובמותר אשם קי"ל כל שפחטאת מתה באשם רועה חוץ מר"א דס"ל דאף באשם ימות דס"ל פחטאת באשם [והנה יש לחקור באשם תלוי איה הדין דהא דס"ל לר"א דאשם תלוי בא בנדבה אשם תלוי שמתו בעליה אם ג"כ אולא למיתה משום פחטאת באשם וגזיה"כ לכל אשמות או דילמא פינון דזה האשם בא בנדבה הו"ל כמותר עולה דקרב עולת נדבה] וירבנון דכל מותר אשם אולא לנדבה אפילו נמי ר"א ורבנון בתמורה כ' ע"ב דר"א ס"ל דקרבנה נדבת יחיד ורבנון ס"ל דקרבנה נדבת ציבור ואמרנון שם דמה בין דברי ר"א לדברי חכמים דבזמן שהיא באה נדבת יחיד הוא סומך עליה ומביא נסכים ואם היה פהו עבודתה ועורה שלו ואם באה נדבת ציבור אינו סומך עליה ונסכיה משל ציבור ועבודתה ועורה לאנשי משמר: והנה התוס' יומא מ"א ע"ב על הא דאמרנון בעולת העוף דאולא לנדבה הקשו הא אין מקיצין בעולת העוף וכתבו א"נ דמשום דאין נפקותא בעוף בין נדבת ציבור לנדבת יחיד פינון דאין ביה סמיכה ואינה טעונה נסכים לפיכך קתני סתמא דאולא לנדבה ואע"ג דאיכא נפקותא לענין עבודתה פינון דבישראל ליכא נפקותא קתני סתמא ע"ש והנה יש לעיין הא איכא עוד נפקותא לענין לינה בירושלים דאם היא נדבת יחיד טעונה לינה דהמנדב עוף טעון לינה פדאמרנון בספריו שהביאו התוס' סנפה מ"ז ע"א ופניית בפוקר כו' מנין לרבות עופות ומנחות עצים ולבונה שנגמר ופניית כל פינות שאמה פונה מן הפוקר ואילך ע"ש ואם באה נדבת ציבור אינה טעונה לינה ואפשר דרק במתנדב עוף טעון לינה אבל מי שהפריש העולה לחובתו ונתנתרה דנשפתי לנדבתו אפשר דבכה"ג אינו טעון לינה ודוחק וצ"ע: יב) ובאשם שנתערב בשלמים כתב הרמב"ם ז"ל פ"ו מהל' פסה"מ הלכה ט"ו דשניהם ירעו ויקח בדמי היפה אשם ובדמי היפה שלמים ואם קרב אשמו שניהם יפלו לנדבה ע"ש והוא מהתוספתא פ"ח מקרבנות והנה יש לעיין אמאי שניהם יפלו לנדבה ואמאי תפול השלמים לנדבה הא רק מותר אשם לנדבה ובדין שירעו ויקח בדמי היפה עולה דהאשם נופל לנדבה ובדמי היפה שלמים וצ"ע: יג) והמותרות דנופלים לנדבת ציבור היו נותנין בשופרות וי"ג שופרות היו במקדש ושששה מהם היו לנדבת ציבור פדאמרנון בשקלים פ"ו משנה ה' ובפ' בתרא דמנחות אפילו כנגד מי היו הו' שופרות ואיכא מ"ד התם שהיו כנגד מותר חטאת מותר אשם כו' ואיכא מ"ד שהיו כנגד הפרים והאילים והכבשים כו' והנה בהש"ס לא מצינו שיהא קרב נדבת ציבור לכד מן המותרות אף ראיתי לרבינו יונה ברכות פ"ג ז"ל וליכא לדחות ולומר דין המותר דוקא היינו מותר התרומה דלקיץ המזבח] היו מביאין נדבה דמסתמא אם לא היה שם מותר היו עושין נדבה כדי שלא יהא מזבח בטל עכ"ל ונראה מזה דס"ל דיכולים לנדב מעות שיהיו לקיץ המזבח והנה בתוספתא פ"ג דשקלים מבואר להדיא פרבינו יונה דאמרנון שם האומר מנה זו לנדבה סלע זו לנדבה מביא ונותן לשופר של נדבה פהנים מקבלין אותן ולוקחים בהם עולות הבשר לה' ועורות לפהנים עכ"ל ומוכח להדיא דמתנדבין לקיץ המזבח: ובמנחות ק"ז

ע"ב על הא דאמר זעירי דהשפורות היו פנגד פר ועגל כו' ורבי היא דאמר קטן והביא גדול לא יצא פתב רש"י ז"ל פנגד פר ועגל שהמתנדב פר לעולה מביא ונותן לשופר ושמו פר במנה אחד כו' עכ"ל ונראה ג"כ דלא מיירי הכא בסתם נדבות דא"כ הנה טעון סמיכה ואיך נותן לשופר דהא התם מתערבין כל הקרבנות [וכדאמרינן ביומא נ"ה דלא הנה שופר לקיני חובה מפני התערובת] אלא מיירי התם במתנדב פר לנדבת ציבור ואף בכה"ג שייך קטן והביא גדול לא יצא ומוכח דיחידים היו מתנדבים לקיץ וכמ"ש רבינו יונה: סימן כ במה גרסינן בר"פ פרת חטאת באו לגלגל הותרו הפמות כו' באו לשילה נאסרו הפמות כו' באו לנזב וגבעון הותרו הפמות כו' ושם נתבאר כל דיני הפמות ומה קרב בבמה גדולה ומה קרב בבמה קטנה ובענין מה הוא קרב בבמה גדולה ג' מחלוקת בדבר שם קי"ז ע"א דר"י סבר דבבמה גדולה קרבו כל הקרבנות בין ליחיד בין לציבור ולרפנן רק לציבור קרבו כל הקרבנות אבל ליחיד לא קרבו אלא עולות ושלמים ולר"ש אף לציבור לא קרבו אלא פסחים וחובות שקבוע להם זמן ע"ש ואי מנחה קרבה בבמה איכא ג"כ פלוגתא דתנאי התם והתוס' קי"ט ע"ב ד"ה אין פתבו דלמ"ד אין מנחה בבמה אף בבמה גדולה לא קרבה ע"ש: והנה המל"מ בהל' ק"פ בענין מנחת קנאות אי קרבה בבמה פתב דאפילו למ"ד אין מנחה בבמה מנחת חובה קרבה בבמה ונסתפק שם בזה ע"ש והנה אי ניאא דמנחת חובה קריבה בבמה א"כ ה"ה עופות של חובה דדין אחד להם כדאמרינן בגמרא דלמ"ד אין מנחה בבמה אין עופות בבמה דמחד קרא נפקא לן דזבחים ולא מנחות זבחים ולא עופות ע"ש ובזה אתי שפיר דהיו יכולים זבין ויולדות לטהר שהרי קרבנם עופות ואין עוף בבמה דעופות חובה קרבין מיהו אפתי קשה לרפנן דס"ל דיחיד לא קרב אף זבחים בבמה גדולה אלא עולה ושלמים בלבד דבעינן רק נידר ונידב א"כ לא היו יכולים להביא קינין של חובה שיש בהם חטאת וא"כ איך היו יכולים זבין ויולדות לטהר ודוחק גדול לומר שלא הנה להם טהרה בימי נזב וגבעון ואפשר דליטהר שאני וצ"ע: ובגמרא שם קי"ט ע"א מקשינן מעשר שני אמאי אינו נאכל בנזב וגבעון ואמרינן דמעשר שני שם שם מארון קא ילפי פינן דארון לא הוי מעשר נמי לא הנאי ע"ש ואע"ג דבבית שני ג"כ לא הוי ארון ומ"מ מעשר שני הנה נאכל שם ע"כ צ"ל משום דבבית שני הנה דין להיות שם ארון רק שנגזז אבל בנזב וגבעון לא הנה דין להיות הארון שם שהרי הארון הנה אז בקרית יערים דבבמה ליכא דין להיות שם ארון והנה לפ"ז יש לעיין איך עשו הנזאות דיוה"כ בנזב וגבעון ובמנחות כ"ז ע"ב מקשינן לר"י דעל נמי דוקא אלא מעתה במקדש שני דלא הוה ארון וכפורת ה"נ דלא עביד הנזאות אמר רבה בר עולא א"ק וכפר את מקדש הקודש מקום המקודש לקודש היינו מקום המקודש לארון כמ"ש רש"י ז"ל שם וא"כ בנזב וגבעון דלא הנה גם דין שיהנה שם ארון א"כ לא הוי מקום המקודש לקודש ואיך עביד הנזאות ביוה"כ וצ"ל דלעולם לא היו הנזאות בין הפדים בנזב וגבעון ובזה הוי אתי שפיר ג"כ הא דאמרינן ביומא מ"ד גבי וכל אדם לא יהנה באהל מועד בבואו לכפר כו' אין לי אלא אהל מועד שבמדבר שילה ובית עולמים מנין כו' וכן שם לקמן נ"ג ע"א גבי מעלה עשן אין לי אלא אהל מועד שבמדבר שילה ובית עולמים מנין כו' ולא קתני כמו בכל דוכתי שילה נזב וגבעון ובית עולמים משום דבנזב וגבעון לא היו הנזאות בין הפדים דאין המקום מקודש לקודש וכן י"ל דאף קטורת דלפני ולפנים לא הנה פינן דאין המקום מקודש לקודש אין לו תורת קדשי קדשים: אף לפ"ז

יש לעיין הא אמרינו ביומא ס"ז ע"ב המדברה המדברה במדבר לרבות נוב וגבעון שילה ובית עולמים ומוכח דשעיר המשפלת הנה נוהג בנזב וגבעון ואי אמרינו דהנאות של בין הבדים לא הנה נוהג בנזב וגבעון א"כ ע"כ לא הנה שם פר ושעיר של יוה"כ פלל דאם חיסר אקד מן המתנות לא עשה ולא כלום וכיון דלא הנה שם שעיר הנעשה בפנים אף שעיר המשפלת לא הנה שם דב' שעירי יוה"כ מעפבין זא"ז פדאמרינו במנחות כ"ז ואפשר פיון דלא הנה שם ארון וליכא דין דהנאות בין הבדים אינו מעפבות לשאר הנאות של פר ושעיר דפרונכת ומזבח הזהב: אף זה דנקא לרבנו אב"ל ד"ל דאף לציבור לא קרבו אלא עולות אבל שעירי הרגלים דחטאות הן לא קרבו א"כ נדאי לא היו שם פר ושעיר של יוה"כ וכן שעיר המשפלת דכולהו חטאות הן וזה דמרינו המדברה כו' לרבות שילה נזב וגבעון כו' ע"כ אתיא דלא כר"ש מיהו בפר של יוה"כ אף לרבנו יש לחקור אם הנה בנזב וגבעון דפר של יוה"כ קרבן יחיד הוא וס"ל דיחיד לא קרב אף בכמה גדולה אלא עולות ושלמים אף אפשר פיון דהפר מעפב את השעיר דחוקה פתיב חשיב צורף קרבן ציבור וקרוב בכמה: ב) עוד יש לחקור בדיני כמה גדולה אי יש שם דין שילוח טמאים אי חשיב כמקדש לענין טומאה והנה אי נימא דבנזב וגבעון לא הנה דין טומאת מקדש א"כ לר"א דס"ל דבזמן שאין טמאי מתים משפלתין אין זבין ומצורעין משפלתין א"כ גם שילוח זבין ומצורעין לא הנה נוהג אז וכמו בהוגללו הפרוכת דאמרינו במנחות צ"ה לר"ה דהותרו זבין ומצורעין ליכנס לשם פיון פשהוגללו הפרוכת בטלה מחנה שכינה בטל גם דין שאר מחנות לענין שילוח טמאים א"כ ה"נ אי נימא דבנזב וגבעון לא היתה מחנה שכינה לענין שילוח טמאים, א"כ פשהורבה שילה בטלה מחנה שכינה ובטלו גם דין שאר מחנות לענין שילוח] דזה דחייבים במקדש משום טומאה הוא משום דמקדש אקרי משפן פדאמרינו בשבועות ויש לחקוראם נזב וגבעון הם בכלל מקדש ומשפן וכן לפ"ז יש לחקור אם הנה שם מצות שמירת המקדש בכהנים ולוים דמפקינן בפ"ק דתמיד מקרא דוהחוננים לפני המשפן קדמה כו' וכתב הרמב"ד ז"ל שם דזה דבמקדש צריף שימור הוא משום דמקדש אקרי משפן פדאשפחן בשבועות ע"ש וא"כ יש לחקור אי שייך זה בכמה גדולה אי כמה גדולה ג"כ אקרי מקדש: והנה בסוטה ט"ז ע"א גבי העפר אשר יהיה בקרקע המשפן אין לי אלא משפן שילה נזב וגבעון ובית עולמים מנין כו' הקשו בתוס' שם ל"ל קרא לבית עולמים הא אשפחן דמקדש אקרי משפן פדאמרינו בשבועות ותי' דעיקר ריבוי הוא לנזב וגבעון ובית עולמים נקט אגב שטפיה ע"ש ומוכח דזה דאמרינו דמקדש אקרי משפן אין נזב וגבעון בכלל ולפ"ז ליכא התם משום טומאה וגם א"צ שימור אף מדברי הש"ס שם אדרבה יש להוכיח דחייבים משום טומאה בנזב וגבעון דאמרינו שם איסי בן מנחם אומר א"צ ומה בטומאה קלה לא חלק הכתוב בטומאת א"א חמורה לא כ"ש וטומאה קלה היינו טומאת מקדש א"כ לפי גרסת ותי' התוס' דהריבוי הוא רק לנזב וגבעון א"כ זה שאמר עלה איסי בן מנחם דא"צ קרא ומה טומאה קלה כו' ג"כ קאי אנוב וגבעון וא"כ מוכח דבנזב וגבעון הנה נוהג טומאת מקדש אף זה רק לפי גרסת התוס' שם אבל רש"י ז"ל לא גרס התם פלל נזב וגבעון וא"כ ליכא לאוכוחי מהתם פלל: ובענין המקום הראוי לעשות שם כמה גדולה אמרינו במכילתא פ' בא עד שלא נבחרה ירושלים היתה כל ארץ ישראל ראויה למזבח כו' ומשמע דדוקא א"י אבל לא חו"ל וכן אמרינו באבות דר' נתן פ' כ"ו פל הקבור בא"י

כְּאִילוּ קְבוּרַת הַמִּזְבֵּחַ לְפִי שְׁכַל א"י רְאוּיָה לְמִזְבֵּחַ וּפִי הַמְּפָרְשִׁים ו"ל שֵׁם דְּהִינּוּ
בְּשֵׁעַת הַיָּתֵר הַבְּמוֹת וּמוֹכַח ג"כ דְּרַק א"י וְלֹא חו"ל אִךְ אֵין לוֹמַר דְּכָל הַבְּמוֹת אַף שֶׁל
יְחִיד אֵין נוֹהֲגוֹת אֲלֵא בֵּא"י דְּהֵא אֲמַרְיִנּוּ בְּמַגִּילָה י' ע"א אָמַר ר"י שְׁמַעְתִּי שְׁמַקְרִיבִין
בְּבֵית חוּנְיוֹ בְּזֵה"ז וּבֵית חוּנְיוֹ הֵיטָה בְּאֶלְפִסְטִדְרֵיהָ שֶׁל מְצָרִים וְנִרְאָה דְּהַפְּנֵה עַל בְּמַת
צִיבּוֹר דְּעַד שֶׁלֹּא נִבְחַרְהָ יְרוּשָׁלַיִם הֵיטָה כָּל א"י רְאוּיָה לְבְּמַת צִיבּוֹר אֲבָל חו"ל אֵינוֹ רְאוּיָה
לְבְּמַת צִיבּוֹר וּי"ל טַעַם בְּזֵה דְּבְּמָה גְּדוּלָה י"ל קְדוּשַׁת מַחְנֵה שְׁכִינָה דְּהֵא ק"ק נְאֻכְלִים
שֵׁם לְפָנִים מִן הַקְּלַעִים כְּמוֹ בְּמַקְדָּשׁ וְאֶפְשָׁר דְּגַם לְעַנְיָן שְׁיִלּוּחַ טְמֵאִים י"ל דִּין מַחְנֵה
שְׁכִינָה כַּמ"ש א"כ י"ל דְּכְמוֹ לְקַדְּשׁ מְקוֹם הַעֲזָרָה בְּעֵינּוּ מְלַךְ וְנִבְיָא וְאוּרִים וְתוֹמָיִם כֹּן
הַדִּין בְּבְּמַת צִיבּוֹר דְּחֻשִׁיב כְּעֲזָרָה וְצָרִיף קִידוּשׁ וּבְחו"ל לֹא שְׁיִיף מְלַךְ עוֹד אֶפְשָׁר לוֹמַר
כִּינּוּן דְּעֶשֶׂר קְדוּשׁוֹת הֵן זֹו לְמַעְלָה מִזֹּו כְּדֹאֲמַרְיִנּוּ בְּרִישׁ מַס' פְּלִים א"י מְקוֹדְשַׁת מְשָׁאָר
אַרְצוֹת כּו' עֲזָרַת יִשְׂרָאֵל מְקוֹדְשַׁת הַיְמָנָה כּו' אֵי אֶפְשָׁר לְמַקוֹם לְהִיּוֹת קְדוּשָׁה חֲמוּרָה
בְּלֹא הַקְּדוּשָׁה קְלָה וְאֵי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת קְדוּשַׁת הַעֲזָרָה בְּלֹא קְדוּשַׁת א"י וְצ"ע בְּזֵה: ג)
וּבְבְּמָה קְטָנָה לְכ"ע אֵין מְקַרִיבִין אֲלֵא עוֹלָה וּשְׁלָמִים בְּלִבְד וּבְמִנְחָה אֵיכָּא פְּלוּגְמָתָא וְהֵנָּה
יֵשׁ לְעֵינַי הָא קו"ל דְּמַתְּנִדְבִין יֵין שְׁמֵן עֲצִים וּלְבוּנָה א"כ הו"ל נִידָר וְנִידָב וְיִשְׁרוּת נִינְהוּ
וְאִמָּי לֹא קָרְבוּ רַק עוֹלָה וּשְׁלָמִים בְּלִבְד מִיְהוּ לְמ"ד אֵין מִנְחָה בְּבְּמָה וּמִשׁוּם דְּזִבְחִים
וְלֹא מִנְחוֹת א"כ ה"נ זִבְחִים וְלֹא יֵין וְלֹא שְׁמֵן כּו' וְעוֹד דְּכוּלְהוּ מִמִּנְחָה יִלְפִינּוּ לַה בַּת"כ
קָרְבוּ מִנְחָה מְלַמֵּד שְׁמַתְנִדְבִין יֵין קָרְבוּ מְלַמֵּד שְׁמַתְנִדְבִין שְׁמֵן כּו' מִיְהוּ לְמ"ד יֵשׁ מִנְחָה
בְּבְּמָה נִרְאָה דְּהֵנָּה נְמִי קָרְבִי דְּמַהִיכָא תִּיתִי לְמַעוּטָא מִיְהוּ בְּיֵין לְמ"ד דְּאֵין גְּסָכִים קָרְבִין
בְּבְּמָה קְטָנָה אֶפְשָׁר כִּינּוּן דְּגִסְכֵי חוּבָה לֹא נִהְגוּ בְּבְּמָה אַף גְּסָכֵי נִדְבָה לֵיכָּא דְּחֻזִּינוּ דְּבִגְסָכֵי
נִדְבָה בְּעֵינּוּ שְׁיַעוּר הִרְאוּי לְגִסְכֵי חוּבָה לְפָר לְכַבֵּשׁ אוֹ לְאִיל כְּדֹאֲמַרְיִנּוּ בְּמִנְחוֹת ק"ד ע"א
וְאֶפְשָׁר דְּבְּעֵינּוּ שְׁיַהִיו הַגְּסָכִים רְאוּיִם לְגִסְכֵי חוּבָה וְאִם גְּסָכֵי חוּבָה לֹא נִהְגוּ אֶפְשָׁר דְּאַף
גְּסָכֵי נִדְבָה לֹא נִהְגוּ וְשֵׁם ק"ד ע"ב אֲמַרְיִנּוּ מַה מְצִינוּ בְּיֵין שְׁהוּא בְּא חוּבָה וּבָא בְּנִדְבָה
כּו' מְשַׁמַּע ג"כ דְּמִשׁוּם שְׁכָּא חוּבָה בָּא בְּנִדְבָה: וְהֵנָּה לְמ"ד יֵשׁ מִנְחָה בְּבְּמָה יֵשׁ לְחַקוֹר מַה
דִּין מִנְחַת פְּהָגִים בְּבְּמָה קְטָנָה אִם הִיא ג"כ פְּלִיל דְּאֶפְשָׁר דְּרַק בְּמַקְדָּשׁ אוֹ בְּבְּמָה גְּדוּלָה
דְּאֵיכָּא דִין פְּהָגָה בְּהַקְרָבָה ה"נ אֵיכָּא דִין פְּהָגָה בְּבְּעֵלִים שֶׁל הַקְרָבָן וְאֵיכָּא שְׁיִנּוּי בֵין
מִנְחַת יִשְׂרָאֵל לְמִנְחַת פְּהָגִים אֲבָל בְּבְּמָתוֹ שְׁכָּרָאֵשׁ גָּגוּ דְּלֵיכָּא הֵתָם דִּין פְּהָגָה כְּלָל אֶפְשָׁר
דְּה"נ לְעַנְיָן בְּעַל הַקְרָבָן אֵין נִפְקוּתָא בֵין פְּהָגוּ לְזֹר דְּבְּבְּמָה לֹא שְׁיִיף פְּהָגָה כְּלָל: עוֹד יֵשׁ
לְחַקוֹר בְּבְּמָה קְטָנָה דְּלֵיכָּא מִתָּן סְבִיב כְּדֹאֲמַרְיִנּוּ בַר"פ פֶּרַת חֲטָאֵת וְהִינּוּ דֹא"צ לִיתָן רַק
מִתְּנָה אַחַת [דְּדִין ב' מִתְּנוֹת שְׁהוּ ד' הוּא מִדִּין מִתָּן סְבִיב] אֵי אֵיכָּא דִין שְׁפִיכַת שִׁירִיִים
דְּקָרָא דְּמִיִּיתִינוּ הֵתָם לְמַעַט בְּמָה רַק בְּמִתָּן סְבִיב כְּתִיב מִיְהוּ כִּינּוּן דְּשְׁפִיכַת שִׁירִיִים בְּעֵינּוּ
עַל הִיסוּד וּבְבְּמָה לֵיכָּא יְסוּד וְאֶפִּילוּ לְמ"ד דְּבְּבְּמָה צָרִיף מִזְבֵּחַ אִף יְסוּד לֹא בְּעֵינּוּ
כְּדֹאֲמַרְיִנּוּ הֵתָם ק"ח ע"ב א"כ לֹא שְׁיִיף שְׁפִיכַת שִׁירִיִים מִיְהוּ אֵין הוֹכַחָה מִזֵּה דְּהֵא אַף
תְּחִילַת עוֹלָה צְרִיכָה יְסוּד כְּדֹאֲמַרְיִנּוּ בַּפ' אֵיזְהוּ מְקוֹמָן נ"ב ע"א וּמ"מ בְּבְּמָה דְּלֵיכָּא דִין
יְסוּד לֹא אֵיכְפַת לָן ה"נ אֶפְשָׁר בְּשִׁירִיִים וּכ"ש לְמ"ד מְקוֹם עוֹלָה מְקוֹם שִׁירִיִים יְכוּל
לְשַׁפְּוֹף הַשִּׁירִיִים בְּמְקוֹם שְׁעוּשָׁה הַזְּרִיקָה וְצ"ע בְּזֵה: וּבְדִין דְּצָרִיף עֲצִים לְהַקְטִירָה ג"כ
אֵין חִילּוּק בֵין בְּמָה גְּדוּלָה לְקְטָנָה כְּדִמּוּכַח בְּזִבְחִים קט"ז ע"ב וּבְעֵינּוּ ג"כ עֲצִים שֶׁלֹּא
נִשְׁתַּמְשׁ בָּהֶם הִדְיוּט כְּדִמְסַקִּינוּ שֵׁם מִיְהוּ שְׁאָר דִּינֵי עֲצִים לֹא נִתְבָּאָר אִם נוֹהֲגִים בְּקְטָנָה
כְּמוֹ עֵץ שְׁנַמְצָא בּוֹ תוֹלַעַת דְּפָסוּל וְכֹן אֵי בְּעֵינּוּ דְּזִבְחֵי שְׁפוּד דְּלֹא קְטִירֵי וְשֶׁל גִּפְוֹ כּו'

פסולים ובעיקר אף שצריך עצים להקטרה וצריך ג"כ לעשות מערכה פדאמרינו בתוספתא פי"ב דזבחים אינו חייב עד שייבנה המזבח ויסדר המערכה ע"ש מ"מ דין סידור שני גזרי עצים ותרומת הדשן ודאי אין נוהגין בקטנה דאלו העבודות אין שייכים אל הקרבת הקרבן רק שהם עבודות במקדש ולפ"ז עולת בַּמֶּת יחיד מועלין בה רק עד שהעלן כמו באימורי קק"ל דנעשה מצותו ולא הווי כשאר עולות דמועלין בהן עד שיצאו לבית הדשן: עוד יש לחקור בבמה קטנה אם הציץ מרצה שם על הטומאה אם הציץ מהני רק לבמה גדולה דיש שם דין פהונה ובגדי פהונה או אפשר דהציץ שהיה בבמה גדולה מהני לכל הטומאות שבקרבות אף לאותן של בַּמֶּת יחיד גם באיסור העלאת שאור ודבש יש לחקור אי נוהג בבמה קטנה ונראה דתלוי בפלוגתא אי בבמת יחיד צריך מזבח או אף אם העלה על הסלע כשר דאי צריך מזבח אפשר דנוהג בו אף איסור שאור ודבש אבל אי אין צריך מזבח נראה ודאי דאין איסור שאור ודבש נוהג בהם דתוס' מנחות נ"ז ע"ב ד"ה כבש הקשו לר"י דס"ל דרצפה מקדשת אמאי מרבינו רק כבש להעלאת שאור ודבש ולא מרבינו ג"כ רצפה ותי' דשלמה קידש רצפה להיות כמזבח רק לכשרים ולא לפסולים ע"ש ומוכח דלשאור ודבש בעינו דוקא מזבח ולא סגי בזה דהמקום כשר להקטרה ובעינו ג"כ שיהא שם מזבח עליו אף לפסולים וא"כ הסלע בבמה קטנה לא עדיף מרצפת העזרה דכשרה להקטרה ומ"מ ליכא איסור שאור ודבש דבעינו דוקא מזבח ויהיה מזבח לענין שאור ודבש וא"כ האי סלע לענין שאור ודבש ודאי אינו מזבח פלל: ואשה אי קריבה בבמה קטנה איכא פלוגתא בירושלמי מגילה ואיכא למ"ד התם דאינה קריבה דכתיב איש הישר בעיניו איש ולא אשה ע"ש והנה יש לחקור לפ"ז אם איש יכול להקריב קרבן האשה בבמה דאפשר לומר הכא פל איהו לא מצי עביד כו' דרק בכהנים מצינו דשלוחי דרחמנא נינהו דהתורה עשתה לפהנים שלוחים להקריב קרבנותיהם של ישראל ואף שהישראל א"י להקריב יכול הפהן להקריב אבל בבמה דעבודה בנזרים לא מצינו שעשאם התורה שלוחים וא"כ הווי שלוחי דידן ושייך פל היכא דאיהו לא מצי עביד כו' וכיון דהאשה אינה יכולה להקריב אף איש אינו יכול להקריב את קרבנה: והנה הדברים ששוו בַּמֶּת יחיד לבמת ציבור שייבנו להו בזבחים ק"כ ע"א והיינו שחיטה בבמה גדולה וקטנה הפשט וניתוח כו' מומין וזמן בגדולה וקטנה וכתב רש"י ז"ל שם דמומין נוהגין בקטנה משום דלא אשכחן דשרינהו בקטנה והקשה שם הרש"ש הא בתמורה ז' מפקינן לה מקרא דמעוה וכתות כו' לא תקריבו דאתא לבמת יחיד ע"ש ולענ"ד נראה דלא קשה דקרא הוא רק דאיכא איסור בע"מ בבמת יחיד דאיכא לאו דלא תקריבו אבל שפסול לא שמעינו ולא תלי זה בזה דהא אמרינו בריש תמורה דמקדיש בע"מ אף לדמי נסכים עובר בלאו אע"ג דלא מיפסלי הנסכים בשביל זה והכא אמרינו דבמומין שוו במה גדולה וקטנה היינו דהמומים פוסלין בקטנה וע"ז פתב רש"י ז"ל רק דלא שמעינו שהתירם הכתוב שם מפלל פסולן במקדש: ובעולת בַּמֶּת יחיד שהכניסה לפנים איכא פלוגתא בזבחים קי"ט ע"ב אי קלטיה מחיצות ודינה פקדשי במה גדולה לענין שחיטת צפון ומתן סביב וחיצוי כו' ופשטינו לה התם מההיא דחזנה ושוק ותרומת לחמי תודה נוהגין בקדשי במה גדולה ואין נוהגין בקדשי במה קטנה היינו דדיני במה קטנה נוהגין בהקדשים שהוקדשו לבמה קטנה ואין נ"מ בין קריבין בקטנה או בגדולה וא"כ ה"נ לענין חיצוי ומאן דפליג מוקים לה התם דנוהגין בבמה גדולה ואין

נוהגין בבמה קטנה היינו דתלוי במקום ההקרה ופולגתיהו היא אי דיני במה קטנה תלוי בהקדשים דהקדשים שהוקדשו לבמה קטנה י"ל דיני במה קטנה ואין נ"מ במקום הקרבתו או שתלוי במקום דכל שקרב בבמה גדולה י"ל כל דיני במה גדולה ואין נ"מ אם הם קדשי במה גדולה או קטנה ונראה דלמ"ד דתלוי בהקדשים ולא במקום הקרבתו אפשר דקדשי במה קטנה שהקריבו בבמה גדולה אף זר יכול להקריבו דמ"ש זרות מחיצוי לדמים דמאן דס"ל דאזלינו בטר קדשים ס"ל דיכולים לעשות במה קטנה בבמה גדולה דקדשי במה קטנה אף פשקרב בגדולה הוי כמו שקרבו בקטנה וכו' נראה דלמ"ד במה קטנה א"צ מנבח קדשי במה קטנה אף פשהכניסה בפנים יכול להעלות שם על הסלע וכן זר יכול להקריבו שם: ובעולת במת יחיד שהכניסה לפנים למ"ד קלטוה מחיצות יש לחקור אי עורה לפנהים דבעולת במת יחיד עורה לפעלים פדאמרינו בתוספתא דאפשר דרק לענין חנה ושוק אמרינו דקלטוה מחיצות שהם דינים בהקרה דצריף תנופת חנה ושוק אבל עורה דאינו אלא דין ממון אפשר דלענין זה לא שייך קליטת מחיצות: ד) במנחות ו' ע"ב גבי פלוגתא דבן בתירא ורבנן בקמץ בשמאל אם יחזור ויקמץ בימין אמר רב דלכו בתירא אף זר שקמץ יחזור ומקשינו ה"מ פשיטא מ"ש שמאל דאשפחן הכשירא ביוה"כ ה"נ זר אית ליה הכשירא בבמה וכ"ת מבמה לא ילפינו והתניא מנין ליוצא כו' ופי' רש"י ז"ל זר נמי אגא ידענא דמכשר נמי בן בתירא דהא אית ליה הכשר בבמה קודם שנתקדש אהרן שהעבודה בבכורות עכ"ל וכתבו התוס' שם ד"ה וכי על רש"י ז"ל משמע שר"ל דלאחר אהרן לא הוה זר בבמה ואי אפשר לומר בן כדמוכח בזבחים דדרשינו איש להכשיר את הזר והיינו לאחר שגבדל אהרן ועוד מצינו שאול ושמואל שהקריבו בבמה עכ"ל והנה בזבחים ס"ח ע"ב גבי מליקת זר דאמרינו ה"מ מ"ש שמאל דאג"ל הכשירא ביוה"כ זר נמי אג"ל הכשירא בבמה פתב ג"כ רש"י ז"ל בגנוסחא כת"י דעבודתה בבכורות (וראיתי להגאון מוה"ר דובער שאפירא אב"ד דקאונגע בקונטרסו שדקמה דברי רש"י ז"ל אלו להדדי וכתב דלשיטתיה אזיל] והנה ליישב דברי רש"י ז"ל נראה דלהכי נקט קודם שנתקדש אהרן ועבודה בבכורות משום דהוקשה לרש"י ז"ל קושית התוס' שם ס"ח ע"ב ד"ה ונילף על הא דמקשינו ה"מ גבי מליקה הא זר אג"ל הכשירא בבמה והקשו דילמא ס"ל כמ"ד דאין מנחה ועופות בבמה ע"ש ולפיכך פתב רש"י ז"ל דמייגרי בבמה קודם שנתקדש אהרן דהיינו במת סיני דעבודה בבכורות וה"מ לכו"ע ה"ו עופות בבמה פדאמרינו בזבחים קט"ו ע"ב עד שלא הוקם המשכן ה"ו הבמות מותרות ועבודה בבכורות והפל פשרין ליקרב בהמה חיה ועוף כו' דהבמות עד שלא הוקם המשכן ה"ה להם דין במת בני נח פדאמרינו שם בגמרא דילפינו מנח מניקח מפל הבהמה הטהורה ומפל עוף הטהור וכן בההיא דמנחות גבי קמיצת זר ג"כ יש להקשות פקושית התוס' דילמא ס"ל אין מנחה בבמה ומש"ה פי' רש"י שם ג"כ דנילף מבמה קודם שנתקדש אהרן ועבודה בבכורות ואז ה"ו אף מנחות פ"ו דה"ו עופות פ"ו דעל אותה במה לא נאמרה הדרשה דזבחים ולא עופות ה"נ זבחים ולא מנחות ה"נ זבחים ולא עופות דאף שאר הקרבנות כבר ניתנו קודם הקמת המשכן דכללות ופרטות נאמרו בסיני דאף חטאות ונאשמות בכורות ומעשרות ה"ו יכולים להקריב בסיני אלו דבר שבחובה ה"ה קרב בבמה פדאמרינו בבכורות ד' ע"ב]:

והנה בזבחים ס"ט ע"א דאמרין לדברי האומר אין מנחה בבמה כו' מ"ט זבחים ולא מנחות זבחים ולא עופות פ"י רש"י ז"ל דכתיב ויזבחו זבחים שלמים בסיני ע"ש וקשה הא בסיני שהיה לה דין במת בני נח לכ"ע הנה עופות בבמה ואף חיה היתה קריבה שם אע"ג דבשאר במות לא קרבה חיה לכ"ע פדאמרין בזבחים קט"ו וצ"ע אף בזבחים קי"ט ע"ב בההיא דלדברי האומר אין מנחה בבמה אין עופות בבמה מ"ט כו' זבחים ולא עופות פ"י רש"י ז"ל [לפי מה שהגיה הש"מ שם דכתוב וזבחו זבחי שלמים לה' אותם והיגו קרא דכתיב בשאר במות ולא במת סיני וכמה שכתב רש"י ז"ל שם דדרשינו האי קרא בקדשים שהקדישן בשעת היתר הבמות כו': ובעיקר עמ"ש רש"י ז"ל דילפינו מבמה קודם שנתקדש אהרן אין להקשות דא"כ אף חיה אם עלתה לא תרד דאנ"ל הכשירא בבמה קודם שנתקדש אהרן דכיון דעל חיה לא חלה קדוה"ג לא שייך לומר זה וכמו בבע"מ לר"ע דאם עלה לא ירד משום די"ל הכשירא בעופות ומ"מ אמרין בזבחים ל"ה ע"ב דהוא שקדם הקדישן את מומן אבל קדם מומן דלא חל עליהם קדוה"ג ירדו ואינו שייך למילף מעופות אף אפתי מבע"מ שקדם הקדישן את מומן יש להקשות לרבנן אמאי ירדו נהי דלא ילפי מעופות גילף מבמה קודם שנתקדש אהרן דאף בע"מ פשרין ליקרב וע"כ דמאותה במה לא ילפינו וצ"ע: ובעצם במת סיני יש לחקור מה הנה דינה אי במת יחיד או כבמת ציבור והנה במנחות פ"ב ע"ב ילפינו בהיקישא דזוזאת התורה מה עולה טעונה פלי אף פל טעון פלי ומקשינו מאי פלי אי לימא מזרק גבי זבחי שלמי ציבור נמי פתיב וישם באגנות כו' ומוכח דבסיני יקרבו זבחי שלמי ציבור דהאי קרא בסיני פתיב ומזה נראה שהיתה במת ציבור דקרבות ציבור אין קרבין בבמת יחיד וכן העולה למ"ד עולת תמיד או עולת ראיה היתה קרבן ציבור ואתי שפיר ג"כ מה שהיה טעון שם פלי לקבלת הדם דכתיב וישם באגנות ומינה ילפינו בעלמא לקבלה דטעון מזרק ובבמת יחיד ליפא דין כ"ש פלל ומוכח שהיתה במת ציבור מיהו בבכורות ד' ע"ב בההיא דביום שהוקם המשכן הקריבו חטאות ואשמות בכורות ומעשרות כו' אמרין דדוקא מאותו היום אבל קודם לא אלמא חובות לא קרבו בבמה ופ"י רש"י ז"ל שלא הנה פל אחד יכול לעשות מזבח ולהקריב דחובות לא קרבו בבמת יחיד ע"ש ואמאי והא הו יכולים להקריב חובות בבמת סיני שהיתה במת ציבור ואמאי לא קרבו רק מיום שהוקם המשכן ואפשר דבמת סיני היתה רק לפי שעה וצ"ע וכן יש להקשות לר"ש דס"ל בפ' בתרא דזבחים דאף בבמת ציבור לא קרבו לציבור רק מה שפיוצא בו קרב בקטנה והיגו רק עולות חובה פגון תמידין ומוספין וכתבו התוס' שם קי"ח ע"א ד"ה ויתרגם דכבשי עצרת שהם זבחי שלמי ציבור לא קרבו לר"ש אע"ג דאיפא שלמי נדבה משום דזבחי שלמי ציבור ק"ק ושלמי יחיד הם קדשים קלים וא"כ אין זה פיוצא ביחיד ע"ש וא"כ קשה איך הקריבו זבחי שלמי ציבור בסיני אפילו אי נימא דבמת סיני היתה במת ציבור ואפשר דאותן זבחי שלמי ציבור שהיו קדשי שעה [ואע"ג דבעצרת הו מ"מ לא היו בשאר זבחי שלמי ציבור שקרבין בעצרת שהיו כבשים וכאן היו פרים] לא היו ק"ק כ"א קדשים קלים וא"כ פיוצא בו קרב בבמה קטנה שהם שלמי נדבה ומש"ה הנה אפשר להם ליקרב בסיני: תם ונשלם בעזרת בורא עולם.